

687/12

ACADEMIA
REPUBLICII POPULARE ROMÎNE

DOCUMENTE
/
PRIVIND
ISTORIA ROMÎNIEI

VEACUL

XV

A. MOLDOVA

VOL. II (1476—1500)

EDITURA ACADEMIEI REPUBLICII POPULARE ROMÎNE

1954

1557

Bibl. Universitara Sibiu

R557621160

94R/161 U

4557

ACADEMIA
REPUBLICII POPULARE ROMÎNE

DOCUMENTE
PRIVIND
ISTORIA ROMÎNIEI

COMITETUL DE REDACȚIE
ION IONAȘCU, L. LĂZĂRESCU-IONESCU,
BARBU CÎMPINA, EUGEN STĂNESCU, D. PRODAN,
MIHAIL ROLLER REDACTOR RESPONSABIL

VEACUL
XV

A. MOLDOVA

VOL. II (1476—1500)

EDITURA ACADEMIEI REPUBLICII POPULARE ROMÎNE

1954

Biblioteca Univ. Superior Sibiu
INV. Nr. 11704 1072

2 FEBR 1954

INSTITUTUL DE ISTORIE ȘI FILOLOGIE
ROMÂNIA

DOCUMENTE

DE LA ROMÂNIA

687/2

IX

A VOL. 1

PREZENTUL VOLUM A FOST ÎNTOCMIT DE COLECTIVUL SECȚIEI
DE ISTORIE MEDIE A INSTITUTULUI DE ISTORIE ȘI FILOLOGIE
DIN IAȘI AL ACADEMIEI REPUBLICII POPULARE ROMÂNE

PREFAȚĂ

În acest volum sînt publicate 291 documente moldovenești din anii 1475—1500, în special fondul de documente al Academiei R.P.R. și al Arhivelor Statului. Dintre cele 291 documente, 157 sînt traduse în limba romînă din limba slavă, după originale slave, celelalte documente se împart în 29 traduceri după copii și fotocopii slave, și 105 traduceri vechi după originale slave dispărute între timp, sau apărute în publicații rare. La sfîrșitul volumului se reproduc fotocopiile unor documente originale.

Documentele din prezentul volum procură informațiuni asupra procesului de dezvoltare social-economică a Moldovei în secolul al XV-lea. În cadrul acestui proces documentele din acest volum oglindesc în mai multe feluri întărirea producției de mărfuri. Documentul nr. 131 din 17 martie 1490 arată de pildă că domnia întărește M-rii Putna privilegiul ca «în primăvară și în toamnă să trimită cîte trei măji» (3 cărușe cuprinzînd cca 500 kg de produse fiecare) fiind scutite de vamă. Astfel de privilegii domnești ne sunt cunoscute mai pe larg din precedentul volum (cf. Documente privind Istoria Romîniei, seria A, vol. 1, doc. din 1453 ianuarie 1, doc. din 1454 august 25, doc. din 1454 octombrie 2 etc.). Ele ne arată, pe de o parte, că la mijlocul secolului al XV-lea se trimiteau anual numai 2 măji de către marile mînăstiri, pe de altă parte, conținutul mai larg formulat al acestor acte lămurește obiectul privilegiului arătînd că e vorba de scutiri de vamă pentru produsele trimise spre vînzare.

Un alt aspect al dezvoltării social-economice îl constituie dezvoltarea meșteșugurilor. Documentele menționează chiar existența unor meșteșuguri de lux. În doc. nr. 55 din 1484 mai 29, ne este alestată prezența unui Stanciu aurar. Acesta reușește să-și agonisească de pe urma meseriei sume care să-i permită să cumpere de exemplu «un loc de moară». Documentul nr. 229 din 1495 martie 17 ne înfățișează activitatea în aceleași condiții a unui croitor.

Meseriași și negustorii încep a se concentra în sîrguri. Acestea erau în cea mai mare parte subordonate direct domnitorului. În sîrgurile domnești se

poate observa sprijinul primit de orăşeni din partea lui Ştefan cel Mare. Doc. nr. 150 din 15 octombrie 1491 expune pe larg formele diverse prin care domnul ajută astfel pe ărgoveşii din Vaslui. După ce lărgeste hotarul acestui oraş prin săle şi locuri cumpărate din banii propriei sale vistierii, Ştefan cel Mare adaugă: « Apoi iarăşi domnia mea am socotit şi am mituit pe şoltuzii şi pîrgarii şi pre toşi oamenii cei săraci din ărgul Vasluiului, şi le-am întărit obiceiul cel vechi, precum că niciun om dintr-înşii, din care au lăcuinţa lor acolo, în Vaslui, nici cil de puşină vamă să nu aibă a plăti acolo în ărgul Vasluiului, nici dela un feliu de alăşperiş, fără numai să plătească acia care vor duce peşle în ărgu, adică dela o maşe un peşte, şi dela o căruşă iarăşi un peşte, iar mai mult nimică ». Sprijinul acordat de domnie ărgoveşilor obligă pe domn să intervină prin dregătorii lui pe marile domenii feudale. Este de pildă cazul Rădăuşilor (Doc. 33 din 23 august 1481). Domnul numeşte această localitate « satu mitropoliei noastre »; Rădăuşi erau în adevăr pe atunci un simplu sat, supus episcopiei de Rădăuşi căreia Ştefan cel Mare îi şi confirmă de aceea prin actul citat privilegiile de stăpînire feudală. Domnul precizează: « nici un boier al nostru... să nu aibă treabă cu oamenii dela Rădăuşi... nici să-i judece, nici să ia gloubă dela ei, nici pentru faptă mare nici pentru faptă mică... care se vor face în ael sat Rădăuşi... ci să-i judece rugătorul nostru chir Ioanichie sau ael pe care-l va alege dumnezeu să fie episcop la mitropolia noastră dela Rădăuşi ». Actul ne arată însă că la Rădăuşi începuseră a se dezvolta bilecturi locale, lucru care face pe domn să ştirbească şi privilegiile episcopului în zilele de ărg. Actul adaugă: «... pentru sfadă în ărg şi pentru furt, care se vor întimpla de faşă în ărg, să-i judece vornicii ărgului pe acei oameni dela Rădăuşi ».

Legăturile politice dintre domnie şi ărgoveşi aveau ca urmare necesară îngustarea privilegiilor de imunitate feudală şi întărirea autorităţii domneşti. Pe această cale au progresat instituţiile centrale ale statului Moldovei în a doua jumătate a veacului al XV-lea. Un exemplu în acest sens se oglindeşte în documentele nr. 126 din 15 martie 1490 şi doc. 134 din 6 decembrie 1490; ele ne arată existenţa unor dieci de vistierie în Moldova. Organizarea astfel documentată a unei cancelarii a vistieriei de către Ştefan cel Mare trebuie pusă în legătură cu apariţia tot pe atunci a catastifelor de vistierie. Se vede de aci cum domnia caută să rezolve în unele domenii problema dezvoltării organelor administrative centrale.

Documentele din volumul de faşă aduc de asemenea preşioase mărturii privitoare la suferinşele poporului din cauza atacurilor turceşti şi a jafurilor la care a fost supusă Moldova, chiar şi în timpul domniei lui Ştefan. Ele evocă şi luptele purtate de moldoveni, sub conducerea lui Ştefan cel Mare, în anii 1475—1476. Astfel doc. nr. 26, din 1480 septembrie 17, pomeneşte de privilegiile pierdute de Mircea, fiul lui Micul Orgoae, « când a venit împăratul turcesc şi a prădat şara

noastră». Alte documente amintesc de rolul jucat de boierimea Țării Românești și de domnul ei, pe care și i-au asociat turcii în aceste războaie de pradă. Astfel doc. nr. 34, din 1481 octombrie 15 vorbește despre privilegiul pierdut de Mihail Buzai «când au venit Ali-beg și fratele lui, Schender-beg și cu Tepeleuș și au prădat țara noastră pînă pe sub Lunca Mare».

Împotriva turcilor și marilor boierimi din Moldova, Ștefan sprijină pe curteni, ridicăși mai ales dintre boiernași sau țărani liberi, în care el vede sprijinul în păstrarea independenței țării și a întăririi puterii centrale. Un exemplu din care reiese acest fapt îl vedem în documentul cu data 1495 ianuarie 17, prin care Ștefan întărește mai multora sotul Nănești. Între beneficiarii actului este de pildă și ostașul Dobroîn voinicul, care a fost privilegiat de domn (trezind astfel în rîndurile curtenilor).

Analiza actelor dela sfîrșitul domniei lui Ștefan și comparația cu actele dela începutul ei, întărește afirmațiile de mai sus cu privire la procesul de prefacere a aparatului de stat al Moldovei la sfîrșitul veacului al XV-lea. Preocupat de nevoia consolidării apărării împotriva turcilor, Ștefan cel Mare ia măsuri de întărire a organelor administrației centrale, cum ar fi de pildă șfatul domnesc. În ultimele documente ale acestui volum, oglindind situația șfatului în anul 1500, funcțiile din șfat se repartizează în felul următor: din totalul de 15 membri ai șfatului, 8 sunt pîrcălăbi (sau foști pîrcălăbi) ai diverselor cetăți de apărare a Moldovei, alți 6 membri ai șfatului ocupă dregătorii selurite (vornic, spătar, vislîier, ceasnic, stolnic, comis), iar unul singur se găsește în șfat ca simplu boier. Reiese astfel că la sfîrșitul domniei lui Ștefan cel Mare, Șfatul domnesc, organ politic al țării, ajunsese a fi dominat în chip covîrșitor de dregătorii domniei, iar mai mult de jumătate din aceștia sunt conducătorii militari ai teritoriului țării. Aceste date merită să fie adîncite pentru a putea urmări rolul puterii domnești în timpul lui Ștefan cel Mare.

REZUMATUL DOCUMENTELOR

1. — 1476 (6984) Ianuarie 25, Mănăstirea Putna. — Ignatie zis Iuga mare vistier al lui Ștefan cel Mare voevod, dăruiește m-ril Putna satul Șirăuți, peste Prut, o candelă, un chivot de argint aurit de 13 some, o sută de zloți ungurești și 2 cai buni.

2. — 1476 (6984) Mai 22, Iași. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui pan Mușat vornic seliștea Popricani, pe Jijia, între Posadnici și Iatre Căralnici, cumpărată dela Șteful pitar.

3. — 1476 (6984) Iunie 1, Mănăstirea Putna. — Ignatie zis Iuga mare vistier al lui Ștefan cel Mare voevod dăruiește m-ril Putna o cădelniță de 12 some de argint, chivot de 3 some aurite, 100 de zloți ungurești, 100 de oi, satul Șirăuți, în ținutul Cernăuți și o vie aproape de via mănăstirii la Hârlău.

4. — 1476 (6984) Iunie 29, Mănăstirea Putna. — Ignatie zis Iuga mare vistier al lui Ștefan cel Mare voevod dăruiește m-ril Putna o candelă de 10 some de argint, un chivot de 3 some, o sută de zloți ungurești și satul Șirăuți în ținutul Cernăuți.

5. — 1477 (6985). — Ștefan cel Mare voevod întărește Mușel, soția lui Vindereu, satul Vinderei la gura Lipovei.

6. — 1477 (6985) Septembrie 23. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui Pătru Băico satele Bălcani și Domirești, pe Taziul Mare.

7. — 1478 (6986) Februarie 11, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod întărește m-ril Putna satul Șirăuți, peste Prut, dăruit ei de pan Iuga vistier, care îl cumpărase de la nepoții lui Dan Poiană.

8. — 1479 (6987) Martie 4, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod întărește panului Dajbog părcălab de Neamț sate și Țigani.

9. — 1479 (6987) Aprilie 29, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui Toader și fraților lui, Ion, Pulu, Zaharia și surorii lor, Tudora, seliștea Drâncălești, pe Teleajina.

10. — 1479 (6987) Mai 7, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod dăruiește m-ril Putna satul Târânuca, cumpărat de domn dela Mîsea.

11. — 1479 (6987) Mai 11. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui Ivașco Popovschi jumătate din satul Borodniceni, parte din satul Popeni, unde au fost casa lui Dumitru, fântâna Livei și niște heleșteie.

12. — 1479 (6987) Mai 14, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod întărește panul Duma părcălab de Cetatea Albă satele Rogojeni, pe Siret.

13. — 1479 (6987) Mai 19, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui Ilea și fraților săi, Duma și Cozma, jumătate din satul Hăpești, pe Pârăul Alb. Deasemeni întărește lui Cozma deosebit de frații lui, jumătate din satul Mălești și 12 ogoare, cumpărate.

14. — 1479 (6987) Mai 24, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod întărește panului Hancu satele Zubriceni și Vancouși și o moară la Ciubru.

15. — 1479 (6987) August 11, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod întărește fiicelor lui Gamarin, Anușca și Maria satele Grozești și Mănești.

16. — 1479 (6987) August 30, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod întărește episcopului dela Rădăuți dreptul de judecată în satul Rădăuși precum și în satele care sunt la Coșmani; scutește aceste sate de slujbe față de domnie.

17. — 1479 (6987) Septembrie 20, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod dăruiește m-rilor Putna satul Jicovul de Jos, pe Suceava, cu moara și «vama ce se ia la Jicov». Acest sat l-a primit domnul dela mitropolitul Gheorghe al Sucevei, în schimbul satelor: Vereșecani pe Siret, cu mori, «lângă vad» și Ungureni.

18. — 1479 (6987) Decembrie 30, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui Radu Gârbovăț stolic satele: Ruși, Buciumi și Bârgoani.

19. — 1480 (6988) Ianuarie 25, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui pan Dolga satul Pășcani, pe Bistrița, în Câmpul lui Dragoș, cumpărat dela nepoții lui Trifu Gălcă.

20. — <1480> Martie 15. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui Marco Bălan și surorilor lui satul Vârtop, pe Pârăul Negru, jumătate din faz și jumătate din moara de pe Pârăul Negru.

21. — 1480 (6988) Mai 12. — Ștefan cel Mare voevod dăruiește m-rilor Putna o moară din Ferdeeni, cumpărată de domn dela mitropolitul Gheorghe.

22. — 1480 (6988) Mai 27, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod întărește panului Șteful părcălab de Hotin, satele Ecușani, la obârșia Voronei, Drăgușani și Popricani pe Jilja.

23. — 1480 (6988) August 29, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod întărește panului Hărman părcălab de Cetatea Albă satul Siminiceani, un Tătar și un Țigan, cumpărați.

24. — 1480 (6988) Septembrie 11, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod întărește Stancăi, satul Dobrulești la obârșia Oarbicului, cumpărat dela mătușa sa Ana, sora lui pan Dobrul logofăt.

25. — 1480 (6988) Septembrie 15, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod întărește panului Duma clucer satele Căndești, pe Siret, Lozna și Maxinești, precum și Țigani.

26. — 1480 (6988) Septembrie 17, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui Mircea, fiul lui Micul Orgoae, satele Orgoesti și Negomirești, la obârșia Hovrălatii, deoarece și-a pierdut privilegiile «când a venit împăratul turcesc și a prădat țara noastră».

27. — <1480—1496 Iunie>. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui Șerban și femeii lui, Ghinda, satul Mărtinești, dela vadul Trătușului.

28. — 1481 (6989) Februarie 1, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod întărește Marinii Lolică satul Sellvestri, dela Cobăle, amândouă cuturile, dat ei de domn în schimbul satelor Borilești și Drăgotești, din Câmpul lui Dragoș, pe care domnul le dăruiește m-rilor Taziău.

29. — 1481 (6989) Martie 12. — Ștefan cel Mare voevod dăruiește m-rii Tazlău satul Urșești, pe Nichid, în câmpul lui Dragoș, cumpărat de domn.

30. — 1481 (6989) Martie 31, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui Toma Măjar și fraților săi vitregi ocinile lor.

31. — 1481 (6989) Aprilie 20, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod întărește boerului Zberca satele: Jădești, Zbercești și Iișești, pe dealul Putni, precum și Pitiți pe Sirețel.

32. — 1481 (6989) Aprilie 25, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui Ion Baico și fraților lui, Toader și Andrian, satul Petrești, pe Zeletin, cu toate fântânile care sunt în acel hotar. Deasemeni întărește lui Isaiu Muste și fratelui lui, Toader satele Drăgoești, în gura Dobrotvorului și Sinești, în gura Pojeriții.

33. — 1481 (6989) August 23, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod întărește mitropoliei dela Rădăuți și episcopului Ioanichie dreptul de judecată asupra oamenilor din satele Rădăuți și Coțmani.

34. — 1481 (6989) Octombrie 15, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui Mihail Buzatu un sat la gura Răcăcinei, pe Siret, deoarece și-a pierdut privilegiile «când au venit Ali-beg și fratele său Schender-beg cu Tepeș și au prădat țara noastră până sub Lunca Mare».

35. — 1481 (6989) Octombrie 15, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui Grozea comis satul Iuceșani, cu moară în Jijia, cumpărat dela soția și fiicele lui Manoil Raici.

36. — 1482 (6990) Martie 15, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui Ivul diae satul Văleni, lângă Iuceș, în ținutul Neamț, cumpărat de la Ana, sora Dobrului logofăt, cu 200 zloți.

37. — 1482 (6990) Aprilie 15, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui pan Gozma ușor satul Cobălia, pe Nistru, cumpărat.

38. — 1482 (6990) Mai 9, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod întărește m-rii Neamț satele Dvorenesci și Buzăți, pe Moldova, precum și Fântânele, pe Pobrata.

39. — 1482 (6990) August 10. — Ștefan cel Mare voevod întărește panului Stan Herjă mai multe sate.

40. — 1483 (6991) Februarie 17, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui Giurgea Oniceanu și vărului său Ion Oniceanu părți din satul Oniceanu.

41. — 1483 (6991) Februarie 18. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui Lazăr globnicul parte din Petica Mare, cutul de sus.

42. — 1483 (6991) Aprilie 12, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui Vălcu Purcelescul și rudelor lui satul Mitești, pe Moldova, primit în schimb dela Pătru stolnic pentru satul Purcelești.

43. — 1483 (6991) August 14. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui Necoară și Once, fiii lui Oniță, satul Gârbești, pe Șacovăț. Deasemeni întărește lui Necoară, deosebit, satul Tungujăni, jumătate de polană și o bucată de loc din satul Căscocști.

44. — 1483 (6991) August 17, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui pan Tăutul logofăt seliștea Leucauți, la Botne și prisaca Vrăbia cu poienele, cumpărate.

45. — 1483 (6991) Septembrie, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui Ignat și fratelui lui, Ion Tintiu jumătate din seliștea dela Șopârlești și o prisacă mai sus de Hlăpești, «unde a fost Văleșoae», cumpărate.

46. — 1483 (6991) Septembrie 23, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui Ivan Dumbravă și fratele lui, Toader Urdugaș satele Obârșia, la obârșia Părâului Alb, «unde este casa lui Toader Urdugaș», jumătate din Mălești, și Ivănești, pe Șacovăț. Deasemeni întărește lui Toader Urdugaș, deosebit de fratele său Ivan Dumbravă satul Ghigoești, la obârșia Părâului Negru.

47. — 1483 (6991) Octombrie 17, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui pan Onică Mușat vornic seliștea Unchetesti, pe Nistru, cumpărată de la Vasco Unchet.

48. — 1484 (6992). — Ștefan cel Mare voevod întărește schimbul de sate făcut între clucerul Duma și copiii lui Simion Tansa, clucerul Duma primind satul Bălești, pe Stemnic, în schimbul satului Grozești, pe Stemnic.

49. — 1484 (6992) Mai 13, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui Dragoș, ginerele lui Severin, satele Fundești, pe Albina și Lațcani.

50. — <1484 (6992) Mai 13>. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui Toader Rohatu satul Cuhnești, pe Rebricea.

51. — 1484 (6992) Mai 13, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui Oană Tibul satul Glodeni, la obârșia părâului Teleajinei.

52. — 1484 (6992) Mai 13. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui Mibul părcălab de Crăciuna satul Găleșăști, pe Crasna.

53. — 1484 (6992) Mai 14, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui Ion Perava și Tatul Berivoescul satul Berivoești, pe Sărata.

54. — 1484 (6992) Mai 14, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui Ion și Dragoș, feciorii lui Duma Tătăranu, și surorilor lor, satele Tătărani și Mireni.

55. — 1484 (6992) Mai 29, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui Stanciu aurar un loc de moară la Brădățel.

56. — 1486 (6994) Septembrie 14, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod întărește panului Duma clucer și fratelui său Pătru Brudur, satul Ștefănești, la Poieni «unde a fost Ștefan Cerlen» (Roșul).

/ 57. — 1486 (6994) Noiembrie 21, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui Ivan Ulan a treia parte din satul Duhtana pe Trotuș, cumpărat de la fiica lui Balesa din Trotuș.

/ 58. — 1487 (6995) Ianuarie 9. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui Dragotă și surorilor lui, fiul lui Candrină, jumătate din satul Tatomirești, pe Răbricea.

59. — 1487 (6995) Ianuarie 11. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui Radul Pătrăcean satele Benești și Buciumi, precum și o bucată de loc din hotarul Mihneștilor, cumpărate de la Ivan fiul lui Toma Fulovici.

60. — 1487 (6995) Ianuarie 12, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui Ioan și fraților săi, Andriaș, Gavril și Petru satul Tătărești, mai sus de Furești, cumpărat de la fiicele lui Feir.

61. — 1487 (6995) Ianuarie 13, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui Șteful și fraților săi, Simion și Ion, a treia parte din satul Belzeni.

62. — 1487 (6995) Martie 5, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui Coste Grosul ocina lui, satul Plăvăștești, la obârșia Ialanului.

63. — 1487 (6995) Martie 5, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui Ivanco Bărlăci satele: Bărgăiani, pe Moldova, parte din Verbia, pe Jijia, și Corlăteni.

64. — 1487 (6995) Martie 6, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui Toader Tansa a șasea parte din hotarul Petreștilor, ca să-și întemeieze sat.
65. — 1487 (6995) Martie 6, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui Bratul satul Mălăești și loc de moară în Stavneț.
66. — 1487 (6995) Martie 7, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod întărește schimbul de sate făcut între Paisie egumenul de Putna și fiul lui Hârman, Șteful și Marena, egumenul Paisie primind dela Șteful și Marena satul Maneuți cu morile de pe Suceava, în schimbul satului Șirăuți, din ținutul Cernăuți.
67. — 1487 (6995) Martie 8, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui Giurgea Căcărăză și femeii lui, Fedca, satul Nămismici pe Bahiul, precum și împărțeala pe care și-au făcut-o.
68. — 1487 (6995) Octombrie 7, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui Toma Prigorcea jumătate din satul Cârjani, pe Sărata, cumpărat de la Oana Murgu.
69. — 1487 (6995) Octombrie 8, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod dăruiește lui Gilga Sărbescul pentru credincioasă slujbă, satul Mândălești, în ținutul Neamț.
70. — 1487 (6995) Octombrie 9, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui Luca și frașilor săi, Oancea și Tudoran, satul Oncești, pe Șomuzul Mociros, amândouă părțile.
71. — 1487 (6995) Octombrie 9, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui Ursu jumătate din satul Stărcești, la gura Tutovei, cumpărat de la Mihul din Feerești.
72. — 1487 (6995) Octombrie 9. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui Radul Cărlig satul Mohila, pe Bârlad.
73. — 1487 (6995) Octombrie 12, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui pan Lupe un loc din satul mai sus de gura Săratei, jumătate din Huseani, cu Sărata și Fântâna Grădiștei, precum și satul Vulturești, pe Moisia.
74. — 1487 (6995) Noembrie 1, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod întărește mării Bistrița și egumenului Paisie mai multe sălașe de Țigani.
75. — 1487 (6995) Noembrie 1, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod întărește mării Neamț și egumenului Teoctist mai multe sălașe de Țigani.
76. — 1487 (6995) Noembrie 13, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod întărește episcopiei de Rădăuți, unde-l episcop Ioanichie, mai multe sălașe de Țigani.
77. — 1488 (6996). — Ștefan cel Mare voevod întărește lui pan Ion Frunteș stolnic satul Clorești, pe Bârlad, cumpărat de la Neag părcălab și fiica sa.
78. — <1488>. — Ștefan cel Mare voevod întărește satul Movila, unde au fost jude Bora, pe Bârlad, în gura Horăești, precum și împărțeala acestui sat, lui Pătru Frunteș, nepotului său, Ion Frunteș stolnic, lui Bilava, Sima și fratelui său Negriță.
79. — 1488 (6996) Suceava. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui Toader Gherman seliștea Lăhoveni, cumpărată de la Dașco.
80. — 1488 (6996) Ianuarie 9, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui Golăi satul Golăești, pe Rebricea, cumpărat.
81. — 1488 (6996) Ianuarie 9, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui Niagul și fratelui său, Stoica armaș, jumătate din satul Băsești, cumpărat dela Bălco Băsăscul.

82. — 1488 (6996) Ianuarie 12, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod întărește popii Ivul și vărului său, Maciul ocina lor, jumătate din satul Toderești, la Cărligătură, și Arpășești.

83. — 1488 (6996) Ianuarie 14, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod întărește Malei și Neagăi satul Corodești, «unde au fost Corod Stan», pe Horince; deasemeni întărește Martii și Neagșii jumătate din satul «unde a fost Corod Vlad», pe Horincea, partea de sus, dinspre Ciugești, cumpărate de la Giurgen Corod.

84. — 1488 (6996) Ianuarie 15, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui Stan și fratelui său Dan satul Volhovicești, la Crasna, cumpărat.

85. — 1488 (6996) Februarie 4. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui Ioan Oglindă parte din Maxinești, pe Pârâul Negru.

/ 86. — 1488 (6996) Februarie 29, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui Dașco și surorii lui, Malea, fiul lui Gostilă, satele Gostilești și Ludești pe Pârâul Negru.

87. — 1488 (6996) Martie 1, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod întărește panului Duma clucer jumătate din satul Brudurești, la Soboleț, luată în schimb pentru satul Grozești pe Stebnic.

88. — 1488 (6996) Martie 12, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod dăruiește m-rii Moldovița jumătate din satul Zvorăște, cutul din jos și cu morile ce sunt pe Siret, cumpărate de domn dela nepoții lui Giurge Zvorăște.

89. — 1488 (6996) Martie 13, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod dăruiește m-rii Putna satul Vicșan, pe Suceava, cumpărat de domn, jumătate dela Șteful, fiul Anușcăi, iar cealaltă jumătate dela Andriaș Hancovici și rudele sale.

90. — 1488 (6996) Aprilie 3, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod dăruiește m-rii Putna, din venitul domnesc, toate pietrele de ceară dela Târgul Siret și șase voștinari, apoi morile domnești și siadnița tot dela Târgul Siret, vama cea mică dela Suceava, la Jicov, precum și satul Cozminul, în ținutul Cernăuți.

91. — 1488 (6996) Aprilie 4, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod întărește mitropoliei din Roman, unde este episcopul Vasilie, satele Leucușani, cu zeciuiala din acel sat și Dragomirești, peste Moldova, cu vadul umbliător și cu zeciuiala din peștele proaspăt, pe care îl vor pescui oamenii din Dragomirești. Deasemeni îi întărește Țigani și Tătari.

/ 92. — 1488 (6996) Aprilie 5, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod dăruiește lui pan Duma pârălab pentru credincioasă slujbă satul «unde a fost Fete», pe Bogdana și seliștea «unde a fost Oana din Moişa» pe Trotuș, sate ce «ne-au rămas dela Vâlcea și dela cneaghina lui, Olga».

/ 93. — 1488 (6996) Aprilie 6, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod dăruiește m-rii Putna satul Greci, lângă Târgul Siret, pe care domnul îl are de schimb, dela Marina, fiica lui Toader Prodan și dela nepoata ei, Marina.

94. — 1488 (6996) August 17, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod dăruiește m-rii Voroneț satul Stilbican, la Toplița Rece, pe Suha Mare, și Suha Mare cu toate poienile, muncelile și izvoarele, cumpărate de domn dela Șandru Gardu și rudele sale.

95. — 1488 (6996) Octombrie 8. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui Corhană și fratelui său Oană jumătate din satul Mușata, cumpărat dela fiul lui Herțea.

96. — 1488 (6996) Octombrie 15, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod dăruiește mitropoliei din târgul Roman satele: Negoști cu iaz și moară, jumătate din Go-

stilești, Poiana, amândouă judeciile, Tibești cu mori și partea lui Botâș la Câmpul Perilor, toate cumpărate de domn dela mai mulți boeri.

97. — 1488 (6096) Decembrie 13, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui Danciul Delea un sat pe Bârlad « unde au fost juzi Buda și Drăgoiu » amândouă judeciile.

98. — 1489 (6097) Ianuarie 9. — Ștefan cel Mare voevod întărește hotarul satului Petricani.

99. — 1489 (6097) Ianuarie 16, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui Mibul Ciocan jumătate din satul Fedești, cumpărat dela fiul lui Ivan Ciunalea.

100. — 1489 (6097) Ianuarie 22, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui Danciul și rudelor lui jumătate din satul Balcăuți pe pârâul Suholetilor, « unde a fost Hodor vătman ».

101. — 1489 (6097) Ianuarie 22, « Suceava ». — Ștefan cel Mare voevod întărește lui Onnă și fraților lui satul Dobriceniști, pe Telejna.

102. — 1489 (6097) Ianuarie 24. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui Toma Dobrician și Burul, fiul lui Tatul dela Bârzota, satele Cercești, Făurei cu mănăstirea și Șchiopeni, în gura Sacii.

103. — 1489 (6097) Ianuarie 25, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui Gavril și fraților lui, Nichita și Ion, satul Mânzați la obârșia Iubanei.

104. — 1489 (6097) Martie 13, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui Lupe armaș loc de sat în hotarul Alboteștilor, la gura Săratei și o jumătate seliște peste Prut, « unde a fost Târgul Săratei », cumpărate de la nepoții lui Oana vornic și dela Stanciul Husea.

105. — 1489 (6097) Martie 14, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod dăruiește mănăstirii Voroneț satul Vlădeni, pe Siret, « unde a fost Oriș Vlad », cu mori, cumpărat de domn dela mai mulți boeri.

/ 106. — « 1489 » Martie 15. — Ștefan cel Mare voevod întărește Anușcăi și Mușei satul Drăgești pe Cobăle, primit în schimb pentru partea lor din Trebeș.

107. — 1489 (6097) Octombrie 14, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod dăruiește mării Putna satele: Frătăuți pe Suceava, Botâșani și Climăuți, pe care domnul le are de schimb dela mai mulți boeri.

108. — 1489 (6097) Octombrie 31, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui Stan și Onu jumătate din satul Șoldești pe apa Zăbrăuțului cumpărată de la Iuga Grasul.

109. — 1490 (6098) « Ianuarie — Februarie ». — Ștefan cel Mare voevod întărește lui Lazor Miceșină satul Găurești, pe Bârlad, cu moară, cumpărat dela nepoții lui Ivan Frenciul.

110. — 1490 (6098) Ianuarie 9, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui Ivenco și Gavril satul Vitoltești, la gura Bujorului, pe amândouă părțile Ialanului, cumpărat dela fiul lui Glurgiu.

111. — 1490 (6098) Ianuarie 9, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui Nicoară Romănescul jumătate din satul Hândrești.

112. — 1490 (6098) Ianuarie 14, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui Toader Marele și nepotului lui de frate Gostin, satul Bontestți, între Bârlad și Stebnic.

118. — 1490 (6998) Ianuarie 16, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui Mânăila Cioplescu a treia parte din satul Călmățul, «subt movile», cumpărat de la Șandru Onica.

114. — 1490 (6998) Ianuarie 17, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod întărește popii Sima, fratelui său Gavril și surorii lui Marta, un sat la gura Rebricioarei, «unde au fost Roman și Hodca», cumpărat dela Urăta.

115. — 1490 (6998) Ianuarie 18. — Ștefan cel Mare voevod dăruiește Negritei, fata popii Oana, satul Ochitești, deasupra Elanului.

116. — 1490 (6998) Ianuarie 18, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod întărește mai multora satele Mircești, Dăncești și Pășcani pe Cușițna, precum și împărțeala pe care și-au făcut-o.

117. — 1490 (6998) Martie. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui Petriman, surorii lui Agafia și unei rude a lor, Isac, seliștele: Porcești, Brebi și Hociungi, în ținutul Neamț.

118. — 1490 (6998) Martie 3, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui pan Avram diacon dela visterie satul Dobroslăvești, pe Bărlad, cu moară, cumpărat dela Urăta, nepoata lui Jurj Piatră.

119. — 1490 (6998) Martie 7, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui Ilea Nașfa satul Magdășani, pe Crasna, «unde a fost Mic Ruptură», cumpărat dela fiicele lui Ștefco Dămăcuș.

120. — 1490 (6998) Martie 9. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui Sima și fratelui său Avăr a treia parte din satul Ghigoești, pe Valea Neagră, cumpărat de la Iosif, fiul lui Toader Hurdugaș.

121. — 1490 (6998) Martie 12, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui pan Iurie Șerbici satul Tomiști, pe Sirețul, «unde a fost Dragomir Patruzești-de-păre și Șandru», cumpărat.

122. — 1490 (6998) Martie 15, Suceava. — Ștefan cel Mare întărește lui pan Isac vister satele Fulliceani, pe Șumuz, «unde a fost Stan Pântece» și Buciumeni, în jos de Rădășeni, cumpărate de la Neașa fata lui Hanea și dela Marușa fiica lui Mihail logofăt.

123. — 1490 (6998) Martie 15, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui Isaiu din Răcătău și rudelor sale împărțeala satelor Gălățești, la gura Răcătăului, mănăstirea care este la gura Dieneșului, cu toate poeniile care ascultă de ea, Păucești, Horjești și jumătate din Hănești, «unde a fost Galeș».

124. — 1490 (6998) Martie 15, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod întărește închinarea a 50 de biserici cu popii lor din ținuturile Suceava și Cernăuți, făcută de Alexandru cel Bun voevod episcopiei dela Rădăuți. Deasemeni mai închină episcopiei dela Rădăuți încă 6 biserici din ținutul Cernăuți, pentru 6 biserici din ținutul Suceava pe care le-a închinat mării Putna.

125. — 1490 (6998) Martie 15, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod întărește mării Putna închinarea a 10 bisericilor din ținutul Suceava și Cernăuți. Deasemeni îi închină încă șase biserici cu popii din ținutul Suceava, primite dela episcopia de Rădăuți în schimbul altor șase biserici din ținutul Cernăuți. Întărește egumenului dreptul de judecată asupra popilor dela bisericile menționate. Întărește încă mării dela Putna branștea din jurul mănăstirii și Suceava cu toate izvoarele ei.

126. — 1490 (6998) Martie 15, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui Avram diacon dela visterie jumătate din satul Oniceani, pe Șumuz, cumpărată de la Manciul Oniceanul și alții.

127. — 1490 (6998) Martie 16, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod dăruiește m-rii Putna satul Glicicăuți, la gura Derebluiului pe Prut, în ținutul Cernăuți și prisaca Cozarna la Bohotin. Deasemeni îi întărește morile domnești care sunt pe Siret, la Târgul Siret, iar în hotarul acestor mori să-și poată face mănăstirea un pod umblător pe Siret, o slădiniță și o moară.

128. — 1490 (6998) Martie 16, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod dăruiește m-rii Putna satul Măcicatoviți, pe Suceava, cu morile ce sunt pe Suceava și cu mănăstirea din acest sat cumpărat de la fiul lui Fedcu Stărostescul. Deasemeni îi întărește închinarea m-rii Horodulic și a satului Balasinești, pe Suceava.

129. — 1490 (6998) Martie 16, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod dăruiește m-rii Putna satul Voltinul, « unde a fost mănăstirea lui Hărman și a lui Iașco » pe care le-a cumpărat și 11 sălașe de Țigani pe care domnul i-a « dobândit în țara Basarabiilor ».

130. — 1490 (6998) Martie 17, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui Negriță Batirescul jumătate din satul « unde a fost Cârstea », de pe Cărligătură, cumpărat de la fiul lui Iurie Dăvideseul.

131. — 1490 (6998) Martie 17. — Ștefan cel Mare voevod scutește de orice vamă trei măști ale m-rii Putna trimise după pește. Deasemeni îi întărește dreptul de judecată în satele mănăstirii.

132. — 1490 (6998) Octombrie 14, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui Iurșa și nepotului lui, Iliș Saula, nepoții lui Stoian Procelnic cel bătrân, mai multe sate, al căror privilegiu « a pierit de Turci ».

133. — 1490 (6998) Noembrie 26, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod dăruiește m-rii Homer, în schimbul selștii Polana, la gura Homorului, dăruită mănăstirii Voroneț, satul Gloden, « unde a fost Stan », lângă Staveani.

134. — 1490 (6998) Decembrie 6, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui pan Avram diacon de vistierie a șasea parte din satul Oniceani, pe Șumuzul Rece, cu moară pe Șomuz, cumpărat de la popa Pătru și alții.

135. — 1491 (6999) Ianuarie 7, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod întărește nepoților lui Bratul Viteazul satele: Brătulești, Fedeleşani, precum și Goești și Vârstați, la Cărligătură.

136. — 1491 (6999) Ianuarie 16, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod întărește panului Moghila ceașnic satul: « unde a fost Balaci », pe Smila, cumpărat de la nepoții lui Grozea Cașotă.

137. — 1491 (6999) Ianuarie 16, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui Miclăuș și fratelui său, Ivanco, satul Urgiceni, cumpărat de la Maria, nepoata lui Ion Țutcă.

138. — 1491 (6999) Ianuarie 16, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod dăruiește m-rii dela Tazlăul Mare poiana « unde a fost satul Micești » precum și o altă poiană pe Tazlăul Mare; deasemeni îi dăruiește satul Flocești pe Tazlăul Mare, cu moară. Toate au fost cumpărate de domn.

139. — 1491 (6999) Ianuarie 16, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui Toader Pleșan un sat pe Simila, « unde au fost Mihai ».

140. — 1491 (6999) Ianuarie 17, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui Cozma ușeriu satul Călinești, pe Cobăle, cumpărat dela Dragole, fiica lui Dragomir dela Cobăle.

141. — 1491 (6999) Ianuarie 17, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui Petrea și fratelui lui, Ion, satul Ceretiani, la Cobăle, cumpărat de la Dragoile.
142. — 1491 (6999) Februarie 26, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui pan Purece spătar și rudelor lui satele: Drislive și « unde a fost Nosco », pe Nistru, cumpărate de la Stanciul Starostescul și rudele lui.
143. — 1491 (6999) Martie 9. — Ștefan cel Mare voevod întărește preutesii popii Petre satul Crăești, pe Răbrice, cumpărat dela Ileana, nepoata popii Micul.
144. — 1491 (6999) Aprilie 20, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod dăruiește m-rilor Tazlău Mare satele: Zănești, Stolnici și Fauri, din ocolul curților domnești dela Piatra, precum și satul Burești, pe Siret, « care sat a fost ascultător de curțile dela Bacău », un loc de prisacă peste Siret, și cu bălți la Siret.
145. — 1491 (6999) Octombrie 15, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui Balșe satul Drăgușani, pe Podraga, dăruit de vară-sa Nastea.
146. — 1491 (6999) Octombrie 15. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui Marco spătar satul Cernica, pe Berhiaciu, cumpărat dela nepoții popii Filip.
147. — 1491 (6999) Octombrie 15. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui One Teliagă și femeii saje, Mușă, parte din satul Ruptura, pe Berbeciu, cumpărat dela fiicele Magdel.
148. — 1491 (6999) Octombrie 15, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui Pătru Selișteanul satul Mănești, la obârșia Ialanului, cu mănăstirea, cumpărat de la Duma și nepoții acestuia.
149. — 1491 (6999) Octombrie 15, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod dăruiește m-rilor Tazlău jumătate din satul dela gara Oarbicului, cumpărat dela Greaca de către domn, și-i întărește braniștea din jurul mănăstirii.
150. — 1491 (6999) Octombrie 15, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod dăruiește târgului Vaslui mai multe sate și seliști, cumpărate de domn dela m-rea Bistrița și dela mai mulți boeri și scutește locuitorii din Vaslui « să nu albă a plăti acolo în târgul Vasluiului » nici o vamă, afară de cei care vor aduce pește în larg.
151. — 1491 (6999) Octombrie 16, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui Neagoe Orbescul și rudelor lui satele: Râspopi și Ilicști, pe Socolui, precum și Cătelești, pe Covurlui.
152. — 1491 (6999) Octombrie 31, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod dăruiește panului Ion Murgu, pentru credincioasa slujbă, satele: Hințești și « unde a fost Neagă Taurul », pe Perecicbiu, cumpărate de domn dela fiii lui Dragoș Zeumă dela Zeletin.
153. — 1491 (6999) Noiembrie 2, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui Luca Boț și verelor lui, Neaga și Mărina, satele Balosinești și Itrinești, în ținutul Neamț, precum și împărțeala pe care și-au făcut-o.
154. — 1491 (6999) Noiembrie 2, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui Stanciul satul Drăghășani, pe Jirăvăț, cumpărat de la Avăr, fiul lui Ivan vistier.
155. — 1491 (6999) Noiembrie 6, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui Mihul Pojar și rudelor lui, toți urmași ai lui Laslău Bubaicea, satele: Săcuiani, apoi « unde a fost jude Oanciu », și Bogdănești și Nănești, Rușciori și Dumbrăvița, precum și împărțeala pe care și-au făcut-o.
156. — 1492 (7000). — Ștefan cel Mare voevod întărește lui Grozea comis satul Iucșeni, pe Jijia, în ținutul Iași, cu mori în apa Jijiei, cumpărat dela fiicele lui Manole și Mibail.

157. — 1492 (7000). — Ștefan cel Mare voevod întărește lui Solomon, Stănilă, Trebeșan și Giurgiu satul Nedîșe, pe Taxlău.

158. — 1492 (7000) Ianuarie 14, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui Stoian și fratelui său, Lupe, jumătate din solîștea dela gura Mușatei, « unde a fost Roman », cumpărată dela fiica lui Alexie.

159. — 1492 (7000) Martie 17, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod întărește Marinei, Mărinică, lui Șteful și rudelor lor, toți nepoți ai lui Jumătate, satele Măndrești, « unde au fost Balinți » și Șerbănouți, pe Siret, precum și Jumătățeni, pe Jiția, « unde a fost curtea lui Căliman », precum și împărțea pe care și-au făcut-o.

160. — 1492 (7000) Martie 17, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui Costea pitărei satul Tomicștii, pe Crasna, cumpărat dela Costea, nepetul lui Dientș.

161. — 1492 (7000) Martie 30. — Ștefan cel Mare voevod întărește nepoților lui Crăcelu Belcescu o împărțea de sate anume: lui Iurșa aprod satul Belcești, pe Pârâul Alb, Vascăi satul Negoiești, pe Pârâul Alb, iar Marușcăi două părți din Șerbești « pe celălalt Pârâu Alb ».

162. — 1492 (7000) Martie 30. — Ștefan cel Mare voevod dăruiește lui Stan Poiană satul Gârnești, pe Siret, cumpărat de domn dela Mihăiță Popșă.

163. — 1492 Iunie 24. — Ștefan cel Mare voevod dăruiește fraților Baico și Ivan satul Almaș, în ținutul Neamț.

164. — 1492 (7000) Octombrie 10, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui Toma, fiul lui Mihnea, nepotul lui Oană Stângace, satul Tomești, la Cărligătura.

165. — 1492 (7000) Octombrie 10, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui Bura și surorii lui, Neacșa, jumătate din satul Cârna pe Zeletin, cumpărat dela Toader Lucaș și verii săi.

166. — 1492 (7000) Octombrie 11, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui Toader și verilor săi, Sima și Mierla, jumătate din satul Doncești, pe Doncea, cumpărat dela Avăr, fiul lui Ivan vistier; precum și împărțea pe care și-au făcut-o.

167. — 1492 (7000) Noiembrie 24, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod dăruiește mării Putna satul Ștubelul pe Bașeu cumpărat de domn dela nepoții lui Hodeo Costică postelnic și un loc de pustie pe Podraga.

168. — 1493, (7001). — Ștefan cel Mare voevod întărește lui Grigore Săvescul o moșie la Mânăilești, cumpărată dela fiicele lui Manoilă.

169. — <1491> Martie, Vaslui. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui Stan Babici și fraților lui, Iachim Babici și Andriaș Babici, satul Hiliboca, la obârșia Derehluului, precum și împărțea pe care și-au făcut-o.

170. — 1493 (7001) Martie 3. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui pan Dragoș stolnic satul Bumbulești, la gura Studeneșei, pe Tutova.

171. — 1493 (7001) Martie 3, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui Stejco o bucată de pământ din hotarul Toporeștilor Vechi, cumpărată dela nepoții lui Ioaniș Topor.

172. — 1493 (7001) Martie 5, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui Albul Voinescul și surorilor lui, Ana și Vasutea, « satul Oidești, pe Tutova, unde a fost Jude Voina », cu o mănăstire în hotarul satului.

173. — 1493 (7001) Martie 5, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod întărește Mărinii și surorii ei, Stana, fiicele lui Dragomir Iuban, împărțeau satelor rămase dela unchiul lor, Solda.

174. — 1493 (7001) Martie 5, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod dăruiește lui pan Sima Bahluiian seliștea Stețcani, pe Tazlău, pentru credincioasă slujbă.

175. — 1493 (7001) Martie 7, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui Negriță, fiul lui Vâlcea Bătărescul, satul Bătărești, la Cărligătură. Privilegiul de stăpânire a acestui sat pe care l-a avut Vâlcea Bătărescul dela Alexandru voevod cel Bătrân a fost pierdut, «când au venit Turcii asupra țării noastre, la Pârâul Alb». Deasemeni îi întărește Seliștea lui Măcău Vlad cu loc de moară pe Bahlueț.

176. — 1493 (7001) Martie 7, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui Rabotă și rudelor lui satul «unde a fost casa lui Alexa», pe Vina, cumpărat dela Mgda și dela nepoții ei: Costea diac, Toader diac și alții.

177. — 1493 (7001) Martie 7, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui Ivl Mândrea și rudelor lui satul Tăvești, la iezerul dela Crasna, Seliștea lui Bibarț și satul Gănești.

178. — 1493 (7001) Martie 15, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod dăruiește lui Petrica comis satul Oniceani, pe Șumuzul Rece, pierdut de Avram vistier «pentru hitlenie, când a fugit dela noi în țara Lituaniei».

179. — 1493 (7001) Martie 15, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod întărește nepoților lui Lucaci împărțeaua satelor: Balomirești, «unde au fost giud Balomir», cu mori în matca Bahluiului și Hoizești, «unde au fost giude Dobromir», pe Bahlul.

180. — 1493 (7001) Martie 26, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui Alexa diac seliștea «unde a fost jude Iuga», la Cărligătură, cumpărată dela Ciocriolina, fiica lui Drăgoieca dela Cărligătură.

181. — 1493 (7001) Octombrie 26, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui Stan Grama și fraților lui, Sima, Bodea și Bogdan, satul Sirbi, la obârșia Slivenei, cumpărat dela Baniul Prodănescul și rudele lui.

182. — 1493 (7001) Octombrie 28, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui Danciul, fratelui său Dragotă, lui Mălai și lui Toma Bosioc, Seliștea lui Dănuș «unde au fost Lieștii», pe Putna, cumpărată de la fiilii lui Grozav Dănuș.

183. — 1493 (7001) Noembrie 4, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod întărește Nastasiei, fiica Marini satete: Stănilești, Cârștești pe Moldova, «unde a fost Miroslav», Hirești și seliștea Albotești.

184. — <1494>. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui Ivanco și rudelor lui jumătate din satul Șecani, mai sus de Adjud, cumpărată dela Șerban și Brândușa.

185. — <1494—1496> Ianuarie 18. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui Toader Lezin satul Rădești, la fondul Covurluiului Săc, cumpărat dela nepotele lui Dieniș spătar.

186. — 1494 (7002) Februarie 25. — Ștefan cel Mare voevod dă ispisoc pentru satul Bercești, care s'a numit și Ostășești.

187. — 1494 (7002) Februarie 27, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod întărește Anei, fiica lui Bobul, a patra parte din satul Petrilești, pe Pârâul Alb și cu moară, cumpărată de la Luca.

188. — 1494 (7002) Martie 2. — Ștefan cel Mare voevod dă ispisoc pentru moșin Zernești, cumpărată de fiilii Barbului Burcel.

180. — 1494 (7002) Martie 11, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui Mihăilă și fratelui său Ghițul jumătate din satul Cârnești, pe Cobăle, cumpărată de la nepoții lui Mihul Cârnu.

190. — 1494 (7002) Martie 11, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui Toma satul « unde a fost Ivan, la Ulm », la Cobăle, cumpărat dela nepoții lui Mihul Cârnu.

191. — «1495—1503». — Ștefan cel Mare voevod întărește satul Dornești lui Matei diacul.

192. — «1495», Vaslui. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui Oană, Fedor și Albul părți din satul Deochiași, pe Sobului, « unde a fost Bogdan, fratele lui Ștefan Leghetș », cumpărate dela Drăgălina, fata lui Lațco Leghetș.

193. — «1495». — Ștefan cel Mare voevod întărește lui Bogdan, fiul Marinei, jumătate din satul Ciomătăeni, « unde a fost curtea lui Căliman », cumpărată dela fratele său Oancea

• 194. — «1495 Ianuarie 1—9», Bârlad. — Ștefan cel Mare voevod stabilește hotarele târgului Bârlad și al satelor și seliștelor care ascultă de el și scutește târgoveții de vama cea mică dela Bârlad, ei urmând să nu plătească vamă pentru nicio marfă, afară de cei ce vor aduce pește.

195. — «1495 Ianuarie — Martie». — Ștefan cel Mare voevod întărește lui Giurgiu Cărmete și rudelor lui satul Mirești, pe Sobului, « unde a fost Ivan Mierul », cumpărat dela Toader, fiul Nașel.

196. — 1495 (7003) Ianuarie 10, Vaslui. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui Miclea și surorilor lui, Mălina, Buroc și Greaca, satul « unde a fost casa bunicului lor, Ioan », pe Ciceja, și în același hotar, Fântâna Impușită.

197. — 1495 (7003) Ianuarie 10, Vaslui. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui Vasco, Mihul, Bontea, Mihăilă și Toderică al Dolbii jumătate din satul Fofășești, pe Cățina, cumpărată dela Pătru Gărbovăț.

198. — 1495 (7003) Ianuarie 11, Vaslui. — Ștefan cel Mare voevod dăruiește panului Călnău spătar jumătate din satul Piscul, pe Bârlad și jumătate din moara ce este pe Bârlad, pentru credincioasă slujbă, cealaltă jumătate nacelească mori o dăruiește panului Eremia postelnic.

199. — 1495 (7003) Ianuarie 11, Vaslui. — Ștefan cel Mare voevod dăruiește lui Mareș, Duma Mălăeșcul, Sima Nicoară și Petrică satul Merești, pe Bârlad.

200. — 1495 (7003) Ianuarie 11, Vaslui. — Ștefan cel Mare voevod dăruiește panului Petru ușar jumătate din satul Tomcești, pe Bârlad, precum și jumătate dintr'un zăgaz de prins pește, care este la Bârlad.

201. — 1495 (7003) Ianuarie 11, — Ștefan cel Mare voevod dăruiește lui Stan Mierul, jumătate din seliștea Fundiani, la Bârlad.

202. — 1495 (7003) Ianuarie 12, Vaslui. — Ștefan cel Mare voevod dăruiește lui Alexa, Jurca, Drageșe și Giurcea pentru credincioasă slujbă, satul Țigănei, la Dimoclu.

203. — 1495 (7003) Ianuarie 12, Vaslui. — Ștefan cel Mare voevod dăruiește panului Eremia postelnic, jumătate din satul Piscul, pe Bârlad, precum și jumătate din moara care este pe Bârlad; cealaltă jumătate din moară urmează s'o stăpânească panul Călnăuspătar.

204. — 1495 (7003) Ianuarie 12, Vaslui. — Ștefan cel Mare voevod dăruiește lui Fete și fraților lui, Văsiu și Tatul pentru credincioasă slujbă, jumătate din seliștea Fundeni, pe Bârlad.

205. — 1495 (7003) Ianuarie 12, Vaslui. — Ștefan cel Mare voevod dăruiește lui Focșa, Berehoiu și Bantăș un loc de pustie la fundul Covurluiului cu apă, între Rădești și Volnești, « ca să-și facă lor-și siliști de sat ».

206. — 1495 (7003) Ianuarie 12, Vaslui. — Ștefan cel Mare voevod dăruiește lui Frățilă și nepoșilor lui satul Liești, pe Bârlad, la Râtud, pentru credincioasă slujbă.

207. — 1495 (7003) Ianuarie 15, <Vaslui>. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui Nistor și fratelui său, Crăciun, o seliște în vârful pârâului Gruseva, în Pântâna Suciavea, cumpărată de la Oancea, nepotul lui Bodea ploscarul.

208. — 1495 (7003) Ianuarie 16, Vaslui. — Ștefan cel Mare voevod întărește Niagă și surorii ei Stana, fetele lui Dragomir Tăutul, satul Tăuți și Rușani pe Harince, precum și jumătate din Leuștani la Chighiaci.

209. — 1495 (7003) Ianuarie 16, Vaslui. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui Toader și rudelor sale satul Ghești, pe Zeletin, cumpărat de la Pătru Ghilțu și alții.

210. — 1495 (7003) Ianuarie 17, Vaslui. — Ștefan cel Mare voevod întărește nepoșilor lui Toader Nănescul și altora împărțeala satului Nănești, pe Studeneț.

211. — 1495 (7003) Ianuarie 17. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui Nica și rudelor lui satul Polițeni, pe Tutova și selișten lui Toma precum și împărțeala pe care și-au făcut-o.

212. — 1495 (7003) Ianuarie 22, Vaslui. — Ștefan cel Mare voevod întărește Micăi, fiica lui Mihăilă Andriescul, satul Pulpești, pe Tutova, cumpărat de la nepoșii lui Negriță fost ceșnic.

213. — 1495 (7003) Ianuarie 22, Vaslui. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui Neagul Dumin și fratelui său Băloș a parte din satul Bucești, pe Sărata, « unde a fost Bericea », cumpărată de la Nastea și Mărina.

214. — 1495 (7003) Ianuarie 22, Vaslui. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui Toader Iucaș și rudelor sale împărțeala satelor rămase de la Lășău globnic, anume: Lășăoani, pe Cracău, Șerbești, sub Cracăul de Piatră, Mohorâți, mai jos de gura Pojorâtei, Drăgoești, pe Dobrotvor, Petrești, pe Zeletin, Plăcinteni, Oprișești, Cârna și Hăchitigiu pe Zeletin.

215. — <1495> Ianuarie 23, Huși. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui Leva și fratelui său Petru, o bucată de pământ pe Sărata cumpărată de la Nastea și Mărina.

216. — 1495 (7003) Ianuarie 24, Vaslui. — Ștefan cel Mare voevod întărește Magdei, fata Mibului și rudelor sale, împărțeala satelor lor.

217. — 1495 (7003) Ianuarie 24. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui Petrea și surorii lui, Maria, satul « unde au fost Ionaș Tricolescu », pe Elan.

218. — 1495 (7003) Ianuarie 25. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui Oană Petrescul și fratelui său, Stan, jumătate din satul Cocoșeri, pe Stemnic, « unde au fost Oancea » cumpărată de la Iliș, nepotul lui Ianaș Negrescul.

219. — 1495 (7003) Februarie 3, Iași. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui Pătiu și rudelor sale împărțeala satului Dodești, pe Jigălia, « unde a fost Ștefan », cumpărat de la nepoșii popii Scolofendie.

220. — 1495 (7003) Februarie 4, Iași. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui Toma Salce, fiul lui Ivașco Tricolescul, un sat pe Ialan, la Salce, între Ioană Tricolescu și Găjoae, cumpărat de la nepoșii lui popa Scolofendie.

221. — 1495 (7003) Februarie 5, Iași. — Ștefan cel Mare voevod întărește, lui pan Toader pisar satele cumpărate: Rizina, unde a fost Alexa vătămă și Sinașeuți ambele pe Nistru.

222. — 1495 (7003) Martie 13, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui Cozma și rudelor sale jumătate din satul Florești, pe Polocine, cumpărat dela Măgdalina, fiica lui Pătru spătar.

223. — 1495 (7003) Martie 13, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui Dragoșel și rudelor lui satul Stroești, în gura Șomuzului.

224. — 1495 (7003) Martie 13, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui Cozma Pășco și fraților lui, fiii lui Hodco Pașcan, satul Pașcani, pe Ichel, și o selște sub Poroseci.

225. — 1495 (7003) Martie 13, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui Cârstea, fratelui său, Dobru, surorilor lor, Neaga și Nastea, jumătate din satul Spărieți la Zăbrăuți, unde a fost Spăriețul, cumpărată de la fiii lui Ionașcu fost stolnic.

226. — 1495 (7003) Martie 15, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod întărește Măriei, fiica lui Bărsan și rudelor ei jumătate din satul Florești, pe Polocine, cumpărată dela fiica lui Pătru spătar, precum și împărțeala pe care și-au făcut-o.

227. — 1495 (7003) Martie 15, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui Vlașin și nepotului său, Ciocan, parte din satul Argișani, pe Prut, cumpărat dela Coste Orăș.

228. — 1495 (7003) Martie 15, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui Giurca Păntece și rudelor lui satele: Mărcești și Grișlivi, pe Bârlad, jumătate din Horodniceani precum și jumătate de moară.

229. — 1495 (7003) Martie 17, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui Lupe și fraților săi, Danciul și Toma, jumătate din satul Tivești, pe Berbeci, cumpărate dela Iura, nepotul lui Costea croitorul.

230. — 1495 (7003) Martie 17, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui Sima Gureș și nepotului său Nicoară Ciocârliie, jumătate din satul Sârbi, pe Rebricea.

231. — 1495 (7003) Martie 17, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui Toader, fiul lui Miclea Bălcescul și lui Dragotă Vulpescul satul Hirova, pe Mălatini, între Dereanu și Grișani, unde a fost casa lui Rosomac.

232. — 1495 (7003) Martie 18, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui Petrea Călliman și rudelor sale satul Tatomiștești, la obârșia Oarbuleului, cumpărat, precum și împărțeala pe care și-au făcut-o.

233. — 1495 (7003) Martie 18, <Suceava>. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui Stanciu și surorii sale Stana satul Lălești, pe Tutova, cumpărat de la Oancea, fiul lui Stanciul nemș.

234. — 1495 (7003) Martie 18, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui Toader și nepotului său satul Brătiești pe Totruș și Poiana lui Ilinș.

235. — 1495 (7003) Martie 19, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui Nichita și rudelor lui satul Giurcani, în câmpul lui Dragoș, precum și împărțeala pe care și-au făcut-o.

236. — 1495 (7003) Mai 3, Vaslui. — Ștefan cel Mare voevod dă ispisoc pentru satul Boușori, din Vaslui.

237. — 1496 (7004) Ianuarie 24, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui Toader pisarul domnesc jumătate din satul Ciofocști, pe Bârlad și parte din iezorul « ce-i în gura Gerului », dar la iezor să stăpânească împreună cu Frunteș stolnicul.

238. — 1496 (7004) Ianuarie 24, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui pan Ion Frunteș stolnic jumătate din satul Ciofocști, pe Bârlad și parte din iezorul « care este la gura Gerului », urmând să stăpânească la iezor împreună cu Toader pisar a patra parte.

239. <1497.> Ștefan cel Mare voevod întărește lui Bratul și fratelui său, Coste, satul Cărligul lui Dan, pe Corod, cumpărat de la fiul lui Ionușel aprod.

240. — 1497 (7005), Vaslui. — Ștefan cel Mare voevod întărește fetelor Jurjii, Anușca și Elisafca, a treia parte din satul Alexuși, pe Vilna, cumpărat de la fiul lui Iuga.

241. — 1497 (7005) Ianuarie 3, Hârliău. — Ștefan cel Mare voevod întărește popii Ivan Aramă satul Urziceni, cumpărat dela Miclăuș și Iancu.

242. — 1497 (7005) Ianuarie 20, Iași. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui pan Neagu Călmățulu, jumătate din satul Molești, sub Orhei, cumpărat dela Ilca, fiica lui Stan.

243. — 1497 (7005) Ianuarie 20, Iași. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui Toader, vărulul său popa Toader din Iași și Stanel, satul Nedelani, pe Cărligătură, cumpărat dela nepoții lui Ivașco Procelnicul, precum și împărțeala pe care și-au făcut-o.

244. — 1497 (7005) Ianuarie 22, Iași. — Ștefan cel Mare voevod dăruiește mării Voroneț o prisacă la Cărligătură, pe pârâul Mihalcea, precum și o bucată de pământ, Lazul, din hotarul Tomeștilor, pe care domnul le-a cumpărat cu banii săi.

245. — 1497 (7005) Ianuarie 28, Iași. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui Mihai Mândrea satul Litești, pe Siret, cumpărat dela Mara, fata Nestorescului.

246. — 1497 (7005) Februarie 25, Vaslui. — Ștefan cel Mare voevod întărește Ileanii și nepotului ei de frate, Dragotă Frățian, satul Frăționești, la gura Obrejel, peste Prut, cumpărat dela Toader Căni și nepoata sa, Anușca.

247. — 1497 (7005) Martie 6, Vaslui. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui Danciu Pogani și fraților săi satul Pogănești, pe Tutova, « unde au fost casa lui Nicoară bătrânul Pogani ».

248. — 1497 (7005) Martie 8, Vaslui. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui Ion Nadeșu, feciorul lui Mihăilă, satul Nedea, cumpărat dela Mihai Berescul.

249. — 1497 (7005) Martie 9, Vaslui. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui Ion Popa și rudelor lui satul Ogrinești, pe Corod, « unde a fost jude Orzea », cumpărat dela fiul lui Iuga, precum și împărțeala pe care și-au făcut-o.

250. — 1497 (7005) Martie 10, Vaslui. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui Trifu Sogne a patra parte din satul Doncești, pe Donca, cumpărată dela Avăr, fiul lui Ivan vistier.

251. — 1497 (7005) Martie 10, Vaslui. — Ștefan cel Mare voevod întărește Marușcăi, fiica lui Stan Maxim, jumătate din satul Maxinești, pe Pârâul Negru.

252. — 1497 (7005) Martie 10, Vaslui. — Ștefan cel Mare voevod întărește Anușcăi, fata lui Oană Canea și rudelor ei împărțeala satelor: Hănușăști, pe Bârlad, cu moară, și Căuști, pe Rebricca, « unde au fost Leontenchi ».

253. — 1497 (7005) Martie 11, Vaslui. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui Gheodeon Harbuz și rudelor sale satul Harbuzi, pe Jigăle, « unde au fost Bădinae », precum și împărțeala pe care și-au făcut-o.

254. — 1497 (7005) Martie 13, Vaslui. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui Giurgiu Puțeanul satele Puțeni, în Dumbravă și satul «unde au fost Muntenii Puțeni», cumpărate dela Tonder Turcul și rudele lui.

255. — 1497 (7005) Martie 14, Vaslui. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui Miel Măcău jumătate din satul Călimănești, pe Putna, cumpărat dela Ion Batîn din Suceava.

256. — 1497 (7005) Martie 14, Vaslui. — Ștefan cel Mare voevod întărește Anușcăi și surorilor ei, Negrita și Marușca, satul Bezăriceni, pe Iadrici, cumpărat dela Vlaicul Scoartă.

257. — 1497 (7005) Martie 15, Vaslui. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui Borcea și surorii lui Dragolea satul Bețești, în Câmpul lui Dragoș, cumpărat dela Ion, nepotul lui Tonder Bețea.

258. — 1497 (7005) Martie 15, Vaslui. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui Borcea, fiul lui Triful Borzescul și surorii lui Dragolea satele; Bețești și Bărbășani în Câmpul lui Dragoș și jumătate din satul Rediu.

259. — 1497 (7005) Martie 15, «Vaslui». — Ștefan cel Mare voevod întărește popii Stroie o poiană pe Taxlău «în fața Bereștilor», și poiana Runcul, deasupra Strâmbei cumpărate dela Marina, fiica lui Mihul Berescul.

260. — 1497 (7005) Martie 15, «Vaslui». — Ștefan cel Mare voevod întărește fiilor lui Heul jumătate din satul Dimești, pe Siret, în ținutul Tecuci.

261. — 1497 (7005) Martie 15, «Vaslui». — Ștefan cel Mare voevod dă ispisoc prin care orată hotarul satului Hocenii.

262. — 1497 (7005) Martie 16, Vaslui. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui Ivan satul Ionășești, pe Jeravăi, «unde a fost jude Ioanăș», cumpărat dela Stana.

263. — 1497 (7005) Martie 19, Vaslui. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui Tonder Dumbravă și femeii lui, Mușca, satul Hădărăești, pe Bârlad, cu moară la Bârlad, cumpărat dela nepoții lui Stan Hădărău.

264. — 1497 (7005) Martie 20, Vaslui. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui pan Ilea comis, surorii lui, Anca și nepoatei lor de frate, Măria, jumătate din satul Crănușești, pe Polocine, cu jumătate din moară. Deasemeni îi întărește panului Ilea comis, singur jumătate din seliștea Găleşti, pe Polocine, dăruită lui de Drăgălina, nepoata lui Nan clucer.

265. — 1497 (7005) Martie 20, Vaslui. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui pan Miel medelnicer satul Rădenii, la gura Ialanului și cu lezerul, cumpărate dela nepoții lui Crețul de la Ialan.

266. — 1498 (7006) Aprilie 11. — Ștefan cel Mare voevod întărește Stancăi satele Lățești și Sărățeni, iar lui Petre Hăra, fratele Stancăi, satele Dragomănești și Spinenii.

267. — 1498 (7006) Septembrie 24, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod întărește Vasutcăi, femeia lui Stanciu aurar, satele: Drăgoești, Lucăcești, Botești și Căcăceni.

268. — «1499». — Ștefan cel Mare voevod întărește Taței și Vascăi, nepoatele lui Stoian, fiul lui Dărman, trei sate: Dărmănești, pe Suceava, unul pe Prut și Dărmănești pe Jijia.

269. — 1499 (7007) August 15, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui Efreim a treia parte din satul Costești, la gura Ciuburului, cumpărată dela Olușca.

270. — 1499 (7007) «August — Septembrie» 25, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui Lupe Cheșeanul satul Onțești, pe Bârlad, cumpărat dela nepoții lui Toma Pleșa.

271. — 1499 (7007) August 31, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod dăruiește mitropoliei de Jos dela târgul Romanului satul Muntenii-Scutași, « unde a fost județ Iu și Șarban », pe care domnul l-a cumpărat dela Vasutca.

272. — 1499 (7007) Septembrie 15, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui pan Giurgiu clucor de arie a treia parte din satele Băsești și Mălini, precum și moara pe Topolița, în vadul Todereștilor, cumpărate dela Gurban, fiul lui Oană Băseseni, și rudele lui.

273. — 1499 (7007) Septembrie 18. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui Fedor Iuriș și fratelui său, Cotea, jumătate din satul Rovecăuți, pe Prut.

274. — 1499 (7007) Septembrie 22. — Ștefan cel Mare voevod întărește nepoților Stașinii satele: Cervacini și Șarba și moara care este în Ivancicăuți.

275. — 1499 (7007) Noembrie 14, Hârlău. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui pan Duma Brudur jumătate din satul Tăpești, pe Bârlad, la Olteni, precum și parte din lezerul dela Lozova.

276. — 1499 (7007) Noembrie 15, Hârlău. — Ștefan cel Mare voevod întărește mării Moldovița satele Vaculinți, Sași, un sat pe Moldova la vărsarea Moldovei și « unde a fost Zărna », precum și vama dela Moldovița.

277. — 1499 (7007) Noembrie 17, Hârlău. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui Ivan și femeii sale, Fedia, satul Străviceni, pe Sirca, cumpărat dela Mărușca, nepoata lui Costea Stravici.

278. — 1499 (7007) Noembrie 20, Hârlău. — Ștefan cel Mare voevod dăruiește lui pan Eremia vistier, fiul lui Galeș, satul Julești, pe Pârăul Negru, în ținutul Neamț, cumpărat de donna dela Lupșe din Sirețel.

279. — 1499 (7007) Noembrie 20, Hârlău. — Ștefan cel Mare voevod dăruiește mării Voroneț satul Milenești, la Cârliștură, și trei fâci și un fertal de vie, pe dealul Hârlăului. Deasemenea îi întărește o falco și trei fertale de vie, pe dealul Hârlăului, dăruite de pan Iuga vistier.

280. — 1499 (7007) « Noembrie 21 », Hârlău. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui Gavriil Dinga și rudelor sale satul Bodești, pe Taxlăul Mare, precum și împărțeala pe care și-au făcut-o. Deasemenea le întărește jumătate din Poiana Boului.

281. — 1499 (7007) Noembrie 23, Hârlău. — Ștefan cel Mare voevod dăruiește mării Bistrița, pentru sufletele fiilor săi Alexandru și Ana, satele: Ilieșcuți cu mori pe Siret, Dragomirești, la gura pârăului Bârlea, Tâlvești « unde a fost Onica » precum și cinci fâci și două fertale de vie, pe dealul Hârlăului, toate cumpărate cu banii săi.

282. — 1499 (7007) Noembrie 26, Hârlău. — Ștefan cel Mare voevod dăruiește mării Dobrovăț satele: Ruși, « unde a fost curtea lui Stan Popovici », Călugăreni, « unde a fost Giurgiu călugăr » și Dumești, « unde a fost Dadul », pe Dobrovăț.

283. — 1499 (7007) Noembrie 26, Hârlău. — Ștefan cel Mare voevod întărește panului Ilea comis seliștea Alba, pe Putna, « unde a fost Miclăuș Calina », cumpărată dela Ivul, nepotul lui Bogdan stălnic.

284. — 1500 (7008), Iași. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui Danciul Stiucariul și rudelor sale satul Dobreni, pe Lăpușna, cumpărat, precum și împărțeala pe care și-au făcut-o.

285. — 1500 (7008). . . 20. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui Duma Poșăseul și Manii o seliște « ce încungură Lopatna până la gara Lopătnei, unde cade în Bezin în Iazu Iuzna », cumpărat dela fiul lui Mihăilă Oțâl grămătic.

286. — 1500 (7008) Martie 17, Iași. — Ștefan cel Mare voevod întărește m-rii Neamț Iezerul Zahorna cu gârta, pe Nistru, precum și o prisacă. Deasemeni îi dăruiește Balta Strâmbă și Iezerul sub Dubrova, cu gârta lui Chișcă.

287. — 1500 (7008) Martie 22, Iași. — Ștefan cel Mare voevod dă în schimb m-rii Bistrița în locul satelor: Cauceleşti, pe Gracău, Gădiniș, pe Siret și a altor trei sate pe Bistrița: al lui Biral, al lui Vălcșan și Manulești, 4 sate pe Bistrița: Slugani, Chișcoșesti, Călinești și Lațcani.

288. — 1500 (7008) Martie 25, Iași. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui Sima și fratelui său Onica satul Botești, pe Ialan cumpărat de la nepoții lui Crețu de la Ialan.

289. — 1500 (7008) Martie 27, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui Gligor și femeii lui, Alba, parte din satul Râșcani, la obârșia părului Teleajina, cumpărată dela Oană Râșcanul și rudele lui.

290. — 1500 (7008) Martie 30. — Ștefan cel Mare voevod întărește m-rii Pobrata satele: Verejani, « unde au fost Dan » și Ciulinești « ce s'au așăzat pre hotarul unde au fostu Manoil », pe Prut. Deasemeni îi întărește 5 odăi tătărești.

291. — 1500 (7008) Aprilie 5. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui Dragoș Murgu și fratelui său, Toudar, satul Murgeni, pe Elan, cumpărat dela Sima Bene și rudele lui.

DOCUMENTE INDOELNICE

1. — 1479 (6987) Martie 9, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod dăruiește lui Avram Frâncul satul Podoleni înutul Neamț, pe care domnul l-a cumpărat dela Bogdan cu 872 aloji tătărești.

2. — 1484 (6992) Mai 14. — Ștefan cel Mare voevod dăruiește lui Ion și Dragoș, fiii lui Duma Tătăranu satele Tătărenii și Mireni.

3. — 1485 (6993) Iunie 8, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod dăruiește lui Malușca și fratelui său Neicea, lui Gozma Răzan și fratelui său Drăguș « pământurile pustii ce se află de Imbele părți ale Vișnovățului pe lângă Băcu ».

4. — 1491 (6999) Octombrie 26, Suceava. — Ștefan cel Mare voevod întărește m-rii Homor hotarele moșiei.

5. — 1496 (7004) Martie 7. — Piaten starosteile de Covurlui dă mărturie cum Nustea și fratele ei Ursul au vândut moșia lor din Șatrăreni lui Ioniță șatrarul.

6. — 1496 (7004) Martie 17, Piatra. — Ștefan cel Mare voevod întărește m-rii Neamț hotarul moșiei dinprejur și cu muntele Neamțal.

7. — 1497 (7005) Martie 15, Iași. — Ștefan cel Mare voevod întărește lui Mihăilă Căpicii un sat pe Larga anume Hotceanii « unde a fost Stan Coliban ».

8. — 1498 (7006) Noiembrie 13, Hârliău. — Ștefan cel Mare voevod dăruiește m-rii Bistrița « un loc ce este în Bacău de ceia parte, cu un schit și cu o prisacă... din ville Bacăului ».

СОДЕРЖАНИЕ ГРАМОТ

1. — 1476 (6984) г. января 25, Путненский Монастырь. — Казначей господаря Стефана Великого Игнатие, по прозвищу большой юга, жертвует Путненскому монастырю село Широци за Прутом, лампаду, кнот из золоченного серебра в 13 сом, сто венгерских злотых и двух хороших копей.

2. — 1476 (6984) г. мая 22, Яссы. — Господарь Стефан Великий подтверждает пану дворянину Мушату купленное им у витара Штефана селце Поприани на Жиния, между Посадичи и Кыричени.

3. — 1476 (6984) г. июня 1, Путненский Монастырь. — Казначей господаря Стефана Великого Игнатие, по прозвищу большой Юга, жертвует Путненскому монастырю кидило в 12 сом серебра, золоченный кнот в 3 сомы, сто венгерских злотых, сто овец, село Широци в Черновском крае и виноградник по соседству с монастырским виноградником в Хырлау.

4. — 1476 (6984) г. июня 29, Путненский Монастырь. — Казначей господаря Стефана Великого Игнатие, по прозвищу Большой Юга, жертвует Путненскому монастырю серебряную лампаду в 10 сом, кнот в 3 соты, сто венгерских золотых и село Широци в Черновском крае.

5. — 1477 (6985) г. — Господарь Стефан Великий подтверждает жене Вндереу Муше село Вндерей у устья Липовы.

6. — 1477 (6985) г. сентября 23. — Господарь Стефан Великий подтверждает Петру Балю села Балкани и Домпрешти на Великом Талове.

7. — 1478 (6986) г. февраля 11, Сучава. — Господарь Стефан Великий подтверждает Путненскому монастырю село Широци за Прутом, пожертвованное монастырю паном казначеем Югой, который купил его у внуков Дана Подины.

8. — 1479 (6987) г. марта 4, Сучава. — Господарь Стефан Великий жалует нямецкому шырлабу пану Дажбогу села и цыган.

9. — 1479 (6987) г. апреля 29, Сучава. — Господарь Стефан Великий подтверждает Тоадеру, его братьям Иону, Пуву, Захарии и сестре Тудоре селце Дронкэлешти на Теллине.

10. — 1479 (6987) г. мая 7, Сучава. — Господарь Стефан Великий жалует Путненскому Монастырю село Тырновна, купленное господарем у Миса.

11. — 1479 (6987) г. мая 11. — Господарь Стефан Великий подтверждает Иаанку Поповскому половину села Бородничени, часть села Попени, «где был дом Думитра», колодец Ливени и озера.

12. — 1479 (6987) г. мая 14, Сучава. — Господарь Стефан Великий подтверждает белградскому пыркалабу пану Думе село Рогожени на Серете.

13. — 1479 (6987) г. мая 19, Сучава. — Господарь Стефан Великий подтверждает Иле и его братьям Думе и Козме половину села Хлэпенти на Белом Потоне. Он также подтверждает Козме отдельно от братьев половину села Моленти и 12 купленных им нив.

14. — 1479 (6987) г. мая 24, Сучава. — Господарь Стефан Великий подтверждает пану Галку села Зубричани и Ванковци, а также мельницу на Чухри.

15. — 1479 (6987) г. августа 11, Сучава. — Господарь Стефан Великий подтверждает дочерям Камарина Анушке и Марии села Грошенти и Мэнешти.

16. — 1479 (6987) г. августа 30, Сучава. — Господарь Стефан Великий подтверждает епископу родуцкому право творить суд и селе Радовци, а также в селах, находящихся в Козмани; он освобождает эти села от повинностей в отношении господара.

17. — 1479 (6987) г. сентября 20, Сучава. — Господарь Стефан икает Путненскому монастырю село Нижний Жиков на Сучале с мельницей и «пошлиной, взимаемой в Жикове». Господарь получил это село от сучавского митрополита Георгие взамен села Верещекани на Серете с мельницами «у брода» и села Унгурени.

18. — 1479 (6987) г. декабря 30, Сучава. — Господарь Стефан Великий подтверждает столынику Раду Гырбовоцу села Руши, Бучуми и Биргоани.

19. — 1480 (6988) г. января 25, Сучава. — Господарь Стефан Великий подтверждает пану Долге купленное им у внуков Трифу Гилто село Пошвани на Вистрице в Поле Драгошом.

20. — 1480 г. марта 15. — Господарь Стефан Великий подтверждает Марко Балауру и его сестрам село Выртоп на Черном Потоне, половину пруда и половину мельницы на Черном Потоне.

21. — 1480 (6988) г. мая 12. — Господарь Стефан Великий икает монастырю Путиа мельницу в Фердесени, купленную господарем у митрополита Георгия.

22. — 1480 (6988) г. мая 27, Сучава. — Господарь Стефан Великий подтверждает хотинскому пыркалабу пану Штефуду села: Екушани у истонов Вороны, Дрогушани и Поприкани на Жикини.

23. — 1480 (6988) г. августа 29, Сучава. — Господарь Стефан Великий подтверждает белградскому пыркалабу пану Гарману село Симничани, а также купленных им татарина и цыган.

24. — 1480 (6988) г. сентября 11, Сучава. — Господарь Стефан Великий подтверждает Станке село Добрудешти у истонов Оарбинова, купленное у ее тети Аны, сестры пана логофета Добрула.

25. — 1480 (6988) г. сентября 15, Сучава. — Господарь Стефан Великий подтверждает икучеру пану Думе село Кындешти на Серете, село Лозна и Макснешти, а также цыган.

26. — 1480 (6988) г. сентября 17, Сучава. — Господарь Стефан Великий подтверждает сыну Микуды Оргоас Мирче села Оргоашти и Негомирешти у истоков Ховранати на том основании, что последний потерял льготные грамоты, «негда пришел турецкий царь и опустошил нашу страну».

27. — <1480—1496 г. июнь>. — Господарь Стефан Великий подтверждает Шербану и его жене Гинде село Мартинешти у брода Тротуша.

28. — 1481 (6989) г. февраля 1, Сучава. — Господарь Стефан Великий подтверждает Марине Ложке село Селивестри на Кобыле; господарь пожаловал ей оба поселка взамен сел Борилешти и Дрогоешти в Поле Драгошешом, которые он жалует Тавловскому монастырю.

29. — 1481 (6989) г. марта 12. — Господарь Стефан Великий жалует Тавловскому монастырю купленное господарем село Урсешти на Нишде в Поле Драгошешом.

30. — 1481 (6989) г. марта 31, Сучава. — Господарь Стефан Великий подтверждает Томе Машару и его сводным братьям их вотчины.

31. — 1481 (6989) г. апреля 26, Сучава. — Господарь Стефан Великий подтверждает боярину Збаре села Жмдешти, Зберешти и Нижешти на холме Путны, а также Питичи на Сирецеле.

32. — 1481 (6989) апреля 25, Сучава. — Господарь Стефан Великий подтверждает Иону Вайку и его братьям Тоадеру и Андриану село Петрешти на Зелатине со всеми колодами, находящимися в этом пределе. Он также подтверждает Исаяю Мусте и его брату Тоадеру села Дрогоешти у устья Добротвора и Сисешти у устья Пожерити.

33. — 1481 (6989) г. августа 23, Сучава. — Господарь Стефан Великий подтверждает ратушной митрополии и епископу Иоаннцию право судить жителей сел Радовци и Кошмани.

34. — 1481 (6989) г. октября 15, Сучава. — Господарь Стефан Великий подтверждает Микуду Бузату село у устья Ракочини на Серете на том основании, что он потерял льготные грамоты, «негда пришли Али-бег и его брат Скендер-бег с Кошынгом и опустошили нашу страну до Великого дуга».

35. — 1481 (6989) г. октября 15, Сучава. — Господарь Стефан Великий подтверждает номиту Грозе село Юншани с мельницей на Жижини, купленное у жены и дочерей Малюила Раччи.

36. — 1482 (6990) г. марта 15, Сучава. — Господарь Стефан Великий подтверждает дьяну Ивулу село Волени близ Юнаша, в Илмецном крае, купленное за 200 золотых у сестры логофота Добрула Аны.

37. — 1482 (6990) г. апреля 15, Сучава. — Господарь Стефан Великий подтверждает пану ушару Коаме купленное село Кобыани на Днестре.

38. — 1482 (6990) г. мая 9, Сучава. — Господарь Стефан Великий подтверждает илмецному монастырю села Дворонешти и Бузаци на Молдове, а также Фытышеле на Побрате.

39. — 1482 (6990) г. августа 10. — Господарь Стефан Великий подтверждает пану Стану Хорко несколько сел.

40. — 1483 (6991) г. февраля 17, Сучава. — Господарь Стефан Великий подтверждает Джурдже Оничанулу и его двоюродному брату Иону Оничанулу части села Оничали.

41. — 1483 (6991) г. февраля 18. — Господарь Стефан Великий подтверждает глобнику Лазару верхний поселок Большой Петни.

42. — 1483 (6991) г. апреля 12, Сучава. — Господарь Стефан Великий подтверждает Вылкулу Пурчелескулу и его родственникам село Митешти на Молдаве, полученное от стольника Петра в обмен на село Пурчелешти.

43. — 1483 (6991) г. августа 14. — Господарь Стефан Великий подтверждает сыновьям Опицы Некоаро и Оиче село Гырбешти на Шаковце. Он также подтверждает отдельно Некоаро село Тунгуэжи, половину поляны и часть места в селе Коскоешти.

44. — 1483 (6991) г. августа 17, Сучава. — Господарь Стефан Великий подтверждает пану догофоту Тэутулу купленные селце Левюци на Ботвех и пасеку Врabria с полянами.

45. — 1483 (6991) г. сентября, Сучава. — Господарь Стефан Великий подтверждает Игнату и его брату Иону Титиулу купленные половину селце в Шопырешти и пасеку выше Хлэпенши «где жила Вылешоае».

46. — 1483 (6991) г. сентября 23, Сучава. — Господарь Стефан Великий подтверждает Ивану Думбраву и его брату Тоадеру Урлюгашу село Обыршина у истоков Белого Потока, «где находится дом Тоадера Урлюгаша», половину села Малешти и Иванешти на Шаковце. Он также подтверждает Тоадеру Урлюгашу, отдельно от его брата Ивана Думбравы, село Гигоешти у истоков Черного Потока.

47. — 1483 (6991) г. октября 17, Сучава. — Господарь Стефан Великий подтверждает пану дворянину Онике Мушату селце Уинешти на Днестре, купленное у Васно Уинета.

48. — 1484 (6992) г. — Господарь Стефан Великий подтверждает обмен сел между илчуром Думой и детьми Симеона Танса; Клучер Дума получает село Болешти на Стемнике взамен села Грозешти на Стемнике.

49. — 1484 (6992) г. мая 13, Сучава. — Господарь Стефан Великий подтверждает зятю Северина Драгоше села Фундешти на Албине и Лациани.

50. — <1484 (6992) г. мая 13>. — Господарь Стефан Великий подтверждает Тоадеру Рохату село Кухешти на Ребриче.

51. — 1484 (6992) г. мая 13, Сучава. — Господарь Стефан Великий подтверждает Оане Тихуду село Глодени у истоков реки Теляжины.

52. — 1484 (6992) г. мая 13. — Господарь Стефан Великий подтверждает пиркалабу Крэчуна Михулу село Голешешти на Красно.

53. — 1484 (6992) г. мая 14, Сучава. — Господарь Стефан Великий подтверждает Иону Параву и Татулу Беривоескулу село Беривоешти на Сарате.

54. — 1484 (6992) г. мая 14, Сучава. — Господарь Стефан Великий подтверждает сыновьям Думы Тэтэрану Иону и Драгошу и их сестрам села Тэтэрани и Мирени.

55. — 1484 (6992) г. мая 29, Сучава. — Господарь Стефан Великий подтверждает золотых дел мастеру Станччу место для мельницы на Врэдэцеле.

56. — 1486 (6994) г. сентября 14, Сучава. — Господарь Стефан Великий подтверждает пану ключнику Думе и его брату Петру Брудуру село Штефонешти в Поляпах где был Стефан Черлесн (Красный).

57. — 1486 (6994) г. ноября 21, Сучава. — Господарь Стефан Великий подтверждает Ивану Улану третью часть села Духтана на Тротуша, купленную у дочери Вали на Тротуша.

58. — 1487 (6995) г. января 9. — Господарь Стефан Великий подтверждает детям Кандрину Драгоза и его сестрам половину села Татомирешти на Рэбриче.

59. — 1487 (6995) г. января 11. — Господарь Стефан Великий подтверждает Радулу Патрошкану села Бенешти и Бучуми, а также часть места в пределе Михнештов, купленные у сына Томы Фуловича Ивана.

60. — 1487 (6995) г. января 12, Сучава. — Господарь Стефан Великий подтверждает Иоану и его братьям Андриану, Гаурилу и Петру село Тэторешти ныне Феерешти, купленное у дочерей Феэра.

61. — 1487 (6995) г. января 13, Сучава. — Господарь Стефан Великий подтверждает Штефулу и его братьям Симиону и Иону третью часть села Беллени.

62. — 1487 (6995) г. марта 5, Сучава. — Господарь Стефан Великий подтверждает Косте Грасулу его вотчину село Плявоешти у истоков Ялана.

63. — 1487 (6995) г. марта 5, Сучава. — Господарь Стефан Великий подтверждает Ивану Бырличю села: Вьргалии на Молдаве, части Вербии на Жикии и Корлатени.

64. — 1487 (6995) г. марта 6, Сучава. — Господарь Стефан Великий подтверждает Тоддеру Тансе шестую часть предела Петреештов для основания села.

65. — 1487 (6995) г. марта 6, Сучава. — Господарь Стефан Великий подтверждает Вратулу село Малешти и место для мельницы в Ставене.

66. — 1487 (6995) г. марта 7, Сучава. — Господарь Стефан Великий подтверждает обмен сел между путненским игуменом Палсием и детьми Германа Штефулом и Мареной: игумен Палсие получает от Штефула и Марены село Манеуци с мельницами на Сучаве взамен села Широуци в Черновицком крае.

67. — 1487 (6995) г. марта 8, Сучава. — Господарь Стефан Великий подтверждает Диурджие Канаризо и его жене Федие село Намислич на Бахлуе, а также произведенный ими раздел.

68. — 1487 (6995) г. октября 7, Сучава. — Господарь Стефан Великий подтверждает Томе Пригорче половину села Кыржани на Сэрате, купленную у Оаны Мургу.

69. — 1487 (6995) г. октября 8, Сучава. — Господарь Стефан Великий получает за верную службу Глиге Сьмьбескулу село Мэнзилешти в Немецком крае.

70. — 1487 (6995) г. октября 9, Сучава. — Господарь Стефан Великий подтверждает Луке и его братьям Оанче и Тудорану обе части села Очешти на Хрусном Шомузе.

71. — 1487 (6995) г. октября 9, Сучава. — Господарь Стефан Великий подтверждает пану Луке место в селе выше устья Сэраты, половину Гусяни с Сэратой и Фынтинной Градиштей, а также село Вултурешти на Моисии.

72. — 1487 (6995) г. октября 9, Сучава. — Господарь Стефан Великий подтверждает Урсу половину села Стырешти у устья Тутовы, купленного у Михула из Феорешти.

73. — 1487 (6995) г. октября 12. — Господарь Стефан Великий подтверждает Радулу Кырлингу село Могила на Бырладе.

74. — 1487 (6995) г. ноября 1, Сучава. — Господарь Стефан Великий подтверждает Вистрицкому монастырю и игумену Паисию несколько цыганских семейств.

75. — 1487 (6995) г. ноября 1, Сучава. — Господарь Стефан Великий подтверждает Нямецкому монастырю и игумену Теоктисту несколько цыганских семейств.

76. — 1487 (6995) г. ноября 13, Сучава. — Господарь Стефан Великий подтверждает радовойной епископии, где Иоаннине является епископом, несколько цыганских семейств.

77. — 1488 (6996) г. — Господарь Стефан Великий подтверждает пану стольнику Иону Фрунцешу село Чиорешти на Берладе, купленное у пьркалаба Няги и его дочери.

78. — <1488>. г. — Господарь Стефан Великий подтверждает своему племяннику Петру Фрунцешу, стольнику Иоану Фрунцешу, Билаве, Симе и его брат Иегриле село Могила «где был судией Бора» на Бырладе у устья Горзени, а также раздел этого села.

79. — 1488 (6996) г. Сучава. — Господарь Стефан Великий подтверждает Тоадеру Герману селище Лоховени, купленное у Дашка.

80. — 1488 (6996) г. января 9, Сучава. — Господарь Стефан Великий подтверждает Голюю купленное село Голзешти на Ребриче.

81. — 1488 (6996) г. января 9, Сучава. — Господарь Стефан Великий подтверждает Игулу и его брату арману Стойне половину села Воешти, купленного у Билка Воескула.

82. — 1488 (6996) г. января 12, Сучава. — Господарь Стефан Великий подтверждает попу Ивулу и его двоюродному брату Манчулу их вотчину — половину села Тодерешти на Кырлингатуре и Арпешшти.

83. — 1488 (6996) г. января 14, Сучава. — Господарь Стефан Великий подтверждает Мале и Няге село Кородешти «где жил Кород Стан» на Горниче; он также подтверждает Марте и Нягше половину села, «где жил Кород Владе» на Горниче — верхнюю часть, и Чуджешти; эти села были куплены у Днуорджи Корода.

84. — 1488 (6996) г. января 15, Сучава. — Господарь Стефан Великий подтверждает Сталу и его брату Дану купленное ими село Волховичешти в Красне.

85. — 1488 (6996) г. февраля 4. — Господарь Стефан Великий подтверждает Иоане Оглиндз часть Мансиешти на Черном Поточе.

86. — 1488 (6996) г. февраля 29, Сучава. — Господарь Стефан Великий подтверждает Дашку и его сестре Мале, дочери Гостило, села Гостилешти и Лудешти на Черном Поточе.

87. — 1488 (6996) г. марта 1, Сучава. — Господарь Стефан Великий подтверждает пану клучеру Дума половину села Брудурешти на Сохулече взамен села Грозешти на Сербике.

88. — 1488 (6996) г. марта 12, Сучава. — Господарь Стефан Великий жалует Молдовницкому монастырю половину села Зворыште, нижний поселок и мельницы на Серете, купленные господарем у внуков Джурджи Зворыште.

89. — 1488 (6996) г. марта 13, Сучава. — Господарь Стефан Великий жалует Путненскому монастырю село Виншани на Сучаве. Половина села была куплена господарем у сына Анушки Штефула, а другая половина у Андриаша Ганковича и его родственников.

90. — 1488 (6996) г. апреля 3, Сучава. — Господарь Стефан Великий жалует из нижеских доходов Путненскому монастырю весь покс на Серетском Тырге и шесть воснобоя, кроме того нижеские мельницы и солодильню в Серетском Тырге, малую пошлину в Сучаве на [Жикове, а также село Козминул в Черновницком крае.

91. — 1488 (6996) г. апреля 4, Сучава. — Господарь Стефан Великий подтверждает Романской митрополии, где епископ Василий, села Левкушани с десятиной с этого села и Драгомирешти на Молдавой, с пешеходным бродом и десятиной со свежей рыбы, выловленной жителями Драгомирешти. Он также подтверждает митрополии цыган и татар.

92. — 1488 (6996) г. апреля 5, Сучава. — Господарь Стефан Великий жалует за верную службу пану пырналабу Думе село «где жил Фете» на Богдане, селце «где жил Оана из Монши» на Тротуше, и села, «которые остались от Вылчи и его жены Ольге».

93. — 1488 (6996) г. апреля 6, Сучава. — Господарь Стефан Великий жалует Путненскому монастырю село Грекове около Серетского Тырга. Господарь получил это село в обмен от дочери Тоддера Продана Марины и ее внуки Марины.

94. — 1488 (6996) г. августа 17, Сучава. — Господарь Стефан Великий жалует Воронедному монастырю село Штилбикани в Студеной Топлицы на Великой Сухи и Великая Суха со всеми полянами, холмами и источниками, купленными господарем от Шандра Гарда и его родственников.

95. — 1488 (6996) г. октября 8. — Господарь Стефан Великий подтверждает Коркано и его брату Оано половину села Мушата, купленную у сыновей Герца.

96. — 1488 (6996) г. октября 15, Сучава. — Господарь Стефан Великий жалует митрополии местечка Романа села: Негоешти с прудом и мельницей, половину Гостилешти, Поляну, обе жудечки, Тибешти с мельницами и часть Ботэша в Грушево село. Все эти села были куплены господарем у нескольких бояр.

97. — 1488 (6996) г. декабря 13, Сучава. — Господарь Стефан Великий подтверждает Данчулу Дели село на Бырладе «где были судьями Буда и Дрогозу».

98. — 1489 (6997) г. января 9. — Господарь Стефан Великий подтверждает границы села Петрикани.

99. — 1489 (6997) г. января 16, Сучава. — Господарь Стефан Великий подтверждает Михулу Чоану половину села Федешти, купленную у сыновей Ивана Чумали.

100. — 1489 (6997) г. января 22, Сучава. — Господарь Стефан Великий подтверждает Данчулу и его родственникам половину села Байковши на речке Сухолец, «где жил ватаман Ходор».

101. — 1489 (6997) г. января 22, «Сучава». — Господарь Стефан Великий подтверждает Оанз и его братьям село Добриешти на Телеше.

102. — 1489 (6997) г. января 24. — Господарь Стефан Великий подтверждает сыновьям Татула из Вырзоты Томо, Добричану и Вурулу села Черешти, Фэурей с монастырем и Шклопени у устья Саки.

103. — 1489 (6997) г. января 25, Сучава. — Господарь Стефан Великий подтверждает Гавриле и его братьям Пините и Иону село Мынцаци у истоков Юбани.

104. — 1489 (6997) г. марта 13, Сучава. — Господарь Стефан Великий подтверждает армашу Лупе место для села в пределе Алботештов у устья Сэраты и селище за Прутом, где был Тырг Сэраты, купленные у шуков дворянина Оана и у Станчула Гуси.

105. — 1489 (6997) г. марта 14, Сучава. — Господарь Стефан Великий жалует Воропецкому монастырю село Владени на Серете, «где жил Орин Влад», с мельницами, это село было куплено господарем у нескольких бояр.

106. — «1489» г. марта 15. — Господарь Стефан Великий подтверждает Анушке и Муше село Дродешти на Кобыле, полученное ими в обмен на их часть в Требеше.

107. — 1489 (6997) г. октября 14, Сучава. — Господарь Стефан Великий жалует Путнешкому монастырю села: Фротэуци на Сучаве, Вотаинци и Климэуца, которые господарь получил в обмен от нескольких бояр.

108. — 1489 (6997) г. октября 31, Сучава. — Господарь Стефан Великий подтверждает Стану и Ону половину села Шолдешти на реке Зэброудул, купленную у Юги Грасула.

109. — 1490 г. «январь—февраль». — Господарь Стефан Великий подтверждает Лазору Мишанио село Гэурешти на Бырладе с мельницей, купленное у шуков Ивана Френчула.

110. — 1490 (6998) г. января 9, Сучава. — Господарь Стефан Великий подтверждает Иванку и Гаврилу село Витолешти у устья Бунора по обеим сторонам Ялана, купленное у сыновей Джурджа.

111. — 1490 (6998) г. января 9, Сучава. — Господарь Стефан Великий подтверждает Николэу Ромынескулу половину села Гэидрешти.

112. — 1490 (6998) г. января 14, Сучава. — Господарь Стефан Великий подтверждает Тоадеру Мареле и его племяннику по брату Костину село Бонешти между Бырладом и Стебином.

113. — 1490 (6998) г. января 16, Сучава. — Господарь Стефан Великий подтверждает Мэриане Чоллеску третью часть села Кэлмэудуй «под холмами», купленного у Шандру Оана.

114. — 1490 (6998) г. января 17, Сучава. — Господарь Стефан Великий подтверждает попу Симе, его брату Гаврилу и его сестре Марте село у устья Ребричоры, «где жили Роман и Годка», купленное у Урыты.

115. — 1490 (6998) г. января 18. — Господарь Стефан Великий жалует дочери попа Оаны Негрите село Окитешти над Еланом.

116. — 1490 (6998) г. января 18, Сучава. — Господарь Стефан Великий подтверждает нескольким лицам села Мирчешти, Дэнчешти и Пашкани на Кушити, а также произведенный ими раздел.

117. — 1490 (6998) г. март. — Господарь Стефан Великий подтверждает Петриману, его сестре Агафии и их родственнику Исаку селение Порчешти, Бреби и Гочунджи в Пилецком крае.

118. — 1490 (6998) г. марта 3, Сучава. — Господарь Стефан Великий подтверждает дяку назви пану Авраму село Доброславешти на Бырладе с мельницей, купленное у влчии Журки Пылтра Урыты.

119. — 1490 (6998) г. марта 7, Сучава. — Господарь Стефан Великий подтверждает Иле Намфе село Могданани на Красне «где жия Мин Руптура», купленное у дочерей Стеца Домэкуша.

120. — 1490 (6998) г. марта 9. — Господарь Стефан Великий подтверждает Симе и его брату Азру третью часть села Гигешти в Черной Долине, купленного у сына Тодера Гурдугаша Иосифа.

121. — 1490 (6998) г. марта 12, Сучава. — Господарь Стефан Великий подтверждает пану Юрию Шорбичу купленное село Томини на Сирецеле, где был Драгомир Сорокотежа и Шандру.

122. — 1490 (6998) г. марта 15, Сучава. — Господарь Стефан Великий подтверждает пану каначею Исаку села Фултичани на Шумузе, «где жил Стан Пытеш», и Бучумени иже Раджани, купленные у дочери Хани Нягиш и у дочери логофата Михула Маруши.

123. — 1490 (6998) г. марта 15, Сучава. — Господарь Стефан Великий подтверждает Исаю из Рэлэтуз и его родственникам раздел деревень Галашешти у устья Рылэтула, монастырь у устья Диецеа, со всеми полянами, которые зависят от него, Панешти, Горжешти и половину Гянешти, «где жил Галеш».

124. — 1490 (6998) г. марта 15, Сучава. — Господарь Стефан Великий подтверждает установленное Александром Добрым подчинение 50 церквей с их попами в Сучавском и Черновицком краях радовецкой епископии. Он также подчинил радовецкой епископии 6 церквей в Черновицком крае взамен 6 церквей Сучавского края, которые он подчинил Путненскому монастырю.

125. — 1490 (6998) г. марта 15, Сучава. — Господарь Стефан Великий подтверждает подчинение 10 церквей в Сучавском и Черновицком краях Путненскому монастырю. Он также подчинил шесть церквей с попами Сучавского края, полученных от радовецкой епископии взамен шести других церквей Черновицкого края. Он подтверждает игумену право судить попов вышеупомянутых церквей. Господарь подтверждает Путненскому монастырю заповедный лес вокруг монастыря и Сучаву со всеми ее источниками.

126. — 1490 (6998) г. марта 15, Сучава. — Господарь Стефан Великий подтверждает дяку назви Авраму половину села Оничани на Шумузе, купленную от Манчула Оничанула и других.

127. — 1490 (6998) г. марта 16, Сучава. — Господарь Стефан Великий жалует Путненскому монастырю село Кличюуци у устья Дерехлуола на Пруте в Черновицком крае и пасеку Комарну в Бохотине. Он также подтверждает мона-

стырю господарские мельницы, находящиеся на Серете, в Сиретском Тырго; в пределе этих мельниц монастырь может выстроить мост на Серете для пешеходов, солодильню и мельницу.

128. — 1490 (6998) г. марта 16, Сучава. — Господарь Стефан Великий жалует Путненскому монастырю село Мэчикатовцы на Сучаве с мельницами, находящимися на Сучаве, и с монастырем этого села, купленного у сыновей Федка Стэросескула. Господарь также подтверждает монастырю подчинение Городищицко монастыря и села Баласинешти на Сучаве.

129. — 1490 (6998) г. марта 16, Сучава. — Господарь Стефан Великий жалует Путненскому монастырю купленное село Войтинул, «где был монастырь Германа и Яцко», и 11 цыганских семейств, которые «он добыл в стране Басарабов».

130. — 1490 (6998) г. марта 17, Сучава. — Господарь Стефан Великий подтверждает Негриле Батирескулу половину села, «где жил Кырел», на Кырлигэтуре, купленного у сыновей Юрия Давидескула.

131. — 1490 (6998) г. г. марта 17. — Господарь Стефан Великий освобождает три мажи рыбы, принадлежащие Путненскому монастырю от всех пошлин. Он также подтверждает право монастыря производить суд в монастырских селах.

132. — 1490 (6998) г. октября 14, Сучава. — Господарь Стефан Великий подтверждает внукам Стояна Прочелиника Старого Юрше и его племяннику Иланшу Сауде несколько сел, льготные грамоты которых «были уничтожены турками».

133. — 1490 (6998) г. ноября 26, Сучава. — Господарь Стефан Великий жалует Хоморскому монастырю село Глодени «где жил Стап», близ Стамани, взамен селища Поляна у устья Хомора, пожалованного Воронешскому монастырю.

134. — 1490 (6998) г. декабря 6, Сучава. — Господарь Стефан Великий подтверждает дыку казны палу Авраму шестую часть села Оичани на Студеном Шомуэ с мельницей на Шумуэ, купленного у попа Петра и других.

135. — 1491 (6999) г. января 7, Сучава. — Господарь Стефан Великий подтверждает внукам Братула Витязя села Братулешти и Феделешани, а также Гоешти и Вырстаи в Кырлигэтуре.

136. — 1491 (6999) г. января 16, Сучава. — Господарь Стефан Великий подтверждает пану чашинну Могиле село, «где жил Балач», на Симле, купленное у внуков Грози Камоты.

137. — 1491 (6999) г. января 16, Сучава. — Господарь Стефан Великий подтверждает Миклушу и его брату Янку село Урджичени, купленное у племянницы Ивана Цутэ Мари.

138. — 1491 (6999) г. января 16, Сучава. — Господарь Стефан Великий жалует монастырю на Великом Таалове поляну, «где было село Мичешти», а также другую поляну на Великом Таалове; он также жалует монастырю село Флочешти на Великом Таалове с мельницей. Все это было куплено господарем.

139. — 1491 (6999) г. января 16, Сучава. — Господарь Стефан Великий подтверждает Тоадеру Плашану село на Симиле, «где жил Миха».

140. — 1491 (6999) г. января 17, Сучава. — Господарь Стефан Великий подтверждает ушеру Коэме село Коэнешти на Кобыле, купленное у дочери Драгомира из Кобыле Драголе.

141. — 1491 (6999) г. января 17, Сучава. — Господарь Стефан Великий подтверждает Петру и его брату Иону село Черетяни в Кобыле, купленное у Драголе.

142. — 1491 (6999) г. февраля 26, Сучава. — Господарь Стефан Великий подтверждает пану спэтару Пурече и его родственникам села Дриштивое и «где жил Носно» на Днестре, купленные у Стачула Старостескула и его родственников.

143. — 1491 (6999) г. марта 9. — Господарь Стефан Великий подтверждает жене попа Петре село Крешти на Рэбриче, купленное у внуки попа Минула Илины.

144. — 1491 (6999) г. апреля 20, Сучава. — Господарь Стефан Великий жалует монастырю Великий Таллов села Занешти, Столнич и Фаури и округе господарских дворов в Камене, а также село Бурешти на Серете «подальное двору в Банове», место для пашени за Серетом и пруды у Серета.

145. — 1491 (6999) г. октября 15, Сучава. — Господарь Стефан Великий подтверждает Балну село Дрогушани на Подраге, подаренное его двоюродной сестрой Настей.

146. — 1491 (6999) г. октября 15. — Господарь Стефан Великий подтверждает спэтару Марко село Черника на Берхечу, купленное у внуков попа Фалишта.

147. — 1491 (6999) г. октября 15. — Господарь Стефан Великий подтверждает Оне Талиго и его жене Муше часть села Рунтура на Берхечу, купленное у дочерей Магды.

148. — 1491 (6999) г. октября 15, Сучава. — Господарь Стефан Великий жалует Талловскому монастырю половину села у устья Оарбинова, купленного господарем у Грика. Он подтверждает монастырю заповедный лес вокруг монастыря.

149. — 1491 (6999) г. октября 15, Сучава. — Господарь Стефан Великий подтверждает Петру Селиштицу село Манешти у истоков Ялана с монастырем, купленное у Думи и его племянников.

150. — 1491 (6999) г. октября 15, Сучава. — Господарь Стефан Великий жалует местечку Васлуй несколько сел и селищ, купленных господарем у Быстрицкого монастыря и у нескольких бояр, и освобождает жителей Васлуй от всех пошлин «чтобы они не платили там в городе Васлуй». Исключения составляют те, кто привозит рыбу в город.

151. — 1491 (6999) г. октября 16, Сучава. — Господарь Стефан Великий подтверждает Нягое Орбескула и его родственникам села: Роспопи и Илиешти на Сохалуе, а также Коцелешти на Ковурдуе.

152. — 1491 (6999) г. октября 31, Сучава. — Господарь Стефан Великий жалует за верную службу пану Иону Мургу села Гицешти и «где жил Нягша Таурул» на Перечиншу, купленные господарем у сыновей Драгоша Зяжд из Зелетина.

153. — 1491 (6999) г. ноября 2, Сучава. — Господарь Стефан Великий подтверждает Луке Боце и его двоюродным сестрам Няге и Марине села Балосинешти и Игринешти в Нямецком крае; он также подтверждает произведенный ими раздел.

154. — 1491 (6999) г. ноября 2, Сучава. — Господарь Стефан Великий подтверждает Станцулу село Драгишани на Жиравецце, купленное у сына князючю Ивана Авра.

155. — 1491 (6999) г. ноября 6, Сучава. — Господарь Стефан Великий подтверждает Михулу Пожару и его родственникам все вилуки Ласлоу Бугача, села: Скуяни, «где был судьей Оалчу», Богданешти и Нонешти, Русьнори и Думбровица. Он также подтверждает произведенный ими раздел.

156. — 1492 (7000) г. — Господарь Стефан Великий подтверждает комису Грозе село Юншени на Жижии в Яском крае с мельницами на рене Жижии, купленное у дочерей Манолэ и Михаила.

157. — 1492 (7000) г. — Господарь Стефан Великий подтверждает Соломону, Стэнилэ, Требешану и Джурджиу село Недеше на Таллове.

158. — 1492 (7000) г. января 14, Сучава. — Господарь Стефан Великий подтверждает Стояну и его брату Лупе половину солины у устья Мунати, «где жил Роман», купленную у дочери Алекси.

159. — 1492 (7000) г. марта 17, Сучава. — Господарь Стефан Великий подтверждает внукам Жумтата Марина, Морнише, Штефулу и его родственникам села Мыдрешти «где жил Балицы» и Шербановци на Серете, а также Жумтатацци на Жижии «где был двор Калимана», и раздел произведенный ими.

160. — 1492 (7000) г. марта 17, Сучава. — Господарь Стефан Великий подтверждает питарелу Косте село Томешти на Красне, купленное у племянника Двешта Кости.

161. — 1492 (7000) г. марта 30. — Господарь Стефан Великий подтверждает внукам Кречиа Белческу раздел сел: апроду Юрише село Белешти на Белом Поточе, Васю село Негоешти на Белом Поточе, а Марушике две части Шербешти на другом Белом Поточе.

162. — 1492 (7000) г. марта 30. — Господарь Стефан Великий жалует Стау Поппа село Кырешти на Серете, купленное господарем у Михаилом Поппа.

163. — 1492 г. июня 24. — Господарь Стефан Великий жалует братьям Байку и Ивану село Алмаш в Немецком крае.

164. — 1492 (7000) г. октября 10, Сучава. — Господарь Стефан Великий подтверждает сыну Михин и внуку Оамы Стайгаче Томе село Томешти в Кыршгегуре.

165. — 1492 (7000) г. октября 10, Сучава. — Господарь Стефан Великий подтверждает Буре и его сестре Някше половину села Кырна на Залотине, купленного у Тоадера Юкаша и его двоюродных братьев.

166. — 1492 (7000) г. октября 14, Сучава. — Господарь Стефан Великий подтверждает Тоадеру и его двоюродным братьям Симе и Миерле половину села Донешти на Донче, купленного у сына князючю Ивана Авра. Он также подтверждает произведенный ими раздел.

167. — 1492 (7000) г. ноября 24, Сучава. — Господарь Стефан Великий жалует Путнешкому монастырю село Штубеюл на Башие, купленное господарем у внуков постельника Годна Костица, и пустопорошнее место на Подраге.

168. — 1493 (7001) г. — Господарь Стефан Великий подтверждает Григорию Сэвескулу поместье в Манзилешти, купленное у дочерей Манолэ.

169. — <1491> г. марта, Васлуй. — Господарь Стефан Великий подтверждает Стану Бабичу и его братьям Иоаниму Бабичу и Андриану Бабичу село Глибона у истоков Дерехлукула, а также произведенный ими раздел.

170. — 1493 (7001) г. марта 3. — Господарь Стефан Великий подтверждает пану стольнику Драгоше село Бумбуешти у устья Студеницы на Тутове.

171. — 1493 (7001) г. марта 3. Сучава. — Господарь Стефан Великий подтверждает Стенцу участок земли в пределе села Старые Топорешты, купленный у шуков Иоанниша Топора.

172. — 1493 (7001) г. марта 5. Сучава. — Господарь Стефан Великий подтверждает Албулу Войноскулу и его сестрам Ане и Васутне село Ойденци на Тутове, «где был судией Война», с монастырем в пределе села.

173. — 1493 (7001) г. марта 5. Сучава. — Господарь Стефан Великий подтверждает дочерям Драгомира Юбана Марине и ее сестре Стане раздел сел, оставшихся после смерти их дяди Шолды.

174. — 1493 (7001) г. марта 5, Сучава. — Господарь Стефан Великий жалует за верную службу пану Симе Вахлуяне селнице Стециани на Таллове.

175. — 1493 (7001) г. марта 7, Сучава. — Господарь Стефан Великий подтверждает сыну Вилчи Батароскулу Неграле село Батарешты в Кырлигатуре. Грамота на владение этим селом, которая была получена Вилчей Батароскулом от господари Александра Старого была потеряна, «когда турки напали на нашу страну у Белого Потома». Он также подтверждает Миску Владу селнице местом для мельницы на Вахлуэце.

176. — 1493 (7001) г. марта 7, Сучава. — Господарь Стефан Великий подтверждает Работе и его родственникам село, «где был дом Алеска» на Вине, купленное у Магды и ее шуков: дьяна Косги, дьяна Тоадера и других.

177. — 1493 (7001) г. марта 7, Сучава. — Господарь Стефан Великий подтверждает Ниулу Миандре и его родственникам село Тыленци у пруда Краса, селнице Вибарца и село Гюнешти.

178. — 1493 (7001) г. марта 15, Сучава. — Господарь Стефан Великий жалует вомиску Петринке село Оиччани на Студеном Шумуэ, потерянное казначеем Аврамом, «за монарство, когда он бежал от нас в литовскую страну».

179. 1493 (7001) г. марта 15, Сучава. — Господарь Стефан Великий подтверждает шукам Луначи раздел сел: Валомирешты, «где был судией Валомир» с мельницами у истоков Бахлуп и Хонсешты, «где был судией Добромир» на Бахлуэ.

180. — 1493 (7001) г. марта 26, Сучава. — Господарь Стефан Великий подтверждает дьяку Алексе селнице, «где был судией Юга», в Кырлигатуре, купленное у дочери Драгонча на Кырлигатуры Чорчолыны.

181. — 1493 (7001) г. октября 26, Сучава. — Господарь Стефан Великий подтверждает Стану Граме и его братьям Симе, Воде и Богдану село Сырби у истоков Сливны, купленное у Банчи Проданескула и его родственников.

182. — 1493 (7001) г. октября 28, Сучава. — Господарь Стефан Великий подтверждает Дангулу, его брату Драгота, Малаю и Томе Босюк селнице Дюэзова, «где были Лиешти» на Путие, купленное у сыноией Грози Дюэзуа.

186. — 1493 (7001) г. ноября 4, Сучава. — Господарь Стефан Великий подтверждает дочери Марини Настасии села: Станилешти, Кырстенити на Молдаве, «где был Мирослав», Гирешти и селище Алботешти.

184. — <1494 г.>. — Господарь Стефан Великий подтверждает Иванку и его родственникам половину села Шекани выше Аджуда, купленную у Шербана и Бридуши.

185. — <1494—1496 г.> января 18. — Господарь Стефан Великий подтверждает Тоадеру Лазину село Рэдешти в долине Сухого Ковурлул, купленное у племянницы спатара Диешта.

186. — 1494 (7002) г. февраля 25. — Господарь Стефан Великий выдает грамоту селу Берченити, которое называлось также Остаешти.

187. — 1494 (7003) г. февраля 27, Сучава. — Господарь Стефан Великий подтверждает дочери Бобудова четвертую часть села Петрилешти на Белом Потоке с мельницей, купленной у Луни.

188. — 1494 (7002) г. марта 2. — Господарь Стефан Великий выдает грамоту на поместье Зернешти, купленное сыновьями Барбуда Бурчи.

189. — 1494 (7002) г. марта 11, Сучава. — Господарь Стефан Великий подтверждает Михэлу и его брату Гицулу половину села Кырешти на Кобылах, купленную у внуков Михулы Кыршула.

190. — 1494 (7002) г. марта 11, Сучава. — Господарь Стефан Великий подтверждает Томе село, «где был Ивди у Берешти» на Кобылах купленное у внуков Михула Кыршула.

191. — <1495—1503> г. — Господарь Стефан Великий подтверждает село Дорнешти дядю Матею.

192. — <1495 г.> Васлуй. — Господарь Стефан Великий подтверждает Оанэ Федору и Албулу части села Деоннаци на Сохулуе, «где жил брат Стефана Легетина Богдан», купленные у дочери Лацка Легетина Дрогалына.

193. — <1495 г.>. — Господарь Стефан Великий подтверждает сыну Марини Богдану половину села Динумэтацини, «где был двор Калимана», купленную у его брата Оанчи.

194. — <1495 (7003) г. января 1—9>, Бырлад. — Господарь Стефан Великий устанавливает границы местечка Бырлада, сел и селищ, зависящих от него, и освобождает горожан от малой пошлины Бырлада, за исключением тех, кто привозит рыбу.

195. — 1495 (7003) г. «январь—март». — Господарь Стефан Великий подтверждает Джурджу Кырмете и его родственникам село Мирешти на Сохулуе, «где жил Иван Миериул», купленное у сына Насты Тоадера.

196. — 1495 (7003) г. января 10, Васлуй. — Господарь Стефан Великий подтверждает Микле и его сестрам Мэлине, Бурае и Гряке село, «где был дом их деда Ивана» на Кияже, и в том же пределе колодец Ампуцита (Воючий).

197. — 1495 (7003) г. января 10, Васлуй. — Господарь Стефан Великий подтверждает Васну, Михулу Бонте, Михэла и Тодерику Долхи, половину села Фофышешти на Куцитие, купленную у Петру Гырбовца.

198. — 1495 (7003) г. января 11, Васлуй. — Господарь Стефан Великий жалует за верную службу пану снотару Колну половину села Пискул на Бырладе и половину мельницы, которая находится на Бырладе; другую половину этой же мельницы он жалует пану постельнику Ереми.

199. — 1495 (7003) г. января 11, Васлуй. — Господарь Стефан Великий жалует Марешу, Думе Малэскулу, Симе Никоара и Петриэ село Марешти на Бырладе.

200. — 1495 (7003) г. января 11, Васлуй. — Господарь Стефан Великий жалует пану унтару Петру половину села Тэмченги на Бырладе, а также половину запруды для ловли рыбы на Бырладе.

201. — 1495 (7003) г. января 11. — Господарь Стефан Великий жалует Стану Мериулу половину селища Фундани на Бырладе.

202. — 1495 (7003) г. января 12, Васлуй. — Господарь Стефан Великий жалует за верную службу Алэксе, Журге, Драгоше и Джурджи село Циганен у Дямачь.

203. — 1495 (7003) г. января 12, Васлуй. — Господарь Стефан Великий жалует пану постельнику Ереми половину села Пискул на Бырладе, а также половину мельницы на Бырладе; другая половина мельницы остается во владении пана снотара Колну.

204. — 1495 (7003) г. января 12, Васлуй. — Господарь Стефан Великий жалует за верную службу Фете и его братьям Вэсию и Татуду половину селища Фундани на Бырладе.

205. — 1495 (7003) г. января 12, Васлуй. — Господарь Стефан Великий жалует Фокше, Берехою и Бантэшу пустырь с водой в долине Коурауэ между Раденти и Войнешти, чтобы они сделали себе место и селище для села.

206. — 1495 (7003) г. января 12, Васлуй. — Господарь Стефан Великий жалует за верную службу Фроцэле и его внукам село Лиешти на Бырладе и Рэтуде.

207. — 1495 (7003) г. января 15 <Васлуй>. — Господарь Стефан Великий подтверждает Нистору и его брату Крочуну селище у верховья реки Грушева у колодца Сучави, купленное у внука плосари Води Оанчи.

208. — 1495 (7003) г. января 16, Васлуй. — Господарь Стефан Великий подтверждает дочерям Драгомира Тэутула Няге и ее сестре Стане село Тэуци и Рукани на Горнице, а также половину Меунтани на Кигначи.

209. — 1495 (7003) г. января 16, Васлуй. — Господарь Стефан Великий подтверждает Тоадеру и его родственникам село Геешти на Зелетине, купленное у Петру Гилу и других.

210. — 1495 (7003) г. января 17, Васлуй. — Господарь Стефан Великий подтверждает внукам Тоадера Инэскула и другим раздел села Нэешти на Студенеце.

211. — 1495 (7003) г. января 17. — Господарь Стефан Великий подтверждает Нине и его родственникам село Полици на Тутове и селище Томл, а также произведенный ими раздел.

212. — 1495 (7003) г. января 22, Васлуй. — Господарь Стефан Великий подтверждает дочери Михаила Андриескула Мише село Буаешти на Тутове, купленное у шуков бывшего Чашника Негрилы.

213. — 1495 (7003) г. января 22, Васлуй. — Господарь Стефан Великий подтверждает Нигулу Думие и его брату Балощу четвертую часть села Буаешти на Сорате, «где жил Беричка», купленную у Пасти и Морина.

214. — 1495 (7003) г. января 22, Васлуй. — Господарь Стефан Великий подтверждает Тоадору Юкашу и его родственникам раздел сел, оставшихся после глобинна Ласлоуа: Ласлоани на Кракове, Шербешти под Каменим Кракове Могорыци ниже устья Пожорыты, Драгешти на Добротворе, Петрешти на Зелетине, Плячнитени, Опришешти, Кырна и Рэнитишул на Зелетине.

215. — <1495> г. января 23, Хуши. — Господарь Стефан Великий подтверждает Леве и его брату Петру участок земли на Сорате, купленный у Пасти и Марина.

216. — 1495 (7003) г. января 24, Васлуй. — Господарь Стефан Великий подтверждает дочери Михула Магде и ее родственникам раздел их сел.

217. — 1495 (7003) г. января 24. — Господарь Стефан Великий подтверждает Петре и его сестре Марии село, «где жил Ионаш Триколеску», на Елане.

218. — 1495 (7003) г. января 25. — Господарь Стефан Великий подтверждает Оаво Петрескулу и его брату Стану половину села Коконери на Стамеше, «где жил Оанча», купленную у шука Илмаша Януша Негрескула.

219. — 1495 (7003) г. февраля 3, Яссы. — Господарь Стефан Великий подтверждает Петюлу и его родственникам раздел села Додешти на Жигэлин, «где жил Стефан», купленного у шуков попа Сколофенди.

220. — 1495 (7003) г. февраля 4, Яссы. — Господарь Стефан Великий подтверждает сыну Ивашка Триколескула, Томе Салче село на Ялане и Салче между Поляшом Триколескулом и Гайоале, купленное у шуков попа Сколофенди.

221. — 1495 (7003) г. февраля 5, Яссы. — Господарь Стефан Великий подтверждает пану писарю Тоадору купленные села: Ривину, «где встаринном был Аленса», и Сивашевци. Оба села расположены на Днестре.

222. — 1495 (7003) г. марта 13, Сучава. — Господарь Стефан Великий подтверждает Козме и его родственникам половину села Флорешти на Полочине, купленное у дочери спотара Петра Магдалини.

223. — 1495 (7003) г. марта 13, Сучава. — Господарь Стефан Великий подтверждает Драгоделу и его родственникам село Строешти у устья Шомуза.

224. — 1495 (7003) г. марта 13, Сучава. — Господарь Стефан Великий подтверждает Козме Пашка и его братьям, сыновьям Ходиса Пашана, село Пашкани на Ивале и селище у Пороесчи.

225. — 1495 (7003) г. марта 13, Сучава. — Господарь Стефан Великий подтверждает Кырсте, его брату Добру, их сестрам Ниге и Пасте половину села Спарнешти в Зэброуци, «где жил Спарлетул», купленную у сьмовой бывшего стольника Ионашма.

226. — 1495 (7003) г. марта 15, Сучава. — Господарь Стефан Великий подтверждает дочери Бэрсана Марии и ее родственникам половину села Флорешти

на Полочино, купленную у дочери сятара Петра а также произведенный ими раздел.

227. — 1495 (7003) г. марта 15, Сучава. — Господарь Стефан Великий подтверждает Владшину и его племяннику Чосану часть села Ардишани на Пруте, купленного у Кости Ораша.

228. — 1495 (7003) г. марта 15, Сучава. — Господарь Стефан Великий подтверждает Диурне Пыштече и его родственникам села Мырчешти и Грижливи на Бырладе, половину Городничани, а также половину мельницы.

229. — 1495 (7003) г. марта 17, Сучава. — Господарь Стефан Великий подтверждает Луне и его братьям Дачиуду и Томе половину села Тивешти на Берхечи, купленную у шука портного Кости Юри.

230. — 1495 (7003) г. марта 17, Сучава. — Господарь Стефан Великий подтверждает Симе Гурену и его племяннику Никоару Чокларие половину села Сырби на Ребраче.

231. — 1495 (7003) г. марта 17, Сучава. — Господарь Стефан Великий подтверждает сыну Миши Вэлческула Тоадеру и Драгоге Вуллескулу село Хирова на Мыттина, между Дереней и Гришани, «где находился дом Росомана».

232. — 1495 (7003) г. марта 18, Сучава. — Господарь Стефан Великий подтверждает Петре Калиману и его родственникам купленное село Татомирешти у истоков Оарбикула, а также произведенный ими раздел.

233. — 1495 (7003) г. марта 18, «Сучава». — Господарь Стефан Великий подтверждает Станцу и его сестре Стане село Лалешти на Тутоло, купленное у сына пезиша Станцула Оанчи.

234. — 1495 (7003) г. марта 18, Сучава. — Господарь Стефан Великий подтверждает Тоадеру и его шуку село Бротешти на Тотруше и Поллу Иланшеву.

235. — 1495 (7003) г. марта 19, Сучава. — Господарь Стефан Великий подтверждает Ниште и его родственникам село Диурнани в Поле Драгошево, а также произведенный ими раздел.

236. — 1495 (7003) г. мая 3, Васлуй. — Господарь Стефан Великий выдает грамоту на село Боушари в Васлуе.

237. — 1496 (7004) г. января 24, Сучава. — Господарь Стефан Великий подтверждает господарскому писарю Тоадеру половину села Чофрешти на Бырладе и часть пруда «то у устья Днерула», однако он должен владеть прудом совместно со столяником Фрунтешем.

238. — 1496 (7004) г. января 24, Сучава. — Господарь Стефан Великий подтверждает пану столянику Иону Фрунтешу половину села Чофрешти на Бырладе и часть пруда «у устья Днерула»; он должен владеть четвертой частью пруда совместно с писарем Тоадером.

239. — 1497 г. — Господарь Стефан Великий подтверждает Братуду и его брату Косте село Кырлинг Давово на Короде, купленное у сыновей, а прода Поишела.

240. — 1497 (7005) г. Васлуй. — Господарь Стефан Великий подтверждает дочерям Журики Анушке и Елисафте третью часть села Алексешти на Вилье, купленного у сыновей Юге.

241. — 1497 (7005) г. января 3, Гырлов. — Господарь Стефан Великий подтверждает попу Иоану Араме село Уранчепи, купленное у Микалуша и Янку.
242. — 1497 (7005) г. января 20, Яссы. — Господарь Стефан Великий подтверждает пану Нягулови Кэлмэцуя половину села Молешти под Оргеем, купленного у дочери Стана Или.
243. — 1497 (7005) г. января 20, Яссы. — Господарь Стефан Великий подтверждает Тоадеру, его двоюродному брату попу Тоадеру из Ясс и Стане село Недеяни на Кырлигэтуре купленное у внуков Иваша Прочельника, а также произведенный ими раздел.
244. — 1497 (7005) г. января 22, Яссы. — Господарь Стефан Великий жалует Воронежскому монастырю пасену в Кырлигэтуре на речке Михалча; а также участок земли, Лазул, в пределе Томешти, купленные господарем за свои деньги.
245. — 1497 (7005) г. января 28, Яссы. — Господарь Стефан Великий подтверждает Михаю Мындра село Литешти на Серете, купленное у дочери Несторескула Мары.
246. — 1497 (7005) г. февраля 25, Васлуй. — Господарь Стефан Великий подтверждает Иляне и ее племяннику по брату Драгота Фроциану село Фрацинешти у устья Обрежи на Прутом, купленное у Тоадера Коуи и его внука Анушил.
247. — 1497 (7005) г. марта 6, Васлуй. — Господарь Стефан Великий подтверждает Дагчулу Погану и его братьям село Поганешти на Тутове «где был дом старого Пинкоарэ Погана».
248. — 1497 (7005) г. марта 8, Васлуй. — Господарь Стефан Великий подтверждает сыну Михаэлю Иоану Надебу село Надеши, купленное у Михула Берескула.
249. — 1497 (7005) г. марта 9, Васлуй. — Господарь Стефан Великий подтверждает Иону Поне и его родственникам село Огринешти на Коробе, «где судьей был Ориэ», купленное у сыновей Юги, а также произведенный ими раздел.
250. — 1497 (7005) г. марта 10, Васлуй. — Господарь Стефан Великий подтверждает Трифу Согне четвертую часть села Дончешти на Денче, купленную у сына казначей Ивана Авора.
251. — 1497 (7005) г. марта 10, Васлуй. — Господарь Стефан Великий подтверждает дочери Стана Максина Марушке половину села Максинешти на Черлом Потоме.
252. — 1497 (7005) г. марта 10, Васлуй. — Господарь Стефан Великий подтверждает дочери Оанэ Коуи Анушке и ее родственникам раздел сел: Гэушешти на Бырладе с мельницей и села Коуешти на Ребриче, «где жила Леонтепешти».
253. — 1497 (7005) г. марта 11, Васлуй. — Господарь Стефан Великий подтверждает Гедсону Гарбузу и его родственникам село Гарбузи на Жигэтие «где жила Бэдинае», а также произведенный ими раздел.
254. — 1497 (7005) г. марта 13, Васлуй. — Господарь Стефан Великий подтверждает Джурджу Пуцяну село Пудени в Думбраве и село «где были Мунтяне Пуцяне», купленные у Тоадера Туркула и его родственников.
255. — 1497 (7005) г. марта 14, Васлуй. — Господарь Стефан Великий подтверждает Михуку Мэку половину села Кэлиманешти на Путие, купленного у Иоана Батина из Сучавы.

256. — 1497 (7005) г. марта 14, Васлуй. — Господарь Стефан Великий подтверждает Анушке и ее сестрам Негрите и Марушке село Бозэрчени на Ядриче, купленное у Влаивула Скоарцо.

257. — 1497 (7005) г. марта 15, Васлуй. — Господарь Стефан Великий подтверждает Борче и сестре Драголи село Беценшти в Поле Драгошешом, купленное у внука Тоадера Веци Иоана.

258. — 1497 (7005) г. марта 15, Васлуй. — Господарь Стефан Великий подтверждает Борчи, сыну Трифа Борзескула и его сестре Драголи села: Беценшти и Бэрбешани в Поле Драгошешом и половину села Редю.

259. — 1497 (7005) г. марта 15, <Васлуй>. — Господарь Стефан Великий подтверждает ному Строе поляну на Таалове «против Берештов» и поляну Руникула над Стрымбой, купленные у дочери Михула Берескула Марины.

260. — 1497 (7005) г. марта 15, <Васлуй>. — Господарь Стефан Великий подтверждает сыновьям Илчула половину села Димешти на Серете, в Текуческом крае.

261. — 1497 (7005) г. марта 15, <Васлуй>. — Господарь Стефан Великий выдает грамоту, устанавливающую границы села Гочени.

262. — 1497 (7005) г. марта 15, Васлуй. — Господарь Стефан Великий подтверждает Ивану купленное у Станы село Ионешшти на Жиравце, «где был судьей Иоанэш».

263. — 1497 (7005) г. марта 19, Васлуй. — Господарь Стефан Великий подтверждает Тоадеру Думбраве и его жене Муше село Гадэрешти на Бырладе с мельницей в Бырладе, купленное у внуков Стана Гадэроуа.

264. — 1497 (7005) г. марта 20, Васлуй. — Господарь Стефан Великий подтверждает пану комису Иле, его сестре Аине и их племяннице по брату Марии половину села Крайничешти на Полочинех с половиной мельницы. Он также подтверждает только пану комису Иле половину селца Галешти на Полочинех, подаренного ему внучкой клучера Пана Драгалной.

265. — 1497 (7005) г. марта 20, Васлуй. — Господарь Стефан Великий подтверждает пану медничару Михулу село Радени с прудом у устья Ялана, купленное у внуков Креца на Ялана.

266. — 1498 (7006) г. апреля 11. — Господарь Стефан Великий подтверждает Станке села Лэцешти и Сарэцони, а брату Стани Петру Гыре села Драгомэнешти и Спинелл.

267. — 1498 (7006) г. сентября 24, Сучава. Господарь Стефан Великий подтверждает жене золотых дел мастера Васутке села: Дрогоешти, Лукэешти, Ботешти и Кэкочени.

268. — <1499> г. — Господарь Стефан Великий подтверждает Таце и Васке внучкам Стояна, сына Дэрмана три села: Дэрмэнешти на Сучаве, село на Пруте и Дэрмэнешти на Жикин.

269. — 1499 (7007) г. августа 15, Сучава. — Господарь Стефан Великий подтверждает Ефрему третью часть села Костешти у устья Чухра, купленную у Олюнки.

270. — 1499 (7007) г. <августа—сентября> 25, Сучава. — Господарь Стефан Великий подтверждает Лупе Кешяну село Онешти на Бырладе, купленное у внуков Тома Плена.

271. — 1499 (7007) г. августа 31, Сучава. — Господарь Стефан Великий жалует Нижней митрополии местечка Романа село Мунтении-Скуташи «где были судьями Иту и Шарбан». Господарь купил это село у Васукии.

272. — 1499 (7007) г. сентября 15, Сучава. — Господарь Стефан Великий подтверждает глуменику пану Джурджу третью часть сел Боенешти и Мэлини, а также мельницу на Топлице у брода Тодерештов, купленные у сына Оаны Босшескула Гурбана и его родственников.

273. — 1499 (7007) г. сентября 18. — Господарь Стефан Великий подтверждает Федору Юрину и его брату Коте половину села Ромэуци на Пруте.

274. — 1499 (7007) г. сентября 22. — Господарь Стефан Великий подтверждает внукам Стадрии села: Червачинци и Шарба, а также мельницу, которая находится в Иванчишуци.

275. — 1499 (7007) г. ноября 14, Гырлов. — Господарь Стефан Великий подтверждает пану Думе Врудуру половину села Цепенци на Бырладе в Олтних, а также часть пруда в Лозое.

276. — 1499 (7007) г. ноября 15, Гырлов. — Господарь Стефан Великий подтверждает Молдовницкому монастырю села Вакулинци, Сасы, село на Махдаве при впадении Молдавы и село, «где жил Зыриа», а также пошлону с Молдавици.

277. — 1499 (7007) г. ноября 17, Гырлов. — Господарь Стефан Великий подтверждает Ивану и жене его Феде село Справичени на Сирке, купленное у внучки Кости Справича Мэрунки.

278. — 1499 (7007) г. ноября 20, Гырлов. — Господарь Стефан Великий жалует сыну Галеша пану казначею Еремии село Жуленци на Черном Поточе в Немецком крае, купленное господарем у Лувше из Сирецела.

279. — 1499 (7007) г. ноября 20, Гырлов. Господарь Стефан Великий жалует Воронецкому монастырю село Милчинешти в Кырлингатуре, три фалчи и фертал виноградинка на Гырловской горе. Он также подтверждает одну фалчу и три фертала виноградинка на Гырловской горе, подаренные паном казначеем Югой.

280. 1499 (7007) г. <ноября 21>, Гырлов. — Господарь Стефан Великий подтверждает Гавриилу Динге и его родственникам село Бодешти на Великом Таалове, а также произведенный ими раздел. Он также подтверждает им половину поляна Боула.

281. — 1499 (7007) г. ноября 23, Гырлов. — Господарь Стефан Великий жалует Бистрицкому монастырю за упокой души своих детей Александра и Аны села: Илешевци с мельницами на Серете, Драгомирешти у устья реки Бырли, Тэлешти, «где жил Оника», а также пять фалч и два фертала виноградинка на Гырловской горе; он приобрел эти села за свои деньги.

282. — 1499 (7007) г. ноября 26, Гырлов. — Господарь Стефан Великий жалует Добровицкому монастырю село Русь, «где был двор Стана Поповича», Калугорене «где жил шлок Джурджу» и Думешти, «где жил Дадул» на Добровице.

283. — 1499 (7007) г. ноября 26, Гырлов. — Господарь Стефан Великий подтверждает пану номису Иле селнице Веля на Путие, «где жил Миндлуш Катина» купленное у племянника етольница Богдана Иула.

284. — 1500 (7008) г. Ясс. — Господарь Стефан Великий подтверждает Данчулу Шивукарпулу и его родственникам купленное село Добрени на Лануше, а также произведенный ими раздел.

285. — 1500 (7008) г. 20. — Господарь Стефан Великий подтверждает Думе Пошиаскулу и Мане селнице, «что окружает Лопатну до устья Лопатны, где она впадает в Безни в пруде Юлие», купленное у сыновей граматника Михаэла Оцана.

286. — 1500 (7008) г. марта 17, Ясс. — Господарь Стефан Великий подтверждает Нямецкому монастырю озеро Захорна с гирлой у Днестра, а также пасеку. Он также жалует болото Кривал, озеро под Дубранкой с гирлой Кышчина.

287. — 1500 (7008) г. марта 22, Ясс. — Господарь Стефан Великий дает Бистрицкому монастырю $\frac{1}{4}$ села на Бистрице — Слугани, Кышовети, Калневети и Лациши — в обмен на села: Каучеленги на Кракове, Гырцици на Серете и 3 других села на Бистрице — село Биранино, село Вылксана и Мануленги.

288. — 1500 (7008) г. марта 25, Ясс. — Господарь Стефан Великий подтверждает Симе и его брату Онике село Ботевти на Ялане, купленное у внуков Креча с Ялана.

289. — 1500 (7008) г. марта 27, Сучава. — Господарь Стефан Великий подтверждает Глигору и его жене Албе часть села Рышкани у истоков речки Телижина, купленную у Оаю Рышканула и его родственников.

290. — 1500 (7008) г. марта 30. — Господарь Стефан Великий подтверждает Побратскому монастырю села: Вережани, «где жил Дан», и Чулишети «что расположились в пределе, где жил Манюл» на Пруте. Он также ему подтверждает 5 татарских хижин.

291. — 1500 (7008) г. апреля 5. — Господарь Стефан Великий подтверждает Драгошу Муреу и его брату Тоадеру село Мурдени на Елане, купленное у Сими Бене и его родственников.

СОМНИТЕЛЬНЫЕ

1. — 1479 (6987) г. марта 9, Сучава. — Господарь Стефан жалует Авраму Фрынкулу село Пододени в Нямецком крае, купленное господарем за 872 татарских злата у етольница Богдана.

2. — 1484 (6992) г. мая 14. — Господарь Стефан жалует сыновьям Думи Татарана Иону и Драгошу села Татарени и Мирени.

3. — 1485 (6993) г. июня 8, Сучава. — Господарь Стефан жалует Мадуше и его брату Мейе, Козме Раэану и его брату Дрогушу «пустопорожние места, находящиеся по обе стороны Вишновца близ Выку».

4. — 1491 (6999) г. октября 26, Сучава. — Господарь Стефан подтверждает Хоморскому монастырю границы поместья.

5. — 1496 (7004) г. марта 7. — Староста Коурулуи Платон свидетельствует о том, что Настя и ее брат Урсул продали свое поместье в Шатрарени шатрару Ионице.

6. — 1496 (7004) г. марта 17, Камень. — Господарь Стефан подтверждает Нямецкому монастырю границы окрестного поместья с горой Нямцул.

7. — 1497 (7005) г. марта 15, Яссы. — Господарь Стефан подтверждает Михэилу Купейчи село Готчани на «Ларге, «где жил Сган Колибан».

8. — 1498 (7006) г. полбри 13, Гирлов. — Господарь Стефан жалует Бистрицкому монастырю «место, по ту сторону Бакова, со ситом и пасекой на виноградниках Бакова».

DOCUMENTE

DOCUMENTE

I

1476 (6984) Ianuarie 25, M-rea Putna

† Cu voia tatălui, cu ajutorul fiului și cu săvârșirea sfântului duh. Iată, eu robul stăpânului meu Isus Hristos, pan Ignatie, numit Iuga, mare vistier al lui Ioan Ștefan voevod, am binevoit cu bunăvoința noastră și cu inimă curată și luminată și din toată buna voia noastră și mai ales cu ajutorul lui Dumnezeu și din dragostea cea întru Dumnezeu către sfântul loc al sfintei și slăvitei uspenii, a preasfintei și curatei și prea binecuvântatei stăpâna noastră născătoare de Dumnezeu și pururea fecioara Maria, care este la Putna, am dat un sat peste Prut anume Șirăuți deasemenea și o candelă și un chivot de argint aurit de 13 some și o sută de zloți ungurești și 2 cai buni, ca să-mi facă pomenire în vecii vecilor, înainte de moartea noastră și după moartea noastră și să-mi facă duminica seara paraclis, iar luna sfânta liturghie pentru sănătatea noastră; iar după moartea noastră duminică seara parastas, iar luna sfânta liturghie, pentru sufletul nostru și pentru soția noastră, cneaghina Nastea și pentru iubitul meu copil Mihul și pentru fiica mea dragă, Sofia zisă Sobșea.

Smeritul arhimandrit, egumen al cinstitului locaș și ieromonahul Ioasaf și cu toții frații cei întru Hristos, văzând noi, fiule și prietene al nostru, bun și drept, voia ta, am făcut și întru aceia, noi am <jurat> mulei tale și copiilor tăi și nepoților tăi că până când va fi acest sfânt loc, să fie dela noi acea voință, pentru sănătatea voastră și pentru sufletele voastre. Iar după viața noastră ori cine sau nastavnicul sau din frații acestui sfânt loc care nu va ține această întocmire a noastră, acela să fie sub blestemul părintesc. Altfel nu este și nu va fi.

A scris în sfânta mănăstire dela Putna, în anul 6984 <1476> luna Ianuarie 25, așa zisul nevrednicul ieromonahul Paisie.

Muzeul Reg. Suceava, nr. 1727.

Orig. slav, perg., pecete atârnată.

O fotocopie la Acad. R.P.R. Filiala Iași, III/35.

1476 (6984) Mai 22, Iași

† Din mila lui Dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor celor ce o vor vedea sau o vor auzi cetindu-se, dacă va fi cuiva nevoie de aceasta, că a venit înaintea noastră și înaintea tuturor boierilor noștri moldoveni, mari și mici, sluga noastră pan Șteful pitarul, nepotul panului Iacuș vistier, de bună voia lui de nimeni silit și nici asuprit și a vândut el din uricul său drept, ocina sa dreaptă din uricul bunicii sale pan Iacuș vistier, o seliște anume Poprincani, pe Jijia, între Posadnici și între Cărnicești, la Tihova. Aceasta a vândut-o credinciosului nostru pan Mușat vornic la prețul de 100 zloți tătărești.

Și întru aceea, s'a ridicat credinciosul nostru pan Mușat vornic și a plătit el toți acești bani mai sus scriși, 100 de zloți tătărești, în mâinile slugii noastre pan Șteful pitar, totul deplin cu bani gata, înaintea noastră și înaintea tuturor boierilor noștri moldoveni.

Pentru aceea, noi văzând bună voia lor și tocmeala dintre dânșii și plata deplină pentru aceasta, tot cu bani gata, iar noi deasemenea am dat și noi și am întărit credinciosului nostru, pan Mușat vornic această seliște mai înainte spusă anume Poprincani, care este pe Jijia, între Posadnici și între Cărnicești, la Tihova, să-i fie lui dela noi uric și cu tot venitul, lui și copiilor lui și fraților lui și nepoților lui și strănepoților lui și răstrănepoților lui și întregului său neam, cine li va fi cel mai de aproape să le fie neclintit niciodată în veci.

Iar hotarul acelei seliști mai sus scrise, să fie din toate părțile după hotarele vechi, pe unde au folosit din vecii vecilor.

Iar la aceasta este marea mărturie a însăși domniei mele a mai sus scrisului Ștefan voevod și preaiubiții copii ai noștri Alexandru și Petru și Bogdan și boierii moldoveni: pan Stanciul și fiul lui, pan Mărza, pan Vlaicul staroste de Hotin și fiul lui, pan Duma, pan Zbiare, pan Bodea vornic, pan Luca și pan Hărman părcălabi de Cetatea Albă, pan <Neag și> pan Ivașco părcălabi de Chilia, pan Arbure părcălab de Neamț, pan Fetea, pan Vâlcea părcălab de Cetatea Nouă, pan <Gangur părcălab> de Orhei, pan Pașco, pan Buhtea, pan Iașco Hudici, pan Ivașco Hrincoviți, pan Șteful Osifoviți, pan Mihău spătar, pan Iuga vistier, pan Iuga postelnic, pan Dajbog <ceașnic> pan Barsu stolnic, pan Ilea Huru comis și toți ceilalți boieri ai noștri moldoveni și mari și mici, care au fost la aceasta.

Iar pentru mai mare putere și întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan Tăutul logofăt să scrie și să atârne pecetea noastră și pecețile boierilor noștri la această carte a noastră.

A scris Ion dascăl, în Iași, în anul 6984 <1476> Mai 22.

Acad. R.P.R., Filiala Iași, XLV/63.

Orig. slav. perg., 7 peceți atârdate.

Cu o trad. rom., *ibid.*, XLV/64.

1476 (6984) Iunie 1, Mănăstirea Putna

† Cu voia tatălui și cu ajutorul fiului și cu săvârșirea sfântului duh. Iată eu, robul stăpânului meu Isus Hristos, Ignatie zis Iuga mare vistier al lui Ion Ștefan voevod am binevoit cu bunăvoința noastră și cu inimă curată și luminată, din toată buna voia noastră și mai ales cu ajutorul lui Dumnezeu și din dragostea în Dumnezeu către sfântul loc al sfintei și slăvitei uspenii a preasfintei, curatei și prea binecuvântatei stăpâna noastră născătoare de Dumnezeu și pururea fecioară Maria care este la Putna, am dat o cadeliță de 12 some de argint și chivot de 3 some aurite și 100 de zloji ungurești și 100 de oi și un sat anume Șirăuți în ținutul Cernăuților și o vie aproape de via mănăstirii, la Hârlău și câmp cât <este>¹⁾, ca să-mi facă pomenire în vecii vecilor, în ziua de 1 Ianuarie a sfântului Vasilie cel Mare, seara parastas iar dimineața sfânta liturghie, înainte de moartea noastră și după moarte până în vecii vecilor, pentru sufletul nostru și al soției noastre Nastasia și pentru copiii noștri iubiți Mihail ceașnic și Sofia.

Smeritul arhimandrit Ioasaf, egumen de Putna și cu toți frații cei întru Hristos, văzând noi dragostea de fiu²⁾ și prietenia și bunăvoința ta am făcut și întru aceea am jurat milei și seminției tale și neamului tău, până când va fi acest sfânt loc, să fie dela noi bunăvoință pentru tine. Iar după viața noastră năstavnicul sau din frații acestuia sfânt loc cine nu va ține această întocmire a noastră, acela să den răspuns în ziua Judecării înaintea lui Dumnezeu și a îngerilor lui,

A scris în mănăstire, în anul 6984 <1476> Iunie 1, ieromonahul Paisie, egumen de Putna.

Muzeul Reg. Suceava, nr. 1729.

Orig. slav, perg., pecete atârnată.

O fotocopie la Arh. R.P.R., Filiala Iași, III/32.

4

1476 (6984) Iunie 29, Mănăstirea Putna.

† Cu voia tatălui și cu ajutorul fiului și cu săvârșirea sfântului duh. Iată eu, robul stăpânului meu Isus Hristos, Ignatie zis Iuga mare vistier al lui Ioan Ștefan voevod. Iată am binevoit cu bunăvoința noastră și cu inimă curată și luminată din toată bună voia noastră și mai ales cu ajutorul lui Dumnezeu și din dragostea în Dumnezeu către sfântul loc al sfintei și slăvitei uspenii, a preasfintei, curatei și prea binecuvântatei stăpâna noastră, născătoare de Dumnezeu și pururea fecioara Maria, care este la Putna, și am dat o candelă de 10 some de argint și aurită deasemenea și un chivot încă de 3 some și aurit și am dat încă o sută de zloji ungurești și un sat anume Șirăuți în ținutul Cernăuți, ca să-mi facă pomenire în vecii vecilor la 1 Ianuarie, ziua sfântului

¹⁾ Ipsi în orig.

Vasilie cel Mare, seara parastas iar dimineața sfânta liturghie, cum este obicei, înaintea morții noastre; iar după moartea noastră, în vecii vecilor, pentru sufletul nostru și pentru sufletul soției noastre, numele ei Nastea și pentru copilul iubit Mihul ceașnic și pentru fiica mea dragă Sofia, zisă Soptea.

Smeritul arhimandrit Ioasaf, egumenul cinstitului locaș dela Putna și toată frăția cea întru Hristos, văzând noi dragostea de fin și prietenia, am făcut voința ta și întru aceea am jurat milei tale și odraslei tale și seminției tale ca până când va fi acest sfânt loc, să fie dela noi bunăvoință pentru tine. Iar după viața noastră dintre nastavnici și din frații acestui sfânt loc cine va ține această întocmire a noastră, acela să dea răspuns înaintea lui Dumnezeu. Și altfel să nu fie.

A scris în sfânta mănăstire, în anul 6984 <1476>, Iunie <29> Ghenadije ieromonah.

Muzeul Reg. Suceava, nr. 1692. Orig. slav, perg. pecete ulărnată. O fotocopie la Acad. R.P.R., Filiala Iași, 111/35. Data completată de I. Bogdan după o notă de pe verso.

5

1477 (6985).

Ștefan voevod întărește Mușei, soției lui Vindereu, stăpânirea peste satul Vinderei, la gura Lipovei.

După I. Bogdan, Doc. lui Ștefan cel Mare, I, p. 218.

6

1477 (6985) Septembrie 23.

Alt uric *tot* dela Ștefan voevodă, din velet 6985 <1477> <Septembrie 23>¹⁾, întăritură lui Pătru Bălco pe satul Bălcanii și Domireștii, ce sânt pe Tazlăul cel Mare, ca să-i fie lui ocine cu tot venitul.

Arh. St. Buc., Condica Asachi, ms. 628, f. 545 v.

Rezumat rom. din prima jumătate a sec. XVIII.

Data de lună și zi, după I. Bogdan, Doc. lui Ștefan cel Mare, I, p. 217.

7

1478 (6986) Februarie 11, Suceava.

† Din mila lui Dumnezeu, noi <Ștefan>¹⁾ voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut <cu>²⁾ această carte a noastră tuturor celor ce o vor vedea sau o vor auzi celindu-se, dacă va fi cuiva nevoie, că aceste slugi adevărate ale noastre Mihăilă și Pițurcă, nepoții lui <Dan>²⁾ Poiană, au venit înaintea noastră și înaintea tuturor hoierilor noștri, mari și mici, de bună voia lor și nesiliți de nimeni, nici asupriți și au vândut ocina lor dreaptă și vislujenia unchintui lor

¹⁾ loc rupt în orig.

²⁾ loc șters în orig.

Poiană Dan, un sat peste Prut anume Şirăuţi. Aceasta au vândut credinciosului nostru pan, Iuga vistier în preţ de 300 de zloţi tătăreşti.

Şi s'a ridicat pan Iuga vistier şi le-a plătit toţi aceşti bani mai sus scrişi, tot bani gata. Iar ei deasemenea au dat lui pan Iuga vistier şi privilegiul cel mai mare dela bunicul nostru, Alexandru voevod cel Bătrân, pe care l-a avut unchiul lor Poiană Dan, pe acest sat mai sus scris Şirăuţi.

Şi astfel în acelaşi ceas, înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri, pan Iuga vistier s'a gândit cu gândul cel bun şi cu bună voia sa şi a făcut pentru sănătatea sa şi pentru sufletele sfântăroşilor <lui părinţi şi>¹⁾ pentru sufletul său şi pentru sănătatea şi sufletul cneaghinei lui, Nastea şi pentru sănătatea şi sufletul copiilor lor, Mihul şi Osobjea <şi a dat acest>²⁾ sat mai sus scris, anume Şirăuţi peste Prut şi cu privilegiul cel mai vechi mănăstirii noastre dela Putna, <unde este hramul uspeniei>²⁾ preacuratei născătoare de dumnezeu şi unde este egumen popa chir Ioasaf.

<Deci noi>¹⁾ văzând bunăvoinţa lui <deasemenea şi noi am dat şi am întărit dela noi> acest sat <mai sus spus, anume Şirăuţi, mănăstirii noastre dela Putna, unde este hramul uspeniei>²⁾, născătoare de dumnezeu. neclintit în veci> eu toate hotarele sale cele vechi, pe unde au folosit <din veac>¹⁾.

Iar la aceasta este credinţa domniei mele, a mai sus scrisului <noi Ştefan voevod>²⁾ şi credinţa iubiţilor fii ai domniei mele, Alexandru şi Petru şi Bogdan şi credinţa boierilor noştri: credinţa <panului Stanciul>²⁾ credinţa panului Vlaicul şi a fiului lui, pan Duma părcălab de Cetatea Albă, credinţa panului Hrană vornic, credinţa panului Zbiare, credinţa panului Gangur, credinţa panului Hărman de la Cetatea Albă, credinţa panului Neag dela Chilia, credinţa panului Ivaşco dela Chilia, credinţa panului Dajbog dela Neamţ, credinţa panului Bileş dela Orhei, credinţa panului Dragoş dela Cetatea Nouă, credinţa panului Iaşco Hudici, credinţa panului Ivaşco Hrincoveci, credinţa panului Costea spătar, credinţa panului Gherman postelnic, credinţa panului Ion ceaşnic, credinţa panului Petru stolnic, credinţa panului Grozea comis şi credinţa tuturor boierilor noştri moldoveni mari şi mici.

Iar după viaţa noastră, cine va fi domn al <ţării>¹⁾ noastre, sau din> copiii noştri sau pe cine îl va alege dumnezeu să fie, acela să nu clinească această danie, ci să întărească şi să împuternicească.

Iar pentru mai mare întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan Tăutul logofăt să scrie şi să atârne pecetea noastră de această carte a noastră.

A scris Vulpaş, la Suceava, în anul 6986 <1478> Februarie 11.

Acad. R.P.R., CI/11.

Orig. slav, perg., pecete pierdută.

¹⁾ loc şters în orig.

²⁾ loc şters şi rupt în orig.

1479 (6987) Martie 4, Suceava.

† Din mila lui Dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor celor ce o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că această adevărată și credincioasă slugă și boier al nostru, pan Dajbog pârcălab de Neamț, ne-a sujit cu dreaptă și credincioasă slujbă.

Deci noi văzând dreapta și credincioasa lui slujbă către noi, l-am miluit cu deosebita mila noastră și i-am dat și i-am întărit în țara noastră în Moldova satele anume: Doljeștii, la gura Albănei, acest sat pe care el l-a cumpărat cu banii săi drepti, întâi a cumpărat 2 părți în acest sat, dela Marușca, fiica lui Oancea Doljescul, cu patru sute de zloți tătărești, a treia parte din acest sat a cumpărat-o dela Nistor, fiul vitreg al lui Dolja cu două sute de zloți tătărești, alt sat pe ') (iar cealaltă parte ') pe banii săi o parte dela Mușa, fiica lui Manciul, pentru 60 de zloți tătărești, iar a doua parte, dela femeia lui Danciul și dela fiul ei Tador, pentru 60 de zloți tătărești, a treia parte a cumpărat-o el dela Zoica, nepoata lui, . . . ') . . . iude pentru 60 de zloți tătărești.

Și Țigani anume: Manciul cu sălașul lui pe care l-a cumpărat dela Purcel, pentru 40 de zloți tătărești și Pântea cu sălașul lui ') pe care l-a cumpărat dela Ilca, fiica lui Ponici, pentru 60 de zloți tătărești.

Acestea să-i fie lui uric cu tot venitul și copiilor lui și fraților lui și nepoților și strănepoților lui și răstrănepoților lui și întregului lui neam cine i se va alege să-i fie cel mai de aproape, neclintit niciodată în vecii vecilor.

Iar hotarul acestor sate să fie după hotarele vechi pe unde din veac au folosit.

Iar la aceasta este credința domniei noastre a mai sus scrisului Ștefan voevod și credința preaiubiților fii ai domniei mele Alexandru și Petru și Bogdan și credința boierilor noștri: credința panului Stanciul, credința panului Vlaicul, credința panului Zbiarea, credința panului Neng, credința panului Ivașco, credința panului Hrană vornic, credința panului Duma și credința panului Hărman, pârcălabi de Cetatea Albă, credința panului Șandru și credința panului Maxim pârcălabi de Chilia, credința panului Șandru portar de Suceava, credința panului Gangur pârcălab de Orhei, credința panului Dragoș pârcălab la Cetatea Nouă, credința panului Iațco Hudici, credința panului Costea spătar, credința panului Iuga vistier credința panului Gherman postelnic, credința panului Ion ceașnic, credința panului <Petru stolnic> ') credința panului <Grozea> ') Micotici comis și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, mari și mici.

Iar după viața noastră cine va fi domn al țării noastre, Moldova <dintre copiii noștri sau din neamul nostru sau> ') pe ori cine îl va alege Dumnezeu să fie domn al <țării> ') noastre, <Moldova acela să nu le cîntescă > ') dania

1) loc șters în orig.

și întărirea noastră ci să-i întărească și să-i impuțernicească, <fiindcă> *) i-am dat și i-am întărit pentru dreapta și credincioasa lui slujbă.

Iar pentru mai mare putere și întărire tuturor acestor toate mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan Tăutul logofăt să scrie și să atârne pecetea noastră de această carte a noastră.

A scris Toma, la Suceava, în anul 6987 <1479>, luna Martie 4.

Acad. R.P.R., Fotografii, XXXV/12.

Fotocopie după orig. slav, perg., pecete atârnată, căzută.

9

1479 (6987) Aprilie 29, Suceava.

† Din mila lui Dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor celor ce o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, dacă va fi cuiva de trebuință, că au venit înaintea noastră și înaintea tuturor boierilor noștri moldoveni mari și mici, Anușca fiica lui Costea al lui Sărăcin, și cu fiul său, sluga noastră Matei, aprod al nostru, de bună voia lor, de nimeni nesiliți, nici asupriți și nu vândut ocina lor dreaptă din uricul lor drept și propriu, o seliște pe pârăul Teleajinei, anume Drâncălăești, slugii noastre Toader și fraților lui Ion și Puiu și Zaharia și surorii lor <Todora> în preț de 200 de zloți tălărești.

Și s'au ridicat slugile noastre Toader și Ion și Puiu și Zaharia și sora lor Todora și au plătit toți banii gata în mâinile Anușcâi, fiica lui Sărăcin și în mâinile fiului ei, Matei, înaintea noastră și înaintea tuturor boierilor noștri moldoveni.

Deci noi văzând buna lor voie între dânșii și tocmața și plata deplină, iar noi deasemenea <am dat> și am întărit și dela noi slugilor noastre Toader și fraților lui Ion și Puiu și Zaharia și surorii lor Tudora, această seliște, mai înainte spusă, pe pârăul Teleajinei, <anume> Drâncălăeștii ca să le fie dela noi uric și cu tot venitul, lor și copiilor lor, la fel și nepoților lor și strănepoților lor și răstrânepoților lor și întregului lor neam, cine li se va alege cel mai de aproape, neclintit niciodată în veci.

Iar hotarul acestei seliști pe pârăul Teleajinei <anume> Drâncălăeștii să fie din toate părțile după hotarul cel vechi, pe unde au folosit din veac.

Și la această este <mare> mărturie a însuși domniei mele, a mai sus scrisului, noi Ștefan voevod și <credința> copiilor domniei mele, Alexandru și Bogdan și boierii <noștri> pan Stanciul, pan Vlaicul, pan Zbiare, pan Hrană vornic, pan Duma și pan Hărman dela Cetatea Albă, pan Șandru dela Suceava, pan Dajbog dela Neamț, pan Gangur dela Orhei, pan Dragoș dela Cetatea Nouă, pan Neag, pan Ivașco, pan Iațco Hudici, pan Costea spătar, pan Iuga vistier,

*) loc șters în orig.

pan Gherman postelnic, pan Ion ceașnic, pan Petru stolnic, pan Grozea comis și toți ceilalți boieri ai noștri moldoveni, mari și mici.

Iar pentru mai mare putere și întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan Tăutul logofăt, să scrie și să atârne pecetea noastră și pecețile boierilor noștri de această carte a noastră.

A scris Borcea, la Suceava, în anul 6987 <1479>, luna Aprilie, 29,

După I. Bogdan, Doc. lui Ștefan cel Mare, I, p. 223-224.

Orig. slav, perg., pecetea atârnată.

10

1479 (6987) Mai 7, Suceava.

Din mila lui Dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor celor ce o vor vedea, sau o vor auzi cetindu-se, dacă va fi cuiva nevoie, că a venit înaintea noastră și înaintea tuturor boierilor noștri moldoveni mari și mici, sluga noastră Mîsea de bună voia lui, nesilit de nimeni, nici asupra și a vândut ocina sa dreaptă din uricul său drept, un sat anume Tărnăuca. Acesta l-a vândut insumi domniei mele pe 150 de zloși tătărești.

Iar întru aceasta, domnia mea ne-am ridicat și am plătit toți acești 150 de zloși tătărești în mâinile slugii noastre, Mîsea înaintea tuturor boierilor noștri moldoveni mari și mici. Și pentru că am plătit toți acești bani deplin, sluga noastră Mîsea a dat în mâinile domniei noastre privilegiile pe care le avea pentru acest sat Tărnăuca dela bunicul nostru, Alexandru voevod cel Bătrân și dela înaintașii noștri.

Iar după aceea, domnia noastră am socotit că este bine și cu bunăvoința noastră, cu inimă curată și luminată cu toată bună voia noastră și cu ajutorul lui Dumnezeu și am făcut pentru pomenirea sfântărușoșilor noștri înaintași, pentru părinții noștri și pentru sănătatea și mântuirea noastră, pentru sănătatea și mântuirea copiilor noștri și am dat și am întărit acest sat Tărnăuca sfintei noastre mănăstiri Putna, unde este locașul uspeniei preacuratei stăpânei noastre născătoare de Dumnezeu, unde este egumen și arhimandrit rugătorul nostru chir popa Iasaf, ca să fie acest sat Tărnăuca sfintei noastre mănăstiri urie cu tot venitul, neclintit, niciodată în veci.

Iar hotarul acestui sat să fie din părțile după vechiul hotar, pe unde au folosit din veac. Deasemenea privilegiile lui Mîsea, pe care le-a avut pentru acest sat Tărnăuca, le-am dat sfintei noastre mănăstiri Putna.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus scrisului, noi Ștefan voevod și credința preaiubiților copii ai domniei noastre: Alexandru, Petru și Bogdan și credința tuturor boierilor noștri: credința panului Stanciu, credința panului Vlaicu, credința panului Zbiare, credința panului Hrană vornic, credința panului Duma și a panului Herman părcălăbi de Cetatea Albă, credința panului Neagu, credința panului Ivașco, credința panului Șendrea

portar de Suceava, credința panului Dajbog părcălab de Neamț, credința panului Gangur părcălab de Orhei, credința panului Bora Șandru și credința panului Maxim părcălabi de Chilia, credința panului Dragoș părcălab de Cetatea Nouă, credința panului Iașco Hudici, credința panului Coste spătar, credința panului Iuga vistier, credința panului Gherman postelnic, credința panului Ion ceașnic, credința panului Petru stolnic, credința panului Groza conis și credința tuturor boierilor noștri moldoveni.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, sau din copiii noștri sau din neamul nostru, sau iarăși pe cine îl va alege Dumnezeu să fie domn al țării noastre, Moldova, acela să nu clintească dania și întărirea aceasta, ci să întărească și să imputernicească sfânta noastră mănăstire Putna, pentru că i-am întărit pentru sufletele sfântăroșoșilor noștri înaintași, pentru părinții noștri, pentru sănătatea și mântuirea noastră și pentru sănătatea și mântuirea copiilor noștri.

Iar pentru mai mare putere și întărire a tuturor celor mai sus scrise am poruncit credinciosului nostru pan Tăutul logofăt să scrie și să atârne pecetia noastră de această carte a noastră.

A scris Borcea la Suceava, în anul 6987 <1479> luna Mai 7 zile.

După I. A. Wickenhauser, Geschichte der Klöster Homor, Sct. Onufrii Horodnik und Petrauz, Cerușanți, 1881, p. 181—182.

Trad. germană după orig. slav, perg.

II

1479 (6987) Mai 11.

Suret dela Ștefan voevod, din let 6987 <1479> Mai 11.

Facem înștiințare cu această carte a noastră pentru adevărat sluga noastră, Ivașco Popovschi, carele slujind noao cu dreaptă și credincioasă slujbă, osebit de altă milă a noastră, i-am dat și i-am întărit lui, intru al nostru pământ moldovenesc, pre a lui dreaptă ocină, cumpărătură, giumătate de sat de Borodniceni, cutul den sus și intru acelaș hotar fântâna Livenii și hălășteul ce iaste din gios de Borodniceni, care a cumpărat pre acea giumătate de sat dela Armanca, femeia lui Mihail Lopatinschi, drept 100 zloși tătărești.

Și a patra parte de sat de Popeni, parte lui, cutul de sus, unde au fost casa lui Dumitru, și giumătate de hălășteu, ce are împreună cu frate-său Pătrașco și hălășteul Mibului.

Deci toate acele de mai sus scrise să-i fie lui și dela noi uric cu tot venitul, lui și copiilor lui, nepoților și strănepoților și la tot neamul ce se va alege mai aproape, *nestrical* niciodată, în veci.

Pentru aceia, credința domniei mele, Ștefan voevod și a preiubiților fii ai domniei mele: Alexandru, Petru și Bogdan voevod și credința boierilor noștri, Hrană mare dvornic și Ștefan mare spătar.

Și pentru mai mare credință și întăritură am poruncit cinstiului și credinciosului dumisale Tăutul *mare* logofăt să scrie și această pecete cătră această carte să o lege.

S'a tălmăcit de Evloghie dascal, la let 1765, Oct. 30

După M. Costăchescu. Doc. Moldovenești dela Ștefan cel Mare, p. 95
Trad rom.

12

1479 (6987) Mai 14, Suceava.

† Din mila lui dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Iată această boier adevărat și credincios al nostru, pan Duma pârcaľab de Cetatea Nouă ¹⁾, ne-a slujit nouă drept și credincios. Deci noi văzând slujba lui dreaptă și credincioasă pentru noi, l-am miluit cu deosebita noastră milă și i-am dat și i-am întărit în țara noastră, în Moldova, ocina lui dreaptă, două sate anume Rogojeni pe Siret.

Aceasta < să-i fie > lui dela noi uric cu tot venitul și copiilor lui și nepoților lui și strănepoților și răstrănepoților lui și întregului său neam, cine îi va fi cel mai de aproape neclintit niciodată în vecii vecilor. Iar hotarul acestor sate, Rogojeni mai sus scrise, să fie după vechiul hotar, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus scrisului noi, Ștefan voevod și credința preaiubiților lui ai domniei mele, Alexandru și Petru și Bogdan și credința boierilor noștri: Aceasta scriem.

Suceava, în anul 6987 <1479>, Mai 14.

Boiarii cei mari: Tăutul *mare* logofăt, Vlaicul, Zberca *mare* vornic, Hrană *mare* vornic, Duma și Hărman pârcaľabi de Hotin, Niagul și Ivașco și Șendre portar și Bora și Maxim pârcaľabi de Chilie ²⁾.

< Deasupra > A Tăzľăului pe Rogojeni la Săcel.

Arh. St. Buc., Codica Asachi, ms. 628, f. 390.

Copie slavă.

Cu o trad. rom., *ibid.*, ms. 620, f. 8.

13

1479 (6987) Mai 19, Suceava.

† Din mila lui dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor celor ce o vor vedea sau o vor auzi citindu-se că aceste adevărate slugi ale noastre, anume Ilea și frații lui, Duma și Cozma, ne-au slujit drept și credincios. De aceia, noi văzând slujba lor dreaptă și credincioasă către noi, i-am miluit cu mila noastră deosebită și le-am dat și le-am întărit în țara noastră, în Moldova, ocina lor dreaptă, jumătate de sat din Hlăpești pe Pârăul Alb, partea de jos.

¹⁾ Corectat de I. Bogdan din *Cetatea Nouă* în *Cetatea Albă*.

²⁾ Lista boierilor românește în text.

Aceasta să le fie dela noi uric cu tot venitul și copiilor lor deopotrivă, și nepoșilor lor și strănepoșilor lor și răstrănepoșilor lor și întregului lor neam, cel mai de aproape, neclintit niciodată în veci.

Iar hotarul acestei jumătăți de sat din Hlăpești să fie pe unde le-a hotărnicit pan Arbure și pan Vâlcea, lupepând dela obârșia izvorului din sus și pe pârâul Arinilor în jos și prin mijlocul satului la vale și pe vechiul șanț până la hotarul Șerbeștilor.

Și deasemeni am dat și am întărit slugii noastre, Cozma, dreapta lui cumpărătură, jumătate de sat din Mălești, partea din deal, și 12 ogoare pe această parte a pârâului, pe care această jumătate de sat din Mălești și aceste 12 ogoare le-a cumpărat Cozma dela Tador Urdugaș pentru 60 zloți tătărești. Acestea să fie dela noi uric cu tot venitul, și copiilor lui și nepoșilor lui și strănepoșilor lui și răstrănepoșilor lui și întregului lui neam, cel mai de aproape, neclintit niciodată în veci. Iar hotarul acestei jumătăți de sat din Mălești să fie după vechiul hotar, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasă este credința domniei noastre, a mai sus scrisului, noi Ștefan voevod și credința preaiubiților fii ai domniei mele, Alexandru și Petru și Bogdan, și credința boierilor noștri: credința panului Stanciul, credința panului Vlaicul, credința panului Zbiare, credința panului Hrana vornic, credința panului Duma și credința panului Hărman părcălabi de Cetatea Albă, credința panului Neagu, credința panului Ivașco, credința panului Șandru portar de Suceava, credința panului Dajbog părcălab de Neamț, credința panului Gangur părcălab de Orhei, credința panului Bora Șandru și credința panului Maxim părcălabi de Chilia, credința panului Dragoș părcălab de Cetatea Nouă, credința panului Iașco Hudici, credința panului Costea spătar, credința panului Iuga vistier, credința panului Gherman postelnic, credința panului Ión ceașnic, credința panului Petru stolnic, credința panului Groza comis, și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, mari și mici.

Iar după viața noastră cine va fi domn <al țării noastre Moldova, sau > ¹⁾ dintre copiii noștri sau din neamul nostru, sau <iar pe ori cine îl va alege dumnezeu să fie > ¹⁾ domn al țării noastre Moldova, acela să <nu cintească > ²⁾ întărirea <noastră > ²⁾, ci să întărească și să împuternicească, pentrucă, le-am dat și le-am întărit pentru slujba lor dreaptă și credincioasă.

Iar pentru mai mare putere și întărire a tuturor acestor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie și să atârne pecetea noastră de această carte a noastră.

A scris Toma la Suceava, în anul 6987 <1479>, Mai 19.

Acad. R.P.R., LXXV/160.

Orig. slav, perg., pecete atârnată, căzută.

¹⁾ loc ilizibil în orig.

²⁾ loc rupt în orig.

1479 (6987) Mai 24, Suceava.

† Din mila lui Dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor celor ce o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, dacă acesta îi va fi de trebuință cuiva, că au venit înaintea noastră și înaintea tuturor boierilor noștri moldoveni mari și mici Givert și Roman din Cozărești și Vasco, fiul lui Hobiian, cu soru-sa și lura, comnatul lui Vasco și Tulea de bună voia lor și nesiliți de nimeni și nici asupriți și au vândut dreapta lor ocină, din uricul lor drept, satele anume Zubricenii și în alt hotar Vancouții și cu moara la Ciuhru.

Acestea le-au vădut slugii noastre, pan Hancu, în preț de 200 zloți tătărești. Și le-a plătit deplin toți banii gata, înaintea noastră și înaintea boierilor noștri.

Deci, noi vânzând bună voia lor și tocmeala între dâșii și plata deplină și noi deasemenea le-am dat și le-am întărit aceste sate înainte zise, Zubricenii și Vancouții și moara la Ciuhru, slugii noastre, pan Hancu, să-i fie lui dela noi uric cu tot venitul și copiilor lui și nepoților lui și fraților lui și strănepoților lui și întregului lui neam, celor mai de aproape, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acestor sate mai sus scrise să fie după hotarul vechi, pe unde din veac au folosit.

Iar la acesta este mare mărturie a însuși domniei mele, mai sus scrisul, Ștefan voevod și a preaiubiților fii ai domniei mele, Alexandru și Petru și Bogdan, și boierii noștri: pan Stanciul, pan Vlaicul, pan Zbiarea, pan Hrană vornic, pan Duma și pan Hărman dela Cetatea Albă, pan Neag, pan Ivașco, pan Șandrea, portar de Suceava, pan Dajbog dela Neamț, pan Gancogur¹⁾ dela Orhei, pan Bora Șandro și pan Maxim cei dela Chilia, pan Dragoș dela Cetatea Nouă, pan Iațco Hudici, pan Coste spătar, pan Iuga vistier, pan Gherman postelnic, pan Ion ceașnic, pan Petru stolnic, pan Grozea comis și toți ceilalți boeri ai noștri ai Moldovei mari și mici, cari au fost la aceasta.

Iar pentru mai mare putere și întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie și să atârne pecetea noastră și pecețile boierilor noștri de această carte a noastră.

A scris Toma diacon, la Suceava, în anul 6987 <1479> Mai 24.

Arh. St. Iași, CCCXL/52.

Orig. slav, perg., pecete căzută.

Cu o trad. rom. din 1782 la CDXXXI/1.

1479 (6987) August 11, Suceava.

† Din mila lui Dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor celor ce o vor vedea sau o

¹⁾ omis în text «Gangur».

vor auzi citindu-se, că pe aceste adevărate Anuşca și Maria, fiicele lui Camarin, le-am miluit cu deosebita noastră milă și le-am dat și le-am întărit în țara noastră Moldova, ocina lor dreaptă, ocina tatălui lor, Camarin, satele anume: ... *) și Grozeștii și Măneștii, să le fie lor dela noi uric și cu tot venitul, lor și copiilor lor și nepoților lor și strănepoților lor și răstrănepoților lor și întregului lor neam, cine li se va alege cel mai de aproape, neclintit nici-odată, în veci.

Iar hotarul acestor sate să fie după hotarul vechi, din toate părțile, pe unde din vechi au folosit.

Iar la acesta este credința domniei noastre a mai sus scrisului, noi Ștefan voevod și credința preaiubiților noștri copii Alexandru și Bogdan Vlad și credința boerilor noștri: credința panului Vlaicul pârcălab, credința panului Zbiarea, credința panului Iuga, credința panului Hrană vornic, credința panului Duma și credința panului Hârman pârcălabi de Cetatea Albă, credința panului Neag, credința panului Gangur, credința panului Ivașco și credința panului Maxin pârcălabi de Chelia, credința panului Șandro, portar de Suceava, credința panului Dajbog pârcălab de Neamț, credința panului Dragoș pârcălab de Cetatea Nouă, credința panului Costea spătar, credința panului Chiriacolea vistier, credința panului Iașco Hudici, credința panului Șteful dela Hotin, credința panului Gherman postelnic, credința panului Ion ceașnic, credința panului Petru stolnic, credința panului Grozea comis și credința tuturor boerilor noștri moldoveni cu mari și cu mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre din copiii noștri sau din neamul nostru sau iărăși pe ori cine îl va alege Dumnezeu să fie domn al țării noastre Moldova, acela să nu le clintească dania și întărirea noastră ci să le întărească și să le imputernicească, pentru că le-am dat și le-am întărit pentru că le este ocină dreaptă.

Iar pentru mai mare putere și întărire, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt să scrie și să atârne pecetea noastră de această carte a noastră.

Scris la Suceava, în anul 6987 <1479> August 11.

După M. Costăchescu, Doc. Moldovenești dela Ștefan cel Mare, p. 101—102.
Orig. slav, perg.

16

1479 (6987) August 30, Suceava.

Din mila lui Dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor celor ce o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, dacă va fi cuiva nevoie că a binevoit domnia mea cu bunăvoință noastră și din curată și luminată inimă, și toată bună voică >

*) loc tătat în orig.

noastră, și cu ajutorul lui Dumnezeu, ca să întărim și să împuternicim sfânta biserică, mitropolia noastră dela Rădăuți, unde este hramul sfântului arhierarh și făcător de minuni Nicolae, și unde este episcop rugătorul nostru chir Ioanichie, și am făcut, pentru pomenirea sfântărilor noștri înaintași și părinți, și pentru sănătatea și mântuirea noastră, și pentru sănătatea și mântuirea copiilor noștri, pentru aceia ca să nu aibă nici un boier al nostru, nici staroști, nici șoltuzi și pângari din Suceava, nici șoltuzi, nici pângari de târgul Seret, nici vornici din aceste două târguri, nici globnici din ținutul Suceava, să nu aibă treabă cu acești oameni ai noștri din Rădăuți, din satul mitropoliei noastre nici să-i judece, nici să ia gloabă dela ei, nici pentru faptă mare, nici pentru faptă mică, nici pentru dușegubină, nici pentru răpire <de fecioară> ce se vor face acolo în acel sat Rădăuți.

Numai pentru sfadă în târg și pentru furt ce s'ar dovedi de față în târg, să-i judece pe oamenii aceia <din Rădăuți> vornicii târgului, dar pentru altceva să n'aibă treabă să-i judece ci să-i judece rugătorul nostru chir Ioanichie, sau acel pe cine îl va alege Dumnezeu să fie episcop la mitropolia noastră, dela Rădăuți, sau vornicii lor, dar altul nimeni.

Și deasemeni oricâte sate sunt la Coțmani, cari ascultă de mitropolia noastră dela Rădăuți, cu oamenii din acele sate să n'aibă treabă nici un boier al nostru, nici staroștii de Tețina, nici globnici, nici pererubți, nici să-i judece nici să ia gloabă dela ei, nici pentru faptă mare, nici pentru faptă mică, nici pentru dușegubină, nici pentru răpire de fată, ce se vor face acolo la Coțmani ci să-i judece episcopii noștri sau vornicii lor, cum scriem mai sus.

Deasemenea slugile noastre pererubții să nu mâne pe oamenii dela Coțmani nici la cetate, nici la mori, nici la curțile noastre la un loc cu alți țărani).

Deasemenea, pentru pripasurile ce se vor găsi la Rădăuți sau la Coțmani, în satele ce ascultă de mitropolie, cu acele pripasuri nimeni să n'aibă nicio treabă, ci să aibă treabă numai episcopul nostru dela Rădăuți, sau vornicii lor. Aceste toate mai sus scrise să fie dela noi uric mitropoliei noastre dela Rădăuți, neclintit niciodată în veci.

Iar la aceasta este credința domniei noastre a mai sus scrisului, noi Ștefan voevod și credința preaiubiților noștri fii, Alexandru și Petru, și credința tuturor boierilor noștri, mari și mici.

Iar pentru mai mare întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan Tăutul logofăt, să scrie și să atârne pecetea noastră de această carte a noastră.

A scris Borcea la Suceava, în anul 6987 <1479> luna August 30.

Mănăstirea Putna, nr. 626 c.

Orig. slav, perg., pecete căzută.

O fotocopie la Acad. R.P.R., Filiala Iași, II/63.

1) în text: «zemliani».

1479 (6987) Septembrie 20, Suceava.

Din mila lui Dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor celor ce o vor vedea sau o vor auzi celîndu-se, că ne-am înțeles din bună voia noastră cu mitropolitul și părintele nostru, chir Gheorghe și am schimbat satele noastre proprii. Și noi am dat bisericii noastre mame dela Suceava, unde este locașul sfîntului mare mucenic și purtător de biruințe Gheorghe satele noastre adevărate, anume Vereșecani pe Siret, la vad cu morile și Ungureni.

Și părintele nostru, mitropolitul chir Gheorghe ne-a dat pentru aceste sate ale noastre, Vereșecani și Ungureni, adevăratele urice satul stăpînit de mitropolia de Suceava, anume Jicov, partea de jos, pe Suceava, cu moara și cu vama care se ia la Jicov, cu toate veniturile și hotarul cel vechi, care a fost ascultător de acest sat din veci. Și marele privilegiu pe care îl avea domnia mea dela bunicul nostru, Alexandru voevod cel Bătrîn pentru aceste două sate, Vereșecani și Ungureni, l-am dat în mâna părintelui nostru mitropolitul chir Gheorghe.

Iar după aceasta, cu bună voia noastră, cu gândul nostru luminat cu inimă dreaptă și curată și cu ajutorul lui Dumnezeu ne-am ridicat ș'am făcut pentru înlăfîrea și imputernicirea sfintei noastre mănăstiri, unde este hramul și locașul preacuratei noastre stăpâne, născătoare de Dumnezeu și cinstita ei uspenie și unde este egumen rugătorul nostru chir popa Ioasaf, am făcut pentru pomenirea sfîntrăposașilor strămoșilor noștri, pentru pomenirea și pentru mîntuirea părinților noștri, pentru sănătatea și mîntuirea noastră și pentru sănătatea și mîntuirea preaiubiților noștri copii și-am dat sfintei mănăstiri Putna satul nostru Jicovul de Jos pe Suceava cu moara și cu vama și cu toate veniturile, ca să fie mănăstirii noastre uric, neclintit niciodată, în vecii vecilor.

Iar hotarul acestui sat să fie din toate părțile după vechiul hotar pe unde au folosit din veci.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus scrisului, Ștefan voevod și credința preaiubiților fii ai domniei noastre Alexandru și Petru și credința boierilor noștri: credința panului Vlaicul, credința panului Zbiare, credința panului Hrană vornic, credința panului Duma și a panului Hărman parcălabi de Cetatea Albă, credința panului Niagu, credința panului Ivașco, credința panului Șandrea ¹⁾ portar de Suceava, credința panului Bora și a panului Maxim parcălabi de Chilia, credința panului Dajbog dela Neamț, credința panului Dragoș parcălab de Cetatea Nouă, credința panului Gangur dela Orhei, credința panului Fete ²⁾, credința panului Iașco Hudici, credința panului Coste spătar, credința panului Iuga vistier, credința panului Gherman postelnic,

¹⁾ La WIlckenhauser: « Schander »

²⁾ « Fete ».

crediința panului Ion ceașnic, credința panului Petru stolnic, credința panului Groza comis și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, mari și mici.

Și după viașa noastră, cine va fi domn al țării noastre din copiii noștri, sau din neamul nostru, sau iarăși pe cine îl va alege Dumnezeu să fie domn, acela să nu clinească dania noastră mănăstirii noastre, ci s'o întărească și s'o imputernicească.

Iar pentru mai mare putere și întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit lui Tăutul logofăt să scrie și să atârne pecetia noastră de această carte a noastră.

S'a scris la Suceava în anul 6987¹⁾ <1479> luna Septembrie 20.

După F. A. Wickenhauser, *Geschichte der Klöster Woronez und Putna, Cernăuți*, 1886, p. 162 - 164.

Trad. germană, după orig. slav. perg., pecete atârnată.

18

1479 (6987) Decembrie 30, Suceava.

Ștefan voevod întărește stolnicului Radu Gârbovăț stăpânirea peste satele Rușii, Buciumii și Bărgănoarii.

După I. Bogdan, *Doc. lui Ștefan cel Mare*, I, p. 230.

19

1480 (6988) Ianuarie 25, Suceava.

Ștefan voevod din mila lui Dumnezeu, domn al țării Moldovei. Iată aceasta adevărată slugă a noastră, pan Dolga, ne-a slujit drept și credincios. Deci, noi văzând dreapta și credincioasa lui slujbă către noi, i-am dat și i-am întărit ocina și cumpărătura lui dreaptă, satul anume Pășcanii pe Bistrița, în Câmpul lui Dragoș, pe care sat l-a cumpărat dela nepoții lui Trifu Gâlcă, fiii lui Mircea, anume: Fătul și Ivan și Toader și Dragoș și Petre și surorile lor, Marina și Drăgălina cu prețul de 200 zloți tătărești. Iar acest sat, Trifu Gâlcos îl cumpărase dela Borilești.

Acestea toate mai sus scrise să-i fie slugii pan Dolga uric dela noi, lui și copiilor lui și fraților lui și nepoților lui și strănepoților și răstrănepoților lui și întregului lui neam, cine i se va alege cel mai de aproape neclintit.

Aceasta scriem Suceava, 6988 <1480> luna Ianuarie 25.

Arh. St. Buc., *Gandica Asachi*, ms. 628, f. 54.

Copie slavă.

20

<1480> Martie 15.

† Din mila lui Dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut <cu această carte a noastră tuturor celor ce o vor vedea sau >²⁾

¹⁾ la Wickenhauser: greșală de tipar: 6687.

²⁾ loc șters, ilizibil în orig.

o vor auzi citindu-se, că această adevărată slugă a noastră, Marco Bălaur, ne-a slujit drept și credincios. Deci noi văzând dreapta și credincioasa lui slujbă către noi, l-am miluit cu deosebita noastră milă și i-am dat <și i-am întărit> ¹⁾ în țara noastră, în Moldova, ocina lui dreaptă, satele anume: Vârtop ²⁾ care este pe Pârăul Negru și jumătate din iaz și jumătate din moară, tot pe Pârăul Negru, pe care acest sat l-a cumpărat Bălaur dela pan Cârștișor, nepotul lui Cârstea cel Mare, pentru 150 zloți tătărești. — Toate acestea mai sus scrise să fie slugii noastre, Marcu, dela noi uric, lui și surorilor lui, Varvara și Nasta <și copiilor lui> ¹⁾ și nepoșilor lor și strănepoșilor lor și răstrănepoșilor lor și întregului lor neam cine li se va alege cel mai de aproape, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acestui sat după hotarul vechi <pe unde din veac> ¹⁾ au folosit,

Iar la aceasta este credința domniei noastre a mai sus scrisului, noi Ștefan voevod <și credința preaiubișilor> ¹⁾ copiii ai noștri, Alexandru și Petru și Bogdan <Vlad> ¹⁾ și credința <boierilor> noștri: credința panului Vlaicul, credința panului Zbiarea, credința panului ¹⁾ părcălăbi de Cetatea Albă, credința panului Ivașcu și credința panului Maxin, părcălăbi de Chilia, credința panului Șandrea portar de Suceava, credința panului Dajbog părcălăb de Neamț, credința panului Dragoș părcălăb de Cetatea Nouă, credința panului Gangur părcălăb de Orhei, credința panului Iașco Hudici, credința panului Costea spătar, credința panului Chiracolea vistier, credința panului Gherman postelnic, credința panului Ion ceașnic, credința panului Petru stolnic, credința panului Grozea Micotici comis și credința tuturor boierilor noștri <moldoveni> ¹⁾ mari și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre Moldova, din copiii noștri sau din neamul nostru sau iarăși pe ori cine îl va alege Dumnezeu <să fie domn> al țării noastre Moldova, acela să ¹⁾

Iar pentru mai mare putere <și întărire> ¹⁾ a acestei cărți a noastre ¹⁾ ¹⁾ Martie 15.

Acad. R.P.R., ms. rom. 5234, f. 173—174.

Copie slavă.

Anul după sfatul boierilor.

21

1480 (6988) Mai 12.

Suret dela Ștefan voevod, let 6988 <1480>, Mai 12.

Facem înștiințare, precum au venit înaintea noastră și înaintea boierilor noștri, mari și mici, rugătorul nostru, chir Gheorghie mitropolit Sucevii, de a lui bună voia, de nime silit nici asuprit, au vândut domniei mele o moară din Feredéiani, care acea moară au fost cumpărat-o rugătorul nostru, chir

¹⁾ loc șters, ilizibil în orig.

²⁾ « Vârtop », lectură nesigură.

Theoctistu mitropolit Sucevii, dela Stanciul, feciorul Spătăroae, aceia au vândut-o domniei mele, drept 60 zloțci tătărești.

Deci, domnia mea, de a noastră bună voia, cu inima bună și curată, pentru sufletul părinților noștri și pentru sănătatea noastră și a fiilor noștri, am dat și am întărit cu acea moară den Feredieni mănăstirii Putnii, unde iaste hranul Adormirea presfintei născătoarei de dumnezeu, iară egumen și arhimandrit rugătorul nostru chîr popa Iosaf, ca să fie mănăstirii noastre Putnii uric cu tot venitul, *nestrîcat* niciodinioară, în veci.

Și pentru credința și mai bună întărire, am poruncit cinstitului și credinciosului boierului nostru, dumnaului Tăutul mare logofet să scrie și a noastră pecete cătră această cartă a noastră să o lege.

Arh. St. Buc., A. N., CXLIV/1.

Copie rom. din sec. XVIII.

22

1480 (6988) Mai 27, Suceava.

† Din mila lui dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor celor ce o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, dacă va fi cuiva nevoie, că au venit înaintea noastră și înaintea tuturor boierilor noștri moldoveni, mari și mici, credinciosul nostru pan Șteful pârcaľab de Hotin și mătușa lui Marena, fiica panului Iacuș vistier, și cu fiicele ei, Anușea și Vasutea și cu nepoții săi, fiii lui Iurie Buceațchi și s'au pârât pentru ocinele lor. Inșă s'au pârât ce s'au pârât, iar apoi s'au întocmit și și-au împărțit ocina lor dreptă, înaintea noastră și înaintea tuturor boierilor noștri moldoveni.

Deci din aceste ocine a rămas partea credinciosului nostru pan Șteful pârcaľab trei sate: un sat anume Ecușanii, la obârșia Voronei și al doilea sat, Drăgușanii și al treilea sat, Poprincanii pe Jijia.

Deci noi, văzând buna lor voie și tocmeala dintre ei, cu care s'au întocmit înaintea noastră și înaintea tuturor boierilor noștri moldoveni, noi deasemenea am dat și dela noi și am întărit credinciosului nostru pan, Șteful pârcaľab de Hotin, aceste trei sate spuse mai înainte, să-i fie dela noi uric și cu tot venitul, lui și copiilor lui și fraților lui și nepoților lui și strănepoților lui și răstrănepoților lui și întregului lui neam cine i se va alege cel mai de aproape neclintit niciodată în veci.

Iar hotarul acestor trei sate spuse mai înainte să-i fie după vechiul hotar din toate părțile, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este marea mărturie a insumi domniei mele, a mai sus scrisului, noi Ștefan voevod și a preaiubiților noștri copii Alexandru și Petru și a boierilor noștri: pan Vlaicul, pan Zbiera, pan Neag, pan Hrana vornic, pan Duma și pan Hărman de Cetatea Albă, pan Ivașco și pan Maxim de Chilia, pan Șandru

de Suceava, pan Dajbog de Neamț, pan Gangur de Orbei, pan Dragoș de Cetatea Nouă, pan Iașco Hudici, pan Coste spătar pan Chiracol vistier, pan Gherman postelnic, pan Ion ceașnic, pan Petru stolnic, pan Grozea comis și toți ceilalți boieri moldoveni ai noștri mari și mici, care au fost la aceasta.

Iar pentru mai mare putere și întărire a tuturor acestor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie și să atârne pecetea noastră de această carte a noastră.

A scris Borcea la Suceava, în anul 6988 <1480> luna Mai 27 zile.

Acad. R. P. R., Filiala Iași, XV/65.

Orig. slav. perg., pecetea atârnată.

Cu o trad. rom., ibid., XLV/66.

23

1480 (6988) August 29, Suceava.

† Din mila lui Dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei., Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor celor ce o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că această adevărată slugă și boier credincios al nostru pan Hărman părcălab de Cetatea Albă ne-a slujit drept și credincios.

De aceea, noi văzând dreapta și credincioasa lui slujbă către noi, l-am miluit cu deosebita noastră milă și i-am dat și i-am întărit în țara noastră, în Moldova, dreapta lui ocină și cumpărătură, un sat anume Siminiceanii cutul de sus, acest sat Siminiceanii pe care el l-a cumpărat dela Coste Grăma pentru 120 zloți tătărești.

Și deasemenea i-am dat și i-am întărit un tatar anume Costea, acest tatar pe care el l-a cumpărat dela Ivașco și dela Iurie, fiii lui Călian din Cetatea pentru 80 zloți tătărești.

Deasemenea i-am dat și i-am întărit un Țigan anume Lal, acest Țigan pe care el l-a cumpărat dela Voica, fiica panului Ponici cel bătrân, pentru 70 zloți tătărești.

Toate acestea mai sus scrise să fie credinciosului nostru pan Hărman părcălab de Cetatea Albă dela noi uric și cu tot venitul, lui și copiilor și nepoților lui și strănepoților lui și răstrănepoților lui și întregului lui neam, care i se va alege cel mai de aproape, neclintit niciodată în veci.

Iar hotarul acestui sat mai sus scris Siminiceanii, cutul de sus, să fie după hotarul vechi din toate părțile, pe unde au folosit din veac. Iar acest Tatar Costea și acest Țigan Lal să-i fie lui și cu copiii lor și cu nepoții și strănepoții și răstrănepoții lor.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus scrisului, noi Ștefan voevod, și credința preaiubiților copii ai noștri Alexandru și Petru, și credința boierilor noștri: credința panului Vlaicul, credința panului Zbiare, credința panului Iuga, credința panului Neagu, credința panului Hrana vornic, credința

panului Dumă pârceâlab de Cetatea Albă, credința panului Ivașco și credința panului Maxim pârceâlabi de Chilia, credința panului «Șandru»¹⁾ portar de Suceava, credința «panului Dajbog pârceâlab de Neamț, credința panului Gangur»²⁾ pârceâlab de Orhei, credința panului Dragoș pârceâlab de Cetatea Nouă, credința panului Iașco Hudici, credința panului Costea spătar, credința panului Chiracola vistier, credința panului Gherman postelnic, credința panului Ion ceașnic, credința panului Petru stolnic, credința panului Grozea Micolici comis, și credința tuturor boierilor noștri moldoveni mari și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, Moldova, dintre copiii noștri sau din neamul nostru, sau pe oricine îl va alege dumnezeu să fie domn în țara noastră, Moldova, acela să nu elintească dania și întărirea noastră ei să-i întărească și să-i împuternicească, pentrucă i-am dat și i-am întărit pentru dreapta și credincioasa lui slujbă.

Iar pentru mai mare putere și întărire a tuturor acestora mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan Tăutul logofăt să scrie și să atârne pecetea noastră de această carte a noastră.

A scris Borcea, la Suceava în anul 6988 «1480», luna August 29 zile.

Acad. R.P.R., Peseți nr. 160.

Orig. slav, perg., pecete atârnată, căzută.

24

1480 (6988) Septembrie 11, Suceava.

† Din mila lui dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor celor ce o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că această adevărată Ana, sora panului Dobrul logofăt, a venit înaintea noastră și înaintea tuturor boierilor noștri moldoveni, mari și mici, de bună voia ei de nimeni nesilită, nici asuprită, și a vândut dreapta ei ocină, din uricul ei drept și propriu, un sat anume Dobruleștii la obârșia Oarbicului. Și a vândut acest sat nepoatei¹⁾ sale Stancea pentru 100 zloți tâtărești.

Și s'a sculat Stancea și a plătit toți acești bani mai sus scriși 100 zloți tâtărești în mâna Anii, sora panului Dobrul logofăt, înaintea noastră și înaintea tuturor boierilor noștri moldoveni.

Deci noi văzând buna lor voie și tocmeala dintre ei și plata deplină, noi deasemenea și dela noi am dat și am întărit Stancei acest sat spus mai înainte, Dobruleștii, la obârșia Oarbicului, să fie Stancei dela noi uric și cu tot venitul și copiilor ei și nepoților ei și strănepoților ei și întregului ei neam, cine i se va alege cel mai de aproape, neclintit niciodată în veci. Iar hotarul acestui sat Dobruleștii să fie din toate părțile după vechiul hotar, pe unde au folosit din veac.

¹⁾ loc ilizibil în orig.

²⁾ «nepoata», așa în orig.

Iar la aceasta este credința domniei noastre a mai sus scrisului, noi Ștefan voevod și credința preaiubiților noștri copii, Alexandru și Petru și credința boierilor noștri: credința panului Vlaicul, credința panului Juga, credința panului Hrana vornic, credința panului Neagu, credința panului Duma și credința panului Hârman părcălăbi de Cetatea Albă, credința panului Ivașco și credința panului Maxim părcălăbi de Chilia, credința panului Șandru, credința panului Dajbog părcălăb de Neamț, credința panului Dragoș părcălăb de Cetatea Nouă, credința panului Iațco Hudici, credința panului Coste spătar, credința panului Chiracola vistier, credința panului Gherman postelnic, credința panului Ion ceașnic, credința panului Petru stolnic, credința panului Grozea comis, și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, mari și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, dintre copiii noștri sau din neamul nostru, sau iar pe ori cine îl va alege dumnezeu să fie domn al țării noastre Moldova după noi, acela să nu-i clintească dania și întărirea noastră, ci să-i întărească și să-i imputernicească.

Iar pentru mai mare putere și întărire a tuturor acestor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie și să atârne povestea noastră de această carte a noastră.

A scris Roman la Suceava, în anul 6988 <1480> Septembrie 11.

Acad. R.P.R., V/73.

Orig. slav, perg., pecete atârnată, căzută.

25

1480 (6988) Septembrie 15, Suceava.

† Din mila lui dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor, celor ce o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că această adevărată slugă și hoier al nostru credincios, pan Duma elucer, ne-a slujit drept și credincios.

De aceia, noi văzând dreapta și credincioasa lui slujbă către noi, l-am miluit cu deosebita noastră milă și i-am dat și i-am întărit în țara noastră, în Moldova, ocina dreaptă și cumpărătura paniței lui, Nastea, fiica panului Petru Brăescul un sat anume Căndeștii pe Siret, cu moară pe Siret între Rusănești și Călienești, pe care acest sat l-a cumpărat pan Petru Brăescul dela Marușca, fiica panului Șteful Jumătate panița panului Știbor, pentru 300 zloți tătărești ¹⁾ și alt sat Lozna, ocină și dedină a panului Petru Brăescul și Maxineștii pe Șumuz, mai sus de Dragoman.

Și Țiganii anume:..... ²⁾ Toader și femeia lui, Frusina, și cu sălașele lor, pe care acești țigani i-a cumpărat pan Petru Brăescul dela Iurie și dela Drâgoi și dela Ivanco pentru 35 zloți tătărești ²⁾.

¹⁾ pasagiul « un sat » până la « 300 zloți tătărești » este tălat cu cerneală din vechime.

²⁾ pasagiul « și Țiganii » până la « Zloți tătărești » tălat cu cerneală din vechime.

Toate aceste mai sus scrise să fie panului Duma clucer dela noi uric și cu tot venitul, lui și paniței lui, Nastea și fratelui ei, Iurie, și surorilor lor, Fedora și Olușca, fii panului Petru Brăescul, și copiilor lor, deopotrivă și nepoților lor și strănepoților lor și întregului lor neam cine li se va alege cel mai de aproape neclintit niciodată în veci.

Iar hotarul acestor sate să fie după vechiul hotar din toate părțile, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus scrisului, noi Ștefan voevod și credința preaiubiților noștri copiii, Alexandru și Petru, și credința tuturor boierilor noștri: credința panului Vlaicul părcălab, credința panului Zbierea, credința panului Iuga, credința panului Hrana vornic, credința panului Duma și credința panului Hărman părcălabi de Cetatea Albă, credința panului Ivașco și credința panului Maxim părcălabi de Chilia, credința panului Șandru portar de Suceava, credința panului Dajbog părcălab de Neamț, credința panului Dragoș părcălab de Cetatea Nouă, credința panului.....¹⁾, <credința panului Iațco>¹⁾ Hudici, credința panului Costea spătar, credința panului Chiracola vistier, credința panului Gherman postelnic, credința panului <Ion ceașnic>¹⁾, credința panului Petru stolnic, credința panului Grozea comis și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, mari și mici.

Iar după viața noastră, cine <va fi domn>²⁾ al țării noastre, Moldova, dintre copiii noștri sau din neamul nostru sau iar pe oricine îl va alege dumnezeu să fie domn al țării noastre, Moldova, acela să nu clintească dania și întărirea noastră, ci să întărească și să împuternicească, pentrucă i-am dat și i-am întărit pentru dreapta și credincioasa lui slujbă.

Iar pentru mai mare putere și întărire a tuturor acestora mai sus scrise am poruncit credinciosului nostru pan, Tătuț logofăt, să scrie și să atârne pecetea noastră de această carte a noastră.

A scris Borcea la Sucava, în anul 6988 <1480> luna Septembrie 15.

Acad. R.P.R., LXVII/119.

Orig. slav, perg., pecete atârnată, căzută.

26

1480 (6988) Septembrie 17, Suceava.

† Din mila lui dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor celor ce o vor vedea sau o vor asculta citindu-se, că această adevărată slugă a noastră Mircea, fiul lui Micul Orgoae, a venit înaintea noastră și înaintea boierilor noștri și a sfatului și ni s'a jeluț cu mare plângere, spunând așa, că privilegiile hunicului său, Ștefan

¹⁾ loc ilizibil în orig.

²⁾ loc rupt în orig.

Orgoae, pe care le-a avut dela bunicul nostru, Alexandru voevod cel Bătrân, și dela unchii noștri, Ilișa voevod și Ștefan voevod, când a fost pace, aceste privilegii, care au fost pe satele Orgoești și Negomirești, el a pierdut aceste privilegii când a venit împăratul turcesc și a prădat țara noastră.

Deci noi am socotit cu boierii și statul nostru și i-am făcut lege după dreptul țării, ca el să aducă la noi pe toți megiașii lui din jur ca și ei să recunoască și să mărturisească de aceasta că este așa. Și întru aceia, el s'a sculat și a adus înaintea noastră pe toți megiașii lui din jur, și au recunoscut și au mărturisit și ei că așa este.

Deci noi văzând recunoașterea și mărturia lor și noi, deasemenea am dat și am întărit slugii noastre, Mircea, dreapta lui ocină, aceste sate Orgoești și Negomirești, la obârșia Hovrăiatii, să-i fie dela noi uric cu tot venitul, lui și copiilor lui și nepoșilor lui și strănepoșilor lui și răstrănepoșilor lui și întregului lui neam, cine va fi cel mai de aproape neclintit niciodată în veaci.

Iar hotarul acestor sate mai sus scrise să fie după vechiul hotar, pe unde au fost din veac.

Iar aceasta este credința domniei mele, a mai sus scrisului, noi Ștefan voevod și credința preaiubiților fii ai domniei mele și credința boierilor noștri: credința panului Vlaicul părcălab, credința panului Zbiare, credința panului Iuga, credința panului Hrana vornic, credința panului Neagu, credința panului Gangur, credința panului Duma și credința panului Herman părcălabi de Cetatea Albă, credința panului Ivașco și credința panului Maxim părcălabi de Chilia, credința panului Șandru portar de Suceava, credința panului Dajbog părcălab de Neamț, credința panului Dragoș de Cetatea Nouă, credința panului Iațco Hudici, credința panului Costea spătar, credința a panului Chiracola vistier, credința panului Gherman postelnic, credința panului Ion paharnic, credința panului Petru stolnic, credința panului Grozea comis, și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, mari și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, dintre copiii noștri sau din «neamul»¹⁾ nostru, «sau iar pe ori cine»²⁾ îl va alege «dumnezeu» să fie domn în țara noastră, Moldova, acela să nu-i clinească dania noastră, ci să-i întărească și să-i împuternicească, pentrucă i-am dat pentru slujba lor dreaptă și credincioasă.

Iar pentru mai mare putere a tuturor acelor mai sus scrise am poruncit credinciosului «nostru»³⁾ pan, Tăutul logofăt, să scrie și «să atârne»⁴⁾ pecetea noastră «la această carte a noastră»⁵⁾.

A scris Roman la Suceava, în anul 6988 «1480» Septembrie 17.

Acad. R.P.R., CLXXXIV/22.

Orig. slav, perg., pecete atârnată, căzută.

¹⁾ loc ilizibil în orig.

²⁾ loc rupt în orig.

<1480—1496 Iunie>.

Suret scos de pe un uric vechiu dela Ștefan voevod, scos pe moldovenia, zicându așe: Vinit-au, innainte noastră și inaintea a lor noștrii boiari moldovenești, sluga noastră Andreiu Dolha și cu frate-său Mielé și sora lor Mărușca, nepoții Oșmeloia, de a lor bunca învoire, de nimene asupriți, nici impresurați, nici supărați, ce de a sale bune învoiri, și au vândutu și ale sale drepte ocini și moșii, dintru al său dréptu uric, un sat anume Mărtineștii dela vadul Trotușului, aceste li-au vândut slugii noastre lui Șerban și giupâneseii lui, Ghindăi, pentru 120 de zloți banci de argintu, zloți tătărești.

Și sculându-să sluga noastră Șerban și giupâniasa lui Ghinda, au dat toată plata deplin, precum scriia mai sus, acei bani 120 de zloți tătărești, în mănule slugii nostré, lui Andreiu Dolhăi și frăține-său Mielli și surorii lor Mărușcâi, nepoții Oșmeloia, innainte noastră și innainte a lor noștri boiari moldovenești.

Și noi, văzindu a lor bună învoire și tocma deplin platé, și noi așijdere de la noi li-am dat și li-am întărit slugii nostré lui Șerban și femeii lui Ghindăi același sat ce s'au zis mai sus anume Mărtineștii dela vadul Totrușului, li s'au datu-și-a dela noi uric a tot nîiamului lor, câți să vor allege dar însăși li s'au datu-și dintru acel satu în doaă, adecă giumătate dintru același satu din Mărtinești i s'au datu-si-a slugii nostré lui Șerban și fraților lui și ficiorilor, nepoților lor și strénepoților lor și nprăștiișilor lor și a toot nîiamului lor cine dintru dâșșii să vor allege mai de aproape, neclintitu, nesticat, până în veci.

Iar hotarul acelu satu, ce iaste mai sus scrisu, li s'au datu-si-a însuși lor după ale sale bătrânești hotară, până în veci, neclintite, ojevăluite.

Ale căroră credință li iaste a domnului nostru, mai sus numitul domnu Ștefan voevod și ai săi preiubiți fii Alexandru și Bogdan și a tuturor boierilor moldoveni.

Vălet 1777, Maiu 27.

<Pe verso însemnare>: «Și Mărtineștii pe Trotuș».

Acad. R.P.R., CXXXIII/39.

Trad. rom. din 1777.

Datat din epoca în care apar împreună în acte cei doi fii ai lui Ștefan: Alexandru și Bogdan.

1481 (6989) Februarie 1, Suceava.

† Din mila lui Dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor, celor ce o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că au venit inaintea noastră și inaintea tuturor boierilor

noștri moldoveni, mari și mici, sluga noastră Danco, fiul lui Sima, nepotul lui Dragoș viteazul și cu nepoții lui de soră, anume: Giurge și Anușca și Vasutca și Măria și Neagșa, de bună voia lor și nesiliți de nimeni, nici asupriți, și au vândut dreapta lor ocină din uricul lor drept și propriu, un sat la Cobăle, anume Selivestrii, amândouă cuturile, și au vândut acest sat insumi domniei mele cu prețul de 200 zloți tătărești. Și m'am sculat domnia mea și am plătit toți acești bani mai sus scriși, toți cu bani gata, în mâna slugii noastre Danco, fiul lui Sima, nepotul lui Dragoș viteazul, și în mâna nepoților săi de soră: Giurgiu și Anușca și Vasutca, și Măria și Neagșa, înaintea tuturor boierilor noștri moldoveni, mari și mici.

Iar după aceasta iar a venit înaintea noastră și înaintea tuturor boierilor noștri moldoveni, mari și mici, Mărina Lolca, fiica lui Ionăș Borilescul, de bună voia sa și nesilită de nimeni, nici asuprită, și a schimbat cu domnia mea ocina ei dreaptă din uricul ei drept și propriu, două sate anume Borileștii și Dragoteștii, din Câmpul lui Dragoș pe Nechid. Și a dat Mărina Lolcă aceste două sate, Borileștii și Drăgoteștii, insumi domniei mele.

Și iar în acelaș ceas, m'am sculat domnia mea, de bună voia noastră, și am dat aceste două sate, Borileștii și Drăgoteștii, sfintei noastre mănăstiri dela Tazlău.

Iar domnia mea am dat Marinii Lolcă pentru aceste două sate, Borileștii și Drăgoteștii, satul mai sus scris, Selivestrii la Cobăle, amândouă cuturile, și încă am mai adăugat domnia mea Marinii Lolcă pe lângă acest sat Selivestrii, 240 zloți tătărești, tot bani gata, înaintea tuturor boierilor noștri moldoveni, mari și mici, pentruca să-i fie acest sat Selivestri, amândouă cuturile, Marinii Lolcă, dela noi uric și cu tot venitul, ei și fraților ei și nepoților ei și strănepoților ei și răstrănepoților ei și întregului ei neam, cine i se va alege cel mai de aproape, neclintit niciodată în veci.

Iar hotarul acestui sat Selivestrii, amândouă cuturile, la Cobăle, să fie din toate părțile, cu toate vechile lor hotare, pe unde au folosit din veac.

Iar la acesta este credința domniei noastre, a mai sus scrisului, noi Ștefan voevod, și credința prealubiților copii ai noștri, Alexandru și Bogdan-Vlad, și credința boierilor noștri: credința panului Vlaicul părcălab de Orhei, și a fiului panului Duma, credința panului Zbiare, credința panului Hrana vornic, credința panului Iuga vistier, credința panului Radul Gangur, credința panului Neag, credința panului Hărman, credința panului Șandru portar de Suceava, credința panului Gherman și credința panului Oana părcălab de Cetatea Albă, credința panului Ivașco și credința panului Maxim părcălabi de Chilia, credința panului Dajbog părcălab de Neamț, credința panului Fete Goteă, credința panului Dragoș părcălab de Cetatea Nouă, credința panului Iașco Hudici, credința panului Șteful dela Hotin, credința panului Costea spătar, credința panului Chiracola vistier, credința panului Ion paharnic, credința panului Petru stolnic, credința panului Grozea comis, și credința tuturor boierilor noștri moldoveni și mari și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, Moldova, dintre copiii noștri sau iarăși din neamul nostru sau iar pe ori cine îl va alege Dumnezeu să fie domn al țării noastre, Moldova, acela să nu clintescă dania și întărirea noastră, ci să-i întărească și să-i împuternicească, pentru că i-am dat și i-am întărit acest schimb al ei, pentru că ea a schimbat cu domnia mea pentru dreapta și propria ei ocină.

Iar pentru mai mare putere și întărire tuturor acestora mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie și să atârne pecetea noastră de această carte a noastră.

A scris Borcea la Suceava, în anul 6989 <1481> luna Februarie 1 zi.

Arh. St. Buc., Peceți nr. 249.

Orig. slav, perg., pecete atârnată.

29

1481 (6989) Martie 12.

Pe Ursești, în Câmpii lui Dragoș, a Tazlăului.

† Velet 6986 <1481> Mart. 12¹⁾). Un uric *tot* dela Ștefan vod<ă> întăritură m<ă>n<ă>st<i>rii Tazlăului pe satul Ursăștii cu toate înpregiururile pe Nechid²⁾ în Câmpul lui Dragoș, ce l-au cumpărat măriia sa drept 200 zloț³⁾ tătărăști, dela Ana Nemăiasă și Ivan și dându-l miluire la m<ă>n<ă>stice Tazlăul i-au întărit cu uricul acesta.

Arh. St. Arc., Condica Asachi, ms. m 628, f 545 v.

Rezumat rom. din prima jumătate a sec. XVIII.

30

1481 (6989) Martie 12.

Copii scosă întocmai după acel sârbăscu ispisoc a lui Ștefan vod<ă> din vâlet 6989 <1481> Mart la zili 31⁴⁾

Cu mila lui d<eu>mnezeu, noi Ștefan v<oe>v<oo>d, domnu țării Moldovi. Știut facem cu această a noastră carti, tuturor celor ce spre dinsa vor căuta, sau o vor auzi-o cetindu-o, că această adevărată slugă a noastră Toma ficioru lui Majar, ci-au avut Majar cu Dușca fata lui Toder Dobrișan și Petre și Coste iarăș<i> ficiori Dușcăi ci-au avut Dușca cu alt bărbat, slujind noăo cu dreaptă credință, cari noi văzând a lor dreptă și credincioasă slujbă cătră noi, i-am miluit pre dănșii cu diosăbită a noastră miluiri și li-am dat și li-am întărit lor, în al nostru pământ al Moldovii, drept<ă> a lor ocină, ocina a mamei lor Dușca,

¹⁾ Luna și ziua după: I. Bogdan, Doc. lui Ștefan cel Mare, I, p. 251.

²⁾ În ms.: «Na Nechiréa la Dagoșe câmpul».

³⁾ În ms. «arginți».

⁴⁾ Intr'un suret «din prima jum. a sec. XVIII data este «6989» <1481> Martie 16 zile» (Ac. R.P.R., JDCXXXIV) 2 a.

satul numit Româneștii și jumătate sat din Măzărăștii și jumătate din Poiana Călugăriții.

Și iarăși li-am dat lor și li-am întărit lor satul anumi Costeștii și Săcătura pi vale Iapei. Și au fost acele ocine a lui Măjar și s'au fost rătăcit ocinile acele. Deci s'au sculat Măjar și cu femeii-sa Dușca, di au răscumpărat amândoi ocinili acele și au dat 200¹⁾ zloți în mâinile Lungului fciorul lui Basă și Necn>ciului. . .²⁾ vândut lor acele sate și Săcătura dela ruda lor Nenciul aceli di mai sus scrisă amândoo.²⁾ și a fraților lui.²⁾ vinitu lor, asămine și.²⁾ nepoților, strănepoților și prestrănepoților lor și a tot nemu lor, cari dintr'ânșii să vor alegi mai di aproape, nielătit niciodinioară, în veci.

Iar hotarul acelor di mai sus ziși sate, cu Poiana și cu Săcătura, să fii după vechiu hotar din parte acei pi undi din veci au trăit.

Și la acei esti adivărata noastră domnească <crediță> di mai sus scrisă, noi Ștefan v<oe>v<o>d și credința pre iubiților noștrii fii: Alexandru, Bogdan — Vlad, și credința boierilor noștri a Moldovii: credința giupănului Vlaicu, credința giupănului Iaosăp, credința jupănului.³⁾, credința jupănului Iurașcu și credința giupănului Macsin părcălabul Băsărabii, credința jupănului Șandru portar⁴⁾ Sucevii, credința jupănului Dajbog al Nemțului, credința giupănului Ga<n>gur părcălabul Orhei<u>lui, credința jupănului Dragoș părcălabul Cetății Noi, credința jupănului Iacuș Gudina, credința jupănului Coste spătari, credința jupănului Chiroicu vistirnicului, credința jupănului Ghirman postelnicului⁵⁾, credința jupănului Ionașcu, credința jupănului Petre stolnicul și credința jupănului Groz<a> comis⁶⁾ și credința boierilor noștrii ai Moldovii, mari și mici.

Iar după a noastră vî<a>șă, ci<ni>va fi stăpănetor pământului nostru, din fi<i> noștri, sau din neamul nostru, sau iarăși pre cine va alegi d<um>nezău să fii domnu țării Moldovii, aceala să nu aibă a străca a noastră dari și întărire, ci să aibă a întări și a înnoi, pentru că noi am dat și am întărit lor pentru a lor dreptă slujbă cătră noi.

Iar pentru mai mare întărire a tuturor celor mai sus scrisă, poro<n>cit-am credinciosului boirilui nostru, dum. Tăutului logofăt, să scrii și a noastră peceti să o legi la această hârtie a noastră.

Scris în Suceava, la let 6989 <1481>, luna lui Mart 31.

Acest hrisov tălmăcindu-să de mini Intoemai după cel sârbăscu, s'au întărit și cu a me iscălitură, pentru credință.³⁾

¹⁾ În ceălalt suret este: 70.

²⁾ textul scris cu cernelă spălăclă, este pătat și neciteț.

³⁾ loc alb în text.

⁴⁾ corectat peste « pârtaar.

⁵⁾ în text: postolnicului.

⁶⁾ în text: comisar.

Această copii s'au scris de mini iscălitu și să dă răzășilor Românești, iar cel adivărat ispisoce va sta la mini.....¹⁾

Acad. R.P.R., DCXXXIV/2.

Copie după trad. rom. din 1837, actă trad. rom. la Muzeul Lupta revoluționară a poporului XIX/1.

31

1481 (6989) Aprilie 20, Suceava.

Suret din ispisoceul lui Ștefan voevoda, din anii 6989 <1481> Aprilie 20 zile.

† Din mila lui dumnezău, noi Ștefan voevoda, domn țării Moldovii. Facem știre cu această carte a noastră, tuturor acelora ce or vede-o, sau cetin-du-se or audzi-o, iată că au venit înaintea noastră și înaintea a tuturor a ni noștri moldovenești boeri, mari și mici, slugile noastre Sima și Șteful și Maseico, feciorii boerului Rotinpan, de a lor bună voce, de nime nevoiți, nici siliți și și-au vândut moșile lor cele drepte ce-au avut din părinți, din uricul lor cel vechiu și drept, adecă din uricul ce-au avut părintele lor, boerul Rotinpan, dela moșul nostru, dela Alexandru voevoda, patru sate, anume Jădeștii și Zbereștii, și Ijeștii pe dealul Putnii, și Piticii pe Sirifeț; aceste tuspătru sate le-au vândut slugii noastre boerului Zberii, drept o sută zloți tătărăști.

Și sculându-se sluga noastră boerul Zbera au plătit acea 100 de zloți tătărăști, tot cu bani gata, în mâinile slugilor noastre Simii și Șteful și Maseico, înaintea noastră și înaintea a tuturor boerilor noștri moldovenești.

Deci, văzând și noi învoiața lor cea bună și tocmala și plata cea deplină, așijderea și noi am întărit slugii noastre boerului Zberii acele patru sate ce s'au scris mai sus: Jădeștii și Zbereștii, și Ijeștii, pe dealul Putnii, și Piticii pe Sirifeț, ca să fie lui și dela noi uric, cu toate veniturile acelor sate, și feciorilor lui și nepoților lui și strănepoților lui și prestrănepoților lui și a tuturor neamurilor lui, ce s'ar alege mai de aproape, nestrămutate nici odănoară, în vecl.

Iar hotarul acestor patru sate să fie după vechiul hotar din toate părțile, pe unde au fost din veac.

Iară spre aceasta este credința domniei noastre, noi cel mai sus scris, Ștefan voevoda și credința a precubiților fiilor noștri Alexandru și Bogdan — Vlad, și credința a boerilor noștri moldovenești: credința boerului Vlaicul păcălabul de Orhei și credința feciorului lui, a boierului Dumii, credința boerului Hrană dvornjeului, credința boerului Iugăi vistiernic și credința boerului Gangur, credința boerului Neagu, credința boerului Hărman, credința boerului Șandrii portariului de Suceava, credința boerului Gherman <și> credința boierului Oanii a păcălabilor dela Cetate Albă, credința boerului Ivașco și credința boerului Maxim a păcălabilor de Chilia, și credința boerului

¹⁾ semnătură indescifrabilă.

Dajbog a părcălabului de Neamț, credința boerului Feti Goteă, credința boerului Dragoș a părcălabului de Cetate Noao, credința boerului Iațco Hudici, credința boerului Șteful a părcălabului de Hotin, credința a boerului Costei spătariul, credința boerului Chiracoli vistiernicul, și credința boerului Onii păharnic, credința boerului Petrii stolnic, credința boerului Grozii comis <și> credința a tuturor boerilor noștri moldovenesti, mari și mici.

Iară după a noastră viață, cine a fi domn țărâi noastre Moldovii, din fiii noștri sau din neamul nostru, sau pe cine va alege dumnezău să fie domn țărâi noastre Moldovii, unul ca acela să nu străce miluirea și întărirea noastră, ce încă să o mai întărească, după cum și noi i-am dat și i-am miluit, pentru slujba lui cea credincioasă.

Iară pentru mai bună încredințare și întărire a tuturor a acelora ce s'au scris mai sus, am poruncit credinciosului boerului nostru Tăutului logofăt să serie și să pue pecete noastră întru această scrisoare a noastră.

În anii 6989 <1481> luna lui Aprilii 20 zile.

Din adevăratul uric ce este scris pe sârbie talmăcit-au și au scris Vartolomei arhimandritul Putnii în anii 1767 Avgust în 14 zile.

După I. Bogdan, Doc. lui Ștefan cel Mare, p. 252—253.
Trad. rom.

32

1481 (6989) Aprilie 25, Suceava.

Suret di pe ispisocu sârbăscu dela Ștefan v<oe>vod, din velet 6989 <1481> Aprilie 25.

Facem înșliințare cu această carte, tuturor cine pe dânsa va căută, sau cetindu-să va auzi, pentru adivărate slugile noastre: Ion Baico și Isaiu Muste, slujind nouă cu dreptate și cu credință; pentru care văzind noi a lor driaptă și credincioasă alujbă cătră noi, i-am miluit pre dâșii cu deosebită mila noastră, dat-am și am întărit lor, întru al nostru pământ al Moldovii, a lor dreaptă ocină: lui Ion Baico și frașilor lui: Toader și Andriicu, satul anume Petreștii pe Zeletin, cu toate fântânile ei sint întru acei hotar, ca să fie lor dela noi uric cu tot venitul, și ficiorilor lor întocma, și nepoșilor lor și strănepoșilor lor și a tot niamul lor, ei să va alegi mai aproape, nestricat niciodată, în veci.

Iar hotarul acelu sat să fie după hotarul cel vechiu de cătră toati părțile, pe undi au umblat din vec.

Iar lui Isaiu Muste și fratelui său Toader să fie satul anume Drăgoeștii, în gura Dobrotvorului, și Simeștii, în gura Pojeritii, să fie slugii noastre lui Isaiu și fratelui său Toader, osebit de Ion Baico și de frașii lui. Toate acele de mai sus scrise să fie lor dela noi uric și cu tot venitul, și ficiorilor lor întocma și frașilor lor și nepoșilor și strănepoșilor lor și a tot niamul lor, ei să va alegi mai aproape, *nestricat* niciodată, în veci.

Iar hotărâle acelor sate să fie după hotărâle cele vechi, pe unde au umblat din vec.

Și spre aceasta esti credința domnii meli de-mai sus scris, noi Ștefan voevod, și credința a pre iubiți fiilor noștri Alexandru și Bogdan — Vlad, și credința tuturor boerilor noștri, a mari și mici. Iar după a noastră viață, cine va fi domn țării noastre Moldovii, din fiii noștri sau din niamul nostru, sau ori pe cine dumnezeu va alege a fi domn țării noastre Moldovii, acela să nu strice a noastră danie și întăritură, ci mai ales să dea și să întăriască, de vremi ei și noi am dat și am întărit lor, pentru a lor driaplă și credincioasă slujbă.

Și pentru mai mare tărie și întăritură a tuturor celor de mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru boeriu, dum(c)sale Tautu log(o)sfătul, să scrie și a noastră pecete cătră această carte a noastră să o legi.

S'au scris în Suceavă.

S'au tălmăcit de Gheorghii Evloghii dascal, 1786 Iuli 5.

Acad. R.P.R., CXVI/46.

Copie din 1828, după trad. rom. din 1786.

33

1481 (6989) August 23, Suceava.

† Din mila lui dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor celor ce o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, dacă va fi cuiva nevoie, că a binevoit domnia mea cu bunăvoia noastră și cu curată și luminată inimă și cu toată bunăvoia noastră și cu ajutorul lui dumnezeu, ca să întărim sfânta biserică, mitropolia noastră dela Rădăuți, unde este hramul sfântul arhierarh și făcător de minuni Nicolae, și unde este episcop rugătorul <nostru> chir Ioanichie. Și am făcut pentru pomenirea sfântăroșilor înaintași și părinți ai noștri și pentru sănătatea și mântuirea noastră, și pentru sănătatea și mântuirea copiilor noștri ca să nu aibă niciun boier al nostru, nici staroști, nici șoltuzi și pargari de Suceava, nici șoltuzi și pargari de Târgul Seret, nici vornici din aceste două târguri, nici golbnicii din ținutul Suceava, să nu aibă treabă cu oamenii dela Rădăuți, satul mitropoliei noastre, nici să-i judece, nici să ia gloabă dela ei, nici pentru faptă mare, nici pentru faptă mică, nici pentru dușegubină nici pentru răpire de fecioară, care se vor face în acel sat Rădăuți.

Numai pentru sfadă și târg și pentru furt, care se vor întâmpla de față în târg, să-i judece vornicii târgului pe acei oameni dela Rădăuți; iar pentru altceva, să nu aibă treabă să-i judece, ci să-i judece rugătorul <nostru> chir Ioanichie sau acel pe care îl va alege dumnezeu să fie, episcop la mitropolia noastră dela Rădăuți sau vornicii lor, dar altul nimeni.

Și deasemenea oricâte sate sunt la Coțmani, care ascultă, de mitropolia noastră dela Rădăuți, iar cu oamenii care sunt în aceste sate să nu aibă treabă

niciun boier al nostru, nici staroștii de Tețina, nici gîlbncicii, nici pererubjii, nici să-i judece, nici să ia gloabă dela ei, nici pentru faptă mare, nici pentru faptă mică, nici pentru dușegubină, nici pentru răpire de fecioară, care se vor face acolo la Coțmani, ci să-i judece episcopii noștri sau vornicii lor, cum scriem mai sus.

Și deasemenea, slugile noastre, pererubjii să nu mîne pe oamenii dela Coțmani nici la cetate, nici la mori la curțile noastre, cu alți țărani. *)

Și deasemeni, pentru pripasurile care se vor găsi la Rădăuți și la Coțmani, în aceste sate care ascultă de mitropolie, cu aceste pripasuri, nimeni să nu aibă nicio treabă, ci să aibă treabă episcopul nostru dela Rădăuți sau vornicii lor.

Toate aceste mai sus scrise să fie dela noi uric mitropoliei noastre dela Rădăuți, neclintit niciodată în veci.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus scrisului, noi Ștefan voevod, și credința preaiubiților fii ai noștri, Alexandru și Petru și credința tuturor boierilor noștri mari și mici.

Iar pentru mai mare întărire a tuturor acestor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru, pan, Tăutul logofăt, să scrie și să atârne pecetea noastră de această carte a noastră.

A scris Ion, fratele lui Luca, la Suceava în anul 6989 <1481> luna August 23 zile.

Mănăstirea Putna, ms. 626 d.

Orig. slav, perg., pecete căzută.

O fotocopie la Acad. R.P.R., Filiala Iași, 11/59.

34

1481 (6989) Octombrie 15, Suceava.

† Din mila lui Dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor celor ce o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că a venit înaintea noastră și înaintea tuturor boierilor noștri moldoveni, mari și mici, sluga noastră Mihul Buzat și ni s'a jeluît cu mare plîngere spunând-ne așa, că privilegiul pe care îl avea el dela unchiu noștri, Ilie voevod și Ștefan voevod, pentru dreapta sa ocină, satul anume la gura Răcăcinei pe Siret, el a pierdut acest privilegiu când au venit Ali-beg și fratele lui, Schender-beg și cu Tepeluș și au prădat țara noastră până pe sub Lunca Mare.

Deci noi am socotit cu boierii noștri și cu tot sfatul nostru cel mai înalt și i-am făcut lege după dreptul țării, ca să aducă pe toți megiașii lui din jur înaintea noastră și înaintea tuturor boierilor noștri moldoveni, pentruca ei să recunoască și să mărturisească de aceasta că este așa. Întru aceia s'a sculat sluga noastră Mihul Buzat și a adus pe toți megiașii săi din jur iar ei au recunoscut și au mărturisit despre aceasta că sluga noastră, Mihul Buzat a pierdut

*) «zemliani» așa în orig.

privilegiul său, de care scriem mai sus, când au venit Ali-beg și fratele lui, Schender-beg, și cu Țepeluș și au prădat țara noastră până sub Lunca Mare.

Deci, noi văzând buna și dreapta lor recunoaștere și dreapta mărturie, noi deasemeni și dela noi am dat și am întărit slugii noastre, Mihul Buzatu acest sat, anume la gura Răcăcinei, pe Siret, să-i fie dela noi urie și cu tot venitul, lui și copiilor lui și nepoților lui și strănepoților lui și răstrănepoților lui și întregului lui neam, cine i se va alege cel mai de aproape, neclintit niciodată în veci.

Iar hotarul acestui sat mai sus scris să fie după vechiul hotar din toate părțile, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus scrisului, noi Ștefan voevod, și credința prealubiților noștri copii, Alexandru și Bogdan-Vlad și credința boierilor noștri moldoveni: credința panului Vlaicul părcălab de Orhei și credința fiului lui, pan Duma, credința panului Zbiare, credința panului Hrana vornic, credința panului Neag, credința panului Iuga vistier, credința panului Gangur, credința panului Hărman, credința panului Gherman și credința panului Oana părcălabi de Cetatea Albă, credința panului Ivașco și credința panului Maxim părcălabi de Chilia, credința panului Dajbog părcălab de Neamț, credința panului Fete Gotcă, credința panului Dragoș părcălab de Cetatea Nouă, credința panului Iațco Hudici, credința panului Șteful dela Hotin, credința panului Coste spătar, credința panului Chiracola vistier, credința panului Eremia postelnic, credința panului Ion ceașnic, credința panului Petru stolnic, credința panului Grozea comis, și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, mari și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, Moldova, dintre copiii noștri sau din neamul nostru sau iar pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al țării noastre, Moldova, acela să nu-i clintească دنیا și întărirea noastră, ci să-i întărească și să-i imputernicească pentrucă i-am dat și i-am întărit pentru dreapta și credincioasa lui slujbă și pentrucă ne-a mărturisit drept și cu toți megiașii săi din jur.

Iar pentru mai mare putere și întărire a tuturor acestor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie și să atârne pecetea noastră de această carte a noastră.

A scris Borcea la Suceava, în anul 6989 <1481> luna Octombrie 15.

Arh. St. Buc., fără cotă.

Orig. slav, perg., pecete atârnată, căzută.

35

1481 (6989) Octombrie 15, Suceava.

Copie după copia tălmăcită de pe brisovul domnului Ștefan voevod, întăritor satului Iuceșanii, ce-i pe Jijia, în ținutul Iașii, din leat 6989 <1481> Octombrie 15.

Cu mila lui Dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn pământului Moldovei. Facem știre cu acet brisov al nostru, tuturor care pre dânsul vor căuta, sau citindu-se vor auzi, că au venit, înaintea noastră și înaintea boierilor noștri ai Moldovei, marilor și mici, Elena, femeia a lui Manoil Raicii și cu fetele sale, care sunt fiice a lui Manuil Raicii, anume Dumșa și Zoica, de a lor bună voie, de nimeni silite, nici asuprite și au vândut a lor dreaptă ocină, un sat anume Iucșanii pe Jijia și cu moară în Jijia, care acest sat este dreaptă ocină a fetelor lui Raicii, după Raicii și l-au vândut pre acest sat credinciosului nostru boer, comisului Groza, drept o sută șaisezeci galbeni tătărești.

Și sculându-se credinciosul nostru boer Groza comisul au plătit toți acci de mai sus scriși bani, 160 galbeni tătărești, în mâinile Elenii, femeii lui Manoil Raicii și în mâinile fetelor ei, fiicelor lui, Manoil Raicii: Dumșei și Zoichii, înaintea noastră și înaintea tuturor boierilor noștri ai Moldovei.

Deci și noi, văzând a lor de bună voie tocmală și plată deplin, așijderea și dela noi am dat și am întărit credinciosului nostru boier, comisului Grozea, acest de mai sus zis sat, Iucșanii pe Jijia și cu moară în Jijia, ca să-i fie lui și dela noi uric și cu tot venitul, lui și copiilor lui, nepoților și strănepoților lui, pre-strănepoților lui și a tot neamul lui, care i să va alege mai de aproape, nestrămutat nici odinioară, în veci.

Iar hotarul acestui sat să fie după hotarul vechiu, din toate părțile, pe unde nu apucat din vechiu.

Iar la aceasta este credința domniei mele, a mai sus scrisului, noi Ștefan voevod și credința a preaiubiților fiilor noștri: Alexandru și Bogdan și Vlad și credința boierilor noștri ai Moldovei: credința d-sale Vlaicului, părcălab de Orhei și credința a fiului său, d-lui Dumei, credința d-sale lui Sberea și a d-sale Hranei vornicul, credința d-sale Neagului, credința d-sale Iughii vistiernicul, credința d-sale Gangurii, credința d-sale lui Herman și a d-sale Gherman și credința d-sale «Oană» părcălabi de Cetatea Albă, credința d-sale lui Ivașco și credința d-sale «Maxin», părcălabi Chilieii, credința d-sale lui Dajbog, părcălab de Neamț, credința d-sale Fetegotcă ¹⁾ și credința d-sale Dragoș părcălabi Cetății Noi, credința d-sale Ivașcu Gudici și credința d. Ștefu al Hotinului, credința d. Costea spătar, credința d. Chiracolea vistierul, credința d. Irimia postelnicul, credința d. Ioan paharnicul, credința d. Petrea stolnicul și credința a tuturor boierilor noștri ai Moldovei, mari și mici.

Iar după viața noastră, care va fi domn pământului nostru Moldovei, din copiii noștri, sau din neamul nostru, sau iarăși ori pre carele îl va alege Dumnezeu ca să fie domn pământului nostru Moldovei, acela să nu strămute această a noastră danie și întăritură, ci mai vârtos să-i dea lui și să-i întăriască, pentru că i-am dat lui și i-am întărit, pentru a lui dreaptă și credincioasă slujbă, fiidecă el și-a cumpărat cu ai săi drepti și bani curați.

¹⁾ Feteguș în text.

Iar spre mai mare tărie și întăritură tuturor celor de mai sus scrisă, am poruncit credinciosului nostru boer, Tăutului logofăt, ca să scrie și a noastră pecete să o lege oătră acest adevărat al nostru hrisov.

S'au scris în Suceava, la anul 6989 <1481> Oct. 15 zile.

S'au tălmăcit de pe originalul sârbesc din cuvânt în cuvânt, întocmai, de mine jos iscălitul, la anul 1840 Mart. în 24 zile.

Hrisant Ieremonah.

După M. Costăchescu, Doc. moldovenești dela Ștefan cel Mare, p. 112.
Trad. rom.

36

1482 (6990) Martie 15, Suceava.

† Din mila lui Dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor celor ce o vor vedea sau o vor auzi citindu-se că au venit înaintea noastră și înaintea tuturor boierilor noștri moldoveni, mari și mici, Ana, sora panului Dobrul logofăt, și nepotul *) său Stanciul, fiul lui Fetco Starostescul, de bună voia lor și nesiliți de nimeni, nici asupriți, și au vândut ocina lor dreaptă din uricul lor drept <și> propriu satul anume Vălenii, lângă Iucaș, în ținutul Neamț.

Și au vândut acest sat slugii noastre, Ivul diac, pentru 200 zloți tătărești.

Și s'a sculat sluga noastră, Ivul diac și a plătit deplin toți acești bani mai sus scriși în mâna Anii, sora panului Dobrul logofăt, și în mâna nepotului *) ei Stanciul, înaintea noastră și înaintea tuturor boierilor noștri moldoveni, <mari> **) și mici.

Deci noi văzând tocmeala dintre ei și plata deplină, noi deasemenea <și dela> *) noi am dat și am întărit slugii noastre Ivul diac acest sat spus mai înainte Vălenii lângă Iucaș să-i fie dela noi uric și cu tot venitul, lui și copiilor lui și nepoților lui și strănepoților lui și răstrănepoților lui și întregului lui neam, care i se va alege cel mai de aproape, neclintit niciodată în veci. Iar hotarul acestui sat Vălenii să fie după vechiul hotar din toate părțile pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus scrisului, noi Ștefan voevod și credința preaiubiților copii ai noștri Alexandru și Bogdan-Vlad, și credința boierilor noștri moldoveni, credința panului Vlaicul părcălab și credința fiului lui pan Duma, credința panului Zbiarea, credința panului Hrana vornic, credința panului Iuga, credința panului Neagu, credința panului Gangur, credința panului Hărman, credința panului Gherman și credința

*) «nepotul», așa în orig.

**) «nepotului», așa în orig.

*) loc rupt în orig.

*) loc ilizibil în orig.

panului Oana părcălăbi de Cetatea Albă, credința panului Ivașco și credința panului Maxim, părcălăbi de Chilia, credința panului Dajbog părcălăb de Neamț, credința panului Gotca, credința panului Dragoș părcălăb de Cetatea Nouă, credința panului <Iașco>¹ Hudici, credința <panului>² Șteful de Hotin, credința panului Costea spătar, credința panului Chiracola vistier, credința panului Eremia postelnic, credința panului Ion ceășnic, credința panului Petru stolnic, <credința panului Grozea comis>² și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, <mari>¹ și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre dintre copiii noștri sau din neamul nostru, sau iar pe ori cine îl va alege dumnezeu să fie domn <al țării noastre>¹, Moldova, acela, să nu clinească dania și întărirea noastră.

La toate acestea mai sus scrise am poruncit credinciosului nostru pan Tăutul logofăt să scrie și să atârne pecetea noastră de această carte a noastră.

A scris Borcea la Suceava, în anul 6990 <1482> luna Martie 15.

Acad. R.P.R., CLXX/5.

Orig. slav, perg., pecete atârnată, căzută.

37

1482 (6990) Aprilie 15, Suceava.

† Din mila lui dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor celor ce o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că a venit înaintea noastră și înaintea tuturor boierilor noștri moldoveni, mari și mici, sluga noastră Șteful Spineanul și cu femeia sa Fetca, fiica lui Cămila de bună voia lor și nesiliți de nimeni, nici asupriți, și au vândut un sat anume Cobălia pe Nistru, ocina Fetcăi, fiica lui Cămila, din uricul ei drept și propriu. Și au vândut acest sat slugii noastre, pan Cozma ușar, pentru 160 zloți tătărești. — Și s'a sculat sluga noastră, pan Cozma ușar, și a plătit toți acești bani mai sus scriși, 160 zloți tătărești, în mâna slugii noastre, Șteful Spineanu, și în mâna femeii lui, Fetca, tot bani gata, înaintea noastră și înaintea tuturor boierilor noștri moldoveni, mari și mici.

Deci noi, văzând buna lor voie și tocmeală dintre ei și plata deplină, noi deasemeni și dela noi am dat și am întărit slugii noastre, pan Cozma ușar, acest sat mai sus scris Cobălia pe Nistru să-i fie dela noi uric și cu tot venitul, lui și copiilor lui și nepoților lui și strănepoților lui și răstrănepoților lui și întregului lui neam, cine i se va alege cel mai de aproape neclintit niciodată în veci.

Iar hotarul acestui sat din toate părțile să fie după vechiul hotar, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus scrisului, noi Ștefan voevod, și credința preaiubiților noștri copii Alexandru și Bogdan-Vlad, și

¹) loc ilizibil în orig.

²) omis în orig.

credința boierilor noștri moldoveni: credința panului Vlaicul pârcaľab de Orhei și credința fiului lui, pan Duma, credința panului Zbiare, credința panului Iuga, credința panului Hrana vornic, credința panului Neag, credința panului Gangur, credința panului Hărman, credința panului Gherman și credința panului Oana pârcaľabi de Cetatea Albă, credința panului Ivașco și credința panului Maxin pârcaľabi de Chilia, credința panului Dajbog pârcaľab de Neamț, credința panului Fete Gotcă, credința panului Dragoș pârcaľab de Cetatea Nouă, credința panului Iașco Hudici, credința panului Șteful pârcaľab de Hotin, credința panului Costea spătar, credința panului Chiracola vistier, credința panului Eremia postelnic, credința panului Ion ceașnic, credința panului Petru stolnic, credința panului Grozea Micotici comis și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, mari și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, Moldova, dintre copiii noștri sau din neamul nostru sau iar pe o oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al țării noastre, Moldova, acela să nu clițiească dania și întărirea noastră, ci să-i întărească și să-i împuternicească, pentru că i-am dat și i-am întărit pentru dreapta și credincioasa lui slujbă și pentru că și-a cumpărat acest sat pe banii lui drepți și curați.

Iar pentru mai mare putere și întărire a tuturor acestora mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan Tăutul logofăt, să scrie și să atârne pecetea noastră de această carte a noastră.

A scris Borcea, la Suceava, în anul 6990 <1482> luna Aprilie 15.

După I. Bogdan, Doc. lui Ștefan cel Mare, I, p. 261—263.
Orig. slav, perg., pecete stricată.

38

1482 (6990) Mai 9, Suceava.

† Din mila lui Dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor, celor ce o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că a binevoit domnia mea cu bună voința noastră și cu curată și luminată inimă și cu toată bună voia noastră și cu ajutorul lui Dumnezeu și dăm și întărim sfintei noastre mănăstiri dela Neamț, unde este hramul sfânta înălțare și unde este egumen rugătorul nostru, popa Pimen, ocina dreaptă a mănăstirii, satele anume: Dvorenesti ¹⁾ pe Moldova și Buzații tot pe Moldova și Fântânele pe Pobrata. Toate aceste mai sus scrise să fie sfintei noastre mănăstiri dela Neamț, uric dela noi și cu tot venitul, neclintit niciodată, în vecii vecilor.

Iar hotarul acestor sate mai sus scrise să fie după vechiul hotar din toate părțile, pe unde au folosit din veac.

¹⁾ « Dvorenesti » nume scris ulterior peste un text răzuit.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus scrisului, noi Ștefan voevod, și credința preaiubiților noștri copii, Alexandru și Bogdan-Vlad, și credința boierilor noștri moldoveni: credința panului Vlaicul părcălab de Orhei și credința fiului lui, pan Duma, credința panului Zbiare, credința panului Hrana vornic, credința panului Iuga vistier, credința panului Neag, credința panului Radul Gangur, credința panului Hărman, credința panului Gherman și credința panului Oană părcălabi de Cetatea Albă, credința panului Ivașco și credința panului Maxin părcălabi de Chilia, credința panului Dajbog părcălab de Neamț, credința panului Fete Gotcă, credința panului Dragoș părcălab de Cetatea Nouă, credința panului Iașco Hudici, credința panului Șteful părcălab de Hotin, credința panului Coste spătar, credința panului Chiracolă vistier, credința panului Erimia postelnic, credința panului Ion paharnic, credința panului Petru stolnic, credința panului Grozea Micotici comis, și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, mari și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, Moldova, dintre copiii noștri sau din neamul nostru sau iar pe ori cine îl va alege Dumnezeu să fie domn al țării noastre, Moldova, acela să nu clinească dania și întărirea noastră, ci să întărească și să imputernicească sfintei noastre mânăstiri dela Neamț, pentrucă am dat și am întărit fiindcă este ocină dreaptă și proprie a mânăstirii.

Iar pentru mai mare putere și întărire a tuturor acestor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie și să atârne pecetea noastră de această curte a noastră.

A scris Borcea la Suceava, în anul 6990 <1482> luna Mai 9.

Arh. St. Buc., M-rea Neamț, XXI/18.

Orig. slav, perg., pecete atârnată, căzută.

Cu două traduceri rom. una dela sf. sec. XVIII; cealaltă mai nouă lucrată după prima precum și o copie slavă cu litere rusești (sec. XVIII) cu data greșită 6905, <1497>.

39

1482 (6990) August 10.

Suret depe ispisoc dela Ștefan vodă bătrânul, den velet 6990 <1482> Avgust 10 zile.

Adecă adevărată sluga noastră, pan Stan Horjă, slujind noaă cu dreptate și cu credință, pentru aceia văzând a lor dreaptă și cu credință slujbă, l-am miluit pre dânsul cu deosebită a noastră milă, am dat și am întărit pre dânsul întru al nostru pământ al Moldovii, pre a lui dreaptă ocină și moșie, satul anume Horjăștii, la Lăpușna, unde au fost casa lui, den sus de Scorjăști și Fântâna Peperigului, întru acelaș hotar și alt sat la Gura Ocoalelor și peste Prut, supt Obârșie, unde se pogoară Gura Gârlii și cu loc de prisacă a Horjii

celui bătrân, la obârșia pârului Gurșava și Strâmbenii, la Bujor și Fântâna lui Mușat, ca să-i fiia dela noi uric cu tot venitul.

Credința preiubiți fiilor noștri: Alexandru și Bogdan voevod și credința boierilor noștri a Moldovei: pan Vlaicu¹⁾ pârălab de Orhei și feciorul lui, pan Duma, și credința lui pan Zbiera și pan Hrana vornic și pan Gangur și Gherman și Oane, pârălabul de Cetate Albă, și pan Ivașco și Maxim și Dragoș, pârălabul de Cetate Nouă și Șteful, pârălabul de Hotin și Oana pâr. și Petre stolnicul și Groză comisul și toți boerii mari și mici.

Tupă M. Costăchescu, Doc. moldovenesti dela Ștefan cel Mare, p. 115.

Trad. rom.

40

1483 (6991) Februarie 17, Suceava.

† Din mila lui dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor celor ce o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că aceste adevărate slugi ale noastre Giurgea Oniceanul și vărul lui primar Ionu Oniceanul, ne-au slujit drept și credincios. De aceea, noi văzând dreapta și credincioasa lor slujbă către noi, i-am miluit cu deosebita noastră milă și le-am dat și le-am întărit în țara noastră, în Moldova ocina lor dreaptă, din jumătatea satului Oniceani două părți de sat din această jumătate a satului Oniceani.

Acestea toate mai sus scrise să fie slugilor noastre Giurgea și vărului său Ion uric dela noi și cu tot venitul, lor și copiilor lor și nepoților lor și strănepoților lor și răstrănepoților lor și întregului lor neam, cine li se va alege cel mai de aproape, neclintit niciodată în veci. Iar hotarul acestor două părți de sat să fie din toate părțile după vechiul hotar pe unde au folosit din veac.

Iar la această este credința domniei noastre, a mai sus scrisului, noi Ștefan voevod și credința preaiubiților copii ai noștri, Alexandru și Bogdan-Vlad, și credința boierilor noștri moldoveni: credința panului Vlaicu pârălab de Orhei și credința fiului lui, pan Duma, credința panului Zbiare, credința panului Hrana vornic, credința panului Iuga, credința panului Neagu, credința panului Gangur, credința panului Hărman, credința panului Gherman și credința panului Oana pârălabi de Cetatea Albă, credința panului Ivașco și credința panului Maxim pârălabi de Chilia, credința panului Dajbog pârălab de Neamț, credința panului Fete Gotcă, credința panului Dragoș pârălab de Cetatea Nouă, credința panului Iașco Hudici, credința panului <Șteful²⁾> de Hotin, credința panului <Costea²⁾> spătar, <credința panului Chiracola²⁾> vistier, credința panului Eremia postelnic, credința panului Ion ceașnic, cre-

¹⁾ • Micula • în text.

²⁾ loc ilizibil în orig.

dința panului Petru stolnic, credința panului Grozea comis și credința tuturor boierilor noștri moldoveni și mari și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, Moldova, dintre <copiii>⁶ noștri sau din neamul nostru, sau iar pe ori cine va alege dumnezeu să fie domn al țării noastre Moldova, acela să nu clintească dania și întărirea noastră, ci să le întărească și să le imputernicească, pentrucă le-am dat și le-am întărit pentru dreapta și credincioasa lor slujbă.

Iar pentru mai mare putere și întărire a tuturor acestor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie și să atârne pecetea noastră de această carte a noastră.

A scris Ion, fratele lui Luca, la Suceava, în anul 6991 <1483> luna Februarie 17 zile.

<Pe verso însemnare din sec. XVII:> Giurgiu Oniceanu și Ion Oniceanu.

Acad. R.P.R., Peceți nr. 148.

Orig. slav, perg., pecete atârnată.

Documentul a fost început întâi pe partea de jos, invers; s'au scris câteva rânduri, care au fost apoi răzuite. Se cunosc încă unele cuvinte.

41

1483 (6991) Februarie 18.

Ștefan voevod întărește lui Lazăr globnicul a patra parte din Petica Mare, cutul de sus.

După I. Bogdan, Doc. lui Ștefan cel Mare I, p. 268.

42

1483 (6891) Aprilie 12, Suceava.

† Din mila lui dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră, tuturor celor ce o vor vedea sau o vor auzi cetîndu-se, că au venit, înaintea tuturor boierilor noștri moldoveni mari și mici, credinciosul nostru boier, Pătru stolnic, și <credincioasele noastre slugi, Vălcul Purcelescul, și copiii lui și cu> ¹⁾ nepoata <lui> ¹⁾ de frate, Anușca, fiica lui Ilia Purcelescul de bună voia lor nesiliți de nimeni și nici asupriți <și au schimbat dreptele lor ocine>. ¹⁾ <Și pan Pătru stolnic a dat> ¹⁾ lui Vălcu Purcelescul și copiilor lui și nepoatei lui, Anușca, fiica lui Ilia Purcelescul, un sat, anume Miteștii, <pe Moldova, iar ei au dat, lui pan Pătru stolnic, satul Purceleștii>, pe Siret.

Și privilegiul de cumpărătură pe care l-a avut pan Pătru stolnic, pe acest sat, pe Miteștii, deasemenea, l-a dat în mâinile lui <Vălcul Purcelescul și la ai săi. Iar Vălcul Purcelescul și copiii lui> ¹⁾ și nepoata ¹⁾ lui, Anușca, ei încă

¹⁾ loc ilizibil în orig.

au dat în mâinile credinciosului nostru pan, Pătru stolnic, privilegiul pe care l-au avut pe Purcelești.

«Deci noi văzând»¹⁾ bună voia lor și tocmeală și înțelegere între dânsii, și schimbul, și noi, deasemenea, am dat și am întărit, slugii noastre, Vâlcu Purcescu și copiilor lui și nepoatei lui, anume Anușca, ca să»¹⁾ fie dela noi uric, acest sat, mai înainte zis anume Miteștii, pe Moldova și cu tot venitul, lor și copiilor lor și nepoților lui și strănepoților lui și răstrenepoților lui și întregului lui neam, cine li se va alege»¹⁾ cel mai de aproape neclintit niciodată, în vecl.

Iar hotarul acestui sat să fie după hotarul vechi pe unde din veac «au folosit.»¹⁾

«Iar la aceasta, este credința domniei noastre a mai sus scrisului noi»¹⁾ Ștefan voevod și credința preaiubiților noștri copii, Alexandru și Bogdan-Vlad și credința boierilor noștri moldoveni: credința panului Vâlcu părcălab de Orhei, credința panului Duma, credința panului Zbiarea, credința panului «Hrană vornic»¹⁾, credința panului Iuga, credința panului Neag, credința panului Gaangur, credința panului «Hărman, credința panului Gherman și credința panului Oană părcălabi»¹⁾ de Cetatea-Albă, credința panului Ivașco și «credința panului Maxim»¹⁾ părcălabi de Chilia, credința panului Dajbog părcălab «de Neamț, credința panului Fete Gotcă, credința panului Dragoș, credința panului»¹⁾ Micotă părcălab de Cetatea-Nouă, credința panului Iașco»¹⁾ Hudici, credința panului Șteful dela Hotin, credința panului «Dragoș spătar, credința panului Chiracolea vistier, credința»¹⁾ panului Eremia «postelnic, credința panului Ion ceașnic, credința panului Petru stolnic, credința panului»¹⁾ Grozea comis și credința «tuturor»¹⁾ boierilor «noștri moldoveni, mari și mici»¹⁾.

«Iar după viața noastră, cine va fi»¹⁾ domn «al țării»¹⁾ noastre «Moldova, din copiii noștri sau din»¹⁾ neamul nostru sau iarăși pe ori cine li va alege dumnezeu «să fie domn al țării noastre Moldova, acela să nu clinească dania și întărirea noastră ci să le întărească»¹⁾ și să le înputernicească, pentru că le-am dat și le-am întărit, «pentru că le este schimb drept»¹⁾.

«Și pentru mai mare putere și întărire a acestor»¹⁾ toate mai sus scrise, am poruncit, credinciosului «nostru»¹⁾ pan Tăutul logofăt, să scrie și să atârne «pecetea noastră de această carte a noastră»¹⁾.

A scris Coste, fratele lui Ion dascăl, la Suceava, în anul 6991<1483> Aprilie. 12.

După M. Costăchescu, Doc. dela Ștefan cel Mare (1948), p. 30-33.
Orig. slav.

. 43

1483 (6991) August 14.

Suret dela Ștefan voevod, 6991 <1483> Avgoust 14.

Înștiințarea pentru adivăratili slugile Necoară și Once, ficiorii lui Oniță, slujind noă cu driaptă și credincioasă slujbă și noi i-am miluit pre dânsii, osăbit

¹⁾ loc rupt în text.

de a noastră milă, li dăm și le întărim, întru a noastră pământ moldovenesc, pre a lor driaptă ocină și cumpărătură, pre un sat anumi Gârbeștii pe Șacovăț, tari li-au cumpărat tatăl lor, Oniță, dela Sima a lui Dragoș și di la ficiorul lui, Danco, drept 80 zloți, ca să le fii lor uric și nepoatei lor, Marinii.

Și iarăși dăm și întărim slugii noastre, lui Nicoară, ficiorul lui Oniță, osăbit de frații lui și de nepoată-sa, Marina, satul anumi Tungujânii și giumātate de poiană la câmp cu Tibăneștii, cari au cumpărat el acel sat și ace giumātate de poiană dela Tunga, drept 160 zloți tătărăști.

Iar dresurili ce-au avut el de cumpărătură li-au dat în mâinili lui, slugii noastre lui Necoară *fiul lui* Oniță. Iar Tungul au cumpărat acel sat Tungujânii de la Dima, fratili Simii logeo<fă>t și di la Șandra cel Negru, drept 70 zloți tătărăști.

Și iar au cumpărat Necoară, ficiorul lui Oniță, de la ficiorii Cascoi anumi [anumi] Neçoară și Giurge și Toader și dila sora lor, Rusca și Trăca, o bucată de loc dintr'a lor sat din Căscoești, drept 29 zloți tătărăști.

Deci toati aceli scrisă mai sus să li fii lor dela noi uric cu tot venitul, lor și copiilor lor, nepoților și strănepoților și a tot neamul ci să va alegei mai aproapei.

Iar hotarul acelor sate ca să fie dispre toati părțili după hotarul cel vechi pi undi au umblat din vechiu.

Pentru aceia, credința domnii meli a preaiubiți fiii domnii meli: Alicsandru și credința a boerilor noștri <moldovinești, dum<nea>lui Vlaicul, părcălabul de Orhei și credința fiului dums., Dima și dum. Zbera, Iuga vor<ni>c¹⁾ și dl. Neaga și Gangur și Hărmanu și Gherman și Oance, părcălabul de Cetatea Albă și Maxim, părcălabul de Chilia și dl. Dajdăbog²⁾, părcălabul de Neamțul și dl. Micul, părcălabul de Cetatea, și Micotă și Iațco Gudici și Șteful, părcălabul de Hotin și Dragul spătar și Căracola vist. și dl. Irimie post. și Ionașcu păh. și Petru stol. și Groza comis și credința tuturor boerilor noștri, mici și mari.

Iar după a noastră viață cine va fi domn țării Moldavii, din fiii noștri sau din neamul <nostru>, sau pe cine va alegei dumnezeu, să nu străce a noastră danie, ci să dea și să întăriască.

Iar pentru mai mari credință și întărire am poruncit dums. Tăutului logeo<fă>t să serie și a noastră peceti cătră această adevărată carte să o legi.

S'au poslăduit de mini și esti întocmai. Stolonacalnic, Vasili Cumpătă.

S'au tălcuit în Școala Slovinească de Evloghii dascal. Giudecătoria țan<u>tcului> Vasluiului.

Copia aceasta fiindcă este întocmai cu suretul scos de Evloghie dascal, a căruie originală este la șătr. Ioniță Mădărjac, s'au incredințat. Răducan Buzdugan med<elni><er>. Director, Iordachiu Dobrițchi.

Nr. 159, 1833 Mai 5.

După M. Costăchescu, Doc. moldovenești dela Ștefan cel Mare, p. 118—119.
Trad. rom.

¹⁾ la data aceasta Iuga este vistier.

1483 (6991) August 17, Suceava.

† Din mila lui dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor celor ce o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că au venit înaintea noastră și înaintea tuturor boierilor noștri moldoveni slugile noastre Lazor Piscu, fiul Anușii, sora lui Manoil Șerbeșcul, și Lazor, fiul Mărușcăi, cu frații lor: Mibul și Mirdea și Marco și Cozma Busteanul cu femeia sa Anușca, și Albul cu femeia sa Neagșa și Gavril ¹⁾ Habăș cu femeia sa Nasta și Mărena și Șandrea și Vasco, fiii lui Iurie Șerbescul, de buna lor voie și nesiliți de nimeni, nici asupriți, și au vândut dreapta lor ocină din uricul lor drept și propriu, care a fost uricul bunicului lor Mânăilă Șerbescul cel bătrân o seliște la Botne, Leucăuți la Gotăuți, și o prisacă, anume Vrabia cu poienele.

Și au vândut această seliște și această prisacă credinciosului nostru pan Tăutul logofăt pentru 80 zloți tătărești.

Și s'a sculat credinciosul nostru pan, Tăutul logofăt și a plătit deplin toți acești bani mai sus scriși 80 zloți tătărești, înaintea noastră și înaintea tuturor boierilor noștri moldoveni.

Deci noi văzând buna lor voie și tocmeala și plata deplină, noi deasemenea și dela noi am dat și am întărit credinciosului nostru pan Tăutul logofăt această seliște și această prisacă cu poienile, să-i fie dela noi uric cu tot venitul, lui și copiilor lui și nepoților lui și strănepoților lui și răstrănepoților lui și întregului lui neam, cine i se va alege cel mai de aproape, neclintit niciodată în veci. Iar hotarul acestei seliști și al acestei prisăci cu poienile, să fie din toate părțile după vechiul hotar, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus scrisului, noi Ștefan voevod și credința preaiubiților copii ai noștri, Alexandru și Bogdan-Vlad, și credința boierilor noștri moldoveni: credința panului Vlaicul părcălab de Orhei și credința fiului lui, pan Duma, credința panului Zbiare, credința panului Hrana vornic, credința panului Iuga, credința panului Neagu, credința panului Gangur, credința panului Hărman, credința panului Gherman și credința panului Oană părcălabi de Cetatea Albă, credința panului Ivașco și credința panului Maxim ²⁾ părcălabi de Chilia, credința panului Dajbog părcălab de Neamț, credința panului Fete Gotcă, credința panului Dragoș, credința panului Micota părcălab de Cetatea Nouă, credința panului Iașco Hudici, credința panului Șteful de Hotin, credința panului Dragoș spătar, credința panului Chiracola vistier și credința panului Eremia postelnic, credința panului Ion ceașnic, credința panului Petru stolnic, credința panului Groza comis, și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, mari și mici.

¹⁾ • Gavill • așa în orig.

²⁾ • Masin • așa în orig.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, Moldova dintre copiii noștri sau din neamul nostru, sau iar pe ori cine îl va alege Dumnezeu să fie domn al țării noastre, Moldova, acela să nu clinească dania și întărirea noastră, ci să-i întărească și să-i imputernicească, pentru că i-am dat și i-am întărit pentru dreapta și credincioasa lui slujbă și pentru că și-a cumpărat pe banii lui drepti și curați.

Iar pentru mai mare putere și întărire a tuturor acestor mai sus scrise, am poruncit să se scrie și să se atârne pecetea noastră de această carte a noastră.

A scris Coste, fratele lui Ion dascăl, la Suceava, în anul 7191 <1483> luna August 17 zile.

Acad. R.P.R., LIX/85.

Orig. slav, perg., pecete atârnată, căzută.

45

1483 (6991) Septembrie, Suceava.

† Din mila lui Dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor celor ce o vor vedea sau o vor auzi citindu-se că a venit înaintea noastră și înaintea tuturor boierilor noștri moldoveni, mari și mici, Neagșa, fiica lui Mihaiță Șopârlă de bună voia ei, nesilită de nimeni, nici asuprită și a vândut dreaptă sa ocină din uricul ei drept și propriu, jumătate din seliștea dela Șopârteni pe pârăul Zebuștea <partea>¹⁾ de sus. Și a vândut această jumătate de seliște din Șopârteni slugilor noastre Ignat și fratelui lui, Ion Tintiul, pentru 80 zoți tătărești.

Și deasemenea a venit <înaintea noastră>¹⁾ și înaintea tuturor boierilor noștri moldoveni sluga noastră Bălco Bărlădescul de bună voia sa nesilit de nimeni, nici suprit și a vândut-o prisacă <mai sus de>²⁾ Hlăpești, în pădure, unde a fost Văleșoae tot slugilor noastre Ignat și fratelui lui Ion Tintiul, pentru 18 zloți tătărești.

Și s'a sculat sluga noastră Ignat <și fratele lui>²⁾, Tintiul și au plătit deplin toți acești bani mai sus scriși 80 zloți în mâna Neagșii fiica lui Mihailă Șopârlă, iar acești 18 zloți în mâna <panului>²⁾ Bălco Bărlădescul, înaintea noastră și înaintea tuturor boierilor noștri moldoveni.

Deci noi văzând buna voie și tocmeala dintre ei și plata deplină, noi deasemenea și dela noi le-am dat și le-am întărit slugilor, noastre, Ignat și fratelui lui, Ion Tintiul, această jumătate de seliște dela Șopârlești spusă mai înainte și această prisacă mai sus de Hlăpești, în pădure, unde a fost Văleșoae, să le fie dela noi uric, și cu tot venitul, lor și copiilor lor deopotrivă și nepoților lor și strănepoților lor și răstrănepoților lor și întregului lor neam, cine li se va alege cel mai de aporape neclintit niciodată în veci. Iar hotarul acestei jumătăți

¹⁾ loc rupt în orig.

²⁾ loc ilizibil în orig.

de seliște să fie din tot hotarul jumătate din Șopârteni, și din toate părțile după vechiul hotar, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credința domniei noastre a mai sus scrisului noi Ștefan voevod, și credința preiubiților noștri copii Alexandru și Bogdan-Vlad și credința boierilor noștri: credința panului Vlaicul păcălab de Orhei și a fiului său, pan Duma, credința panului Zbiare, credința panului Hrana vornic, credința panului Iuga, credința panului Neagu, credința panului Gangur, credința panului Hărman, credința panului Gherman și credința panului Oana păcălab de Cetatea Albă, credința panului Ivașco și credința panului Maxim păcălab de Chilia, credința panului Dajbog păcălab de Neamț, credința panului Fete Gotcă, credința panului Dragoș, credința panului Micotă, păcălab de Cetatea Nouă, credința <panului> Iașco. Hudici, credința panului Șteful de Hotin, credința panului Dragoș spătar, credința panului Chiracola vistier, credința panului Eremia postelnic, credința panului Ion ceășnic, credința panului Petru stolnic, credința panului Grozea comis, și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, mari și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, Moldova, dintre copiii noștri, sau din neamul nostru, sau iar pe ori cine va alege Dumnezeu să fie domn al țării noastre Moldova, acela să nu clinească dania și întărirea noastră, ci să le întărească și să le împuternicească, pentru că le-am dat și le-am întărit pentru dreapta lui slujbă și pentru că ei le-au cumpărat pe banii lor drepti și cinstiți.

Iar pentru mai mare putere și întărire a tuturor acestor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan Tăutul logofăt să scrie și să atârne pecetea noastră de această carte a noastră.

A scris Coste, fratele lui Ion dascăl, la Suceava, în anul 6991 <1483> luna Septembrie.¹⁾

<Pe verso însemnare din se XVII:> Pe Șopârteni dela Prut.

Acad. R.P.R., Pecați nr. 9.

Orig. slav, perg., pecete atârnată.

46

1483 (6991) Septembrie 23, Suceava.

† Din mila lui Dumnezeu, noi Ștefan voevod, domnul țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi cetindu-se, că aceste adevărate slugi ale noastre, Ivan Dumbravă și fratele lui Toader Urdugaș, ne-au slujit drept și credincios. Deaceia noi, văzând dreapta și credincioasa lor slujbă către noi, i-am miluit cu deosebita noastră milă și le-am dat și le-am întărit în țara noastră în Moldova ocinele

¹⁾ omis în orig.

²⁾ loc ilizibil în orig.

lor drepte, satele anume: Obârșia la obârșia Pârâului Alb unde este casa lui Toader Urdugaș, și jumătate din Mălești, partea de sus, și Ivăneștii pe Sacovăț. Aceasta să fie dela noi uric slugilor noastre, Ivan Dumbravă și fratele lui Toader Udriugaș, lor și copiilor lor deopotrivă.

Și am dat deasemenea și am întărit slugii noastre, Toader Urdugaș, deosebit de fratele său Ivan Dumbravă, ocina soției sale Nastiea, satul anume Ghigoeștii, la obârșia Pârâului Negru. Toate acestea mai sus scrise să le fie lor dela uric și cu tot venitul, lor și copiilor lor și nepoților și strănepoților lor și răstrănepoților lor și întregului lor neam, cine li se va alege cel mai de aproape, neclintit nicioadată în veci.

Iar hotarul acestor sate să fie după vechiul hotar, pe unde din veac au folosit.

Iar la aceasta este credința domniei noastre a mai sus scrisului, noi Ștefan voevod, și credința preiubiților copii ai noștri, Alexandru și Bogdan-Vlad, și credința boierilor noștri: credința panului Vlaicul pârcălab de Orhei și credința fiului său panului Duma, credința panului Zbiare, credința panului Hrană vornic, credința panului Iuga, credința panului Neag, credința panului Gangur, credința panului Hărman, credința panului Gherman și credința panului Oană pârcălabi de Cetatea Albă, credința panului Ivașco și credința panului Maesin pârcălabi de Chilia, credința panului Dajbog pârcălab de Neamț, credința panului Fete Gotcă, credința panului Dragoș, credința panului Micotă pârcălab de Cetatea Nouă, credința panului Iațco Hudici, credința panului Șteful de Hotin, credința panului Dragoș spătar, credința panului Chiracola vistier, credința panului Eremia postelnic, credința panului Ion ceasnic, credința panului Petru stolnic, credința panului Grozea comis și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, mari și mici.

Iar după viața noastră.¹⁾ domnul țării Moldovei, acela să nu clinească dania și întăritura noastră, ci să le întărească și să le împuternicească, <fiindcă> le-am dat și le-am întărit pentru slujba lor.

Iar pentru mai mare putere și întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru, pan Tăutul logofăt, să scrise și să atârne pecetea noastră de această carte a noastră.

A scrie Coste, fratele lui Ion dascăl, în Suceava, în anul 6991 <1483> luna Septembrie, 23 a.

După I. Bogdan, Doc. lui Ștefan cel Mare, I, p. 272—274.

Cu trei trad. rom., una din 1824; alta din 1827 (ambele fără divan) și a treia nouă.

47

1483 (6991) Octombrie 17, Suceava.

† Din mila lui Dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră <tuturor> celor ce o vor vedea sau o

¹⁾ loc lizibil în text.

vor auzi-o citindu-se, că a venit înaintea noastră și înaintea boierilor noștri moldoveni mari și mici sluga noastră, Vasco Unchet, de bună voia sa, nesilit de nimeni, nici asuprit și a vândut dreapta sa ocină din uricul său drept și propriu, o seliște, anume Uncheteștii pe Nistru, mai sus de Cuhărești. Aceasta a vândut, această seliște, credinciosului nostru pan, lui Onică Mușat vornic pentru 130 zloți tătărești.

Și s'a ridicat credinciosul nostru, pan Onică Mușat vornic și a plătit deplin toți acești bani mai sus scriși 130 zloți tătărești, toți bani gata, în mânele slugii noastre, Vasco Unchet, înaintea noastră și înaintea tuturor boierilor noștri moldoveni.

De aceia noi, văzând bună voia lor și tocmeala și plata deplină și noi deasemenea i-am dat și dela noi și i-am întărit această seliște mai înainte zisă, anume Unchetești pe Nistru, mai sus de Cuhărești, să-i fie lui dela noi uric și cu tot venitul, lui și copiilor lui și surorii lui, Nasta și nepoților lor și strănepoților lor și răstrănepoților lor și întregului lor neam, cine li se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în vecii vecilor.

Iar hotarul acestei <seliști> să fie după hotarul vechi, pe unde din veacul veacului au folosit.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus scrisului, noi Ștefan vovod și credința preiubiților fii ai domniei <mele Alexandru și> Bogdan Vlad și credința boierilor noștri: credința <panului Vlaicul părcălab> de Orhei <și credința fiului lui>, pan Duma, credința panului Zhiarea, credința panului Hrană vornic, <credința panului Iuga, credința panului> Neag, credința panului Gangur, credința panului Hărman, <credința panului Gherman> și credința panului <Onă părcălabi de Cetatea Albă, credința panului Ivașcu> și credința panului Maxim <părcălabi de Chilia, credința> panului Dajbog, părcălab de Neamț, credința panului Fete Gotea, credința panului Dragoș, credința panului Micotă părcălab de Cetatea Nouă, credința panului Iațco Hudici <credința panului> Șteful dela Hotin, credința panului Dragoș spătar, <credința panului> Chiracol vistier, credința panului Eremia postelnic, credința panului Ion ceasnic, credința panului <Petru> postelnic, credința panului Grozea comis și credința tuturor boierilor <noștri> moldoveni mari și mici.

Iar după viața noastră cine va fi domn al țării noastre Moldova sau din copiii noștri sau din neamul nostru sau pe ori cine îl va alege Dumnezeu să fie domn al țării noastre Moldova, acela să nu clinească dania și întărirea noastră ci să le întărească și să le imputernicească, pentru că i-am dat și i-am întărit, pentru dreapta și credincioasa lui slujbă și pentru că a cumpărat pe banii săi drepti și curați.

Iar pentru mai mare putere și întărire a tuturor celor mai sus scrise am poruncit credinciosului boier, pan Tăutul logofăt, să scrie și să atârne pecetea noastră de această carte a noastră.

A scris Ion fratele lui Luca, la Suceava, în anul 6991 <1483> luna Octombrie 17 zile

După M. Costăchescu, Doc. Moldovenești dela Ștefan cel Mare, p. 121—122.
Orig. slav. perg., pecete pierdută.

48

1483 (6992)

Ștefan voevod întărește un schimb de sate între clucerul Duma și copiii lui Simion Tansa: Toader, Duma și Stana; cel dintâiu dă acestora satul Grozești pe Stemnic, pentru satul Bălești, tot pe Stemnic.

După I. Bogdan, Doc. lui Ștefan cel Mare, I, p. 288.

49

1484 (6992) Mai 13, Suceava.

† Din mila lui Dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor celor ce o vor vedea sau o vor auzi citindu-se că această adevărată slugă a noastră, Dragoș, ginerele lui Severin, ne-a slujit drept și credincios. De aceea noi, văzând dreapta și credincioasa lui slujbă către noi, l-am miluit cu deosebita noastră milă și i-am dat și i-am întărit în țara noastră, în Moldova ocina femeii lui, Anușca, satele anume: Fundeștii pe Albina și deasemenea în același hotar satul, anume Lațcanii.

Acesta să-i fie dela noi uric și cu tot venitul, lui și femeii lui Anușca și surorii ei, Stana, fiicele lui Severin, lor deopotrivă și copiilor lor și nepoților lor și strănepoților lor și răstrănepoților lor și întregului lor neam, cine li se va alege cel mai de aproape neclintit niciodată în veci.

Iar hotarul acestui sat, Fundeștii pe Albina și deasemenea hotarul Lațcanilor, care este în hotarul Fundeștilor, să fie din toate părțile după vechiul hotar, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credința <domniei¹⁾> noastre a mai sus scrisului, noi Ștefan voevod, și credința preaiubiților noștri copii, Alexandru și Bogdan-Vlad, și credința boierilor noștri: credința panului Vlaicul pârcălab, credința panului Zbiare, credința panului Hrana vornic, credința panului Iuga, credința panului Neagu, credința panului Gangur, credința panului Hărman, credința panului Gherman și credința panului Oana pârcălab de Cetatea Albă, credința panului Ivașco și credința panului Maxim pârcălabi de Chilia, credința panului Dajbog pârcălab de Neamț, credința panului Fete Gotcă, credința panului Micotă pârcălab de Cetatea Nouă, credința panului Iațco Hudici, credința panului Șteful pârcălab de Hotin, credința panului Dragoș spătar, credința panului Chiracola

¹⁾ loc ilizibil în orig.

vistier, credința panului Eremia postelnic, credința panului Ion ceașnic, credința panului Petru stolnic, credința panului Micotă Grozea comis, și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, mari și mici.

Iar după viața noastră cine va fi domn al țării noastre, Moldova, dintre copiii noștri sau din neamul nostru sau iar pe ori cine îl va alege Dumnezeu să fie domn al țării noastre, Moldova, acela să nu clinească dania și întărirea noastră, ci să le întărească și să le împuternicească, pentru că le-am dat și le-am întărit pentru slujba lor dreaptă și credincioasă și pentru că le este dreaptă ocină și dedină dela bunicul nostru, Alexandru voevod cel bătrân.

Iar pentru mai mare putere și întărire am poruncit credinciosului și preacinstiului nostru boier, pan Tăutul logofăt, să scrie și să atârne pecetea noastră de această carte a noastră.

A scris Ion, la Suceava, în anul 6992 <1484> Mai 13 zile.

Acad. R.P.R., I/26.

Orig. slav. perg. perete atârnată, căzută

50

<1484 (6992) Mai 13.>

† Din mila lui Dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor celor ce o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, <că a venit înaintea noastră și înaintea¹⁾> boierilor noștri sluga noastră Oană Cuhne, de bună voia sa, nesilit de nimeni, nici asuprit, și a vândut dreapta și propria sa ocină, <un sat pe Rebricea anume Cuhneștii>, amândouă cuturile.

Și a vândut acest sat slugii noastre Toader Rohatu pentru 120 zloți tătărești. Și s'a sculat sluga noastră Toader Rohatu și <a plătit acești 120¹⁾> zloți <mai sus scriși>²⁾ în mâna lui Oană Chune.

Iar Oană Cuhne <a dat>¹⁾ slugii noastre Toader Rohatu înaintea noastră <și înaintea boierilor noștri>¹⁾ privilegiul de cumpărătură, pe care l-a avut pentru acest sat <mai sus scris>²⁾ Cuhneștii, amândouă cuturile, dela unchiilor noștri, Iliăș voevod și Ștefan voevod <când a fost în pace>.

<Deci noi, văzând> buna lor voie și tocmeala și plata deplină, noi <deosemena am dat și dela noi>¹⁾ și am întărit slugii noastre, Toader Rohatu, <acest sat Cuhneștii pe> Rebricea, amândouă cuturile, să-i fie dela noi uric și cu tot venitul, lui și copiilor lui și nepoților lui și <strănepoților lui și>²⁾ răstrănepoților <lui și întregului lui neam, cine i se va alege cel mai de aproape>, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acestui sat să fie din toate părțile după vechiul hotar, pe unde au folosit din veac.

¹⁾ loc rupt în orig.

²⁾ omis în orig.

<Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus scrisului>, noi Ștefan voevod, și credința preiubiților noștri copii, Alexandru și Bogdan-Vlad, și credința boierilor noștri moldoveni: credința <panului Vlaicul părcălab de Orhei, și credința fiului> lui, pan Duma, credința panului Zbiarea, credința panului Hrana vornic, credința panului Iuga, credința panului Neag, credința panului Gangur, credința panului.....¹⁾ părcălabi de Cetatea Albă, credința panului Ivașco și credința panului Maxim părcălabi de Chilia, credința panului Dajbog, credința panului Dragoș, credința panului Micotă părcălab de Cetatea Nouă, <credința panului>¹⁾ Hudici, credința panului Șteful dela Hotin.....
²⁾ vistier <credința panului>¹⁾ Eremia postelnic, credința panului.....¹⁾ credința panului Petru stolnic, <credința panului>¹⁾.....¹⁾ și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, mari și mici>.

<Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, Moldova, dintre copiii noștri sau din neamul nostru sau iar pe ori cine îl va alege dumnezeu să fie domn al țării noastre, Moldova, acela> să nu <clintescă dania și întărirea noastră, ci> să-i întărească și să-i împuternicească, <pentru că i-am dat și i-am întărit pentru dreapta și credincioasa lui> slujbă <și> pentru că <și> — cumpărat pe banii lui drepti>.

<Iar pentru mai mare putere și întărire> a tuturor acestor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan¹⁾.... logofăt, să scrie și să atârne pecetea noastră <de această carte a noastră>

<A scris>¹⁾ Coste, fratele lui Ion dascăl, <la Suceava> în.....¹⁾

Arh. St. Buc., Peceti nr. 160.

Orig. slav, perg., pecete atârnată, rupt, distrus, lipsește o treime.

Datat după suretul cu data 1484 (6992) Mai 13, făcut de Gheorghe Evloghie dascălul la 1787 Iulie 6.

Arh. St. Buc., M-rea Văratec, FI/I.

51

1484 (6992) Mai 13, Suceava.

† Din mila lui dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor care o vor auzi citindu-se. că a venit înaintea noastră și înaintea tuturor boierilor noștri moldoveni sluga noastră Pătru Glodeanu, de bună voia sa, nesilit de nimeni, nici asuprit, și a vândut ocina sa dreaptă din uricul său drept și propriu, un sat anume Glodenii la obârșia pârâului Teleajinei. Și a vândut <acest sat> slugii noastre, Oană Tihul, pentru 120 zloți tătarești.

¹⁾ loc rupt și lipsă în orig.

Și s'a sculat sluga noastră Tihul Oană și a plătit deplin toți acești bani mai sus scriși, 120 zloți tătărești, în mâna slugii noastre Pătru Glodeanu, înaintea noastră și înaintea boierilor noștri.

Deci noi, văzând bună voia lor și tocmeala și plata deplină, noi deasemenea am dat și am întărit slugii noastre, Oană Tihul, acest sat spus mai înainte, anume Glodenii, la obârșia pârâului Teleajinei, să-i fie dela noi uric și cu tot venitul, lui și copiilor lui și nepoților lui și strănepoților lui și răstrănepoților lui și întregului lui neam, cine i se va alege cel mai de apreape, neclintit niciodată în veci.

Iar hotarul acestui sat mai sus scris să fie din toate părțile după vechiul hotar, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus scrisului, noi Ștefan voevod, și credința preiubiților fii ai domniei mele, Alexandru și Bogdan-Vlad, și credința boierilor noștri: credința panului Vlaicul pârăcalab de Orhei și credința fiului lui, pan Duma, credința panului Zbiare, credința panului Hrana vornic, credința panului Iuga, credința panului Neag, credința panului Gangur, credința panului Hărman, credința panului Gherman și credința panului Oana pârăcalabi de Cetatea Nouă, credința panului Ivașco și credința panului Maxim pârăcalabi de Chilia, credința panului Dajbog pârăcalab de Neamț, credința panului Fete Gotcă, credința panului Dragoș, credința panului Micotă pârăcalab de Cetatea Nouă, credința panului Iașco Hudici, credința panului Șteful de Hotin, credința panului Dragoș spătar, credința panului Chiracola vistier, credința panului Eremia postelnic, credința panului Ion ceașnic, credința panului Petru stolnic, credința panului Grozea comis și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, mari și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, Moldova, dintre copiii noștri sau din neamul nostru sau iar pe oricine îl <va alege> Dumnezeu să fie domn al țării noastre Moldova, acela să nu clintească <dania> și întărirea noastră, ci să-i întărească și să-i împuternicească, pentrucă i-am dat și-am întărit pentru slujba lui dreaptă și credincioasă și pentrucă și-a cumpărat pe banii lui drepti și curați.

Iar pentru mai mare putere și întărire a tuturor acestor mai sus scrise am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie și să atârne pecetea noastră de această carte a noastră.

A scris Toader, fratele lui Ion dascal, la Suceava, în anul 6992 <1484> luna Mai 13.

După I. Bogdan, Doc. lui Ștefan cel Mare, I, p. 276—277.

Orig. slav, perg., pecete pierdută.

52

1484 (6992) Mai 14 Suceava.

Suret de pe ispisoc sârbesc dela Ștefan voevod, din luna Mai 6992 <1484>, Maiu 13 zile.

Facem înștiințare tuturor cui să cade a ști, precum au venit înaintea noastră și înaintea tuturor boerilor noștri ai Moldaviei, a mari mici și sluga noastră Stanciul, *fiul lui* Fedco Stărotescul, de a lui bună voe, de nime silît nici asuprit și au vândut a sa driaptă ocină dintru al său drept uric, un sat anume Găleşăștii pe Crasna, pe de amândoao părțile a ținuturilor.

Acela au vândut acel sat dumisale credincios boeriului nostru Mihul pârçălabul dela Crăciun<a>, drept o sută cinci zloți tătărăști. Și s'au sculat el nostru credincios, dumnealui Mihul pârçălab, și au plătit deplin acei bani de mai sus scriș<i>, 105 zloț<i> tătărăști, în mânele slugii noastre Stanciului, *fiul lui* Fedco Stărotescul, denainte noastră și înaintea boerilor noștri ai Moldaviei

Deci și noi, văzind a lor de bună voia tocmeală și plată deplin și dela noi încă am dat și am întărit dumisale Mihului pârçălabul¹⁾ pe acel de mai sus zis sat, anume Găleşăștii pe Crasna, pe de amândoao părțile a ținuturilor, ca să-i fie lui dela noi uric și cu tot venitul, lui și feciorilor lui și fraților lui, nepoților și strănepoților lui și a tot niamul lui ce să va alege mai aproape, *nestricat* niciodată, în veci.

Iar hotarul celui sat să fie după hotarul vechiu, după toate părțile, pe unde au umblat din veac.

Și spre aceasta iaste credința domniei mele de mai sus scris, Ștefan v<oe>vod și credința a preiubiș<i> fiilor domniei mele: Alexandru, Bogdan-Vlad și credința a tuturor boerilor noștri ai Moldaviei, a mari și mici.

Iar după a noastră viață, cine va fi domnu țării aceștiea Moldaviei, ori din fiii și niamul nostru sau pe cine dumnezeu va alege a fi domnu, să nu străce a noastră danie și întăritură, ci mai ales să de și să întărească, pentrucă și noi am dat și am întărit, pentru a lui driaptă slujbă și pentrucă el au cumpărat pe ai săi drepti bani.

Și pentru mai mare tărie a celor de mai sus scrise am poruncit credincios boerului nostru, dum<nealu>i Tăutul log<o>f<ă>t, să scrie și a noastră pecete cătră această carte a noastră să o lege.

S'au tălmăcit de Gheorghie Evloghi 1777 Iul<ie> 25 zile.

Arh. St. Buc., Episc. Huși, XX/1.

Trad. rom.

53

1484 (6992) Mai 14, Suceava.

† Din mila lui dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor, celor ce o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că a venit înaintea noastră și înaintea tuturor boierilor noștri moldoveni, mari și mici, sluga noastră pan Ștefan Cernătescul de bună voia sa, nesilît de nimeni, nici asuprit și a vândut dreapta sa ocină din uricul său drept și propriu, o seliște anume Berivoeștii pe Sărata, mai jos de Plotunești,

¹⁾ În trad. «bârçălabul».

slugilor noastre Ion Parava și Tatul Berivoescul, pentru 37 zloți tătărești. Și s'au sculat slugile noastre Ion Parava și Tatul Berivoescul și au plătit deplin toți acești bani mai sus scriși, 37 zloți, în mâna panului Șteful, înaintea noastră și înaintea boierilor noștri.

Deci noi văzând buna lor voie și tocmeală și plata deplină, noi deasemenea am dat și am întărit slugilor noastre, Ion Parava și Tatul Berivoescul, acest sat spus mai înainte, anume Berivoeștii pe Sărata să le fie de la noi uric și cu tot venitul, lor și copiilor lor deopotrivă și nepoților lor și strănepoților și răstrănepoților lor și întregului lor neam, cine li se va alege cel mai deaproape neclintit niciodată în veci.

Iar hotarul acestui sat să fie din toate părțile după vechiul hotar, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus scrisului, noi Ștefan voevod și credința preaiubiților fii ai domniei mele, Alexandru și Bogdan-Vlad, și credința boierilor noștri: credința panului Vlaicul părcălab de Orhei, și a fiului lui, pan Duma, credința panului Zbiare, credința panului Hrana vornic, credința panului Iuga, credința panului Neag, credința panului Gangur, credința panului Hărman, credința panului Gherman și credința panului Oana părcălabi de Cetatea Albă, credința panului Ivașco <și> credința panului Maxin părcălabi de Chilia, credința panului Dajbog părcălab de Neamț, credința panului Fete Goteă, credința panului Dragoș, credința panului Micotă părcălab de Cetatea Nouă, credința panului Iașco Hudici, credința panului Șteful de Hotin, credința panului Dragoș spătar, credința panului Chiracola vistier, credința panului Eremia postelnic, credința panului Ion ceașnic, credința panului Petru stolnic, credința panului Grozea comis, și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, mari și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, Moldova, dintre copiii noștri sau din neamul nostru sau iar pe oricine va alege Dumnezeu să fie domn al țării noastre, Moldova, acela să nu <le> clinească dania <și> întărirea noastră, ci să le întărească și să le împuternicească, pentrucă le-am dat și le-am întărit pentru dreapta lor slujbă și pentrucă și-au cumpărat pe banii lor drepti.

Iar pentru mai mare putere și întărire a tuturor acestora mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie și să atârne pecetea noastră de această carte a noastră.

A scris Toader, fratele lui Ion dascăl, la Suceava, în anul 6992 <1484> Mai 14.

După I. Bogdan, Doc. lui Ștefan cel Mare, I, pp. 282—283.

Orig. slav, perg.

54

1484 (6992) Mai 14, Suceava.

Cu mila lui Dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn pământului Moldovei. Facem știre cu această carte a noastră tuturor celor ce vor căuta prea ea, sau

celindcu-o) vor auzi, iată aceste adevărate slugi a noastre: Ion și Dragoș, feciori lui Duma Tătăranu, cari au slujit nouă cu dreaptă credință, și i-am miluit cu deosebită a noastră milă, le-am dat și le-am întărit lor și surorilor <lor>, Draghiță și Anghelina, în pământul nostru al Moldovei, pe a lor dreaptă ocină, sate<le> anume: Tătăranii și Mireni. Aceste mai sus scrise ca să le fie lor dela noi uric cu tot venitul, copiilor și nepoților și strănepoților și la tot neamul lor, care mai de aproape se va alege, nemișcat niciodată, în veci.

Iară hotarul acelor mai sus scrise sate ca să le fie după hotarele cele vechi despre toate părțile, după cum au stăpănit din veac.

Iar la aceasta este credința domniei mele mai sus scrisului, noi Ștefan voevod și credința fiilor noștri <Alexandru> și Bogdan-Vlad, și credința boierilor noștri: <credința panului> Vlaicul parcalab Orheiului, . . . credința panului Zbiare, credința panului Hrean vornicul, . . . credința panului pentru postelnicul, credința panoului Grozea comisul și credința tuturor boierilor noștri, celor mari și celor mici. Iară după viața noastră cine va fi domn în pământul nostru <al> Moldovei sau din feciorii noștri sau din neamul nostru, sau pe care îl va alege Dumnezeu a fi domn în pământul nostru al Moldovei, acela dania noastră să nu o strice, ci să o întărească, de vreme că le-am dat lor pentru a lor slujbe.

Iară pentru mai mare credință și întăritură a celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru, pan Tăutu logofăt, ca să scrie și pecetea noastră să spânzure cătră această carte.

Și a scris Coste fratele lui Ion dascăl, în Suceava, la anul 6992 <1484> Mai 14.

Acest uric s'au tâlmăcit de pe cel sârbesc pe limba moldovenească, din cuvânt în cuvânt, de popa Mihail, exarhul dela mitropolia Eșului, 1780, Mai 23.

După I. Bogdan, Doc. lui Ștefan cel Mare, I, p. 284-285.

55

1484 (6992) Mai 29, Suceava.

† Din mila lui Dumnezeu noi, Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor celor ce o vor vedea săb o vor auzi citindu-se, că au venit înaintea noastră și înaintea boierilor noștri sluga noastră Căpățână și cu fiicele lui vitrege, Fedora și Nastea, nepoatele panului Corui, de bună voia lor nesiliți de nimeni, nici asupriți, și au vândut dreapta și propria lor ocină și cumpăratură a bunicului lor, pan Corui, un loc de moară pe Brădățel, lângă chiliile vechi, unde iese Brădețelul din pădure. Și au vândut acest loc de moară slugii noastre, Stanciul aurar¹⁾, pentru 50 zloți tătărești.

Și s'a sculat sluga noastră Stanciul și a plătit deplin toți acești bani mai sus scriși, 50 zloți, în mâna slugii noastre Căpățână și în mâna fiicelor lui vitrege, Fedora și Nastea, nepoatele panului Corui.

¹⁾ « aurariu » așa în orig.

Iar privilegiul de cumpărătură pe care l-a avut pan Corui pentru acest loc de moară, pe care acest loc de moară îl cumpărase pan Corui dela Giurcea Rotimpan și dela sora lui, Maltea, pentru 50 zloți tătărești, deasemenea l-au dat în mâna slugii noastre Stanciul aurar *) înaintea noastră și înaintea boierilor noștri. Deci noi, văzând buna lor voie și tocmeală și plată deplină, noi deasemenea am dat și am întărit slugii noastre, Stanciul aurar *) acest loc de moară pe Brădățel, spus mai înainte, să-i fie dela noi uric și cu tot venitul, lui și copiilor lui și nepoșilor lui și răstrănepoșilor lui și întregului lui neam, cine i se va alege cel mai de aproape, neclintit niciodată, în veci.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus scrisului, noi Ștefan voevod, și credința preaiubiților noștri copii, Alexandru și Bogdan-Vlad, și credința boierilor noștri moldoveni: credința panului Vlaicul părcălab de Orbei și credința fiului lui, pan Duma, credința panului Zbiare, credința panului Hrăna vornic, credința panului Iuga, credința panului Neagu, credința panului Gangur, credința panului Hărman, credința panului Gherman și credința panului Oana părcălabi de Cetatea Albă, credința panului Ivașco și credința panului Maxin părcălabi de Chilia, credința panului Dajbog părcălab de Neamț, credința panului Fete Gotcă, credința panului Dragoș, credința panului Micota părcălab de Cetatea Nouă, credința panului Șteful de Hotin, credința panului Iașco Hudici, credința panului Dragoș spătar, credința panului Chiracola vistier, credința panului Eremia postelnic, credința panului Ion ceașnic, credința panului Petru stolnic, credința panului Grozea comis și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, mari și mici.

Iar după viața noastră cine va fi domn al țării noastre, Moldova, dintre copiii noștri sau din neamul nostru sau iar pe ori cine îl va alege Dumnezeu să fie domn al țării noastre Moldova, acela să nu clinească dania și întărirea noastră, ci să-i întărească și să-i imputernicească, pentrucă i-am dat și i-am întărit pentru slujba lui și pentrucă și-a cumpărat pe banii lui.

Iar pentru maimare putere și întărire a tuturor acelor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru, pan Tăutul logofăt, să scrie și să atârne pecetea noastră de această carte a noastră.

A scris Costea la Suceava, în anul 6992 <1484> Mai 29.

Acad. R.P.R., XI/8.

Orig. slav, perg., pecete atârnată, căzută.

Cu o trad. rom. din 1880.

1486 (6994) Septembrie 14, Suceava.

† Din mila lui Dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor celor ce o vor vedea sau o vor auzi citindu-se că au venit înaintea noastră și înaintea boierilor noștri

moldoveni slugile noastre Oana și fratele lui Ioil și sora lor Ceușea și nepotul lor Cozma, toți fii ai lui Ștefan Cerlen, de bună voia lor, nesiliți de nimeni, nici asupriți, și au vândut dreapta lor ocină din uricul tatălui lor, Ștefan Cerlen, un sat la Poieni, unde este casa lui Ștefan Cerlen cu toate poienile <și> cu cuturile împrejur. Aceste le-au vândut boierilor noștri credincioși pan Duma clucer și fratele lui, pan Pătru Brudur, pentru 260 zloți tătărăști.

Și s'au sculat credincioșii noștri boieri pan Duma clucer și fratele lui, Pătru Brudur, și au plătit toți acești bani mai sus scriși, 260 zloți, în mâna slugilor noastre: Oana și fratele lui Ioil și sora lor Ceușea și nepotul lor, Cozma, înaintea noastră și înaintea boierilor noștri.

Deci noi văzând buna lor voie și inoiala dintre ei și plata deplină, noi deasemenea și dela noi am dat și am întărit slugilor noastre credincioase pan Duma clucer și fratele lui, Pătru Brudur, acest sat mai înainte spus la Poieni, anume Ștefăneștii, unde a fost Ștefan Cerlen, să le fie dela noi uric cu tot venitul, lor și copiilor lor și nepoților lor și strănepoților lor și răstrănepoților lor și întregului lor neam, cine li se va alege cel mai de aproape, neclintit nici odată în verii vecilor.

Iar hotarul acestui sat să fie din toate părțile după vechiul hotar, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credința domniei mele, a mai sus scrisului, noi Ștefan voevod, și credința preaiubiților fii ai domniei mele, Alexandru și Bogdan-Vlad și credința boierilor noștri: credința panului Zbierea, credința panului Neagu, credința panului Duma, credința panului Gangur, credința panului Dragoș vornic, credința panului Hărman, credința panului Iașco Hudici, credința panului Dajbog, credința panului Șteful părcălab de Hotin, credința panului Micota și a panului Reșeș de la Neamț, credința panului Andreico Ciortoroschi, credința panului Grozea părcălab de Orhei, credința panului Ion Secară de la Cetatea Nouă, credința panului Luca Arbure portar de Suceava, credința panului Clănău spatar, credința panului Boldor vistier, credința panului Eremia postelnic, credința panului Andreico ceașnic, credința panului Mătei stolnic, credința panului Șandru comis, și credința boierilor noștri moldoveni mari și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, dintre copiii noștri sau din neamul nostru, sau iar pe oricine va alege dumnezeu să fie domn al țării noastre Moldova, acela să nu le clinească dania și întărirea noastră <ci să le întărească și să le imputernicească pentrucă le-am> ¹⁾ dat și le-am întărit pentru slujba lor și pentrucă și-au cumpărat cu banii lor drepti.

Iar pentru mai mare putere și întărire a tuturor acestor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie și să atârne pecetea noastră de această carte a noastră.

¹⁾ loc rupt în orig.

1486 (6994) Noembrie 21, Suceava.

† Din mila lui Dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră, tuturor celor ce o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că această adevărată Cerna, fiica lui Balea dela Totruș, a venit înaintea noastră și înaintea tuturor boierilor noștri moldoveni, de bună voia sa, nesilită de nimeni, nici asuprită, și a vândut dreapta sa ocină, din dreptul și propriul său uric, a treia parte din satul anume Duhtana pe Totruș, slugii noastre, Ivan Ulan, pentru 70 zloți tătărești. Și s'a sculat sluga noastră, Ivan Ulan, și a plătit tot deplin, cu bani gata, în mâinile Cernei, fiica lui Balea dela Totruș, înaintea noastră și înaintea tuturor boierilor noștri moldoveni.

Deci noi văzând a lor bună voia și tocmeală și înțelegerea, dintre ei, și plata deplină, și noi deasemeni și dela noi, am dat și am întărit, slugii noastre, Ivan Ulan, acea înainte zisă a treia parte din satul anume Duhtana pe Totruș, să-i fie, dela noi, uric și cu tot venitul, lui și copiilor lui și nepoților lui și stră-nepoților și răstrănepoților și întregului lui neam, oricine i se va alege cel mai de aproape, neclintit, niciodată, în vecii vecilor.

Iar hotarul acestei a lor bună părți din satul anume Duhtana, să fie după vechiul hotar, unde din veac au folosit.

Iar la aceasta, este credința domniei mele a mai sus scrisului noi Ștefan voevod și credința fiilor domniei mele, Alexandru și Bogdan Vlad, și credința tuturor boierilor moldoveni: credința panului Zbiarea și credința panului Neagu și credința panului Duma și credința panului Gangur, credința panului Dragoș vornic, credința panului Hărman, credința panului Iațeu Hudici, credința panului Dajbog, credința panului Ion și credința panului Șteful, părcălabi dela Hotin, credința panului Micotă și credința panului Reașes, părcălabi de Neamț, credința panului Andreica Ciortoroschi, credința panului Groza, părcălab de Orhei, credința panului Ion Secară, părcălab de Cetatea-Nouă, credința panului Clănău spătar, credința panului Boldor vistier, credința panului Pătru stolnic, credința panului Andreica ceașnic, credința panului Eremia postelnic, credința panului Șandru comis și credința tuturor boierilor noștri mari și mici.

Iar după viața noastră, pe cine îl va alege Dumnezeu, să fie domn al țării Moldovei, dintre copiii noștri sau din neamul nostru sau iarăși pe cine va alege Dumnezeu, să fie domn al țării noastre Moldova, acela să nu clinească dania și întărirea noastră, ci să-i întărească și să-i împuternicească.

Iar pentru mai mare putere și întărire, tuturor acestora mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie și pecetea noastră să o atârne la această carte a noastră.

A scris Coste, la Suceava, în anul 6994 <1486>, Noiembrie 21.

Arh. St. Iași, CCCXL/96.

Orig. slav, perg., pecete atârnată.

O trad. rom. din sec. XIX, cu data greșită 6974 <1466> în loc de 6994 <1486>, ibid., CCCXVIII/4, f. 214.

58

1487 (6995) Ianuarie 9.

Suret dela Ștefan <oe><o>d, let 6995 <1487>, Ghen<a>r 9.

Facim înștiințare, precum au venit, înaintea noastră și a boierilor noștri, Băloș fiiorul lui Dărnii, nepot lui Tatomir, de a lui bună voia, de nime sălit, nici asuprit ș'au vândut a sa driaptă ocină, giământate de sat din Tatomirești pe Răbrice, parte din gios, ce-au fost parte lui, aceia au vândut-o slugii noastre lui Dragotă și a surorilor lui: Sofiicăi și Marușcăi, ficiorii lui Candrini, drept 50 zloț<i> tătărăști, care bani, acei 50 zloț<i> tătărăști, i-au dat Dragotă și surorile lui, toț<i> deplin în mâinile lui Băloș, fiiorul lui Durnii, nepot lui Tatomir.

Pentru aceia și noi am dat și am întărit slugii noastre lui Dragotă și surorilor lui, ficiorii lui Candrinii, pre ace de mai sus zisă giământate de sat din Tatomirești pe Răbrice, să fie și dela noi uric și cu tot venitul, lor și copiilor lor, nepoților și strănepoților și a tot niamul, ce să va alege mai aproape, nesticrat nicio-dată, în veci.

Iar hotarul acei giământate de sat din Tatomirești, parte din gios, să fie din hotarul giământate pe unde li-au însămnat lor sângur cu megieșii.

Pentru aceia, credința domnii mele și a preaiubiț<i> fii domnii mele: Alexandru, Bogdan-Vlad *) <oe><o>d, și credința tuturor boierilor noștri, mari și mici: dum<i><ali> Dragoș mare vor<ni>c și dum<i><ali> Ion Săcară, părcălab de Cetate Noă și dum<i><ali> Clănău mare spatar și dum<i><ali> Boldul mare vist. și dum<i><ali> Irimie mare post. și dum<i><ali> Andrică mare pah. și dum<i><ali> Matei stol<ni>c și dum<i><ali> Șandre mare com<i>s.

Deci, după a noastră viaț<ă>, cine va fi domn țării aceștie, să nu strice aciastă danie și întăritură, ce mai vărtos să de și să întărească.

Și pentru mai mare credință și întăritură, am poruncit cinstitului și credinciosului boierului nostru, dum<i><ali> Tăutului mare log<o><ă>t, să scrie și a noastră pecete cătră aciastă adevărată carte a noastră, să o lege.

S'au tălmăcit de Evloghie dascal, let 1766, Ghen<a>r 16.

Aead. R.P.R., GV/4.

Copie din sec. XIX după trad. rom. din 1766.

*) În suret: « Bogdan și Vlad ».

1487 (6995) Ianuarie 11.

Leat 6995 <1487> Ghenar 11 ispisoc dela Ștefan vodă.

Toți cini or citi sau ori audzi cetind, Facem știre precum au venit innainte noastră și innainte tuturor boierilor noștri moldovinești sluga noastră Ivan fecior Tomii Fulovici, de bună voe lui, nesilit, nifapresurat, au vândut a sa driaptă ocină dintr'al său drept uric ci au avut dela.....¹⁾ satul anume Beneștii pe pârăul Beneștilor și alt sat anumi Buciumii.....²⁾ și o bucată de loc din hotarul Mihneștilor, slugii noastre, Radului Pătrașcan, drept 300 zloți, denainte noastră și denainte boierilor noștri i-au făcut plată deplină.

Pentru accia și noi am dat și am întărit slugii noastre, Radului Pătrașcan, pe aceli de mai sus zisă: satul Beneștii și Buciumii și accia bucată de loc din hotarul Mihneștilor ca să-i fie dela noi uric cu tot venitul, lui și feciorilor și nepoților și strănepoților și răstrăncepoților lui și a tot niamul lui cât să vor alege mai di aproape, neclintit și nerușit în veci.

Iar hotarul acelor doauă sate Beneștii și Buciumii ca să fie pe hotarul cel vechiu pe unde au trăit din veci. Iar hotarul cei bucăți de loc din hotarul Mihneștilor ca să fie din margine pădurii, dintr'un fag însămnat drept peste pârău pân în ceia margini de pădure într'un măr.

Și spre aciasta singur Ștefan vodă și pune credința a tuturor boierilor ci au fost pe atunci.

Și pentru mai mari credința și întărire a toati căti mai sus s'a scris, am poruncit boiarului nostru Tăutului logofăt se scrie și pecete noastră să o lege la aciastă adevărată carti a noastră.

In Iaș<i> leat 7240 <1732> Ghenar 6.

Pavel gramatic a celit.

După Acte Moldovenești din anii 1426—1502, pp. 65—66 (București, 1947).

60

1487 (6995) Ianuarie 12, Suceava.

† Din mila lui dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor celor ce o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că au venit inaintea noastră și inaintea boierilor noștri moldoveni, Mărena și Titiana și Mușa, fiicele lui Feir, de bună voia lor, nesilite de nimeni, nici asuprite și au vândut ocina lor dreaptă din uricul lor drept și propriu <un>²⁾ sat anume Tătăreștii, mai sus de Furești, pe același pârău. Și au vândut acest sat slugilor noastre, Ioan și fraților lui, Andriaș și Gavril și Petru, pentru 40 zloți tătărești.

¹⁾ loc alb în text.

²⁾ loc ilizibil în orig.

Și s'au sculat slugile noastre, Ioan și frații lui, Andriaș și Gavril și Petru și au plătit deplin toți acești bani mai sus scriși, 40 zloți tătărești, în mâna Mărinii și a Titianei și a Mușei, fiicela lui Feir, înaintea noastră și înaintea boierilor noștri.

Deci noi, văzând buna lor voie și înțelegerea dintre ei și plata deplină, noi deasemenea am dat și dela noi și am întărit slugilor noastre, Ioan și fraților lui, Andriaș și Gavril și Petru, acest sat spus mai înainte, anume Tătăreștii, mai sus de Furești, să le fie dela noi uric și cu tot venitul, lor și fiilor lor deopotrivă și nepoților lor și strănepoților lor și răstrănepoților lor și întregului lor neam, cine li se va alege cel mai de aproape, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acestui sat dela Feirești <și fie>, începând dela gura a două pârâuri, unde cade în drum, drept peste pădure până la capătul de jos al poienii, la hotarul Titeștilor, iar din celelalte părți după vechiul hotar, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credința domniei mele, a mai sus scrisului, noi Ștefan voevod și credința preaiubiților filii ai domniei mele, Alexandru și Bogdan-Vlad, și credința boierilor noștri: credința panului Zbiare, credința panului Neagu, credința panului Duma, credința panului Gangur, credința panului Dragoș vornic, credința panului Hărman, credința panului Iașco Hudici, credința panului Dajbog, credința panului Ion și credința panului Șteful părcălăbi de Hotin, credința panului Micotă și credința panului Reteș părcălăbi de Neamț, credința panului Andreico Ciortorovschii, credința panului Grozea părcălăb de Orhei, credința panului Ion Secară părcălăb de Cetatea Nouă, credința panului Clănău spătar, credința panului Boldor vistier, credința panului Petru stolnic, credința panului Andreico ceașnic, credința panului Eremin postelnic, credința panului Șandru comis și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, mari și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, Moldova, sau dintre copiii noștri sau din neamul nostru sau iar pe oricine va alege Dumnezeu să fie domn al țării noastre, Moldova, acela să nu cîntească dania și întărirea noastră, ci să le întărească și să le imputernicească, pentru că le-am dat și le-am întărit pentru dreapta lor slujbă și pentru că <și-au>¹ cumpărat pe banii lor drepti și curați.

Iar pentru mai mare putere și întărire a tuturor acelor mai sus scrise am poruncit credinciosului nostru, pan Tăutul logofăt, să scrie și să atârne pecetea noastră de această carte a noastră.

A scris Toader la Suceava, în anul 6995 <1487> luna Ianuarie 12 zile.

Acad. R.P.R., Peciți nr. 11.

Orig. slav, perg., pecete atârnată.

¹) loc ilizibil în orig.

1487 (6995) Ianuarie 13, Suceava.

Suretu de pi ispisoc vechiu pi sârbii dila Ștefan vod<ă> scris de Ion, In Suceava, din let 6995 <1487>, <Ghina>r 13.

Cu mila lui dumnezeu, noi Ștefan voevod, domnu țării Moldovii. Inștiin-țări facim prin această carti a noastră, tuturor cui vor căuta spre dânsa, sau o vor auzi cetindu-s<ă>, precum au venit, Inainti noastră și Innainti boerilor noștri Ilca, fata lui Duma Beniea dă a sa bună voi, de nimeni sălită, nici asu-plită ș'au ¹⁾ vântut a sa driaptă ocină dintru[1] al ii dreptu uricu, a triia parti din sat din Belzâni, cui au fostu a ii parti, acii a triia parti de sat o au vândut slugilor noastre Ștefului și fraților lui: Simion și lui Ion, dreptu 60 zloți tătărești. Și sculându-s<ă> slugile noastre, Șteful și frații lui: Simion și Ion, au plătit toț<i> deplin acei de mai sus arătaț<i> bani, 60 zloț<i> tătărești In mâna Ilcâi, fetii Benii, dinnainti noastră și dinainti al noștri boeri.

Deci, văzând noi această de bună voi tocmală și deplin plată, noi încă așjidere am dat și am întărit slugilor noastre, Ștefului și fraților săi, lui Simion și lui Ion, ace de mai sus numită a triia parti de satu din Belzâni, ci au fostu a ii parti. — Așjidere am mai dat și am întărit slugilor noastre, Ștefului și lui Simion și lui Ion, a lor ocină, ciialantă a treia parti de sat de Belzâni, parti din gios, a lor parti.

Toati acesti di mai sus scrisă să le fii lor uric și cu tot venitul și ficiorilor lor, asămîne și nepoților și strănepoților, prestrenepoților și la tot niam lor, cini li să vor alegei mai de apropi, nistrămutat niciodineoară, In veci.

Iară hotarul aceia a triia părți din satu din Bălzâni ci ș'au cumpărat-o iai dila Ilca, fata Benii, să fii din parte ce din sus, dila Irimiia Bulaiu, ince-pându din capul prisăcii pisti câmpu, In matcă In Lipova, apoi pârăul Lipovii In gios pân<ă> la stejar, In hotar, apoi dreptu In dial, In margini pădurii, la un cornu și di la cornu la un carpân. Iară hotarul ceialaltăi a triia părți de sat, ci esti a lor parti, să fii după vechiul hotar, pân<ă> unde au apucat din vechiu.

Și spre aceasta esti credința a Insum<i> domnii meli, de mai sus numit <Ștefan> voevod și credința preiubiților fii a domnii meli, Alicesandru și Bogdan-Vlad și credința a tuturor boerilor noștri a Moldovii, a mari și a mici.

Și spre mai mari țării și întăritura tuturor acestor de mai sus scris<ă> poroncit-am credincios boeriului nostru Tăutul log<o>f<ă>t să scrii și cătră adivărată carti noastră această pecetia noastră să ligi.

De pi sârbii pi limba moldovenească talmăcitu la anul 1803 Iuli 5. Pol-covnic<u> Pavăl Debreviciu dela mitropolice<u>.

¹⁾ In trad. «s'au vândut».

Și copie s'au scos de noi acum intocmai, 1820 Dechemvrie.

Dimitri Avram vor<ni>e de portă. Pascal Gane vor<ni>e de portă.
<Pe verso: «Bungeni»

Arh. St. Buc., M-rea Taziău, IV/3.
Trad. rom.

62

1487 (6995) Martie 5, Suceava.

† Din mila lui dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor, celor ce o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că această adevărată slugă a noastră Coste Grasul din Plăvățești ne-a slujit drept și credincios. De aceea, noi văzând slujba lui dreaptă și credincioasă către noi, l-am miluit cu deosebita noastră milă, și i-am dat și i-am întărit în țara noastră, Moldova, dreapta lui ocină, un sat anume Plăvățeștii, la obârșia Ialanului.

Acestea toate mai sus scrise să-i fie dela noi uric și cu tot venitul, lui și copiilor lui și fraților lui și nepoților lui și strănepoților lui și răstrănepoților lui și întregului lui neam, cine i se va alege cel mai de aproape neclintit niciodată în veci.

Iar hotarul acestui sat al Plăvățeștilor să fie din toate părțile după hotarul vechi, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus scrisului, noi Ștefan voevod, și credința preslubiților noștri copii, Alexandru și Bogdan-Vlad, și credința boierilor noștri: credința panului Zbiare, credința panului Neag, credința panului Duma, credința panului Gangur, credința panului Dragoș vornic, credința panului Hărman, credința panului Dajbog, credința panului Ion și credința panului Șteful părcălabi de Hotin, credința panului Micoță și credința panului Reșeș părcălabi de Neamț, credința panului Andreico Ciortorovschî, credința panului Grozea Micotici, credința panului Secară, credința panului Clănău spătar, credința panului Boldur vistier, credința panului Petru stolnic, credința panului Andreico ceașnic, credința panului Eremia postelnic, credința panului Șandru comis, și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, mari și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, dintre copiii noștri, sau din neamul nostru sau iar <pe oricine> va alege dumnezeu să fie domn al țării noastre, Moldova, <acela> să nu-i clinească dania și întărirea noastră, <ei să-i> întărească și să-i împuternicească, pentrucă i-am dat <și i-am întărit pentru> slujba lui și pentrucă îi este ocina lui dreaptă.

<Iar pentru> mai mare putere și întărire a tuturor acestora mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie și să atârne pecetea noastră <de această> carte a noastră.

A scris Coste, în anul 6995 <1487> luna Martie 5.

După I. Bogdan, Doc. lui Ștefan cel Mare, I, p. 295-296.
Orig. slav., perg.

1487 (6995) Martie 5, Suceava.

† Din mila lui dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor, celor ce o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că această adevărată slugă a noastră, Ivanco Bărlicii ne-a slujit drept și credincios. De aceea, noi văzând dreapta și credincioasa lui slujbă către noi, l-am miluit cu deosebita noastră milă, i-am dat și i-am întărit în țara noastră, Moldova, dreapta lui ocină, satele anume: Bărgăianii, pe Moldova, și Verbia, pe Jijia, partea lui, și Corlătenii.

Toate aceste mai sus scrise să-i fie dela noi uric și cu tot venitul, lui și surorii lui, Anușca, și copiilor lor, deopotrivă și nepoților și strănepoților lor și răstrănepoților lor și întregului lor neam, cine li se va alege cel mai de aproape neclintit niciodată în veci.

Iat hotarul acestor sate mai sus scrise anume Bărgăianii pe Moldova și Verbia, partea lor, și Corlătenii, să fie din toate părțile pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus scrisului, noi Ștefan voevod, și credința preaiubiților fii ai domniei mele, Alexandru și Bogdan-Vlad, și credința boierilor noștri: credința panului Zbiare, credința panului Neag, credința panului Duma, credința panului Gangur, credința panului Dragoș vornic, credința panului Hărman, credința panului Dajbog, credința panului Hudici, credința panului Ion și credința panului Șteful părcălabi de Hotin, credința panului Micotă și credința panului Reșeș părcălabi de Neamț, credința panului Andreico Ciortorovschii, credința panului Grozea părcălab de Orhei, credința panului Ion Secară părcălab de Cetatea Nouă, credința panului Clănău spătar, credința panului Boldor vistier, credința panului Petru stolnic, credința panului Andreico ceașnic, credința panului Eremia postelnic, credința panului Șandrû comis și credința tuturor boierilor noștri, mari și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, Moldova, sau dintre copiii noștri, sau din neamul nostru, sau iar pe oricine îl va alege <dumnezeu>¹ să fie domn al <țării> noastre Moldova, acela <să nu clinească>¹ dania și întărirea noastră, ci să le întărească și să le împuternicească, pentrucă <le-am dat>² și le-am întărit pentru <dreapta>³ și credincioasa lui slujbă.

Iar pentru mai mare putere și întărire a tuturor acestor mai sus scrise <am poruncit>⁴ credinciosului nostru jupan, Tăutul logofăt, să scrie și să atârne pecetea noastră de această carte a noastră.

A scris Ion diac la Suceava, în anul 6995 <1487> luna Martie 5.

Acad. R.P.R., CXLII/122.

Orig. slav, perg., pecete atârnată, căzută.

¹) loc ilizibil în orig.

1487 (6995) Martie 6, Suceava.

† Din mila lui Dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor, celor ce o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că a venit înaintea noastră și înaintea boierilor noștri moldoveni, mari și mici, sluga noastră Toader, fiul lui Băloș, de bună voia sa, nesilit de nimeni, nici asuprit și a vândut ocina sa dreaptă din dreptul și propriul său uric, o bucată de pământ din hotarul Petreștilor, a șasea parte, ca să-și întemeieze sat, mai jos de Pârâul Cornilor și mai jos de casa lui Lazor. Și a vândut această bucată de pământ din hotarul Petreștilor, a șasea parte, slugii noastre Toader Tansea pentru 60 zloți tătărești.

Și s'a sculat sluga noastră Toader Tansea și a plătit deplin toți acești bani mai sus scriși, 60 zloți tătărești, în mâna slugii noastre Toader, fiul lui Băloș, înaintea noastră și înaintea boierilor noștri.

Deci, noi văzând buna voie și tocmeala dintre ei și plata deplină, noi deasemeni am dat și de la noi și am întărit slugii noastre, Toader Tansea această bucată de pământ spusă mai înainte, a șasea parte din hotarul Petreștilor, să-i fie de la noi uric și cu tot venitul, lui și copiilor lui și nepoților lui și strănepoților lui și răstrănepoților lui și întregului lui neam, cine i se va alege cel mai de aproape neclintit niciodată în veci.

Iar hotarul acestei bucăți de pământ să fie din tot hotarul Petreștilor a șasea parte.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus scrisului, noi Ștefan voevod, și credința preaiubiților fii ai domniei mele, Alexandru și Bogdan-Vlad și credința boierilor noștri: credința panului Zbiare, credința panului Neag, credința panului Duma, credința panului Gangur, credința panului Dragoș vornic, credința panului Hărman, credința panului Dajbog, credința panului Hudici, credința panului Ion și credința panului Șteful pârcălab de Neamț, credința panului Andreico Ciortorovschi, credința panului Grozea pârcălab de Orhei, credința panului Ion Secară pârcălab de Cetatea Nouă, credința panului Clănău spătar, credința panului Boldor vistier, credința panului Petru stolnic, credința panului Andreico ceașnic, credința panului Eremia postelnic, credința panului Șandru comis, și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, mari și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, Moldova, dintre copiii noștri sau din neamul nostru sau iar pe oricine va alege Dumnezeu să fie domn al țării noastre, Moldova, acela să nu clinească dania și întărirea noastră, <ei> să-i întărească și să-i împuternicească, pentru că i-am dat și i-am întărit pentru slujba lui dreaptă, și pentru că și-a cumpărat pe banii lui drepti.

Iar pentru mai mare putere și întărire a tuturor acestora mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie și să atârne pecetea noastră de această carte a noastră.

A scris Ion la Suceava, în anul 6995 <1487> luna Martie 6.

După I. Bogdan, Doc. lui Ștefan cel Mare, I, p. 297-298.

Orig. slav, perg.

65

1487 (6995) Martie 6, Suceava.

† Cu mila lui dumnădzău, noi Ștefan voevod, domnu țării Moldovii. Insemnare facem cu această carte a noastră tuturor cui pre dânsa va căuta, sau cetind pre ia va audzi, adecă au venit, Innainte noastră și innainte a lor noștri moldovinești boeri, mari și mici, sluga noastră Ion, ficiorul Mihului Lungul, și nesilit de nime, nici impresurat, au vândut a sa driaptă ocină, satul Mălăeștii și loc de moară în Stavnee ce l-au cumpărat acel sat tată-seu de la Pătru Voina. Acesta l-au vândut-[1] slugii noastre, dumisale Bratului, dreptu 92 de arginț<i> și i-au plătit Bratul deplin.

Dreptu aceia și noi, dacă am văzut între dâșșii bună Invoire și toemenlă și plată deplină, asemenea dat-am ș'am întărit slugii noastre, dumisale Bratului, pre acest de mai sus dzis satul Mălăeștii și loc de moară în Stavnee, ca să-i fie driaptă ocină și moșie și uric de întăritură, lui și ficiorilor lui, nepoșilor și strănepoșilor și răstrănepoșilor și a tot niamul, ce să va alege mai de aproape, neclintit și *nestricat* nici odănoară, în veci.

Iar hotarul acestui sat ca să fie după bătrânele hotară, cum s'au stăpănit în viață.

Și spre aceasta este credința domniei mele și a fiilor domniei mele: Alexandru și Bogdan-Vlad, și a boerilor domniei mele: Zbera și Niagul și Duma și Gangur și Dragoș vornecul și Hărman și Iațco Hudiciu și Dajbog și Ion și Șteful păcălabii de Hotin și Micotă și Reșeș și Andriica Ciortorov<sch>, și Grozea > păcălab de Orhei și Ion Sîcară păcălabul de Cetate Nouă și Clănău spătariul, și Boldur vistier și Pătrul stolnicul și Andriica pah. și Erimie postelnicul și Șendre comisul.

Și am poruncit dumisale Tăutului marele logofăt ca să scrie și a noastră pecete să o lege.

Din Suceav<ă> scris, 6995 <1487> Mart. 6.

Surețul acesta l-am scos eu di pre sirbie, întocma cum scrie uricul.

Tanas<e> logof<ă> t de taină.

7263 <1755> Ap. 7.

După I. Bogdan, Doc. lui Ștefan cel Mare, I, p. 298-299.

1) In text «păcălabii».

1487 (6995) Martie 7, Suceava.

Din mila lui Dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor celor ce o vor vedea sau o vor auzi cetindu-se că au venit înaintea noastră și înaintea tuturor boierilor noștri moldoveni mari și mici sluga noastră Șteful, fiul lui pan Hărman și sora lui Marina, soția lui Mihail Rugașevici, și deasemenea rugătorul nostru chir popa Paisie egumen cu toți frații întru Hristos, care trăiesc în mănăstirea noastră, Putna, de bună voia lor, nesiliți de nimeni nici prigonți și au schimbat satele lor.

Și sluga noastră Șteful și sora lui Maria au dat mănăstirii noastre Putna un sat anume Maneuți cu morile pe Suceava.

Iar rugătorul nostru popa Paisie egumenul cu toți frații au dat slugii noastre Șteful, fiul panului Hărman și surorii lui Șteful, Marina, soția lui Mihail Rugașescul pentru aceasta, un sat anume Șirăuți în ținutul Cernăuți, pe care sat îl cumpărase pan Iuga vistier dela Mihail și dela Pițurca nepotul lui Dan Poiană pentru 300 de zloți tătărești, iar pan Iuga vistier a dat acest sat Șirăuți pentru sufletul său mănăstirii noastre Putna.

Iar întru aceasta eu, domnia mea m'am ridicat și am mai dat domnia mea pentru acest sat, Șirăuți slugii noastre Șteful și surorii lui, Marina încă 100 de zloți tătărești. Iar privilegiul pe care l-a avut Dan Poiană dela bunicul nostru, Alexandru voevod și privilegiul de cumpăratură pe care l-au avut egumenul nostru popa Paisie și frații pentru acest sat Șirăuți, aceste două privilegii încă le-am dat în mâinile slugii noastre Șteful, fiul lui Hărman, precum și în ale surorii lui, Mărina,

Deci văzând noi bună voia lor și schimbul și noi am dat și am întărit dela noi mai înainte numitul sat Maneuți cu morile pe Suceava mănăstirii noastre Putna, ca să-i fie dela noi uric cu tot venitul, neclintit niciodată în veci.

Iar hotarul acestui sat mai sus scris să fie după hotarul vechi, pe unde au folosit din veci.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus scrisului, noi Ștefan voevod și credința preacubiților fii ai domniei noastre, Alexandru și Bogdan și credința boierilor noștri, credința panului Zbiare, credința panului Neagu, credința panului Duma, credința panului Gangur, credința panului Dragoș vornic, credința panului Hărman, credința panului Dăjbog, credința panului Iațco Hudici, credința panului Ion și a panului Șteful părcălabi de Hotin, credința panului Micotă și a panului Reateș părcălabi de Neamț, credința panului Andreica Ciortorovschî, credința panului Groza, fiul lui Micotă, părcălab de Orhei, credința panului Ion Secară părcălab de Cetatea Nouă, credința panului Clănău spătar, credința panului Boldor vistier, credința panului Pe-

tru stolnic, credința panului Andreico ceașnic, credința panului Eremia postelnic, credința panului Șandru comis și credința tuturor boierilor noștri moldoveni mari și mici.

Și după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, din copiii noștri sau din neamul nostru sau iarăși, pe cine va alege Dumnezeu să fie domn al țării noastre, Moldova, acela să nu clintească dania și întărirea noastră, ci s'o întărească și s'o împuternicească, pentru că am dat și am întărit mănăstirii noastre Putna.

Iar pentru mai mare putere și întărire a tuturor celor mai sus scrise am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt să scrie și să atârne pecetea noastră de această carte a noastră.

A scris Ion în anul 6995 <1487> în luna Martie 7 zile.

După F. A. Wickenhauser, Geschichte der Klöster Woronetz unde Putna, Cernăuți, 1886, p. 164—165.

Trad. germană după orig. slav, perg., pecete atârnată.

67

1487 (6995) Martie 8, Suceava.

† Din mila lui Dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această <carte> ¹⁾ a noastră tuturor celor ce o vor vedea sau o vor auzi cetinduse că au venit înaintea noastră și înaintea tuturor boierilor noștri moldoveni, Ivan și cu sora lui, Alba și nepotul lor, Ivaneo, de bună voia lor, nesiliți de nimeni, nici prigoniți și au vândut ocina lor dreaptă, din uricul lor drept, un sat anume Nămisnicii pe Bahlui. Și au vândut acest sat slugii noastre, Giurgea Căcărează și femeii lui, Fedca, pentru 200 de zloți tătărești.

Și s'a ridicat sluga noastră, Giurgea Căcărează și cu femeia [femeia] lui, Fedca, de au plătit deplin toți acești bani mai sus scriși, 200 de zloți tătărești în mâinile slugii noastre, Ivan și a surorii lui, Alba și a nepotului lor, Ivaneo, înaintea noastră și înaintea boierilor noștri.

Deci noi văzând bună voia lor și tocmeala și plata deplină, iar noi deasemenea și dela noi am dat și am întărit acest sat mai înainte spus, anume Nămisnicii, slugii noastre Giurgea Căcărează și femeii lui, Fedca, însă jumătate din acest sat mai înainte spus: dela vad ²⁾, partea de sus, să fie al slugii noastre Giurgea Căcărează dela noi uric și cu tot venitul, lui și copiilor lui și nepoților lui și strănepoților și răstrănepoților lui și întregului neam al lui, cine i se va alege cel mai de aproape. Iar această a doua jumătate de sat, dela vad ²⁾, partea de jos, să fie dela noi uric Fedcăi, femeia lui Giurgea Căcărează și copiilor ei,

¹⁾ loc șters, ilizibil în orig.

²⁾ <vad>, așa în text

Șandru și Ion și copiii lor și nepoșilor lor și strănepoșilor lor și răstrănepoșilor lor și întregului lor neam, cine li se va alege cel mai de aproape, neclintit niciodată în veci.

Iar hotarul acestui sat mai sus scris să fie din toate părțile pe hotarul cel vechiu, pe unde din veac au folosit.

Iar la aceasta este credința domniei mele, a mai sus scrisului, noi Ștefan voevod și credința preaiubiților fii ai domniei mele, Alexandru și Bogdan-Vlad și credința boierilor noștri: credința panului Zbiarea, credința panului Neagu, credința panului Duma, credința panului Gangur, credința panului Dragoș Boul vornic, credința panului Hârman, credința panului Iațco Hudici, credința panului Ion și credința panului Șteful părcălabi de Hotin, credința panului Micotă și a panului Reațeș părcălabi de Neamț, credința panului Andreico Ciortorovschi, credința panului Grozea părcălăb de Orhei, credința panului Ion Secară părcălăb de Cetatea Nouă, credința panului Clănău spătar, credința panului Boldor vistier, credința panului Petrea stolnic, credința panului Andreico ceașnic, credința panului «Eremia»¹⁾ postelnic, credința panului Șandru comis și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, mari «și mici»¹⁾.

«Iar după viața noastră»¹⁾ cine va fi domn al «țării»¹⁾ noastre Moldova, dintre copiii noștri sau din neamul nostru, sau iarăși, pe oricine îl va alege dumnezeu»¹⁾ să fie domn «al țării noastre»¹⁾, Moldova, acela să nu le clintească dania și întărirea noastră, ci să le întărească și să le imputernicească, pentrucă le-am dat, pentru că ei și-au cumpărat pe banii lor drepti.

Iar pentru mai mare putere și întărire a acestor toate mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt «să scrie și să atârne pecetia noastră»¹⁾ la această carte a noastră.

A scris Toader în Suceava, în anul 6995 «1487», luna Martie 8 zile.

Inst. de Istorie al Acad. R.P.R.

Fotografie după orig. slav, perg., pecete atârnată.

Cu o copie slavă de I. Bogdan. Doc. lui Ștefan cel Mare, I, p. 301–302.

68

1487 (6995) Octombrie 7, Suceava.

† Din mila lui dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor, celor ce o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că au venit înaintea noastră și înaintea tuturor boierilor noștri moldoveni sluga noastră Oana Murgu de a sa bună voie, nesilit de nimeni, nici asuprit, și a vândut ocina sa dreaptă și proprie din uricul «sau drept»¹⁾ și propriu, jumătate din satul anume Cârjani pe Sărata, partea din-

¹⁾ loc șters, ilizibil în text.

spre Vaslui. Și a vândut această jumătate de sat spusă mai înainte slugii «noastre»¹⁾ Toma Prigorcea pentru «30»¹⁾ zloți tătărești.

Și s'a sculat sluga noastră Toma Prigorcea «și»¹⁾ a plătit deplin toți acești bani mai sus scriși, 30 zloți tătărești, în mâna slugii noastre, Oana Murgu, înaintea noastră și înaintea «boierilor»¹⁾ noștri.

«Deci noi»¹⁾ văzând buna lor voie și plata deplină, noi deasemenea și dela noi am dat și am întărit această jumătate spusă mai înainte din satul anume Cârjani, pe Sărata, partea dinspre Vaslui, să fie slugii noastre Toma Prigorcea dela noi uric și cu tot venitul, lui și copiilor lui și nepoților lui și strănepoților lui și răstrănepoților lui și întregului lui neam, cine i se va alege cel mai de aproape, nelintit niciodată în veci.

Iar hotarul acestui jumătăți de sat să fie după vechiul hotar, pe unde din veac au folosit.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus scrisului, noi Ștefan voevod, și credința preaiubiților fii ai domniei mele, Alexandru și Bogdan-Vlad, și credința boierilor noștri: credința panului Zbiare, credința panului Neagu, credința panului Duma, credința panului Gangur, credința panului Dragoșe Boul vornic, credința panului Hărman, credința panului Iașco Hudici, credința panului Dajbog, credința panului Șteful părcălab de Hotin, credința panului Micotă și credința panului Reteș părcălab de Neamț, credința panului Ciortorovski, credința panului Grozea părcălab de Orhei, credința panului Ion Secară părcălab de Cetatea Nouă, credința panului Clănău spătar, credința panului Boldor vistier, credința panului Zupca ceașnic, credința panului Mătei stolnic, credința panului Eremia postelnic, credința panului Șandru comis și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, «mari și mici»¹⁾.

Iar după viața noastră, cine «va fi domn»¹⁾ al țării noastre, Moldova¹⁾, dintre copiii noștri sau din «neamul»¹⁾ nostru, «sau»¹⁾ pe oricine va alege dumnezeu să fie domn al țării noastre, Moldova, acela să nu-i clintescă dinia ci să-i împuțernicească, pentru că i-am dat și i-am întărit pentru dreapta lor slujbă și pentru că și-a cumpărat cu bani lui drepti și curați.

Iar pentru mai mare putere și întărire a tuturor acestor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie și să atârne pecetea noastră de această carte a noastră.

A scris Toader la Suceava, în anul 6995 «1487» luna Octombrie 7.

Acad. R.P.R., Peceti nr. 10.

Orig. slav, perg., pecete atârnată.

69

1487 (6995) Octombrie 8, Suceava.

† Din mila lui dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră, tuturor celor ce o vor vedea sau

¹⁾ Loc ilizibil în orig.

o vor auzi citindu-se, că această adevărată slugă a noastră, Gliga Sârbecul ne-a slujit drept și credincios. Deci noi văzând dreapta și credincioasa lui slujbă, către noi, l-am miluit cu deosebita noastră milă și i-am dat și i-am întărit, dela noi, în țara noastră, în Moldova, un sat, anume Mânăileștii, din ținutul Neamțului, lângă Durneștii. Aceste toate mai sus scrise să-i fie lui, dela noi, uric și cu tot venitul și copiilor lui și nepoșilor lor și strănepoșilor și răstrănepoșilor lor și întregului lor neam cîe li se va alege mai de aproape neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acestui sat, al Mânăileștilor¹⁾, să fie, din toate părțile, după hotarul vechi, pe unde din veac au folosit.

Iar la aceasta, este credința domniei mele a mai sus scrisului, noi Ștefan voevod, și credința prealubișilor noștri copii, Alexandru și Bogdan-Vlad și credința boierilor noștri moldoveni: credința panului Zhiare, credința panului Neag, credința panului Duma, credința panului Gangur, credința panului Dragoș Boul vornic, credința panului Hărman, credința panului Hudici, credința <panului>²⁾ Dajbog, credința panului Șteful dela Hotin, credința panului Micotă și a lui Beateș părcălăbi de Neamț, credința panului Ciortorovrechi, credința panului Grozea Micotici, credința panului Secară, de la Cetatea-Nouă, credința panului Călnău spătar, credința panului Boldor vistier, credința panului Andreica ceașnic, credința panului Mătei stolnic, credința panului Ercemia postelnic, credința panului Șandru cmis și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, mari și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, din copiii noștri sau din neamul nostru sau iarăși pe ori cine îl va alege Dumnezeu, să fie domn al țării noastre, Moldova, acela să nu clinească dania și întărirea noastră și să-i întărească și să-i imputernicească, pentrucă i-am dat, pentru slujba lui.

Iar pentru mai mare putere a acestor toate mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie și să atârne pecetea noastră, de această carte a noastră.

A scris Costea la Suceava, în anul 6995 <1487> Octombrie 8.

Acad. R.P.R., Fotografii, XXXVII/32.

Fotocopie după orig. slav, perg., pecete atârnată.

70

1487 (6995) Octombrie 9, Suceava.

† Din mila lui Dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor celor ce o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că au venit înaintea noastră și înaintea tuturor boierilor

¹⁾ • Mânăileștilor • rom. în textul slav.

²⁾ omis în text.

noștri moldoveni, mari și mici, sluga noastră pan Mateiu, fiul lui Iurie Manevici și cu vara sa Anușca, fiica lui Luca Manevici, de bună voia lor, nesiliți de nimeni, nici osupriți, și au vândut ocina lor dreaptă din uricul lor drept și propriu un sat pe Șumuzul Mocirlos anume Onceștii, amândouă părțile. Și au vândut acest sat slugiilor noastre, Luca și fraților lui, Oancea și Tudoran, pentru patru sute zloți tătărești,

Și s'au sculat slugile noastre, Luca și frații lui, Oancea și Tudoran, și au plătit deplin toți acești bani mai sus <scriși>, patru sute zloți tătărești, în mâna slugii noastre Matei, fiul lui Iurie Manevici și în mâna veriilor lui, Anușca, fiica lui Luca Manevici, înaintea noastră și înaintea boierilor noștri.

Deci, noi văzând buna voia lor și tocmeala și plata deplină, noi deasemeni am dat și dela noi și am întărit slugiilor noastre, Luca și frații lui, Oancea și Tudoran, acest sat spus mai înainte anume Onceștii, amândouă părțile, pe Șumuzul Mocirlos să le fie dela noi uric și cu tot venitul, deopotrivă lor și deopotrivă copiilor lor și nepoților lor și strănepoților lor și răstrănepoților lor și întregului lor neam, cine li se va alege cel mai de aproape, neclintit niciodată, în vecei.

Iar hotarul acestui sat mai sus scris să fie după vechiul hotar, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credința domniei mele, a mai sus scrisului, noi Ștefan voevod, și credința preaiubiților fiii ai domniei mele, Alexandru și Bogdan-Vlad, și credința boierilor noștri: credința panului Zbiare, credința panului Neag, credința panului Duma, credința panului Gangur, credința panului Dragoș vornic, credința panului Hărman, credința panului Dajbog, credința panului Iașco Hodici, credința panului Șeful dela Hotin, credința panului Micotă și credința panului Reșeș părcălab de Neamț, credința panului Gior-torovschi, credința panului Grozea părcălab de Orhei, credința panului Ion Secară, credința panului Clănău spătar, credința panului Boldor vistier, credința panului Andreico ceașnic, credința panului Mătei stolnic, credința panului Eremia postelnic, credința panului Șandru comis și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, mari și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, dintre copiii noștri, sau din neamul nostru sau iar pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al țării noastre, Moldova, acela să nu clintească dania și întărirea noastră, ci să le întărească și să le imputernicească, pentrucă le-am dat și le-am întărit pentru slujba lor dreaptă și pentrucă și-au cumpărat pe banii lor drepti.

Iar pentru mai mare putere și întărire <a tuturor acestora> mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie și să atârne pecetea noastră de această carte a noastră.

A scris Ion la Suceava, în anul 6995 <1487> luna Octombrie 9 zile.

Mănăstirea Dragomirna sub dată.

Orig. slav., perg., pecete căzută.

O fotocopie la Acad. R.P.R., Filiala Iași.

1487 (6995) Octombrie 9, Suceava.

† Din mila lui Dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor celor ce o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că a venit înaintea noastră și înaintea boierilor noștri, sluga noastră Mihul din Feerești de a sa bună voie, nesilit de nimeni, nici asuprit și a vândut dreapta sa ocină din uricul său drept și propriu, jumătate din satul anume Stăreștii la gura Tutovei. Și a vândut această jumătate de sat slugii noastre Ursu pentru 35 zloji tătărești.

Și s'a sculat sluga noastră Ursul și a plătit deplin toți acești bani mai sus scrși, 35 zloji, în mână slugii noastre, Mihul din Feerești înaintea noastră și înaintea boierilor noștri.

Deci noi văzând buna lor voie și înțelegerea dintre ei, și plata deplină noi deasemenca și dela noi am dat și am întărit slugii noastre Ursu această jumătate mai înainte spusă din satul anume Stărești, la gura Tutovei, să-i fie dela noi uric și cu tot venitul, lui și copiilor lui și nepoșilor lui și strănepoșilor lui și răstrănepoșilor lui și întregului lui neam, cine i se va alege cel mai de aproape, neclintit niciodată în veci.

Iar hotarul acestei jumătăți de sat să fie din tot hotarul jumătate, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credința domniei mele, a mai sus scrisului, noi Ștefan voevod, și credința preaiubiților fii ai domniei mele, Alexandru și Bogdan-Vlad, și credința boierilor noștri: credința panului Zbiare, credința panului Neagu, credința panului Duma ¹⁾, credința panului Gangur, credința panului Boul vornic, credința panului Hărman, credința panului Iașco Hudici, credința panului Dajbog, credința panului Șteful păcălab de Hotin, credința panului Micotă și a panului Rețeș păcălabi de Neamț, credința panului Andreico Ciortorovschi, credința panului Grozea păcălab de Orhei, credința panului Ion Secară păcălab de Cetatea Nouă, credința panului Clănău spătar, credința panului Boldor vistier, credința panului Andreico ceășnic, credința panului Matei stolnic, credința panului Eremia postelnic, credința panului Șandru comis și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, mari și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, Moldova, dintre copiii noștri sau din neamul nostru sau iar <pe oricine îl va alege Dumnezeu> ²⁾ să fie <domn> ²⁾ al țării noastre Moldova, acela să nu-i clintescă dania noastră ci să-i întărească și să-i împuternicească, pentru că i-am dat și i-am întărit pentru slujba lui și pentru că și-a cumpărat pe banii lui drepti.

¹⁾ • Muma • în orig.

²⁾ loc ilizibil în orig.

Iar pentru mai mare putere și întărire a tuturor acestor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan Tăutul logofăt să scrie și să atârne pecetea noastră de această carte a noastră.

A scris Toader la Suceava, în anul 6995 <1487> luna Octombrie 9.

Acad. R.P.R., CVIII/1.

Orig. slav, perg., pecete atârnată, căzută.

72

1487 (6995) Octombrie 9.

Suretul uricului dela Ștefan vodă, din vlet 6995 <1487> Oct. 9.

Venit-au, înainte noastră și înainte boerilor noștri, mari și mici, Merușca, fata lui Tălpig și de a ei bună voc, de nime sălită, nici asuprită, ș'au vândut a ei driaptă ocină și moșie, dintr'al său drept uric, un sat pe Bârlad anume Mohila. Acesta, satu l-au vândut slugii noastre, Radului Cârlig, și fratelui său, Bica, drept 40 zloți tătărești.

Și s'au sculat sluga noastră, Radul Cârlig și au dat toți banii deplin, ci scriu mai sus, în mânăli Marușcăi, fata lui Tălpig, înainte noastră și a tuturor boerilor noștri.

Și noi, vădzind între dânșii de a lor bună voc tocmală și deplină plată și dela noi am dat și am întărit slugii noastre, Radului Cârlig, cu uric de întăritură, cu acel sat anume Mohila pe Bârlad, ca să-i hii dela noi moșie cu tot venitul și ficișorilor lui, tocma și nepoșilor și strănepoșilor și împruștieșilor și a toată sâminție lui, ce s'ar alege mai aproapi, *nestricată* niciodată, în veci.

Și hotarul acelu sat dispre toată părțile pe hotarul cel vechiu, pe unde au îmblat din veci.

După M. Costăchescu, Doc. moldovenești dela Ștefan cel Mare, p. 125—126.

Trad. rom.

73

1487 (6995) Octombrie 12, Suceava.

† Din mila lui Dumnezeu noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor, celor ce o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că au venit înaintea noastră și înaintea boicrilor noștri moldoveni sluga noastră Stanciul al lui Husea, de bună voia sa nesilit de nimeni, nici asuprit, și a vândut ocina sa dreaptă și proprie din uricul drept și propriu, un loc din satul mai sus de gura Săratei, anume unde se cheamă Ulmii, și jumătate din Huseani, mai jos de gura Săratei și cu Sărata și Fântâna Gradiștei, slugii noastre, pan Lupe, fratele lui Trișan, pentru 80 zloți tătărești.

Și deasemenea a venit <înaintea noastră> Sora, fiica lui Lșco dela Moisia, tot de bună voia sa, nesilită de nimeni, nici asuprită, și a vândut ocina sa dreaptă

din uricul drept și propriu un sat pe Moisia anume Vultureștii tot slugii noastre pan Lupe, pentru 150 zloți tătărești.

Și s'a sculat sluga noastră, pan Lupe și a plătit deplin toți acești bani mai sus scriși 80 zloți în mâna slugii noastre Stanciu al lui Husea și acești 150 zloți în mâna Sorei, fiica lui Lațco dela Moisia, înaintea noastră și înaintea boierilor noștri moldoveni.

Deci noi văzând buna lor <voie și> tocmeala și plata deplină, noi deasemeni și dela noi am dat și am întărit aceste sate spuse mai înainte, să fie slugii noastre pan Lupe dela noi <uric și cu tot venitul lui și copiilor lui> și nepoților lui <și strănepoților lui> și răstrănepoților lui și întregului lui neam, cine se va alege cel mai de aproape, neclintit niciodată în <veci>.

<Iar hotarul acestor> sate <mai sus scrise> să fie din <toate părțile> după vechiul hotar, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credința domniei mele, a mai sus scrisului <noi> Ștefan <voevod, și credința precubiților fii ai domniei mele>, Alexandru și Bogdan-Vlad și credința boierilor noștri moldoveni: credința panului Zbiare, credința panului Neag, credința panului Duma, credința panului Gangur, <credința panului> Dragoș vornic, credința panului Hărman, credința panului Hudici, credința panului Dajbog, credința panului Șteful părcălab <de Hotin, credința panului Micotă> și <a panului> Reșeș părcălabi de Neamț, credința panului Ciortorovschi, credința panului Grozea Micotici, credința panului <Ion Secară>, credința panului <Clănău spătar, credința panului> Boldor vistier, credința panului Andreico ceașnic, credința panului Mătei stolnic, credința panului Eremia postelnic, credința panului Șandru <comis și credința> tuturor boierilor noștri moldoveni, mari și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, dintre copiii noștri sau din neamul nostru sau iar pe oricine îl va alege dumnezeu să fie domn al țării noastre, Moldova, acela să nu clintească dania noastră ci să-i întărească, pentrucă i-am dat fiindcă și-a cumpărat pe banii săi.

Iar pentru mai mare putere și întărire a tuturor acestora mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie și să atârne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Coste la Suceava, în anul 6995 <1487> luna Octomvrie 12.

După I. Bogdan, Doc. lui Ștefan cel Mare, I, pp. 516—517.

Orig. slav, perg., pecete pierdută.

74

1487 (6995) Noembrie 1, Suceava.

† Din mila lui dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Faceți cunoscut cu această carte a noastră tuturor celor ce o vor vedea sau o

vor auzi citindu-se, că a binevoit domnia mea, cu bunăvoința noastră, cu inimă curată și luminată și cu toată bunăvoia noastră și cu ajutorul lui Dumnezeu, și am făcut pentru pomenirea sfântărașoșilor înaintași și părinți ai noștri și pentru sănătatea și mântuirea noastră și pentru sănătatea și mântuirea copiilor noștri, ca să întărim și să imputernicim mănăstirea noastră, unde este hramul uspenia preasfintei născătoare de Dumnezeu, care este la Bistrița, și unde este egumen rugătorul nostru chir popa Paisie, și am dat și am întărit acestei sfinte mănăstiri a noastre Țiganiu pe care i-a dat bunicul nostru, Alexandru voevod, acestei sfinte mănăstiri, Țiganiu anume: Micul cu sălașul și Totul cu sălașul și Narco cu sălașul și Iochim cu sălașul, și Gogoșal și fratele lui, Iochim, cu sălașul și Comancea cu sălașul și Buzea cu sălașul și Dighița cu sălașul și Slav cu sălașul și Sima cu sălașul și Sinat cu sălașul și Popuța Râței și frații¹⁾ «lui», Alexa și Mihul, toți cu sălașele, și Nan cu sălașul și Ivanco cu sălașul și Praluța cu patru frați și toți cu sălașele, și Bodea cu sălașul și fiul lui Bodea, Micul, cu sălașul și Damca cu sălașul și Tota și fiul lui, Tițul și cu sălașele și Meșa cu sălașul, Ivan și fratele lui, Giurea, cu sălașele, și Toader cu sălașul și Danciul cu sălașul și Picul și Toma cu sălașele.

Toate aceste mai sus scrise să fie mănăstirii mai înainte spuse uric cu tot venitul, și cu copiii acestora și nepoții lor și strănepoții lor și tot neamul lor, neclintit niciodată în veci.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus scrisului, noi Ștefan voevod, și credința preaiubiților fii ai domniei mele, Alexandru și Bogdan-Vlad, și credința boierilor noștri: credința panului Zbiare, credința panului Neag, credința panului Duma, credința panului Gangur, credința panului Dragoș vornic, credința panului Hărman, credința panului Iașco Hudici, credința panului Dajbog, credința panului Șteful pârcaľab de Hotin, credința panului Micotă și a panului Rețeș pârcaľabi de Neamț, credința panului Andreico Ciortorovschi, credința panului Grozea pârcaľab de Orhei, credința panului Ion Secară, pârcaľab de Cetatea Nouă, credința panului Clănău spătar, credința panului Boldor vistier, credința panului Andreico ceașnic, credința panului Mătei stolnic, credința panului Eremia postelnic, credința panului Șandru comis, și credința tuturor boierilor noștri moldoveni și mari și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, dintre copiii noștri sau din neamul nostru sau iar pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al țării noastre, Moldova, acela să nu cîltimească dania noastră, ci să întărească și să imputernicească, pentrucă am dat cu tot gândul bun. Iar cine s'ar încerca să cîltimească aceasta unul ca acesta să fie blestemat de domnul Dumnezeu și de preacurata lui maică și de toți sfinții, care din veac au plăcut lui Dumnezeu, și să fie asemenea cu Iuda și cu blestematul Arie, și să aibă parte cu cei, care au strigat asupra stăpânului Hristos: sângele lui asupra copiilor lor.

¹⁾ pasagiul « Râței și frații », adaus mai târziu peste un text răzuit.

Iar pentru mai mare putere și înălțare a tuturor acestor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie și să atârne pecelea noastră de această carte a noastră.

A scris Toader la Suceava, în anul 6995 <1487> luna Noembrie 1.

Arh. St. Buc., Peceți nr. 137.

Orig. slav, perg., pecete atârnată, stricată.

Cu o trad. rom., 1866 Iulie.

75

1487 (6995) Noembrie 1, Suceava.

† Din mila lui Dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor celor ce o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că a binevoit domnia mea cu bunăvoința noastră și cu curată și luminată inimă și cu toată bună voia noastră și cu ajutorul lui Dumnezeu și am făcut pentru pomenirea sfântăposaților înaintași și părinți ai noștri și pentru sănătatea și mântuirea noastră și pentru sănătatea și mântuirea copiilor noștri, ca să înălțăm și să împuternicim mănăstirea noastră dela Neamț, unde este hramul sfânta înălțare a domnului și Dumnezeului și mântuitorului nostru, Iisus Hristos, și unde este egumen rugătorul nostru chir popa Teoctist, și am dat și am înălțat acestei sfinte mănăstiri Țiganii pe care i-a dat hunicul nostru, Alexandru voevod, acestei sfinte mănăstiri, Țiganii anume: Luca, fiul lui Lațco, cu sălașul, Alexa Herța cu sălașul, Dinga și fratele lui, Manciul, cu sălașele, și Șteful cu sălașul, și Boldor și fratele lui Gavril, cu sălașele și Danciul, fiul lui Coman, cu sălașul, și alt Danciul, fiul lui Toma cu sălașul și Bratul și frații lui, Marco și Crăciun, fiii lui Alexa, cu sălașele lor și Jurea cu sălașul, și Gavril și fratele lui, Sima cu sălașele și Nichita și Oniță, fiii lui Andreico, cu sălașele, și Calincea, fiul lui Tota, cu sălașul și Nenciul holteiuil pe care l-au dat călugării dela Bistrița pentru moartea lui Cozma Tătarul, pentru că au ucis Țiganii dela mănăstirea Bistrița pe acest Cozma Tătarul; și astfel au dat călugării dela mănăstirea noastră dela Bistrița mănăstirii noastre dela Neamț un Țigan, anume Nenciul.

Toate acestea mai sus scrise să fie mănăstirii mai înainte spuse uric și cu tot venitul, și copiii acestora și nepoții lor și strănepoții lor și tot neamul lor, neclintit niciodată în veci.

Iar la aceasta este credința domniei noastre a mai sus scrisului, noi Ștefan voevod, și credința preacubișilor fii ai domniei mele. Alexandru și Bogdan-Vlad, și credința boierilor noștri: credința panului Zbiarea, credința panului Neagu, credința panului Duma, credința panului Gangur, credința panului Dragoș vornic, credința panului Hărman, credința panului Iațco Hudici, credința panului Dajbog, credința panului Micotă și a panului Rețeș părcălabi de Neamț, credința panului Andreico Ciortorovschii, credința panului Grozea părcălab

de Orhei, credința panului Ion Secară pârcaľab de Cetatea Nouă, credința panului Clănau spătar, credința panului Boldor vistier, credința panului Andreico ceașnic, credința panului Mátei stolnic, credința panului Eremia postelnic, credința panului Șandru comis și credința tuturor boierilor noștri moldoveni și mari și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, Moldova, dintre copiii noștri, sau din neamul nostru < sau >¹⁾ iar pe oricine va alege dumnezeu să fie domn la țării noastre acela să nu cľintească dania și întărirea noastră, ci să întărească și să imputernicească, pentrucă am dat cu tot gândul bun. Iar < cine >²⁾ ar îndrăzni să cľintească aceasta, unul ca acesta să fie blestemat de domnul dumnezeu și de preacurata lui maică și de toți sfinții, care din veac au plăcut lui dumnezeu, și să fie asemenea lui Iuda și blestematului Arie, și să aibă parte cu cei, care au strigat asupra stăpănului Hristos: sângele lui asupra lor și asupra copiilor lor.

Iar pentru mai mare putere și întărire a tuturor acestor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie și să atărne pecetea noastră de această carte a noastră.

< A scris > Toader la Suceava, în anul 6995 < 1487 > luna Noembrie 1 zi.

După I. Bogdan, Doc. lui Ștefan cel Mare, I, p. 311—313.

Orig. slav, perg., pecete atărnată, căzută.

Doc. fiind la Arh. St. Buc., depuneri particulare, azi nu s'a mai găsit.

76

1487 (6995) Noembrie 13, Suceava.

† Din mila lui dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor, celor ce o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că a < binevoit domnia mea cu bună >³⁾ voința < noastră >³⁾ și cu curată și luminată inimă și cu toată buna voia noastră și cu ajutorul lui dumnezeu și am făcut pentru pomenirea sfântăroșoșilor < noștri >³⁾ inaintași și părinți < și pentru sănătatea și pentru mântuirea noastră și pentru sănătatea > și mântuirea copiilor noștri, ca să întărim și să imputernicim episcopia noastră dela Rădăuți, unde este bramul sfântul arhierarh și făcător de minuni Nicolae, și unde este episcop < rugătorul nostru chir Ioanichie, și am dat și am întărit >³⁾ acestei sfinte episcopii a noastre Țigani anume: Pandrea cu sălașul și Radul cu sălașul și Buțcat că sălașul, să fie sfintei noastre episcopii dela < Rădăuți uric și cu tot venitul și copiii lor și nepoții >³⁾ lor și strănepoții lor și răstrănepoții lor, neclintit niciodată în veci.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus scrisului, noi Ștefan voevod, și credința preaiubiților fii ai domniei mele Alexandru și Bogdan-

¹⁾ loc șters în orig.

²⁾ loc rupt în orig.

³⁾ loc ilizibil în orig.

Vlad, și credința boierilor noștri, credința panului Zbiare, credința panului Neagu, credința panului Duma, credința panului Gangur, credința panului Dragoș vornic, credința panului Hărman, credința panului¹⁾ Dajbog, credința panului Iațco Hudici, credința panului Șteful părcălab de Hotin, credința panului Micotă și credința panului Reșeș părcălabi de Neamț, credința panului Andreico Ciortorovschi, credința panului Grozea Micotiei părcălab de Orhei, credința panului Ion Secară părcălab de Cetatea Nouă, credința panului Clănău spătar, credința panului Boldor vistier, credința panului Eremia postelnic, credința panului Andreico ceașnic, credința panului Mătei stolnic, credința panului Șandru comis, și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, mari și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, Moldova dintre copiii noștri (sau din²⁾) neamul (nostru)²⁾ sau iar pe ori cine îl va alege Dumnezeu să fie domn al țării noastre, Moldova, acela să nu clintescă dania și întărirea noastră, ci să întărească și să imputernicească. Iar cine ar îndrăzni să clintescă sau să sfărâme (această)²⁾ întărire (a noastră)²⁾ acela să fie blestemat de domnul Dumnezeu și mântuitorul nostru Iisus Hristos și de precurata lui maică și de toți sfinții, care din veac au plăcut lui Dumnezeu, și să fie asemenea cu Iuda și cu blestematul Arie și să aibă parte cu acei (Iudei)²⁾ care au strigat asupra stăpânului Hristos: (sângele lui)²⁾ asupra lor și asupra copiilor lor.

Iar pentru mai mare putere și întărire a tuturor acestor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan Tăutul logofăt să scrie și să atârne pecetea noastră de această carte a noastră.

A scris Ion, fratele lui Luca, la Suceava, în anul 6995 (1487) luna Noembrie 13 zile.

Acad. R.P.R., Fotografii 11/6.

Fotocepe după orig. slav, perg., pecete atârnată.

77

1488 (6996).

† Din mila lui Dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor, celor ce o vor vedea sau o vor auzi citindu-se (că au venit înaintea noastră și înaintea tuturor)³⁾ boierilor (noștri)³⁾ moldoveni, credinciosul nostru pan Neag părcălab și cu fiica sa, Mărenca, de bună voia lor, nesiliți de nimeni, nici asupriți (și au vândut ocina lor dreaptă din)³⁾ uricul (lor)³⁾ drept, un sat pe Bârlad anume Cioreștii, slugii noastre, pan Ion Frunteș stolnic, pentru 80 zloți tătarești. (Și s'a sculat sluga noastră pan Ion Frunteș stolnic și a plătit toți)³⁾ acești

¹⁾ omis în orig.

²⁾ loc ilizibil în orig.

³⁾ loc rupt în orig.

bani, 80 zloți, în mâna panului Neag pârcaľab și a fiicei lui, Mărenca. Iar pan Neag pârcaľab și fiica lui Mărenca¹⁾
în mâna panului Frunțeș stolnic, înaintea noastră și înaintea boierilor noștri.

Deci, noi, văzând buna lor voie <și tocmeala și plata deplină, noi deasemeni și dela noi>¹⁾ am dat și am întărit slugii noastre pan Ion Frunțeș stolnic acest sat mai înainte spus anume Cioreștii¹⁾
lui și copiilor lui și fraților lui și nepoților lui și strănepoților lui și răstrănepoților lui și întregului lui neam, <bine i se va alege cel mai de aproape, neclintit niciodată> în veci.

Iar hotarul acestui sat să fie după vechiul hotar, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credința domniei mele a mai sus scrisului <noi Ștefan voevod și credința preaiubiților fii>¹⁾ ai domniei mele, Alexandru și Bogdan-Vlad, și credința boierilor noștri: credința panului Zbiarea, credința panului Neag, credința panului Duma, <..... credința panului>¹⁾ Hărman, credința panului Iațco Hudici, credința panului Dajbog, credința panului Șteful pârcaľab de Hotin, credința panului <..... credința panului>¹⁾ Andreico Ciortorovschi, credința panului Grozea pârcaľab de Orhei, credința panului Ion Secară pârcaľab de Cetatea Nouă¹⁾ vistier, credința panului Erenia postelnic, credința panului Andreico ceașnic, credința panului Mătei stolnic, credința panului Șandru <comis, și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, mari și mici>¹⁾.

Iar după viața noastră cine <va fi domn al țării noastre, dintre>¹⁾ copiii noștri sau din neamul nostru, s-au iar pe oricine îl <va alege Dumnezeu să fie domn al țării noastre, Moldova, acela să nu cîntească>¹⁾ dania noastră, ci <să-i întărească și să-i împuternicească, pentru că i-am dat și i-am întărit>¹⁾¹⁾

<Iar pentru mai mare putere și întărire a tuturor acestor>¹⁾ mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul <logofăt, să scrie și să atârne pecetea noastră la această carte a noastră>¹⁾.

A scris¹⁾ la Suceava, în anul 6996 <1488>¹⁾

Arh. St. Buc., Casa Școalelor I/I.

Orig. slav, perg., pecete atârnată, căzută.

Cu două traduceri rom. (după textul incomplet așa cum e păstrat azi) una din 1760 Iulie 17, cealaltă din 1912.

Cu mila lui Dumnezeu, noi Ștefan voevod, domnul țării Moldovii. Știre facem cu acest uricu al nostru, tuturor a cui să cetească, sau să auză. Adică

¹⁾ loc rupt în orig.

viniră, înaintea noastră și înainte a toată a noastră moldovenească boerime, a noastre slugi giupănul Jurcă Pântice și frați-său Petriman și sora lor Sofiia, ficiorii lui Ion Julici, de a lor bună voia, de nime nevoiți nice asupriți, vândură a sa dreaptă ocină din uricul părintelui său, lui Ion Julici, ce au avut el di la unchii noștri, di la Ilieș vodă și di la Ștefan vovoda, cându trăia ei pe lume²⁾, un sat în gura Horăeții pe Bârlad, anume Movila, unde au fost jude Bora, slugilor noastre giupănului Pătru Frunteș și giupănului Ion Frunteș stolnicul, nepotul lui Pătru Frunteș și Simei și frățini-său lui Negrilă, pe 200 zloți tătărești.

Și s'au sculat ale noastre slugi, pan Pătru Frunteș și giupănul Ion Frunteș stolnicu și Bilava și Sima și Negrilă și au dat acei bani 200 zloți în mânele slugilor noastre, giupănului Jurcă Pântice și frățini-său lui Petriman și surorii lor Sofiica, înaintea noastră și înainte a noștri boeri.

Ce noi, văzând a lor bună tocmală și deplină plată, iar și noi așijderea de la noi li-am dat și li-am întărit slugilor noastre: giupănului Pătru Frunteș și nepotului său, giupănului Ion Frunteș stolnicul și Bilavii și Simii și lui Negrilă, acel sat <ce> mai sus scrie, în gura Horăeții, Movila, unde au fostu pe Bârladu anume jude Bora, ca să le fie lor de la noi uric cu tot venitul. Iar se împărțești în patru părți: o parte giupănului Pătru Frunteș, iar a doua parte giupănului Ion Frunteș stolnic, iar a trie parte Bilavii, iar a patra parte Simei și frățini-său lui Negrilă și cuconilor lor și nepoților și strănepoților lor, și a toată săminția lor, cine s'ar alege din cei mai di aproape a lor neclintit niciodănară, în veci.

Iar hotarul acelu sat ca să fie dispre toate părțile pre hotarul cel vechiu, pe unde au ținut din veci.

În spre aceeaș iaste credința domnii mele, carele sânt scris mai sus, noi Ștefan vovoda și credința a fiilor domnii mele Alicsandru și Bogdan-Vlad vovoda, și credința boiarilor noștri: credința giupănului Zberăi și credința giupănului Neagul, și credința giupănului Duma, și credința giupănului Gangur, și credința giupănului Dragoșe vornicul, și credința giupănului Herman și credința giupănului Eșco Hudici, și credința giupănului Dașbog și credința giupănului Șteful părcălabul Hotinului.

După I. Bogdan, Doc. lui Ștefan cel Mare, I, p. 365—366.

Datat după doc. precedent Arh. St. Buc., Casa Școlilor, 1/1.

79

1488 (6996) Suceava.

† Din mila lui dumnezeu, noi Ștefan vovod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră, tuturor celor ce o vor vedea sau o <vor auzi cetîndu-se, că a venit înaintea noastră și boierilor noștri moldoveni²⁾ mari și mici, sluga noastră Dașco, fiul lui Gostilă, de bună voia lui nesilit de

²⁾ În loc de „în pace”

nimeni, nici asuprit și a vândut¹⁾
seliște anume Lăhovenii, slugii noastre Toader Gherman pentru 60 zloți
tătărești. Și s'a sculat sluga noastră <Teodor Gherman și a plătit toți deplin
acești mai sus scriși>²⁾ bani, 60 zloți, în mâna slugii noastre Dașco fiul lui
Gostilă, înaintea noastră și înaintea boierilor noștri.

<Deci noi văzând înțelegerea de bună voie între ei și locmeală>³⁾ dease-
menea și dela noi am dat și am întărit slugii noastre, Toader Gherman acea-
stă seliște mai înainte spusă anume <Lăhovenii, ca să-i fie uric cu tot venitul>,
lui și copiilor lui și nepoților lui și strănepoților lui și întregului lui neam, cine
i se va alege cel mai de aproape <neclintit niciodată în vece>⁴⁾

<Iar hotarul acelei seliști>⁵⁾ să fie după vechiul hotar, pe unde au folosit
din veac.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus scrisului, noi,
Ștefan <voevod și credința preaiubiților fii ai domniei noastre>⁶⁾ Alexandru,
și Bogdan-Vlad, și credința boierilor noștri: credința panului Zbiare, credința
panului Neag, credința panului Duma, credința panului Gangur.....⁷⁾
<credința>⁸⁾ panului Iațeo Hudici, credința panului Dajbog, credința panu-
lui Șteful dela Hotin, credința panului Micotă și credința panului Reșes
.....⁹⁾ credința panului Grozca Micotici,
credința panului Secară părcălab de Cetatea Nouă, credința panului Clănău
spătar¹⁰⁾ postelnic, credința panului Andreico ceașnic, credința
panului Șandru comis și credința tuturor boierilor noștri moldoveni mari
<și mici>¹¹⁾.

<Iar după viața noastră, cine va fi domn în țara noastră>¹²⁾, Moldova,
dintre copiii noștri sau din neamul nostru, sau iar pe oricine îl va alege dum-
nezeu să fie domn al țării noastre, acela să nu clinească dania și întărirea
noastră, ci să întărească și să împuternicească, pentrucă i-am dat și i-am
întărit pentru dreapta lui slujbă și pentrucă <și-a cumpărat pe banii lui drepți>¹³⁾.

<Iar pentru mai mare>¹⁴⁾ întărire a tuturor acelor <mai sus scrise>¹⁵⁾ am
poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, <să scrie și să atârne pece-
tea noastră de această carte a>¹⁶⁾ noastră.

A scris Ion la Suceava, în anul 6996 <1488> luna¹⁷⁾

După I. Bogdan, Doc. lui Ștefan cel Mare, II, p. 247-248.

Copie slavă

80

1488 (6996) Ianuarie 9 Suceava,

† Din mila lui Dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei.
Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor, celor ce o vor vedea sau o

¹⁾ lipsă în text.

²⁾ lipsă în text.

vor auzi citindu-se, că au venit înaintea noastră și înaintea tuturor boierilor noștri moldoveni, mari și mici, credinciosul nostru pan, Ivanco Turcul sulger, și cu frații săi, Toader și Mihul, de bună voia lor, nesiliți de nimeni, nici asupriți, și au vândut dreapta lor ocină din uricul lor drept, un sat pe Rebricea anume Golăeștii, slugii noastre Golăi dela Rebricea pentru 150 zloți tătărești.

Și s'a sculat sluga noastră Golăi dela Rebricea și a plătit deplin toți acești bani mai sus seriși, 150 zloți, în mâna panului Ivanco Turcul sulger și a fraților lui, Toader și Mihul, înaintea noastră și înaintea boierilor noștri.

Deci noi văzând buna lor voie și înțelegerea și plata deplină, noi deasemenea și dela noi ăm dat și ăm întărit slugii noastre, Golăi, acest sat mai înainte spus anume Golăeștii pe Rebricea să-i fie dela noi uric și cu tot venitul, lui și copiilor lui și nepoților lui și strănepoților lui și răstrănepoților lui și întregului lui neam, cine i se va alege cel mai de aproape, neclintit niciodată în vece.

Iar hotarul acestui sat să fie din toate părțile după vechiul hotar, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credința domniei noastre a mai sus scrisului, noi Ștefan voevod, și credința preiubiților fii ai domniei mele, Alexandru și Bogdan-Vlad, și credința boierilor noștri, credința panului Zbiare, credința panului Neagu, credința panului Duma, credința panului Gangur, credința panului Dragoș vornic, credința panului Hârman, credința panului Iașco Hudici, credința panului Dăgboș, credința panului Șteful părcălab de Hotin, credința panului Micotă și a panului Rețeș părcălabi de Neamț, credința panului Andreico Ciortorovschî, credința panului Grozea părcălab de Orhei, credința panului Ion Secară părcălab de Cetatea Nouă, credința panului Clănăuspătar, credința panului Boldor vistier, credința panului Eremia postelnic, credința panului Andreico ceșnic, credința panului Mătei stolnic, credința panului Șandru comis, și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, mari și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, Moldova, sau dintre copiii noștri sau din neamul nostru sau iar pe oricine îl <va alege>¹⁾ Dumnezeu <să fie domn al țării noastre Moldova>), acela să nuclintească dania noastră, ci să-i întărească și să-i împuternicească, pentrucă i-am dat și i-am întărit pentru slujba lui.

Iar pentru mai mare putere și întărire a tuturor acestor mai sus scrise, ăm poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt să scrie și să atârne pecetea noastră de această carte a noastră.

A scris Toader, la Suceava, în anul 6906 <1488> luna Ianuarie 9.

Acad. R.P.R., Peceti nr. 13.

Orig. slav, perg., pecete atârnată.

¹⁾ loc ilizibil în orig.

1488 (6996) Ianuarie 9, Suceava.

Suret de pe un ispisoc sârbâscu din v<ă>l<e>t 6996 <1488> Ghen. 9.

† Noi Ștefan v<oe>vod, cu mila lui d<u>mnedzâu, domnu țării Moldovii, întărim cu acest ispisoc al nostru, tuturor celor ce vor audzi și vor vicê, adică au vinit, innainte noastră și innainte a lor noștri moldovinești boeri, a mari și mici, sluga noastră Bâlco Băsâscul și de a sa bună voia, de nîmi silit nici asuprit, și-au vândut a sa driaptă ocină dintru al său drept uric, giunătat<e> din satul lui din Băsâști, parte ce din sus, slugii noastre Niagului și fratelui său Stoicăi armașul, drept 120 zloț<i> tătărești; și au rămas a slugilor noastre Niagului și a fratelui său Stoicăi, făcând plata deplin acești mai sus numiți ban<i>, 120 de zloți, în mînuli slugii noastre Bâlco Băsâscul, innainte noastră și innainte boerilor noștri.

Și noi, văzând că de a lor bună voia au plătit acê giunătat<e> de sat, și noi așijdere i-am dat și i-am întărit slugii noastre Niagului și frăține-său Stoicăi armașului pe acê mai innainte pomenită <giunătat<e> de sat din Băsâști, parte din sus, și am dat și de la noi uric la mîna lor, ca s<ă> stăpîniască în tot vinitul, să le fie lor și copiilor, nepoților și strenepoților lor și a tot niamul lor, cui se va vin<i> mai aproape a lor, și să nu fie de nîmi nici odată supăraț<i> în veci.

Iar hotarul dintr'această giunătat<e> de sat să fie dintr'acest hotar giunătat<e>, pe unde au îmblat de veci.

Și spre aceasta este credința noastră mai sus numitul domn Ștefan v<oe>vod și credința a pre iubiț<i> fiilor domniei mele: Alixandru v<oe>vod¹⁾, și Bogdan <Vlad> voevod²⁾ și credința boerilor noștri, a mari și mici, (cum au fost pe accia vreme). Și după a noastră domnie, pe cini va milui dumnedzâu a fi domnu, să întărească, pentru a lor vecinică pomenire.

S'au tălmăcit la v<ă>l<e>t 7269 <1761> Feb. 12, de Ioan pisar.

Acad. R.P.R., LI/136.

Trad. rom. din 1761.

1488 (6996) Ianuarie 12, Suceava.

† Din mila lui dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor celor ce o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că aceste adevărate slugi ale noastre, popa Ivul și vărul său, Manciu, ne-au slujit nouă <drept și> credincios. De aceia, noi văzând dreapta și credincioasa lor slujbă, către noi, i-am miluit cu deosebita <noastră

¹⁾ atributul «voevod» pe lângă fiu lui Ștefan e adaos de traducător.

milă, le-am dat > și le-am întărit, în țara noastră, în Moldova, <ocina> lor dreaptă satul la Cărligătura, anume jumătate din Toderești, partea de sus, Arpășeștii <lui Arpaș>, ca să le fie lor dela noi uric cu tot venitul, lor și copiilor lor și <nepoților lor și stră>nepoților lor și răstrănepoților lor și întregului lor neam, cine li se va alege cel <mai de aproape neclintit niciodată în veci>.

Iar hotarul acestei jumătăți de sat <sație> începând dela Andrea, din iazul cel vechiu, la stâlp <și dela stâlp> la alt iaz și de acolo până la alt stâlp, mai sus de cânepiște și de <acolo la vie.....> și de acolo la stâlp la marginea redului o movilă găunoasă, iar dinspre alte părți după hotarul vechi, pe unde din veac au folosit.

Iar la aceasta este credința domniei noastre <a mai sus scrisului, noi Ștefan voevod> și credința preaiubiților fii ai domniei mele, Alexandru și Bogdan Vlad și credința boerilor noștri: credința panului Zbiarea, credința panului Neag, credința panului Duma, credința panului <Gangur, credința panului Dragoș vornic>, credința panului Hărman, credința panului Dajbog, credința panului Iațco Hudici, credința panului Șteful dela Hotin credința panului Micotă și a lui Rețeș părcălabi <de Neamț, credința panului Andreico Ciortorovschi>, credința panului Grozea Micotici, credința <panului> Secară, părcălab de Cetatea Nouă, credința panului Clănău spătar, credința panului Boldor vistier, <credința panului Andreico ceașnic, credința panului Matei> stolnic, credința panului Eremia postelnic, credința panului Șandru <comis și> credința tuturor boerilor noștri moldoveni mari și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, Moldova, din copiii noștri sau din neamul nostru sau iarăși pe ori cine îl va alege Dumnezeu să fie domn al țării noastre Moldova, acela să nu le clinească dania noastră și întărirea noastră ci să le întărească și să le imputernicească, pentru că le-am dat și le-am întărit, pentru slujba lor dreaptă și pentru că le este ocină dreaptă.

Iar pentru mai mare putere și întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt să scrie și să atârne pecetea noastră de această carte a noastră.

A scris <Toader> la Suceava, în anul 6996 <1488> Ianuarie 12.

Arh. St. Iași GCGXL/71

Orig. slav., perg., pecete căzută.

83

1488 (6996) Ianuarie 14, Suceava.

Suret de pe ispisoc vechiu pe sârbie dela Ștefan v<oe>vod, domn țării Mold<o>vei, scris în Suceavă, de Ion diiacul, din leat 6996 <1488> Ghen<a>rie 14 zile.

Înștiințare facem prin această carte noastră, tuturor cui vor căuta asupra ei, sau o vor auzi citindu-se, precum că viind, înaintea noastră și înaintea

boerilor noştri, sluga noastră Giurgea Corod, de nime sălit nici asuprit, ci de a lui bună voia, driaptă ocina lui dintr'al său drept uric, un sat anume Corodeştii, şi din dial, unde au fost Corod Stan pe Horince, l-au vândut satul acesta nepoatelor sale, Malei şi surorii sale Neagăi, drept treizeci zloţi tătăreşti.

Şi sculându-se Malea şi soru-sa Neaga, au plătit toţ*ci* deplin acei de mai sus arătaţ*ci* bani, 30 zloţi, în mâinile lui Giurgea Corod, cum şi ispisocul ce l-au avut Giurgea Corod de la unchii noştri, dela Ilia şi Ştefan v<oe>vod, încă l-au dat în mâinile nepoatelor sale, Malei şi Neagăi, denaintea noastră şi denaintea boerilor noştri. Aşe dar, toate acestea de mai sus arătate să le fie lor de la noi uric cu tot venitul, şi fiilor lor, nepoţilor, strănepoţilor şi préstrănepoţilor lor, nestrămutat niciodinioară.

După aceia, *asemeni* au mai venit, Innaintea noastră şi innaintea boerilor noştri, Giurgea Corod, şi de a lui bună voia, driaptă ocina lui, giunătaté de sat pe Horincea, unde au fost tatăl său Corod Vlad, partea cea din sus, despre Ciungeşti, o au vândut acea giunătaté de sat nepoatelor sale, fételor Ioanei, anume Martii şi Neagăii, drept treizeci zloţ*ci* tătăreşti.

Şi sculându-se Marta şi Neagăa, au plătit toţ*ci* deplin acei de mai sus arătaţ*ci* bani, 30 zloţ*ci* tătăreşti, în mâinile slugii noastre lui Giurgea Corodu, denaintea noastră şi denaintea boerilor noştri. Toate acestea de mai sus arătate să le fie lor de la noi uric cu tot venitul, fiilor lor, nepoţilor, strănepoţilor, préstrănepoţilor şi la tot neamul lor, nestrămutat nici odinioară, în véci.

Iar hotarul acestui de mai sus numitului sat să fie dup*că* vechiul hotar pân*ă* unde s'au apucat din veac; iar hotarul ciialaltei giunătaté de sat din tot venitul să fie giunătaté, pân*ă* unde s'au apucat din veac.

Precum spre aceasta este credinţa a mai sus numitei domnii noastre Ştefan v<oe>vod şi credinţa a preiubiţilor fii a domnii mele: Alexandru şi Bogdan-Vlad şi credinţa a tuturor boerilor noştri a Moldovei, a mari şi mici.

Iar dup*ă* viaţa noastră, cine va fi domn ţării noastre, din fii noştri sau din niamul nostru, sau pe cine şi-ar alege d<u>mnedzău a fi demn ţării noastre aceştie a Moldovei, acela să nu aibă a strică această danie şi întăritură noastră, ci să le întărească şi să-i imputernicească, pentru ei s'au cumpărat pe dreptii banii săi.

Şi spre mai mare tărie şi întăritură tuturor acestor de mai sus serise, am poruncit credincios boierului nostru Tăutul loge<o>f*ă*t să scrie şi cătră adevărată cartea noastră această peceté noastră să lege.

De pe sârbie pe limba moldovenească am tălmăcit, la anul 1816, Iulie în 8 zile, Cluucer Pavel Debrici.

După I. Bogdan, Doc. lui Ştefan cel Mare, I, p. 320—321.

84

1488 (6996) Ianuarie 15, Suceava.

Ştefan voevod întăreşte lui Stan şi fratelui său Dan satul Volhoviceştii la Crasna, cumpărat dela Ion fiul lui Petru Roşca, cu 200 de zloţi tătăreşti.

Ca martori se citează fiii domnului Alexandru și Bogdan-Vlad și boierii: Zbierca, Neagu «Niha», Duma, Gangur, Dragoș vornicul «Dreznika», Hârman, Dajbog, Iașco Hudici, Șteful dela Hotin, Micotă și Reațeș dela Neamț, Andreico Ciortorovschi, Grozea Micotiei, Ion Secară părcălah de Cetatea Nouă, Călnău spătarul «Klinio Aspary, Boldor visternicul, Ieremie postelnicul, Andreico ceașnicul, Matei stolnicul, Șandru comisul, logofătul Tăutul și diacul Ion, fratele lui Luca «Ion Brat Luczyn».

După I. Bogdan, Doc. lui Ștefan cel Mare, I, p. 322.

85

1488 (6996) Februarie 4.

Un ispisoc sârbesc din 6996 <1488> Febr<uarie> 4 dela domnul Ștefan voevod cu care au întărit lui Ioan Oglindă pe a patra parte din Maxinești, pe Părăul Negru, ce au cumpărat dela Ștefan Bilii.

Arh. St. Botoșani, Acte neinventariate.

Rezumat într'un document dela Alexandru Constantin Moruzi voevod din 1804, Sept. 18.

86

1488 (6996) Februarie 29, Suceava.

† Din mila lui Dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturoș, celor ce o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că pe această adevărată slugă a noastră Dașco și pe sora lui, Malea, fiii lui Gostilă, nepoșii lui Puia ploscarul, i-am miluit cu deosebita noastră milă, le-am dat și le-am întărit în țara noastră, în Moldova, ocina lor dreaptă, un sat anume Gostileștii pe Părăul Negru.

Iar privilegiul pe care l-au avut ei dela unchiul nostru, Iiaș voevod și fratele lui, Ștefan voevod, când au fost în pace, pentru acest sat Gostileștii, acest privilegiu al lor a ars în casa lui Băloș, din Budești, când i-a ars casa, cum ne este cunoscut nouă și boierilor noștri.

Deasemenea am dat și am întărit slugii noastre Dașco și surorii lui Malea ocina lor dreaptă, alt sat anume Ludeștii, tot pe Părăul Negru, pe care sat i-a cumpărat tatăl lor Gostilă dela Ivan Craiu pentru 100 zloși tătărești.

Toate acestea mai sus scrise să le fie dela noi uric cu tot venitul, lor și copiilor lor deopotrivă și nepoșilor lor și strănepoșilor lor și răstrănepoșilor lor și întregului lor neam, cine li se va alege cel mai de aproape neclintit niciodată în veci.

Iar hotarul acestor două sate să fie după vechiul hotar, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credința domniei mele, a mai sus scrisului, noi Ștefan voevod, și credința preaiubiților fii ai domniei mele, Alexandru și Bogdan-Vlad

și credința boierilor noștri: credința panului Zbiare, credința panului Neagu, credința panului Duma, credința panului Gangur, credința panului Dragos vornic, credința panului Hărman, credința panului Iașco Hudici, credința panului Dajbog, credința panului Șteful pârcaľab de Hotin, credința panului Micotă și a panului Rețeș pârcaľabi de Neamț, credința panului Andreico Ciartorovschi, credința panului Grozea pârcaľab de Orhei, credința panului Ion Secară pârcaľab de Cetatea Nouă, credința panului Clănău spătar, credința panului Boldor vistier, credința panului Eremia postelnic, credința panului Andreico ceașnic, credința panului Mălei stolnic, credința panului Șandru comis și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, mari și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, dintre copiii noștri sau din neamul nostru sau iar pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al țării noastre, Moldova, acela să nu clintească dania și întărirea noastră, ci să întărească și să imputernicească, pentrucă le-am dat pentru dreapta lor slujbă.

Iar pentru mai mare putere și întărire a tuturor acestor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan Tăutul logofăt să scrie și să atârne pecetea noastră de această carte a noastră.

A scris Toader la Suceava, în anul 6996 <1488> Februarie 29.

Acad. R.P.R., LXIV/7.

Orig. slav, perg., pecete atârnată, căzută.

87

1490 (6996) Martie 1, Suceava.

† Din mila lui Dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor celor ce o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că au venit înaintea noastră și înaintea tuturor boierilor noștri moldoveni, mari și mici, credinciosul nostru pan Duma clucer cu verii săi, Toader și fratele lui, Duma, și sora lor Stana, fiii lui Simion Tansea, de bună voia lor, nesiliți de nimeni, nici asupriți și și-au schimbat satele.

Și s'au sculat slugile noastre Toader și fratele lui Duma și sora lor Stana și au dat partea lor, jumătate de sat din Brudurești, partea de la Soholeț, credinciosului nostru pan Duma clucer, iar pan Duma clucer, el le-a dat pentru această jumătate din Brudurești, un sat anume Grozeștii pe Stebnic, pe care acel sat l-a cumpărat el dela Ivan Sacalăș și dela sora lui Anușca, pentru 150 zloți tătărești; și încă le-a mai dat 270 zloți tătărești pe lângă acest sat Grozești.

Deci noi văzând buna lor voie și tocmeală și schimb, noi deasemenes și dela noi am dat și am întărit credinciosului nostru pan Duma clucer această jumătate de sat din Brudurești, mai înainte spusă, să-i fie dela noi uric și cu tot venitul, lui și copiilor lui, nepoților și strănepoților lui și răstrănepoților lui și întregului neam, cine i se va alege cel mai de aproape, neclintit niciodată în veci.

Iar hotarul acestei jumătăți de sat mai sus scris să fie după vechiul hotar, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus scrisului, noi Ștefan voevod, și credința preajubiților fii ai domniei mele, Alexandru și Bogdan-Vlad, și credința boierilor noștri: credința panului Zbiare, credința panului Neag, credința panului Duma, credința panului Gangur, credința panului Dragoș vornic, credința panului Hărman, credința panului Iașco Hudici, credința panului Dajbog, credința panului Șteful de Hotin, credința panului Micotă și credința panului Reșeș părcălabi de Neamț, credința panului Andreico Ciortorovschi, credința panului Grozea Micotici părcălab de Orhei, credința panului Ion Secară părcălab de Cetatea Nouă, credința panului Clănău spătar, credința panului Boldor vistier, credința panului Eremia postelnic, credința panului Andreico ceașnic, credința panului Matei stolnic, credința panului Șandru comis, și credința tuturor boierilor noștri moldoveni mari și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre dintre copiii noștri sau din neamul nostru sau iar pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al țării noastre Moldova, acela să nu clinească daniă și întărirea noastră, ci să-i întărească și să-i imputernicească, pentrucă i-am dat și i-am întărit pentru slujba lui dreaptă și credincioasă.

Iar pentru mai mare putere și întărire a tuturor acestor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru <pan>¹⁾ Tăutul logofăt să scrie și să atârne pecetea noastră de această carte a noastră.

A scris Ion la Suceava, în anul 6996 <1488> luna Martie 1 zi.

<Pe verso, o pecete de fum din sec. XVII>, cu inițialele U.H. (cirilice).

Acad. R.P.R., Pечеți nr. 14.

Orig. slav, perg., pecete atârnată.

88

1488 (6996) Martie 12, Suceava.

Suret de pe ispisocul vechi sârbăsc de la Ștefan v<oe>vod, din let 6996 <1488> Mart. 12 zile

† În numele tatălui și a fiului și a sfântului duh, troiță sfântă nedespărțită. Iată eu robul domnului meu I<su> H<risto>, Ion Ștefan v<oe>vod, cu mila lui Dumnezeu, domn pământului Moldoviei. Facem știre prin această carte <a> noastră tuturor cui vor căuta pre dânsa, sau vor auzi cetindu-o, precum au venit, înainte noastră și înainte tuturor boierilor noștri a Moldovii, slugii noastre pan Mihul-Ponici și cu soru-sa Marușca și nepoata lor Anușca, fata Belii, și Ilev și Labășcu și sora lor Dușa, ficiorii lui Dancul din Steelieni, și nepotul lor Alexandru, ficiorul lui Ivanco Tolocico, și Burla și frații lui Costia și Pante, ficiorii lui Fedor Platon, și Romașco Ciuciu și cu surorile sale, cu Ulca și cu Niaga, fiii Dancului Ciuciu, și Buda și sora lui, Nastea, și mătușa lor Marușca,

¹⁾ loc rupt în orig.

fata lui Oprisan, toți nepoți Dvorăști și cu toți feciorii săi, de a lor bună voc, de nimenea săliți nici asupriți, au vândut a lor driaptă ocină dintr'a lor drept uric giunătate de sat din Dvorăște, cutul din gios, pe Săreti, și cu morile ce sânt în Sireti, însumi domniei meli, drept patru sute zloți tătărăști, care bani de mai sus scriși 400 i-am și plătit domnia me în mănule slugilor noastre, tuturor celor de mai sus scriși, nepoților lui Gurge Zvorăște, după tocmala ce au avut cu domnia me.

Deci domnia me bine am voit, cu a noastră bună voire, cu curată și en luminată inimă și cu agiutoriu lui Dumnezeu, de am întărit a noastră sfântă mânăstire de la Moldovița, și am făcut noi pentru a noastră sănătate și mântuire, și pentru sănătatea și mântuire fiilor noștri, am dat și am întărit pe ace de mai sus zisă giunătate de sat din Zvorăște, cutul din gios, și cu mori ce sânt în Sireti acei sfintii mânăstiri noastre Moldoviți, unde iaste hramul buna vestire a pre sfintii născătoare de Dumnezeu și purure fecioarii Mariei, și egum mânăstirii iaste rugătoriu nostru popa Anastasie, ca să fie acă giunătate de sat și cu morile acele sfintii mânăstiri a noastre Moldoviții de la noi uric cutot veniul, nestrămutat nice-odinioară în veci.

Iar hotarul acei giunătăți de sat să fie pe unde au hotărât dumneaui Tăutul logofăt, începându-se din sus din malul Siretiului, pe din sus de gura Zvorăștii, de la o salcii, ci iaste în malul Siretiului, de acolo drept la vadul Zvorăștii, unde trece drumul Dobrănăuțului, de acolo drept la margine pădurii, la doi arini, de acolo la o fântână de pe costișă, de acolo drept la o obârșie altei fântâni, pe din sus de fântâna la niște pădureți, de acolo drept la o movilă piste drum, de acolo drept la o movilă, ci iaste în vale, de acolo drept la codru, la un stejar, de acolo codru în gios până la hotarul Șerbăneștilor. Iar de acolo din margine pădurii, dintr'un viazi, adică ulm, ci iaste în mijlocul a două părăe, drept pe mijlocul lozilor piste drum la o movilă săpată, de acolo drept la altă movilă, la capul unor schini, de acolo drept la dial, la al triile movilă, și de acolo drept la al patrăle movilă ci iaste în mijlocul toboacăi, de acolo drept la gura unii bălți, ci cade în topliță la altă movilă. Iar de aici să fiie pe undi au hotărât pan Duma cluceri, adică din gura bălții la malul Siretiului, la viaz, adică la ulm, apoi piste Sireti la alt mal la un teiu, de acolo la un frasin ci iaste în mijlocul luncii, și pintri poeni la Răpa Hoților și la poiana de sus, care e ceva mai sus de Poiana lui Ion Giunătate pe lângă care poiana ce din sus apucă codru la dial la un stejar mare, de acolo la Groapa Ursului, și apucă codrul în sus piste drum la niște meri, și acolo iaste movilă săpată, de acolo drept la Urți Ulmi și drept la malul Săretiului pe din sus de moară de lângă salce, ci iaste înprotiva cialalte sălcii ci iaste piste Sireti.

Și atăta iaste tot hotaru. Iar egum carile va fi la sfânta noastră mânăstire Moldovița și cu toți călugării ce vor fi la această sfântă mânăstire să aibă acest obicei: să slujească noastră când vom fi cu viața

În fiștecare săptămână o zi piste tot anul, Luni sara paraclis iară Marți dimineața liturghii, și să de fraților de băut; iar după a noastră viați, fi să slujască Luni sara paraclis și Marți dimineața liturghii. Așijdere să aibă a face noă în fiște carile an pomenire la o zi.

Și spre această iaste credința a insumi domniei mele de mai sus scris Ioan Ștefan voevod și credința a preluibici fiii domniei mele Alexandru și Bogdan-Vlad, și credința boerilor noștri a Moldovii, a mari și a mici.

Iar după a noastră viață, cine va fi domn țării aceștia, să nu aibă a strică această a noastră danie și întăritură, ce mai vartos să aibă a da și a întări, de vreme ce noi am dat și am miluit această mânăstire Moldovii, pentru sănătate și mântuire noastră. Iar egumenii carile va fi la a noastră mânăstire Moldovii și călugării ce vor lăcu într'ansa, de nu vor plini ceia ci iaste scris mai sus, ci să vor ispiti a strică, să aibă a da răspuns la domnul Iesuș Hristos, și să le fie lor părăș pre sfânta noastră de Dumnezeu născătoare.

Și pentru mei mare tărie și întăritură acestor de mai sus scrise, am porocit credincios boerului nostru, dumnezeului Tăutului logofăt să scrie și a noastră pecele cătră această adevărată carte noastră să lege.

De pe sârbie pe limba moldovinească s'au tălmăcit acum de al doile, precum au fost cu puțință a înțelege și a cunoaște, și s'au diorthosit la anul 1793, ghen. 16, deși s'au diorthosit întocma după cum au fost și iaste sârbește. Polonic Pavel Debrîți dela Mitropolie.

Acest surer de ispisoc cercelându-se de noi și posleduindu-se cu cel vechi ispisoc, din cuvânt în cuvânt, cu polonic Pavel și aflându-se întocma și fără de nici o greșală, pentru aceea am întărit și noi, cu ali noastre iscălituri, 1793, ghen. 31. Iacov mitropolit Moldaviei.

Pe verso A Șărbăneștilor și cu surori lor.

Acad. R.P.R., XL/9.

Copie după trad. rom. din sec. XIX.

89

1488 (6996) Martie 15, Suceava.

În numele tatălui și al fiului și al sfântului duh, troiță sfântă, de o ființă și nedespărțită. Iată eu, robul stăpânului meu, Isus Hristos, Io Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor celor ce o vor vedea sau o vor auzi celându-se, că a venit înaintea noastră și înaintea tuturor boerilor noștri moldoveni mari și mici, Șteful fiul Annei, fiica lui Coste Tătăraș de bună voia lui, nesilit de nimeni, nici asuprit și a vândut adevărata sa ocină și dedină a bunicului său Ivașco jumătate din satul Vișineț pe Suceava, domniei noastre însăși, pentru 200 de zloți tătărești.

Și deasemenea au venit înaintea noastră și înaintea boierilor noștri moldoveni sluga noastră pan Andriaș Hancovici și fratele său, Ivanco și surorile lor Anna și Tața cu copiii lor și vara lor Marina, fiica Anastasici, nepoata lui Demeșco, de bună voia lor, nesiliți de nimeni, nici asupriți și au vândut dreapta lor ocină și dedină, cealaltă jumătate din satul Vicșineți pe Suceava, tot domniei noastre înșine pentru 200 de zloți tătărești.

Și eu, domnia noastră am plătit toți acești 200 de zloți tătărești în mâinele lui Șteful, fiul Annei, iar Șteful a dat și privilegiul, pe care l-a avut bunicul său Ivașco pentru partea lui din satul Vicșani, ¹⁾ dela bunicul nostru Alexandru voevod, în mâinele domniei noastre. Și cei 200 de zloți tătărești i-am plătit în mâinele slugii noastre, pan Andriaș Hancovici, în mâinile fratelui său, Ivanco și în mâinile surorilor lor, Ana și Tața și ale verii lor, Marina, nepoata lui Demeșco.

După ce ne-am înțeles asupra tuturor celor mai sus scrise și am plătit totul înaintea noastră și a boierilor noștri moldoveni, am socotit eu, domnia noastră că este bine cu bună voia domniei noastre, cu inimă curată și luminală și din toată bună voința noastră și cu ajutorul lui Dumnezeu, pentru întărirea și împuternicirea slintei noastre mănăstiri Putna și am făcut pentru pomenirea înaintașilor noștri și pentru părinții noștri, pentru sănătatea și mântuirea noastră și pentru sănătatea și mântuirea copiilor noștri și am dat și am închinat și am întărit cu amândouă părțile întreg satul, anume Vicșineț pe Suceava sfintei noastre mănăstiri Putna, unde este locașul uspeniei sfintei noastre stăpâne, născătoare de Dumnezeu și pururea fecioarei Maria și unde este egumen rugătorul nostru arhimandritul Paisie.

Iar privilegiul pe care l-a dat Șteful în mâinile domniei noastre, eu, domnia mea, l-am dat în mâinile rugătorului nostru, arhimandritului, egumenului Paisie dela Putna, pentru ca acest sat Vicșineț, pentru pomenirea înaintașilor noștri și a părinților noștri, pentru sănătatea și mântuirea noastră și pentru sănătatea și mântuirea copiilor noștri să fie dela noi uric cu tot venitul, neclintit în vecii vecilor.

Iar hotarul acestui sat mai sus scris să fie din toate părțile după vechiul hotar, pe unde din veci au folosit.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus scrisului, noi Ștefan voevod și credința preaiubiților fii ai domniei noastre, Alexandru și Bogdan-Vlad și credința boierilor noștri: credința panului Zbiare, credința panului Neagu, credința panului Duma, credința panului Gangur, credința panului Dragoș vornic, credința panului Hărman, credința panului Iațco Hudici, credința panului Dajbog, credința panului Șteful pârcălab de Hotin, credința panului Micotă și a lui Reașeș pârcălabi de Neamț, credința panului Andreico Ciortorovschii²⁾, credința panului Groza Micotici pârcălab de Orhei, credința

¹⁾ «Vicșani» așa în trad. mai sus «Vicșineț».

²⁾ la Wickenhauser: «Cortorowers».

panului Secară părcălab de Cetatea Nouă, credința panului Clănău <spătar> ¹⁾, credința panului Boldor vistier, credința panului Eremia postelnic, credința panului Andreico ceașnic, credința panului Matei stolnic, credința panului Sandru ²⁾ comis și credința tuturor boierilor noștri moldoveni mari și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, sau din copiii noștri, sau din neamul nostru sau iarăși pe cine îl va alege Dumnezeu să fie domn al țării noastre, Moldova, acela să nu clinească danja și întărirea noastră, ci să întărească și să împuternicească, căci am dat și am întărit sfintei noastre mănăstiri Putna pentru sufletele înainiașilor noștri și ale părinților noștri și pentru sănătatea și mântuirea noastră și pentru sănătatea și mântuirea copiilor noștri.

Iar pentru mai mare putere și întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan Tăutul logofăt să scrie și să atârne pecetia noastră de această carte a noastră.

A scris Ion la Suceava, în anul 6975 <1476> luna Martie 15.

F. A. Wickenhauser, Geschichte der Klöster Sect. Onufri. Horodnik und Petrauz, Cernăuți, 1882, p. 177-179.

Trad. germană, după orig. slav, perg. pecete atârnată.

Data este greșit citită în traducerea germană a lui Wickenhauser. Un rezumat german citat de I. Bogdan, Doc. lui Ștefan cel Mare, I, p. 322, are data exactă 6996 <1488>, care singură corespunde cu statul boierilor.

90

1488 (6996) Aprilie 3, Suceava.

† În numele tatălui și al fiului și al sfântului duh, troiță sfântă și de o ființă și nedespărțită. Iată cu, robul stăpânului meu Isus Hristos, Io Ștefan voevod, din mila lui Dumnezeu, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor, celor ce o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că a binevoit domnia mea cu bunăvoința noastră și cu curata și luminata inimă a domniei mele și cu toată bună voia noastră și cu ajutorul lui Dumnezeu ca să întărim și să împuternicim sfânta noastră mănăstire dela Putna, unde este hramul uspenia preasfintei și curatei și preabinecuvântatei, stăpânei noastre născătoare de Dumnezeu și pururea fecioară Maria și unde este egumen arhimandrit, rugătorul nostru chir popa Paisie și am făcut pentru pomenirea sfântrăposașilor înaintași și părinți ai noștri și pentru sănătatea și mântuirea noastră și pentru sănătatea și mântuirea copiilor noștri și am dat acestei sfinte mănăstiri a noastre dela Putna venitul nostru drept: toate pietrele de ceară dela târgul nostru Siret și șase voștinari ³⁾ tot dela târgul Siret și propriile

¹⁾ la Wickenhauser, greșit: «Kamărar», adică postelnic «Clănău» a fost numai spătar în domnia lui Ștefan cel Mare.

²⁾ la Wickenhauser, greșit: «Schander».

³⁾ «voștinari», cei ce îngrijesc de voștină, rămășiță din fagure, după scoaterea mierii.

noastre mori tot dela târgul Siret și cu sladnița²⁾ și vama cea mică dela Suceava care este la Jicov.

Și încă am mai dat și am întărit acestei sfinte mănăstiri a noastre dela Putna satul nostru propriu, anume Cozminul în ținutul Cernăuți.

Toate acestea mai sus scrise să fie sfintei noastre mănăstiri dela Putna dela noi uric și cu tot venitul, neclintit niciodată în veci.

Iar hotarul acestui sat mai sus scris să fie, începând dela Lucovița dela stejarul inclinat peste zăpodii, peste drum la stâlp unde este săpată o movilă, de aici drept peste vale la movilă la deal și dela această movilă peste câmp tot pe drumul cel mic până la drumul cel mare care merge dela Locovița, iar dela acest drum mare la iazul lui Iurie, iar de aici drept peste câmp la stâlp, iar de aci peste câmp la stejarul care este la obrejie, și la râu la Derlui și în jos pe Derlui la iazul mănăstirii, iar de aici în sus pe pârâu până la Soloneț, de aici pe pârâu până la șanțul iazului, și la stâlp, de aici drept peste câmp la baia ³⁾ Coziei și prin baie până la drumul mic și pe drumul mic la stâlp și la stâlpul vechi la drumul mare care vine dela Cernăuți și peste drum, drept peste câmp și peste vale la stâlp și la stejarul însemnat, care are pe el un bour la Iablunișevul dela Cucur și peste valea care se cheamă Ruptura la altă vale și la drum, și pe drum și peste valea Coroviei la stâlp, iar dela acest stâlp la alt stâlp, care este pe coastă, și la ulmul la pârâul Coroviei, puțin mai sus de prisaca lui Pliușco și peste Corovia la stâlp și peste vii la stâlp la costișă și la piatră la vârf pe valea adâncă, apoi pe valea adâncă și peste Derlui și drept peste câmp la mâr, la marginea pădurii, apoi în pădure între două poiene, apoi prin făget în jos până la hotarul Lucoviței, unde iese poteca din Bucovina și deacurmezișul cornului la stejar, la stejarul inclinat, la marginea pădurii. Acesta li este tot hotarul.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus scrisului, noi Ștefan voevod, și credința preaiubiților fii ai domniei mele, Alexandru și Bogdan-Vlad, și credința boierilor noștri: credința Țanului Zbiare, credința panului Neag, credința panului Duma, credința panului Dragoș vornic, credința panului Hârman, credința panului Iațco Hudici, credința panului Dajbog, credința panului Șteful pârçălab de Hotin, credința panului Micotă și credința panului Reșeș pârçălabi de Neamț, credința panului Andreico Ciortorovschi, credința panului Grozea Micotici pârçălab de Orhei, credința panului Secară pârçălab de Cetatea Nouă, credința panului Clânău spăier, credința panului Boldor vistier, credința panului Eremia postelnic, credința panului Andreico ceașnic, credința panului Matei stolnic, credința panului Șandru comis și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, mari și mici.

²⁾ • sladnița • loc în care se face bere.

³⁾ • baia • loc în care se extrage minereu.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, Moldova, dintre copiii noștri sau din neamul nostru sau iar pe ori cine îl va alege Dumnezeu să fie domn al țării noastre, Moldova, acela să nu clinească dania și întărirea noastră, ci să întărească și să împuternicească, pentru că am dat și am întărit sfintei noastre mănăstiri dela Putna pentru pomenirea sfântărilor noastre înaintași și părinți și pentru sănătatea și mântuirea noastră și pentru sănătatea și mântuirea copiilor noștri.

Iar cine va îndrăzni să clinească sau să sfărâme dania și întărirea noastră, acela să fie blestemat de domnul Dumnezeu și mântuitorul nostru Isus Hristos și de 12 sfinți apostoli de frunte Petru și Pavel și ceilalți și 318 sfinți părinți dela Nicheia și de toți sfinții care din veac au plăcut lui Dumnezeu și să fie asemenea cu Iuda și cu blestematul Arie, și să aibă parte cu acei Iudei, care nu strigat asupra lui Hristos Dumnezeu: sângele lui asupra lor și asupra copiilor lor.

Iar pentru mai mare putere și întărire a tuturor acestor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan Tăutul logofăt să scrie și să atârne pecetea noastră de această carte a noastră.

A scris Ion la Suceava, în anul 6996 <1488> luna Aprilie 3 zile.

Acad. R.P.R., Fotografii V/50.

Fotocopie după orig. slav, perg., pecete atârnată, căzută.

91

1488 (6996) Aprilie 4, Suceava.

† În numele tatălui și al fiului și al sfântului duh, troiță sfântă, de o ființă și nedespărțită. Iată eu, robul stăpânului meu Isus Hristos, Io Ștefan voevod, din mila lui Dumnezeu domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor celor ce o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că am binevoit domnia mea cu bunăvoința noastră și cu curată și luminată inimă și cu toată bunăvoia noastră și cu ajutorul lui Dumnezeu ca să întărim și să împuternicim sfintei noastre biserici, mitropoliei de târgul Roman, unde este hramul sfânta și precuvioasa maica noastră Paraschiva, și unde este episcop rugătorul nostru chir Vasilie, și am dat și am întărit acestei sfinte biserici a noastre, mitropoliei de târgul Roman, dania bunicului nostru Alexandru voevod două sate, anume Leucușanii mai sus de târgul Roman și cu zeciuiala din varză din acel sat, și Dragomireștii mai jos de târgul Roman, peste Moldova și cu podul umblător care este pe Moldova și cu zeciuiala din peștele proaspăt, pe care îl vor pescui oamenii din Dragomirești, acolo la ei.

Iar vameșii dela târgul Roman să nu aibă treabă cu această vamă, ci această vamă să o ia episcopul care va fi la sfânta noastră mitropolie de târgul Roman.

Și deasemenea am adat și am întărit acestei sfinte biserici a noastre, mitropoliei de târgul Roman și pe Tătarii, anume Baciul cu sălașul și Coica cu sălașul și fratele lui, Ninga holteiul, și pe Țigani, anume Boia cu sălașul și Dadul cu sălașul și Gușinea cu sălașul și Carfina holteiul.

Aceste toate mai sus scrise să fie acestei sfinte biserici a noastre, mitropoliei de târgul Roman, dela noi uric și cu tot venitul, neclintit nici-odată in veci.

Iar hotarul acestor sate mai sus scrise să fie din toate părțile după vechiul hotar, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus scrisului, noi Ștefan voevod, și credința preaiubiților fii ai domniei melé Alexandru și Bogdan-Vlad și credința boierilor noștri: credința panului Zbiare, credința panului Neag, credința panului Duma, credința panului Gangur, credința panului Dragoș vornic, credința panului Hârman, credința panului Iașco Hudici, credința panului Dajbog, credința panului Șteful părcălab de Hotin, credința panului Micotă și a panului Reșeș părcălabi de Neamț, credința panului Andreico Ciortorovschi, credința panului Grozea părcălab de Orhei, credința panului Ion Secară părcălab de Cetatea-Nouă, credința panului Clănău spătar, credința panului Boldor vistier, credința panului Eremia postelnic, credința panului Andreico ceașnic, credința panului Mătei stolnic, credința panului Șandru comis și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, mari și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, Moldova, dintre copiii noștri sau din neamul nostru, sau iar pe ori cine îl va alege dumnezeu să fie domn al țării noastre, Moldova, acela să nu clintească dania și întărirea noastră, ci să întărească și să împuternicească pentrucă am dat și am întărit acestei sfinte biserici a noastre, mitropoliei de târgul Roman, pentru pomenirea sfântrăposașilor noștri înaintași și părinți și pentru sănătatea și mântuirea noastră și pentru sănătatea și mântuirea copiilor noștri.

Iar cine ar îndrăzni să clintească sau să rupă dania și întărirea noastră, acela să fie blestemat de domnul dumnezeu și mântuitorul nostru Isus Hristos și de preacurata lui maică și de 4 sfinți evangheliști și de 12 sfinți apostoli de frunte Petru și Pavel și ceilalți, și de 318 sfinți părinți cei dela Nicheia, și de toți sfinții care din veac au plăcut lui dumnezeu și să fie asemenea cu Iuda și cu blestematul Arie și să aibă parte cu acei Iudei care au strigat asupra lui Hristos dumnezeu: sângele lui asupra lor și asupra copiilor lor.

Iar pentru mai mare putere și întărire a tuturor acestor mai sus scrise am poruncit credinciosului nostru pan Tăutul logofăt să scrie și să atârne pecetea noastră de această carte a noastră.

A scris Toader la Suceava, în anul 6996 <1488> luna Aprilie 4 zile.

Acad. R.P.R., LXIV/8.

Orig. slav, perg., pecete atârnată, căzută.

Cu o trad. rom. din sec. XVIII.

1488 (6996) Aprilie 5, Suceava.

† Din mila lui Dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor celor ce o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că acest adevărat boier credincios al nostru pan Duma părcălab, ne-a slujit cu dreptate și cu credință. Deci, noi văzând slujba lui dreaptă și credincioasă către noi, l-am miluit cu deosebita noastră milă i-am dat și i-am întărit dela noi în țara noastră Moldova, un sat dintre satele noastre anume unde a fost Fete, pe Bogdana, și o seliște în același hotar, pe Totruș, anume unde a fost Oana din Moiša, care sate ne-au rămas dela Vâlcea și dela cneaghina lui, Olga, din privilegiul hunicului nostru, Alexandru voevod.

Toate acestea mai sus scrise să-i fie dela noi uric și cu tot venitul, lui și copiilor lui și nepoților lui și strănepoților lui și răstrănepoților lui și întregului lui neam, cine i se va alege cel mai de aproape, neclintit niciodată în veci.

Iar hotarul acestui sat și al acestei seliști să fie cu toate hotarele lor vechi, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus scrisului, noi Ștefan voevod și credința priubișilor fii ai domniei mele, Alexandru și Bogdan-Vlad, și credința boierilor noștri: credința panului Zbiare, credința panului Neag, credința panului Gangur, credința panului Dragoș vornic, credința panului Hărman, credința panului Iașeo Hudici, credința panului Dajbog, credința panului Șteful dela Hotin, credința panului Micotă <și credința> panului Reșeș părcălabi de Neamț, credința panului Andreico Ciortorovschi, credința panului Grozea părcălab de Orhei, credința panului Secară părcălab de Cetatea Nouă, credința panului Clănău spătar, credința panului Boldor vistier, credința panului Ereșnia postelnic, credința panului Andreico ceașnic, credința panului Matei stolnic, credința panului Șandru comis și credința tuturor boierilor noștri, mari și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, Moldova, dintre copiii noștri sau din neamul nostru sau iar pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al țării noastre, Moldova, acela să nu clinească dania și întărirea noastră, ci să înlărească și să împuternicească, pentrucă i-am dat și i-am întărit pentru dreapta și credincioasa lui slujbă.

Iar pentru mai mare putere și întărire a tuturor acestor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan Tăutul logofăt să scrie și să atârne pecetea noastră de această carte a noastră.

A scris Ion la Suceava, în anul 6996 <1488> luna Aprilie 5.

După I. Bogdan, Doc. lui Ștefan cel Mare, I, p. 344—345.
Orig. slav, la Bib. Naț. din Sofia.

1488 (6996) Aprilie 6, Suceava.

† In numele tatălui și al fiului și al sfântului duh, troiță sfântă și de o ființă și nedespărțită. Iată eu, robul stăpânului meu Isus Hristos, Io Ștefan voevod, din mila lui Dumnezeu, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor, celor ce o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că au venit înaintea noastră și înaintea tuturor boierilor noștri moldoveni Mărena, fecia lui Luca Ecobescul, fiica lui Toader Prodan și alii Mărenă, nepoata ei, fiica lui Lazor Prodănescul, de bună voia lor, nesilite de nimeni, nici asuprite, și au schimbat cu domnia mea un sat.

Și au dat ele domniei mele ocina și cumpărătura lor dreaptă, un sat, anume Grecii pe Siret, lângă târgul Siret, care sat l-a cumpărat tatăl lor Toader Prodan dela mitropolitul nostru Teoctist de Suceava din uricul mitropoliei și din privilegiul dela bunicul nostru, Alexandru voevod. Iar mitropolitul nostru Teoctist iarăși a cumpărat dela Rotimpan pe acești bani ai mitropoliei noastre dela Suceava alt sat, anume Mihăeștii pe Brădățel.

Iar domnia mea am dat Mărinei, fiica lui Toader Prodan, și celeilalte Mărina, fiica lui Lazor Prodan, pentru acest sat Grecii, o seliște a noastră lângă Nistru, anume Gromobitnaa¹⁾, care seliște aceasta ne-a rămas dela Văleca și dela cheaghina lui, Olga, din privilegiul bunicului nostru, Alexandru voevod. Și încă am mai dat pe lângă această seliște Gromobitnaa¹⁾ 200 zloți tătărești, înaintea noastră și înaintea tuturor boierilor noștri moldoveni. Și am întocmit și am plătit domnia mea tot cât scriem mai sus.

Iar ele s-au sculat și ce privilegiu de cumpărătură a avut tatăl lor Toader Prodan dela noi pentru acest sat Grecii și celălalt privilegiu al mitropolitului Teoctist, ele au dat amândouă aceste privilegii în mâna domniei mele.

Iar întru aceea, domnia mea am binevoit cu bunăvoința noastră, cu curată și luminată inimă și cu toată bunăvoia noastră și cu ajutorul lui Dumnezeu, ca să întărim și să imputernicim sfânta noastră mănăstire dela Putna unde este hramul uspenia presfintei, curatei, preabinecuvântatei stăpânei noastre, născătoare de Dumnezeu și pururea fecioară Maria și unde este egumen rugătorul nostru arhimandritul chîr popa Paisie și am făcut pentru pomenirea părinților noștri și pentru sănătatea și mântuirea noastră și pentru sănătatea și mântuirea copiilor noștri, și am dat și am întărit acest sat scris mai sus, Grecii, lângă târgul Siret, acestei sfinte mănăstiri a noastre dela Putna. Și să fie acest sat sfintei mănăstiri dela Putna dela noi uric și cu tot venitul, neclintit niciodată în veci.

Iar aceste două privilegii, pe care le-a dat Mărena, fiica lui Toader Prodan, și nepoata ei, Mărena, fiica lui Lazor Prodan, în mâna domniei mele, cum scriem

¹⁾ adică • Detunata •.

mai sus, iar eu, domnia mea încă le-am dat pe amândouă în mâna rugătorului nostru, chir Paisie egumenul dela Putna.

Iar hotarul acestui sat al Grecilor «să fie» începând dela malul Siretului dela un plop însemnat, peste livadă la movila săpată, de aici drept peste câmp la marginea altei livezi la movila săpată, și drept peste această livadă și peste câmp la fântâna de piatră la movila săpată, și drept peste câmp, peste țarină¹⁾ la drumul mare la movila săpată, iar de aici în sus pe drum până la hotarul Telebeacinișilor, iar dela Telebeaciniși pe vechiul hotăr, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credința domniei mele, a mai sus scrisului, noi Ștefan voevod și credința preiubiților noștri copii Alexandru și Bogdan-Vlad, și credința boierilor noștri: credința panului Zbiare, credința panului Neag, credința panului Duma, credința panului Gangur, credința panului Dragoș, vornic, credința panului Hărman, credința panului Iașco Hudici, credința panului Dajbog, credința panului Șteful părcălab de Hotin, credința panului Micotă și «a panului» Rețeș părcălabi de Neamț, credința panului Andreico Ciortorovschi, credința panului Grozea Micotici părcălab, credința panului Ion Secară părcălab de Cetatea Nouă, credința panului Clănău spătar, credința panului Boldor vistier, credința panului Eremia postelnic, credința panului Andreico ceășnic, credința panului Șatei stolnic, credința panului Șandru comis și credința tuturor boierilor noștri «moldoveni», mari și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi «domn» al țării noastre, dintre copii noștri, sau din neamul nostru sau iar pe ori cine îl va alege dumnezeu să fie domn al țării Moldovei, acela să nu clinească dania și întărirea noastră, ci să întărească și să împuternicească, pentrucă am dat și am întărit pentru pomenirea părinților noștri și pentru sănătatea «și mântuirea» noastră și pentru sănătatea și mântuirea copiilor noștri, cum scriem și noi mai sus.

Și iarăși cine ar îndrăzni să sfărâme dania și întărirea noastră, acela să fie blestemat de domnul dumnezeu, făcătorul cerului și pământului și de preacurata lui maică și de 4 evangheliști și de 12 apostoli Petru și Pavel și ceilalți, și de 24 prooroci dumnezeiești și de 318 părinți cei dela Nicheia, și de toți sfinții, care din veac au plăcut lui dumnezeu, și să fie asemenea lui Iuda și blestematului Arie, și să aibă parte cu toți iudeii, care au strigat asupra domnului dumnezeu Iisus Hristos: sângele lui asupra lor și asupra copiilor lor.

Iar pentru mai mare putere și întărire a tuturor acestor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan Tăutul logofăt să scrie și să atârne pecetea noastră de această carte a noastră.

A scris Coste la Suceava, în sfânta marea zi a Paștelui, în anul 6996 «1488» luna Aprilie 6.

După I. Bogdan, Doc. lui Ștefan cel Mare, I, p. 347—349

Orig. slav în Muz. Bawarowski-Lwow.

¹⁾ «țarina», așa în orig.

1488 (6996) August 17, Suceava.

† In numele tatălui și al fiului și al sfântului duh, troiță sfântă și de o ființă și nedespărțită. Iată eu robul stăpânului meu, Iisus Hristos, Io Ștefan voevod, din mila lui Dumnezeu, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor celor ce o vor vedea sau o vor auzi citindu-se că au venit înaintea noastră și înaintea boierilor noștri moldoveni, mari și mici, slugile noastre: Șandru Gardu și vărul lui, Șuşman și unchiul lor Ivan, cu surorile sale Magda și Mara și Neaga, fiii lui Coste Măzărăescul, de bună voia lor, nesiliți de nimeni, nici asupriți și au vândut dreapta lor ocină din uricul lor drept și propriu, un sat anume Știlbicanii, la Toplița Rece, pe Suha Mare, și Suha Mare dela gură până la obârșie și cu toate poenile și munccelele, câte sunt pe lângă ea, și toate izvoarele, anume Rărăoia și Ostra și Negrileana și cu toate izvoarele câte cad în ele, și cu poienile și cu fânețele, însumi domniei mele, pentru 100 zloți tătărești.

Și am plătit domnia mea toți bani mai sus scriși, 160 zloți tătărești în mâna slugilor noastre: Șandru Gardu și în mâna vărului lui, Șuşman, și în mâna unchiului lor Ivan și în mâna surorilor lui Magda și Mara și Neaga, fiii lui Coste Măzărăescul, înaintea noastră și înaintea boierilor noștri moldoveni.

Și după ce am plătit și am tocmit toate câte scriem mai sus iar, domnia mea, într-o aceeași am binevoit cu bunăvoința noastră și cu curată și lămurită inimă și cu toată bună voia noastră și cu ajutorul lui Dumnezeu, ca să întărim și să imputernicim sfânta noastră mănăstire dela Voroneț și am făcut pentru pomenirea sfântărilor înaintași și părinți ai noștri, și pentru sănătatea și mântuirea noastră și pentru sănătatea și mântuirea copiilor noștri, și am dat și am închinat și am întărit acest sat, Știlbicanii, la Toplița Rece, pe Suha Mare, și Suha Mare dela gura până la obârșie și cu toate poienile și munccelele câte sunt pe lângă ea și toate izvoarele, anume Rărăoia și Ostra și Negrileana și cu toate izvoarele câte cad în ele și cu poienile și cu fânețele, acestei sfinte mănăstiri a noastre dela Voroneț, unde este hramul sfântul și slăvitul, marele mucenic și purtător de biruință Gheorghie și unde este egumen rugătorul nostru chir popa Efrem. Și să fie acest sat, anume Știlbicanii și cu toate câte scriem mai sus acestei sfinte mănăstiri a noastre dela noi uric și cu tot venitul, neclintit niciodată în veci.

Iar hotarul acestui sat mai sus scris să fie din toate părțile după vechiul hotar, pe unde au folosit din veac.

Iar la această este credința domniei noastre a mei sus scrisului, noi Ștefan voevod, și credința preiubiților fii ai domniei mele Alexandru și Bogdan-Vlad, (și credința¹⁾) boierilor noștri: credința panului Zbiare, credința panului Neag,

¹⁾ loc ilizibil în text.

crediința panului Duma, credința panului Gangur, credința panului Dragoș vornic, credința panului Hârman, credința panului Iașco Hudici, credința panului Dajbog, credința panului Șteful dela Hotin, credința panului Micotă și credința panului Bețeș părcălabi de Neamț, <credința panului>¹⁾ Ciortorovschi, credința panului Grozea părcălab de Orhei, credința panului Secară părcălab de Cetatea Nouă, <credința panului Clănău>¹⁾ spătar, credința panului Boldor vistier, <credința panului Eremia>¹⁾ postelnic, <credința panului>¹⁾ Andreico ceagnic, credința panului Matei stolnic, credința panului Șandru comis și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, <mari și mici>¹⁾.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, acela să nu clintească¹⁾ dania și întărirea <noastră>¹⁾ ei să întărească și să împuternicească. Iar cine ar îndrăzni să sfârșime sau să clintească această danie și întărire a noastră, acela să fie blestemat de domnul dumnezeu și mântuitorul nostru Iisus Hristos și de preacurata lui maică și de 4 evangheliști și de sfinții, slăviți și intru tot laudați apostoli de frunte Petru și Pavel, și ceilalți și de 24 prooroci ai lui dumnezeu, care din veac au plăcut lui dumnezeu, <și de 318>¹⁾ părinți dela Nicheia, și să fie asemenea cu Iuda și cu blestematul Arie și să aibă parte cu acei Iudei, care au strigat asupra domnului dumnezeu și mântuitorului nostru, Iisus Hristos: sângele lui asupra lor și asupra copiilor lor.

Iar pentru mai mare putere și întărire a tuturor acestor mei sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie și să atârne pecelea noastră de această carte a noastre.

A scris Ion la Suceava, în anul 6996 <1488> luna August 17.

Acad. R.P.R., Fotografii XXIII/86.

Fotocopie. după orig. slav, perg., pecete atârnată, căzută.

95

1488 (6996) Octombrie 8.

Ștefan voevod întărește lui Corhană și fratelui său Onă jumătate din satul Mușata, cumpărat dela Filip și dela Nechifor, feciorii lui Herța, cu 66 de zlofi tătarești.

După I. Bogdan, Doc. lui Ștefan cel Mare, I, p. 363.

96

1488 (6996) Octombrie 15, Suceava.

† Din mila lui dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor, celor ce o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că au venit înaintea noastră și înaintea tuturor boierilor noștri moldoveni slugile noastre Mihul, fratele lui Iacuş, și Giurgen și fratele

¹⁾ loc rupt în text.

lui, Ivan, și Bratul și nepotul lui, Rafeiu și Mihul Obroc și Grigor, fiul lui Ivan, de bună voia lor, nesiliți de nimeni, nici asupriți, și au vândut dreapta lor ocină din uricul lor drept, un sat, anume Negoștii pe Pârăul Negru, și cu iazuri, însumi domniei, mele pentru 172 zloți tătărești.

Și întru accia, domnia mea am plătit toți acești bani mai sus scriși, 172 zloți tătărești, în mâna slugilor noastre: Mihul, fratele lui Iacuş, și Giurcea și fratele lui, Ivan și Bratul și nepotul lui, Rafeiu, și Mihul Obroc și Grigor, fiul lui Ivan, înaintea noastră și înaintea boierilor noștri.

Și deasemenea a venit înaintea noastră și înaintea tuturor boierilor noștri moldoveni, sluga noastră Dașco și sora lui, Malea, fiii lui Gostilă, nepoții lui Puia ploșcarul, de bună voia lor, nesiliți de nimeni, nici asupriți și deasemenea au vândut dreapta lor ocină din uricul lor drept, jumătate din satul Gostilești, pe Pârăul Negru, partea de sus, însumi domniei mele, pentru 120 zloți tătărești.

Și m'am sculat eu, domnia mea și am plătit toți acești bani mai sus scriși, 120 zloți tătărești, în mâna slugii noastre Dașco și a surorii lui, Malea, fiii lui Gostilă, nepoții lui Puia ploșcarul, înaintea noastră și înaintea boierilor noștri.

Și deasemenea a venit înaintea noastră și înaintea tuturor boierilor noștri moldoveni, Ieana, fiica lui Nechita, fratele lui Coste Andronic, de bună voia sa, nesilită de nimeni, nici asuprită, și a vândut ocina ei dreaptă, din uricul ei drept, două sate care sunt pe Moldova, anume Poiana, unde au fost enezi, Băloș și Danciul, însumi domniei mele pentru 200 zloți tătărești. Și am plătit domnia mea toți acești bani mai sus scriși 200 zloți, în mâna Ilenii, fiica lui Nechita, fratele lui Coste Andronic. Iar privilegiul pe care ea l-a avut pentru aceste sate dela bunicul nostru, Alexandru voevod, le-a dat în mâna domniei mele.

Și deasemenea au venit înaintea noastră și înaintea tuturor boierilor noștri moldoveni slugile noastre: Zărnă și frații lui, Toma și Ion, fiii lui Pătru, nepoții lui Tiba, de bună voia lor, nesiliți de nimeni, nici asupriți, și au vândut ocina și dedina lor dreaptă, un sat anume Ciorsăceștii, unde a fost bunicul lor Tiba, pe Moldova, la Câmpul Perilor, și loc de moară pe Moldova, însumi domniei mele pentru 240 zloți tătărești.

Și am plătit domnia mea toți acești bani mai sus scriși, 240 zloți, în mâna lui Zărnă și a fraților lui, Toma și Ion, înaintea noastră și înaintea boierilor noștri. Iar privilegiul, pe care l-au avut ei dela unchiul noștri, Iliș voevod și Ștefan voevod, când au fost în pace, l-au dat în mâna domniei mele.

Și deasemenea a venit înaintea noastră și înaintea tuturor boierilor noștri moldoveni, Neagșa, fiica lui Băila dela Racova, nepoata lui Botăș, de bună voia ei, nesilită de nimeni, nici asuprită și a vândut ocina ei dreaptă din uricul ei drept, un sat pe Moldova, la Câmpul Perilor, anume partea lui Botăș, unde a fost bunicul ei, Botăș, însumi domniei mele, pentru 60 zloți tătărești. Și a plătit domnia mea toți acești bani mai sus scriși, 60 zloți, în mâna Neagșei, fiica lui Băila dela Racova, înaintea noastră și înaintea boierilor noștri.

Și după ce am întocmit și am plătit domnia mea toate cu bani gata, cuș scriem mai sus, iar domnia mea am binevoit cu bunăvoința noastră și cu curată și luminată inimă și cu toată bună voia noastră și cu ajutorul lui Dumnezeu și am făcut pentru pomenirea sfântărașoșilor înaintași și părinți ai noștri și pentru sănătatea și mântuirea noastră și pentru sănătatea și mântuirea copiilor noștri, ca să întărim și să împuțernicim sfânta noastră mitropolie din târgul Roman, unde este hramul precucioșei maica noastră Paraschiva și unde este episcop rugătorul nostru Vasilie, și am dat acestei sfinte mitropolii a noastre toate aceste sate, câte scriem mai sus, anume: Neagoștii cu Iaz și cu moară, și jumătate din Gostilești, și Poiana amândouă judeciile, și Tibeștii cu mori și partea lui Botăș. Toate aceste mai sus scrise să fie sfinte noastre mitropolii din târgul Roman, dela noi uric și cu tot venitul, neclintit niciodată în vecii vecilor.

Iar hotarul tuturor acestor sate mai sus scrise să fie din toate părțile după hotarul vechi, pe unde au folosit din veac. Iar hotarul acestei jumătăți de sat dela Gostilești «să fie» începând din pădure dela Vadul lui Căliman, tot pe Gostileasa în jos până la Pârăul Negru la podul lui Veșco și pe Pârăul Negru în jos la gura Bahniei și pe Băhnița în sus până la movilă, până unde se întâlnesc hotarele Gostileștilor cu ai Băhnenilor și de aici pe ogoarele din jos la movilă, care este la un drum vechi, râu, din celelate părți după hotarul vechi, pe unde au fost din veac.

Și iarăși acest privilegiu, care este dela bunicul nostru, Alexandru voevod, pentru Poiana pentru amândouă părțile și celălalt privilegiu care este dela unchiul noștri, Iliăș voevod și Ștefan voevod, când au fost în pace, pentru Ciorsăcești la Câmpul Perilor, domnia mea încă le-am dat pe amândouă în mâna rugătorului nostru, chir Vasilie episcopul de târgul Roman.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus scrisului, noi Ștefan voevod și credința preaiubiților fii ai domniei mele, Alexandru și Bogdan-Vlad, și credința boierilor noștri: credința panului Zbiare, credința panului Neag, credința panului Duma, credința panului Gangur, credința panului Dragoș vornic, credința panului Hărman, credința panului Iașco Hudici, credința panului Dajbog, credința panului Șteful părcălab de Hotin, credința panului Micotă și a panului Reșeș părcălabi de Neamț, credința panului Andreico Ciortorovșchi, credința panului Grozea părcălab de Orhei, credința panului Ion Secară părcălab de Cetatea Nouă, credința panului Clănău spătar, credința panului Boldor vistier, credința panului Eremia postelnic, credința panului Andreico ceășnic, credința panului Șandru comis și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, mari și mici.

Și iarăși, cine va fi episcop la sfânta noastră mitropolie de târgul Roman, cu toți frații și cu toți țărcovnicii care vor fi acolo la această sfântă biserică, și cât timp vor mai fi în viață dela Dumnezeu, să se slujească în fiecare săptămână joia scara paraclis, iar vinerea liturghie. Iar după vicașta noastră, ei să ne

slujească vinerea seara parastas, iar sâmbăta liturghie, și să nu fie schimbat niciodată.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, dintre copiii noștri, sau din neamul nostru, sau iar pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al țării noastre, Moldova, acela să nu clinească dania și întărirea noastră, pe care am dat-o și am întărit-o acestei sfinte mitropolii a noastre din târgul Roman, ci să întărească și să impuțernicească pentrucă le-am cumpărat pe banii mei drepti și curați.

Iar cine ar îndrăzni să clinească sau să sfărâmie dania și întărirea noastră, cât este mai sus scrisă, unul ca acela să fie blestemat de domnul Dumnezeu, mântuitorul nostru Isus Hristos, care a făcut cerul și pământul, și de preacurata lui maică și de toți sfinții care din veac au plăcut lui Dumnezeu.

Iar pentru mai mare putere și întărire a tuturor acestor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie și să atârne pecetea noastră de această carte a noastră.

A scris Toader la Suceava, în anul 6996 <1488> luna Octombrie 15.

Acad. R.P.R., Peciți nr. 135.

Orig. slav, perg., pecete atârnată, stricată.

97

1488 (6996) Decembrie 13, Suceava.

† Din mila lui Dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei, Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor, celor ce o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că au venit înaintea noastră și înaintea tuturor boierilor noștri moldoveni, sluga noastră, pan Fete Iacobescul și eneghina lui, Marina nepoata lui Știbor cel bătrân și nepoata Zoichii, de bună voia lor, nesiliți de nimeni, nici asupriți, și au vândut dreapta lor ocină din uricul lor drept și din privilegiul bunicilor ei, Știbor și Zoica, pe care l-au avut ei dela bunicul nostru, Alexandru voevod, un sat pe Bârlad, unde au fost juzi, Buda și Drăgoiu, amândouă judeciile, slugii noastre Danciul Delea, pentru 170 zloți tătărești. Și s'a sculat sluga noastră Danciul Delea și a plătit toți acești bani, 170 zloți, în mâna slugii noastre, pan Fete Iacobescul și în mâna eneghinei lui, Marina, nepoata lui Știbor cel bătrân și nepoata Zoichii, înaintea noastră și înaintea boierilor noștri.

Deci, noi văzând buna lor voie și tocmela și plata deplină, noi deasemenea am dat dela noi și am întărit slugii noastre, Danciul Delea, acest sat mai înainte spus, pe Bârlad, anume unde <au fost> ¹⁾ juzi Buda și Drăgoiu, amândouă judeciile, să-i fie dela noi uric și cu tot venitul, lui și copiilor lui și nepoților lui și strănepoților lui și răstrănepoților lui și întregului lui neam, cine i se va alege cel mai de aproape, neclintit niciodată în veci.

Iar hotarul acestui sat mai sus scris să fie din toate părțile după vechiul hotar, pe unde au folosit din veac.

¹⁾ loc rupt în orig.

Iar la aceasta este credința domniei mele a mai sus scrisului, noi Ștefan voevod și credința preaiubiților fii ai domniei mele, Alexandru și Bogdan-Vlad, și credința boierilor noștri: credința panului Zbiare, credința panului Neag, credința panului Duma, credința panului Gangur, credința panului Dragoș vornic, credința panului Hărman, credința panului Iașco Hudici, credința panului Dajbog, credința panului Șteful pârcălab de Hotin, credința panului Micoțâ și a panului Reșeș pârcălabi de Neamț, credința panului Andreico Ciortorovschii, credința panului Grozea pârcălab de Orhei, credința panului Ion Secară pârcălab de Celatea Nouă, credința panului Clănău spătar, credința panului Eremia postelnic, credința panului Andreico ceașnic, credința panului Șandru comis, și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, mari și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre dintre copiii noștri sau din neamul nostru, sau iar pe ori cine îl va alege dumnezeu să fie domn al țării noastre, Moldova, acela să nu clintească dania și întărirea noastră, ci să-i întărească și să-i imputernicească, pentrucă i-am dat și i-am întărit pentru dreapta lui slujbă și pentrucă și-a cumpărat pe banii lui drepti.

Iar pentru mai mare putere și întărire a tuturor acestor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie și să atârne pecetea noastră de această carte a noastră.

A scris Toader la Suceava, în anul 6996 <1488> luna Decembrie 13.

Acad. R.P.H., Pieseți nr. 12.

Orig. slav, perg., pecete atârnată.

98

1489 (6997) Ianuarie 9.

Suret de pe o hotarnică veche a domnului Ștefan vodă, din let 6997 <1489> Ghenarie 9, — scris suretul de Simeon uricariu și incredințat și de Evloghie tâlmăcitoriu, că este adevărat tâlmăcit — în care scrie că hotarul satului acestuia Petricanilor să începe dinpotriva locului, din dealu despre Lăpușna, și merge la Fântâna mare, despre târgul Lăpușna, care merge la ruptura din sus și merge margine în sus fața Lăpușnii și tot margine fața Lăpușnii, până ce hotărăște cu Dragomireștii și cu Bujorul și de acolo să întoarcă fața Bujorului în giosu, din vale de Movila Petricăi hotar și de acolo merge tot fața Bujorului înpotriva rupturii Bujorului, într'o buză de pisc este hotar și de acolo taie piste deal de la Soci și muchie dialului din deal de Soci este hotar și merge drept în Movila lui Fulger și merge dialul în gios, unde este hotarul Bujorului, și lovește în coastile Bobicenilor și Bobiceni trec tot dialul în gios, până în potriva hotarului din gios de lac, este hotarul, înpotriva hotarului din dialu și atâta este hotarul Petricanilor înpregiur.

După M. Costăchescu, Doc. moldovenești dela Ștefan cel Mare, p. 130.

Trad. rom.

1487 (6997) Ianuarie 16, Suceava.

† Din mila lui Dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor celor ce o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că au venit înaintea noastră și înaintea tuturor boierilor noștri moldoveni slugile noastre, Lazea și fratele lui, Mihul, fiii lui Ivan Ciumalea și verii lor, Sima și fratele lui, Ivan și sora lor, Mărie, fiii lui Toader Ciumalea de bună voia lor, nesiliți de nimeni și nici asupriți și au vândut dreapta lor ocină din uricul și din privilegiul bunicului lor, Ivan Drocici, pe care el l-a avut dela bunicul nostru, Alexandru voevod, jumătate de sat, din Fedești, partea dela câmp, slugii noastre, Mihul Ciocan, pe 50 zloți tătărești.

Și s'a sculat sluga noastră, Mihul Ciocan și a plătit toți acești bani, 50 de zloți, în mâinele lui Lazea și ale fratelui lui, Mihul și a verilor lor, Sima și a fratelui lui, Ivan și a surorii lor, Maria înaintea noastră și înaintea boierilor noștri.

Deci noi, văzând bună voia lor și toameala și plata deplină și noi deasemeni am dat și dela noi și am întărit slugii noastre, Mihul Ciocan, această jumătate de sat din Fedești, partea dela câmp, să-i fie dela noi uric și cu tot venitul, lui și copiilor lui și nepoților și strănepoților lui și răstrănepoților lui și întregului lui neam cine i se va alege cel mai de aproape, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acestei jumătăți de sat să fie jumătate din tot hotarul.¹⁾

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus scrisului, noi Ștefan voevod și credința preaiubiților fii ai domniei mele, Alexandru și Bogdan-Vlad și credința boierilor noștri: credința panului Zbiarea, credința panului Neag, credința panului Duma, credința panului Gangur, credința panului Dragoș vornic, credința panului Hărman, credința panului Iațco Hudici, credința panului Dajbog, credința panului Șteful părcălab de Hotin, credința panului Micotă și pan Reșeș părcălabi de Neamț, credința panului Andreico Ciortorovschi, credința panului Grozea părcălab de Orhei, credința panului Secară părcălab de Cetatea Nouă, credința panului Clânău spătar, credința panului Boldur vistier, credința panului Eremia postelnic, credința panului Andreica ceășnic, credința panului Șandru comis și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, mari și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, din copiii noștri sau din neamul nostru sau iarăși pe ori cine îl va alege Dumnezeu să fie domn al țării noastre, Moldova, acela să nu-i clintească dania și întărirea noastră ci să-i întărească și să-i imputernicească, pentru că i-am dat și i-am întărit, pentru dreapta lui slujbă și pentru că el și-a cumpărat pe banii săi drepti.

¹⁾ loc rupt în orig.

Iar pentru mai mare putere și întărire a acestor toate mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt să scrie și să atârne pecetea noastră de această carte a noastră.

A scris Toader, la Suceava, în anul 6997 <1489> luna Ianuarie 16.

Acad. R.P.R., CCGI/21.

Orig. slav, perg., pecete atârnată, căzută.

100

1489 (6997) Ianuarie 22, Suceava.

† Din mila lui Dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor celor ce o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că au venit înaintea noastră și înaintea tuturor boierilor noștri moldoveni, Toma și sora lui, Soriță fiii Mărinei, fiica lui Țiban, de bună voia lor, nesiliți de nimeni, nici asupriți, și au vândut ocina lor dreaptă care a fost a bunicii lor Ileana, fiica lui, Țiban cel bătrân, din uricul pe care ea l-a avut dela bunicul nostru, Alexandru voevod, jumătate din satul, anume Baicăuți, unde a fost Hodor vătăman, pe pârâul Suholeșilor, partea de jos, slugilor noastre, Danciul și fratele lui, Giurgiu și surorile lor, Marinca și Oltea, fiii lui Pătru Brudur, pentru 180 zloți tătărești. Și s'au sculat slugile noastre, Danciul și fratele lui, Giurgea și surorile lor, Mărinca și Olta și au plătit toți acești bani, 180 zloți tătărești, în mâna lui Toma și a surorii lui, Sorița, fiii Mărinei, fiica lui Țiban, înaintea noastră și înaintea boierilor noștri.

Deci, noi văzând buna lor voie și tocmeala și plata deplină, noi deasemenea și dela noi am dat și am întărit slugilor noastre Danciul și fratelui lui, Giurgea și surorilor lor, Mărinca și Olta fiii lui Pătru Brudur, această jumătate din satul, anume Baicăuți, mai înainte spusă, unde au fost Hodor vătăman, pe pârâul Suholeșilor, să le fie dela noi uric și cu tot venitul, lor și copiilor lor și nepoților lor și strănepoților lor și răstrănepoților lor și întregului lor neam, cine li se va alege cel mai de aproape, neclintit niciodată în veci.

Iar hotarul acestei jumătăți de sat să fie din tot hotarul jumătate.

Iar la acesta este credința domniei noastre, a mai sus scrisului, noi Ștefan voevod și credința prealubiților fii ai domniei mele, Alexandru și Bogdan-Vlad, și credința boierilor noștri: credința panului Zbiare, credința panului Neag, credința panului Duma, credința panului Gangur, credința panului Dragoș vornic, credința panului Hărman, credința panului Iașco Hudici, credința panului Dajbog, credința panului Șteful părcălab de Hotin, credința panului Micotă și a panului Reșeș părcălabi de Neamț, credința panului Andreico Ciortorovschi, credința panului Grozea părcălab de Orhei, credința panului Ion Secară părcălab de Cetatea-Nouă, credința panului Clănău spătar, credința panului Boldor vistier, credința panului Eremia postelnic, credința panului Andreico ceașnic, credința panului Șandru comis și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, mari și mici.

Iar după viața noastră cine va fi domn al țării noastre, dintre copiii noștri sau din neamul nostru sau iar pe ori cine îl va alege Dumnezeu să fie domn al țării noastre, Moldova, acela să nu clintească dania și întărirea noastră ci să întărească și să împuternicească pentrucă le-am dat și le-am întărit pentru dreapta lor slujbă și pentrucă și-au cumpărat cu banii lor dreptți.

Iar pentru mai mare putere și întărire a tuturor acestor mai sus scrise am poruncit credinciosului nostru, pan Tăutul logofăt să scrie și să atârne pecetea noastră de această carte a noastră.

A scris Toader la Suceava, în anul 6997 <1489> Ianuarie 22.

Acad. R.P.R., LXXVII/1.

Orig. siav. perg., pecete atârnată, căzută.

101

1489 (6997) Ianuarie 22 < Suceava >.

Suret de pe ispisoc sârbescu dela Ștefan v<oe>vodă, let 6997 <1489>, Ghen. 22.

Facem înșliințare precum au venit, înainte noastră și înainte tuturor boierilor noștri, Magda, fata Marinii și rudeniia ¹⁾ ei Vasilca, fata Cozmii ²⁾, nepoate Baliții, de a lor bună voia, de nime silite, nici asuprite și au vândut a lor driaptă ocină, doao părți din sat din Dobrienești, parte lor, unde au fost casa moșului lor Balița, pe pârâul Telejenii, slugii noastre Oanei, drept optzâci și șasă zloți tătărăști. Și s'au sculat sluga noastră, Oana și au plătit toți deplin acei bani de mai sus scriși, 86 zloți tătărăști, în mâinile Magdii, fata Marinii și a rudeniile sale Vasilicăi, fata Cozmii ²⁾, nepoate Baliții. Și dresurile ce au avut moșul lor Balița, dela unchii noștri, dela Iliiaș v<oe>vodu și dela Ștefan v<oe>vodu și acele încă li-au dat în mâinile slugii noastre Oanei, denainte noastră și denainte boierilor noștri.

Deci noi, văzând a lor bună voia tocmală și plată deplin, așjdere și de la noi am dat și am întărit slugii noastre Oanei pe acei de mai sus scrisă doao părți din sat, anume din Dobrienești, pe pârâul Telejna, ca să-i fie lui dela noi uric cu tot venitul, lui și feciorilor lui și fraților lui și nepoților lui și a tot niamului lui.

Și iarășci am dat și am întărit slugilor noastre, Oanei și fraților lui Tomii și popii Lupșe, pe a lor driaptă ocină, a treia parte din sat din Dobrienești, pe pârâul Telejna, ca să le fie lor dela noi uric cu tot venitul. lor și feciorilor lor, nepoților și strănepoților lor și a tot niamul lor ce să va alege mai aproape, *nestricat* niciodată, în veci.

Iar hotarul acelu sat să fie despre toate părțile după hotarul vechi, pe unde au umblat din vac.

¹⁾ În orig. probabil *plemenița* = Vara ei.

²⁾ *Cozminii* în text.

Și spre aciasta iaste credința domniei mele Ștefan voevoda și credința a preaiubiți fiilor domniei mele, Alexandru, Bogdan-Vlad și credința a tuturor boerilor domniei mele, a mari și mici.

Iar după a noastră viață, cine va fi domn țări aceștie, ori din fiii noștri, sau din niamul nostru, sau pe cine dumnezeu va alege a fi domn Moldovii, să nu strice a noastră daniia și întăritură, ce mai ales să de și să întăriască, de vreme ce și noi am dat și am întărit, pentru a lor driaptă slujbă și pentru-că au cumpărat pe a lor drepti bani.

Iar pentru mai mare tărîe și întăritura celor de mai sus scrisă, am porocit credincios boerului nostru, dumci>sale Tăutului log<ofcăt> să [s] scrie și a noastră pecete cătră aciastă carte a noastră să o lege.

Ș'au talmăcit de Gheorghe Evloghi dacal. 1776, Iuni 5.

Arh. St. Buc., M-rea Precista—Răducanu, X/1.

Trad. rom.

102

1489 (6997) Ianuarie 24.

Ștefan voevod întărește fraților Toma, Dobricean și Burui, feciorii Tatului dela Bărzota, satele Cerceștii, Făureii cu mănăstirea, și Schiopenii în gura Sacăi.

După I. Bogdan, Doc. lui Ștefan cel Mare, I. p. 371.

103

1489 (6997) Ianuarie 25, Suceava.

† Din mila lui dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscul cu această carte a noastră tuturor celor ce o vor auzi cetindu-se, că aceste adevărate slugi ale noastre Gavril și frații lui, Nichita și Ion, fiii Negritei, fiica lui Pătrul Mânzatul, ne-au slujit drept și credincios.

Deci noi văzând slujba lor dreaptă și credincioasă, i-am miluit cu deosebita noastră milă și le-am dat și le-am întărit în țara noastră, în Moldova, ocina lor dreaptă un sat, anume Mânzații, la obârșia Iubanei.

Toate aceste mai sus scrise să le fie dela noi uric și cu tot venitul, lor și copiilor lor deopotrivă și nepoților lor și răstrănepoților lor și întregului lor neam, cine li se va alege cel mai de aproape, neclinit niciodată în veci.

Iar hotarul acestui sa mai sus scris, anume Mânzații, la obârșia Iubanei, să fie din toate părțile după hotarul vechi, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus scrisului, noi Ștefan voevod și credința preiubiților noștri copii, Alexandru și Bogdan Vlad, și credința boerilor noștri: credința panului Zbiare, credința panului Neag, credința panului Duma, credința panului Gangur, credința panului Dragoș comis, credința panului Hărman, credința panului Dajbog, credința <panului>²⁾

²⁾ loc rupt în orig.

Hudici, credința panului Șteful dela Hotin, credința panului Micotă și a lui Rețeș părcălabi de Neamț, credința panului Ciortorovschi, credința panului Grozea Micotici¹⁾ părcălab de Orhei, credința panului Ion Secară părcălab de Cetatea Nouă, <credința> panului Clănău spătar, credința panului Boldor vistier, <credința panului>¹⁾ Erenia postelnic, credința panului Andreico ceașnic, credința panului.....²⁾ comis și credința tuturor boierilor noștri, mari și mici.

Iar după <viața>¹⁾ noastră, <cine>¹⁾ va fi domn al țării noastre, dintre copiii noștri sau din neamul nostru sau iar pe ori cine îl va alege <dumnezeu>²⁾ să fie domn al țării noastre, Moldova, acela <să nu clintescă>¹⁾ dănia și întărirea noastră, ci să le întărească și să le împuternicească, pentrucă le-am dat și le-am întărit pentrucă este <ocina>¹⁾ lor dreaptă.

Iar pentru mai mare putere a tuturor acestor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie și să atarne pecetea noastră de această carte a noastră.

A scris Coste, la Suceava, în anul 6997 <1489> luna Ianuarie 25.

Arh. St. Buc., M-rea Bogdana, XLI/1.

Orig. slav, perg., pecete pierdută.

Cu o trad. rom. din 1761 Iulie 12.

104

1489 (6997) Martie 13, Suceava.

† Din mila lui Dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor celor ce o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că au venit înaintea noastră și înaintea tuturor boierilor noștri moldoveni: Nastea și fratele ei, Toma, și sora lor Ilca, fiii lui Coste, nepoții lui Oana vornic, și Ana fratele ei, Sima, fiii lui Lazor, deasemenea nepoți ai lui Oană vornic, de buna voia lor, nesiliți de nimeni, nici asupriți și au vândut ocina lor dreaptă din uricul bunicului lor, Oana vornic, pe care l-a avut el dela bunicul nostru, Alexandru voevod, o bucată de pământ din hotarul Alboleştilor, la gura Săratei, loc de sat, slugii noastre pan Lupe armaș pentru 80 zlofi tătărești.

Și <s'a sculat>¹⁾ sluga noastră Lupe armaș și a plătit toți acești bani, 80 zlofi, în mâna Nastei și a fratelui ei, Toma și a surorii lor Ilca, fiii lui Coste și a Anii și a fratelui ei, Sima, fiii lui Lazor, toți nepoți ai lui Oana vornic, înaintea noastră și înaintea boierilor noștri.

Și întru aceia, deasemenea a venit în cinstea noastră și înaintea tuturor boierilor noștri moldoveni, sluga noastră Stancul, fiul lui Giurgiu Husca, de

¹⁾ loc rupt în orig.

²⁾ loc șters în orig.

bună voia sa, nesilit de nimeni, nici asuprit și a vândut ocina sa dreaptă din uricul său drept, o seliște peste Prut, unde a fost Târgul Săratei, mai sus de gura Săratei, tot slugii noastre, Lupe armaș, pentru 150 zloți tătărești. Și s'a sculat sluga noastră Lupe armaș și a plătit toți acești bani, 150 zloți, în mâna lui Stanciul, fiul lui Giurgiu Husea, înaintea noastră și înaintea boierilor noștri.

Deci noi văzând buna lor voie și tocmeala și plata deplină, noi deasemenea și dela noi am dat și am întărit slugii noastre, pan Lupe armaș, această bucată de pământ mai înainte spusă, din hotarul Alboteștilor, loc de sat, la gura Săratei și această seliște peste Prut, unde a fost Târgul Săratei, mai sus de gura Săratei să-i fie dela noi uric și cu tot venitul, lui și copiilor lui și nepoților lui și strănepoților lui și răstrănepoților lui și întregului lui neam, cine i se va alege cel mai de aproape, neclintit niciodată în veci.

Iar hotarul acestei bucăți de loc din hotarul Alboteștilor să fie începând dela gura Săratei în jos pe malul Prutului și la capătul de sus al rediului lui Goran, la un ulm însemnat, de aici drept la deal la un stâlp, de aici peste această parte a dealului pe coastă până și la doi stejari însemnați, de aici la un stejar însemnat, de aici peste dumberăvița, la vâlcea, la un stejar însemnat și pe vâlcea în sus până la troian la stâlp, și pe troian în sus până unde cade troianul în Sărata, apoi pe Sărata în jos, până unde se varsă Sărata în Prut.

Iar hotarul acestei seliște, unde a fost Târgul Săratei, mai sus de gura Săratei, începând asemenea dela gura Săratei, apoi pe malul Prutului în sus până la Seliștea lui Bodea Sârbul, de aici tot pe malul Prutului în sus, până la Seliștea lui Bodea Românul, iar de aici în sus la deal și peste câmp la pisc și la malca Săratei, de aici pe vechiul drum la deal și pe vârful dealului în jos la movila săpată, de aici pe pisc la un stâlp, apoi la un alt stâlp, de aici pe drum până la hotarul lui Limbădulec. Acesta le este tot hotarul.

Iar la aceasta este credința domniei mele, a mai sus scrisului, noi Ștefan voevod și credința preiubiților fii ai domniei mele, Alexandru și Bogdan-Vlad și credința boierilor noștri: credința panului Zbiare, credința panului Neag, credința panului Duma, credința panului Gangur, credința panului Dragoș vornic, credința panului Hârman, credința panului Iațco Hudici, credința panului Dajbog, credința panului Șteful dela Hotin, credința panului Micotă și a panului Reșeș părcălab de Neamț, credința panului Andreico Ciortorovschii, credința panului Grozea părcălab de Orhei, credința panului Ion Secară părcălab de Cetatea Nouă, credința panului Clănău spătar, credința panului Boldor vistier, credința panului Eremia postelnic, credința panului Andreico ceașnic, credința panului Ion Frunteș stolnic, credința panului Șandru comis și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, mari și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, dintre copiii noștri sau din neamul nostru sau iar pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn

*) In text greșit: « a plătit ».

al țării noastre, Moldova, acela să nu-i clinească dania și întărirea noastră, ci să-i întărească și să-i împuternicească, pentrucă i-am dat și i-am întărit pentru slujba lui dreaptă și pentrucă și-a cumpărat pe banii săi drepți.

Iar pentru mai mare putere și întărire a tuturor acestor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie și să atârne pecetea noastră de această carte a noastră.

A scris Toader, la Suceava, în anul 6997 <1489> Martie 13.

Arh. St. Buc., Peceți nr. 138.

Orig. slav, perg., pecete atârnată.

Cu o trad. rom. din 1866 Iulie 26.

105

1489 (6997) Martie 14, Suceava.

† În numele tatălui și al fiului și al sfântului duh, troița sfântă și de o ființă și nedespărțită. Iată eu robul stăpânului meu, Isus Hristos, Ioan Ștefan voevod, din mila lui Dumnezeu, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor, celor ce o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că au venit înaintea noastră și înaintea tuturor boierilor noștri moldoveni, mari și mici, Mușa fiica lui Giurgiu stolnic, nepoata lui Isaia logofăt, cneaghina panului Zberea și cu frații ei, Ivanco și Petru și cu nepoții săi de soră, Toader stolnic și fratele lui, Isaico și sora lor Marina, fiii Anușcăi, sora Mușci și vara lor Marina, fiica lui Duma Isăescul, cneaghina lui Fete Iacobescul și verii lor, Balșe și fratele lui, Iuga, fiii Oliușcăi, nepoții lui Șendre și nepotul¹⁾ lor Iurie și verii lor Toader și fratele lui, Petru, toți nepoții lui Isaia logofăt și cu toți copiii lor și cu tot neamul lor, de bună voia lor, nesiliți de nimeni, nici asupriți și au vândut ocina lor dreaptă din urieni și din privilegiul bunicului lor, Isaia logofăt, pe care l-a avut dela bunicul nostru, Alexandru voevod cel Bătrân, un sat pe Siret, anume Vladenii, unde a fost Oriș Vlad și cu mori, care sunt pe Siret.

Și au vândut acest sat, anume Vladenii pe Siret, unde a fost Oriș Vlad și cu mori, însumi domniei mele, pentru 350 zloți tătărești.

Și eu, domnia mea am plătit toți acești bani, 350 zloți tătărești, în mâna Mușii, fiica lui Giurgiu stolnic, nepoata lui Isaia logofăt, cneaghina panului Zbiare, în mâna fraților ei, Ivanco și Petru și a nepoților ei de soră, Toader stolnic și fratele lui, Isaico și sora lor Marina și a verii lor Marina, fiica lui Duma Isăescul, cneaghina lui Fete Iacobescul și a verilor lor, Balșe și fratele lui, Iuga, fii Oliușcăi, nepoții lui Șandru și a nepotului lor Iurie și a verilor lor, Toader și fratele lui, Petre, înaintea noastră și înaintea boierilor noștri. <Iar noi ne-am sculat> și am plătit tot cât scriem mai sus.

¹⁾ + nepot + așa în orig.

Domnia mea, intru aceia, am binevoit cu bunăvoința noastră și cu curată și luminată inimă și cu toată bunăvoia noastră și cu ajutorul lui Dumnezeu și am făcut pentru pomenirea sfântărașoșilor înaintași și părinți ai noștri și pentru sănătatea și mântuirea copiilor noștri, ca să întărim și să împuțernicim sfânta noastră mănăstire dela Voroneț, unde este hramul sfântului și slăvitului, mare mucenic și purtător de biruință Gheorghie și unde este egumen rugătorul nostru, chir popa Efrim și am dat și am închinat și am întărit acestei sfinte mănăstiri a noastre acest sat anume Vladenii, pe Siret, unde a fost Oriș, și cu mori, să fie acestei sfinte mănăstiri a noastre dela Voroneț, dela noi uric și cu tot venitul, neclintit niciodată în veci.

Iar holarul acestui sat mai sus scris să fie din toate părțile după vechiul holar, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus scrisului, noi Ștefan voevod și credința preiubișilor fii ai domniei mele, Alexandru și Bogdan-Vlad și credința boierilor noștri: credința panului Zbiare, credința panului Neag, credința panului Duma, credința panului Gangur, credința panului Dragoș vornic, credința panului Hărman, credința panului Iașco Hudici, credința panului Șteful părcălab de Hotin,..... și credința tuturor boierilor noștri, mari și mici.

Iar după viața noastră cine va fi domn al țării noastre dintre copiii noștri, sau din neamul nostru sau iar pe oricine va alege Dumnezeu să fie domn al țării noastre, Moldova, acela să nu clintească dania și întărirea noastră, ci să întărească și să împuțernicească, pentrucă am cumpărat pe banii mei drepti și am făcut pentru pomenirea sfântărașoșilor înaintași și părinți ai noștri și pentru sănătatea și mântuirea noastră și pentru sănătatea și mântuirea copiilor noștri. Și am dat acest sat cu mori acestei sfinte mănăstiri a noastre <dela Voroneț.....>

Iar cine s'ar încumeta să clintească sau să sfărâme dania noastră, acela să fie blestemat de domnul Dumnezeu, mântuitorul nostru Iisus Hristos și de preacurata maică a lui Dumnezeu și de 4 sfinți evangheliști și de sfinții apostoli, de frunte, Pentru și Pavel, <și ceilalți> și de 318 sfinți părinți purtători de Dumnezeu, cei dela Nicheia și de toți ceilalți sfinți care din veac au plăcut lui Dumnezeu și să fie asemenea lui Iuda trădătorul și blestematului Arie și să aibă parte cu acei Iudei care au strigat asupra domnului Dumnezeu: sângele lui asupra lor și asupra copiilor lor.

Iar pentru mai mare putere și întărire a tuturor acestora mai sus scrise, <am poruncit> credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie și să atârne pecetea noastră de această carte a noastră.

A scris Toader diac la, Suceava, în anul 6997 <1489> Martie 14 zile.

După I. Bogdan, Dec. lui Ștefan cel Mare, v. I, p. 376-378.
Copie slavă.

1489) Martie 15.

Noi Ștefan v<oe>vod, cu mila lui dumnezeu, domn țării Moldav<ciei. Adică au venit înaintea noastră Coste Tudora¹⁾, ficiorul²⁾ lui Mihul Tudora, nepotul³⁾ Petrii Tudorii, cu nepoții săi de frate⁴⁾, Ivenco și cu surorile sale, cu Olășcoae și cu Drăgălina, ficiorii Jurjii Tudora și Isacu și Silino și Niacșa și Drăgălina, ficiorii lui Ivan Tudora, de a lor bună voe s'au tocmnit cu surorile <lui>⁵⁾ Costea Tudora, cu mătușa lui⁶⁾ Ivenco⁷⁾ și Olășcoae și Drăgălina, ficiorii Jorjii Tudora, și mătușa a lui Isac și a lui Silion și a Niacșii și a Drăgălinii, ficiorii lui Ivan Tudora, anume <cu>⁸⁾ Anușca și Mușe și au dat Coste Tudora și cu toț<i> nepoții săi de frate⁹⁾, pentru partea lor de Triabăș, pe deamându-i părțile de Triabăș, pentru partea lor din fântână, tot, ce-au vândut ei acel sat acei fiiastre, Niacșe, fata unui vornic (și nu se știe, că-i rupt) giupâniasa lui Isac vistiernicului iar ei au dat un sat, anume Drăgeștii pe Cobăle, Anușcâi <și Mușei>¹⁰⁾.

Iar noi, dacă am văzut că au făcut schimb de bună voie, dennint: noastră așijdire i-am dat și i-am întărit pre Anușca și pre Mușe, ce mai sus scrie acel, satu Drăgeștii pe Cobăle.

Această scrisoare s'au scos din uricul cel bătrân, carile iaste pre mâna Mihalcii, nepotul lui Istratie, când am avut pără cu Iacob, pentru heleşteu și i-am tăet.

După M. Costăchescu, Doc. Moldovenești dela Ștefan cel Mare, p. 136—137.
Trad. rom.

107

1489 (6997) Octombrie 14, Suceava.

† Din mila lui dumnezeu, noi Ștefan vœvod domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor celor ce o vor vedea sau o vor auzi cetinduse că au venit înaintea noastră și înaintea tuturor boierilor noștri moldoveni, sluga noastră Dragotă și sora lui, Neagrita, copiii lui Vlașin și nepoții lui Pogănel și au vândut dreapta lor ocină, un sat, anume Pogănești pe Bârlad, însăși domniei mele, pentru 200 de zloți tătărești,

Și domnia noastră am plătit toți acești bani, 200 de zloți tătărești în mâinile lui Dragotă și ale surorii lui, Neagrita, copiii lui Vlașin și nepoții lui Pogănel, înaintea boierilor noștri. După ce domnia noastră am plătit toate cele mai sus scrise, Dragotă și sora lui, Neagrita ne-au dat în mâinile noastre privilegiul

¹⁾ Coste, Tudora, în text.

²⁾ ficiorii . . .

³⁾ nepoții . . .

⁴⁾ frații . . .

⁵⁾ lipsește . . .

⁶⁾ mătușa sa în text.

⁷⁾ Ivan . . .

⁸⁾ lipsă . . .

⁹⁾ frații . . .

¹⁰⁾ lipsă . . .

bunicului lor Pogănel, pe care ei l-au avut pentru acest sat, Pogănești, dela unchiul nostru, Ilie voevod și Ștefan voevod când trăiau în pace între ei.

Deasemenea au venit înaintea noastră și a boierilor noștri, sluga noastră Vasco și sora lui, Mărena, copiii lui Ivan Nema, nepoții lui Mihai Călin și ai lui Ștefan, de bună voia lor, nesiliți de nimeni, nici asupra și au vândut ocira lor dreaptă din uricul bunicului lor, Mihai Călin și al lui Ștefan și din privilegiile pe care aceștia le-au avut dela bunicul domniei noastre, Alexandru voevod, și a vândut însăși domniei noastre un sat pe Bârlad, anume Călinești, unde au fost casele bunicului lor Mihai Călin și ale fratelui său Ștefan, pentru 120 de zloți tătărești.

Și domnia noastră a plătit toți acești bani, 120 de zloți tătărești, în mâinile lui Vasco și ale surorii lui, Marina, copiii lui Ivan Nema și nepoții lui Mihai Călin și ai lui Ștefan. Și privilegiile pe cari le-au avut bunicul lor Mihai Călin și fratele său, Ștefan, dela bunicul nostru, Alexandru voevod, ei încă le-au dat în mâinile domniei noastre.

Deasemenea a venit înaintea noastră, și a boierilor noștri, sluga noastră Toader, fratele lui Hărman părcălab, de bună voia lui, nesilit de nimeni, nici asupra și a schimbat cu domnia noastră un sat, anume Toporouți, cu toate cuturile ce ascultă de dânsul, dincolo de Prut, în ținutul Cernăuți, pe care-l cumpărase fratele său, pan Hărman părcălab, dela sluga noastră, Stanciu și dela frații săi Ivenco și Isaico, fiii lui Fedco Starostici, nepoții lui Mihul Starostici, pentru 400 de zloți tătărești. Și sluga noastră, Toader fratele lui Hărman a dat domniei noastre acest sat Toporouți în ținutul Cernăuți cu toate cuturile ce ascultă de dânsul, și privilegiul de cumpăratură pe care l-a dobândit fratele său, Hărman, pentru acest sat Toporouți, încă l-a dat în mâinile domniei noastre.

Pentru aceasta, eu, domnia noastră am dat slugii noastre, Toader, fratele lui Hărman, pentru acest sat, Toporouți, două sate pe Bârlad, anume Pogănești, un sat pe care domnia noastră l-am cumpărat dela Dragotă și dela sora lui, Negrita, copiii lui Vlașin și nepoții lui Pogănel pentru 200 de zloți tătărești. Și privilegiile pe care le aveau Dragotă și sora lui, Negrita pentru acest sat Pogănești dela unchiul nostru, Ilie voevod și Ștefan voevod, când trăiau în pace, încă le-am dat în mâinile lui Toader, fratele lui Hărman,

Deasemenea am mai dat slugii noastre Toader, fratele lui Hărman, un al doilea sat pe Bârlad, anume Călinești, pe care sat, eu, domnia noastră l-am cumpărat dela Vașco și dela sora lui Marina, copiii lui Ivan Nema, nepoți lui Mihai Călin și ai fratelui lui, Ștefan, pentru 120 de zloți tătărești. Și privilegiile pe care le dăduseră în mâinile noastre Vașco și sora lui, Marina, dela bunicul lor Mihai Călin și dela fratele lui, Ștefan, dela bunicul nostru, Alexandru voevod, încă le-am dat în mâinile slugii noastre, Toader, fratele lui Hărman.

Pe lângă aceasta, două sate, Pogănești și Călinești, am mai plătit slugii noastre, Toader, fratele lui Hărman încă 100 de zloți tătărești.

Deasemenea au venit înaintea noastră și a boierilor noștri slugile noastre Sima și fiii lui, Giurco, Iurie, Drăgan și Mihul cu copiii lui și Stețco cu copiii lui, de bună voia lor, nesiliți de nimeni, nici asupriți și au vândut ocina lor dreaptă, din uricul lor drept, anume jumătate din satul, numit Grigoreștii partea de jos, pe Siret, domniei noastre însăși, pentru 125 de zloți ungurești. Iar domnia noastră am plătit toți acești bani, 125 de zloți ungurești în mâinile lui Sima și ale copiilor săi, Giurco, Iurie, Drăgan și Mihul cu copiii lui și Stețco cu copiii lui. Și privilegiul pe care l-au avut dela bunicul nostru Alexandru voevod, pentru această jumătate din satul Grigoreștii parte de jos, încă l-au dat în mâinile domniei noastre.

Deasemenea au venit înaintea noastră și a boierilor noștri slugile noastre, Iurie Șerbici și pan Petru Grigorescu, de bună voia lor, nesiliți de nimeni, nici asupriți și au vândut ocina lor dreaptă, din uricul lor drept, cealaltă jumătate din satul Grigorești, partea de sus, partea lui Cupcici logofăt, însumi domniei noastre, pentru 350 zloți tătărești.

Și domnia noastră a plătit toți acești bani, 350 de zloți tătărești în mâinile panului Iurie Șerbici și ale panului Petru Grigorescu. Și după ce am plătit totul, Petru Grigorescu încă a dat în mâinile domniei noastre cele două privilegii de cumpărătură pe care el le-a avut pentru această jumătate din satul Grigorești dela unchii noștri Ștefan voevod și Petru voevod. Și după tocmeală, eu, domnia mea, am plătit cât este mai sus scris.

Deasemenea au venit înaintea noastră și înaintea boierilor noștri slugile noastre, Stanciul Starostici cu frații lui, Ivanco și Isaico, fiii lui Fedco Starostici, nepoții lui Mihul Starostescu, de bună voia lor, nesiliți de nimeni și nici asupriți și au schimbat cu domnia noastră, ocina lor dreaptă din uricul străbunicului lor, Giurgiu dela Frătăuși și al bunicului lor Mihul Starostici și au dat însăși domniei mele trei sate pe Suceava, anume: Frătăuși, unde au fost curțile străbunicului lor, Giurgiu dela Frătăuși și ale buncului lor, Mihul Starostici și mai sus, Botișoni și Climăuși.

Pentru aceasta, eu, domnia noastră au dat slugilor noastre, Stanciul și fraților lui, Ivanco și Isaico pentru aceste 3 sate ale lor, un sat anume Toporouți cu cuturile ce ascultă de dânsul, dincolo de Prut în ținutul Cernăuși, căci acest sat îl căpătase în schimb domnia noastră dela Toader, fratele lui Hărman. Și privilegiul lui Toader, fratele lui Hărman, de cumpărătură dela Stanciul și Ivanco și Isaico, fiii lui Fedco Starostici nepoții lui Mihul Starostescu, acesta l-a dat Toader fratele lui Hărman în mâinile domniei noastre. Și acest privilegiu pentru cumpărarea Toporouților încă l-a dat domnia noastră în mâinile lui Stanciul și ale fraților lui, Ivanco și Isaico.

Încă le-am mai dat un al doilea sat, anume Grigorești pe Siret, amândouă părțile cu morile la Siret, care jumătate din acest sat, Grigoreștii, partea de jos, am cumpărat-o dela Sima și dela fiii lui, Giurco, Iurie, Drăgan, și dela Mihul, fratele lui Sima, cu copiii lui și dela fratele lor Stețco cu copiii lui și

cealaltă jumătate a satului Grigorești, partea de sus, a cumpărat-o domnia noastră dela Iuri Șerbici și dela Petru Grigorescul pentru 350 de zloți tătărești. Și noi am dat în mâinile lui Stanciul, Ivanco și Isaico, două privilegii, pe care le-a avut Petru Grigorescul dela unchiul nostru, Ștefan voevod și Petru voevod pentru această jumătate din satul Grigorești, partea de sus.

Pe lângă aceste două sate, Toporouți și Grigorești, amândouă părțile, am mai dat lui Stanciul, Ivanco și Isaico încă 200 de zloți tătărești. Și domnia noastră a întămit și a plătit toate, cât este mai sus scris înaintea tuturor boierilor noștri moldoveni.

După aceasta a socotit domnia noastră că este bine, din bună voia noastră, cu inimă curată și luminată și cu toată bună voința noastră și cu ajutorul lui Dumnezeu, ca să întărim și să impuțernicim mănăstirea noastră Putna, unde este locașul uspeniei prea sfintei, curatei, prea fericitei stăpânei noastre, născătoare de Dumnezeu și pururea fecioarei Maria și unde este egumen rugătorul nostru chir popa Paisie și am făcut pentru pomenirea sfânt răposaților noștri strămoși, pentru pomenirea și mântuirea părinților noștri și pentru sănătatea și mântuirea noastră și pentru sănătatea și mântuirea copiilor noștri și am dat și am întărit aceste 3 sate, anume Frătăuși, pe Suceava cu morile care sunt la Suceava și ceva mai sus, Botășani și Climăuși, ca să fie sfintei noastre mănăstiri Putna dela noi, uric cu tot venitul, neclintit niciodată în veci.

Iar hotarul acestor trei sate să fie din toate părțile după vechile hotare, pe unde au folosit din veci.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus scrisului, noi Ștefan voevod și credința preasubiților fii ai domniei noastre, Alexandru și Bogdan-Vlad și credința boierilor noștri: credința panului Neagu, credința panului Duma, credința panului Gangur, credința panului Dragoș vornic, credința panului Hărman, credința panului Iașco Hudici, credința panului Dajbog, credința panului Șteful dela Hotin, credința panului Micotă și a panului Reașeș părcălabi de Neamiț, credința panului Andreico Ciortorovschi,¹⁾ credința panului Groza părcălab de Orhei, credința panului Ion Secară dela Cetatea Nouă, credința panului Clănău spătar, credința panului Boldur vistier, credința panului Eremia postelnic, credința panului Frunțș stolnic, credința panului Șandru²⁾ comis și credința tuturor boierilor noștri moldoveni mari și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre din copiii noștri sau din neamul nostru sau iarăși pe cine îl va alege Dumnezeu să fie domn al țării noastre, Moldova, acela să nu clinească dania și întărirea noastră, ci să-i întărească și să-i impuțernicească pentru că am cumpărat aceste trei sate cu banii noștri proprii și gata și le-am dat sfintei noastre mănăstiri Putna. Și cine s'ar încumeta să nimicească dania și întărirea noastră, acela să fie bleste-

¹⁾ la Wickenhauser greșit: « Coritorowers ».

²⁾ « Schander ».

mat de domnul dumnezeu, mântuitorul nostru Isus Hristos și de preacurata lui născătoare de dumnezeu și să dea răspuns înaintea cumplitei judecății a lui Hristos, în ziua judecății.

Iar pentru mai mare putere și întărire a tuturor celor mai sus scrise am poruncit credinciosului nostru pan Tăutul logofăt să scrie și să atârne pecetea noastră de această carte a noastră.

A scris Toader, la Suceava, în anul 6997 <1489>, luna Octombrie 14.

După F. A. Wickenhauser, Geschichte der Klöster Weronetz und Putos, Cernăuți, 1887, p. 169—173.

Trad. germană după orig. slav, perg., pecete atârnată.

108

1489 (6997) Octombrie 31, Suceava.

Suret de pe ispisoc vechiu pe sârbie dela Ștefan voevod, domnul țării Moldovii, scris în Suceava, din leat 6997 <1489> Oct. 31.

Înștiințare facem prin această carte a noastră, tuturor cui vor căută asupra ei, sau o vor auzi citindu-se, precum aceste adevărate slugile noastre Stan și Onu...¹⁾ Grasul slujindu-ne noaă cu dreptate și cu credință, a cărora văzând și noi cea cu dreaptate și cu credință cătră noi slujbă, i-am miluit cu osăbită a noastră milă, de le-am dat și le-am întărit lor, în țara noastră a Moldovei, dreaptă ocina lor...²⁾ din satul Șoldeștii pe apa Zăbrăuțului care și-o au fost cumpărat tatăl lor Iuga Grasul dela Aldomir, drept 250 zloji tătărești și un cal bun. Iar hotarul acei <giumătăți> de sat <cul> Șoldeștilor începându-se din hotarul satului valea drept în sus... apă spre sat și dealu despre miazănoapte și deacolo iar... pe unde s'au apucat din veac.

Care spre aceasta este credința a domniei mele Ștefan voevod, și a preiubișilor fii a domniei mele Alexandru și Bogdan-Vlad, și credința a boerilor noștri a Moldove a mari și mici... să aibă a le da și a le întări... slugilor noastre mai sus numitelor lui Stan și lui Onu, feciorilor Iugăi Grasului, pentru ca să le fie dreaptă ocină, lor și fiilor lor, nepoților și strănepoților, prestrănepoților și la tot neamul lor, cine li se va alege mai de aproape.

Și spre mai mare tărie și întăritură... am poruncit credincios boierului nostru Tăutul logofăt să scrie și cătră această adevărată carte a noastră pecetea noastră să lege.

După I. Bogdan, Doc. lui Ștefan cel Mare, I, p. 382—383.

109

1490 <Ianuarie-Februarie>.

Anul 6998 <1490>

† Din mila lui dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu <această>¹⁾ carte a noastră tuturor, celor ce o vor vedea

¹⁾ lipsă în text.

sau o vor auzi citindu-se, că au venit înaintea noastră și înaintea boierilor noștri sluga noastră Sângur și sora lui, Stana, nepoții lui Ivan Frenciul de bună voia lor, nesiliți de nimeni, nici asupriți și au vândut dreapta lor ocină din dreptul lor uric, un sat pe Bârlad, mai jos de gura Strajnicului și mai jos de Rădăslăvești, anume Găureștii și moară <pe> Bârlad, și un cut în acelaș hotar. Și au vândut acest sat și acest cut, slugii noastre, Lazor Mieșun pentru 120 zloți tătărești.

Și s'a sculat sluga noastră, Lazor Mieșun¹⁾ și au plătit toți mai sus scrisi bani, 120 zloți tătărești, la mâinile slugii noastre, Sângur și la mâinile surori sa Stanii, denainte noastră și denainte a lor noștri boiari.

Pentru aceia, vuzând bună voe lor și tocmală și deplină plată, dela noi încă și am dat ș'am întărit dela noi slugii noastre lui Lazor Mieșină pre acel de mai sus zis sat dela Bârlad, din gios de gura Strajneicii și din gios de Rădăslăvești, anume Găureștii și cu moară în Bârlad și cu toate hotarele, un cut, ca să-i fie lui dela noi ispisoc de întăritură cu tot venitul, lui și fiilor lui și a tcată sâminția lui, ce să va alege mai de aproape.

Iară hotarele acestui sat să fie precum au îmblat de veac.

Și spre aceasta este credința domnii mele și a toți boiarii domnii mele. In anul 6998 <1490>

Feciorii acestui domn și boiarii, anume²⁾: Alexandru și Bogdan Vlad, *fiii lui Ștefan voevod*, Tăutul *mare* logofăt, Duma, Gangur, Dragoș vor<nic>, Hrăman, și Ințeo Hudici și Dajbog și Șteful părcălabi de Hotin, Micotă și Reașes părcălabi de Neamțu, Andreica Ciortorovcogo și Groze Micotiei părcălabii de Orhei, Săcară părcălabul de Cetate Noao, Clănău *mare spat<ar>*, Boldur *mare vist<ier>*, Erimie vel post<elnic>, Frunteș *mare stol<nic>*, Șendre *mare comis*.

Arh. St. Buc., Condica Asachi, ms. 629, f. 11.

Copie slavă (până la jumătatea actului), apoi trad. rom.

Lunile după sfatul boierilor.

110

1490 (6998) Ianuarie 9, Suceava.

† Din mila lui Dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor, celor ce o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că au venit înaintea noastră și înaintea tuturor boierilor noștri moldoveni sluga noastră One și sora lui, Cărstina, fiii lui Giurgiu... de bună voia lor, nesiliți de nimeni, nici asupriți și au vândut ocina lor dreaptă, un sat la gura Bujorului, anume Vitolteștii, pe amândouă părțile Ialanului, slugilor noastre, Ivanco și Gavril, pentru 105 zloți tătărești.

¹⁾ loc rupt în text.

²⁾ de aici textul este în românește.

Și au plătit slugile noastre, Ivanco și Gavril toți acești bani, 105 zloți în mâna lui One și a surorii lui Cârștina înaintea noastră și înaintea boierilor noștri.

Deci, noi văzând bună voia lor și tocmeală și plată deplină, noi deasemenea am dat și dela noi și am întărit slugilor noastre, Ivanco și Gavril acest sat spus mai înainte, la gura Bujorului, anume Vitolteștii pe amândouă părțile Ialanului, să le fie dela noi uric și cu tot venitul, lor și copiilor lor și nepoților lor și strănepoților lor și răstrănepoților lor și întregului lor neam, cine li se va alege cel mai de aproape, neclintit niciodată în veci.

Iar hotarul acestui sat să fie din toate părțile după vechiul hotar pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus scrisului, noi Ștefan voevod, și credința preiubiților fii <ai domniei> mele, Alexandru și Bogdan-Vlad și credința boierilor noștri: credința panului Duma, credința panului Gangur, credința panului Dragoș vornic, credința panului Hărman, credința panului Iașco Hudici, credința panului Dajbog, credința panului Șteful părcălab de Hotin, credința panului Micotă și a panului Reșeș părcălabi de Neamț, credința panului Andreico Ciortorovschi, credința panului Grozea dela Orhei, credința panului Secară părcălab de Cetatea Nouă, credința panului Clănău spătar, credința panului Boldor vistier, credința panului Erenia postelnic, credința panului Frunteș stolnic, credința panului Șandru comis și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, mari și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre dintre copiii noștri sau din neamul nostru sau iar pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al țării noastre, Moldova, acela să nu clintească dania și întărirea noastră, ci să le întărească și să le împuternicească, pentrucă le-am dat și le-am întărit pentru slujba lor dreaptă și pentrucă și-au cumpărat pe banii lor drepti.

Iar pentru mai mare putere și întărire a tuturor acestora mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt să scrie și să atârne pecetea noastră de această carte a noastră.

A scris Toader, la Suceava, în anul 6998 <1490> Ianuarie 9.

După I. Bogdan, Doc. lui Ștefan cel Mare, I, p. 384-385.

Orig. slav, perg., pecete pierdută.

111

1490 (6998) Ianuarie 9, Suceava.

† Din mila lui Dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor, celor ce o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că au venit înaintea noastră și înaintea tuturor boierilor noștri moldoveni slugile noastre Ion Sacșa și nepotul lui, One, și sora lui, Cârștina, de bună voia lor, nesiliți de nimeni, nici asupriți, și au vândut ocina lor dreaptă, jumătate din satul Hândrești, între Bujor și între Seaca, slugii

noastre Nicoară Romănescul, pentru 40 zloți tătărești. Și a plătit sluga noastră Nicoară Romănescul toți acești bani, 40 zloți, în mâna lui Ion Sacșa și a nepotului lui, One și a Cârstinii, înaintea noastră și înaintea boierilor noștri.

Deci noi, văzând buna lor voie și tocmeala și plata deplină, noi deasemenea și dela noi am dat și am întărit slugii noastre, Nicoară Romănescul, această jumătate spusă mai înainte din satul Hândrești, între Bujor și între Seaca, să-i fie dela noi uric și cu tot venitul, lui și copiilor lui și nepoților lui și stră-nepoților lui și răstrănepoților lui și întregului lui neam, cine i se va alege cel mai de aproape, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acestei jumătăți de sat să fie tot hotarul jumătate și după vechiul hotar pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus scrisului, noi Ștefan voevod și credința prelușților fii ai domniei mele, Alexandru și Bogdan-Vlăd și credința boierilor noștri: credința panului Duma, credința panului Gangur, credința panului Dragoș vornic, credința panului Hărman, credința panului Hudici, credința panului Dajbog, credința panului <Șteful dela Hotin>¹⁾, credința panului Micotă și a panului Rețeș părcălăbi de Neamț, credința panului Andreico Ciortorovschi, credința panului Grozea dela Orhei, credința panului Secară de Cetatea-Nouă, credința panului Clănău spătar, credința panului Boldor vistier, credința panului Eremia postelnic, credința panului Frunteș stolnic, credința panului Șandru comis și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, mari și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, dintre copiii noștri sau din neamul nostru sau iar pe ori cine îl va alege Dumnezeu să fie domn al țării noastre, Moldova, acela să nu clinească dania și întărirea noastră, ci să întărească și să-i împuternicească, pentrucă și-a cumpărat pe banii lui drepti.

Iar pentru mai mare putere și întărire a tuturor acestor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan Tăutul logofăt, să scrie și să atârne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Toader diac, la Suceava, în anul 6998 <1490> Ianuarie 9.

< Pe verso însemnare rom. din sec. XVII: > Oricul Hândreștilor.

Acad. R.P.R., Peciți nr. 85.

Orig. slav, perg., pecete atârnată, în locul ei prinsă o pecete mică boierească de ceară verde.

112

1490 (6998) Ianuarie 14, Suceava.

† Din mila lui Dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor, celor ce o vor vedea sau

¹⁾ loc rupt în orig.

o vor auzi <citindu-se>¹⁾, că au venit înaintea noastră <și înaintea>²⁾ boierilor noștri <mo'ldoveni>³⁾ slugile noastre Toader Haznăș și cu nepoții lui Bilțu și Nicoaru Șeremet de <bună voia lor>⁴⁾, nesiliți de nimeni, nici asupriți și au vândut <ocina>²⁾ lor dreaptă, din uricul lor drept, un sat, anume Bontestii, între Bârlad și între Stebnic slugilor noastre <Toader Marele>¹⁾ și nepotului lui de frate, Costin, fiul lui Neagul, pentru 70 zloți tătărești. Și s'au sculat slugile noastre Toader Marele și nepotul lui de frate, Costin, și au plătit toți acești <bani>¹⁾ mai sus <scriși>¹⁾, 70 zloți tătărești, în mâna slugilor noastre Toader Haznăș și în mâna nepoților ²⁾ lui, Bilțu și Nicoară Șeremet, înaintea noastră și înaintea boierilor noștri.

Deci noi, <văzând buna lor voie>¹⁾ și tocmeală și plată deplină, noi deasemeni și dela noi am dat și am întărit slugilor noastre Toader Marele și nepotului lui de frate, Costin <acest sat spus mai înainte anume Bontestii>⁴⁾ între Bârlad și între Stebnic, să le fie dela noi uric și cu tot <venitul>¹⁾ lor deopotrivă și copiilor lor deopotrivă și nepoților lor și strănepoților lor și răstrănepoților <lor și întregului lor neam, cine li se va alege cel mai de aproape>⁴⁾ neclintit niciodată în veci

Iar hotarul acestui sat mai sus scris să fie după vechiul hotar, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credința <domniei>¹⁾ noastre, <a mai sus scrisului noi Ștefan>²⁾ <voevod>²⁾ și credința preaiubiților fii ai domniei mele, Alexandru și Bogdan-Vlad și credința boierilor noștri: credința panului Duma, credința panului Gangur, credința panului Dragoș vornic, <credința panului Hârman credința panului Iațco>²⁾ Hudici, credința panului Dajbog, credința panului Șteful dela Hotin, credința panului Micotă și credința panului Reșeș părcălabi de Neamț, credința panului Ciortorovschi, <credința panului Grozea Micotici părcălab de Orhei>²⁾, credința panului Secară părcălab de Cetatea Nouă, credința panului Clănău spătar, credința panului Boldur vistier, credința panului Eremia postelnic, credința <panului Frunteș stolnic, credința panului Șandru>²⁾ comis și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, mari și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, dintre copiii noștri sau din neamul nostru sau <iar pe ori cine îl va alege dumnezeu să fie domn>²⁾ al țării noastre, Moldova, acela să nu clinească dania și întărirea noastră, ci să le întărească și să le înputernicească pentrucă le-am <dat și le-am întărit pentrucă și-au cumpărat>²⁾ <pe banii lor drepți>¹⁾.

¹⁾ loc ilizibil în orig.

²⁾ omis în orig.

³⁾ «nepoți» așa în orig.

⁴⁾ loc rupt în orig.

Iar pentru <mai mare putere și întărire>¹⁾ a tuturor acestor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru <pan>²⁾, Tăutul logofăt, să scrie și să atârne pecetea noastră de această carte a noastră.

<A scris>¹⁾ Ion la Suceava <în anul>¹⁾ 6998 <1490> Ianuarie 14.

Acad. R.P.R., Peceți nr. 315.

Orig. slav, perg., pecete atârnată, căzută.

113

1490 (6998) Ianuarie 16, Suceava.

† Ștefan voevod confirmă lui Mânăilă Cioplescu stăpânirea peste a treia parte din satul Călmățuiu, «subt movile», partea de sus, cumpărată dela Șandru Onica; hotarul acestei a treia părți va fi într'un loc «pe unde au însemnat cu plugul», altfel după hotarul cel vechiu.

După I. Bogdan, Doc. lui Ștefan cel Mare, I, p. 389.

114

1490 (6998) Ianuarie 17, Suceava.

† Din mila lui Dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor, celor ce o vor vedea sau o vor auzi cîlindu-se, că a venit înaintea noastră și înaintea tuturor boierilor noștri moldoveni Urăta, fiica Malii, nepoata lui Giurgiu Piatră, de bună voia ei, nesilită de nimeni, nici asuprită și a vândut ocina ei dreaptă din uricul ei drept, din uricul bunicului ei Giurgiu Piatră, un sat la gura Rebricioarei, anume unde au fost Roman și Hodco. Și a vândut acest sat popii Sima și fratelui lui, Gavril și surorii lor, Marta, pentru 50 zloți tătărești.

Și au plătit popa Sima și fratele lui, Gavril și sora lor Marta toți acești bani, 50 zloți, în mâna Urătei, fiica Malei, înaintea noastră și înaintea boierilor noștri. Iar privilegiul pe care l-a avut bunicul ei Giurgiu Piatră, pe acest sat, dela unchii noștri, Iliș voevod și Ștefan voevod, când au fost în pace, ea l-a dat în mâna popii Sima și a fratelui lui, Gavrilă și a surorii lor Marta. Deci, noi văzând buna voia lor și tocmeala și plata deplină, noi deasemenea și dela noi am dat și întărit popii Sima și fratelui lui, Gavril și surorii lor, Marta, acest sat spus mai înainte, la gura Rebricioarei, anume unde a fost Roman și Hodco, să le fie dela noi uric și cu tot venitul, lor și copiilor lor și nepoților lor și strănepoților lor și răstrănepoților lor și întregului lor neam cine li se va alege cel mai de aproape, neclintit niciodată în veci.

Iar hotarul acestui sat să fie după vechiul hotar, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus scrisului, noi Ștefan voevod, și credința preaiubiților fii ai domniei mele, Alexandru și Bogdan-Vlad și credința boierilor noștri: credința panului Duma, credința

¹⁾ loc ilizibil în orig.

²⁾ omis în orig.

panului Gangur, credința panului Dragoș vornic, credința panului Hărman, credința panului Hudici, credința panului Dajbog, credința panului Șteful dela Hotin, credința panului Micotă și a panului Rețeș pârcălabi de Neamț, credința panului Andreico Ciortorovschi, credința panului Grozea dela Orhei, credința panului Secară pârcălab de Cetatea Nouă, credința panului Clănău spătar, credința panului Boldor vistier, credința panului Eremia postelnic, credința panului Frunteș stolnic, credința panului Șandru comis și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, mari și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, dintre copiii noștri sau din neamul nostru sau iar pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al țării noastre. Moldova, acela să nu cîntească dania noastră, ci să le întărească și să le imputernicească, fiindcă <le-am dat și le-am> întărit <pentru că și-au> cumpărat pe banii lor drepti.

Iar pentru mai mare putere și întărire a tuturor acestora mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie și să atârne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Toader, la Suceava, în anul 6998 <1490> Ianuarie 17.

După I. Bogdan, Doc. lui Ștefan cel Mare, I, p. 389-391.

Orig. slav. perg., pecete pierdută.

115

1490 (6998) Ianuarie 18.

† Din mila lui Dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor, celor ce o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că pe aceste adevărate Mărina și Fedca, fiicele lui Mircea Ciuceșcul și pe Romașco și surorile lui, Neaga și Ulca, fiii lui Danciul Ciuceșcul, și pe Toader și Pașco și fratele lor, Lie, și sora lor Ilca fiii lui Pașco și pe Drăguș și surorile lui, Banița și Armeanca, fiii Marelui, le-am miluit cu deosebita noastră milă și le-am dat și le-am întărit ocina lor dreaptă, satele pe Cușitna, anume Mirceștii și Dănceștii și Pășcanii... ¹⁾ să le fie dela noi uric cu tot venitul lor.

Insă să fie Mărinii și Fedcâi satul Mirceștii, iar lui Romașco și surorilor lui, Neaga și Ulca, să le fie satul Dănceștii, iar lui Toader și lui Pașco și lui Lie și surorii lor Ilca să le fie satul Pășcanii, iar lui Drăguș și surorilor lui, Banița și Armeanca, să le fie ¹⁾

Toate aceste mai sus scrise să le fie dela noi uric, lor și copiilor lor și nepoților lor și strănepoților lor și răstrănepoților lor și întregului lor neam, cine li se va alege cel mai de aproape, neclintit niciodată în veci.

Iar hotarul acestor sate mai sus scrise să le fie din toate părțile după vechile hotare, pe unde au folosit din veac.

¹⁾ text decupat din orig.

Iar privilegiul cel vechi pe care l-au avut ei pe aceste sate mai sus scrise dela bunicul nostru, Alexandru voevod, a ars cum am știut și noi și boierii noștri. De aceea, nimeni, niciodată să nu părăscă sau să dobândească peste acest privilegiu al nostru, cu niciun privilegiu dela niciun domn, niciodată în veci.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus scrisului, noi Ștefan voevod și credința preaiubiților fii ai domniei mele, Alexandru și Bogdan-Vlad și credința boierilor noștri: credința panului Duma, credința panului Gangur, credința panului Dragoș vornic, credința panului Hârman, credința panului Dajbog, credința panului Iașco Hudici, credința panului Șteful părcălab de Hotin, credința panului Ciortorovschi, credința panului Micotă și a lui Rețeș părcălabi de Neamț, credința panului Grozea părcălab de Orhei, credința panului Secară părcălab de Cetatea Nouă, credința panului Clănău spătar, credința panului Boldor vistier, credința panului Eremia postelnic, credința panului Frunteș stolnic, credința panului Șandru comis și credința tuturor boierilor noștri moldoveni.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, Moldova, dintre copiii noștri, sau din neamul nostru sau iar pe ori cine îl va alege <dumnezeu>¹⁾ să fie domn al țării noastre, acela să nu clintească dania și întărirea noastră, ci să le întărească și să le împuternicească, pentrucă le-am dat și le-am întărit pentru dreapta lor slujbă, și pentrucă este ocina lor dreaptă.

Iar pentru mai mare putere, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie și să atârne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Alexa la Suceava, în anul 6998 <1490> luna Ianuarie 18.

Orig. slav, perg., pecete atârnată, căzută.

Acad. R.P.R., CVIII/16.

116

1490 (6998) Ianuarie 18.

Suret di pi ispisocul lui Ștefan v<oe>v<od>, din let 6998 <1490>, Ghenar 18, prin cari miluești satul Ochiteștii, diasupra Elanului, pi Negrita, fata popii Oanii.

După M. Gostăchescu, Doc. moldovenești dela Ștefan cel Mare, p. 139.

Rezumat rom.

117

1490 (6998) Martie.

Suret din let 6998 <1490> Martie, ispisoc dela Ștefan v<oe>vod.

Facem știre cu această carte a noastră, tuturor cui pe dânsa vor căuta, sau citind vor asculta. Iată această adivă ată slugă a noastră Petriman și soră-sa Agafia Ius i-am miluit pentru a noastră osăbită milă, li-am întărit lor, în pământu<l> nostru a Moldovii, pre a lur drepte ocini, sate<le>, anumi Porceștii și Brebii și Hociungii, în țân<u>t Niamțului. Aceste scrisi mai

¹⁾ loc rupt și ilizibil în orig.

sus sălești ca să le fii dela noi, uric cu tot vinitul, lor și ficiurilor lor și ficiurilor lor și nepoților și strănepoților și răstrănepoților și a tot niamului lor, cât să va alege mai de aproape, nerușuit niciodată în veci.

Iar hotar acestor sate de mai sus scriși ca să fii pe hotar vechiu, pe unde din veci au umblat.

Și pentru aciastă, credința domnii mele Ștefan v<oe>v<oe>d și a fiilor noștri Alicsandru, Bogdan [și] Vlad și credința boierilor domniei mele.

Acad. R.P.R., Filiala Iași, Fond. Spiridonie, XXXVI, 18.

Trad. rom. din sec. XIX.

118

1490 (6998) Martie 3, Suceava.

† Din mila lui dumnezeu, noi Ștefan vovod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră, că a venit înaintea noastră <și înaintea tuturor> ¹⁾ boierilor <noștri moldoveni> ²⁾, Urăta, fiica Malei, nepoata lui Jurj Piatră, <de bună voia ei, nesilită de nimeni, nici> ³⁾ prigonită și a vândut <ocina> ⁴⁾ ei dreaptă din uricul ei <drept> ⁵⁾, un sat pe Bârlad, anume Dob<roslăvești> ⁶⁾ și cu <moara> ⁷⁾ pe pârâul..... ⁸⁾ <Și a vândut> ⁹⁾ acest sat <credinciosului> ¹⁰⁾ nostru <pan Avraam> ¹¹⁾ pentru 150 de zlofi tătarești.

Și s'a ridicat sluga noastră, pan Avraam diac dela vistierie <și a plătit toți deplin> ¹²⁾, acești <150 de zlofi tătarești> ¹³⁾ în mâinile Urătei, fiica Malei, nepoata lui Jurj Piatră, înaintea noastră și înaintea boierilor noștri.

<Deci noi văzând buna lor voie și tocmeală și plată deplină> ¹⁴⁾, iar noi deasemenea și dela noi am dat și am întărit slugii noastre, pan Avraam diac dela visterie, ca să-i fie <și dela noi uric cu tot venitul> ¹⁵⁾ lui și copiilor lui și nepoților lui și strănepoților lui și răstrănepoților lui și întregului neam al lui, care i se va alege cel mai de aproape, neclintit niciodată în veci> ¹⁶⁾.

<Iar hotarul> ¹⁷⁾ acestui sat mai sus spus să fie din toate părțile <pe hotarul cel vechiu, pe unde din veci au folosit> ¹⁸⁾.

<Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus scrisului, noi Ștefan vovod și credința preaiubiților fii ai domniei mele, Alexandru și Bogdan Vlad și credința boierilor noștri, credința panului> ¹⁹⁾ Duma părcălab..... ²⁰⁾ credința panului Herman..... ²¹⁾ părcălab de Hotin..... ²²⁾ credința panului Micotă și a panului..... ²³⁾ părcălabi de Neamț..... ²⁴⁾ părcălab de Cetatea Nouă..... ²⁵⁾ <credința panului> ²⁶⁾ Boldor vistier..... ²⁷⁾ <credința> ²⁸⁾ panului Șandru comis și credința <tuturor boierilor noștri> ²⁹⁾ moldoveni mari <și mici> ³⁰⁾.

Iar după viața noastră <bine va fi> ³¹⁾ domn <al țării> ³²⁾ noastre, <Moldova, dintre copiii noștri sau> ³³⁾ din neamul nostru sau iarăși <pe oricine îl va alege

¹⁾ loc șters, ilizibil în orig.

²⁾ în orig. se poate citi numai: „Dob....”. S'a completat Dobrosilăvești, după numele satului care se află pe Bârlad la gura Rebricei, unde mai erau și alte sate ale Urătei.

dumnezeu să fie domn al țării noastre¹⁾), Moldova, <acela să nu¹⁾ clinească <dania și întărirea noastră, ci¹⁾ să-i întărească și să-i <împuternicească, pentrucă i-am dat și i-am întărit pentru¹⁾ dreapta și credincioasa <lui¹⁾ slujbă și pentru că el <și-a cumpărat pe banii săi drepti¹⁾.

Iar pentru mai mare putere <și întărire a tuturor¹⁾ celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan T<ăutul logofăt¹⁾, să scrie și să atârne pecetia noastră <de această carte a noastră¹⁾.

A scris Ion diac, la Suceava, în <anul¹⁾ 6998, <1490> luna Martie 3 zile.

Arh. St. Buc., Mitropolia Moldovei, CXLIX/1.

Orig slav perg. Actul a fost răzuit, apoi s'a scris peste el textul actului din 17 Martie 1490. V. mai jos în prezentul volum, sub același cotă. Textul de mai sus este traducerea textului primitiv răzuit, care se vede că a fost anulat de cancelaria Moldovei, iar pergamentul a fost folosit pentru alt act. I. Bogdan, Doc. lui Ștefan cel Mare, I, p. 433, semnalează existența textului scris sub cel publicat, dar nu l-a putut citi și a renunțat la el.

119

1490 (6998) Martie 7, Suceava.

† Din mila lui Dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor, celor ce o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că au venit înaintea noastră și înaintea boierilor noștri, Nastea și sora ei, Sofia, fiicele lui Ștefco Dămăcuș, de bună voia lor, nesilite de nimeni, nici asuprite și au vândut ocina lor dreaptă din uricul lor drept, un sat pe Crasna, anume Măgdășanii, unde a fost Mic Ruptură, slugii noastre Ilea Nașfă, pentru 80 zolți tătărești. Și s'a sculat sluga noastră Ilea Nașfă și a plătit toți acești bani mai sus scriși, 80 zolți tătărești, în mâna Nastei și în mâna surorii ei, Sofia, fiicele lui Ștefco Dămăcuș, înaintea noastră și înaintea boierilor noștri.

Deci, noi văzând buna lor voie și tocmeală și plata deplină, noi deasemenea și dela noi am dat și am întărit slugii noastre, Ilea Nașfa, acest sat mai înainte spus, pe Crasna, anume Măgdășanii, unde a fost Mic Ruptură, să-i fie dela noi uric și cu tot venitul, lui și copiilor lui și nepoților lui și strănepoților lui și răstrănepoților lui și întregului lui neam, cine i se va alege cel mai de aproape, neclintit niciodată în veci.

Iar hotarul acestui sat mai sus scris <să fie> după vechiul hotar, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus scrisului, noi Ștefan voevod și credința fiilor prealubiți ai domniei mele, Alexandru și Bogdan-Vlad, și credința boierilor noștri: credința panului Duma, credința panului Gangur, credința panului Dragoș vornic, credința panului Hărman, credința panului

¹⁾ loc șters, ilizibil în orig.

Hudici, credința panului Dajbog, credința panului Șteful dela Hotin, credința panului Micotă și a panului Reșeș părcălabi de Neamț, credința panului Groza Micotici părcălab de Orhei, credința panului Secară dela Cetatea-Nouă, credința panului Clănău spătar, credința panului Boldor vistier, credința panului Eremia postelnic, credința panului Frunteș stolnic, credința panului Șandru comis și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, mari și mici.

<Iar după¹⁾ viața <noastră, cine va fi domn al țării noastre sau dintre copiii noștri¹⁾ sau din <neamul¹⁾ nostru sau iar pe ori cine îl va alege Dumnezeu să fie domn al țării noastre, Moldova, acela să nu clinească dania și întărirea noastră, ci să întărească și să împuternicească, pentrucă i-am dat și i-am întărit pentru slujba lui dreaptă și pentrucă și-a cumpărat pe banii săi drepti.

Iar pentru mai mare putere și întărirea tuturor acestor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie și să atârne pecetea noastră de această carte a noastră.

A scris Ion, la Suceava, în anul 6998 <1490> luna Martie 7.

Acad. R.P.R., Peciți nr. 78.

Orig. slav, perg., pecete atârnată.

120

1490 (6998) Martie 9.

† Din mila lui Dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor celor ce o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că a venit înaintea noastră și înaintea boierilor noștri sluga noastră Iosip, fiul lui Toader Urdugaș, nepotul lui Drăguș, de bună voia lui, de nimeni nesilit, nici asuprit și a vândut dreapta sa ocină din dreptul și propriul său uric, din uricul hunicului său Drăguș, pe care acesta îl avea dela hunicul nostru, Alexandru voevod, a treia parte de sat din Ghigoești, partea dinspre Trudești, pe Pârăul Negru, slugilor noastre, Sima și fratelui lui, Avăr, pentru 80 de zloți tătărești.

Și au plătit slugile noastre Sima și fratele lui, Avăr toți acești bani mai sus scriși 80 de zolți tătărești, înaintea noastră și înaintea boierilor noștri.

Deci noi, văzând buna lor voință și tocmeală și plată deplină, noi deasemenea și dela noi am dat și am întărit slugilor noastre, Sima și fratelui său Avăr, această a treia parte mai înainte spusă din satul Ghigoești pe Pârăul Negru, partea dinspre Trudești, să fie dela noi uric și cu tot venitul, lor și copiilor lor și nepoților lor și răstrânepoților lor și întregului lor neam cine li se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată în veci.

Iar hotarul acestei a treia părți din Ghigoești, începând dela Obârșia pârăului Ghigoeștilor, tot pe pârău în jos până la hotarul Ungurașilor, iar din alte părți după hotarul cel vechi, pe unde din veac au folosit.

¹⁾ loc rupt în orig.

Iar la aceasta este credința domniei mele, a mai sus scrisului, noi Ștefan voevod și credința preaiubiților noștri copii, Alexandru și Bogdan-Vlad și credința boierilor noștri: credința panului Neag, credința panului Duma, credința panului Gangur, credința panului Dragoș vornic, credința panului Hârman, credința panului Dajbog, credința panului Șteful de Hotin, credința panului Micotă și Reșeș dela Neamț, credința panului Ciortorovschi, credința panului Grozea Micotici, credința panului Ion Secară dela Cetatea Nouă, credința panului Clănău spătar, credința panului Boldur vistier, credința panului Eremia postelnic, credința panului Frunteș stolnic, credința panului Șandru comis și credința tuturor boierilor noștri, mari și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, dintre copiii noștri sau din neamul nostru, acela să nu clinească dania noastră, ci să le întărească, fiindcă le-am dat pentrucă și-au cumpărat pe banii lor.

Iar pentru mai mare putere a tuturor acestor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru logofăt, pan Tăutul, să scrie și să atârne pecetea noastră de această carte a noastră.

A scris Coste, la Suceava, în anul 6998 <1490> Martie 9.

Acad. R.P.R., CVIII/20.

Orig. slav, perg., pecete atârnată, căzută.

Cu o trad. rom. din sec. XIX la Arh. St. Buc., A. N., MMCCCLIX/1.

121

1490 (6998) Martie 12, Suceava.

† Din mila lui Dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor, celor ce o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că au venit înaintea noastră și înaintea tuturor boierilor noștri moldoveni, slugile noastre Coste Murgoci și nepotul lui de soră, Gavril, fiul Negritei, de bună voia lor, nesiliți de nimeni, nici asupriți și au vândut ocina lor dreaptă din uricul lor drept, din uricul unchiului lor, Mihăilă gramatic, și din privilegiul pe care l-a avut el dela bunicul nostru, Alexandru voevod, un sat pe Sireșel, anume Tominții, unde a fost Dragomir Patruzești-de-păre și Șandru. Și au vândut acest sat slugii noastre, pan Iurie Șerbici, pentru 100 zloți tătărești.

Și s'a sculat sluga noastră pan Iurie Șerbici și a plătit toți acești bani mai sus scriși, 100 zloți tătărești, în mâna slugilor noastre, Coste Murgoci și în mâna nepotului lui de soră, Gavril, fiul Negritei, înaintea noastră și înaintea boierilor noștri.

Deci noi văzând bună voia lor și tocmeala și plata deplină, noi deasemeni și dela noi am dat și am întărit slugii noastre, pan Iurie Șerbici acest sat spus mai înainte pe Sireșel, anume Tominții, unde a fost Dragomir Patruzești-de-păre și Șandru, să-i fie dela noi uric și cu tot venitul, lui și copiilor lui și nepoților

lui și strănepoților lui și răstrănepoților lui și întregului lui neam, cine i se va alege cel mai de aproape, neclintit niciodată în vecei.

Iar hotarul acestui sat mai sus scris să fie din toate părțile după vechiul hotar pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus scrisului, noi Ștefan voevod și credința preiubiților fii ai domniei mele, Alexandru și Bogdan-Vlad și credința boierilor noștri: credința panului Neag, credința panului Duma, credința panului Gangur, credința panului Dragoș vornic, credința panului Hărman, credința panului Iașco Hudici, credința panului Dajbog, credința panului Șteful părcălab de Hotin, credința panului Micotă și a panului Rețeș părcălabi de Neamț, credința panului Andreico Ciortorovschi, credința panului Grozea părcălab de Orhei, credința panului Ion Secară părcălab de Cetatea Nouă, credința panului Clănău spătar, credința panului Boldor vistier, credința panului Eremia postelnic, credința panului Ion Frunteș stolnic, credința panului Șandru comis și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, mari și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, dintre copiii noștri sau din neamul nostru sau iar pe ori cine îl va alege dumnezeu să fie domn al țării noastre, Moldova, acela să nu-i clinească dania și întărirea noastră, ci să-i întărească și să-i imputernicească, pentrucă i-am dat și i-am întărit pentru slujba lui dreaptă și credincioasă, și pentrucă și-a cumpărat pe banii lui drepti și curați.

Iar pentru mai mare putere și întărire a tuturor acestor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie și să atârne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Toader diacon la Suceava, în anul 6998 <1490> Martie 12.

După I. Bogdan, Doc. lui Ștefan cel Mare, I, p. 400—401.

Orig. slav, în Muz. Bawarowski-Lwow.

122

1490 (6998) Martie 15, Suceava.

† Din mila lui dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor celor ce o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că a venit înaintea noastră și înaintea tuturor boierilor noștri moldoveni, Neagșa, fiica lui Hanea, de bună voia ei, nesilită de nimeni și nici asuprită și a vândut dreapta sa ocină, din uricul tatălui ei, Hanea, un sat, pe Șumuz, anume Fulticeanii, unde a fost Stan Pântece. Acest sat l-a vândut credinciosului nostru pan, Isac vistier pentru 200 zloți tătărești.

Și s'a sculat credinciosul nostru pan, Isac vistier și a plătit toți acești bani, în mâinele Neagșei, fiica lui Hanea.

Și iarăși, privilegiul pe care l-a avut tatăl ei, Hanea, pe acest sat, pe Fulticeani, dela unchii noștri, dela Ilieș voevod și dela Ștefan voevod, ea deasemenea l-a dat în mâinele panului Isac vistier, înaintea noastră și înaintea boierilor noștri.

Și în același timp, deasemenea («au venit»¹⁾) înaintea noastră și înaintea boerilor noștri, Mărușca, fiica lui Mihul logofăt, nepoata popei Iuga și Dragoș Stănișescu, fiul lui Nan tot de bună voia lor nesiliți de nimeni și nici asupriți, și au vândut dreapta lor ocină din dreptele lor urice, din uricele «hunicului»²⁾ Marușcăi, popa Iuga și din uricul tatălui lui Dragoș Stănișescu, anume Nan și din privilegiul pe care ei l-au avut dela hunicul nostru, dela Alexandru voevod, un sat, anume Buciumeni, în jos de Rădășani. Acest sat l-au vândut credinciosului nostru pan Isac vistier, pentru 120 de zloși tătărăști.

Și s'a sculat pan Isac vistier și a plătit și acești hani mai sus scriși «1»²⁾ de zloși în mâinile Marușcăi, fiica lui Mihul logofăt, nepoata lui popa Iuga și în mâinile lui Dragoș Stănișescu, fiul lui Nan.

Și iarăși Mărușca și Dragoș ce privilegiu au avut ei pe acest sat, pe Buciumeni, dela hunicul nostru dela Alexandru voevod, încă le-au dat în mâinile panului Isac vistier înaintea noastră și înaintea boerilor noștri.

De aceia noi, văzând bună voia lor și tocmeală și plată deplină, noi deasemenea am dat dela noi și am întărit credinciosului nostru pan Isac vistier aceste sate mai înainte zise, anume Fulticeanii, pe Șumuz, unde a fost Stan Pântec și Buciumeni în jos de Rădășani, să-i fie dela noi uric și cu tot venitul lui și copiilor lui și nepoților lui și strănepoților lui și răstrănepoților lui și întregului lui neam cine i se va alege cel mai de aproape, neciintit niciodată în veci.

Iar hotarul acestor sate mai sus scrise să fie din toate părțile, după hotarul vechi, pe unde din veac au folosit.

Iar la aceasta este credința domniei noastre a mai sus scrisului noi Ștefan voevod și credința preaiubiților fii ai domniei noastre, Alexandru și Bogdan Vlad și credința boerilor noștri: credința panului Neag, credința panului Duma, credința panului Gangur, credința panului Dragoș vornic, credința panului Hărman, credința panului Iașco Hudici, credința panului Dajbog, credința panului Șteful părcălab de Hotin, credința panului Micotă «și» a panului Reșeș părcălab de Neamț, credința panului Andreico Ciortorovschi, credința panului Grozea părcălab de Orhei, credința panului Ion Secară părcălab de Cetatea Nouă, credința panului Clănău spătar, credința panului Boldor vistier, credința panului Eremia postelnic, «credința panului» Frunteș stolnic, credința panului Șandru comis și credința tuturor boerilor noștri moldoveni și mari și mici.

«Iar după»³⁾ viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, din copiii noștri sau din neamul nostru sau iarăși

¹⁾ loc rupt în orig.

²⁾ loc șters, și ras în orig.

Iar pentru mai mare putere și întărire a acestor toate mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt să scrie și să atârne pecetea noastră de <această>¹⁾ carte a noastră.

A scris Teodor diac, la Suceava, în anul 6998 <1490> Martie 15.

Acad. R.P.R., Fotografice, Analele Acad., Rom. Mem. Sec. Ist., ser. III, VIII/1928, p. 269, 272 planșa II.

O fotografie necompletă (jumătate dispărută,) ibid., Fotografii, XXIII/87.

123

1490 (6998) Martie 15, Suceava.

† Din mila lui Dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor celor ce o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că au venit înaintea noastră și înaintea boierilor noștri moldoveni sluga noastră Isaiu din Răcătău și nepotul său de soră, Pătru Farcaș, și sora lui Marta, fiii Stanei, și nepotul său de frate, Toma și sora lui Ana, fiii lui Danciul, de bună voia lor, și au împărțit ocina lor dreaptă, satele anume: Gălășești, la gura Răcătăului și mănăstirea care este la gura Dienețului și cu toate poienile care ascultă de ea, și Pănțeștii și Horjeștii și jumătate din Nănești, unde a fost Galeș¹⁾.

Și a căzut slugii noastre Isaiu în partea lui, satele anume: Horjeștii și jumătate din Nănești, <unde>¹⁾ a fost Galeș¹⁾ și a treia parte din Pănțești, iar nepotului său de soră Pătru Farcaș și surorii lui, Marta le-a căzut în partea lor satele anume: jumătate din Gălășești la gura Răcătăului și a treia parte din Păucești și jumătate din mănăstire și cu jumătatea din poieni, iar nepotului <lui>²⁾, Toma și surorii lui, Ana, le-a căzut în partea lor jumătate din Gălășești și a treia parte din Pănțești și jumătate din mănăstire și cu jumătate din poieni.

Toate aceste mai sus scrise să le fie dela noi uric și cu tot venitul, lor și copiilor lor și nepoților lor și strănepoților lor și restrănepoților lor și întregului lor neam, cine li se va alege cel mai de aproape, neclintit niciodată în vece.

Iar hotarul tuturor acestor sate mai sus scrise să le fie cu toate hotarele lor vechi din toate părțile, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus scrisului, noi Ștefan voevod și credința preaiubiților fii ai domniei mele, Alexandru și Bogdan-Vlad, și credința boierilor noștri: credința panului Neag, credința panului Duma, credința panului Dragoș vornic, credința panului Gangur, credința panului Hărman, credința panului Hudici, credința panului Dajbog, credința panului Șteful de Hotin, credința panului Micotă și a panului Rețeș pârcałab de Neamț, credința panului Andreico Ciortorovschi, credința panului Grozea Micotici, pârcałab de Orhei, credința panului Secară pârcałab de Cetatea-Nouă

¹⁾ pasajul • și jumătate... Galeș •, șters ulterior cu o linie neagră.

²⁾ loc ilizibil în text.

crediința panului Clănău spătar, credința panului Boldor vistier, credința panului Eremia postelnic, credința panului Frunteș stolnic, credința panului Șandru comis și credința tuturor boierilor noștii moldoveni mari și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, Moldova, dintre copiii noștri sau din neamul nostru sau iar <pe ori cine>¹⁾ îl va alege dumnezeu să fie domn al țării noastre, Moldova, acela <să nu clinească>²⁾ dania și întărirea noastră, ci să le întărească și să le împuternicească, pentrucă <le-am dat și>³⁾ le-am întărit, pentrucă este ocina lor dreaptă.

Iar pentru mai mare <putere>²⁾ și întărire a tuturor acestor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt să scrie și să atârne pecetea noastră de această carte a noastră.

A scris Ion la Suceava, în anul 6998 <1490> luna Martie 15.

Acad. R.P.R., Fotografii, IV/9.

Foto. după orig. slav, perg., pecete atârnată.

124

1490 (6998) Martie 15, Suceava.

† În numele tatălui și al fiului și al sfântului duh, troiță sfântă și deoiființă și nedespărțită. Iată eu, robul stăpânului meu Isus Hristos, Io Ștefan voevod, din mila lui dumnezeu, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor celor ce o vor vedea sau o vor auzi cetindu-se, că a binevoit domnia mea cu bună voința noastră și cu inimă curată și luminată, și în toată bună voia noastră și cu ajutorul lui dumnezeu și cu bunul nostru gând, și împreună cu rugătorul și părintele nostru chir Gheorghe mitropolitul Sucevei, și cu toți boierii noștri moldoveni și în deosebi cu tot sfatul nostru am făcut, pentru pomenirea sfântrăposaților înaintașilor și părinților noștri, și pentru sănătatea și mântuirea noastră, și pentru sănătatea copiilor noștri, și am dat și am întărit sfintei noastre episcopii dela Rădăuți, și unde este hramul sfântului Ierarh și făcător de minuni Nicolae, și unde este episcop rugătorul și părintele nostru chir Ioanichie, și unde zac sfântrăposații înaintași și străbuni ai noștri, și am dat și am întărit acestei sfinte episcopii a noastre dela Rădăuți 50 de biserici și cu popii: din ținutul Suceava 44, iar din ținutul Cernăuți 6 biserici cu popi, 50 de biserici cu popii care au fost date de bunicul nostru Alexandru voevod.

Începând cu ținutul Suceava: 1-a biserică este în Lucăvăț și cu popă; a 2-a biserică la Jadăuți și cu popă; a 3-a, biserică la Stăncăuți, cu popă; a 4-a; biserică la Storojineț, cu popă, a-5-a, biserică la Bălinești pe Siret, cu popă; a 6-a, biserică la Secară, pe Siret, cu popă; a 7-a, biserică cu popă la Hluboca; a 8-a biserică la Bărlinți, cu popă; a 9-a, biserică cu popă la Te-

¹⁾ loc rupt în text.

²⁾ loc ilizibil în text.

terna; a 10-a, biserică la Cerepcauți, cu popă; a 11-a, biserică la Volcineți; a 12-a biserică cu popă unde este Cudrea Oprișe; a 13-a, biserică la Bainti, cu popă; a 14-a, biserică cu popă la Telebecinți; a 15-a biserică cu popă la Brânză; a 16-a, biserică la Sinăuți, cu popă; a 17-a biserică cu popă la Dârșco; a 18-a biserică la Vlădăuți, cu popă; a 19-a, biserică cu popă la Rugășești; a 20-a, biserică la Slăvăuți, cu popă; a 21-a, biserică la Călinești, cu popă; a 22-a, biserică la Dobrinăuți, cu popă; a 23-a, biserică la Zamostia, cu popă; a 24-a, biserică cu popă la Băsinți; a 25-a, biserică la Băilăuți, cu popă; a 26-a, biserică la Grama, cu popă; a 27-a, biserică la Calafendăști, cu popă; a 28-a, biserică la Călinești, cu popă; a 29-a, biserică la Roman, cu popă; a 30-a biserică la Crăinicești, cu popă; a 31-a, biserică la Badenți, cu popă; a 32-a biserică la Ivancicăuți, cu popă; a 33-a, biserică la Iuga cel Prost; a 34-a biserică la Dolhești, cu popă; a 35-a, biserică la Ilieșuți, cu popă; a-36-a, biserică cu popă la Vălhoveț; a 37-a, biserică cu popă pe Vălhoveț, a 38-a, biserică cu popă pe Soloneț, la Vlad Negrul; a 39-a, biserică cu popă din jos de Vlad Negrul, unde a fost popa Matii; a 40-a, biserică cu popă la gura Solonețului; a 41-a, biserică cu popă la gura Solcâi; a 42-a, biserică cu popă la gura Costinei; a 43-a, biserică la Bălăceana, cu popă; a 44-a, biserică cu popă la Costina, la Dragomir Joratu. Iar șase biserici cu șase popi le-am dat și le-am întărit episcopiei noastre dela Rădăuți din ținutul Cernăuți, anume: două biserici din târg din Cernăuți, și trei biserici din Cuciur, și o biserică din Mihalcea.

Toate aceste biserici cu popi, adică aceste 6 biserici cu 6 popi, le-am dat în schimb pentru 6 biserici cu 6 popi, pe cari ni le-a dat rugătorul nostru chir Ioanichie, episcop de Rădăuți, din ținutul Sucevei, de bună voia lui și cu binecuvântarea lui, anume bisericile cu popi din ținutul Suceava; 1-a biserică la Climăuți, a 2-a biserică la Vișani, cu popă, a 3-a biserică la Fratăuți, cu popă, a 4-a biserică la Balasinești cu popă, a 5-a biserică dela Jicovul de Sus, a 6-a, biserică cu popă, în Măcicâtești. Aceste biserici și cu acești popi sunt scriși în privilegiul bunicului nostru Alexandru voevod și noi le-am întors și le-am închinat să asculte de mănăstirea noastră dela Putna, căci aceste biserici și acești popi sunt din satele mănăstirii.

Deci noi am dat episcopiei noastre dela Rădăuți, în schimb pentru aceste 6 biserici cu 6 popi din ținutul Suceava, acele 6 biserici cu 6 popi în ținutul Cernăuți, ca să fie deplin episcopiei noastre dela Rădăuți, cele 50 de biserici cu 50 de popi, care au fost date de bunicul nostru Alexandru voevod, care este la această episcopie a noastră dela Rădăuți.

Și iară ori câte s'au făcut noi mai înainte și ori câte se vor mai face noi de aici înainte și se vor adăoga la aceste mai sus scrise biserici din aceste sate mai sus scrise din ținutul Sucevei și la aceste 6 biserici din ținutul Cernăuților, toate aceste biserici și cu popii lor să asculte de episcopia noastră dela Rădăuți a sfântului Nicolae și cu darea și cu pocloanele, și cu toate pricinile și cu tot venitul bisericesc.

Și deasemenea am mai dat și am întărit episcopiei noastre dela Rădăuți dela sfântul Nicolae toate bisericile, și popii din ținutul Cernăuților, în afară de bisericile și de popii cari se vor afla în satele sfintei noastre mănăstiri dela Putna. Iar alte biserici și popii, câți sunt și câți se vor face noi și se vor adăuga în ținutul Cernăuților, acele biserici și acei popii toți să asculte de episcopia noastră dela Rădăuți și cu dajdea și cu plocoancele și cu toate pricinele, și cu tot venitul popese, cum scriem mai sus.

Toate aceste mai sus scrise să fie episcopiei noastre dela Rădăuți dela noi uric și cu tot venitul, neclintit niciodată în vecii vecilor, nici de patriarh, nici de mitropoliți, nici de altceva.

Iar la aceasta este credința domniei noastre a mai sus scrisului, noi Ștefan voevod și credința preaiubiților fii ai domniei mele Alexandru și Bogdan-Vlad și credința boierilor noștri: credința panului Neagu, credința panului Duma, credința panului Dragoș vornicul, credința panului Hârman, credința panului Hudici, credința panului Dajbog, credința panului Șteful dela Hotin, credința panului Micotă și a panului Reașes părcălabi de Nemț, credința panului Gior-torovschî, credința panului Grozea părcălab de Orhei, credința panului Secară dela Cetatea Nouă, credința panului Clănău spătar, credința panului Boldor vistier, credința panului Eremia postelnic, credința panului Fruntes stolnic, credința panului Șandru comis și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, mari și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre Moldova, dintre copiii noștri sau din neamul nostru sau iar pe oricine îl va alege dumnezeu să fie domn al țării noastre, Moldova, acela să nu clinească dania și întărirea noastră, ci s'o întărească și s'o împuternicească pentrucă am dat și am întărit acestei episcopii a noastre dela Rădăuți, pentru pomenirea sfânt-răposaților înaintași și părinți ai noștri, și pentru sănătatea și mântuirea noastră, și pentru sănătatea și mântuirea copiilor noștri.

Iar cine va încerca să clinească aceasta, acela să fie blestemat de domnul dumnezeu, mântuitorul nostru Isus Hristos, și de precurata lui maică, și de patru evangheliști, și de 12 apostoli de frunte Petru și Pavel și ceilalți, și de 318 părinți dela Nicheia, și de toți sfinții plăcuți lui dumnezeu, și să fie asemenea lui Iuda și blestematului Arie, și să aibă parte cu acei Iudei, cari au strigat asupra lui Hristos dumnezeu: sângele lui asupra lor și asupra copiilor lor.

Iar pentru mai mare putere tuturor acestor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie și să atârne pecetea noastră de această carte a noastră.

A scris Ion, la Suceava, în anul 6998 <1490> Martie 15.

Mănăstirea Putna, nr. 625.
Orig. slav, perg., pecete căzută.

1490 (6998) Martie 15, Suceava.

† In numele tatălui și al fiului și al sfântului duh, troiță sfântă, de o ființă și nedespărțită. Iată eu, robul stăpânului meu Iisus Hristos, Io Ștefan voevod, din mila lui Dumnezeu domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor celor ce o vor vedea sau o vor auzi cetîndu-se, că a binevoit domnia mea cu bunăvoința noastră și cu inimă curată și luminată, și cu toată buna voie noastră și cu ajutorul lui Dumnezeu, ca să întărim și să împuternicim sfînta noastră mănăstire dela Putna, unde este hranul uspenia preasfîntei curatei și prea binecuvîntatei stăpânei noastre născătoare de Dumnezeu și pururea fecioară Maria, și unde este egumen rugătorul nostru arhimandritul chir popa Paisie și iarăși am făcut pentru pomenirea sfînti-răposăților înaintași și părinți ai noștri și pentru sănătatea și mîntuirea noastră și <pentru> sănătatea și mîntuirea copiilor noștri, și am dat și am întărit acestei sfînte mănăstiri a noastre dela Putna, noi și cu binecuvîntarea rugătorului și părintelui nostru chir Gheorghe, mitropolit de Suceava și cu toți boierii și cu sfatul nostru toate bisericile și cu popii care sunt în toate satele care ascultă de această sfîntă mănăstire dela Putna, din ținutul Sucevei și din ținutul Cernăuților, anume bisericile din ținutul Sucevei: 1-a din Jicovul de jos cu popă; a 2-a din Maneuți cu popă; a 3-a biserica din Voitin cu popă; a 4-a, biserică din Târnauca cu popă; a 5-a biserica din Balcăuți; a 6-a, biserica din Greci cu popă; a 7-a, biserica din Cozmin cu popă; a 9-a biserica din Clișcăuți cu popă; a 10-a biserica din Ostrița cu popă.

Și am dat acestei sfînte mănăstiri a noastre dela Putna, noi și cu binecuvîntarea rugătorului și părintelui nostru Ioanichie episcop de Rădăuți, încă 6 biserici cu popi, tot din ținutul Sucevei, anume bisericile: 1-a biserică din Climăuți cu popă, a 2-a biserica în Frătăuți cu popă, a 3-a biserică din Măcicătești cu popă, a 4-a biserică din Vișani cu popă, a 5-a biserica din Buloșinești cu popă, a 6-a biserica cu popă din Jicovul de sus; aceste șase biserici le-am luat împreună cu popii lor, din uricul episcopiei de Rădăuți și din privilegiul pe care l-a avut episcopia de Rădăuți dela bunicul nostru, Alexandru voevod. Iar sfîntei noastre episcopii de Rădăuți iarăși i-am dat și i-am întărit, în locul acestor 6 biserici mai sus scrise cu popii lor alte 6 biserici cu 6 popi în ținutul Cernăuților, anume: 2 biserici cu popii lor în târg în Cernăuți, iar 3 biserici cu popi în Cucur, și a șasea biserică în Mihalcea.

Și încă, ori câte biserici cu popi se vor face și se vor înnoi de aci înainte și ori câți popi se vor pune în toate aceste sate mănăstirești mai sus scrise, și în ținutul Sucevei și în al Cernăuților, ei toți să asculte de această sfîntă mănăstire a noastră dela Putna, și să plătească dare acolo, și tot venitul ce se cuvine unui mitropolit dela popi. Și pe toți acești popi să-i judece egumenul dela mănăstire.

năstirea Putna, iar protopopii sau vornicii oricărui mitropolit sau episcop să n'aibă nicio treabă cu acei popi, în veci.

Și am mai întărit mănăstirei dela Putna și branștea din jurul mănăstirei: Suceava cu toate izvoarele ei, începând hotarul acestei branști dela obârșia Laurii, opcina până la Falcău, apoi pe Falcău în sus până la cărarea unde e groapa lui Alexa la șipot, de acolo opcina până la obârșia Sadovului, apoi opcina până la obârșia Ruscăi și până la obârșia Seleatinului, iar de acolo până la Suceava până la șipot; de acolo până la Pogoniște, apoi până la casa lui Benea, și apoi iarăși opcina până la Arsuri, și opcina până la Dealul lui Timoteiu, și opcina până la Runcul lui Berchez, și iarăși opcina până la obârșia Veței și până la obârșia Maleasii; de acolo până la gura Putnei, unde se varsă în Suceava. Această branște să fie a mănăstirii Putna ca să pescuiască pentru sine și să-și pască vitele. Iar altul nimeni să nu îndrăznească fără voia egumenului să pescuiască în acea branște sau să pască vite și să nu facă nici un alt lucru. Toate aceste mai sus scrise să fie mănăstirii dela Putna dela noi uric și cu tot venitul, neclintit niciodată în veci.

Iar la aceasta este credința domniei mele a mai sus scrisului, noi Ștefan vovod și credința preaiubiților fii ai domniei mele, Alexandru și Bogdan-Vlad, și credința boierilor noștri: credința panului Neag, credința panului Duma, credința panului Gangur, credința panului Dragoșe vornic, credința panului Hârman, credința panului Iașco Hudici, credința panului Dajbog, credința panului Șteful de Hotin, credința panului Micotă și a panului Reașes părcălabi de Neamț, credința panului Andreico Ciortorovschi, credința panului Grozea dela Orhei, credința panului Secară părcălăb de Cetatea Nouă, credința panului Clănău spătar, credința panului Boldor vistier, credința panului Eremia postelnic, credința panului Frunteș stolnicul, credința panului Șandru conisul, și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, mari și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre dintre copiii noștri sau din neamul nostru sau pe oricine îl va alege dumnezeu să fie domn al țării noastre Moldova, acesta să nu clinească dania și întărirea noastră, ci să întărească și să imputernicească, pentrucă i-am dat și i-am întărit acestei sfinte mănăstiri a noastre dela Putna, pentru pomenirea sfântărilor înaintași și părinți ai noștri, și pentru sănătatea și mântuirea noastră și pentru sănătatea și mântuirea copiilor noștri.

Iar cine se va încumeta să clinească acestea, acela să fie afurisit de domnul dumnezeu, mântuitorul nostru Iisus Hristos, și de preacurata lui maică, și de patru evangheliști, și de 12 apostoli de frunte Petru și Pavel și cei'alți, și de 318 sfinți părinți dela Nicheia, și de toți sfinții cei plăcuți lui dumnezeu, și să fie asemenea cu Iuda și cu blestematul Arie, și să aibă parte cu Iudeii cari au strigat asupra lui Hristos dumnezeu: sângele lui asupra lor și asupra copiilor lor.

Iar pentru mai mare putere a tuturor acelor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan Tăutul logofăt să scrie și să atârne pecetea noastră de această carte a noastră.

A scris Teodor diacul la Suceava, în anul 6998 <1490> Martie 15.

Mănăstirea Putna, nr. 625.

Orig. slav. perg., pecefe atârnată.

O fotocopie la Acad. R.P.R., Filiala Iași II/58.

126

1490 (6998) Martie 15, Suceava.

Suceava, 15 Martie 6998 <1490>. Ștefan vodă pentru «Manciulu Oniceanulu» și verii, Ion Loga și surorile, Hinca și Mara, nepoții Giuli, cari dau jumătate de sat Oniciani pe Șomuz, lui Avram diacul de visterie, pentru 110 zloți tătărești, și 70 lui Jurja Onicianul și vărul lui, Ion (mai departe: Ion Oniceanul),

Fiii Alexandru și Bogdan-Vlad, Neagu, Dumă, Grangur, Dragoș vornic, Hărman, Iașco Hudici, Dajbog, Șteful, părcălab de Holin, Micotă și Reașes părcălabi de Neamț, Andreica Ciortorovschi, Grozea, părcălabi de Orhei, Ion Săcară, părcălab de Cetatea Nouă, Clănău spătar, Boldor vistiernic, Eremia postelnic, Ion Frunteș stolnic, Șandru comis, Tăutul logofăt pune pecetea. Scrie Teodoru diac.

După M. Costăchescu, Documente moldovenesti dela Ștefan cel Mare, p. 148.

127

1490 (6998) Martie 16, Suceava.

Din mila lui Dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor celor ce o vor vedea sau o vor auzi cetinduse, că au venit înaintea noastră și înaintea tuturor boierilor noștri moldoveni, sluga noastră Petru și frații lui, Andreico, Matei și Iurie și sora lor Mărina, copiii lui Dașco din Clicicăuți, nepoții lui Groza și ai lui Mihăilă, de bună voia lor, nesiliți de nimeni, nici asupriți și au vândut ocina și dedina lor dreaptă, din uricul bunicilor lor Groza și Mihăilă, un sat pe Prut, la gura Derehluinului, anume Clicicăuți în ținutul Cernăuți.

Acest sat l-am vândut însumi domniei noastre pentru 250 de zloți tătărești. Și domnia noastră a plătit toți acești bani, 250 de zloți tătărești în mâinile lui Petru și a fraților lui, Andreico, Matei și Iurie și a surorii lor, Mărina, înaintea boierilor noștri. Iar privilegiul, pe care l-au avut dela unchiul nostru, Ștefan voevod, pentru acest sat, încă l-am dat în mâinile noastre.

Deasemenea a venit înaintea noastră și a boierilor noștri rugătorul nostru, chir popa Anastasie, egumen al sfintei mănăstiri Moldovița, unde este locașul

bunevestiri a prea curatei născătoare de dumnezeu și cu toți frații întru Hristos, care locuiesc în această mănăstire și s'au înțeles cu domnia noastră de bună voia lor și au dat domniei noastre uricul mănăstirii Moldovița, o prisacă anume Comarna la Bohotin. Iar domnia noastră am dat acestei sfinte mănăstiri a noastre Moldovița, pentru această prisacă Comarna, 5 fălci de vie în dealul Hârlăului, pe care 5 fălci de vie domnia noastră le-am cumpărat dela Bilic din Hârlău și Toader din Hârlău, dela Ivan Despot din Bosancea dela Dimitrie Rău din Hârlău și dela Ion fiul lui Răcilă dela Mileatin, pentru 260 de zlofi tătărești și le-am plătit totul cu bani gata.

După aceasta domnia mea am socotit că este bine, cu bună voia noastră, cu inimă curată și luminată, din toată bunăvoința noastră și cu ajutorul lui dumnezeu, ca să întărim și să imputernicim sfânta noastră mănăstire Putna unde este locașul uspeniei preacuratei noastre de dumnezeu și unde este egumen, arhimandritul Paisie și am făcut pentru sufletele sfântărilor noastre strămoși și părinți, pentru sănătatea și mântuirea noastră, pentru sănătatea și mântuirea doamnei noastre, Maria și pentru sănătatea și mântuirea copiilor noștri și am dat acestei sfinte mănăstiri a noastre Putna mai sus scrisul sat pe Prut, la gura Derehluului, anume Clicicăuți în ținutul Cernăuți, să-i fie uric cu tot venitul și cu tot hotarul, pe unde au folosit din veac, neclintit niciodată în veci. Și privilegiul pe care Petru și frații lui, Andreico, Matei și Iurie și sora lor Mărina l-au dat în mâinile noastre, pe care l-au avut pentru acest sat dela uchiul nostru, Ștefan voevod, pe acesta domnia noastră încă l-am dat în mâinile rugătorului nostru Paisie, arhimandritul de Putna. Încă am mai dat acestei sfinte mănăstiri și mai sus numita prisacă anume Comarna la Bohotin, deasemenea uric neclintit niciodată, în veci.

Și încă am mai dat și am întărit acestei sfinte mănăstiri a noastră Putna, morile noastre proprii, care sunt pe Siret, la târgul Siret, deasemenea să-i fie uric, neclintit în veci.

Și hotarul acestor mori începe ceva mai jos de mori, pe Siret, dela gura Pârăului Târgului, apoi în sus ceva pe pârâu, la doi meri, la un plop însemnat, care este pe marginea acestui pârâu, de acolo drept la un pâr însemnat, apoi drept la un mâr însemnat, apoi peste drum și peste câmp la o salcie mare însemnată, apoi la o salcie strâmbă la malul Siretului, mai sus de mori, cam a hotărnicit și a însemnat pan Tăutul logofăt. Și în acest hotar să-și poată face mănăstirea un pod umblător pe Siret, o sladniță și o moară.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus scrisului, noi Ștefan voevod și credința preaiubiților fii ai domniei noastre, Alexandru și Bogdan-Vlad și credința boierilor noștri: credința panului Neagu, credința panului Duma, credința panului Gangur, credința panului Dragoș vornic, credința panului Hărman, credința panului Iațco Hudici, credința panului Dajbog, credința panului Șteful pârălab de Hotin, credința panului Micotă și a panu-

lui Reașes părcălabi de Neamț, credința panului Andreico Ciortorovschi¹⁾, credința panului Groza dela Orhei, credința panului Ion Secară părcălab de Cetatea Nouă, credința panului Dinga, credința panului Clănău spătar, credința panului Boldor vistier, credința panului Eremia postelnic, credința panului Moghilă ceașnic, credința panului Ion Frunteș stolnic, credința panului, Șandru²⁾ comis, și credința tuturor boierilor noștri moldoven mari și mici.

Iar după viața noastră cine va fi domn al țării noastre, din copiii noștri sau din neamul nostru sau pe cine îl va alege Dumnezeu să fie domn al țării noastre, Moldova, acela să nu clinească dania și întărirea noastră, ci s'o întărească și s'o împuternicească. Iar cine ar încerca însă să clinească sau să nimească această danie și întărire a noastră, acela să fie blestemat de domnul Dumnezeu, mântuitorul nostru Isus Hristos, de preacurata lui maică, de 4 evangheliști, de fruntași apostoli Petru și Pavel și de ceilalți, de 318 părinți purtători de Dumnezeu dela Niceia și de toți sfinții care din veci au plăcut lui Dumnezeu și să fie asemenea lui Iuda trădătorul și blestematului Arie și să aibă parte cu acei Iudei cari au strigat asupra domnului Hristos: Sângele lui asupra noastră și asupra copiilor noștri.

Și pentru mai mare putere și întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru, pan Tăutul logofăt să scrie și să atârne pecetia noastră de această carte a noastră.

A scris Toader diac, la Suceava în anul 6998 <1490> în luna Martie 16.

După F. A. Wickenhauser, Geschichte der Klöster Woronetz und Putna, Cernași, 1886, p. 176—179.

Trad. germană, după orig. slav, perg., pecete atârnată.

128

1490 (6998) Martie 16, Suceava.

Tălmăcire din uricul lui Ștefan voevod, ctitorul sfintii mănăstiri Putna care uric iaste scris pe sârbie, din anii 6998 <1490> Marti din 16 zile.

Din mila lui Dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn țării Moldovii. Facem știre cu această carte a noastră, tuturor cui vor căută pre dânsa, sau o vor auzi-o cetindu-se, și când va fi cuiva trebuință să o știe pre aceasta, iată au venit, înaintea noastră și înaintea a tuturor boierilor noștri moldovenesti, slugile noastre Stanciul și cu frații lui, Ivanco și Isaico, feciorii Fedchii Stărostescul nepoții Mihului și a Jurjii Starosticiul, de a lor bună voe, de nime nevoiți și și nici siliți și au vândut a sa dreaptă moșie, din uricul lor cel drept, din uricul strămoșului lor Jurja starostele și a moșului lor Mihul Stărostescul și a tatălui lor Fedca Stărostescul, și din drese ce-au avut ei dela moșul nostru Alexandru voevod și dela unchii noștri <dela> Iliiaș voevod și dela Ștefan

¹⁾ la Wickenhauser greșit: «Cortorowers».

²⁾ «Schander».

voevod, un sat anume Măcicateștii pe Suceava, și cu morile ce sânt pe Suceava și mănăstirea satului aceluia, și acel sat l-au vândut, și acé mănăstire, domnii mele drept 400 zlofi tătărăști.

Și am plătit domniea mea toți banii acia 400 zlofi tătărăști, în mâinile Stanciului și a fraților lui, Ivanco și Isaico, feciorilor Fedchii Stărostescului înainte boerilor noștri.

Și tocmindu-ne și plătindu-le tot deplin, iară domnia méla aceasta bine am voit, cu a noastră bunăvoință și cu inimă curată și luminată, și din toată vocea noastră ce bună, și cu agiutoriu lui dumnezău, pentru ca să întărim și să întemeem a noastră sfântă mănăstire dela Putna, unde iaste hramul adormirea preasfintei născătoare de dumnezău, unde iaste igumen arhimandritul Paisie, și am făcut pentru sufletele celor răposați, întru sfințirea a moșilor și a părinților noștri, și pentru a noastră sănătate și mântuire, și pentru sănătatea și mântuirea doamnei noastre Marii și pentru sănătatea și mântuirea a fiilor noștri, și am dat acei sfinte mănăstiri acel sat ce s'au dzis mai înainte, anume Măcicatovșii pe Suceavă, și cu morile ce sânt pe Suceavă și cu mănăstirea acelu sat, ca să-i fie uric cu tot venitul și cu toate hotarăle vechi, pe unde au fost din vac, nestrămutate niciodată, în veci.

Și iarăși întru acelaș ceas așjderea au venit, înainte noastră și înainte a tuturor boerilor noștri, rugătoarea noastră Efrosina starița și cu toate surorile dela mănăstirea ei iaste la Horodnic, unde iaste hramul a înălțării cinstitei și de vieață făcătoare cruci, și au închinat acea mănăstire și un sat ei iaste al aceeași mănăstiri, anume Balasineștii pe Suceavă, care acél sat Balasineștii au fost dat, de cei ce-au fost mai înainte de noi, acei mănăstiri. Acea mănăstire și acél sat le-au închinat ca să fie supuse sfintei a noastre mănăstiri dela Putna, besericii adormirii preasfintei născătoare de dumnezău, și dresese ce-au avut starița Efrosina și cu surorile pre acé mănăstire și pre acél sat, dela cei ce-au fost mai înainte de noi, încă le-au dat în mâinile rugătorului nostru Paisii arhimandritul de Putna.

Deci și noi vădzând acé bunăvoință, așjderea și noi pe a lor bună voe am dat și am întărit mănăstirii noastre dela Putna acé mănăstire dela Horodnic și cu tot venitul, cât din veci au fost supus ¹⁾ acei mănăstiri, și acél sat ce s'au scris mai sus anume Balasineștii, uric cu tot venitul și cu toate hotarăle lui cele vechi, pe unde au fost din vac, nestrămutate nici odănoară, în veci.

Iară spre aceasta este credința mai sus numitului, noi Ștefan voevod, și credința preaiubiților noștri fii Alexandru și Bogdan-Vlad ²⁾, și credința boerilor noștri: credința boeriului Dumii, credința boeriului Gangur, credința boeriului Dragoș dvornic, credința boeriului Gherman, credința boeriului Iașco Hudici, credința boeriului Dajbog, credința boeriului Șteful pârălabul Hotinului, credința boeriului Micotă și a boeriului Reșeș pârălabilor

¹⁾ In ms. • supuse •.

²⁾ In ms. • Bogdan și Vlad •.

din Neamț, credința boerului Andreica Ciortorescul, credința boerului Grozii părcălabului de Orhiu, credința boerului Ioan Secară, părcălabul Cetății Noao, credința boerului Dingăi, credința boerului Clănău spătar, credința boierului Boldur visternicul, credința boierului Ierimii postelnicul, credința boierului Moghila păharnicul, credința boierului Ioana Fruntes stolnicul, credința boierului Șandru comisul, și credința a tuturor boerilor noștri moldovenești, și a celor mari și a celor mici.

Iară după a noastră viață, cine va fi domn țării noastre, din feciorii noștri sau din neamul nostru, sau ori pre cine va alege dumnezeu să fie domn țării noastre Moldovii, acela să nu strice daniea și întărirea noastră, ce încă să o întărească și să o întemeze. Iară cine se va ispiti să străce sau să răsipască daniea și miluirea noastră, unul ca acela să fie blăstămat de domnul mântuitorul meu Isus Hristos și de precurata lui maică născătoare de dumnezeu și de patru sfinți evangheliști și de sfinții *de frunte* apostoli Petru și Pavel și de ceilalți sfinți apostoli, și de sfinții purtători de dumnezeu 318 părinți dela Nicheea, și să fie asemenea Iudii și proclutului Ariei, și ea să aibă parte cu Jidovii aceia, cari au strigat asupra domnului Hristos: sângele lui, ¹⁾ asupra lor și asupra fiilor lor.

Iară pentru mai mare întărire și întemeere a tuturoră ce s'au scris mai sus, am poroncit credinciosului boerului nostru, Tăutul logofătului, să scrie și să spânzure pecete noastră la această carte a noastră.

Au scris Theodor diiacul, în Suceavă, în anii 6998 <1490> Mart. 16.

Din adevăratul uric ce iaste scris pe sârbie au talmăcit arhimandritul Vartholomei Mazereanul, în anul 1778, Mai 30 zile.

După I. Bogdan, Doc. lui Ștefan cel Mare, I, p. 425—428.

129

1490 (6998) Martie 16, Suceava.

Din mila lui dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Faecm cunoscut cu această carte a noastră tuturor celor ce o vor vedea sau o vor auzi cetîndu-se, dacă va fi cuiva nevoie, că au venit înaintea noastră și înaintea tuturor boierilor noștri moldoveni slugile noastre Bogdan dela Voitîn și fratele lui, Ioan Miciorna și surorile lor, Ilea și Mușa, copiii lui Hărman, nepoții lui Iațco, de bună voia lor, nesiliți de nimeni, nici asupriți, și-au vândut ocina lor dreaptă din uricul și din privilegiul tatălui lor Hărman, pe care l-a avut dela bunicul nostru Alexandru voevod, un sat anume Voitînul, unde a fost casa tatălui lor, Hărman și a unchiului lor Iațco, unde iese Voitînul din pădure și din poieni, unde a fost mănăstirea lor și fâneața lor cea veche sub codru. Aceasta au vândut însumi domniei mele pentru 500 de zloți tătărești.

¹⁾ In ms. «lor».

Și domnia mea a plătit toți acești bani, 500 de zloji tătărești, deplin cu bani gata în mâinile slugilor noastre, Bogdan dela Voitin și ale fratelui său, Ivan Miciorna și ale surorilor lor, Ilca și Mușa, înaintea tuturor boierilor noștri.

Deasemenea și privilegiul pe care l-au avut tatăl lor Hărman și unchiul lor Iațco pentru acest sat pe Voitin și pe această poiană unde a fost mănăstirea lor și fâneața lor cea veche, dela buniceul nostru, Alexandru voevod, pe acesta încă l-au dat în mâinile domniei noastre.

După aceasta, am socotit domnia mea că este bine și cu bună voia noastră, cu inimă curată și luminată, din toată bunăvoința noastră și cu ajutorul lui Dumnezeu ca să întărim și să imputernicim sfânta noastră mănăstire Putna, unde este hramul uspeniei prea sfintei născătoare de Dumnezeu și unde este egumen arhimandritul Paisie și am făcut pentru pomenirea sfânt răposaților noștri, strămoși și a părinților noștri, pentru sănătatea și mântuirea noastră și pentru sănătatea și mântuirea doamnei noastre, Maria și pentru sănătatea și mântuirea copiilor noștri și am dat acestei sfinte mănăstiri Putna acest sat mai sus scris, anume Voitinul, unde iese Voitinul din pădure și din poieni, unde a fost mănăstirea lui Hărman și a lui Iațco și fâneața lor cea veche sub codru, ca să fie mănăstirii noastre uric cu tot venitul și cu toate hotarele, pe unde au folosit din veac, neclintit niciodată în veci. Iar privilegiul pe care Bogdan și Ivan Miciorna și surorile lor, Ilca și Mușa ni l-au dat în mâinile noastre și pe acesta încă l-am dat în mâinile rugătorului nostru, Paisie arhimandritul de Putna.

Deasemenea am mai dat acestei sfinte mănăstiri 11 sălașe de Țigani din Țigani noștri proprii, pe care i-am dobândit în țara Basarabilor¹⁾, numele Țiganilor: Talpă cu fiii lui: Todorică, Geamlea, Molda și Piciman, Oprea și cu toți copiii lui, Mela cu copiii lui, Danciul cu copiii lui, Petru și Vâsin și toți copiii lui, Vărhare și fiul său Danciul și toți copiii lui, Micul cu copiii lui, Ion cu fiul lui, Bratul și toți copiii lui, Neagul și fiul lui Hacu și cu toți copiii lui, Slav cu copiii lui, Tâmpa cu copiii lui, Langa cu copiii lui și Hârbu cu sălașul lui. Toți acești Țigani mai sus scriși să fie uric acestei mănăstiri mai sus scrise a noastre cu tot venitul, neclintit niciodată, în veci.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus scrisului, noi Ștefan voevod și credința preaiubiților fiii ai domniei noastre, Alexandru și Bogdan Vlad și credința boierilor noștri: credința panului Neagu, credința panului Duma, credința panului Gangur, credința panului Dragoș vornic, credința panului Hărman, credința panului Iațco Hudici, credința panului Dajbog, credința panului Șteful părcălab de Hotin, credința panului Micota și a panului Reașef părcălab de Neamț, credința panului Andreico Ciortorovschi²⁾, credința panului Groza de la Orhei, credința panului Ion Secară părcălab de Cetatea Nouă, credința panului Dinga, credința panului Clănău

¹⁾ Țara Românească.

²⁾ la Wickenhauser « Cortorower ».

spătar, credința panului Boldur vistier, credința panului Eremia postelnic, credința panului Moghilă ceașnic, credința panului Fruntes stolnic, credința panului Șandru ¹⁾ comis și credința tuturor boierilor noștri moldoveni mari și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, dintre copiii noștri sau din neamul nostru, sau iarăși pe cine îl va alege Dumnezeu să fie domn al țării noastre, Moldova, acela să nu clinească dania și întărirea noastră, ci să întărească și să imputernicească. Iar cine ar încerca să clinească sau să nimească dania și întărirea noastră, unul ca acela să fie blestemat de domnul Dumnezeu mântuitorul nostru, Isus Hristos și de prea curata lui maică și de 4 sfinți evangheliști și de sfinții fruntași apostoli Petru și Pavel și de ceilalți și de 318 părinți purtători de Dumnezeu dela Niceia și de toți sfinții care din veac au plăcut lui Dumnezeu și să fie asemenea lui Iuda și blestematului Aric și să aibă parte cu acei Iudei care au strigat asupra domnului Hristos: « Sângele lui asupra noastră și asupra copiilor noștri ».

Iar pentru mai mare întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt să scrie și să atârne pecetea noastră de această carte a noastră.

A scris Teodor diacon, la Suceava, în anul 6998 <1490> în luna Martie 16.

După F. A. Wickenhauser: Geschichte der Klöster Woroneta und Putna, Cernăuți, 1886, p. 179—181.

Trad. germană, după orig. slav, perg., pecete atârnată. Wickenhauser rezumă și o veche trad. rom.

130

1490 (6998) Martie 17, Suceava.

† Din mila lui Dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor, celor ce o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că au venit înaintea noastră și înaintea boierilor noștri, slugile noastre: Mănăilă <și fratele lui> ²⁾, Danul, și surorile lor, Zoica și Nastea, fiicele lui Iurie Dăvidescul de a lor bună voie nesiliți de nimeni, nici asupriți și au vândut ocina lor dreaptă din uricul bunicului lor..... ²⁾ comis, jumătate din satul pe Cărligătură, anume unde a fost Cârstea, partea de sus, în fața Nărotiaesei, dela Pârăul Tancului în sus, slugii noastre Negrilă Batirescul pentru 87 zloți tătarești.

Și s'a sculat sluga noastră Negrilă Batirescul și a plătit toți acești bani, 87 zloți tătarești, în mâna slugilor noastre <Mănăilă și> ²⁾ a fratelui lui, Danul și în mâna surorilor lor, Zoica și Nastea, înaintea noastră și înaintea boierilor noștri.

¹⁾ la Wickenhauser, « Schander ».

²⁾ loc șters în orig.

Deci, noi văzând buna lor voie și tocmeală și plata deplină, <noi> ¹⁾ deasemeni și dela noi am dat și am întărit slugii noastre Negriță Batirescul această jumătate mai înainte spusă din satul de pe Cărligătură, anume unde a fost Cârstea, partea de sus, în fața Narotinsii, dela Pârăul Tancului în sus, să-i fie dela noi uric și cu tot venitul, lui și copiilor lui și nepoșilor lui și strănepoșilor lui și răstrănepoșilor lui și întregului lui neam, cine i se va alege cel mai de aproape, neclintit nicodată în veci.

~ Iar hotarul acestei jumătăți de sat să fie din tot hotarul, jumătate, <după> ²⁾ vechiul hotar, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus scrisului, noi Ștefan voevod, și credința prealubișilor fii ai domniei mele, Alexandru și Bogdan-Vlad, și credința boierilor noștri: credința panului Neag, credința panului Duma, credința panului Găngur, credința panului Dragoș vornic, credința panului Hărman, <credința panului> ³⁾ Hudici, credința panului Dajbog, credința panului Șteful dela Hotin, credința panului Micotă și a panului Rețez părcălabi de Neamț, <credința panului> ³⁾..... ⁴⁾ credința panului Grozea părcălab de Orhei, credința panului Secară părcălab de Cetatea Nouă, credința panului Clănău spătar, credința panului Boldor vistier, <credința panului> ³⁾ Eremia postelnic, credința panului Frunteș stolnic, credința panului Șandru comis, și credința boierilor noștri moldoveni, mari și mic.

Iar după viața noastră, cine <va fi> ³⁾ domn al țării noastre, Moldova, dintre copiii noștri, sau din neamul nostru sau iar pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al țării noastre, Moldova, acela să nu clintească <dania> ²⁾ și întărirea noastră, ci să-i întărească și să-i împuternicească, pentrucă i-am dat și i-am întărit, fiindcă și-a cumpărat pe banii lui drepti.

Iar pentru mai mare putere și întărire a tuturor acestor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie și să atârne pecetea noastră de această carte a noastră.

A scris Ion la Suceava, în anul 6998 <1490> Martie 17.

Arh. St. Buc., Mitropolia Moldovei, CXLIX/1.

Orig. slav, perg., pecete atârnată, căzulă.

Vezi mai sus nota dela doc. 1490, Martie 3, Suceava.

O copie după trad. rom. la Arh. St. Iași, CCCXXXIX/1, p. 556.

131

1490 (6998) Martie 17.

Ștefan voevod dă călugărilor dela Putna Invoice ca în primăvară și în toamnă să trimită câte trei măști după pește, pentru cari nu vor avea să plătească nicio vamă.

¹⁾ loc șters în orig.

²⁾ loc rupt în orig.

³⁾ loc rupt și șters în orig.

Deasemenea în toate satele mănăstirii nu au voie să între nici sudeți nici globnici.

În anul 6998 <1490> Martie 17.

După F. A. Wickenhauser, Geschichte der Klöster Woronez und Putna, Cernăuți, 1886, p. 182.

Rezumat german după textul slav.

132

1490 (6998) Octombrie 14, Suceava.

† Din mila lui Dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor, celor ce o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că aceste adevărate slugi ale noastre Iurșă și nepotul lui, Iișă Saula, nepoții lui Stoian Procelnic cel bătrân ne-au slujit drept și credincios. De aceea, noi văzând dreapta și credincioasa lor slujbă către noi, i-am miluit cu deosebită noastră milă, le-am dat și le-am întărit în țara noastră în Moldova ocinele lor drepte, pe care le-a avut bunicul lor Stoian Procelnic cel bătrân, dela bunicul nostru, Alexandru voevod, satele pe Cârligătură, anume: Procelnicii, unde a fost curtea bunicului lor Stoian Procelnic, și Bogdăneștii și Hoveștii și Medelenii și Nedeianii și Bogheasa, și pe Bahlui unde a fost Dragoș și moară pe Bahlui, și pe Jijia Lazoreni, unde a fost Rosneag și Procelnicii și moara pe Jijia, și Cozmeștii și Oșani, și peste Prut: Lăslăoanii la gura Hlobnișii amândouă cuturile, și Negoești și Stancăuții și Scutureceanii și Cernăteștii și Gaurenii și Deleștii la gura Delii amândouă cuturile.

Aceste toate mai sus scrise să le fie dela noi uric, cu tot venitul, lor și fiilor lor și nepoților lor și strănepoților lor și răstrănepoților lor și întregului lor neam, cine li se va alege cel mai de aproape, neclintit niciodată în veci.

Iar hotarul tuturor acestor sate mai sus scrise să le <fie >¹⁾ din toate părțile după vechile hotare pe unde au folosit din veac.

Iar privilegiul pe care l-a avut bunicul lor, Stoian Procelnic, dela bunicul nostru, Alexandru voevod, pentru aceste sate, acest privilegiu a pierit de Turci, cum ne este cunoscut nouă și boierilor noștri. Deaceia, nimeni niciodată să nu pârască nici să dobândească peste acest privilegiu al nostru, niciodată în veci.

Iar la aceasta este credința domniei noastre a mai sus scrisului, noi Ștefan voevod, și credința preaiubiților fii ai domniei mele, Alexandru și Bogdan-Vlad, și credința boierilor noștri: credința panului Duma, credința panului Gangur, credința panului Dragoș vornic, credința panului Hărman, credința panului Dajbog, credința panului Iașco Hudici, credința panului Șteful părcălab de Hotin, credința panului Micotă și a panului Reșeș părcălabi de Neamț, credința

¹⁾ omis în orig.

panului Andreico Ciortorovschi, credința panului Grozea dela Orhei, credința panului Ion Secară păcălăb de Cetatea Nouă, credința panului Dinga, credința panului Clănău spătar, credința panului Boldor vistiier, credința panului Eremia postelnic, credința panului Mohila ceașnic, credința panului Fruntes stolnic, credința panului Șandru comis și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, mari și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre dintre copiii noștri sau din neamul nostru sau iar pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al țării noastre Moldova, acela să nu clinească dania noastră și întărirea noastră, ci să le întărească și să le împuternicească, pentrucă le-am dat și le-am întărit pentru dreapta și credincioasa lor slujbă, și pentrucă le este ocina lor dreaptă.

Iar pentru mai mare putere și întărire a tuturor acestor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru jupan Tăutul logofăt să scrie și să atârne pecetea noastră de această carte a noastră.

A scris Toader diac la Suceava, în anul 6998 (1490) luna Octombrie 14 zile.

Acad. R.P.R., Peceți nr. 375.

Orig. slav, perg., pecete atârnată.

133

1490 (6998) Noembrie 26, Suceava.

† În numele tatălui și al fiului și al sfântului duh, troița sfântă și de o ființă și nedespărțită. Iată eu, robul stăpânului meu Iisus Hristos, Io Ștefan voevod, din mila lui Dumnezeu, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor celor ce o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că au venit înaintea noastră și înaintea tuturor boierilor noștri moldoveni sluga noastră Sima păhârnicel și sora lui, Anușca, panița panului Șandru comis, fiii lui Lazor, și Nastea, panița panului Hărman, și sora ei, Ilca, și fratele lor Toma păhârnicel, fiii lui Coste, de bună voia lor și nesiliți de nimeni, nici asupriți, și au vândut dreapta lor ocină din uricul lor drept și propriu, din uricul și din privilegiul pe care l-au avut părinții lor, Lazor, și fratele lui, Coste, dela bunicul nostru Alexandru voevod, un sat lângă Stăvceani, anume Glodenii, unde a fost Stan. Și au vândut acest sat însumi domniei mele pentru 150 zloți tătărești.

Și am plătit eu, domnia mea toți acești 150 zloți tătărești, în mâna slugii noastre Sima păhârnicel și a surorii lui, Anușca, panița panului Șandru comis, fiii lui Lazor, și în mâna Nastei, panița panului Hărman și a surorii ei, Ilca, și a fratelui lor Toma păhârnicel, fiii lui Coste, înaintea tuturor boierilor noștri moldoveni.

Și după ce am întocmit și am plătit domnia mea tot cât am scris mai sus, iar întru aceia, în acelaș ceas au venit înaintea noastră și înaintea tuturor boierilor noștri moldoveni, rugătorul nostru, chir popa Gherondie egumen și cu toți frații întru Hristos dela sfânta noastră mănăstire dela Homor, unde este

hramul uspeniei preasfintei, curatei și preabinecuvântatei stăpânei noastre născătoare de dumnezeu și pururea fecioară Maria, și au schimbat cu domnia mea. Și au dat domniei mele din uricul acestei sfinte mănăstiri a noastre dela Homor, o seliște anume Poiana, la gura Homorului, iar domnia mea am dat schimb acestei sfinte mănăstiri a noastre dela Homor, unde este hramul uspeniei preasfintei născătoare de dumnezeu, și unde este egumen chir popa Gherondie, pentru această seliște, care este la gura Homorului, acest sat al nostru anume, Glodenii, unde a fost Stan, lângă Stăvceani, pe care sat l-am cumpărat domnia mea dela sluga noastră Sima păhărniceș și dela sora lui Anușca, panița panului Șandru comis, fiii lui Lazor, și dela Nastea, panița panului Hărman, și dela sora ei, Ilca, și dela fratele lor, Toma păhărniceș, fiii lui Coste, ca să fie acest sat anume Glodenii, unde a fost Stan, lângă Stăvceani, dela noi uric acestei sfinte mănăstiri a noastre dela Homor și cu tot venitul, neclintit niciodată în veci.

Iar întru acela, am binevoit domnia mea cu bunăvoința noastră, cu curată și luminată inimă și cu toată bună voia noastră și cu ajutorul lui dumnezeu, ca să întărim și să împuternicim sfânta noastră mănăstire dela Voroneș, unde este hramul sfântului și slăvitului mare mucenic și purtător de biruințe Gheorghie, și unde este egumen rugătorul nostru chir popa Ghenadie și am făcut pentru pomenirea sfântărilor noștri înaintași și părinți și pentru sănătatea și mântuirea noastră și pentru sănătatea și mântuirea doamnei noastre Maria, și pentru sănătatea și mântuirea copiilor noștri, și am dat acestei sfinte mănăstiri a noastre dela Voroneș această seliște spusă mai înainte, anume Poiana, la gura Homorului, să fie acestei sfinte mănăstiri a noastre dela Voroneș dela noi uric, neclintit niciodată în veci.

Iar hotarul mănăstirii dela Voroneș < să fie > începând dela Moldova în dreptul Voroneșului, unde cade în Moldova și de aici pe drum unde cade în drumul mare la movila săpată, de aici peste drumul mare și peste pădure la gura izvorului, la un carpen însemnat, de aici pe izvor în sus la vârful dealului la un brad ¹⁾ însemnat, de aici drept la Fântâna lui Dumitru, de aici pe sub costișă la un brad ¹⁾ însemnat, între două zapodii, de aici drept la un tei, pe care este un buor, care este lângă drum, unde iese drumul din pădure; de aici drept la izvorul Homorului la un arin însemnat, de aici pe izvor în jos până unde iese izvorul din pădure și peste Humor la un plop însemnat, de aici pe sub pădure și peste capătul pădurii la un fag însemnat, care este aproape de drumul mare, unde iese drumul din pădure, de aici drept peste Homor peste Moldova la piatra lui Andonie, Acesta este tot hotarul.

Iar la aceasta este credința domniei noastre a mai sus scrisului, noi Ștefan voevod, și credința preaiubiților fii ai domniei mele, Alexandru și Bogdan-Vlad, și credința boierilor noștri: credința panului Duma, credința panului Gangur,

¹⁾ * brad *, așa în orig.

<crediința panului Dragoș> ¹⁾ vornic... credința panului Hărman, credința panului Dajbog, credința panului Iașco Hudici, credința panului Șteful <părcălab> ¹⁾ de Hotin, credința panului Micotă și a panului Reșeș-părcălabi de Neamț, credința panului Andreico Ciortoróvski, credința panului Grozea părcălab de Orhei, credința panului Ion Seceră părcălab de Cetatea Nouă, credința panului Dinga, credința panului Clănău spătar, credința panului Boldor vistier, credința panului Eremia postelnic, credința panului Mohila ceagnic, credința panului Frunteș stolnic, credința panului Șandru comis, și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, mari și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, dintre copiii noștri sau din neamul nostru sau iar pe ori cine îl va alege dumnezeu să fie domn al țării noastre, Moldova, acela să nu clinească dania și întărirea noastră, ci să întărească și să imputernicească.

Iar cine va îndrăzni să clinească sau să sfărâme dania și întărirea noastră acela să fie blestemat de domnul dumnezeu și mântuitorul nostru Iisus Hristos și de preacurata maică a lui dumnezeu și de 12 sfinți apostoli de frunte, și de 318 sfinți părinți dela Nicheia și de toți sfinții care au plăcut lui dumnezeu.

Iar pentru mai mare putere și întărire a tuturor acestor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie și să atârne pecetea noastră de această carte a noastră.

A scris Toader diac la Suceava, în anul 6998 <1490> Noembrie 26 zile.

Arh. St. Iași, CCXL/3, 4.

Copie slavă cu trad. rom.

Fotocopie, la Acad. R.P.R., XXIII/88.

134

1490 (6998) Decembrie 6, Suceava.

† Din mila lui dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor celor ce o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că au venit înaintea noastră și înaintea tuturor boierilor noștri moldoveni, popa Pătru din Oniceani, nepotul lui Onică și cu copiii săi: Ignat și Sava și Lazăr și Andonie, și cu fiica sa, Ana, de bună voia lor, nesiliți de nimeni, nici asupriți și au vândut ocina lor dreaptă din dreptul și propriul lor uric, a șasea parte de sat din Oniceani, care sunt pe Șumuzul Rece, ce a fost partea lor și cu moară care este pe Șumuz. Și au vândut slugii noastre, pan Avram diac de visterie, pentru 200 zloți tătărești.

Și s'a sculat sluga noastră, pan Avram diac, și a plătit toți acești 200 zloți tătărești în mâna popii Pătru, nepotul lui Onica și în mâna copiilor lui, Ignat și Sava și Lazăr și Andonie și Ana, înaintea noastră și înaintea boierilor noștri moldoveni.

¹⁾ loc rupt în text.

Deci noi, văzând buna lor voie și toameala și plata deplină noi deasemenea și dela noi am dat și am întărit slugii noastre, pân Avram diacon de visterie, această a șasea parte mai înainte spusă de sat din Oniceani, care sunt pe Șumuzul Rece și cu moară pe Șumuz, să-i fie dela noi uric și cu tot venitul, lui și copiilor lui și nepoților lui și strănepoților lui, răstrănepoților lui și întregului lui neam, cine i se va alege cel mai de aproape, neclintit niciodată în veci.

Iar hotarul acestor toate mai sus scrise să fie din toate părțile după vechiul hotar, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credința domniei noastre a mai sus scrisului, noi Ștefan voievod și credința preaiubiților fii ai domniei mele, Alexandru și Bogdan-Vlad și credința boierilor noștri: credința pânului Duma, credința pânului Gangur, credința pânului Dragoș vornic, credința pânului Hărman, credința pânului Iațco Hudici, credința pânului Dajbog, credința pânului Șteful părcălab de Hotin, credința pânului Micotă și a pânului Reșeș părcălabi de Neamț, credința pânului Andreico Ciortorovski, credința pânului Grozea părcălab de Orhei, credința pânului Ion Secară părcălab de Cetatea Nouă, credința pânului Dinga, credința pânului Clănău spătar, credința pânului Boldor vister, credința pânului Eremia postelnic, credința pânului Mohila ceașnic, credința pânului Frunteș stolnic, credința pânului Șandru comis și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, mari și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, dintre copiii noștri, sau din neamul nostru, sau iar pe oricine va alege Dumnezeu să fie domn al țării noastre Moldova, acela să nu-i clintească dania și întărirea noastră, ci să-i întărească și să-i imputernicească, pentrucă i-am dat și i-am întărit pentru dreapta și credincioasa lui slujbă și pentrucă și-a cumpărat pe banii lui drepti.

Iar pentru mai mare putere și întărire a tuturor acestor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie și să atârne pecetea noastră de această carte a noastră.

A scris Toader diacon la Suceava, în anul 6998 <1490> Decembrie 6.

Acad. R.P.R., Peciți nr. 110.

Orig. slav, perg., pecete atârnată.

135

1491 (6999) Ianuarie 7, Suceava.

† Din mila lui Dumnezeu, noi Ștefan voievod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor celor ce o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că pe această adevărată slugă a noastră, Mircea și sora lui, Anușca, și pe sluga noastră Lazor și frații lui, Dragotă și Andrușco și surorile lor, Neaga și Mărina, și pe sluga noastră Coste și sora lui Fedca, și nepoții *) lor Toader și surorile lui, Sofiica și Nastea, fiii lui Ivanco Vârstatu și Stana, fiica lui Dragomir Cașotă, și nepoții *) ei, Ion și sora lui Fedca, fiii

*) nepoți așa în orig.

lui Mircea Cașotă, nepoții lui Bratul viteazul, i-am miluit cu deosebita noastră milă și le-am dat și le-am întărit în țara noastră, Moldova, ocina lor dreaptă, satele anume: Brătuleștii și Fedeleșanii și la Cărligătură: Goeștii și Vârstații.

Toate aceste mai sus scrise să le fie dela noi uric și cu tot venitul, lor și copiilor lor și nepoților lor și strănepoților lor și răstrănepoților lor și întregului lor neam, cine li se va alege cel mai de aproape, neclintit niciodată în veci.

Iar hotarul acestor sate mai sus scrise să fie din toate părțile după vechiul hotar, pe unde au folosit din veac.

Iar privilegiul pe care l-au avut ei pentru aceste sate dela bunicul nostru, Alexandru voevod, și alt privilegiu dela unchiul nostru Iliăș voevod, ele au pierit, cum este în știința domniei noastre și a boierilor noștri.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus scrisului, noi Ștefan voevod și credința prealubiților fii ai domniei mele: Alexandru și Bogdan-Vlad, și credința panului Gangur, credința panului Dragoș vornic, credința panului Hărman, credința panului Iașco Hudvei, credința panului Dajbog, credința panului Șteful părcălab de Hotin, credința panului Micotă și a panului Reșeș părcălabi de Neamț, credința panului Andreico Ciortorovschi, credința panului Grozea părcălab de Orhei, credința panului Ion Secară, părcălab de Cetatea-Nouă, credința panului Clănău spătar, credința panului Boldor vistier, credința panului Eremia postelnic, credința panului Ion Frunteș stolnic, credința panului Șandru comis și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, mari și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre dintre copiii noștri sau din neamul nostru sau iar pe ori cine va alege Dumnezeu să fie domn al țării noastre, Moldova, acela să nu clinească dania și întărirea noastră, ci să le întărească și să le imputernicească pentrucă le-am dat și le-am întărit <pentru> dreapta și credincioasa lor slujbă și pentrucă este ocina lor dreaptă.

Iar pentru mai mare putere și întărire a tuturor acestor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie și să atârne pecetea noastră de această carte a noastră.

A scris Tonder, la Suceava în anul 6999 <1491> <luna> Ianuarie 7.

După I. Bogdan, Doc. dela Ștefan cel Mare, I, p. 445—446.

136

1491 (6999) Ianuarie 16, Suceava.

† Din mila lui Dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor celor ce o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că au venit înaintea noastră și înaintea tuturor boierilor noștri moldoveni, Stana, fiica lui Dragomir Cașotă și nepoții ei de frate, Ion și sora lui Fedia, fii lui Mircea Cașotă, și fiicele lui Udrea anume Tudora,

și sora ei, Anușca, și nepoții de soră ai lui Udrea, anume Șandrea și fratele lui, Vasco, și sora lor, Anușca, nepoții lui Grozea Cașotă, de bună voia lor, nesiliți de nimeni, nici asupriți, și au vândut ocina lor dreaptă din uricul lor drept, un sat pe Smila, anume unde a fost Balaci. Și au vândut acest sat credinciosului nostru pan, Moghila ceașnic pentru 130 zloți tătărăști.

Și s'a sculat pan Moghila ceașnic și a plătit toți acești bani, 130 zloți, în mâna Stanei, fiica lui Dragomir Cașotă și a nepoților ei de frate Ion și sora lui, Fedca, fiii lui Mircea Cașotă, și a fiicelor lui Udrea, Tudora și Anușca, și a nepoților de soră ai lui Udrea, Șandrea și Vasco și sora lor Anușca, nepoții lui Grozea Cașotă, înaintea noastră și înaintea boierilor noștri.

Deci, noi văzând buna lor voie și tocmeală și plata deplină, noi deasemenea și dela noi am dat și am întărit credinciosului nostru pan Moghila ceașnic, acest sat pe Smila mai înainte spus, anume unde a fost Balaci, să-i fie dela noi uric și cu tot venitul, lui și copiilor lui și nepoților lui și stănepoților lui și răstrănepoților lui și întregului lui neam, cine i se va alege cel mai de aproape, neclintit niciodată în veci.

Iar hotarul acestui sat mai sus scris să fie din toate părțile după vechiul hotar, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus scrisului, noi Ștefan voevod, și credința preaiubiților fii ai domniei mele, Alexandru și Bogdan-Vlad, și credința boierilor noștri: credința panului Duma, credința panului Gangur, credința panului Dragoș vornic, credința panului Hărman, credința panului Dajbog, credința panului Iașco Hudici, credința panului Șteful părcălab de Hotin, credința panului Micotă și a panului Reșeș părcălabi de Neamț, credința panului Andreico Ciortorovschi, credința panului Grozea părcălab de Orhei, credința panului Ion Secară părcălab de Cetatea Nouă, credința panului Dinga, credința panului Clănău spătar, credința panului Boldor vistier, credința panului Eremia postelnic, credința panului Frunteș stolnic, credința panului Șandru comis și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, mari și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre dintre copiii noștri sau din neamul nostru sau iar pe ori cine îl va alege dumnezeu să fie domn al țării noastre Moldova, acela să nu-i clintească dania și întărirea noastră, ci să-i întărească și să-i imputernicească, pentrucă i-am dat și i-am întărit pentru dreapta și credincioasa lui slujbă și pentrucă și-a cumpărat pe banii lui drepti.

Iar pentru mai mare putere și întărire a tuturor acestor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan Tăutul logofăt, să scrie și să atârne pecetea noastră de această carte a noastră.

A scris Toader diacon la Suceava, în anul 6999 <1491> Ianuarie 16.

Acad. R.P.R., Peceți nr. 77.

Orig. slav, perg., pecete atârnată.

1491 (6999) Ianuarie 16, Suceava.

† Din mila lui Dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor celor ce o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că a venit înaintea noastră și înaintea tuturor boierilor noștri moldoveni, mari și mici, Maria, fiica Neagăi, nepoata lui Ioan Țucă, de bună voia ei, nesilită de nimeni, nici asuprită, și a vândut ocina sa dreaptă din uricul său drept și propriu, din uricul unchiului ei, Ion Țucă, pe care l-a avut dela bunicul nostru, Alexandru voevod, un sat anume Urgiceni. Aceasta au vândut slugilor noastre Miclăuș și fratelui lui, Ianco, fiii lui Dancovici pentru 52 zloți tătărești ¹⁾.

Și s'au sculat slugile noastre: Miclăuș și fratele lui, Ianco, și au plătit deplin toți acești bani mai sus scriși, 52 zloți tătărești, în mâna Mariei, fiica Neagăi, nepoata lui Ion Țuca, înaintea noastră și înaintea boierilor noștri,

Deci noi văzând buna lor voie și tocmeala dintre ei și plata deplină, noi deasemenea am dat și dela noi și am întărit slugilor noastre Miclăuș și fratele lui, Ianco, acest sat mai înainte spus, anume Urgiceni, să le fie dela noi uric, și cu tot venitul, lor și copiilor lor și nepoților lor și strănepoților lor și răstră-nepoților lor și întregului lor neam, cine li se va alege cel mai de aproape, neclintit niciodată în veci.

Iar hotarul acestui sat al Urgiceniilor, <să fie> începând dela capătul câmpului dela drum, de aici pe marginea dumbrăvii în sus la drumul vechi, de aici, pe drumul vechi până la troian la marginea dumbrăvii dela Broșteni, de aici tot pe marginea dumbrăvii până la hotarul Arămeștilor, de aici peste pădure și peste părau la răpă, de aici pe sub deal la Jidovină, de aici mai sus de mănăstire prin bucovină și Părau Rău, și peste Părau Rău înapoi la capătul câmpului, unde iese drumul din pădure. Acesta este tot hotarul.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus scrisului, noi Ștefan voevod, și credința preaiubiților fii ai domniei mele Alexandru și Bogdan-Viad, și credința boierilor noștri: credința panului Duma, credința panului Gangur, credința panului Dragoș vornic, credința panului Hărman, credința panului Iașco Hudici, credința panului Dajbog, credința panului Șteful părcălab de Hotin, credința panului Micotă și a <panului> Reșet părcălabi de Neamț, credința panului Andreico Ciortorovschi, credința panului Grozea Micotici părcălab de Orhei, credința panului Ion Secară părcălab de Cetatea Nouă, credința panului Dinga, credința panului Clănău spătar, credința panului Boldur vistier, credința panului Eremia postelnic, credința panului Moghila ceașnic, credința panului Ion Frunteș stolnic, credința panului Șandru comis, și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, mari și mici.

¹⁾ pasagiul • și fratelui 52 •, scris de același mână peste text răzuit.

Iar după viața noastră pe cine va alege Dumnezeu să fie domn al țării <noastre>, Moldova, dintre copiii noștri sau din neamul nostru sau iar pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al țării noastre, Moldova, acela să nu le clinească dania și întărirea noastră, ci să le întărească și să le impu-ternicească, pentrucă le-am dat și le-am întărit pentru dreapta și credincioasa lor slujbă și pentrucă și-au cumpărat pe banii lor drepti și curați.

Iar pentru mai mare putere și întărire tuturor acestor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie și să atârne pecetea noastră de această carte a noastră.

A scris Mătieș la Suceava, în anul 6999 <1491 > Ianuarie 16.

Acad. R.P.R., Filiala Iași, XXXII/1.

Orig. slav, perg.

Cu o trad. rom. din 1845 și o alta la Arh. St. Iași, CLXIV/4.

138

1491 (6999) Ianuarie 16, Suceava.

† În numele tatălui și al fiului și al sfântului duh, troiță sfântă și de o ființă și nedespărțită. Iată eu, robul stăpânului meu Iisus Hristos, Io Ștefan voevod, din mila lui Dumnezeu, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor celor ce o vor vedea sau o vor asculta citin-du-se, că au venit înaintea noastră și înaintea tuturor boierilor noștri moldoveni, Neagșa, fiica lui Giurgiu, și cu copiii ei, și iar slugile noastre Groze și fratele lui, Negrilă, și sora lor Mărușca, fiii lui Giulea și Dragotă, fiul lui Ivan, de bună voia lor, nesiliți de nimeni, nici asupriți, și au vândut dreapta și propria lor ocină din uricul lor drept și propriu, din uricul și din privilegiul părinților lor, Giurgiu și Giulea și Ivan, o poiană pe Tazlăul Mare, unde a fost sătul anume Miceștii, însumi domniei mele pentru 120 zloți tătărești.

Și am plătit eu, domnia mea, toți acești 120 zloți în mâna Neagșei, fiica lui Giurgiu și a copiilor ei și în mâna lui Groze și a fratelui lui, Negrilă, și a surorii lor, Mărușca, fiii lui Giulea, și a lui Dragotă, fiul lui Ivan, înaintea tutu-ror boierilor noștri.

Iar întru aceea, iarăși au venit înaintea noastră și înaintea boierilor noștri sluga noastră Petriman și cu surorile sale, Sofiica și Sasca, nepoții lui Oană Porca, deasemenea de bună voia lor, nesiliți de nimeni, nici asupriți, și au vândut ocina lor dreaptă din dreptul și propriul lor uric, din uricul bunicului lor, Oană Porca, pe care l-a avut el dela bunicul nostru, Alexandru voevod, o poiană tot pe Tazlăul Mare, la Pârâu, tot domniei mele pentru 460 zloți tătărești. Și am plătit domnia mea și acești 460 zloți în mâna slugii noastre Petriman și a surorilor lui Sofiica și Sasca, înaintea boierilor noștri.

Și iar întru aceea, deasemenea au venit înaintea noastră și înaintea boierilor noștri, sluga noastră Pătru, fiul lui Bălcu, și cu copiii săi, anume Isaico și Toma

și Andreica și Ioan și fiicele lui, Sora și Sofiata și Mica, deasemenea de bună voia lor, nesiliți de nimeni, nici asupriți, și au vândut <dreapta> și propria lor ocină, din uricul lor drept și propriu, un sat tot pe Tazlăul Mare, anume Flocești, și cu moară, însumi domniei mele pentru 150 zloți tătărești.

Și am plătit domnia mea și acești 150 zloți în mâna lui Pătru și a fiilor lui, Isaico și Toma și Andreico și Ion, <și> a fiicelor lui, Sora și Sofiata și Mica, înaintea boierilor noștri.

Iar privilegiul pe care l-au avut Pătru și cu fiii săi tot dela noi de mărturie că au avut ei un privilegiu pentru acest sat anume Flocești dela bunicul nostru, Alexandru voevod, și dela unchii noștri, Iliș voevod, și Ștefan voevod <și că> aceste privilegii au ars în casa lui Rusul din Flocești, când i-a ars casa, și ei acest privilegiu pe care îl făcusem de mărturie l-au dat în mâinile noastre. Și am plătit și am întocmit domnia mea tot cum scriem mai sus, înaintea tuturor boierilor noștri moldoveni.

Domnia mea într-o aceea, am binevoit cu bunăvoința noastră, cu curată și luminată inimă și cu toată bunăvoia noastră și cu ajutorul lui Dumnezeu, ca să întărim și să împuternicim sfânta noastră mănăstire dela Tazlăul Mare, care este la gura Piștoasei, unde este hramul nașterea preasfintei curatei și prea binecuvântatei stăpânei noastre născătoare de Dumnezeu și pururea fecioară Maria, și unde este egumen rugătorul nostru chir popa Timoftei, și am făcut pentru pomenirea sfântăroșoșilor înaintași și părinți ai noștri, și pentru sănătatea și mântuirea noastră și pentru sănătatea și mântuirea domniei noastre Maria, și pentru sănătatea și mântuirea copiilor noștri, și am dat acestei sfinte mănăstiri a noastre dela Tazlăul Mare, care este la gura Piștoasei, această poiană mai sus scrisă, care este pe Tazlăul Mare, unde a fost satul anume Micești și iarăși cealaltă poiană tot pe Tazlăul Mare, pe Pârâu, și încă și acest sat anume Flocești și cu moară tot pe Tazlăul Mare, ca să fie acestei sfinte mănăstiri a noastre dela Tazlăul Mare, care este la gura Piștoasei, uric dela noi și cu tot venitul, neclintit niciodată în veci.

Și încă am dat în mâna rugătorului nostru egumen chir popa Timoftei dela această sfântă mănăstire a noastră și acest privilegiu pe care l-a dat în mâna noastră Pătru, fiul lui Belco și cu copiii săi.

Iar hotarul acestor poieni mai sus scrise și al acestui sat mai sus scris să fie din toate părțile după vechiul hotar, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus scrisului, noi Ștefan voevod, și credința preaiubiților fii ai domniei mele, Alexandru și Bogdan-Vlad, și credința boierilor noștri.

Accasta scriem. Boierii anume ¹⁾ Tăutul mare logofăt; Duma, Gangur, Dragoș vornicul, Hărmana, Iașco Hudeci, Dajboga, Ștefula pârcaș de Hotin,

¹⁾ dela • Boierii anume • rom. în copia din ms. ca și lista boierilor.

Micotă și Rețeșa păr<călab> de Niamț, Andreica Ciortorovogo, Groze, păru <călab> de Orheiu, Ion Săcară păr<călab> de Cetatea Noao, Dinga, Clână, mare spat<ar>, Boldur vist<ier>, Erimie mare post<elnic>, Movila pah<arnic> Frunteș stolnic, Șandrea comisul.

Din Suceava, în anul 6999 <1491> Ianuarie 16.

« Deasupra în condica »: A Tazlăului pe poiana Mircești.

Arh. St. Buc., Condica Asachi, ms. 628, f. 388—389

Copie slavă.

139

1491 (6999) Ianuarie 17, Suceava.

« Un ispisoc sârbesc dela domnul Ștefan voevod, din anul 6999, <1461>, Ghenar 16, de când sunt trecuți 312 ani, prin care au întărit stăpânirea din vechiul uric pe un sat pe Simila, unde au fost Mihaiu, din sus de Bălăce, ce a cumpărat Toader Pleșan drept 100 zloți tătărești. Iar hotarul acelu sat să fie precum au umblat din vac. »

După I. Bogdan, Dec. lui Ștefan cel Mare, I, p. 455.

140

1491 (6999) Ianuarie 17, Suceava.

Cu mila lui Dumnezeu, noi Ștefan voevod, domnul țării Moldovei. Cunoscute facem cu această carte a noastră tuturor celor ce o vor vedea, sau citindu-se o vor suzi.

Iată au venit, înaintea boierilor noștri moldoveni, Dragole fata lui Dragomir, din Cobăle de a ei bună voe, de nimeni silită, nici asuprită, și a vândut a sa dreaptă ocină dintr'al său drept uric, din uricul tatălui său, Dragomir, un sat pe Cobăle anume Călinești, unde a fost casa tatălui său, Dragomir. Și l-au vândut acel sat credinciosului nostru boer, pan Cozma ușariu, drept 140 zloți tătărești.

Și s'au sculat dumnealui Cozma ușariu și a plătit toți acei de mai sus scriși bani, 140 zloți tătărești, în mâinile Dragolii, fetii lui Dragomir, înaintea noastră și înaintea boierilor noștri.

Deci noi, văzând a lor bună învoială și tocmală și plată deplină, de asemenea și de la noi am dat și am întărit dumisali Cozmii ușariu pe acel de mai sus zis sat pe Cobăle, anume Călinești unde a fost casa tatălui său, lui Dragomir, ca să-i fie lui de la noi uric și cu tot venitul, lui și feciorilor lui și nepoților și strănepoților lui și la tot neamul lui, ce se va alege mai aproape, nestrictat niciodată, în veci.

Iar hotarul acelu de mai sus sat să fie despre toate părțile după hotarul vechi, pe unde au umblat din veac.

Însă dresurile ce a avut Dragomir pe acel sat, ce l-a cumpărat Cozma ușariu, acele dresuri sunt în mâinile lui Pătru și a lui Ioan din Ceretăeni.

Spre aceasta este credința domniei mele mai sus scrise, Ștefan voevozi și credința preaiubiților fii ai domniei mele, Alexandru și Bogdan voevod, și credința boerilor noștri moldoveni: credința pan Duma, credința pan Gangur, credința pan Dragoș vornic, credința pan Hârman credința, pan Iașco Gudici, credința pan Dajbog, credința pan Șteful al Hotinului, credința pan Micotă și pan Rășeș, părcălabii Neamțului, credința pan Ciortorovschi, credința pan Grozea părcălabul Orheiului, credința pan Secara, părcălabul Cetății Noi credința pan Dinga, credința pan Clănău spătar, credința pan Boldur vistiernic, credința pan Eremia postelnic, credința pan Moghila ceașnicul, credința pan Frunteș stolnicul, credința pan Șandrea comisul și credința boerilor noștri moldoveni, mari și mici.

Iar după a noastră viață, cine va fi domnul țării Moldovei, din fiii și neamul nostru, sau pe cine dumnezeu va alege a fi domn, acela să nu strice a noastră danie și întăritură, ci mai mult să-i dea și să-i întărească, pentru că și noi am dat și am întărit lui, pentru a sa dreaptă slujbă și pentru că el a cumpărat cu ai săi drepti bani.

Iar pentru mai mare putere și tărie acelor de mai sus scrise, poruncit-am credinciosului nostru boer, Tăutul logofăt, să scrie și a noastră pecete să o lege cătră această carte a noastră.

A scris Ion diac, în Suceava, la anul 6999 <1491>, în luna Ianuarie 17.

După M. Costăchescu, Doc. moldovenesti dela Ștefan cel Mare, p. 271-272.

141

1491 (6999) Ianuarie 17, Suceava.

† Din mila lui dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor celor ce o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că a venit înaintea noastră și înaintea boierilor noștri moldoveni Dragole, fiica lui Dragomir dela Cobăle, de bună voia ei, nesilită de nimeni, nici asuprită și a vândut ocina sa dreaptă, din uricul tatălui ei, Dragomir, un sat anume Ceretiani la Cobăle. Și a vândut acest sat slugilor noastre, Petrea și fratelui lui, Ion, pentru 133 zloți tătărești, pe care sat îl cumpărase tatăl ei, Dragomir, dela Mărușca, femeia lui Ciumalău dela Cobăle.

Și s'au sculat slugile noastre, Petrea și fratele lui, Ion și au plătit toți acești bani mai sus scriși, 133 zloți, în mâna Dragolei, fiica lui Dragomir dela Cobăle, înaintea noastră și înaintea boierilor noștri.

Deci, noi, văzând buna lor voie și tocmeală și plata deplină, noi deasemenea și dela noi am dat și am întărit slugilor noastre, Petrea și fratele lui, Ion, acest sat mai înainte spus, anume Cerătianii la Cobăle, să le fie dela noi uric și cu tot venitul, lor și copiilor lor deopotrivă și nepoților lor și strănepoților lor și răstrănepoților lor și întregului lor neam, cine li se va alege cel mai de aproape, neclintit niciodată în veci.

Iar hotarul acestui sat mai sus scris să fie începând dela capătul iazului heleșteului și peste câmp la stâlp, de aici peste câmp la stejarul mare, iar dela stejar pe deal peste dumbravă până la bucovină, dela bucovină la vârful Hlabnicului și înapoi pe deal până la același iaz. Acesta este tot hotarul.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus scrisului, noi Ștefan voevod, și credința preaiubiților fii ai domniei mele, Alexandru și Bogdan-Vlad, și credința boierilor noștri: credința panului Duma, credința panului Gangur, credința panului Dragoș vornic, credința panului Hărman, credința panului Iațco Hudici, credința panului Dajbog, credința panului Șteful de Hotin, credința panului Micotă și a panului Reșeș părcălăbi de Neamț, credința panului Ciortorovschi, credința panului Grozea părcălăb de Orhei, credința panului Secară de Cetatea Nouă, credința panului Dinga, credința panului Clănău spătar, credința panului Boldor vistier, credința panului Eremia postelnic, credința panului Mohila ceașnic, credința panului Frunteș stolnic, <credința panului Șandru> comis, și credința tuturor boierilor <noștri> moldoveni, mari și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, Moldova, dintre copiii noștri <sau din neamul nostru, sau iar pe ori cine> ¹⁾ îl va alege <dumnezeu> ²⁾ să fie domn al țării noastre, Moldova, acela să nu clinească dania <și întărirea> ²⁾ noastră, ci să le întărească și să le împuternicească <pentru că le-am dat> ²⁾ și le-am întărit pentru slujba lor dreaptă și pentru că și-au cumpărat pe banii lor dreapți.

Iar pentru mai mare <putere> ¹⁾ și întărire a tuturor acestor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie și să atârne pecetea noastră de această carte a noastră.

A scris Ion la Suceava, în anul 6999 <1491> luna Ianuarie 17.

Acad. R.P.R., Peciți, nr. 15.

Orig. slav, perg., pecete atârnată.

142

1491 (6999) Februarie 26, Suceava.

† Din mila lui Dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei, Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor, celor ce o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că au venit înaintea noastră și înaintea tuturor boierilor noștri moldoveni, slugile noastre, Stanciul Starostescul și frații lui, Ivanco și Isaico, fiii lui Fedca Stărostescul, nepoții lui Mihul Starostici și ai lui Giurgiu dela Frătăuți, de bună voia lor, nesiliți de nimeni, nici asupriți, și au vândut ocina lor dreaptă, din uricul lor drept, din uricul bunicului lor Giurgiu dela

¹⁾ loc ilizibil în orig.

²⁾ loc rupt în orig.

Frătăuși, două sate pe Nistru, unul anume Drislivoe, iar celălalt unde a fost Nosco. Aceasta au vândut slugilor noastre, pan Purece spătar și fratelui lui, Ivenco Tolocico și surorii lor, Oliușca, și nepoșilor lor de frate, Danciul și Petriman, fiii lui Ivenco gumelnic *) și nepoșilor lor de soră, Mihăilaș și Copaci, fiii Vasilisii, pentru 150 zloți tătărești.

Și s'au sculat slugile noastre, pan Purece spătar și fratele lui, Ivenco Tolocico și sora lor Oliușca și nepoșii lor de frate, Danciul și Petriman, și nepoșii lor de soră, Mihăilaș și Copaci, și au plătit toți acești 150 zloți, în mâna lui Stanciul Stărostescul și a frașilor lui, Ivenco și Isaico, înaintea noastră și înaintea boierilor noștri.

Deci, noi văzând buna lor voie și tocmela și plata deplină, noi deasemenea și dela noi am dat și am întărit slugilor noastre, pan Purece spătar și fratele lui, Ivenco Tolocico și sora lor Oliușca, și nepoșilor lor de frate, Danciul și Petriman, și nepoșilor lor de soră, Mihăilaș și Copaci, aceste două sate pe Nistru mai sus spuse, anume: Drislivoe și unde a fost Nosco, să le fie dela noi uric și cu tot venitul, lor și copiilor lor și nepoșilor lor și strănepoșilor lor și răstrănepoșilor lor și întregului lor neam, cui li se va alege cel mai de aproape neclintit, niciodată în veci.

Și iar în același ceas s'a sculat tot înaintea noastră și înaintea boierilor noștri, sluga noastră Ivenco Tolocico, de bună voia lui și a vândut a cincea parte din aceste două sate, Drislivoe și unde a fost Nosco, care a cincea parte a căzut în partea lui. Și a vândut fratelui său, slugii noastre, pan Purece spătar, pentru 30 zloți tătărești. Și a plătit pan Purece spătar și acești 30 zloți în mâna fratelui său Ivenco Tolocico, înaintea noastră și înaintea boierilor noștri.

Deci și noi, deasemenea, după buna voia lor și dela noi am dat și am întărit slugii noastre pan Purece spătar, și această a cincea parte din aceste două sate, să-i fie dela noi uric și cu tot venitul, însă deosebit de sora lui, Oliușca, și de nepoșii lui de frate, Danciul și Petriman, fiii lui Ivenco gumelnic și de nepoșii lui de soră, Mihăilaș și Copaci, fiii Vasilisii, lui și copiilor lui și nepoșilor lui și strănepoșilor lui și răstrănepoșilor lui și întregului lui neam, cine i se va alege cel mai de aproape, neclintit niciodată în veci.

Iar hotarul acestor două sate mai sus scrise să fie din toate părțile după vechiul hotar, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus scrisului, noi Ștefan voevod, și credința preaiubișilor fii ai domniei mele, Alexandru și Bogdan-Vlad, și credința boierilor noștri: credința panului Duma, credința panului Gangur, credința panului Dragoș vornic, credința panului Hărman, credința panului Dajbog, credința panului Iașco Hudici, credința panului Șteful dela Hotin, credința panului Micotă, și a panului Reșeș pârcałabi de Neamț, credința panului Andreico Ciortorovschi, credința panului Grozea dela Orhei,

*) « eluceer de aric ».

crediința panului Secară dela Cetatea Nouă, credința panului Dinga, credința panului Clănău spătar, credința panului Boldor vistier, credința panului Eremia postelnic, credința panului Moghila ceașnic, credința panului Frunteș stolnic, credința panului Șandru comis, și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, și mari și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, dintre copiii noștri sau din neamul nostru, sau iar pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al țării noastre, Moldova, acela să nu clinească dania și întărirea noastră, ci să le întărească și să le împuternicească, pentru că le-am dat și le-am întărit pentru dreapta lor slujbă și pentru că și-a cumpărat cu banii lor drepti.

Iar pentru mai mare putere și întărire a tuturor acestor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie și să atârne pecetea noastră de această carte a noastră.

A scris Toader diacon la Suceava, în anul 6999 <1491> luna Februarie 26 zile.

Arh. St. Buc., Peceți nr. 139.

Orig. slav, perg., pecete atârnată.

Cu două traduceri rom., una din 1794 Octombrie 10, cealaltă din 1865 Octombrie 15.

143

1491 (6999) Martie 9.

Let 6999 <1491> Mart. 9.

Ștefan voevoda, pe satul Crăeștii pe Răbrice.

Venit-au, înainte noastră și înainte boierilor noștri, Iliana fata lui Moiseiu, nepoata popii Micului, de a lor bună voia au vândut a sa driaptă ocină și moșie, satul anume Crăeștii pe Răbrice, aceasta au vândut-o preutesii popii Petrii, drept 100 de zloși, și au plătit toți bani deplin, acea 100 de zloși, în mâinile Ilenii, fetii lui Moiseiu, înainte noastră și înainte boierilor noștri. Și diresile ce au avut pre acestu sat, dela unchiul nostru Ilieș vodă, li-au dat în mâinile ei.

Și noi, dacă am vădzut a lor de bună voia și deplin plată, noi încă am dat și am întărit ca să-i fie dela domnie me driaptă ocină și moșie și uric de întăritură cu tot vinitul, în veci. Iar hotarul acestui sat Crăești ca să fie din toate părțile pe hotarile cele vechi, pe unde de veci au inblat. Aceasta.

Arh. St. Buc., Condica Asachi, ms. 629, f. 19.

Trad. rom. din prima jumătate a sec. XVIII.

144

1491 (6999) Aprilie 20, Suceava.

<Deasemenea > ¹⁾ Ștefan voevod domn al țării Moldovei. Am dat și am miluit și am întărit și am împuternicit sfintei noastre mânăstiri, pe care am

¹⁾ Cuvânt adaus de trad. din condică, arătând că înainte a fost alt act al lui Ștefan cel Mare.

făcut-o la Tazlău Mare, trei sate din satele noastre drepte domnești anume <Zăneștii și Stolnicii> ¹⁾ și Faurii, mai jos de gura Cracăului, care aceste sate au fost din ocolul curților noastre de la Piatra, ca să fie sfintei noastre mănăstiri dela Tazlău, unde este bramul nașterii preasfintei și curatei și prea binecuvântatei stăpânei noastre născătoare de dumnezeu și pururea fecioarei Maria <și> ²⁾ unde este rugătorul nostru chir popa Timothei și cu tot venitul și cu morile la Stolnici pe Bistrița și cu ștezele și cu gârlele.

Și iarăși am dat și am miluit domnia mea sfintei noastre mănăstiri mai sus scrise Tazlău cu un sat anume Bureștii pe Siret, unde se numește Fundul, care acest sat Bureștii a fost ascultător de curțile dela Bacău și cu loc de prisacă peste Siret, în pustie, unde se cheamă Mănăstirea și cu bălțile la Siret, să fie sfintei noastre mănăstiri mai sus scrise a Tazlăului și cu tot venitul, dela noi uric, necintit niciodată în veci.

Iar hotarul acestor sate mai sus scrise pe Bistrița, să fie din toate părțile după hotarele vechi, pe unde au folosit din veci.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus scrisului, Ștefan voevod și credința prealubiților fii ai domniei mele, Alexandru și Bogdan Vlad și credința boierilor noștri. Aceasta scriem.

Din Suceava, anul 6999 <1491> Aprilie 20.

* Boiarii anume: Tăutul mare logofăt, Duma, Gangur, Dragoș vornic, Hrămana, Iașco Hudeciu și Dajboga și Ștefula de Hotin Micota și Reațeșă par<călabi> de Niamfu, Ciortorovsco și Grozia păr<călab> de Orheiu, Ion Săcară păr<călab> de Cetatea Nouă, Dinga, Clănău spăt<car> Boldur mare vist<ier>, Erimie mare post<elnic>, Mohila pah<arnic>, Frunteș stolnicul, Șendre comisul.

Arh. St. Buc., Condița Asachi, ms. 628, f. 544—545.
Copie slavă.

145

1491 (6999) Octombrie 15, Suceava.

† Din mila lui dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor, celor ce o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că a venit înaintea noastră și înaintea tuturor boierilor noștri moldoveni, Nastea, fiica lui Ivan Băzdăg, de bună voia ei nesilită de nimeni, nici asuprită, și a dat vărului ei, sluga noastră Balșe, un sat pe Podraga, anume Drăgușanii, puțin mai sus de iazul lui Milea, înaintea noastră și înaintea boierilor noștri.

Deci, noi, văzând buna lor voie și dania pe care ea i-a dat-o toată cu bună voia ei, noi deasemeni dela noi am dat și am întărit slugii noastre, Balșe, acest

¹⁾ loc alb în copie, satele adate după un rez. grecesc al doc.

²⁾ omis în copie.

sat mai înainte spus pe Podraga, anume Drăgușanii, puțin mai sus de iazul lui Milea, să-i fie dela noi uric cu tot venitul lui și <copiilor> ¹⁾ lui și nepoților lui și strănepoților lui și răstrănepoților lui și întregului lui neam, cine i se va alege cel mai de aproape, neclintit niciodată în veci.

Iar hotarul acestui sat să fie din toate părțile după vechiul hotar, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus scrisului, noi Ștefan voevod, și credința preaiubiților fii ai domniei mele, Alexandru și Bogdan-Vlad, și credința boierilor noștri: credința panului Duma, credința panului Gangur, credința panului Boldur vornic, credința panului Hârman, credința panului Hudici, credința panului Dajbog, credința panului Mușat părcălab de Hotin, credința panului Micotă și <a panului> Reșeș părcălabi de Neamț, credința panului Ciortorovschî, credința panului Secară de Cetatea Nouă, credința panului Dinga, credința panului Clănău spătar, credința panului Isac vistier, credința panului Eremia postelnic, credința panului Moghila ceașnic, credința panului Frunțeș stolnic, credința panului Șandru comis, și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, mari și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre Moldova, dintre copiii noștri, sau din <neamul> ¹⁾ nostru, sau iar pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al țării noastre, Moldova, acela <să nu clintească> ¹⁾ dania și întărirea <noastră> ¹⁾, ci să-i întărească și să-i împuternicească, pentru că <i-am dat și> ¹⁾ i-am întărit pentru dreapta lui slujbă și pentru că ea i-a dat <de bună voia ei> ¹⁾.

<Iar pentru> ¹⁾ mai mare putere și înfărire a tuturor acestor mai sus scris, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie și să atârne pecetea noastră de această certă a noastră.

A scris Mătieș diacon la Suceava, în anul 6999 <1491> luna Octombrie 15.

Arh. St. Buc., Peceți nr. 140.

Orig. slav, perg., pecete atârnată.

146

1491 (6999) Octombrie 15.

Pe satul Cernica pe Berheci.

Let 6999 <1491> Octomvrie 15.

Ștefan vod<ă>. Facem știre tuturor cui să cade a ști, că iată au venit, înainte domnii miale și denainte boiarilor noștri moldovenesti, mari și mici, Nastia și soru-sa Marta, fetele Magdii ²⁾ și cu a lor nepoți, cu Coste și cu Gane toți nepoții popii lui Filip, de a lor bună voe, ș'au vândut a lor driaptă ocină și moșia dintru a lor drept uric, din uric dela moșul lor, popa Filip, ce-au avut

¹⁾ loc rupt în orig.

²⁾ Magdinii, așa în text.

el dela moșul nostru, dela Alexandru vod<ă>, un sat pe Barhiaciu, anume Cernica. Acel sat l-au vândut ei slugii noastre, lui Marco spătariul, dreptu 160 arginț<i> tătărăști.

Și s'au sculat sluga noastră, dumnalui Marco spăt. ș'au plătit toți acei bani mai sus scriși, 160 arginți, în mânule Nastii și a surori-sa Martii și a nepoșilor lor, Coste și Gane, denainte noastră.

Deei și noi, vădzind între dânșii bună voire și tomeală și deplin plată, dela domnia mia încăș i-am dat și i-am întărit slugii noastre, dumisale lui Marco spăt., pe acel sat mai sus scris la Berhinciu, anume Cernica, ca să-i fie lui dela noi uric cu tot vinitul, lui și fiilor săi și nepoșilor și strănepoșilor și răstrănepoșilor și a tot niamul său ce să va alege mai de aproape, neclintit, nestricat niciodânăoară, în vecei.

Iară hotarul acelu sat ca să fie din hotarul Româneștilor până la hotarul Istovăiaștilor, iară dispre alte părți ca să fie după bătrânele hotară, după-cum din veacu s'au ojevăit.

Și cătră aceasta este credința domnii mele mai sus numit Ștefan voevoda și credința a preiubiți fii domnii mele și credința tuturor boiariilor noștri: Alexandru beizade, Bogdan-Vlad beizade, Tăutul mare log<os>f<ă>t, Dume, Gangur, Boldur mare vor<en>ie, Hărman păr<că>lab de Hotin, Hudociu păr<că>lab de Hotin, Erimie mare post<eln>ic, Mohila pah<arn>ic Dajboga păr<că>lab de Hotin, Mușat păr<că>lab, Micotă păr<că>lab de Niamț, Reșeș păr<că>lab de Niamțu, Ciortorov<es>chi păr<că>lab <de> Cetatea Nouă, Săcară păr<că>lab <de> Cetatea Nouă, Dinga vor<en>ic, Clânău spat<ar>, Isaac vist<ier>, Frunțes stol<en>ic, Șandra comisul.

Arh. St. Buc., Coudrea Asachi, ms. 629, f. 12 v-13.

Trad. rom. din prima jumătate a sec. XVIII.

147

1491 (6999) Octombrie 15.

6999 <1491>, Octombrie 15. Suret di pi ispisoc sârbesc dela Ștefan v<oe>-vod, — tălmăcit de Evloghie, — întăritor lui One Teliagă și fimei sale, Muș, a trie parti di sat de Ruptura pe Berheciu, parte din glos, și cu loc de moară în Berheciu, ei au cumpărat di la Nastasie și sora ei, Marta, fetile Magdei, drept 50 zloț<i> tătărăști.

După M. Costăchescu, Doc. moldovenești dela Ștefan cel Mare, p. 151.

Rezumat rom.

148

1491 (6999) Octombrie 15, Suceava.

† Din mila lui Dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor celor ce o vor vedea sau o vor auzi

citîndu-se, cã au venit înaintea noastră și înaintea tuturor boierilor noștri moldoveni, sluga noastră, Duma, fiul lui Manea, dela obârșia Ialanului, și nepoții lui de soră, Dragotă Cremene și Țintea, de bună voia lor, nesiliți de nimeni, nici asupriți, și au vîndut ocina lor dreaptă din uricul lor drept, un sat la obârșia Ialanului, anume Măneștii, unde a fost casa tatălui lor, Manea, și mănăstirea, unde lovește pârăul din deal în pădurea lor. Și au vîndut acest sat și această mănăstire slugei noastre Pătru Selîșteanul pentru 75 zloți tătărești.

Și a plătit Pătru Selîșteanul toți acești 75 zloți în mîna lui Duma, fiul lui Manea, și în mîna nepoților lui de soră, Dragotă Cremene și Țintea, înaintea noastră și înaintea boierilor noștri.

Deci, noi, vîzînd buna lor voie și toceală și plata deplină, noi deasemenea și dela noi am dat și am întărit slugii noastre Pătru Selîștenul acest sat mai înainte spus, la obârșia Ialanului, anume Măneștii, și mănăstirea unde lovește pârăul din deal în pădurea lor, să-i fie uric dela noi și cu tot venitul, lui și copiilor lui și nepoților lui și strănepoților lui și răstrănepoților lui și întregului lui neam cine li se va alege cel mai de aporape neclintit niciodată în veci.

Iar hotarul acestui sat și al acestei mănăstiri să fie din toate părțile după vechiul hotar, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus scrisului noi Ștefan voevod, și credința preaiubiților fii ai domniei mele, Alexandru și Bogdan-Vlad, și credința boierilor noștri: credința panului Duma, credința panului Gangur, credința panului Boldur vornic, credința panului Hărman, credința panului Dajbog, credința panului Mușat părcălab de Hotin, credința panului Micotă și a panului Reșeș părcălabi de Neamț, credința panului Ciortorovschi, credința panului Secară de Cetatea Nouă, credința panului Dinga, credința panului Clănău spătar, credința panului Isac, credința panului Eremia postelnic, <credința panului Moghilă ceășnic>, credința panului Fruntes stolnic, credința panului Șandru comis, și credința tuturor <boierilor noștri moldoveni>, mari și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre dintre copiii noștri sau din neamul nostru sau iar pe ori cine îl va alege Dumnezeu să fie domn al țării noastre, Moldova, acela să nu cîntensească dania noastră ci să-i întărească și să-i imputernicească pentru că i-am dat și i-am întărit <pentru> slujba lui și pentru că și-a cumpărat pe banii săi drepti.

Iar pentru mai mare putere și întărire a tuturor acestor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie și să atârne pecetea noastră de această carte a noastră.

A scris Toader la Suceava, în anul 6999 <1491> Octombrie 15.

După I. Bogdan, Doc. lui Ștefan cel Mare, I, p. 406—407.

Orig. slav, perg., pecete lipsă.

1491 (6999) Octombrie 15, Suceava.

† Din mila lui Dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor celor ce o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că a venit înaintea noastră și înaintea tuturor boierilor noștri moldoveni, Greaca, fiica lui Tatul Herlic, de bună voia sa, nesilită de nimeni, nici asuprită, și a vândut ocina sa dreaptă, din uricul său drept, jumătate din satul dela gura Oarbicului, partea de sus, dela pârâu în sus. Și a vândut această jumătate de sat însumi domniei mele pentru 100 zloți tătărești.

Și au plătit domnia mea deplin toți acești 100 zloți tătărești în mâna Greacăi, fiica lui Tatul Herlic înaintea tuturor boierilor noștri moldoveni.

Iar hotarul aceste jumătăți mai înainte spuse din satul dela gura Oarbicului, partea de sus, dela pârâu în sus, să fie începând din partea de jos, dela gura Oarbicului deacurmezișul la Bistrița și în sus la bucovină iar din partea de sus dela comoara lui Urlat deacurmezișul la Bistrița și de aici deacurmezișul la făget. Acesta este tot hotarul.

Și după ce am plătit domnia mea tot deplin, domnia mea întru aceea am binevoit cu bunăvoința noastră și cu curată și luminată inimă și cu toată bunăvoința noastră <și> cu ajutorul lui Dumnezeu, ca să întărim și să împuternicim sfânta noastră mănăstire dela Tazlău, unde este bramul nașterea preasfintei, curatei și preabinecuvântatei stăpânei noastre născătoare de Dumnezeu și pururea fecioară Maria, și unde este egumen rugătorul nostru chir popa Timoftei. Și am dat acestei sfinte mănăstiri a noastre această jumătate din satul dela gura Oarbicului, partea de sus, dela pârâu în sus, ca să fie dela noi acestei sfinte mănăstiri a noastre uric, cu tot venitul, neclintit niciodată în veci.

Și încă am dat și am întărit acestei sfinte mănăstiri a noastre dela Tazlău și branștea care este în jurul mănăstirii începând, dela obârșia Nichidului, dela poiana care se cheamă Poiana Pintenului și în jos pe Nichid, până la glod și dela glod drept la deal la vârful dealului dela Racila și pe deal în jos până la hauri, unde au fost viile, iar de aici înapoi pe acelaș deal în jos până la Runcul lui Bozie, iar de aici drept peste izvorul Tazlăului și la gura Frumoasa Mare și pe Frumoasa Mare în sus până la runc, care este la obârșia Frumoasei-mari, de aici drept la vârful dealului, care se cheamă Sihla Geamirei, de aici în sus pe deal până la răchitiș, iar dela răchitiș deasemeni în sus pe acelaș deal până la obârșia Nichidului, la poiana ce se cheamă Poiana Pintenului, de unde au început întâi. Acesta este tot hotarul acestei branști mai sus scrise.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus scrisului, noi Ștefan voevod și credința preniubișilor fii ai domniei mele, Alexandru și Bogdan-Vlad, și credința boierilor noștri. Aceasta scriem.

Suceava, în anul 6999 <1491> Octombrie 15.

Arh. St. Buc., Gouffier Asachi ms. 628, f. 391-391 v.

Copie slavă.

Trad. rom. în ms. 629, f. 14.

1491 (6999) Octombrie 15, Suceava.

Suret de pe ispisoc vechiu pe sârbie dela Ștefan v<oe>vod Bătrânul, domn țării Mold<o>v<rei>, scris de Toader diac in Suceavă din Ient 6999 <1491>, Oct<om>v<rie> 15.

Înștiințare facem prin această cartea noastră, tuturor cui o vor vidé, sau o vor auzi citindu-se, că viind, înaintea noastră și înaintea tuturor boerilor noștri a Moldovei, rugătoriul nostru clūr popa Grigorie arhimandrit, «egumenul» mănăstirii Bistriții, undi este hramul adormirea pre sfintei de d<cu>mnezeu născătoarei, și cu toți în Heristo>s frații ce sânt petrecători acolo, de nime săliți nici nevoiți, din drept uricul măn<ă>stirii au vândut trii sate, care aceste trii sate au fost date aceștii sfintei măn<ă>stiri de giupânul Negre, din drept uricul lui și din ispisoc ce l-au avut el de la moșul nostru, de la Alexandru v<oe>vod, anume Cârstoi, pe Racova, unde au fost Pătru, feciorul Cârstei alt sat anume Bilcarii, tot pe Racova, unde au fost Oană, fratile lui Pătru, și al treile sat anume Curteștii tot pe Racova, unde au fost ficiorul lui Naneș. Și aceste trei sate le-au vândut domnii mele drept doaa suto zloți tătărești; cum și ipisocul, ce le-au avut această sfântă măn<ă>stire a Bistriții, pe aceste de mai sus arătările trei sate, de la moșul nostru Alexandru v<oe>vod, numitul popa Grigorie arhimandrit și cu toți în Heristo>s frații a aceștii măn<ă>stiri, încă l-au dat în mâinile a domnii mele.

Dup<ă> aceasta au mai venit, înaintea noastră și înaintea boerilor noștri, Drăgălina și cu soru-sa Marușca, fetile a Cozmii Streșină, și nepoții lor: Ion și cu soru-sa Măriia, fii Mihului, toți nepoți a lui Fiere, și iarăș de buna voia lor, de nime săliți nici asupriți, ș'au vândut dreaptă ocina lor din drept uricul lor, din uricul a moșilor lor, a lui Fiere și a lui Pătru și a Cozmii Streșină, un sat pe Racova, anume Fereștii, unde au fost casăle a moșilor lor, a lui Fiere și a lui Pătru și a Cozmii Streșină, și acest sat l-au vândut iarăș domnii mele, drept una sută zloți tătărești; cum și ipisocul ce l-au avut moșii lor Fiere și Pătru și Cozma Streșină pe acest sat de la unchiu noștri, de la Ilieși și de la Ștefan v<oe>vozi, când au fost încă în viață, încă l-au dat în mâna domnii mele.

Dup<ă> aceia au mai venit, înaintea noastră și înaintea boerilor noștri, popa Băilă din Vaslui cu săminția lui... și cu soru-sa Niașca, fii a lui Băilă celui bătrân, și iarăș de buna voia lor, de nime săliți nici asupriți, ș'au vândut driaptă ocina lor din drept uricul lor, din uricul a tatălui lor, a lui Băilă celui bătrân un sat pe Racova anume Păuceștii, unde au fost Păuca cel bătrân, și acest sat l-au vândut iarăș domnii mele, drept cinci zeci zloți tătărești.

Dup<ă> aceia au mai venit, înaintea noastră și înaintea boerilor noștri, Groază Rnhat, ficiorul lui Oanăș Ungurianul, fratile lui Feriz beg, și iarăș de buna voia lui, de nime sălit nici asuprit, ș'au vândut driaptă ocina lui din uricu tătănis-ău, a lui Oanăș Ungurianul, un sat pe Racova anume

Rohații, unde au fost casa tătâni-său, a lui Oanăș Ungurianul, și acest sat l-au vândut iarăș domnii mele, drept cincizeci zloți tătărești, cum și ispisocul ce l-au avut tată-său Oanăș Ungurianul, pe acest sat, de la unchii noștri, de la Ilies și Ștefan voevozi, încă l-au dat în mâna noastră.

După ce aceia au mai venit, înaintea noastră și înaintea boerilor noștri, sluga noastră Toader Hasnăș, și iarăș de buna voia lui, de nime sălit nici asupra și au vândut driapta ocina lui din drept uricul lui din uricul a moșului său, ficiorul lui Hasnăș, și din ispisocul ce l-au avut el dela moșul nostru, dela Alexandru voevod, două sate pe Bârlad, din sus de târgul nostru de Vaslui, anume Bălteni, în gura Stebnicului, și de iastă parte de Bârlad, Delenii, și o săliște anume Miciești, care aceste două sate și această săliște li-au vândut iarăș domnii mele, drept două sute patruzeci zloți tătărești, cum și ispisocul, ce l-au avut moșul său, ficiorul lui Hasnăș, de la moșul nostru, de la Alexandru voevod, pe aceste sate, încă l-au dat în mâna noastră.

După ce aceia au mai venit, înaintea noastră și înaintea boerilor noștri, Nastea și soru-sa Sofiea, fetile lui Ștețu Dămăcușescul, nepoatele a lui Dămăcuș stolnic, și de buna voia lor, de nime sălite nici asupra, și au vândut driaptă ocina lor din drept uricul lor, din uricul a moșului lor, a lui Dămăcuș stolnic, ce l-au avut el de la moșul nostru, de la Alexandru voevod, un sat pe Bârlad, din sus de Vaslui, anume Măreșeni, unde au fost Măreș giudele și l-au vândut domnii mele drept șeptizeci zloți tătărești.

După ce aceia au mai venit, înaintea noastră și înaintea boerilor noștri, Costeia Părăș și soru-sa Drăghița, fii Armancăi, și niamurile lor: Toader și surorile lui Sasca și Parasca și Doclea, fii Anușcăi, toți nepoți a lui Ștefan Mesehnea, și de buna voia lor, de nime săliți nici asupra și au vândut driaptă ocina lor din dreptul uricul lor, din uricul a moșului lor, a lui Ștefan Mesehnea, un sat din sus de Vaslui, în dumbravă, unde au fost casa a moșului lor, a lui Ștefan Mesehnea, și l-au vândut iarăș domnii mele, drept cincizeci zloți tătărești.

După ce aceia deasemeni au venit, înaintea noastră și înaintea boerilor noștri, Anna și surorile ei: Marușca și Armanca, fetile Dobrii, nepoatele lui Brudur, și de buna voia lor, de nime sălite nici asupra, și au vândut driaptă ocina lor din drept uricul lor, din uricul a moșului lor, a lui Brudur, ce l-au avut el de la moșul nostru, dela Alexandru voevod, două sate pe Vaslui, din sus de târgul Vasluiului, anume Brudureștii, unde au fost satul a lui Drăgoi și a Tomii, și l-au vândut iarăș domnii mele, drept una sută zloți tătărești.

După ce aceia au mai venit, înaintea noastră și înaintea boerilor noștri, Ionașcu, ficiorul Jorăi, nepot Giurgii Răspopă, și de buna voia lui, de nime sălit nici asupra, și au vândut driaptă ocina lui din uricul a moșului lui, a Giurgii Răspopă, un sat anume Mărățâii pe Vaslui, iar numele satului acestuia cel vechiu au fost Prinos, și l-au vândut iarăș domnii mele, drept șeptizeci zloți tătărești.

După aceea au mai venit, înaintea noastră și înaintea boerilor noștri, Nastea, fata Anușcăi, nepoată a lui Ioanu Curiaș, și de a fi buna voia, de nime sălătită nici asuprită, ș'au vândut drepte ocinile ei din drept uricul ei, două sate între Crasna și între Bărlad, anume Filipeștii și mai din gios de acest sat într'aceleș hotar Săcuenii, unde au fost Stanciul Săcuiul, și le-au vândut iarăș domniile mele drept șezeci zloji tătărăști.

După aceea deasemeni au mai venit, înaintea noastră și înaintea boerilor noștri, sluga noastră Șteful și cu soru-sa Mărina, fii Marușcăi, nepoți ai lui Șteful Giumătate și niamurile lor, . . . și frații lui Bila și Oance, ficiorii Mărinii, nepoții a lui Giurge Giumătate, și nepoata lor Mărina, fata Măndrii, și nepotul ei de frate - Sile și soru-sa Donia, fii Fedorii, . . . nepoții lui Oană Giumătate, și de buna voia lor, de nime sălățiți nici asupriți, ș'au vândut driaptă ocina lor din uricul moșului lor a lui Oană Giumătate, din îspisoc ce l-au avut ei dela moșul nostru, dela Alexandru voroș, un sat pe Bărlad, din gios de târgul Vasluiului, tot cu toate cuturile, unde au fost Balosinăușii, și l-au vândut iarăș domniile mele, drept cincisute zloji tătărăști.

Deci domniia me, sculându-ne, am plătit toți deplin acești de mai sus arătați bani, în sumă de una miia patru sute și nouăzeci zloji tătărăști, tot cu bani gata, după cum și mai sus arătam, denaintea tuturor boerilor noștri. Și plătind domniia me tot deplin, ni-am sculat și am întors și am spus și am lipit toate aceste de mai sus numitele sate și sălăști cătră târgul nostru Vasluiului, și să fie domniile mele uric cu tot venitul și fiilor domniile mele și nepoților, strănepoților, prăstrănepoților și la tot niamul domniile mele, neștrămutat nici odinioară, în veci.

Apoi iarăș domnie me am socotit și am miuit pe șoltuzii și pargarii și pre toți camenii cei săraci din târgul Vasluiului, și li-am întărit obiceiul cel vechiu, precum că nici un om dintr'ânșii, din carii au lăcuința lor acolo, în Vaslui, nici cât de puțină vamă să nu aibă a plăti acolo în târgul Vasluiului, nici de la un feliu de aleșverș, fără numai să plătească acia carii vor duce pește în târgu, adică de la o mașă un pește, și de la o căruță iarăș un pește, iar mai mult nimic.

Iar apoi hotarul târgului nostru a Vasluiului și celorlalte tuturor satelor și săleștelor: începând din malul Racovei de la o movilă săpată ei este în gura fântânii, din giosul Tărcovei apoi peste câmpu la dial la capul rădiului Păuceștilor, la un stejar însămnat și o movilă săpată lângă acestă stejar; și apoi rădiul în sus, pe deasupra dialului și peste drum la un stejar mare, ce este buor într'ânsul; deacole pe margine rădiului, pe deasupra luncii la un stejar teșit și iarăș buor pe dânsul și movila săpată lângă dânsul; deacole de la mijloc rădiului până la drumul Pietreștilor la un frasin ei este iarăș într'ânsul buor și movila săpată lângă dânsul.

Di acole iarăș prin mijlocul rădiului pe drumul Coșeștilor, și apoi drumul în margine rădiului, la doi stejari cu bouri și movilă săpată în vârvul dialului,

de cătră Stebnic lângă Cosești; di acole drept printre stejari și peste heleșteul Stebnicului în marginea iazului aceuia, la movila săpată, în gura zăpodici, apoi zăpodie la dial, la movila săpată; diacole peste rădiu, la costișe, la un stejar însămnat și apoi la margine luncii, la un ulmu mic, apoi peste luncă la un stejar însămnat, ci este în malul Bârladului, apoi la Bârlad în dreptul Fântânii Stancului, și apoi Bârladul în gios pân<ă> în dreptul gurii pârăului Telejinii, și apoi peste Bârlad, în malul Bârladului, la movila săpată; di acole peste drumul cel mare la dial, la movila săpată ci este din gios de Hodecești; deacole la dial unde au fost vie cea veche, la movila cea săpată; deacole prin dumbravă pân<ă> în capătul rădiului celui lungu, pân<ă> într'un stejar însămnat; apoi prin rădiu și în margine rădiului despre Portari, pân<ă> la un frasin însămnat; dela frasinul acesta la movila săpată, di acole dealul în gios la movila săpată, apoi prin rădiu și prin zăpodia la dial, la movila săpată; di acole peste câmpu și peste pârăul Sărății la dial, la ruptură și la movila săpată lângă drum; și apoi apucă drumul la movila săpată ci-i în malul Vasluiului.

Și apoi apucă Vasluiul în gios pân<ă> din gios de un pâr, apoi trece Vasluiul la movila săpată în malul Vasluiului, apoi drept la dialul cel mare, la movila săpată ci-i din gios de Grumăzești, și apoi peste zăpodie la dial, la movila săpată lângă drum, și apoi apucă drumul la pădure, și apoi pădure în gios, și din gios de pădure în capul dumbrăvii, în dreptul pădurii, la movila săpată, și apoi în gios piste zăpodia și piste drumcul ci merge dela Vasluiu la Huși, și piste câmpu la dial, la movila săpată ce să numește Movila a lui Băloș Ciuteș.

Di acole piste câmpu și piste trii zăpodii, la dial, la movila săpată ci este în dreptul Filipeștilor, și apoi dialul în gios la movila săpată; di acole piste zăpodia la dial, la un stejar însămnat, dela stejarul acesta la vârvul dialului, la movila cea mare ci este săpată în vârvul ei; di acole întorcându-se spre Bârlad și peste pârău ce se numește al Săcului la movila săpată din gios de sălește Sănenilor; di acole peste câmp la movila săpată, di acole tot peste câmp și peste drumul cel mare în malul Bârladului, la movila săpată, apoi Bârladul în gios pân<ă> din gios de gura pârăului ce se numește al Săcului, și apoi peste Bârlad, în malul Bârladului, la movila săpată; di acole drept peste luncă și peste drumul puțin din gios de stâlpul Oprii și apoi la vârvul dialului ce să numește Osoi, la un stejar însămnat și movila săpată.

Apoi intră în pădure și apoi dialul prin pădure și piste drumul ce vine dela Dele la Lipovăți pân<ă> la un și apoi iar apucă dialul prin pădure, pe diasupra Bilavăi, tocma la vârvul dialului Orgocștilor, și apucă iarăș dialul și pădure la Runcu, și apoi peste vârvul Horleleții la Stebnic . . . și tot pe deasupra dealului, pe din sus de Fântâna Blidarilor, la capul cel din sus a Runcului În vârvul dialului, și apoi în margine pădurii din gios de fântâna unde este o salce peste Racova la gura fântânii . . . la movila săpată
 din giosul Târcovei, de unde am început. Atâta

este tot hotarul a târgului nostru a Vasluiului și tuturor acestor de mai sus numiților sate.

Și spre aceasta este credința a mai sus numitei domnii mele Ștefan voevod, și credința a pre iubiților fii a domnii mele: Alexandru și Bogdan-Vlad și credința a tuturor boierilor noștri a Moldovei, a mari și mici.

Și spre mai mare tăria și întăritura tuturor acestor de mai sus scrise, am porocit credincios boierului nostru, giupănului Tăutul logofăt, să scrie și la această adevărată carte a noastră pecetea noastră să lege.

De pe sârbie pe limba moldoveniască, am tâlmăcit la anul 1810 Noemvrie 25 cliucer Pavel Debrîț

Acad. R.P.R., LX/12.

Trad. rom. și o altă trad. rom. la Arh. St. Iași, CDXXXIV/f.

151

1491 (6999) Octombrie 16, Suceava.

† Din mila lui Dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor celor ce o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că pe aceste adevărate slugi ale noastre, Neagoe Orbescul și fratele lui, Calin și nepoții lor de frate, Dedco și Vlad și sora lor, Neagoslava, fiii lui Vlad Orbescul, i-am miluit cu deosebita noastră milă și le-am dat și le-am întărit în țara noastră, în Moldova, ocina lor dreaptă, satele anume Râșpopii și Ilieștii pe Soholui și Cățeleștii pe Covurlui. Toate aceste mai sus scrise să le fie lor dela noi uric și cu tot venitul, lor, la fel și copiilor lor și nepoților lor și strănepoților lor și răstrănepoților lor și întregului lor neam, cine li se va alege cel mai de aproape, neclintit niciodată, în vece.

Iar hotarul acestor sate mai sus scrise, să fie după hotarul vechi, pe unde din veac au folosit.

Iar la aceasta este credința domniei noastre a mai sus scrisului noi, Ștefan voevod și credința presubiților fii ai domniei mele, Alexandru și Bogdan-Vlad și credința boierilor noștri: credința panului Duma, credința panului Gangur, credința panului Boldor vornic, credința panului Hârman, credința panului Dajbog, credința panului Hudici, credința panului Șteful, credința panului Mușat dela Hotin, credința panului Micotă și a panului Reșeș, părcălabi de Neamț, credința panului Ciortorovschi, credința panului Secară dela Cetatea Nouă, credința panului Dingă, credința panului Cînău spătar, credința panului Isac vistier, credința panului Eremia postelnic, credința panului Moghilă ceășnic, credința panului Frunteș stolnic, credința panului Șandru comis și credința tuturor boierilor noștri moldoveni și mari și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, din copiii noștri sau din neamul nostru sau iarăși pe ori cine li va alege Dumnezeu să fie domn

al țării noastre Moldova acela să nu le cîntească dania și întărirea noastră ci să le lăturească și să le împuternicească, pentru că le-am dat și le-am întărit pentru dreapta și credincioasa lor slujbă și pentru că le este ocina dreaptă.

Iar pentru mai mare pulere și întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru, pan Tăutul logofăt să scrie și să atârne pecetea noastră de această carte a noastră.

A scris Toader, la Suceava, în anul 6999 <1491> Octombrie 16.

După M. Costăchescu, Doc. Moldovenesti dela Ștefan cel Mare, pg. 152-153.

152

1491 (6999) Octombrie 31, Suceava.

† Din mila lui Dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Faceam cunoscut cu această carte a noastră tuturor celor ce o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că au venit înaintea noastră și înaintea tuturor boerilor noștri moldoveni sluga noastră, Oană Zeamă și surorile lui, Vasilica și Armeanca și Neagșa fiii lui Dragoș Zeamă dela Zeletin, de bună voia lor nesiliți de nimeni și nici asupriți și au vândut ocina lor dreaptă din uricul lor drept, din uricul tatălui lor, Dragoș Zeamă, pe care l-a avut el dela bunicul nostru, dela Alexandru voevod, două sate pe Perecichiu, anume Hințeștii și mai jos de acesta, unde a fost Neagșa Taurul. Acestea le-a vândut domniei mele, pentru 160 zloți tătărești.

Și m'am ridicat domnia mea și am plătit toți acești bani, 160 zloți tătărești, în mâncle slugii noastre, Oană Zeamă și a surorilor lui, Vasilea și Armeanca și Neagșa, fiii lui Dragoș Zeamă dela Zeletin, înaintea tuturor boerilor noștri moldoveni.

Și după ce am plătit domniea mea totul deplin, domnia mea după aceea m'am ridicat și am mișcat pe sluga noastră pan Ion Murgu, pentru dreapta și credincioasa lui slujbă și i-am dat lui <dela noi> două sate, pe Perecichiu, anume Hințeștii și mai jos de acesta, unde a fost Neagșa Taurul, să-i fie dela noi uric cu tot venitul, lui și copiilor lui și nepoților lui și strănepoților <lui> și răstrănepoților lui și întregului lui neam cine i se va alege cel mai de aproape, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acestor sate începând sate începând din jos, dela obârșia pârâului Hințeștilor și pe pârâu până la gura pârâului, la un stejar mare și de acolo drept la deal, până în hotarul Pleșeștilor apoi pe vârful dealului, pe hotarul Pleșeștilor, în sus până în pădure. Iar dinspre alte părți, după hotarul vechiu, pe unde din veac au folosit.

Iar la aceasta este credința domniei noastre a mai sus scrisului, noi Ștefan voevod și credința prealubiților lui ai domniei mele, Alexandru și Bogdan Vlad și credința boerilor noștri: credința panului Duma, credința panului Gangur, credința panului Boldor vornic, credința panului Hărman, credința

panulul Hudici, credința panului Dajbog, credința panului Mușat păcălab de Hotin, <credința> panului Micotă și a lui Reșeș păcălabi de Neamț, credința panului Ciortorovschi, credința panului Secară păcălab de Cetatea Nouă, credința panului Dingă, credința panului Clănău spătar, credința panului <Ișac> vistier, credința panului Eremia postelnic, credința panului Mohilă <ceașnic>, credința panului Frunteș stolnic, credința panului Șandro comis și credința tuturor boierilor <noștri moldoveni și mari și> mici.

Iar după viața noastră, pe cine îl va alege dumnezeu să fie domn al <țării> noastre, Moldova, din copiii noștri sau din neamul nostru sau iarăși pe ori cine îl va alege dumnezeu <să fie> domn <al țării noastre>, Moldova, acela să nu-i clintească dania și întărirea noastră, ci să-i întărească și să-i împu-ternicească, pentru că i-am dat și i-am dat și i-am întărit, pentru dreapta și credincioasa lui slujbă.

Iar pentru mai mare putere și întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt să scrie și să atârne pecetea noastră de această carte a noastră.

A scris Măliaș diacon la Suceava, în anul 6999 <1491> Octombrie 31.

După M. Costăchescu, Doc. Moldovenești dela Ștefan cel Mare, p. 156—157.

Orig. slav, perg.

Cu o trad. rom. în Arh. St. Buc., ms. 629, f. 16.

153

1491 (6999) Noembrie 2, Suceava.

† Din mila lui dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor celor ce o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că pe această adevărată slugă a noastră Luca Boș și pe verele lui, Neaga și sora ei Mărina, i-am miluit cu deosebita noastră milă, le-am dat și le-am întărit în țara noastră, Moldova, ocina lor dreaptă, două sate anume Balosinești și Itrinești în ținutul Neamț. Toate aceste mai sus scrise să le fie dela noi uric cu tot venitul. Inșă să fie slugii noastre Luca Boș jumătate din satul Balosinești și jumătate din Itrinești, iar verelor lui, Neaga și sora ei, Mărina, să le fie cealaltă jumătate din satul Balosinești și jumătate din Itrinești, lor și copiilor lor și nepoșilor lor și strănepoșilor lor și răstră- nepoșilor lor și întregului lor neam, cine li se va alege cel mai de aproape, neclintit niciodată în veci.

Iar hotarul acestor sate să fie din toate părțile după vechiul hotar, pe unde au folosit din veac.

Și iarăși privilegiul pe care l-a avut bunicul lor Boș Lațco, pentru aceste sate, dela bunicul nostru, Alexandru voevod, acest privilegiu a pierit, cum ne este nouă știut și tuturor boierilor noștri moldoveni. De aceia, nimeni nici- odată să nu părăsească sau să dobândească cu vreun privilegiu peste acest pri- vilegiu al nostru, niciodată în veci.

Iar la aceasta, este credința domniei noastre, a mai sus scrisului, noi Ștefan voevod, și credința preaiubiților fii ai domniei mele, Alexandru și Bogdan-Vlad, și credința boierilor noștri: credința panului Duma, credința panului Gangur, credința panului Boldur, vornic, credința panului Hărman, credința panului Hudici, credința panului Dajbog, credința panului Mușat părcălab de Holin, credința panului Micotă și a <panului> Reșeș părcălabi de Neamț, credința panului Ciortorovschi, credința panului Secară de Cetatea Nouă, credința panului Dinga, credința panului Clănău spătar, credința panului Isac vistier, credința panului Eremia postelnic, credința panului Moghila ceasnic, credința panului Fruntes stolnic, credința panului Șandru comis și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, mari și mici.

Iar după viața noastră, pe cine va alege Dumnezeu <să fie> domn al țării <noastre>, Moldova, dintre copiii noștri sau din neamul nostru sau iar pe ori cine îl va alege Dumnezeu să fie domn al țării noastre, Moldova, acela să nu le cîntească dania și întărirea noastră, ci să le întărească și să le împuternicească pentrucă le-am dat și le-am întărit pentru dreapta lor <slujbă și> pentrucă este ocina lor dreaptă.

Iar pentru mai mare putere și întărire a tuturor acestor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie și să atârne pecetea noastră de această carte a noastră.

A scris Mățiaș diacon la Suceava, în anul 6999 <1491> Noembrie 2.

După I. Bogdan, Doc. lui Ștefan cel Mare, I, p. 491—492.
Orig. slav, perg., pecete lipsă.

154

1491 (6999) Noembrie 2, Suceava.

† Din mila lui Dumnezeu noi, Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor celor ce o vor vedea sau o vor auzi cetîndu-se, că a venit înaintea noastră și înaintea tuturor boierilor noștri moldoveni sluga noastră Avăr, fiul lui Ivan vistier, de bună voia lui, nesilit de nimeni, nici asuprit și a vîndut ocina sa dreaptă din uricul său drept, din uricul tatălui său, Ivan vistierul, un sat pe Jiravăț, anume Drăghisani. Acesta l-a vîndut slugii noastre Stanciul pe 200 de zloți tătărești.

Și s'a sculat sluga noastră Stanciul, a plătit toți acești bani mai sus scriși, 200 de zloți tătărești, în mâinile slugii noastre Avăr, fiul lui Ivan vistier înaintea noastră și înaintea boierilor noștri.

Deci noi, văzînd bună voia lui și toameala și plata deplină și noi deasemenea am dat și am întărit și de la noi slugii noastre, Stanciul acest sat mai sus zis, anume Drăghisani, pe Jiravăț, să-i fie de la noi uric cu tot venitul, lui și copiilor lui și nepoților lui <și strănepoților lui și răstrănepoților și întregului lui neam> sau cine se va alege cel mai de aproape neclintit niciodată în veci.

Iar hotarul acestui sat să fie din toate părțile după hotarul vechi, pe unde din veac au folosit.

Iar la această este credința domniei noastre, a mai sus scrisului, noi Ștefan voevod, și credința preaiubiților fii ai domniei mele, Alexandru și Bogdan-Vlad, credința boierilor noștri: credința panului Duma, credința panului Gangur, credința panului «Boldur vornic» credința panului Herman, credința panului Hudici, credința panului Dajbog, credința «panului» Mușat, părcălab de Hotin, credința panului Micotă și al ui Reșeș părcălabi de Neamț, credința panului Ciortorovschi, credința panului Secară părcălab de Cetatea Nouă, credința panului Dinga, credința «panului» Clănău spătar, credința panului Isac vistier, credința panului Ieremia postelnic, «credința panului Mohilă ceagnic, credința panului Frunțeș stolnic, credința panului Șandru comis, «și credința tuturor boierilor noștri moldoveni mari și mici.

Iar după viața noastră pe cine va alege Dumnezeu să fie domn al țării noastre Moldova, din copiii noștri sau din neamul nostru sau pe ori cine îl va alege Dumnezeu să fie) domn al țării noastre Moldova «acela» să nu cîntesească dania și întărirea noastră, «ci să» întărească și să împuternicească, pentru că i-am dat și i-am întărit «pentru dreapta lui» slujbă, și pentru că și-a cumpărat cu banii săi drepti și adevărați.

Iar pentru mai mare putere și întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan Tăutul logofăt să scrie și să ni-l arne pecelea noastră la această carte a noastră.

A scris Mătiăș diac la Suceava, în anul 6999 «1491» Noembrie 2 «zile».

Bibl. V. A. Urechia, Galați.

Orig. slav.

155

1491 (6999) Noembrie 6, Suceava.

† Din mila lui Dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră, tuturor, celor ce o vor vedea sau o vor auzi cetîndu-se, că această slugă adevărată a noastră, Mihul Pojar și sora lui, Nastea și nepotul lor de frate, Fărcea și fratele lui, Mitutelul și surorile lor, Ana și Mărina și Stanca, fiii lui Tăbuci și verii lor, Cârstea și sora lui, Anușca fiii Mărinei, toți nepoții lui Laslău Buhăicea, i-am miluit cu deosebita noastră milă, le-am dat și le-am întărit, în țara noastră, în Moldova, dreptele lor ocine, satele, pe Cobăle, anume Săcuianii și mai sus pe Movilă, unde a fost jude Oanciu și Bogdăneștii și pe Siret, Năneștii, unde a fost jude Oancea și mai jos Rusciorii, unde a fost jude Stan și Dumbrăvița, unde a fost jude Giurgiu și pe Jijiea, sub cornariș Buhăie...¹⁾ Acestea mai sus scris să le fie, dela noi uric, cu tot venitul. Inșă să le fie în patru părți, slugii noastre, Mihul,

¹⁾ Loc șters, ilizibil în orig.

Pojar, să-i fie satul anume Bogdăneștii și jumătate din judecia lui Oanciu, care este mai sus de Movilă.

Iar slugii noastre Cârstea și surorii lui, Anușca să le fie Săcuianii și deasemenea jumătate din judecia lui Oanciu; iar slugii noastre, Fărcea și fratele lui lui Mitutelu și surorilor lor, Ana și Mărina și Stancu să le fie Rusciorii și Dumbrăvița, unde a fost jude Giurgiu; iar Nastei, să-i fie Buhăiceanii...¹⁾.

«Acestea toate să le fie» lor și copiilor lor și nepoșilor lor și strănepoșilor lor și răstrănepoșilor lor și întreguții lor neam cine li se va alege cel mai de aproape, neclintit niciodată în veci.

Iar hotarul acestor sate mai sus scrise să fie din toate părțile, după hotarul vechi, pe unde au folosit din veac.

Și iarăși privilegiul, pe care ei l-au avut dela hunicul nostru, dela Alexandru voevod și alt privilegiu dela unchiul nostru, dela Ștefan voevod, pe toate aceste sate mai sus scrise ei l-au pierdut, cum ne este știut nouă și tuturor boierilor noștri moldoveni. Pentru aceasta, nimeni niciodată, cu nici un privilegiu să nu părăsească și nici să nu aibă câștig peste acest privilegiu al nostru, niciodată, în veci.

Iar în aceasta, este credința domniei noastre a mai sus scrisului noi Ștefan voevod și credința preniubiților fii ai domniei mele, Alexandru și Bogdan-Vlad și credința boierilor noștri: credința panului Duma, credința panului Gangur, credința panului Boldur vornic, credința panului Hărman, credința panului Hudici, credința panului Dajbog, credința panului Mușat părcălab de Hotin, credința panului Micoță și a lui Reșeș părcălab de Neamț, credința panului Ciortorovșchi, credința panului Secară părcălabi de Cetatea-Nouă, credința panului Dinga, credința panului Călnău spătar, credința panului Isac vistier, credința panului Eremia postelnic, credința panului Mohilă ceagnic, credința panului Fruntes stolnic, credința panului Șandru comis și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, mari și mici.

Iar după viața noastră, pe cine îl va alege dumnezeu să fie domn al țării noastre, Moldova, din copiii noștri sau din neamul nostru sau iarăși pe ori cine îl va alege dumnezeu să fie domn al țării noastre, Moldova, acela să nu le clintească danla și întărirea noastră ci să le întărească și să le impuțernicească, pentru că le-am dat și le-am întărit, pentru dreapta lor slujbă și pentru că este dreapta lor ocină.

Iar pentru mai mare putere și întărire a acestor toate mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan Tăutul logofăt, să scrie și să atârne pecetea noastră, de această carte a noastră.

A scris Mățiaș diac, la Suceava, în anul 6999 (1491) Noembrie 6.

După M. Costăchescu, Doc. dela Ștefan cel Mare (1948), pp. 36-39.

Orig. slav. perg., pecete pierdută.

¹⁾ loc șters cu cernășă, ilizibil în text.

1492 (7000).

«Lea>t 7000 <1492>. A lui Costandin Rusăt voronic> pe Iuceşenci> la Jăjie, judeţul Eşci>

Io Ştefan voevoda. Adecă au vinit innainte noastră Iliana, fata lui Manole cu fetili sali şi a lui Mihail ¹⁾, fetili anume: Domşa ²⁾ şi Zoica, di a lor bună voe, de nimi siliti, nici asuprite, au vândut a lor driapt<ă> ocină şi moşie un sat anumi Iuceşeni pi Jăjie, în ţinutul Eşilor, cu mori în apa Jijii, aceasta au vândut dumisali Grozii ³⁾ comisului, drept 160 zloţi lătărăşti, în mânăli acilor mai sus scris<e>.

Pentru aceasta, văzind domnie me a lor bună tocmală şi plată deplin, domnie mea încă am dat şi am întărit dumci>sali comisului Grozii pi acil sat Iuceşeni, ca să-i fie şi dila domnie me driapt<ă> ocină şi moşie şi uric cu tot vinitul, în veci. Iar hotarul acistui sat ca să fie de toate părţile pi hotarul cil vechiu, pe undi de veci au înblat. Aceasta scriem.

Arh. St. Buc., Condiţa Asachi, ms. 829, f. 22.

Trad. rom.

1492 (7000).

Suret de pre un ispisoc dela Ştefan v<oe>voda, din «lea>t 7000 <1492>.

† Cu mila lui d<eu>mnedzău, noi Ştefan v<oe>voda, domnul Țării Moldovii. Facem însămnare cu această scrisoare a noastră tuturor cine pre dânsa o va căuta, sau pre dânsa o va auzi cetind-o.

Iată aceşti adevăraţi Solomon, Stănilă, Trebeşan, Giurgiu, miluit-am pre dânsii cu deosebită a noastră milă şi li-am dat lor şi li-am întărit lor, întru al nostru pământ al Moldovii, a lor driaptă ocină, satul pe Tazlău anume Nadişe, ca să le fie lor de la noi uric cu tot venitul şi copiilor lor şi nepoţilor lor şi stră-nepoţilor lor şi a tot niamul lor cine să va alegi mai de aproape, neclătit niciodănioară, în veci.

Spre aceasta este credinţa domnie mele cei mai sus scrisă, noi Ştefan v<oe>voda şi credinţa preiubiţilor mei fii a domnie mele: Alexandru şi Bogdan şi Vlad şi credinţa tuturor hoerilor noştri, mari şi mici boerii moldoveneşti.

Iar după a noastră viaţă cine va fi domn pământului nostru, din copchii noştri, sau din niamul nostru, sau iarăşi pre cine va alegi dumnedzău să fie domn pământului nostru Moldovii, acie să nu aibă a străca a noastră danie şi întărire, ce să aibă a întări şi a milui, pentrucă noi am dat şi am întărit pre a lor driaptă ocină.

¹⁾ • Mahali • în text.

²⁾ • Domşei • în text.

³⁾ • Grozii • în text.

Iar spre mai mare tărie și întărire a tuturor ce-a, mai sus scrisă, am poruncit boierului nostru Tântul logea să scrie și a noastră pecete să o legi cătră această scrisoare a noastră.

7271 (1763), Iuli 22.

Ion Melega vor. de port., mart<or>

Și eu Antohi diiac de divan am scris.

Acad. R.P.R., CL/92.

Trad. rom. din 1763.

158

1492 (7000) Ianuarie 14, Suceava.

† Din mila lui Dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor celor ce o vor vedea sau o vor auzi cetindu-se, că a venit înaintea noastră și înaintea tuturor boierilor noștri moldoveni, Neaga fiica lui Alexie, nepoata lui Sin vistier, de bună voia ei, sălilită de nimeni, nici asuprită și a vândut ocina ei dreaptă din uricul ei drept, jumătate din seliștea dela gura Mușatei, anume unde a fost Roman, partea de jos. Aceasta a vândut-o slugilor noastre, Stoian și fratelui lui Lupe, pentru 40 de zolți tătărești.

Și i-au plătit slugile noastre, Stoian și Lupe, toți acești 40 de zolți în mâinele Neagăi fiica lui Alexie, înaintea noastră și înaintea boierilor noștri.

Deci, noi văzând bună voia lor și tocmeala și plata deplină, iar noi deasemenea am dat și am întărit dela noi slugilor noastre, Stoian și fratelui lui, Lupe, această jumătate de seliște înainte spusă, la gura Mușatei, anume unde a fost Roman, partea de jos, ca să le fie lor dela noi uric și cu tot venitul, lor și copiilor și nepoșilor lor și strănepoșilor lor și răstrănepoșilor lor și întregului (lor neam¹⁾) cine li se va alege cel mai de aproape, neclintit niciodată în veci.

Iar hotarul acestei seliști mai înainte zise, să fie din întreg hotarul jumătate și pe hotarul vechiu, pe unde din veac au folosit.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus scrisului, noi Ștefan voevod și credința prealubiților fii ai domniei mele, Alexandru și Bogdan-Vlad și credința boierilor noștri: credința panului Duma, credința panului Gangur, credința panului Boldor vornic, credința panului Hârman, credința panului Hudici, credința panului Dajbog, credința panului Șteful, credința panului Mușat dela Hotin, credința panului Micotă și a panului Reșeș cei dela Neamț, credința panului Andreico Ciortorovschi, credința panului Secară dela Cetatea Nouă, credința panului Dingă, credința panului Clănău spătar, credința panului Isac vistier, credința panului Eremia postelnic, credința panului Moghilă ceasnic, credința panului Frunteș stolnic, credința panului Șandru comis (și credința²⁾) tuturor boierilor noștri moldoveni și mari și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, din copiii noștri sau din neamul nostru sau pe ori cine îl va alege Dumnezeu să fie domn al țării

¹⁾ loc șters ilizibil în orig.

noastre, Moldova, acela să nu le cîntesească dania și întărirea noastră, ei să le întărească și să le imputernicească, pentrucă le-am dat și le-am întărit pentru slujba lor dreaptă și pentrucă și-au cumpărat pe banii lor drepți.

Iar pentru mai mare putere și întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie și să atârne pecetia noastră de această carte a noastră.

A scris Toader diac în Suceava, în anul 7000 ¹⁾ <1492> Ianuarie 14.

Acad. R.P.R. XXI/280.

Orig. slav. pag., foarte sters, pecete atârnată, căzută.

După data 7000, se află o pată, celace ar îngădui bănuiala că poate au fost și alte cifre. Sfatul boierilor însă corespunde cu luna Ianuarie 1492 și nu cu anii următori, când Dajbog dispăre din rândul boierilor.

159

1492 (7000) Martie 17, Suceava.

† Din mila lui Dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoseut cu această carte a noastră tuturor celor ce o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că au venit înaintea noastră și înaintea tuturor boierilor noștri moldoveni, Marina, fiica lui Giurgiu Jometate și cu copiii ei și vara ei. Mărincea, fiica lui Mândrea și nepoții ei de frate, Silea și sora lui, Donea fiii Fedeași și verii lor, Șteful și sora lui, Mărina, fiii Mărușcăi, fiica lui Șteful Jometate, toți nepoții lui Jometate de bună voia lor nesiliți de nimeni, nici asupriți și s'au tocmit între dâșii și și-au împărțit ocinele lor, care au fost ale hunicului lor, Ion Jometate, satele anume: Mândreștii, pe Siret unde au fost Balinții și Șerbanouți, tot pe Siret și Jumătățenii, pe Jijia, unde a fost curtea lui Căliman.

Și au căzut în partea lor Mărinceai, fiica lui Mândrea și nepoșilor ei de frate, Silea și surorii lui, Donea, satul anume Mândreștii, pe Siret, unde au fost Balinți. Iar lui Șteful și surorii lui, Mărina, nepoșii ²⁾ lui Șteful Jometate, lor le-a căzut în partea lor, satul anume Șerbanouții pe Siret. Iar Mărinii, fiica lui Șteful Jometate, ei i-a căzut în partea ei, satul anume Jumătățenii pe Jijia, unde a fost curtea ¹⁾ lui Căliman.

Și iar s'au ridicat Mărincea, fiica lui Mândrea și nepoșii ei de frate, Silea și Donea și verii lor, Șteful și sora lui, Mărina și au mai dat Mărinei, fiica lui Giurgiu Jometate, pentru acest sat, pentru Jomătățenii, încă 700 zloși tătărești.

Deci, noi văzând bună voia lor și împărșeala cu care ei s'au împărțit între dâșii, cu toată buna voia lor, și noi deasemenea, după voia lor am dat și dela noi și am întărit slugii noastre, Șteful și surorii lui, Mărinii nepoșilor lui Șteful Jometate, acest sat mai înainte zis, anume Șerbanouții pe Siret ca să le fie lor dela noi uric și cu tot venitul, lor și copiilor lor și nepoșilor lor și strănepo-

¹⁾ după cifra 7000, urmează o pată.

²⁾ • nepotam • în orig.

șilor lor și răstrănepoșilor lor și întregului lor neam, cine li se va alege cel mai de aproape, neclintit niciodată în veci.

Iar hotarul acestui sat, anume Șerbanouși, din poiană, dela cornul pădurii, aproape de drum, un teiu, dela acest teiu peste drum, apoi peste câmp, drept la altă pădure, la marginea pădurii un carpen, acolo o cruce încrestată, iar dela curte ¹⁾ unde drumul trece pârâul, în sus de vad, o movilă săpătată, apoi la balta de lângă stâlp, dela baltă peste drum, la câmp, drept la vârful movilei, iar de acolo drept la baltă, a treia movilă peste Siret unde a fost moara cea veche, toată poiana, iar dela Berești, aproape de Siret, o movilă pe care a pus-o Ioanăș iar dela această movilă drept către bucovină, lângă drum altă movilă, apoi peste drum la a treia movilă, supt bucovină, apoi în bucovină. Acesta este tot hotarul.

Iar privilegiul pe care l-a avut bunicul lor, Ion Jometate, dela bunicul nostru, dela Alexandru voevod, pe aceste sate mai sus scrise, ei le-au pierdut, cum ne este știut nouă și hoierilor noștri.

Pentru aceasta, nimeni, niciodată, cu niciun privilegiu să nu mai părăsească, nici să aibă câștig asupra acestui privilegiu al nostru, niciodată, în veci.

Și la aceasta este credința domniei noastre a mai sus scrisului, noi Ștefan voevod și credința preaiubiților fii ai domniei mele, Alexandru și Bogdan-Vlad și credința hoierilor noștri: credința panului Duma, credința panului Gangur, credința panului Boldor vornic, credința panului Hărman, credința panului Hudici, credința panului Șteful, credința panului Mușat dela Hotin, credința panului Micotă și a lui Rețeș, părcălabi de Neamț, credința panului Ciortorovschi, credința panului Secară dela Cetatea Nouă, credința panului Dinga, credința panului Clănău spătar, credința panului Eremia postelnic, credința panului Moghilă ceașnic, credința panului Frunteș stolnic, credința panului Șandru comis și credința tuturor hoierilor noștri moldoveni și mari și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre Moldova, din copiii noștri sau din neamul nostru sau iarăși pe ori cine îl va alege Dumnezeu să fie domn al țării noastre Moldova, acela să nu clintească dania și întărirea noastră, ci să le întărească și să le imputernicească, pentrucă le-am dat și le-am întărit și pentru că le este ocina dreaptă.

Iar pentru mai mare putere și întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului jupan, Tăutul logofăt, să scrie și pecetea noastră să o atârne cătră această carte a noastră.

A scris Alexa Popovici din Iași, la Suceava, în anul 7000 <1492>, luna Martie 17 zile.

Mânăstirea Sucevița nr. 501.

Orig. slav, perg., pecete atârnată.

O fotocopie la Acad. R.P.R., Fotografii, IV/10 și o alta la Filiala Iași, II/47.

Cu o trad. rom. la Arh. St. Buc., Condica Asachi, ms. 629, f. 20-21.

¹⁾ „dvoriște” în orig.

1492 (7000) Martie 17, Suceava.

† Ștefan voevod întărește lui Costea pitărel satul Tomicești pe Crasna, cumpărat cu 70 de zloți tătărăști dela Costea, nepotul lui Dieniș.

După I. Bogdan, Doc. lui Ștefan cel Mare, I, p. 501.

1492 (7000) Martie 30.

Ștefan voevod întărește o împărțeală de sate între Iurșa aprodul și surorile sale Mărușca și Vasca, nepoții lui Crăciun Belcescu, și anume: de partea lui Iurșa s'a venit satul Belcești, pe Pârăul Alb, de partea Vascăi Negoești, tot pe Pârăul Alb, iar de partea Mărușcăi două părți din Șerbești « pe celălalt Pârău Alb ».

După I. Bogdan, Doc. lui Ștefan cel Mare, I, p. 503.

1492 (7000) Martie 30.

Suret dela Ștefan voevod, let 7000 <1492> Martie 30.

Facem înștiințare precum au venit, înaintea noastră și a boerilor noștri, Neacșa nepoata lui Mihăilă Popșa, de a ei bună voe, de nime silită, și au vândut a sa dreaptă ocină și moșie dentru al său drept uric și dres ce au fost <avut> moșul ei, Mihăilă Popșa, dela moșul nostru Alexandru vodă, un sat pe Siretiu anume Cârneștii, pre acela l-au vândut însuși domnia mele, drept 120 de zloți tătărăști: care hani de mai sus scriși 120 zloți i-am dat deplin în mâinile Neacșii, nepoata lui Mihăilă Popșii.

Iar domniea mea m'am îndurat și am miluit pre sluga noastră Stan Poiană¹⁾ și i-am dat dela noi acest sat de mai sus scris anume Cârneștii, ca să-i fie dela noi ocină și uric cu tot venitul lui și copiilor lui, nepoților și strănepoților lui și a tot neamul ce se va alege mai aproape, nesticat niciodinioară, în veci.

Pentru aceea credința domniei mele și a prealubiți fiii domniei mele: Alexandru și Bogdan-Vlad²⁾ și credința boerilor noștri: dumniilor Boldur³⁾ mare vornic, și dumniului Călnău mare spătar, și dumniului <Eremia> mare postelnic, și dumniului Moghilă⁴⁾ mare paharnic, și dumniului Frunteș, mare stolnic⁵⁾, și dumniului Șăndrea mare comis, și credința boerilor noștri, mari și mici.

Iar după a noastră viață, cine va fi domni fără aceștea să nu strice a noastră dație și miluire, de vreme că i-am dat lui, pentru a lui dreaptă și credincioasă slujbă.

¹⁾ In suret « Priem ».

²⁾ In suret « Bogdan și Vlad ».

³⁾ In suret « Toader ».

⁴⁾ In suret « Mihăilă ».

⁵⁾ In suret « vistier ».

Iar pentru mai mare credință și întăritură, am poroncit cinstitului și credinciosului boerului nostru, dumniaului Tăutul mare logofăt, să scrie și a noastră pecete către această adevărată carte a noastră să o lege.

S'au tălmăcit de Evloghie dascal, let 1765, Aprilie 5.

După I. Bogdan, Doc. lui Ștefan cel Mare, I, p. 502.

163

1492 Iunie 24.

Ștefan voevod dăruiește fraților Baico și Ivan satul Almaș din ținutul Neamțului.

După I. Bogdan, Doc. lui Ștefan cel Mare, I, p. 503.

164

1492 (7000) Octombrie 10, Suceava.

† Din mila lui Dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor celor ce o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că pe această adevărată slugă a noastră, Toma, fiul lui Mihnea, nepotul lui Oană Stângaciu l-am miluit cu deosebita noastră milă, i-am dat și i-am întărit în țara noastră, Moldova dreapta lui ocină, un sat la Cârlișturi, anume Tomeștii.

Aceste toate mai sus scrise să-i fie dela noi uric și cu tot venitul, lui și copiilor lui și nepoților lui și strănepoților lui și răstrănepoților lui și întregului lui neam, cine i se va alege cel mai de aproape, neclintit niciodată în veci.

Iar hotarul acestui sat să fie din toate părțile după vechiul hotar, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus scrisului, noi Ștefan voevod, și credința prealubiților fii ai domniei mele, Alexandru și Bogdan-Vlad, și credința boierilor noștri: credința panului Duma, părcălab de Hotin, credința panului Gangur părcălab de Orhei, credința panului Boldor vornic, credința panului Hărman, credința panului Hudici, credința panului Șteful, credința panului Mușat de Hotin, credința panului Micotă și a panului Reșeș părcălabi de Neamț, credința panului Ciortorovschi, credința panului Șandru părcălab de Cetatea Nouă, credința panului Dinga, credința panului Clănău spătar, credința panului Isac vistier, credința panului Eremia postelnic, credința panului Mohila ceșnic, credința panului Fruntes stolnic, credința panului Petrica comis și credința tuturor boierilor noștri moldoveni mari și mici.

Iar după viața noastră, pe cine îl va alege Dumnezeu să fie domn al țării noastre, Moldova, dintre copiii noștri sau din neamul nostru, sau iar pe ori cine îl va alege Dumnezeu să fie domn al țării noastre, Moldova, acela să nu clintească

dania și întărirea noastră, ci să-i întărească și să-i împuternicească, pentrucă <i-am dat> și i-am întărit, pentru dreapta lui slujbă și pentrucă este ocina lui dreaptă.

Iar pentru mai mare putere și întărire a tuturor acestor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie și să atârne pecetea noastră de această carte a noastră.

A scris Mățiaș la Suceava în anul 7000 <1492> Octombrie 10 zile.

După I. Bogdan, Doc. lui Ștefan cel Mare, I, p. 504-505.

Orig. slav, perg., pecete atârnată.

O trad. rom. din 1803 la Arh. St. Iași, CCLXXI/1.

165

1492 (7000) Octombrie 10, Suceava.

Un ispisoc dela Ștefan voevod.

Precum au venit înaintea mării sale, Toader Iucaș și veri primari a lui, Farco aprod și sora lui Marușca și Dolca, ficiori Petri Iucaș și de bună voce lor au vândut a lor driaptă ocenă dintr'al său drept uric, giunătată de satu din Cârna de pe Zelitin, parte din gios, aceasta au vândut-o Burii și surorii lui Necșei, drept una sută de zloți tătărăși.

Și văzându de bună voce lor tocmeală și plată deplinu, mările sa încă au dat și au întărit Burii și sorii lui Necșei, giunătată de satu din Cârna de pe Zelitin pe amândoă părțile de Zelitin, parte din gios, ca să fie și dela mările sa uricu cu tot venit, lui și fiilor lui și la tot neamul lui, neclătit nicio-dinioară în veci.

Și spre aceasta iaste credința mării sale și a tuturor boerilor mării sale.

Și pentru mai mare tărie, au poruncit giupănului Tăutul logofăt să scrie și să spânzure pecete la carti aceasta a domnii sale.

S'au scris în Suceavă, let 7000 <1492> Oct<om>v<rie> 10.

Arh. St. Buc., Condica m-rei Răchitoasa, ms. 573, f. 72 v-73.

Copie rom. din 1794.

166

1492 (7000) Octombrie 14 Suceava.

† Din mila lui Dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor celor ce o vor vedea sau o vor auzi, citindu-se, că a venit înaintea noastră și înaintea tuturor boierilor noștri moldoveni sluga noastră Avăru, fiul lui Ivan vistier, de bună voia sa, nesilit de nimeni, nici asuprit și a vândut dreapta sa ocină din uricul său drept, din uricul

tatălui său, Ivan vistier, jumătate de sat din Doncești, care este pe Doncea, partea de jos. Aceasta a vândut slugilor noastre, Toader și vărului lui, Sima, și soriei lui Mierla, pentru 30 zloți tătărești.

Și s'au sculat slugile noastre, Toader și vărul lui Sima, și sora lui Mierla și au plătit toți acești bani mai sus scriși, 30 zloți tătărești, în mâna slugii noastre Avăru, fiul lui Ivan vistier, înaintea noastră și înaintea boierilor noștri.

Deci noi, văzând buna lor voie și tocmeală și plată deplină, noi deasemenea și dela noi am dat și am întărit slugilor noastre, Toader și vărului lui, Sima și soriei lui, Mierla, această jumătate din sat anume Donceștii mai înainte spus, care este pe Doncea, partea de jos, să le fie dela noi uric și cu tot venitul.

Însă să fie jumătate din această jumătate de sat slugii noastre Toader, singur, lui și copiilor lui și nepoșilor lui și strănepoșilor lui și răstrănepoșilor lui și întregului lui neam, cine i se va alege cel mai de aproape, neclintit niciodată în veci. Și iarăși, cealaltă jumătate din această jumătate din satul Doncești, partea de jos, să fie slugii noastre Sima și soriei lui, Mierla, lor și copiilor lor și nepoșilor lor și strănepoșilor lor și răstrănepoșilor lor și întregului lor neam, cine li se va alege cel mai de aproape, neclintit niciodată în veci.

Iar hotarul acestei jumătăți de sat din Doncești, care este pe Doncea, partea de jos, să fie din tot hotarul jumătate și după vechiul hotar pe unde au folosit din vece.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus scrisului, noi Ștefan voevod, și credința preaiubișilor fii ai domniei mele, Alexandru și Bogdan-Vlad, și credința boierilor noștri: credința panului Duma dela Hotin, credința panului Gangur dela Orhei, credința panului Boldur vornic, credința panului Hărman, credința panului Hudici, credința panului Șteful, credința panului Mușat dela Hotin, credința panului Micoțu și a panului Reșeș părcălabi de Neamț, credința panului Ciortorovșchi, credința panului Șandru părcălab de Cetatea Nouă, credința panului Dinga, credința panului Clănaș spătar, credința panului Isaac vistier, credința panului Eremia postelnic, credința panului Mobilă ceașnic, credința panului Frunteș stolnic, credința panului Petrica comis, și credința tuturor boierilor noștri, moldoveni, mari și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, Moldova, dintre copiii noștri sau din neamul nostru sau iar pe ori cine îl va alege Dumnezeu să fie domn al țării noastre Moldova, acela să nu le clintească dania și întărirea noastră, ci să le întărească și să le împuternicească, pentrucă le-am dat, fiindcă și-au cumpărat pe banii lor drepti.

Iar pentru mai mare putere și întărire a tuturor acestor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan Tăutul logofăt, să scrie și să atârne pecetea noastră de această carte a noastră.

A scris Mățiaș diac în anul 7000 <1492> Octombrie 14.

Acad. R.P.R., Pestești, nr. 198.

Orig. slav, perg., pecete atârnată.

1492 (7000) Noembrie 24, Suceava.

† Din mila lui Dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei, Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor celor ce o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că au venit înaintea noastră și înaintea tuturor boierilor noștri moldoveni, sluga noastră Ivanco Levici și nepoatele sale de frate Fedora și Milca, fetele lui Vasco Levici, și vărul lor Giulca Pântece, și vărul lor Hrinceo dela Lucovița, și vărul lor pan Șteful părcălab și vara lui Vasutca și fiii lui Hodco Dolbnici anume Oanța și Ivanco și Vasco și surorile lor Ana și Stana și Marușca și Olena, și unchiul lor Dumitru, și verii lor Vasco cu sora lui Malea, și nepoții lor Mircea și Vlad, și verii lor Luca și Pătraș și vercele lor Armeanca și Vasca și Ana, și verii lor Ivanco și Oliușca și Ruja și Anușca și Fedora, și verii lor Coste Ciuntul și nepoata lui Olena, și Toma și Isaiu și Ivanco, toți nepoți ai lui Hodco Costici postelnic și ai lui Lev, de bună voia lor, nesiliți de nimeni, nici asupriți, și au vândut dreapta lor ecină din dreptul lor uric, din uricul bunicilor lor Hodco Costici postelnic și Lev și din privilegiul pe care l-au avut ei dela bunicul nostru, Alexandru voevod, un sat anume, Ștubeiul pe Bașeu, pe amândouă părțile Bașeului, și au vândut acest sat domniei mele cu 250 de zloți tătărăști. Și m'am sculat eu domnia mea și am plătit toți acești 250 de zloți tătărăști, în mâna tuturor celor pe care li scriem mai sus, înaintea tuturor boierilor noștri moldoveni.

Și după ce am întocmit și am plătit tot deplin cum scriem mai sus, domnia mea am binevoit într'aceea, cu bună voința noastră și cu inimă curată și luminată și cu toată buna noastră voie, și cu ajutorul lui Dumnezeu, ca să întărim și să împuternicim sfânta noastră mănăstire dela Putna, unde este hramul uspenia prea sfintei, curatei¹⁾ și preabinecuvântatei stăpânei noastre născătoare de Dumnezeu și pururea fecioară Maria, și unde este egumen arhimandritul, rugătorul nostru chir popa Paisie, și am făcut și pentru pomenirea sfânt-răposașilor înaintași și părinți ai noștri, și pentru sănătatea și mântuirea noastră și pentru sănătatea și mântuirea doamnei domniei mele Maria și pentru sănătatea și mântuirea copiilor noștri, și am dat acestei sfinte mănăstiri a noastre acest sat mai sus scris anume Ștubeiul pe Bașeu, pe amândouă părțile Bașeului, ca să-i fie acestei sfinte mănăstiri a noastre dela Putna dela noi uric și cu tot venitul, neclintit nici odată în veci.

Și am mai dat acestei sfinte mănăstiri a noastre dela Putna un loc de pustie pe această parte a Podragului, dela drumul lui Iachim în, jos până la trei gloduri.

Iar hotarul acestui sat mai sus scris, anume Ștubeiul pe Bașeu, pe amândouă părțile Bașeului, să fie pe unde au hotărnicit pan- Iașco Hudici

¹⁾ curatei, lipsă în copia din ms. 5234.

și pan Dinga pitar și cu megiașii: din jos de Petricani, începând din matca Bașeului, dela movila săpată, drept peste câmp la movila care este săpată la vârf, de acolo peste zăpodia care se chiamă Serneasca, la deal movila săpată, mai jos de movila mare; de acolo peste drum și peste câmp la movila săpată care se află în dealul dela Liubăneasa, apoi la glod la Căldărușa, apoi pe Căldărușa la pârăul Iubănesii, apoi pe Iubăneasa în sus până la gura Zăpodii Ulmilor ¹⁾, la movila săpată.

Apoi întorcându-se îndărăt spre Bașeu pe deal, la movila săpată; de acolo vârful dealului la movila care e săpată la vârf și care e mai sus de cealaltă movilă; de acolo peste câmp pe costișe la movila săpată; de acolo peste câmp și peste Bașeu drept la movila mare, aproape de drum, mai jos de Vicurii, și peste drum și peste câmp la deal la movila cea mare; de acolo peste Drumul Tâlharilor și peste Zăpodia Socilor la dealul dela Podrag la movila săpată; de acolo la zăpodie și prin zăpodie la pârăul Podrag, apoi pe Podrag la vale până la movila săpată din șanțul Podrag.

Apoi întorcându-se spre Bașeu la deal la movila săpată de acolo peste câmp la deal la movila săpată, de acolo peste câmp și peste zăpodie la vârful dealului dela Bașeu la movila săpată de acolo peste câmp și peste drum și peste matca Bașeului, drept la movila săpată, de unde am început întâiu. Aceasta este tot hotarul acestui sat.

Iar hotarul pustiei care de această parte a Podragului dela drumul lui Iachim la vale până la trei gloduri, să fie atât cât vor putea să folosească destul.

Iar la aceasta este credința domniei noastre a mai sus scrisului, noi Ștefan voevod și credința preaiubiților fii ai domniei mele, Alexandru și Bogdan-Vlad, și credința boierilor noștri: credința panului Duma părcălab de Hotin, credința panului Gangur părcălab de Orhei, credința panului Boldor vornic, credința panului Hărman, credința panului Hudici, credința panului Șteful, credința panului Mușat părcălab de Hotin, credința panului Micotă și a panului Rețeș părcălabi de Neamț, credința panului Andreico Ciortorovschî, credința panului Șandru de Cetatea Nouă, credința panului Dinga, credința panului Clănău spătar, credința panului Isac vistier, credința panului Eremia postelnic, credința panului Moghila ceașnic, credința panului Frunțeș stolnic, credința panului Petrica comis și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, și mari și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, dintre copiii noștri sau din neamul nostru, sau pe ori cine îl va alege dumnezeu să fie domn al țării noastre, Moldova, acela să nu clinească dania și întărirea noastră, ci să întărească pentrucă am cumpărat pe banii noștri adevărați și curați și am dat acestei sfinte mânăstiri a noastre dela Putna.

Iar cine se va încumeta să clinească să sfărâme dania și întărirea noastră, unul ca acela să fie blestemat de domnul dumnezeu și mântuitorul nostru Iisus

¹⁾ „Ulmilor”, rom. în text slav.

Hristos, și de prea curata lui maică, și de 4 sfinți evangheliști și de 12 sfinți apostoli ai lui Hristos de frunte, Petru și Pavel și ceilalți, și de 318 sfinți părinți purtători de dumnezeu dela Nicheia, și să fie asemenea cu Iuda și cu blestematul Arie, și să aibă parte cu acei Iudei care au strigat asupra domnului Hristos: sângele lui asupra lor și asupra copiilor lor, ceace este și va fi în veci, amin.

Iar pentru mai mare putere și întărire a tuturor acestora mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru jupan Tăutul Jogofăt, să scrie și să atârne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Toader diaç la Suceava, în anul 7000 <1492>, luna Noemvrie 24 »

Arh. St. Iași, CCXL/5, 6.

Copie slavă și trad. germană.

168

1493 (7001).

7001 <1493>, Ștefan vodă pentru Anușea și sora ei, Neașea, fetele lui Manoilă, ce vând moșie la Mânăilești în hotar cu Dumestii, lui Grigore Săvescul, cu 270 zloți tătărești.

După M. Costăchescu, Doc. moldovenesti, dela Ștefan cel Mare, p. 181.

Rezumat rom.

169

<1493> Martie, Vaslui.

Din mila lui dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor celor ce o vor vedea sau o vor auzi cetindu-se că a venit înaintea noastră și a boierilor noștri moldoveni sluga noastră Pavel Iudca, fiul lui Iudca cel bătrân, de bună voia lui, nesilit de nimeni, nici prigonit și a vândut ocina lui dreaptă din uricul drept pe care tatăl său Iudca l-a primit ca danie dela bunicul domnică noastre, Alexandru voevod, un sătuleț anume Hliboca, care este la obârșia Derehluului. Și jumătate din acest sătuleț care este la obârșia Derehluului l-a vândut slugilor noastre, Stan Babici și Iachim Babici pentru 150 de zloți tătărești.

Iar cealaltă jumătate a acestui sătuleț anume Hliboca la obârșia Derehluului, anume jumătatea acestui sătuleț dinspre răsăritul soarelui, a vândut-o fratelui, lor, Andriaș Babici pentru 150 de zloți tătărești.

Și s'au ridicat slugile noastre, Stan Babici și Iachim Babici și au plătit toți acești bani mai sus scriși, 150 de zloți tătărești pentru această jumătate a sătulețului anume Hliboca, la obârșia Derehluului, în mâna slugii noastre Pavel Iudca, fiul lui Iudca.

Și sluga noastră Andriaș, deasemenea s'a ridicat și a plătit toți banii mai sus scriși 150 de zloți tătărești pentru cealaltă jumătate a acestui sătuleț,

anume Hliboca, la obârșia Derehluului, însă pentru partea dinspre răsăritul soarelui, tot în mâna lui Pavel Iudca, fiul lui Iudca, înaintea noastră și înaintea tuturor boierilor noștri.

Deci noi, văzând înțelegerea lor de bună voie și plată deplină, am dat și am întărit și dela noi slugilor noastre, Stan Babici și Iachim Babici, și Andriaș Babici, ceiace și-au cumpărat pe jumătăți din acest sătuleț, Hliboca la obârșia Derehluului, ca să le fie dela noi cu tot venitul, lor și copiilor lor și nepoților și strănepoților lor și răstrănepoților lor și întregului lor neam, cine li se va alege cel mai de aproape, neclintit niciodată în vecl.

Iar hotarul acestui sătuleț, anume Hliboca, la obârșia Derehluului, să le fie din toate părțile după vechiul hotar. Însă ei să stăpânească acest hotar pe jumătăți cum este mai sus scris, după cum și-a cumpărat fiecare dintre dâșlii, Stan Babici și Iachim Babici amândoi o jumătate și fratele lor Andriaș Babici singur cealaltă jumătate din acest sătuleț anume Hliboca, la obârșia Derehluului și jumătate din hotar.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus scrisului Ștefan voevod și credința preaiubiților fii ai domniei mele, Alexandru și Bogdan și credința boierilor noștri, credința panului Duma părcălab, credința panului Gangur dela Orhei, credința panului Boldur vornic, credința panului Hărman, credința panului Hudici, credința panului Șteful, credința panului Mușat dela Holin, credința panului Micotă și a panului Reateș părcălabi de Neamț, credința panului Ciortorovski, credința panului Șandru¹⁾ părcălab de Cetatea Nouă, credința panului Dinga, credința panului Clănău spătar, credința panului Isac vistier, credința panului Eremia postelnic, credința panului Moghilă ceașnic, credința panului Frunteș stolnic, credința panului Petru comis, fiul lui Hărman și credința tuturor boierilor noștri moldoveni mari și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, Moldova, sau dintre copiii noștri, sau din neamul nostru, rau iarăși pe cine îl va alege Dumnezeu să fie domn al țării noastre Moldova, acela să nu clinească dania și întărirea noastră și să le-o întărească și să le-o împuternicească, pentrucă le-am dat, pentrucă le este ocină dreaptă, deoarecece și-au cumpărat pentru banii lor drepti și proprii.

Iar pentru mai mare putere și întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan Tăutul logofăt să scrie și să atârne pecetea noastră de această carte a noastră.

A scris Toader Popovici, la Vaslui, în anul 6989 <1481> Martie.

După F. A. Wickenhauser, *Geschichte der Klöster Woronez und Putna, Cernăuți*, 1886, p. 201–203.

Trad. germană după orig. slav, perg., pecete atârnată.

Data citită greșit de Wickenhauser, nu corespunde cu sfatul boierilor, a fost restabilită după lista acestui sfat.

¹⁾ Ia Wickenhauser: « Schander ».

1493 (7001) Martie 3, Suceava.

† Din mila lui Dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor celor ce o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că au venit înaintea noastră și înaintea tuturor boierilor noștri moldoveni sluga noastră Ilea și vara lui, Neagșa, nepoții ¹⁾ lui Drăguș Timișescul, de a lor bună voie nesiliți de nimeni, nici asuprași și au vândut dreapta lor ocină din dreptul lor uric, din uricul bunicului lor, Drăguș Timișescul, un sat pe Tutova, la gura Studeneții, anume Bumbureștii. Aceasta au vândut slugii noastre, pan Dragoșe stolnic, pentru 140 zloți tătărești.

Și s'a sculat pan Dragoșe stolnic și a plătit toți acești 140 zloți tătărești în mâna slugii noastre, Ilea și a verii lui, Neagșa înaintea noastră și înaintea boierilor noștri.

Deci, noi văzând buna lor voie și tocmeală și plata deplină, noi deasemeni și dela noi am dat și am întărit slugii noastre, pan Dragoșe stolnic, acest sat spus mai înainte pe Tutova la gura Studeneții, anume Bumbureștii, ca să-i fie dela noi uric și cu tot venitul, lui și copiilor lui și nepoților lui și strănepoților și răstrănepoților lui și întregului lui neam, care i se va alege cel mai de aproape, neclintit niciodată în veci.

Iar hotarul acestui sat mai sus scris să fie din toate părțile după vechiul hotar, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus scrisului, noi Ștefan voevod și credința preaiubiților fii ai domniei mele, Alexandru și Bogdan Vlad, și credința boierilor noștri: credința panului Duma, credința panului Gangur dela Orhei, credința panului Bo<1>dor vornic, credința panului Hărman, credința panului Șteful, credința panului Mușat dela Hotin, credința panului Micotă și a panului Reșeș păcălăbi de Neamț, credința panului Andreico Ciortorovschi, credința panului Șandru dela Cetatea Nouă, credința panului Dinga, credința panului Călnău spătar, credința panului Isac vistier, credința panului Eremia postelnic, credința panului Moghila ceagnic, credința panului Frunteș stolnic, credința panului Petrica comis și credința tuturor boierilor <noștri> moldoveni, și mari și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre dintre copiii noștri sau din neamul nostru sau iar pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al țării noastre, Moldova, acela să nu clintească dania și întărirea noastră, ci să-i întărească și să-i imputernicească, pentrucă i-am dat și i-am întărit pentru dreapta și credincioasa lui slujbă și pentrucă și-a cumpărat pe banii lui dreptți.

Iar pentru mai mare putere și întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru jupan Tăutul logofăt, să scrie și să atârne pece-tea noastră de această carte a noastră.

¹⁾ In text: «nepotam».

A scris Toader gramatic la Suceava în anul 7001 <1493> luna Martie 3.
<Pe indoitură, sec. XVI:> Acest sat Bumburești se cheamă Poridești.
<Pe verso contemporan:> Pan Dragoșe stolnic.

Inst. de Ist. al Acad. R.P.R.
Orig. slav, perg., pecete atârnată.

171

1493 (7001) Martie 3, Suceava.

† Din mila lui Dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră, tuturor, care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că au venit înaintea noastră și înaintea tuturor boierilor noștri moldoveni slugile noastre One și fratele lui, Coste, fiii Anii, nepoții lui Ioaniș Topor, de a lor bună voie, nesiliți de nimeni, nici asupriți și au vândut dreapta lor ocină, din uricul unchiului lor Ioanăș Topor, o bucată de pământ din hotarul Toporeștilor vechi, în partea de jos a hotarului, slugii noastre Ștefco, pentru 100 zloji tătărești.

Și s'a sculat Ștefco și a plătit toți acești 100 zloji tătărești în mâna lui One și a fratelui lui, Coste, înaintea noastră și înaintea boierilor noștri.

Deci, noi văzând buna lor voie și tocmeală și plata deplină, noi deasemeni și dela noi am dat și am întărit <slugii noastre> ¹⁾ Ștefco această bucată de pământ spusă mai înainte din hotarul Toporeștilor Vechi, în partea de jos a hotarului, să-i fie dela noi uric și cu tot venitul, lui și copiilor <lui și> ¹⁾ nepoților lui și strănepoților lui și întregului lui neam, care i se va alege cel mai de aproape, neclintit niciodată în veci.

Iar hotarul acestei bucăți de pământ <să fie> începând din vârf dela Toporeștii Vechi din malul Prutului, dela un plop însemnat, peste câmp la deal către Lăpușna, iar din celelalte părți după hotarul vechi, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credința domniei mele, a mai sus scrisului, noi Ștefan voevod, și credința prealubiților fii ai domniei mele, Alexandru și Bogdan-Vlad, și credința boierilor noștri: credința panului Duma, credința panului Gangur de Orhei, credința panului Boldor vornic, credința panului Hărman, credința panului Șteful, credința panului Mușat dela Hotin, credința panului Micotă și a panului Reșeș părcălăbi de Neamț, credința panului Andreico Ciortorovschî, credința panului Șandru dela Cetatea Nouă, credința panului Dinga, credința panului <Călnău> ¹⁾ spătar, credința panului Isac vistier, credința panului Eremia postelnic, credința panului Moghila ceașnic, credința panului Fruntes stolnic, credința panului <Petrica> ¹⁾ comis și credința tuturor boierilor noștri moldoveni și mari și mici.

Iar după viața noastră, < cine va fi > ¹⁾ domn < al țării noastre, dintre copiii noștri sau din neamul nostru, sau > ¹⁾ pe oricine < îl va alege Dumnezeu > ¹⁾ să

¹⁾ loc ilizibil în orig.

fie domn al țării noastre, Moldova, acela să nu-i clintască <dană și întărirea noastră, ci să-i întărească și să-i imputernicească > ¹⁾ pentrucă <și-a cumpărat> pe banii lui drepti.

Iar pentru mai mare întărire a tuturor acestora mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru jupan, Tăutul logofăt, să scrie și să atârne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Toader gramatic la Suceava, în anul 7001 <1493> Martie 3.

Acad. R.P.R., Pestați, nr. 16.
Orig. slav, perg., pecete atârnată.

172

1493 (7001) Martie 5, Suceava.

† Din mila lui Dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor celor ce o vor vedea sau o vor auzi cetindu-se, că au venit înaintea noastră și înaintea tuturor boierilor noștri moldoveni, sluga noastră Lazor, fiul lui Petrică Negrileseul și vara lui, Nastea, fiica lui Ion Negrileseul, de bună voia lor, de nimeni nesiliți nici asupriți și au vândut ocina lor dreaptă, din dreptul și propriul lor uric, din uricul bunicului lor, Negrilă, un sat pe Tutova anume Oideștii, unde a fost jude Voina și cu mânăstire în acelaș hotar. Aceasta au vândut slugii noastre Albul Voinescul și surorilor lui, Ana și Vasilca, pentru 60 zloți tătărești.

Și s'a ridicat sluga noastră Albul Voinescul și surorile lui, Ana și Vasilca, de au plătit toți acești mai sus scriși 60 zloți în mâinile slugii noastre Lazor, fiul lui Petrică Negrileseul și verei lui, Nastea, fiica lui Ion Negrileseul, înaintea noastră și înaintea boierilor noștri moldoveni.

Deci noi, văzând tocmeala lor de bună voie și plata deplină, și noi deasemenca, am dat și am întărit și dela noi, slugii noastre, Albul Voinescul și surorilor lui, Ana și Vasutca acest sat mai înainte spus, pe Tutova, anume Oideștii, unde a fost jude Voina și cu mânăstirea în acelaș hotar, ca să le fie lor și dela noi uric și cu tot venitul, lor și copiilor <lor și nepoților și> ²⁾ strănepoților lor și răstrănepoților lor și întregului lor neam, cine li se va alege cel mai de aproape, neclintit niciodată în veci.

Iar hotarul acestui sat mai sus scris să-i fie din toate părțile pe vechiul hotar, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Ștefan voevod și credința preaiubiților fii ai domnei mele, Alexandru și Bogdan-<Vlad> și credința boierilor noștri: credința panului Duma, credința panului Gangur dela Orhei, credința panului Boldur vornic, credința panului Hărman, credința panului Șteful, credința panului Mușat dela Hotin, credința panului Micotă

¹⁾ loc ilizibil în orig.

²⁾ loc șters în orig.

și Reșeș pârcălăbi de Neamț, credința panului Șandru dela Roman, credința panului Ciortorovschi, credința panului Dinga, credința panului Călnău spătar, credința panului Eremia postelnic, credința panului Isac vistier, credința panului Moghilă ceașnic, credința panului Fruntes stolnic, credința panului Petric comis și credința tuturor boierilor noștri moldoveni.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, Moldova, din copiii noștri, din neamul nostru, sau iarăși pe cine îl va alege Dumnezeu să fie domn al țării noastre, acela să nu-i clintească dania noastră, ci să-i întărească și să-i imputernicească, pentrucă i-am dat și i-am întărit, pentrucă și-au cumpărat pe banii lor dreptți.

Iar spre mai mare putere și întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan Tăutul logofăt, să scrie și să atârne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Alexa diacon în Suceava, în anul 7001 <1493> Martie 5.

Muzeul Național Militar, București, nr. 20.602.

Orig. slav, perg., pecete atârnată.

Un suret incomplet în I. Bogdan, Documentele lui Ștefan cel Mare, II, p. 12-13

173

1493 (7001) Martie 5, Suceava.

† Din mila lui Dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră, tuturor celor ce o vor vedea sau o vor auzi cetindu-se, că au venit înaintea noastră și înaintea tuturor boierilor noștri moldoveni, Mărina și sora ei, Stana, fiicele lui Dragomir Iuban, nepatele lui Șolda dela Dumitra, de bună voia lor nescilite de nimeni, nici asuprite și s'au tocmit, între dânselle și și-au împărțit ocinele lor drepte, satele pe Dumitra care au fost ale unchiului lor, Șolda anume Șoldenii și Socii și Bărlălești și Spirenii și Drăgomăneștii și Lăzeștii și Sărăcineștii și Fântâna <Iepurelui> și Fântâna lui Șolomon și Ciorenii și pe Larga, unde a fost Oanca și unde a fost <Lațco> din Câmpie.

Și au căzut în partea Mărinei satele pe Dumitra, anume Șoldenii și Bărlăleștii și Fântâna Iepurelui și Fântâna lui Șolomon și pe Larga unde a fost Oanca și unde a fost Lațco din Câmpie <și jumătate din lezerul Hărcit>. Iar Stanei, i-a căzut în partea ei, satele anume: Spirenii și Drăgomăneștii și Lăzeștii și Sărăcineștii și jumătate din Câmpie.

<Deci noi> văzând voia lor și împărșeala cu care s'au tocmit între dânsii și și-au împărțit dreptele lor ocine, iar noi, deasemenea am dat și am întărit și dela noi Mărinei aceste sate mai sus scrise, care au căzut în partea ei pe Dumitra, anume Șoldenii și Bărlăleștii și Fântâna Iepurelui și Fântâna lui Șolomon și pe Larga, unde a fost Oanca și unde a fost Lațco din Câmpie și jumătate din Câmpie. Acestea toate mai sus scrise, care au căzut în partea

ei, să-i fie ei, dela noi, uric și cu tot venitul, ei și copiilor ei și nepoților ei și strănepoților ei și răstrănepoților ei și întregului ei neam, cine i se va alege cel mai de aproape neclintit niciodată, în veci.

Și iarăși i-am dat Stanei și i-am întărit satele, care au căzut în partea ei, anume, satele: Spirenii și Drăgomăneștii și Lăzeștii și Sărăcineștii și jumătate din Câmpie, să-i fie ei, de la noi, uric și cu tot venitul, ei și copiilor ei și nepoților ei și strănepoților ei și răstrănepoților ei și întregului ei neam, cine i se va alege cel mai de aproape, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul tuturor acestor sate mai sus scrise să fie, din toate părțile, după hotarul vechi pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta, este credința domniei noastre a mai sus scrisului noi Ștefan voevod și credința preaiubiților fii ai domniei mele, Alexandru și Bogdan-Vlad și credința boierilor noștri: credința panului Duma, credința panului Gangur dela Orhei, credința panului Boldor vornic, credința panului Hărman, credința panului Șteful, credința panului Mușat dela Hotin, credința panului Mîcotă și a lui Reteș părcălăbi de Neamț, credința panului Șandru dela Cetatea-Nouă, credința panului Andreico Ciortorgvschi, credința panului Dinga, credința panului Călnău spătar, credința panului Ieremia postelnic, credința panului Isac vistier, credința panului Moghilă ceașnic, credința panului Frunteș stolnic, credința panului Petrică comis <și credința> tuturor boierilor noștri moldoveni, <mari și mici>.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, Moldova din copiii noștri <sau din neamul nostru> sau iarăși pe ori cine îl va alege dumnezeu să fie domn al țării noastre Moldova acela să nu le clinească dania și întărirea noastră, ci să le întărească și să le împuternicească, pentrucă le-am dat și le-am întărit, pentru că le este ocină dreaptă.

<Iar pentru mai mare> putere și întărire a acestor toate mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru jupan, Tăutul logofăt să scrie și să atârne pecetea noastră, de această carte a noastră.

A scris Alexa diac, la Suceava, în anul 7001 <1483> Martie 5.

Acad. R.P.R. CLX/82.

Copie slavă necompletă din sec. XVIII:

Cu trei trad. rom. două din sec. XVIII și una din 1813.

174

1493 (7001) Martie 5, Suceava.

† Din mila lui dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor, care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că această adevărată slugă și boier credincios al nostru, pan Sima Babluian, ne-a slujit cu slujbă dreaptă și credincioasă. De aceea, noi văzând dreapta și credincioasa lui slujbă către noi, i-am miluit cu deosebită noastră milă, și i-am dat în țara noastră, Moldova, o siliște pe apa Taz-

lăului, care se cheamă Stețcanii, mai jos de gura Arzului, la Vadul Neguțătorului, unde se adună Tazlăul Mare cu Tazlăul Sărat, la gura Călugăriței, la Lacul Puturos, iar de aici la vârf în sus la loc drept, unde lovește în obârșia Slatinei.

Acestea toate mai sus scrise să-i fie și dela noi uric cu tot venitul, lui și copiilor și nepoților și strănepoților lui și răstrănepoților lui și întregului lui neam, care i se va alege cel mai de aproape, neclintit niciodată în veci.

Iar hotarul acestui sat mai sus zis Stețcanii, mai jos de gura Arzului, la Vadul Neguțătorului unde se adună Tazlăul Mare cu Tazlăul Sărat, la gura Călugăriței, la Lacul Puturos, iar de aici la vârf în sus pe loc drept unde lovește în obârșia Slatinei, să-i fie din toate părțile după hotarul vechi, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus scrisului, noi Ștefan voevod, și credința preaiubiților fii ai domniei mele, Alexandru și Bogdan-Vlad și credința boierilor noștri: credința panului Duma, credința panului Gangur, credința panului Boldor vornic, credința panului Hărman, credința panului Șteful, credința panului Mușat părcălab de Hotin, credința panului Micotă și a panului Reșeș părcălabi de Neamț, credința panului Șandru de Cetatea Nouă, credința panului Andreico Ciortorovschi, credința panului Dinga, credința panului Călnău spătar, credința panului Isaico vistier, credința panului Eremia postelnic, credința panului Moghila ceașnic, credința panului Frunteș stolnic, credința panului Petrica comis și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, mari și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, Moldova, dintre copiii noștri sau din neamul nostru, sau iar pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al țării noastre, Moldova, acela să nu-i clinească dania și întărirea noastră, ci să-i întărească și să-i împuternicească, pentrucă i-am dat și i-am întărit pentru dreapta <și> credincioasa lui slujbă.

Iar pentru mai mare putere și întărire a tuturor acestora mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru jupan, Tăutul logofăt, să scrie și să atârne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Alexa diac, la Suceava, în anul 7001 <1493> luna Martie 5.

Acad. R.P.R., Fotografil, XXIII/90.

Fotocopie după orig. slav, perg.

175

1493 (7001) Martie 7, Suceava.

† Din mila lui Dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor, celor ce o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că au venit înaintea noastră și înaintea tuturor boierilor noștri moldoveni mari și mici, Marușca sora lui Vâlcea Batărescul și cu nepotul ei de frate, Negrilă, fiul lui Vâlcea și cu toți megieșii lor din prejur și ni s'au jeluît, că privilegiul cel mare pe care l-a avut Vâlcea Batărescul

dela bunicul nostru, dela Alexandru voevod cel Bătrân pentru ocina lor, satul anume Batărești, la Cărligătură, acest privilegiu ei l-au pierdut, când au venit Turcii asupra țării noastre, la Pârâul Alb.

De aceea, noi văzând dovada și mărturie bună și noi deasemenea și dela noi le-am dat și le-am întărit acest sat, Batărești, să fie jumătate de sat al Marușcăi, partea dinspre biserică, iar jumătate de sat să fie al slugii noastre, Negrilă și surorii lui, Maria, să le fie lor dela noi uric și cu tot venitul și copiii lor și nepoților lor și strănepoților lor și răstrănepoților lor și întregului lor neam, cine li se va alege cel mai de aproape, neclintit niciodată în veci.

Și după aceasta iarăși s'a sculat Marușca, sora lui Văleca, de bună voință și nesilită de nimeni și nici asuprită și a vândut partea ei de sat, din Batărești, partea dinspre biserică, nepotului său de frate, Negrilă pentru 60 zloți tătărești. Și s'a sculat sluga noastră, Negrilă, și i-a plătit ei deplin toți banii mai sus scriși, 60 de zloți tătărești.

Deci noi, văzând buna lor voie între dânșii și tocmeala și plata deplină și noi deasemenea i-am dat și dela noi și i-am întărit și această jumătate de sat, din Batărești, partea Marușcăi, ca să-i fie dela noi uric și cu tot venitul.

Și deasemenea i-am dat și i-am întărit o seliște, pe Bahluț, anume seliștea lui Măcău Vlad și cu loc de moară, pe Bahluț, unde a fost moara lui Onicică, această seliște pe care i-au vândut-o această seliște Anușca și Marta, fiicele lui Mădărjac, pe 70 zloți tătărești.

Acestea toate mai sus scrise să-i fie lui dela noi uric și cu tot venitul și copiii lui și nepoților lui și strănepoților lui și răstrănepoților lui și întregului lui neam, cine i se va alege cel mai de aproape, neclintit niciodată în veci.

Iar hotarul acestui sat al Batăreștilor și al acestei seliști să fie din toate părțile după hotarele vechi, pe unde din veac au folosit.

Iar la aceasta este credința domniei noastre a mai sus scrisului, noi Ștefan voevod și credința preaiubiților fii ai domniei mele, Alexandru și Bogdan Vlad și credința boierilor noștri: credința panului Duma, credința panului Gangur, credința panului Boldor vornic, credința panului Hărman, credința panului Șteful credința, panului Mușat dela Hotir, credința panului Micotă și a panului Rețeș) părălabi de Neamț, credința panului Ciotorovschi,
.....) și curați bani.

Iar pentru mai mare puterea și întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru jupan Tântul logofăt, să scrie și să atârne pecetea noastră de această carte a noastră.

A scris Toader gramatic, la Suceava, în anul 7001 <1493> Martie 7.

După M. Costăchescu, Doc. Moldovenesti dela Ștefan cel Mare, pg. 175-177.
Orig. slav, perg., pecete pierdută.

1) Loc rupt și lipsă în orig.

1493 (7001) Martie 7, Suceava.

† Din mila lui Dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor, care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că au venit înaintea noastră și înaintea tuturor boierilor noștri moldoveni Magda, fiica lui Mihul, nepoata panului Negrea și nepoții ei, Coste diac și frații lui, Toader diac și Luca și Nichita, și vărul lor, Iliș, fiul Neagșei și vara lor Donea, toți nepoți ai panului Negrea, de bună voie lor, nesiliți de nimeni, nici asupriți și au dat din uricul lor drept, din uricul bunicului lor pan Negrea, dania panului Negrea, un sat pe Vina, anume unde a fost casa lui Alexa. Și au dat slugilor noastre, Rabotă și sorii lui, Sora și nepoatelor lor de frate, Anușca și Elisafca fiicele lui Giurgiu, și lui Ion și fraților lui: tot Ion și Mihul și Andrușco, și surorilor lor, Parasca și Armeanca, fiii lui Pântea, și lui Vlașin, fiul lui Iuga, pe care <sat> ¹⁾ îl dăduse pan Negrea din..... ²⁾ său, Alexa.

Pe acesta și ei l-au întărit.

Deci noi, văzând buna lor voie și întărirea noi deasemeni <și dela noi> ¹⁾ am dat și am întărit fiilor lui Alexa, slugii noastre Rabotă și surorii lui, Sora, și nepoatelor lor de frate, Anușca și Elisafca, fiicele lui Giurgea, și lui Ion și fraților lui: tot Ion și Mihul și Andrușco și surorilor lor, Parasca și Armeanca, fiii lui Pântea, și lui Vlașin, fiul lui Iuga, acest sat pe Vina, anume unde a fost casa lui Alexa, să le fie dela noi uric și cu tot venitul, lor și copiilor lor și nepoților lor și strănepoților lor și răstrănepoților lor și întregului lor neam, care li se va alege cel mai de aproape, neclintit niciodată în veci.

Iar hotarul acestui sat <să fie> după semnele pe unde le-a pus încă pan Negrea: începând dela Vina dela plop, apoi la Movila dela Mogoș, apoi drept la marginea pădurii, apoi în jos pe marginea pădurii la Movila mare apoi drept la stejar apoi la pădurea Delenilor, apoi drept la Vina, la movilă apoi la deal la movilă apoi pînă dumbrăvă ²⁾ apoi peste dumbrăvă la stejar apoi la alt stejar, apoi drept la Vina la plop. Acesta este tot hotarul.

Iar la aceasta este credința domnicii noastre, a mai sus scrisului, noi Ștefan <voevod> ¹⁾ și credința preaiubiților fiii ai domnicii mele, Alexandru și Bogdan-Vlad, și credința boierilor noștri: credința panului Duma, credința panului Gangur, credința panului Boldor vornic, credința panului Hărman, credința panului ²⁾ panului Petrica comis și credința tuturor boierilor noștri ²⁾.

<Iar după viața noastră cine va fi domn al țării noastre dintre copiii noștri sau din neamul nostru sau iar pe oricine> va alege Dumnezeu să fie domn al țării noastre, Moldova, să nu clinească dania noastră, ci să le întărească <pentrucă> i le-am dat <și le-am întărit pentru dreapta lor slujbă>.

¹⁾ loc ilizibil în orig.

²⁾ loc șters în orig.

«Iar pentru» mai mare întărire tuturor acestora mai sus scrise, am pornicit credinciosului nostru jupan, Tăutul logofăt, să scrie și să atârne pecetea noastră «la această» ¹⁾ carte a noastră

A scris Toader gramatic la Suceava, în anul 7001 «1493» Martie 7.

Acad. R.P.R., Peceți, nr. 173.

Orig. slav, perg., pecete atârnată.

177

1493 (7001) Martie 15, Suceava.

† Din mila lui Dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor, care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că au venit înaintea noastră și înaintea tuturor boierilor noștri moldoveni, slugile noastre: Petrea și fratele lui, One, și surorile lor, Mogoșa și Stanca și Mărușca și Neagșa, fiii lui Dinga Tâlpigeanul, nepoții lui Toader, fratele lui Petru Tâlpig, de a lor bună voie, nesiliți de nimeni, nici asupriți și au vândut dreapta lor ocină din dreptul lor uric, din uricul bunicilor lor, Toader și Petru Tâlpig, un sat anume Tăveștii, la iezorul dela Crasna, slugilor noastre, Ivul Mândrea și nepotului lui de frate, Toader, fiul lui Onica, și nepotului de soră al lui Toader, Dragotă, fiul Ilcâi, și iar nepoților de soră ai lui Mândrea, Trifu și Furdul și Mușa, fiii Anușcâi, pentru 120 zloți tătărești.

Și s'a sculat slugă noastră Mândrea Ivul și cu nepoții lui de frate și de soră, anume Toader și Dragotă și Trif și Furdul și Mușat și au plătit toți acești 120 zloți tătărești în mâna lui Petrea și a fratelui lui, One, și a surorilor lor, Mogoșa și Stanca și Mărușca și Neagșa, fiii lui Dinga Tâlpigeanul, înaintea noastră și înaintea boierilor noștri.

Deci, noi văzând buna lor voie și tocmenlă și plata deplină, noi deasemeni și dela noi am dat și am întărit slugii noastre, Ivul Mândrea, și nepotului lui de frate, Toader, și nepotului de soră al lui Toader, Dragotă, și iar și nepoților de soră ai lui Mândrea, Trif și Furdul și Mușa, acest sat spus mai înainte anume Tăveștii, la iezorul dela Crasna, să le fie dela noi uric și cu tot venitul.

Și încă le-am dat și le-am întărit dreapta lor ocină, o seliște, anume seliștea lui Biharț, și un sat anume Găneștii.

Acestea toate mai sus scrise să le fie dela noi uric și cu tot venitul, lor și copiilor «lor» și nepoților lor «și strănepoților și răstrănepoților lor» și întregului lor neam, care li se va alege cel mai de aproape, neclintit niciodată în vece.

Iar hotarul acestor sate și al acestei seliști, mai sus scrise, să fie din toate părțile după «hotarul» vechi, pe unde au folosit din veac.

Iar la-aceasta este credința domniei noastre, a mai sus scrisului: noi Ștefan voevod, și credința preaiubiților fii ai domniei mele, Alexandru și Bogdan-Vlad, și credința boierilor noștri: credința panului Duma, credința panului

¹⁾ loc șters în orig.

Gangur dela Orhei, credința panului Boldor vornic, credința panului Hărman, credința panului Șteful, credința panului Mușat dela Hotin, credința panului Micotă și a panului Reșeș părcălabi de Neamț, credința panului Ciortorovschi, credința panului Șandru dela Cetatea Nouă, credința panului Dinga, credința panului Călnău spătar, credința panului Isac vistier, credința panului Eremia postelnic, credința panului Moghila ceașnic, credința panului <Frunteș> stolnic, credința panului Petrica comis, și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, mari și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, dintre copiii noștri sau din neamul nostru, sau iar pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn a țării noastre, Moldova, acela să nu le clintescă dania și întărirea noastră, ci să le întărească și să le imputernicească, pentrucă le-am dat și le-am întărit pentru dreapta lor slujbă.

Iar pentru mai mare putere și întărire tuturor acestora mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru jupan, Tăutul logofăt, să scrie și să atârne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Toader gramatic la Suceava în anul 7001 <1493> <luna > Martie 15

După I. Bogdan, Doc. lui Ștefan cel Mare, II, p. 18-20.

Orig. slav, perg.

178

493 (7001) Martie 15, Suceava.

† Din mila lui Dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor, care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că acest adevărat credincios pan al nostru Petrica comis ne-a slujit drept și credincios.

De acela, noi, văzând dreapta și credincioasa lui slujbă către noi, l-am miluit cu deosebita noastră milă și i-am dat și i-am întărit în țara noastră Moldova, dela noi, pentru slujba lui, un sat pe Șumuzul Rece anume Oniceanii, pe care sat îl cumpărase Avram vistier dela Giurgiu Oniceanul și dela vărul lui, Ion Oniceanul, și dela Manciul și dela vărul lui, Ion Loga, nepoții de soră ai lui Julea, și dela popa Pătru Oniceanul, pentru 305 zloști tătărești.

Și a pierdut Avram vistier acest sat pentru hitlenie, când a fugit dela noi în țara Lituaniei.

Acest sat mai sus scris anume Oniceanii, care e pe Șumuzul Rece, să fie credinciosului nostru pan Petrica comis dela noi uric și cu tot venitul, lui și copiilor lui, și neșoților lui și răstrănepoților lui și întregului lui neam, care i se va alege cel mai de aproape, neclintit niciodată în veci.

Iar privilegiile lui Avram, pe care le-a avut el pentru acest sat tot dela noi, de cumpărătură, aceste privilegii ale lui, dacă vor arăta vreodată, să nu se dobândească cu acestea peste privilegiul nostru, niciodată în veci.

Iar hotarul acestui sat mai sus scris anume Oniceanii să fie din toate părțile după hotarul vechi, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus scrisului, noi Ștefan voevod și credința preaiubiților copii ai noștri, Alexandru și Bogdan-Vlad și credința boierilor noștri: credința panului Duma, credința panului Gangur dela Orhei, credința panului Boldor vornic, credința panului Hărman, credința panului Șteful, credința panului Mușat părcălab de Hotin, credința panului Micotă și «a panului» ¹⁾ Reșeș părcălabi de Neamț, credința panului Șandru părcălab de Cetatea Nouă, credința panului Ciortorovschi, credința panului Dinga, credința panului Clănău spătar, credința panului Eremia postelnic, credința panului Isac vistier, credința panului Moghila ceașnic, credința panului Frunteș stolnic, și credința tuturor boierilor noștri, mari și mici.

Iar după viața noastră, «cine va fi domn» ²⁾ al țării noastre, dintre copiii noștri sau din neamul nostru sau iar pe oricine îl va alege dumnezeu să fie domn al țării noastre, Moldova, acela să nu clinească dania și întărirea noastră, ci să-i întărească și să-i împuternicească pentrucă i-am dat pentru dreapta lui slujbă.

Iar pentru mai mare putere tuturor acestora mai sus scrise am poruncit credinciosului nostru, pan Tăutul logofăt, să scrie și să atârne pecetea noastră.

A scris Coste la Suceava în anul 7001 «1493» Martie 15.

Acad. R.P.R., Peceți, nr. 147.

Orig. stav, perg., pecete atârnată.

179

1493 (7001) Martie 15, Suceava.

Suret de pe ispisoc vechiu pe sârbie dela Ștefan voevod scris de Toader grammatie, în Suceava, din leat 7001 «1493» Mart 15.

Înștiințare facem prin această carte a noastră, tuturor cui vor căută asupra ei, sau o vor auzi citindu-se, pentru această adevărată sluga noastră Mânăilă și nepotul lui de sorcă» Marușca și nepoatele lor Mălina și nepoata-sa de sorcă» Cerna, toțci» nepoțci» a lui Lucaciu, precum că i-am miluit cu osăbită milă a noastră, de li-am dat și li-am întărit în țara noastră a Moldovei, drepte ocinile lor și câștigare din slujbă a moșului lor, a lui Lucaci, cari și li-au câștigat el cu slujba dela moșul nostru, de la Alexandru voevod, doao sate pe Bahluiu, un sat anume Balomireștii, unde au fost giudé Balomir, și moară în matca Bahluiului și alt sat anume Hoiseștii, unde au fost giudé Dobromir, pentru ca toată acesté de mai sus numite să fie lor dela noi uric cu tot venitul;

¹⁾ omis în orig.

²⁾ loc rupt în orig.

Însă dintr'aceste de mai sus numitele sate giu<ă>tate să fie slugii noastre lui Mănăilă și nepoatei sale de sor<ă> Marușcăi, iar ceialaltă giu<ă>tate, dintr'aceleaș<i> saté să fie nepoatelor lor, Mălinei și nepoatei sale de sor<ă> Cernii, și fiilor lor, nepoților, strănepoților, prăstrănepoților și la tot neamul lor, cine li se va alege mai de aproape nestrămutat nici odinioară, în veci.

Iar după aceasta iarăși s'au sculat Marușca, nepoata de sor<ă> lui Mănăilă și de buna voia ei, de nime sălită nici asuprită, ș'au vândut partea sa din sat din Balomirești și partea sa din moară unchiului său, lui Mănăilă, drept 100 zloț<i> tătărăști; și i-au plătitu-i Mănăilă tot în bani gata.

Drept aceia, această parte a Marușcăi din sat Balomireștii și partea ei din moară să fie slugii noastre lui Mănăilă, deosebit de ceialalți nepoți a lui.

Iar hotarul acestor saté să fie începându-se dela movila din capul râduului de sus, apoi dela movilă drept peste câmpu la Bahluu, la capul piscului celui din sus, în râpă; iar dela piscu drept peste bahluu la fântăna ce-i în capul pisculețului; iar dela fântăna drept peste câmpu la capul iazăturii Tătarayului; iar dela iazătură la vârful dealului, la movilă, apoi apucă dealul la altă movilă.

Iar de acolo tot denul în sus, pân<ă> la capul piscului; apoi pe piscu la vale și peste pârău și la deal, la o greapă, apoi drept la dial, la Movila Vulturului, apoi acolo în vârful dealului să întoarcă la drumul cel mare; apoi peste drum pân<ă> la movilă; apoi drept peste câmpu, pân<ă> la movila ce-lângă drum.

Iar de acolo drept la sărătură cea albă, apoi pe supt deal pân<ă> la movila din șes; iar de acolo drept peste câmpu pân<ă> la Bahluu, apoi peste Bahluu drept la fântăna Dringăi, ce-i supt dial; iar de acolo la pârăuț, în sus, drept peste drum la un stâlp, unde să împreună hotarul Nejeștilor cu hotarul Hoieștilor, apoi drept peste deal pân<ă> la fântăna ce-i în obârșie pârăuțului; iar dela fântăna iarăș peste dial și peste pârău, pân<ă> la capul piscului celui din gios, iar de acolo apucă pârăul și drept peste râdu pân<ă> la rupturi, ce-s în dial la movilă; iar de acolo apucă dealul pân<ă> la movilă.

Acesta este tot hotarul acestor sate, și din sus și din gios și din toate părțile, pân<ă> unde s'au apucat din veac.

Și spre aceasta este credința a mai sus numitei domniei noastre Ștefan <oc>vod, și credința a preiubiților fii a domniei mele Alexandru și Bogdan-Vlad, și credința a tuturor boerilor noștri a Moldovei, a mari și mici.

Și spre mai mare tărie și întăritură, am poruncit credincios boeriului nostru Tăutului log<oc>f<ă>t să scrie și cătră adevărată cartea noastră această pecetea noastră să lege.

De pe sârbie pe limba moldovenească am tălmăcit, la anul 1806, Iulie 25. Pole<oc>v<nicul> Pavel Dehri<e> dela Mitropolie

Acad. R.P.R., LXXVI/159.

Trad. rom., ibid., o copie chirilică.

1493 (7001) Martie 26, Suceava.

† Din mila lui Dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor, care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că a venit înaintea noastră și înaintea tuturor boierilor noștri moldoveni, Ciorciolina, fiica lui Drăgoicea dela Cărligătură, nepoata lui Șerbu Răspop, de a sa bună voie, neclintită de nimeni, nici asuprită și a vândut dreapta sa ocină din dreapta ei uric, din uricul bunicului ei, Șerbu Răspop și cu privilegiul pe care l-a avut el dela bunicul nostru, Alexandru voevod, o seliște la Cărligătură anume unde a fost jude Iuga. Și au vândut slugii noastre Alexa diac pentru 110 zloți tătărești.

Și s'a sculat sluga noastră Alexa diac și a plătit toți acești 110 zloți tătărești în mâna Ciorciolinii, fiica lui Drăgoicea, nepoata lui Șerban Răspop, înaintea noastră și înaintea boierilor noștri.

Deci, noi văzând buna lor voie și tocmeală și plata deplină, noi <deasemeni și dela noi > *) am dat și am întărit slugei noastre Alexa diac această <seliște > *) spusă mai înainte la Cărligătură anume unde a fost jude Iuga să-i fie dela <noi uric și cu tot > venitul, lui și copiilor lui și fraților lui și nepoților lui și strănepoților lui și răstrănepoților lui și întregului lui neam, care i se va alege cel mai de aproape, neclintit niciodată în veci.

Iar hotarul acestei seliști mai sus scrise să fie dela Drăgoești, pe unde a hotărnicit pan Bratul armaș și cu megiași începând din vârful dealului dela movila dela Coposeani apoi drept peste zăpodie în mijlocul dumberăvii la movilă, de acolo la movila care este la vârful pârâului Drăgoeștilor, de acolo <drept peste > *) dumberavă la capătul dumberăvii la movilă, de acolo drept peste câmp la movilă <apoi de acolo > *) peste câmp la movilă la vârful dealului, de acolo drept peste vârtoape *) la movilă la pârâul care se cheamă Recea, iar din alte părți, după hotarul vechi, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus scrisului, noi Ștefan voevod și credința preaiubiților fii ai domniei mele, Alexandru și Bogdan-Vlad și credința boierilor noștri: credința panului Duma, credința panului Gangur dela Orhei, credința panului Boldor vornic, credința panului Hărman, credința panului Șteful, credința panului Mușat dela Hotin, credința panului Micotă și a panului <Reșeș > *) pârăcâbi de Neamț, credința panului Andreico Ciortorovschi, credința panului Șandru pârăcâlab de Cetatea Nouă, credința panului Dinga, credința panului Călnău spătar, credința panului Isac vistier, credința panului Eremia postelnic, credința panului Moghilă ceașnic, credința panului Frunteș stolnic, credința panului Petrica comis și credința tuturor boierilor noștri moldoveni < mari > și mici.

*) loc rupt în orig.

Iar după «viața noastră, cine va fi domn al țării noastre»¹⁾ dintre copiii noștri sau din neamul nostru sau iar pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al țării noastre, Moldova, acela să nu clinească dania și întărirea noastră, ci să-i întărească și să-i împuternicească pentru că i-am dat și i-am întărit pentru dreapta și credincioasa lui slujbă, și pentru că și-a cumpărat pe banii lui drepti.

Iar pentru mai mare putere și întărire tuturor acestora mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru jupan Tăutul logofăt să scrie și să atârne pecetea noastră «la»²⁾ această carte a noastră.

A scris Toader gramatie la Suceava, în anul 7001 «1493» luna Martie 26.

«Pe verso însemnare din sec. XVIII:» Ispisoc pre Cucuteni dela Cârlișătură și pre alte.

Acad. R.P.R., Peceji, nr. 89.

Orig. slav, perg., pecete atârnată.

181

1493 (7001) Octombrie 26, Suceava.

† Din mila lui Dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor celor ce o vor vedea sau o vor auzi citindu-se că a venit înaintea noastră și înaintea «tuturor» boierilor noștri moldoveni, sluga noastră, Giurgea, fiul lui Banciu Prodănescul și nepoata lui, Mica, fata lui Vrindina, nepoții lui Miclea Prodănescul, de bună voia lor, nesiliți de nimenea nici asupriți, și au vândut ocina lor dreaptă din uricul lor drept, din uricul bunicului lor Miclea Prodănescul, un sat anume Sârbii la obârșia Slivnei. Aceștia au vândut, acest sat, slugii noastre Stan Grama și fraților lui, Sima și Bodea și Bogdan, pentru 64 de zloți tătărăști

Și s'au sculat slugile noastre Stan Grama și frații lui, Sima și Bodea și Bogdan și au plătit toți acești bani mai sus scriși, 64 de zloți tătărăști, în mâinile slugii noastre Giurgea, fiul lui Banciul Prodănescul și nepoatei lui Mica fiica lui Vrândia, nepoții lui Miclea Prodănescul înaintea noastră și înaintea boierilor noștri.

Iar noi, văzând bună voia lor și tocmeala lor și plată deplină, iar noi de asemenea am dat și am întărit și de la noi slugilor noastre, Stan Grama și fraților lui, Sima și Bodea și Bogdan, acest sat mai sus zis anume Sârbii la obârșia Slivnei, ca să le fie lor de la noi uric cu tot venitul, lor și copiilor lor și nepoților lor și strănepoților lor și răstrănepoților lor și la tot neamul lor cine se va alege cel mai apropiat, neclintit în veci.

Iar hotarul acestui sat anume Sârbii la obârșia Slivnei să fie din toate părțile după hotarul vechi, pe unde din veac au folosit.

¹⁾ Loc șters în orig.

²⁾ Lipsă în text.

Iar la acesta este credința domniei noastre a mai sus scrisului noi Ștefan voevod, și credința preaiubiților fii ai domniei mele, Alexandru și Bogdan-Vlad și credința boierilor noștri: credința panului Duma părcălab, credința panului Gangur părcălab, credința panului Boldur vornic, credința panului Hărman, credința panului Șteful, credința panului Mușat, credința panului Micotă și a panului Rețiș, părcălabi de Neamț, credința panului Purece și a panului Toader părcălabi de Hotin, credința panului Ciortorovschi, credința panului Șandru părcălab de Cetatea Nouă, credința panului Dinga, credința panului Clănău spătar, credința panului Ieremia postelnic, credința panului Isac vistier, credința panului Moghilă ceașnic, credința panului Fruntes stolnic, credința panului Petrică comis și credința tuturor boierilor noștri moldoveni mari și mici.

«Iar după viața noastră, cine ar fi domn al țării noastre Moldova, din copiii noștri sau din neamul nostru sau pe ori cine îl va alege Dumnezeu să fie domn al țării noastre Moldova, acela să nu clinească dania și întărirea noastră, ci să întărească și să împuternicească, fiindcă le-am dat și le-am întărit pentru dreapta lor slujbă și pentru că au cumpărat cu banii lor drepti.

Iar pentru mai mare putere și întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan Tăutul logofăt să scrie și să atârne pecetea noastră de această carte a noastră.

A scris Mătiș diac la Suceava, în anul 7001 «1493» Octombrie 26.

Institutul de Istorie al Acad. R.P.R.

Copie slavă.

182

1493 (7001) Octombrie 2, Suceava.

† Din mila lui Dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că au venit înaintea noastră și înaintea tuturor boierilor noștri moldoveni mari și mici slugile noastre, Pătru Dănău și fratele său, Grozav și sora lor Mărușca, fiii lui Grozea Dănău, de bună voia lor nesiliți de nimeni nici asupriți și au vândut dreapta lor ocină din uricul lor drept, o seșiște anume, Seșiștea lui Dănău, unde au fost Lieștii, pe Putna. Aceasta au vândut-o slugilor noastre Danciul și fratelui lui, Dragotă și socerului lui Mălăiu și lui Toma Bosioc, pentru 40 zolți tătărești. Și s'au sculat slugile noastre, Danciul și fratele lui, Dragotă și socerul lui, Mălăiu și Toma Bosioc și au plătit deplin toți acești bani mai sus scriși, 40 zolți tătărești, «în mâinile» slugilor noastre, Pătru Dănău și ale fratele său, Grozav și sorii lor Mărușca, fiii lui Grozea Dănău, înaintea noastră și înaintea tuturor boierilor moldoveni.

Deci noi, văzând bună voia lor și tocmala și plata deplină și noi deasemenea am dat și dela noi și am întărit slugile noastre, Danciul și fratele său

Dragotă și lui Mălaiu și lui Toma Bosioc, această seliște mai înainte zisă anume, seliștea lui Danău, unde au fost Lieștii, pe Putna, să le fie dela noi uric cu tot venitul și copiilor lor și nepoților lor și strănepoților lor și răsstrănepoților lor și întregului lor neam cine li se va alege cel mai de aproape neclintit niciodată în vece. Iar hotarul acestei seliști mai sus scrise, să fie din toate părțile după hotarul vechiu unde din veac au folosit.

Iar la aceasta este credința domniei noastre a mai sus scrisului noi Ștefan voevod și credința prealubiților fii ai domniei mele, Alexandru și Bogdan-Vlad și credința boierilor noștri: credința panului Duma pârčălab, credința panului Gangur dela Orhei, credința panului Boldor vornic, credința panului Hărman, credința panului Șteful, credința panului Mușat, credința panului Purece și a panului Toader pârčălabi de Hotin, credința panului Micotă și a panului Reșes pârčălabi de Neamț, credința panului Andreico Ciortorovschii, credința panului Șandru dela Cetatea Nouă, credința panului Dinga, credința panului Călnău spătar, credința panului Isac vistier, credința panului Eremia postelnic, credința panului Moghiță ceașnic, credința panului Fruntes stolnic, credința panului Petrica comis și credința tuturor boierilor noștri moldoveni mari și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi <domn> ¹⁾ al țării <noastre> ¹⁾ Moldova dintre copiii noștri sau din <neamul nostru sau iarăși pe ori cine îl va alege dumnezeu să fie domn al țării noastre> ¹⁾ Moldova, acela să nu clinească dania și întărirea noastră, ci să le-o întărească și să le-o împuternicească <pentrucă> ¹⁾ am dat și am întărit pentru dreapta lor slujbă și pentrucă <ei> ¹⁾ și-au cumpărat cu banii lor drepi și curați.

Și pentru mai mare putere și întărire a tuturor acestora mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie și să atârne pecetea noastră de această carte a noastră.

A scris A'lexa diae la Suceava, în anul 7001 <1493> luna Octombrie 28.

Arh. St. Buc., Fotografii, X/1.

Fotocopie după orig. slav, përg., pecetea atârnată căzută.

183

1493 (7001) Noembrie 4, Suceava.

† Din mila lui dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor, care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că pe această adevărată Nastasia, fiica Mărinii, nepoata lui Cârștea, am miluit-o cu deosebita noastră milă, i-am dat și i-am întărit în țara noastră, Moldova, dreapta ei ocină, ocina bunicului ei, Cârștea, satele anume:

¹⁾ loc rupt în orig.

Stănileștii și o seliște în acelaș hotar, anume Alboteștii și Cârsteștii pe Moldova, unde a fost Miroslav, și în acelaș hotar alt sat, anume Hireștii.

Acestea toate mai sus scrise să-i fie dela noi uric și cu tot venitul, ei și copiilor ei și nepoșilor ei și strănepoșilor ei și răstrănepoșilor ei și întregului ei neam, care i se va alege cel mai de aproape, neclintit niciodată în vecei.

Iar hotarul acestor sate mai sus scrise să le fie din toate părțile după hotarul vechi, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus scrisului, noi Ștefan voevod, și credința preaiubișilor fii ai domniei mele, Alexandru și Bogdan-Vlad, și credința boierilor noștri: credința panului Duma părcălab, credința panului Gangur părcălab de Orhei, credința panului Boldor vornic, credința panului Șteful, credința panului Mușat, credința panului Purece și a panului Toader părcălabi de Hotin, credința panului Micotă și a panului Rețeș părcălabi de Neamț, credința panului Ciortorovseli, credința panului Șandru părcălab de Cetatea Nouă, credința panului Dinga, credința panului Călnău spătar, credința panului Isac vistier, credința panului Eremia postelnic, credința panului Frunțeș stolnic, credința panului Petrica «comis și credința tuturor boierilor noștri» moldoveni, mari și mici.

Iar după «viața noastră cine va fi» domn al țării noastre, Moldova, dintre copiii noștri «sau din» neamul nostru, sau iar pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn «al țării noastre, Moldova,» acela să nu-i elintească dania și întărirea noastră, ci să-i întărească și să-i împuternicească pentrucă i-am dat și i-am întărit, fiindcă este ocina ei dreaptă.

Iar pentru mai mare putere și întărire tuturor acestora mai sus scrise am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt să scrie și să atârne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Mătiăș la Suceava, în anul 7001 «1493» Noembrie 4

După I. Bogdan, Doc. lui Ștefan cel Mare, II, p. 30—31.

Orig. slav, perg.

184

<1494>.

† Din mila lui Dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor celor ce o vor vedea sau o vor auzi cetindu-se, că au venit înaintea noastră și înaintea tuturor boierilor noștri moldoveni sluga noastră Șerban și Brândușa, nepoata lui Giurgiu Șecanul, de bună voia lor, de nimeni nesiliți nici asupriți, și au vândut ocina lor dreaptă, din uricul lor drept, jumătate din satul Șecani, partea de sus, mai sus de Adjud. Și au vândut acea jumătate de sat, din Șecani, slugii noastre Ivanco și surorilor lui Neagșa și Anușca și Anasia și nepoatei lor de frate, Sora, fiica Marinicăi, pentru 60 de zlofi tătărești.

Și s'a ridicat sluga noastră Ivanco și surorile lui Neagșa și Anușca și Anasia și nepoata lor de frate Sora, de au plătit toți acești bani mai sus scriși 60 de

zloști tătărăști în mâinile slugilor noastre Șerban și Brândușa înaintea noastră și înaintea boierilor noștri.

Deci noi, văzând buna lor voie și toceala și plata deplină, noi deasemenea și dela noi am dat și am întărit slugii noastre Ivanco și surorilor lui Neagșa și Anușca <și> ¹⁾ Anisia și nepoatei lor de frate, Sora, fiica Marincăi, aceea mai înainte spusă jumătate de sat din Șecani, partea de sus mai sus de Adjud, ca să le fie dela noi uric și cu tot venitul, lor și copiilor lor și nepoților lor și strănepoților lor și răstrâncopoților lor și întregului lor neam, cine li se va alege cel mai de aproape, neclintit niciodată în veci. Iar hotarul acelei jumătăți de sat anume Șecani, partea de sus, să fie din tot hotarul jumătate și după hotarul cel vechi pe unde au folosit din veac.

Și la aceasta este credința domniei noastre, mai sus scrisului, noi Ștefan voevod și credința preaiubiților fii ai domniei mele Alexandru și Bogdan-Vlad, și credința boierilor noștri: credința panului Duma părcălab, credința panului Boldur vornic, credința panului Hărman, credința panului Șteful, credința panului Mușat, credința panului Purece și a panului Toader părcălabi de Hotin, credința panului Micotă și a panului Reșeș părcălabi de Neamț, credința panului Ciortorovseli, credința panului Șandru părcălab de Cetatea Nouă, credința panului Dingă, credința panului Călnău spătar, credința panului Isac vistier, credința panului Eremia postelnic, credința panului Moghilă ceașnic, credința panului Fruntes stolnic, credința panului Petrică comis <și> ¹⁾ credința tuturor boierilor noștri moldoveni <mari și mici> ¹⁾.

<Iar după viața noastră> ¹⁾ cine va fi domn al țării noastre din copiii... ¹⁾

Arh. St. Buc., M-rea Bogdana, XLII/1.

Orig. slav, perg., pecete ruptă.

Datat de Ion Bogdan cu anul 1404, după sfatul boierilor.

185

< 1494—1496 > Ianuarie 18.

Cu mila lui Dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn țării Moldovei. Cum au venit, înaintea noastră și a lor noștri moldovenești boeri, a mari și a mici, sluga noastră <.....și Fedea, fiicele lui Stoica Dieniș, nepoatele lui Dieniș spătarul>, de a lor bună voie, de nimeni nevoiți, nici asupriți și au vândut a sa dreaptă ocină, dintru a sa dreaptă <ocină și moștenire, satul Rădeștii, în fundul Covurluiului Săc, l-au vândut lui Toader Lazin, drept...> zloști tătărăști. Și s'au sculat sluga noastră, Toader Lazin și au plătit tot deplin acești de mai sus seriși bani.... rudenii Fetcă, fiicele lui Stoica Dieniș, nepoților lui Dieniș spatarul, înaintea noastră și înaintea a lor noștri <moldovenești boeri>.

<De aceea și noi, văzând a lor dreaptă cumpărătură și dela noi> am dat și am întărit slugii noastre, Toader Lazin, aceasta de mai înainte zisă <cumpă-

¹⁾ loc rupt în orig.

rătură, satul anume Rădeștii, la fundul Covurluiului Săe), ca să-i fie....și nepoților lui și înprăștieților lui și la tot neamul lui, care i se vor alege lui mai de aproape, nestrămutat niciodată, în veci.

«Iar hotarul acestui sat să fie din toate părțile după vechiul hotar, pe unde din veac au umblat.

Iar la aceasta este credința domniei noastre acelu de mai sus scris, Ștefan voevod și credința preaiubiților fii.....credința boeriului Șteful, credința boierului Mușat, credința boeriului Toader, parcălabul de Hotin..... credința boeriului Eremia postelnicul

Iar după a noastră viață cine va fi domn pământului nostru, din fiii noștri, sau din neamul nostru, sau pe care Dumnezeu va alege....pentru a lui dreaptă slujbă și pentrucă deosebit l-au cumpărat pe ai săi drepți hani.

.....al nostru logofăt să scrie și a noastră pecete să-i spânzure cătră această carte a noastră.

.....Ghenar 18.

Și s'au tălmăcit de pe sârbie pe moldovenie, pe cât s'au putut cunoaște slovice, fiindcă era pe multe locuri lipsă mult, de mine, Gheorgie Radovici, dascăl dela Biserica Domnească, 1815, Maiu 29.

După M. Costăchescu, Doc. Moldovenești dela Ștefan cel Mare, p. 183—184.

Trad. rom.

186

1494 (7002) Februarie 25.

7002 «1494», Fevruarie 25. Ispisoc dela domnul Ștefan voevod, pe satul întreg Berceștii și s'au numit și Ostășeștii.

După M. Costăchescu, Doc. Moldovenești dela Ștefan cel Mare, p. 185.

Rezumat rom.

187

1494 (7002) Februarie 27, Suceava.

† Din mila lui Dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor, care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că a venit înaintea noastră și înaintea tuturor boierilor noștri moldoveni, sluga noastră Luca, fiul lui Zeico, de a lui bună voie, nesilit de nimeni, nici asuprit, și a vândut dreapta sa ocină din dreptul său uric, a patra parte din satul Petrilești pe Pârâul Alb, partea de jos, și cu moară, pe amândouă părțile pârâului. Și a vândut Anii, fiica lui Bobul, pentru 50 zloți tătărești.

Și s'a sculat Ana, fiica lui Bobul, și a plătit toți acești bani mai sus scriși, 50 zloți tătărești, în mâna slugii noastre Luca, fiul lui Zeico, înaintea noastră și înaintea boierilor noștri.

Deci noi, văzând buna lor voie și tocmeala și plata deplină, noi deasemeni și dela noi am dat și am întărit Anei, fiica lui Bobul, această a patra parte din satul Petrilești, spusă mai înainte, pe Pârăul Alb, partea de jos, și moară pe amândouă părțile pârăului, să-i fie dela noi uric și cu tot venitul, ei și copiilor ei, și nepoților ei și strănepoților și răstrănepoților ei și întregului ei neam, care i se va alege cel mai de aproape, neclintit niciodată în veci.

Iar hotarul acestei a patra părți de sat, parten de jos, să fie din tot hotarul a patra parte, și pe unde a hotărnicit pan Micotă părcălab, cu megiașii.

Iar privilegiul pe care l-a avut Zeico Luca, al tatălui lui, Zeico, dela unchii noștri, Iliș voevod și Ștefan voevod, el este în mâna slugii noastre Iurșa aprod.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus scrisului: noi Ștefan voevod și credința preaiubiților fii ai domniei mele, Alexandru și Bogdan-Vlad, și credința boierilor noștri credința panului Duma părcălab, credința panului Boldur vornic, credința panului Hărman, credința panului Șteful, credința panului Mușat, credința panului Purece și a panului Toader părcălabi de Hotin, credința panului Micotă și a panului Reșeș părcălabi de Neamț, credința panului Ciortorovschî, credința panului Șandru părcălab de Cetatea Nouă, credința panului Dinga, credința panului Clănău spătar, credința panului Isaac vestier, credința panului Eremia postelnic, credința panului Moghila ceașnic, credința panului Frunteș stolnic, <credința panului>¹⁾ Petrica comis, și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, mari și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, Moldova, < dintre > copiii noștri, sau < din >¹⁾ neamul nostru < sau iar >¹⁾ pe oricine îl va alege¹⁾ Dumnezeu să fie < domn >¹⁾ al țării noastre, Moldova, acela să nu-i clintească dania și întărirea noastră, ei să-i întărească și să-i împuternicească, pentrucă i-am dat, fiindcă și-a cumpărat pe banii ei drepti.

Iar < pentru mai mare >¹⁾ putere și întărire tuturor acestora mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie și să atârne pecetea < noastră >¹⁾ la această carte a noastră.

A scris Mătiș la Suceava, în anul 7002 < 1494 > luna Februarie 27.

Acad. R.P.R., Peceți, nr. 299.

Orig. slav. perg., pecete atârnată,

188

1494 (7002) Martie 2.

Ispisoc de moșie Zernești, din let 7002 < 1494 >, Martie 2, dela răposatul domn Ștefan voevod, prin care să dovedește că au cumpărat-o cu 30 zloți tătărești, feciorii Barbului Burcei, Andreica, Petre și Costin.

După M. Costăchescu, Doc. moldovenești dela Ștefan cel Mare, p. 186.

Rezumat rom.

¹⁾ loc șters în orig.

1494 (7002) Martie 11, Suceava.

† Din mila lui Dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor, care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că au venit înaintea noastră și înaintea tuturor boierilor noștri moldoveni, sluga noastră Bonceac și surorile lui, Ana și Rusca, fiii Stanei, nepoții lui Mihul Cârnuț, de a lor bună voie, nesiliți de nimeni, nici asupriți și au vândut dreapta lor ocină din uricul lor drept, din uricul bunicului lor, Mihul Cârnuț, jumătate din satul pe Cobăle, anume Cârneștii. Și au vândut slugilor noastre, Mihăilă și fratele lui, Ghițul pentru 80 zloți tătărești. Și s'au sculat slugile noastre Mihăilă și fratele lui, Ghițul, și au plătit toți acești bani mai sus scriși, 80 zloți tătărești, în mâinile slugii noastre Bonceac și a surorilor lui, Ana și Rusca, înaintea noastră și înaintea boierilor noștri.

Deci, noi văzând buna lor voie și tomeală și plata deplină, noi deasemeni și dela noi am dat și am întărit slugilor noastre, Mihăilă și fratele său Ghițul, această jumătate din satul pe Cobăle, anume Cârneștii, spusă mai înainte, să le fie dela noi uric și cu tot venitul, lor și copiilor lor și nepoților lor și strănepoților lor și răstrănepoților lor și întregului lor neam, care li se va alege cel mai de aproape, neclintit niciodată în veci.

Iar hotarul acestei jumătăți din satul pe Cobăle, anume Cârneștii, esă fie începând dela capătul de jos al iazului lui Cârnuț apoi pe stâlpii Rosului la un stâlp însemnat, dela stejar la blăbnicel, dela blăbnicel peste câmp la fântână, apoi drept la deal, apoi peste deal la gloduri, din gloduri la capătul de jos al iazului lui Cârnuț, de unde am început întâi. Acesta este tot hotarul acestei jumătăți din satul Cârnești.

Iar privilegiul pe care l-au avut Bonceac și surorile lui, Ana și Rusca, fiii Stanei pentru aceste sate dela unchii noștri, Iliș voevod și Ștefan voevod, când au fost în pace, este în mâinile lui Toma.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus zisului, noi Ștefan voevod și credința preacinstiților fii ai domniei mele, Alexandru și Bogdan-Vlad și credința boierilor noștri: credința panului Duma părcălab, credința panului Boldor vornic, credința panului Hărman, credința panului Șteful, credința panului Mușat, credința panului Purceș și a panului Toader părcălabi de Hotin, credința panului Micoță și a panului Rețeș părcălabi de Neamț, credința panului Ciortorovșchi, credința panului Șandru părcălab de Cetatea Nouă, credința panului Dinga, credința panului Clănău spătar, credința panului Isaac vistier, credința panului Eremia postelnic, credința panului Moghila ceașnic, credința panului Frunțeș stolnic, credința panului Petrica comis și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, mari și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, Moldova, dintre copiii noștri, sau din neamul nostru, sau iar pe oricine îl va alege Dumnezeu

să fie <domn al țării noastre Moldova>¹⁾ acela să nu le clinească dania și întărirea noastră, ci să le întărească și să le împuternicească, pentrucă le-am dat pentru slujba lor și pentrucă și-au cumpărat pe banii lor drepti.

Iar pentru mai mare putere și întărire tuturor acestora mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul Iogofăt, să scrie și să atârne pecetea <noastră>²⁾ la această carte a noastră.

A scris Măliș la Succava, în anul 700<2>²⁾ <1494> luna Martie 11.

Acad. R.P.R., XI/14.

Orig. slav, perg., pecete atârnată, căzută.

190

1494 (7002) Martie 11, Suceava.

† Din mila lui Dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor, care o vor vedea sau o vor auzi celindu-se, că au venit înaintea noastră și înaintea tuturor boierilor noștri moldoveni, sluga noastră Bonceac și surorile lui, Ana și Rusca, fiii Stanii, nepoții lui Mihul Cârnuț, de bună voia lor, neșiliți de nimeni, nici asupriți, și au vândut dreapta lor ocină, din uricul lor drept, din uricul hunicului lor Mihul Cârnuț, un sat la Cobăle, anume sub Mughilă unde a fost Ivan la Ulmi. Și a vândut acest sat slugii noastre Toma pentru 110 zloți tătărești.

Și s'a sculat sluga noastră, Toma și a plătit toți acești bani mai sus scriși, 110 zloți lătărești, în mâna slugii noastre Bonceac și a surorilor lui, Ana și Rusca, înaintea noastră și înaintea boierilor noștri.

Deci, noi văzând buna lor voie și tocmeală și plată deplină, noi deasemeni și dela noi am dat și am întărit slugii noastre, Toma, acest sat spus mai înainte, la Cobăle, anume Sub Movilă, unde a fost Ivan la Ulmi, să-i fie dela noi uric și cu tot venitul, lui și copiilor lui și nepoților lui și strănepoților lui și răstră-nepoților lui și întregului lui neam, care i se va alege cel mai de aproape, necliniți niciodată în vece.

În hotarul acestui sat mai sus scris să fie din toate părțile după hotarul vechi pe unde au folosit din veac.

În privilegiul cel vechi pe care l-a avut Bonceac și surorile lui, Ana și Rusca, care a fost pentru aceste sate dela unchiul nostru, Iliș voevod și Ștefan voevod, când au fost în pace, el este în mâna slugii noastre Toma.

În la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus scrisului, noi Ștefan voevod și credința preiubișilor lui ai domniei mele, Alexandru și Bogdan-Vlad și credința boierilor noștri: credința panului Duma părcălab, credința panului Boldur vornic, credința panului Hărman, credința panului Șteful, credința panului Mușat, credința panului Purece și a panului Tonder părcălabi de Hotin, credința panului Micotă și a panului Reșeș părcălabi de

¹⁾ omis în orig.

²⁾ -loc înzibil în orig.

Neamț, credința panului Ciortorovschi, credința panului Șandru pârcaľab de Cetatea Nouă, credința panului Dinga, credința panului Călnău spătar, credința panului Isac vistier, credința panului Eremia postelnic, credința panului Moghila ceașnic, credința panului Frunțeș stolnic, credința panului Petrica comis și credința tuturor boierilor noștri moldoveni mari și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, Moldova, dintre copiii noștri sau din neamul nostru sau iar pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al țării noastre, Moldova, acela să nu-i clintesească dania și întărirea noastră ci să-i întărească și să-i imputernicească pentrucă i-am dat și i-am întărit pentru dreapta lui slujbă și pentrucă și-a cumpărat pe bani lui drepti.

Iar pentru mai mare putere și întărire tuturor acestora mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logotăt, să scrie și să atârne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Mățiaș, la Suceava, în anul 7002 <1494> luna Martie 11.

Acad. R.P.R., Peceți, nr. 17.

Orig. slav, perg., pecete atârnată.

191

<1495—1503>.

Tot sat Șerbaca, parte din gios, cu acești scrisori, adică ispisoc de la Ștefan vo<e>vod, care esti rupt la velet, tălmăcit de polcovnicul Pavăl, întăritoriu asupra schimbului ce au făcut Neașa fiica Rusi și rudenii ei Mușa fiica Anușchi și rudenii lor Matei diiacul, lu<ă>nd Neașa și Mușa giunătăti di sat peste Prut, anume Șerbaca, parte din gios, ce au fost cumpărat-o Matei diiacul dela Anna fiica lui Madrin, nepota Mancului ce au fost nepot de soră lui Cupciciu, din dresul ce au avut moșul lui, Ma<nc>ciul dela Alexandru voivod, iară Matei diiacul au luat Dornești la ținut Sucevi.

Și ispisocul acesta esti întăritor pentru Dornești, iară nu pentru Șerbaca.

Acad. R.P.R., II/58.

Copie după hotărîrea din 1810 a comitetului rînduit pentru cercetarea pretențiilor Nastasăei Donoroșe, fiica lui Constantin Lepădat, nepoata Ruxandrei + ce au fost fata lui Gheorghe Hăjdău . . . asupra unor moși din ținutul Hotinului.

Datat după Matei diac 1495 Ianuarie 11—1503 Septembrie 8.

Mățiaș diac care apare în doc. lui Ștefan cel Mare între 1491 Ian 16 și 1496 este probabil altul.

192

<1495>, Vaslui.

† Din mila lui Dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră¹⁾ înaintea noastră și înaintea tuturor boierilor noștri moldoveni, mari și mici, Drăgălina, fiica lui Lațco Leghetiș¹⁾ de nimeni nesilită nici asuprită și a vîndut ocina sa dreaptă,

¹⁾ loc rupt în orig.

din uricul și din privilegiul bunicului ei, Ștefan <Leghetiş.....¹⁾ voevod-două părți din satul Deochiați, pe Sohului, unde a fost Bogdan, fratele lui Ștefan Leghetiş. Și a vândut slugilor noastre..... tătarești. Și au plătit slugile noastre Oană și Fedor și vărul lor Albul toți acești lași 100 <de zloți tătarești²⁾..... înaintea boierilor noștri.

Deci noi văzând buna lor voie și tocmeală și plată deplină, deasemenea și noi...¹⁾ <Oană și Fedor și vărului lor Albul¹⁾ aceste două părți mai sus scrise din satul Deochiați pe Sohului, unde a fost Bogdan, fratele lui Ștefan Leghetiş¹⁾ două părți în două: o parte să-i fie lui Oană singur, iar cealaltă parte să-i fie lui Fedor și Albul și copiilor¹⁾ lor neam, cine li se va alege cel mai de aproape, neclintit niciodată în veci.

Iar hotarul acestor două părți să¹⁾ hotarul vechi pe unde s-a folosit din veac.

Și la aceasta este credința domniei noastre a mai sus scrisului noi Ștefan voevod.....¹⁾ Bogdan-Vlad și credința boierilor noștri: credința panului Duma părcălab, credința panului Boldur vornic, credința panului Hărman... ..¹⁾ Toader părcălab de Hotin, credința panului Micotă de Neamț, credința panului Ciortorovschi, credința panului¹⁾ credința panului Isac vistier, credința panului Eremia postelnic, credința panului Moghilă ceașnic, credința panului..... comis și credința tuturor boierilor noștri moldoveni și mari și mici.

Iar după viața noastră cine va fi domn al țării noastre.....¹⁾ sau iarăși pe oricine li va alege Dumnezeu să fie domn al țării noastre, acesta să nu le clintească dania și întărirea.....¹⁾ le-am dat și întărit pentru¹⁾ au cumpărat și însăși pentru dreptii lor.....¹⁾ mai sus scrise poruncit <credinciosului¹⁾ nostru.....¹⁾

A scris Alexa, în Vaslui.....¹⁾

Arh. St. Buc (fără cotă) orig. slav, perg., rupt.

Datat 1495 după sfatul boierilor «dias și locul de emiter» Vaslui.

193

<1495> (7003).

Suret dela Ștefan <voe>vod, lecat 7003 <1495>.

† Facem înștiințare precum au venit înainte noastră și înainte boierilor noștri, Oncea, feciorul Mărinii, nepot Giurgii, s'au vândut a sa driaptă ocină și moșie, de nime silit, nici asuprit, dintru al său drept uric, giumătate di sat anume Giumătățenii, parte din sus, undi au fostu dvoriști lui Călișilman. Acéia a vândut-o frățini-său, slugii noastre lui Bogdan drept 230 zloți tătarăst<i>. Și sculându-să sluga noastră au plătit toți acei bani di mai sus scriși, 230 zloți tătarăști, în mâinili Oncii, feciorul Mărinii, nepot Giurgii.

¹⁾ loc rupt în orig.

Pentru aceia văzând și noi a lor bună invoială și tocmală și plată deplină, așjderea și noi am dat și am întărit slugii noastre lui Bogdan, pre acea di mai sus numită siliști, anume giumătate din Giunătățeni, undi au fostu dvoriști lui Căliji man, partea din sus, ca să-i fie lui dela noi uric cu tot venitul, lui și copiilor lui, nepoților și strănepoților lui și a tot neamul ei să va alege mai aprăopi, nerușuit nici odăunăoară in veci.

Iar hotarul acei giunătăte de stat din Giunătățeni, să fie din tot hotarul pe giunătate, iar despre alte¹⁾ părți după hotarul cel vechiu, pe undi au umblat din veac.

Pentru aciasta, credința domnii meli Ștîfan v<oe>vod și a prealubiți fiilor domnii meli, Alexandru, Bogdan [și] Vlad și Tăutul mare log<of>ă<u>t.

Pe aciastă giunătăte de sat din Giunătățeni iaste și carti dila Vasilie vod<ă>, dată lui Ivașco Stănila, să-ș<i> fie satul pe giunătăte din l<ea>t 7142 <1634> mai 17.

Așjderea și altă carti dila Ștîfăniți vod<ă> din l<ea>t 7168 <1659—1600>, deasemeni lui Constantin Stănilă, scriindu la Nacul Zbira.

Așjdirea și altă carti dila Ghiorghii Ghica vod<ă>, deasemeni lui Costantin Stănilă din l<ea>t 7...²⁾.

Acestu suret l-am scos de pre un suret românescu scos de Axentie uricar, intru care suret este Axentie uricariul iscălit și fiind cam arsu l-am scos mai lămurit, eu Evloghie dascal, in anul 1755 iulie 4.

Arh. St. Iași, CDXIV/2.

Copie după trad. rom.

194

<1495 (7003) Ianuarie 1—9, Bârlad>.

Din mila lui dumnezeu noi, Ștefan vovod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor celor ce o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că acești adevărați șoltuzi și pargari și toți lărgoveții noștri din târgul Bârladului și iar și toți oamenii săraci din toate satele ce ascultă de acel târg și sunt așezați pe hotarul lui, au venit înaintea noastră și înaintea tuturor boierilor noștri moldovenesti și au cerut dela noi să le cercetăm hotarul lor cel vechiu, care din veac ascultă de acel târg al Bârladului.

Deci noi li l-am cercetat și l-am însemnat pe unde a fost și cât a ascultat din vechime: începând din sus, din malul Bârladului, dela o salee și dela movila săpată peste o vale la dealul mare, la movila săpată; deacolo peste câmp la movila săpată și iar <peste> câmp la altă movilă săpată; deacolo la marginea dumbrăvii, la doi stejari îngemănați și însemnați.

Deacolo tot prin dumbravă, din stejar în stejar, care sunt însemnați, până la marginea făgetului, în vârful dealului din fața Lipeneștilor; deacolo

¹⁾ omis în text.

²⁾ data incompletă.

pe vârful dealului în jos tot prin Făgetul Leahului, pe oșcină, până la drumul ce trece dela câmpul lung la Trestiana, apoi peste acest drum la răspântie; și iar pe drumul ce merge între Brădești și între Liești, în jos până la marginea pădurii la dumbravă, unde este groapa săpată, și-apoi peste dumbravă și peste drumul ce merge dela Brădești la Liești ¹⁾, până la un stejar însemnat.

Deacolo tot pe lângă dumbravă și mai jos de Șuşnești ²⁾ la câmp până la un stejar ce este singur; deacolo drept peste câmp la movila săpată care este mai sus de Cehani; deacolo drept la, la movila săpată și la Jeravăț și pe matca veche a Jeravățului la vale mai jos de Hranești până unde cadé Jeravățul în Bârlad.

Apoi drept peste Bârlad la movila săpată care este pe malul Bârladului; deacolo drept peste vale și peste drum la movila săpată; deacolo drept la deal la dumbrava roșie la un stejar însemnat și peste dumbrava roșie drept la ruptură și la malul Tutovei la movila săpată, mai jos de Roșcani.

Deacolo tot pe matca Tutovei, pe apă în sus, până la gura pârâului Crângului la movila săpată; deacolo peste câmp la deal la dumbrava roșie la un stejar însemnat, deacolo pe dumbravă în sus la capătul rădiului și la capătul ogoarelor Periișanilor la doi stejari îngemănați și însemnați; apoi pe marginea pădurii și la obârșia pârâului Periișanilor la un stejar însemnat; deacolo peste pârâul sec la deal la doi stejari însemnați.

Deacolo peste Valea Seacă la un stejar însemnat; deacolo drept la Smila și peste Smila la o fântână ce se află între Porțari și între Drujești, și la movila săpată; apoi peste ciritei la deal la movila săpată; deacolo peste câmp la movila săpată; deacolo drept peste câmp și peste drum și peste vale și peste Bârlad la salcia din malul Bârladului, de unde am început întâiu.

Acesta este tot hotarul târgului Bârladului și al tuturor satelor și seliștelor care ascultă de târgul Bârladului.

Și într'aceea iar au mai venit înaintea noastră și înaintea tuturor boierilor noștri moldoveni Anușca și sora ei Mușca, ficele lui Mihăilă Tudor, fiul lui Petru Tudor și nepoții lor de frate: Ivanco și cu surorile lui Oliușca și Drăgălina, copiii lui Jurja și verii lor: Iseico și cu fratele lui, Silion și surorile lor Neagșa și Drăgălina, copiii lui Ivanco, și deasemeni vârul lor Cârstea și surorile lui Podoleanca și Stana și Nastea și Neagșa, copiii lui Coste Danovici, toți nepoți ai lui Petru Tudor, de bună voea lor, de nimeni siliți, nici asupriți, și-au vândut dreapta lor oșcină din dreptul lor uric, din uricul bunicului lor Petru Tudor și din privilegia pe care l-a avut el dela bunicul nostru, Alexandru voevod o seliște pe Tutova, anume Ivancea dela Tătarca, care seliște e așezată

¹⁾ E vorba de satul Liești din jud. Tecucelu, lângă Pereschiv, al cărui hotar mergea probabil până la Crivești; drumul trecea prin Odaen-Bursucani.

²⁾ Satul a dispărut, a rămas însă numele la un pârâu și la un deal. La 1840 răzuiți de Șuşnești purtau un proces de hotare la tribunalul din Iași și arătau un document dela 29 Ian. 1434. (Condica No. 31, I. 108, din Arhiva Statului din Iași).

tot înăuntru hotarului mai sus scris. Și au vândut acea seliște însăși domniei mele pentru 100 de zloți tătărești.

Și am plătit domnia mea toți acești 100 de zloți tătărești în mâinile tuturor celor ce-i scriem mai sus, înaintea tuturor boierilor noștri moldoveni. Și după ce am plătit tot deplin, domnia mea am întors și acea seliște, ca să asculte de târgul nostru Bârlad. Iar hotarul acelei seliști să fie după hotarul cel vechi, pe unde din veac au folosit.

Și într'aceea ne-am gândit și am miluit pe șoltuzii și pângarii și pe toți oamenii săraci din târgul nostru Bârlad și le-am întărit legea lor veche, ca nici unul din oamenii ce trăiesc în Bârlad să nu plătească vama cea mică acolo în Bârlad, dela nici o marfă, afară de acei ce vor aduce pește: aceștia vor avea să dea, de o maje, un pește și de un car tot un pește, altceva nimic.

Și la aceasta este credința domniei noastre a mai sus scrisului, noi Ștefan voevod și credința preaiubiților fii ai domniei mele Alexandru și Bogdan-Vlad, și credința boierilor noștri: credința panului Duma pârcaľab, credința panului Boldor vornic, credința panului Harman, credința panului Șteful, credința panului Mușat, credința panului Toader pârcaľab de Hotin...)

Arh. St. Iași, DXI/2, 3.

Două trad. rom. din sec. XIX.

195

1495 (700) Ianuarie 3, Martie.

† Din mila lui Dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor celor ce o vor vedea sau o vor auzi cetindu-se, că a venit înaintea noastră și înaintea boierilor noștri moldoveni, mari și mici, sluga noastră Toader, fiul Nastei, de bună voia lui, de nimeni nesilit, nici asuprit și a vândut ocina lui dreaptă, din uricul său drept și propriu, un sat pe Sohului, anume Mireștii, unde a fost Ivan Mieriul, mai sus de Deochiați. Și l-a vândut slugilor noastre Giurgiu Cărmete și fratelui lui, Dragoșe și surorilor lor Drăgălina și Stana pentru 100 de zloți tătărești.

Și s'au ridicat slugile noastre Giurgiu Cărmete și fratele lui, Dragoșe și surorile lor Drăgălina și Stana și au plătit deplin toți acești bani mai sus scriși, 100 de zloți tătărești în mâinele slugii noastre Toader, fiul Nastei, înaintea noastră și înaintea boierilor noștri moldoveni.

Deci noi, văzând între dâșii buna lor voie și tocmeală și plată deplină, deasemenea și dela noi am dat și am întărit slugilor noastre Giurgiu Cărmete și fratelui lui, Dragoșe și surorilor lor Drăgălina și Stana, acel sat mai înainte spus care este pe Sohului, anume Mireștii unde a fost Ivan Mieriul și care este mai sus de Deochiați, ca să le fie și dela noi uric și cu tot venitul <lor> și copiilor lor, la fel și nepoților lor și <strănepoților> lor și răstrănepoților lor și întregului lor neam cine li se va alege cel mai de aproape, neclintit niciodată în veci.

) loc rupt în text.

Iar hotarul acestui sat mai sus scris să fie din toate părțile după hotarul vechi, pe unde au folosit din veac.

Și la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus scrisului, noi Ștefan voevod și credința preaiubiților fii ai domniei mele, Alexandru și Bogdan-Vlad și credința boierilor noștri: credința panului Duma părcălab, credința panului Boldur vornic, credința panului Hărman, credința panului Șteful, credința panului Mușat, credința panului Toader părcălab de Hotin, credința panului Micotă părcălab de Neamț, credința panului Ciortorovski, credința panului Șandru părcălab de Cetatea Nouă, credința panului Călnău spătar, credința panului Isac vistier, credința panului Eremia postelnic, credința panului Moghilă ceașnic, credința panului Fruntes stolnic, credința panului Petrică comis și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, mari și mici.

Iar după viața noastră cine va fi domn al țării noastre, din copiii noștri sau din neamul nostru, sau iarăși pe ori cine îl va alege Dumnezeu să fie domn al țării noastre, Moldova, acela să nu le clinească dania și întărirea noastră ci să le-o întărească și împuternicească, deoarece le-am dat și le-am întărit pentru slujba lor dreaptă și pentru că au cumpărat ei însăși <pe banii lor> ¹⁾ drepti și curați.

Iar pentru mai mare putere și întărire a tuturor celor.....²⁾

Arh. St. Buc., M-rea Adam, III/2.

Orig. slav, perg., rupt, pecete atârnată, pierdută.

196

1495 (7003) Ianuarie 10, Vaslui.

† Din mila lui Dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor, celor ce o vor vedea sau o vor auzi citindu-se că pe această adevărată slugă a noastră Miclea și pe surorile lui, Mălina și Burae și Greaca, fiii Stanei, nepoți lui Ivan, i-am miluit cu deosebita noastră milă, le-am dat și le-am întărit în țara noastră, în Moldova, dreapta lor ocină, un sat pe Cneaja, anume unde a fost casa bunicului lor, Ivan, și în același hotar Fântâna anume Impușita ²⁾.

Acestea toate mai sus scrise să le fie dela noi uric și cu tot venitul lor și copiilor lor și nepoților lor și strănepoților lor și răstrănepoților lor și întregului lor neam, care li se va alege cel mai de aproape, neclinit niciodată în veci.

Iar hotarul acestui sat mai sus scris să-i fie din toate părțile după vechiul hotar, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus scrisului, noi Ștefan voevod și credința preaiubiților fii ai domniei mele, Alexandru și Bogdan-Vlad și credința boierilor noștri: credința panului Duma părcălab, credința panului

¹⁾ loc rupt în orig.

²⁾ « Ampușita » în orig.

Boldur vornic, credința panului Hărman, credința panului Șteful, credința panului Mușat, credința panului Toader pârcaľab de Hotin, credința panului Micotă de Neamț, credința panului Ciortorovschi, credința panului Șandru pârcaľab de Cetatea-Nouă, credința panului Isac vistier, credința panului Eremia postelnic, credința panului Mohila ceașnic, credința panului Frunteș stolnic, credința panului Petrica comis și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, mari și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre <dintre copiii> ¹⁾ noștri sau din neamul nostru sau iar pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al țării noastre, Moldova, acela să nu le cîntească dania <și> ¹⁾ întărirea noastră, ci să le întărească și să le împuternicească, pentrucă le-am dat și le-am întărit, fiindcă este ocina lor dreaptă.

Iar pentru mai mare putere și întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie și să atarne pecetea noastră de această carte a noastră.

A scris Măteci diac, la Vaslui, în anul 7003 <1495> luna Ianuarie 10.

Arh: St. Iași, CCCXL/29.

Orig. slav, perg., pecete atârnată, pierdută.

Cu o fotocopie, ibid., CCLXXIV/39.

197

1497 (7003) Ianuarie 10, Vaslui.

† Din mila lui Dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor celor ce o vor vedea sau o vor auzi citindu-se că a venit înaintea noastră și înaintea tuturor boierilor noștri moldoveni sluga noastră Pătru Gârbovăț, fiul lui Pantea nepotul lui Petru, de bună voia sa nesilit de nimeni, nici asuprit și a vândut ocina lui dreaptă din uricul său drept, din uricul tatălui său Pantea și al unchiului său Petru, jumătate de sat pe Cuțitna anume Fofășeștii. Acesta l-a vândut slugilor noastre, Vasco și Mihul Bontea și Mihăilă și Toderica al Dolhii ²⁾ pentru 80 de zloți tătărești.

† Și s'au ridicat slugile noastre, Vasco și Mihul Bontea și Mihăilă și Toderica al Dolhii ²⁾ de au plătit tot deplin toți acești mai sus scriși bani, 80 de zloți tătărești în mâinile slugii noastre, Pătru Gârboveț înaintea noastră și înaintea boierilor noștri.

Deci noi, văzând bună voia lor și tocmeală și plată deplină, iar noi deasemenea am dat și dela noi și am întărit slugilor noastre lui Vasco și Mihul Bontea și Mihăilă și Toderică al Dolhii ²⁾ această mai înainte spusă jumătate de sat pe Cuțitna anume Fofășeștii, să le fie dela noi uric și cu tot venitul lor și copiilor

¹⁾ text rupt și necitit.

²⁾ • Dolhii », așa în orig.

lor, deasemenea și nepoților lor și strănepoților lor și răstrănepoților lor și întregului lor neam cine li se va alege cel mai de aproape, neclintit niciodată în veci.

Iar hotarul acelei jumătăți de sat să fie din tot hotarul jumătate și pe hotarul vechiu pe unde din veac au folosit.

Iar la aceasta este credința domniei noastre a mai sus scrisului, noi Ștefan voevod și credința preaiubiților fii ai domniei mele, Alexandru și Bogdan Vlad și credința boierilor noștri: credința panului Duma părcălab, credința panului Boldor vornic, credința panului Hărman, credința panului Șteful, credința panului Mușat, credința panului Toader părcălab de Hotin, credința panului Micotă părcălab de Neamț, credința panului Ciortorovschi, credința panului Șandru părcălab de Cetatea Nouă, credința panului Călnău spătar, credința panului Isac vistier, credința panului Eremia postelnic, credința panului Moghilă ceșnic, credința panului Fruntes stolnic, credința panului Petrică comis și credința tuturor boierilor noștri moldoveni mari și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre dintre copiii <noștri sau din> ¹⁾ neamul nostru sau pe ori cine îl va alege Dumnezeu să fie domn al țării noastre a Moldovei, acela să nu le clintească dania și întărirea noastră <ei să> ¹⁾ le întărească și să le imputernicească, pentrucă le-am dat și le-am întărit pentru dreapta lor slujbă și pentrucă ei și-au cumpărat cu banii lor dreptii.

Iar pentru mai mare putere și întărire a acestor toate mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan Tăutul logofăt să scrie și să atârne pecelea noastră de această carte a noastră.

A scris Măteii la Vaslui, în anul 7003 <1495>, luna Ianuarie 10.

Acad. R.P.R., CCCXCVII/1.

Orig. slav, perg., pecelea atârnată, căzută.

198

1495 (7003) Ianuarie 11, Vaslui.

† Din mila lui Dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor celor ce o vor vedea sau o vor auzi colindându-se, că acest adevărat credincios al nostru pan Călnău spătar, ne-a slujit nouă drept și credincios. Deci noi văzând slujba lui dreaptă și credincioasă către noi, l-am miluit cu deosebita noastră milă și i-am dat și i-am întărit dela noi în țara noastră Moldova, jumătate din satul anume Piscul, pe Bârlad partea de sus, și jumătate din moara ce este pe Bârlad; iar cealaltă jumătate a aceleiași mori să fie lui pan Eremia postelnic.

Toate acestea mai sus scrise să-i fie dela noi uric și cu tot venitul lui și copiilor lui și nepoților lui și strănepoților lui și răstrănepoților lui și întregului său neam, cine i se va alege cel mai de aproape, neclintit niciodată în veci.

¹⁾ loc șters în orig.

Iar hotarul acelei jumătăți de sat să fie din tot hotarul jumătate și după hotarul vechi, pe unde au folosit din veac.

Și la aceasta este credința domniei noastre a mai sus scrisului noi Ștefan voevod și credința preaiubiților fii ai domniei mele Alexandru și Bogdan-Vlad și credința boierilor noștri: credința panului Duma părcălab, credința panului Boldur vornic, credința panului Hărman, credința panului Șteful, credința panului Mușat, credința panului Toader părcălab de Hotin, credința panului Micotă părcălab de Neamț, credința panului Andreico Ciortorovschii, credința panului Șandru părcălab de Cetatea Nouă, credința panului Isaac vistier, credința panului Eremia postelnic, credința panului Moghilă ceașnic, credința panului Funteș stolnic, credința panului Petrică comis și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, mari și mici.

Iar după viața noastră cine va fi domn al țării noastre, din copiii noștri sau din neamul nostru, sau iarăși pe ori cine îl va alege Dumnezeu să fie domn al țării noastre Moldova, acesta să nu-i clinească dania și întărirea noastră ci să i-o întărească și să i-o împuternicească, deoarece i-am dat dela noi pentru slujba lui dreaptă și credincioasă.

Iar pentru mai mare putere și întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan Tăutul logofăt să scrie și să atârne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Șandru Cârje, la Vaslui, în anul 7003 <1495>, luna Ianuarie 11.

Arh. St. Buc., M-rea Neamțul, I. cotă.

Orig. slav, perg., pecete atârnată, pierdută.

Cu o trad. rom. din sec. XVIII și o copie.

199

1495 (7003) Ianuarie 11, Vaslui.

† Din mila lui Dumnezeu noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor celor ce o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că aceste adevărate slugi ale noastre: Mareș și Duma Mălăescul și Sima și Nicoară și Petrică ne-au slujit drept și credincios. Deci, noi văzând dreapta și credincioasa lor slujbă către noi, i-am miluit cu deosebita noastră milă, le-am dat și întărit dela noi în țara noastră în Moldova un sat pe Bârlad. . . ¹⁾ Mereștii. Acestea toate mai sus scrise să le fie și dela noi uric și cu tot venitul, lor și copiilor lor, la fel și nepoților lor și strănepoților lor și răstrănepoților lor și întregului lor neam, cine li se va alege lor cel mai de aproape neclintit niciodată în veci.

Iar hotarul acestui sat mai sus scris să le fie lor din toate părțile după hotarul vechiu, pe unde din veac au folosit.

¹⁾ loc ras în orig.

Iar la aceasta este credința domniei noastre a mai sus scrisului noi Ștefan voevod și credința preaiubiților fii ai domniei mele: Alexandru și Bogdan-Vlad și credința boierilor noștri: credința panului Duma pârcălab, credința panului Boldur vornic, credința panului Hârman, credința panului Șteful, credința panului Mușat, credința panului Toader dela Hotin, credința panului Micotă dela Neamț, credința panului Ciortorovschi, credința panului Șandru dela Cetatea Nouă, credința panului Călnău spătar, credința panului Isac vistier, credința panului Eremia postelnic, credința panului Moghilă ceașnic, credința panului Frunteș stolnic, credința panului Petrică comis și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, mari și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, Moldova, din copiii noștri, sau din neamul nostru, sau pe ori cine îl va alege Dumnezeu să fie domn al țării noastre, Moldova, acela să nu clinească dania și întărirea noastră, ci să le-o întărească și să le împuternicească, fiindcă le-am dat pentru dreapta lor slujbă.

Iar spre mai mare putere și întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru jupan Tăutul logofăt să scrie și să atârne pecetea noastră de această carte a noastră.

A scris Alexa, la Vaslui, în anul 7003 <1495> luna Ianuarie 11.

Acad. R.P.R., CCXIX/1.

Orig. slav, perg., pecete atârnată, căzută.

200

1495 (7003) Ianuarie 11, Vaslui.

† Din mila lui Dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că această adevărată slugă a noastră, pan Petru ușar, ne-a slujit drept și credincios. De aceia, noi văzând dreapta și credincioasa lui slujbă către noi, l-am miluit cu deosebita noastră milă, i-am dat și i-am întărit dela noi în țara noastră, Moldova, jumătate din satul de pe Bârlad anume Tomceștiu partea de sus și jumătate din zăgazul pentru prins pește ¹⁾ care este la Bârlad.

Toate acestea mai sus scrise să-i fie dela noi uric și cu tot venitul, lui și surorilor lui, Neaga și Mica, lor și copiilor lor și nepoților lor și strănepoților lor și răstrănepoților lor și întregului lor neam, care li se va alege cel mai de aproape, neclintit niciodată în veci.

Iar hotarul acestei jumătăți de sat să fie din tot hotarul jumătate, și după hotarul vechi, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus scrisului, noi Ștefan voevod, și credința preaiubiților fii ai domniei mele, Alexandru și Bogdan-Vlad

¹⁾ • venitul năvodului • în orig. e • plot • adică • gard •.

și credința boierilor noștri: credința panului Duma părcălab, credința panului Boldar vornic, credința panului Hărman, credința panului Șteful, credința panului Mușat, credința panului Toader părcălab de Hotin, credința panului Micotă părcălab de Neamț, credința panului Ciortorovschi, credința panului Șandru părcălab de Cetatea Nouă, credința panului Călnău spătar, credința panului Isac vistier, credința panului Eremia postelnic, credința panului Moghila ceașnic, credința panului Frunteș stolnic, credința panului Petrica comis și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, mari și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, dintre copiii noștri sau din neamul nostru, sau iar pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al țării noastre, Moldova, acela să nu le cliutească dania și întărirea noastră, ci să le întărească și să le imputernicească, pentrucă le-am dat și le-am întărit pentru dreapta și credincioasa lui slujbă.

Iar pentru mai mare putere și întărire tuturor acestora mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan Tăutul logofăt, să scrie și să atârne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Mătei la Vaslui, în anul 7003 <1495> luna Ianuarie 11.

Acađ: R.P.R., LXXII/1.

Orig. slav, perg., pecete atârnată, căzută.

201

1495 (7003) Ianuarie 11 <Vaslui.>

Leașt 7003 1495 Ghien. 11. Pe Fundeni, pe Bârlad, parte de sus a Pălădeștilor.

Nói Ștefan *vocvod*, din mila lui Dumnezeu, domn țării Moldovei. Intă că domniia mea m'am milostivit ș'am dat ș'am miluit pre sluga noastră Stan Mierul cu giurătare de sêlște la Bârlad, anumé Fundianii, parte din sus. Această mai sus scrisă)ca să-i fie lui dela domniia mia uric cu tot venitul lui și ficiorilor lui și a tot niamul hii.

Și spre aceasta iaste credința domnii miale mai sus numit, Ștefan vod<ă> și credința preiubiș<i> fii domnii mēle, Alexandru și Bogdan-Vlad și credința a boiarilor noștri anume: Tăutul *mare logofăt*, Duma părcălabul, Boldur *mare vor<nic>*, Hărman și Șteful și Mușat și Toader părcălabii de Hotin, <Mico>tă pâr<călab> de Niamțu, Ciortorovsco și Șendre pâr<călabii de> *Cetatea Nouă*, Clănău *mare spat<ar>*, Isac *mare vist<ier>*, Eremie *mare post<elnic>*, Moghila *mare pah<arnic>*, Frunteș *stol<nic>*, Petrica comis.

Arh. St. Buc., Condica Asachi, ms. 629, f. 24.

Trad. rom. din prima jumătate a sec. XVIII.

1495 (7003) Ianuarie 12, Vaslui.

† Din mila lui Dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor celor ce o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că aceste adevărate slugi ale noastre, Alexa și Jurca și Dragoș și Giurgea, ne-au slujit drept și credincios.

De aceea noi, văzând dreapta și credincioasa lor slujbă către noi, i-am miluit cu deosebita noastră milă, le-am dat și le-am întărit dela noi în țara noastră, Moldova, un sat la Dinaci, anume Țigăneii.

Aceia tot mai sus scris să le fie dela noi uric și cu tot venitul, lor și copiilor lor și nepoșilor lor și strănepoșilor lor și răstrănepoșilor lor și întregului lor neam, care li se va alege cel mai de aproape, necintit niciodată în veci.

Iar hotarul acestui sat mai sus scris să fie din toate părțile după hotarul vechi, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus scrisului, noi Ștefan voevod și credința preacinstiților siii ai domniei mele, Alexandru și Bogdan-Vlaș și credința boierilor noștri: credința panului Duma părcălab, credința panului Boldur vornic, credința panului Hărman, credința panului Șeful, credința panului Mușat, credința panului Toader părcălab de Hotin, credința panului Nicolă părcălab de Neamț, credința panului Ciortorovschi, credința panului Șandru părcălab de Cetatea Nouă, credința panului Călnău spătar, credința panului Isaac vistier, credința panului Eremia postelnic, credința panului Mochila ceasnic, credința panului Fruntes stolnic, credința panului Petrica comis și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, mari și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, dintre copiii noștri sau din neamul nostru, sau iar pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al țării noastre, Moldova, acela să nu le clintescă dania și întărirea noastră, ci să le întărească și să le împuternicească, pentrucă le-am dat și le-am întărit dela noi pentru dreapta și credincioasa lui slujbă.

Iar pentru mai mare putere și întărire tuturor acestora mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie și să atârne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Măteii la Vaslui, în anul 7003 <1495> luna Ianuarie 12.

Acad. R.P.R., LI/4.

Orig. slav, perg., pecete atârnată, căzută.

1495 (7003) Ianuarie 12, Vaslui.

† Din mila lui Dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor celor ce o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că acest adevărat credincios al nostru pan Eremia postel-

nic ne-a slujit nouă drept și credincios. Deci noi văzând slujba lui dreaptă și credincioasă către noi, l-am miluit cu deosebita noastră milă, i-am dat și i-am întărit dela noi în țara noastră Moldova, jumătate din satul anume Piscul, pe Bârlad, partea de jos și jumătate din moara ce este pe Bârlad; iar cealaltă jumătate din acea moară să fie lui pan Călnău spătar.

Toate acestea mai sus scrise să-i fie dela noi uric și cu tot venitul, lui și copiilor lui și nepoților lui și strănepoților lui și răstrănepoților lui și întregului lui neam, cine i se va alege cel mai de aproape, neclintit niciodată în veci.

Iar hotarul acelei jumătăți de sat să fie din tot hotarul jumătate după hotarul vechi, pe unde au folosit din veac.

Și la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus scrisului noi Ștefan voevod și credința preaiubiților fii ai domniei mele Alexandru și Bogdan-Vlad și credința boierilor noștri: credința panului Duma pârcaľab, credința panului Boldur vornic, credința panului Hărman, credința panului Șteful, credința panului Mușat, credința panului Toader pârcaľab de Hotin, credința panului Micotă pârcaľab de Neamț, credința panului Ciortorovschii, credința panului Șandru pârcaľab de Cetatea Nouă, credința panului Călnău spătar, credința panului Isac vistier, credința panului Mogbilă ceașnic, credința panului Frunteș stolnic, credința panului Petrică comis și credința tuturor boierilor noștri moldoveni și mari și mici.

Iar după viața noastră cine va fi domn al țării noastre, Moldova, din copiii noștri sau din neamul nostru, sau iarăși pe ori cine îl va alege dumnezeu să fie domn al țării noastre Moldova, acesta să nu-i clintescă dania și întărirea noastră, ci să i-o întărească și să i-o împuternicească, deoarece i-am dat și i-am întărit pentru slujba lui dreaptă și credincioasă.

Iar pentru mai mare putere și întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru jupan Tăutul logofăt să scrie și să atârne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Alexa, la Vaslui, în anul 7003 <1495> luna Ianuarie 12.

Arh. St. Buc., M-rea Neamț.

Orig. slav, perg., pecete atârnată pierdută.

Cu o trad. rom. anul 1818, și o copie după această traducere.

204

1495 (7003) Ianuarie 12, Vaslui.

† Din mila lui dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor, care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că aceste adevărate slugi ale noastre, Fete și frații lui, Văsiu și Tatul, ne-au slujit drept și credincios. De accia, noi văzând dreapta și credincioasa lor slujbă către noi, i-am miluit cu deosebita noastră milă, le-am dat și le-am întărit dela noi în țara noastră, Moldova, jumătate din seliștea de pe Bârlad, anume Fundenii, partea de jos.

Acestea toate mai sus scrise să le fie dela noi uric și cu tot venitul, lor și copiilor lor deopotrivă și nepoților lor și strănepoților lor și răstrănepoților lor și întregului lor neam, care li se va alege cel mai de aproape, neclintit niciodată în veci.

Iar hotarul acestei jumătăți de seliști să fie din tot hotarul jumătate, iar din alte părți să fie după hotarul vechi, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus scrisului, noi Ștefan voevod, și credința preaiubiților fii ai domniei mele, Alexandru și Bogdan-Vlad, și credința boierilor noștri: credința panului Duma părcălab, credința panului Boldor vornic, credința panului Hărman, credința panului Șteful, credința panului Mușat, credința panului Toader părcălab de Hotin, credința panului Micotă părcălab de Neamț, credința panului Ciortorovschi, credința panului Șandru dela Cetatea Nouă, credința panului Călnău spătar, credința panului Isac vistier, credința panului Eremia postelnic, credința panului Moghila ceășnic, credința panului Frunteș stolnic, credința panului Petrica comis și credința tuturor boierilor noștri, și mari și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării¹⁾ noastre, Moldova, dintre copiii noștri sau din «neamul»²⁾ nostru, «sau iar pe oricine îl va alege dumnezeu să fie domn»³⁾ al țării noastre, Moldova, acela să nu le clinească «dania»⁴⁾ și întărirea «noastră»⁵⁾ ei să le întărească și să le imputernicească, «pentrucă le-am dat și le-am întărit»⁶⁾ pentru dreapta și credincioasa lor slujbă.

Iar pentru mai mare «putere și»⁷⁾ întărire tuturor acestora mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru jupan, Tăutul logofăt, să scrie și să atârne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Alexa la Vaslui în anul 7003 «1495» luna Ianuarie 12.

Acad. R.P.R., LXXXV11/64.

Orig. slav, perg., pecete atârnată, căzută.

205

1495 (7003) Ianuarie 12, Vaslui.

Suret dela Ștefan voevod, însămnare de unde și până unde.

Insemnăm cu această carte a noastră, cine va vedea sau o va auzi citindu-se, iată acești adevărați slugile noastre, Focșa și Berehoiu și Bantăș, slugi nouă drepte și credincioase; drept aceea, văzând și noi a lor dreaptă slujbă și cu credință și noi ne-am milostivit spre dânsii și deosebit cu a noastră milă am dat și le-am întărit lor dela noi, din pământul nostru al Moldovei, un loc de pustie, la fundul Covurluiului cu apă, între Rădești și între Voinești, ca să-și facă loru-și siliști de sat, care scrie mai sus: că am dat lor dela noi uric și cu tot venitul, lor și feciorilor lor și nepoților lor și cine să va trage dintr'ânșii și a tot neamul lor, cine să «va» alege mai aproape, neclintit și nemișcat, în veci.

¹⁾ loc rupt în orig.

Și hotarul acelu loc de pustie este din vârful piscului Surâi și merge în sus pe culme piscului prin dumbravă și dă printr'un lac, ce este în margine codrului și tot în sus culme prin codru și dă piste alt lac, ce este în codru și tot în sus, până în culme Jăravățului, unde se disparte ținutul Caverluiului de ținutul Tutovei și de acolo porcede spre răsărit, tot prin codru, culmea dealului, de unde se prăvale apa și dă printr'o poeniță și tot spre răsărit, cam la deal, până în culmea dealului.

Și deacolo porcede spre amiazăzi, pe culmea dealului în gios, prin codru și esă în marginea codrului, în dreptul unei vâlcele și tot în gios, pin vâlce și pin dumbravă, până în dreptul poenei Porcului, în margine din gios, în valea Bănesăi are hotar și de acolo drept la apus prin poiană, unde sânt și niște chișteli și tot spre apus peste două văi, până în vârful piscului Surâi.

Acesta a fost a credinciosului domnului nostru celui mai sus scris, Ștefan voevod și a credincioși și preiubiți fiii domnii sale, Alexandru și Bogdan stăpânitori, și a credincioșilor boerilor noștri și a credincios dumnealui Duma părcălab, a credincios dumnealui Boldul¹⁾ vornicu, <crediința dumnealui Hărman, credința dumnealui Șteful, credința dumnealui Mușat>, credința dumnealui Toader părcălab de Hotin, credința dumnealui <Micotă> dela Neamț, <crediința dumnealui Citorovschi>, credința dumnealui <Șandru>, părcălab de Cetatea Nouă, credința dumnealui Clanău spătar, <crediința dumnealui Isaac vistiernic> și credința dumnealui Irimia postelnic și credința dumnealui Movilă păharnic și credința dumnealui Frunteș stolnic <și credința dumnealui Petrica comis>, cum și toți boerii noștri s'au scris, cei mari.

Văzând a noastră îndreptătură a pământului Moldovei, și de feciorii noștri, cine să va alege domn a stăpâni pământul nostru a Moldovei, să fie lor neclintit a noastră danie și întăritură, ce am întărit și am întemeiat pentru trecuții întărilor dela noi, pentru dreaptă slujbă lor.

Iar a mai mari tării și întăritură scrii mai sus și marile credinciosul nostru, dumnealui Tăutul logofătul, și scrii și a noastră pecele spânzurață căliră această carte a noastră.

Matei uricariul, Vasluiu, 7003 <1495> Ghengar 12.

Adeverit de vornicii de poartă, Spiridon Berte și Costin Ghenghe, la 1836, April 25, care spun că e vorba de moșia Roșie.

După M. Costăchescu, Doc. Moldovenesti dela Ștefan cel Mare, p. 186—188.
Trad. rom.

206

1495 (7003) Ianuarie 12, Vaslui.

† Din mila lui dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor celor ce o vor vedea sau o vor auzi celindu-se, că aceste adevărate slugi ale noastre, Frățilă și nepoții

¹⁾ În loc de «Boldur».

lui, Mareș și Florea și Dănciul și Bădea¹⁾, ne-au slujit nouă drept și credincios. Deci noi văzând slujba lor dreaptă și credincioasă către noi i-am miluit cu deosebita noastră milă și le-am dat și le-am întărit <delă> noi în țara noastră, Moldova, un sat pe Bărlad, la Rătud²⁾, anume Lieștii. Acesta tot mai sus scris să le fie delă noi urie și cu tot venitul, lor și copiilor lor, la fel și nepoților lor și strănepoților lor și răstrănepoților lor și întregului lor neam cine li se va alege cel mai deaproape, neclintit niciodată în vece.

Iar hotarul acelu sat mai sus scris să fie din toate părțile după hotarul vechi, pe unde au folosit din veac.

Și la aceasta este credința domniei noastre a mai sus scrisului noi Ștefan voevod și credința preaiubiților fii ai domniei mele Alexandru și Bogdan-Vlad și credința boierilor noștri: credința panului Duma părcălab, credința panului Boldur vornic, credința panului Hărman, credința panului Șteful, credința panului Mușat, credința panului Toader părcălab de Hotin, credința panului Micotă părcălab de Neamț, credința panului Ciortorovschi, credința panului Șandru delă Cetatea Nouă, credința panului Călnău spătar, <credința panului Eremia>³⁾ postelnic, credința panului Isac vistier, credința panului Moghilă ceșnic, credința panului Fruntes stolnic, credința panului Petrică <comis și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, mari și>³⁾ mici.

Iar după viața noastră cine <va fi domn al țării noastre Moldova, din>³⁾ copiii noștri sau din neamul nostru, sau iarăși pe oricine îl va alege Dumnezeu <să fie domn al țării noastre Moldova>³⁾ acesta să nu le clintească dania și întărirea noastră ci să le-o întărească și împuternicească, deoarece le-am dat și le-am întărit <delă noi, pentru>³⁾ slujba <lor dreaptă>³⁾

Iar pentru mai mare putere și întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan Tăutul logofăt să scrie și să atârne <pecetea>³⁾ noastră la această carte a noastră.

A scris Șandru Cârje, la Vaslui, în anul 7003 <1495>, luna Ianuarie 12.

După I. Bogdan, Doc. lui Ștefan cel Mare, II, p. 47-48.

Orig. slav, perg., pecete atârnată, pierdută.

207

1495 (7003) Ianuarie 15 <Vaslui>.

Tălmăcire di pe ispisocul sârbese a domnului Ștefan <voe><vo>d din let 7003 <1495> Ghen<a>r<ie> 15, întăritoriu pe o siligie în vârful pârului Grușova, anume la Fântâna Suciavea, amândouă fântânile.

Cu mila lui <cu> Dumnezeu, noi Ștefan <voe><vo>d domn pământului Moldaviei, facem știre cu acest hrisov al nostru tuturor care pre dânsul va căuta,

¹⁾ Cuvântul «Bădi» scris ulterior peste text răzuit.

²⁾ Cuvântul «Rătud» scris ulterior peste text răzuit.

³⁾ loc șters și rupt în orig.

sau cetindu-să va auzi, că au venit înaintea noastră și înaintea tuturor boerilor noștri ai Moldaviei, sluga noastră Oancia, nepotul lui Bodea Ploscariul, de a sa bună voe, de nimăa silit nici asupra și au vândut a sa driaptă ocină din ai său drept uric, din uricul moșului său Bodea Ploscariul, o seliște în vârful pârăului Grușeva, anume la Fântâna Suciavé, amândoa fântânile, pre care o au vândut slugilor noștri, lui Nistor și lui Crăciun, frățini-său, drept cincizeci zloți tătărești.

Și sculându-să slugile noastre, Nistor și frate-său Crăciun, au plătit toț<i> acești de mai sus scriși bani, cincizeci de zloți tătărești în mâinile slugii noastre, lui Oancia, nepotul lui Bodea Ploscariul înaintea noastră și înaintea tuturor boerilor noștri ai Moldaviei.

Drept acia, noi văzând a lor de bună voe tocmenă și deplină plată și noi așijderé am dat și am întărit slugilor noștri, lui Nistor și fratelui său Crăciun, aciastă de mai sus zisa siliște în vârful pârăului Grușeva, anume la Fântâna Suceavei, amândoa fântânile, ca să le fie lor dela noi uric și cu tot venitul, lor și copiilor lor, nepoților și strănepoților lor și préstrănepoților și a tot neamul lor, care să va alege lor mai de aproape, nestrămutat niciodinioară în veci. Iar hotarul acei siliști să fie, din toate părțile, după hotarul cel vechiu pe unde din veac au umblat.

Și la aciasta este credința domniei noastre a mai sus scrisului, noi Ștefan <v><v>d și credința a preaiubiților fii domniei mele, lui Alexandru și Bogdan-Vlad¹⁾ și credința boerilor noștri: credința boerului Duma părcălabul, credința boerului Boldor²⁾ vornicul, credința boerului Hărman, credința boerului Șteful, credința boerului Mușat, credința boerului Toader părcălabul Hotinului, credința boerului Micotă dela Niamțu, credința boerului Ciortorovschi³⁾, credința boerului Șandru⁴⁾ al *Cetății Nouă*,⁵⁾ credința boerului Clănău spătariul, credința boerului Isaac vistiernicul, credința boerului Ieremia postelnicul, credința boerului Movila⁶⁾ paharnicul, credința boerului Frunteș stolnic, credința boerului Petrica com<i> și credința boerilor noștri ai Moldaviei mari și mici.

Iar după viața noastră cine va fi domn pământului nostru, din copiii noștri sau din niamul nostru, sau iarăși<i> ori pre care <u> Dumnezeu îl va alege a fi domn pământului nostru <a> Moldaviei, acela să nu strice a noastră danie și întăritură, ci mai vârtos să le întăriască lor și să le înputerniciască, pentrucă li-am dat lor și le-am întărit pentru a lor driaptă slujbă și pentrucă ei ș'au cumpărat lor-și<i> cu ai lor drepti bani.

1) În text «Bogdan i Vlad».

2) « » «Boldora».

3) « » «Ciortorovschi».

4) « » «Șandru».

5) « » «Novgorodului».

6) « » «Mehila».

Iar spre mai mare tărie și întăritură tuturor acestor de mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru boeriu <slugii noastre Tăutul logofăt să scrie>¹⁾ și a noastră pecete a <spânzura către acest adevărat al nostru>²⁾ hrisov.

Am scris Matei.....³⁾ la anul 7<003 luna Ghenarie 15>⁴⁾.

S'au tălmăcit di pre original.....¹⁾ mine gios iscălit, care.....¹⁾ câteva cuvinte, cu pu.....²⁾ ce li-am putut cunoaște,.....³⁾ numiri pentru acea silişte.....⁴⁾ sânt rase, fără să am îndoiia<lă>.....⁵⁾ re și urmiază iscălituri.....

Hrisanth eromonah V. dela m<ă>n<ăstirea> Golii.

Arh. St. Buc., A. N., MXCIV/t.
Trad. rom.

208

1495 (7003) Ianuarie 16, <Vaslui>.

Tot pe Tăuși și Rujeni la Horince, a Pălădeștilor. L<ea>t 7003 <1495> Ghen. 16.

Stefan v<oe>voda. Iată această adevărată Niaga și soru-sa Stana, fetili lui Dragomir Tăutul, li-am ¹⁾ miluit dintru a noastră osăbită mila noastră, li-am ²⁾ dat și li-am ³⁾ întărit în pământul nostru a Moldovii pe a sadriaptă ocin<ă> și moșii, satul anume Tăușii pe Horince ⁴⁾ și Rujanii tot pe Horince ⁵⁾ și din Chighiaci giurăătate dela Leuștan și ciialantă giurăătate de sat din Leuștani ca să fie vărului său, dumisali Tăutul log<o>f<ă>t.

Aceste de mai sus scrise, ca să le fie lor dila noi uric cu tot vinitul, lor și ficiilor, nepoșilor strănepoșilor și a tot niamul căt s'a alegi mai de aproape.

Și n'tru aceasta credința boiarilor domnii meli, dumnalor: Tăutul log<o>f<ă>t, Duma păr<călab>, Boldur vor<nic>, Hărman, Șteful, Moșat păr<călab> de Hotin, Micotă păr<călab> de Niamțu, Ciortorovschi, Șandri păr<călab> Cetății Noao, Clânău spătrar, Isac vist<ier>, Erimia post<elnic>, Movila păh<arnic>, Frunțeș stol<nic>, Petrica comisu<l>.

Arh. St. Buc. Condica Asachi, ms. 629, f. 26.
Trad. rom. din prima jumătate a sec. XVIII.

209

1495 (7003) Ianuarie 16, <Vaslui>.

† Suret di pe uricul lui Ștefan vod<ă> din l<ea>t 7003 <1495>, Genar 16.

† Facim știri cu această carte a domnii mel<o>, precum au vinit, Innainte domnii mele și înainte a lor noștri moldovinești boiar<i>, a mar<i> și a mici, a noastre slugi Pătru Ghilțu și sora lui Mușa și cu săminție lor: Ion Budză și cu sora lui Drăgălina, toț<i> nepoț<i> popii lui Pătru Scolofindie ⁴⁾ și a

¹⁾ loc rupt în text.

²⁾ «I-am» în text.

³⁾ «Hurance» în text.

⁴⁾ în trad. «Pătrașco Lofindie».

popii lui Dragomir, de a lor bună voce, de nime silite) nici asupri)te), ce de a lor bună voce *) ș'au vândut a lor driaptă ocină și moșie dintru a lor uric, din uricul moșului lor, popa Pătru Scolofindie *) și popa Dragomir, un sat pe Zălitin anume Gheestii, între Neagoane și într) Colunoi, unde au fost Gheia; aceasta au vândut-o slugilor noastre lui Toader și lui Ivan și nepotelor sal) Nastii și Stanii și Mării, drept 85 zlo)te) tătărești.

Și s'au sculat slugile))noastre) Toader și cu frate-său Ivan și cu nepoatele) lor Nastei și Stan) și Mărie și au plătit totor)to) to))câ))mai sus scriu, ban) 85 zlo)te) tătărești intru mănule))lui) Pătru Ghil)tu și stră)ne)poatile) sal) Mușii și sămin)ii lor lui Budză și nepot)ii lo))Drăgălina, tutoror câ))mai sus s'au scris anume.

Pe cât s'au putut scoate s'au scris aici, dar cel vechiu tot de față este. Iosif diacon am talmăcit.

Acad. R.P.R., CLV/83.

Trad. rom. din sec. XVIII.

210

1495 (7003) Ianuarie 17, Vaslui.

† Din mila lui Dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor, care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că acești adevărați: Mari)ta, fiica lui Sima, nepoata lui Toader Nănescul, și verii ei, Pă)tu)l și fratele lui, Sturzea, fiii lui Filip, nepo)ii lui Bali)ta, și verii lor, Gligor și fratele lui, Ion Fărcaș și sora lor Mălina, fiii Mălinei, nepo)ii lui Fărcaș și vărul lor Mircea Purcel surlarul, fiul Stanei și vărul lor, Dobroin voinicul, și sora ei Lușca, fiii Marăi, nepo)ii Stanii, i-am miluit cu deosebita noastră milă, le-am dat și le-am întărit în țara noastră, Moldova, dreapta lor ocină, un sat pe Studene)ț, anume Năneștii.

Acesta tot mai sus scris să le fie dela noi uric și cu tot venitul, însă să le fie în patru păr)ți: o parte din acest sat să fie Mari)ii, fiica lui Sima, nepoata lui Toader Nănescul, a doua parte din acest sat să fie verilor ei, Pă)tu)l și fratele lui, Sturzea, fiii lui Filip, nepo)ii lui Bali)ta, a treia parte din acest sat să fie verilor lor, Gligor și fratele lui, Ion Fărcaș și sora lor Mălina, fiii Mălinei, nepo)ii lui Fărcaș, iar a patra parte din acest sat să fie vărului lor Mircea Purcel surlarul, fiul Stanii și verilor lor, Dobroin voinicul și sora lui, Lușca, fiii Marăi, nepo)ii Stanei, lor și copiilor lor și nepo)ilor lor și stră)ne)po)ilor lor și răstră)ne)po)ilor lor și întregului lor neam, care li se va alege cel mai de aproape, neclintit niciodată în veci.

Iar hotarul acestui sat mai sus scris să le fie din toate păr)țile după hotarul vechi pe unde au folosit din veac.

*) Cuvintele « a lor bună voce » sunt șterse cu o linie.

*) In trad. « Pătrașco Lofindie ».

Iar la aceasta este credința domnului nostru a mai sus scrisului, noi Ștefan voevod, și credința preaiubiților fii ai domniei mele, Alexandru și Bogdan-Vlad, și credința boierilor noștri: credința panului Duma părcălab, credința panului Boldur vornic, credința panului Hărman, credința panului Șteful, credința panului Mușat, credința panului Toader dela Hotin, credința panului Micotă părcălab de Neamț, credința panului Ciortorovschi, credința panului Șandru dela Cetatea Nouă, credința panului Călnău spătar, credința panului Isaac vistier, credința panului Eremia postelnic, credința panului Moghila ceașnic, credința panului Frunteș stolnic, credința panului Petrica comis și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, și mari și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, Moldova, dintre copiii noștri sau din neamul nostru sau iar pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al țării noastre, acela să nu le cîntească dania și întărirea noastră ci să le întărească și să le împuternicească pentrucă le-am dat și le-am întărit pentrucă este ocina lor dreaptă.

<Iar>¹⁾ pentru mai mare putere și întărire tuturor acestora mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru jupan, Tăutul logofăt, să scrie și să atârne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Alexa la Vaslui, în anul 7003 <1495> luna Ianuarie 17.

Acad. R.P.R., Peceți, nr. 119.

Orig. slav, perg., pecete atârnată.

211

1495 (7003) Ianuarie 17, Vaslui.

† Din mila lui Dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldova, facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor acelor, care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că pe aceste adevărate slugi ale noastre Nica și fratele său Sava, fiii lui Giurgea și verii lor Gavril și frații lui, Ion și Eremia și sora lor Băla, fiii lui Ioanăș și verii lor Micul și sora lui Fedca, fiii lui Șteful i-am miluit cu deosebita noastră milă, le-am dat și le-am întărit în țara noastră în Moldova, dreapta lor ocină satul pe Tutova, anume Polițenii unde a fost Vlașin și mai sus siliștea lui Toma.

Aceste toate mai sus scrise să le fie lor dela noi uric și cu tot venitul; însă să le fie lor aceste sate în trei părți lor și copiilor lor și nepoților lor și strănepoților lor și răstrănepoților lor și întregului lor neam cine li se va alege cel mai de aproape și neclintit niciodată în veci.

Și deasemenea au venit înaintea noastră și înaintea tuturor boierilor noștri moldoveni, sluga noastră Gavril și sora lui, Magda, fiii lui Miclăuș și nepoții lor de soră Sava și fratele lui, Onc și sora lor Stana, fiii Neagăi, de bună

¹⁾ loc rupt în orig.

voia lor, nesiliți de nimeni, nici asupriți și au vândut dreapta lor ocină din dreptul lor uric, din uricul tatălui lor Miclăuș, partea lor, a șasea parte din satul Polițenii, pe Tutova, unde a fost Vlașin și mai sus, deasemenea partea lor, a șasea parte din sat al lui Toma.

Acestea le-au vândut slugilor noastre lui Nica și fratelui său, Sava, fiii lui Giurgea și verilor lor, Gavril și fraților lor, Ion și lui Eremia și sori lor, Băla, fiii lui Ionăș și deasemenea verilor lor Micul și surorii sale Fedca, fiii lui <Șteful> pentru 55 de zloți tătărești.

Și s'au sculat slugile noastre Nica și fratele său Sava și verii lor Gavril și frații lor, Ion și Eremia și sora lor Băla și verii lor Micul și sora lui Fedca și au plătit toți acești bani mai sus scriși, 55 zloți tătărești, în mâinele slugii noastre Gavril și sorii lui Magda, fiii lui Miclăuș și a nepoților lor de soră, Sava și fratele său, One și sora lor Stana, fiii Neagăi, înaintea noastră și înaintea boerilor noștri.

Deci noi văzând bună voia lor și tocmeala și plata deplină și noi deasemenea și dela noi am dat și am întărit slugilor noastre Nica și fratelui său Sava, fiii lui Giurgea și verilor lor Gavril și fraților lui Ion și Eremia și surorii lor Băla, fiii lui Ionăș și verilor lor Micul și surorii sale Fedca, fiii lui Șteful, această mai sus zisă, a șasea parte de sat din Polițeni, Tutova, unde a fost Vlașin și mai sus deasemenea a șasea parte din siliștea lui Toma, să le fie lor dela noi uric și cu tot venitul, lor și fiilor lor și nepoților lor și strănepoților lor și răstrănepoților lor și întregului lor neam care li se va alege cel mai de aproape, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acestui sat mai sus scris anume Polițenii pe Tutova, unde a fost Vlașin și mai sus, ale siliștei acesteia a lui Toma, să le fie lor din toate părțile după hotarul vechiu pe unde din veac au folosit. Și iarăși hotarul și acestei a șasea parte de sat din Polițeni, pe Tutova, unde a fost Vlașin; și mai sus, deasemenea a șasea parte din siliștea lui Toma, să le fie din tot hotarul a șasea parte și dinspre alte părți, după hotarul vechiu pe unde din veac au folosit.

Iar la aceasta este credința domniei noastre a mai sus scrisului, noi Ștefan voevod și credința preaiubiților fii ai domniei noastre, Alexandru și Bogdan-Viăd și credința boierilor noștri: credința panului Duma părcălab, credința panului Boldur vornic, credința panului Hărman, credința panului Șteful, credința panului Mușat, credința panului Toader părcălab de Hotin, credința panului Micotă dela Neamț, credința panului Ciortorovschi, credința panului Șandru dela Cetatea-Nouă, credința panului Călnău spătar, credința panului Isac vistier, credința panului Eremia postelnic, credința panului Moghilă ceașnic, credința panului Frunteș stolnic, credința panului Petrică comis și credința tuturor boierilor noștri moldoveni mari și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, din copiii noștri sau din neamul nostru sau iarăși pe ori cine va alege dumnezeu ca să fie domn al țării noastre Moldova, acela să nu le clintească dania și întărirea noastră

ci să le întărească și să le imputernicească, fiindcă le-am dat și le-am întărit pentrucă le este ocină dreaptă și fiindcă și-au cumpărat-o pe banii lor drepti.

Și pentru mai mare credință și întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan Tăutul logofăt să scrie și să atârne pecetia noastră de această carte a noastră.

A scris Matei, la Vaslui, la anul 7003 <1495> luna Ianuarie 17.

După Rev. Arhivelor, III 2, București, 1930, p. 319—322.

Cu o fotocopie la Arh. St. Buc.

212

1495 (7003) Ianuarie 22, Vaslui.

† Din mila lui Dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor, care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că au venit înaintea noastră și înaintea tuturor boierilor noștri moldoveni, sluga noastră pan Mihul Dragoslav, fiul lui Toader Negrul și nepoata lui de frate, Nastea, fiica lui Ivanco, și nepotul lui, Lazor, fiul lui Petrica Negrilescul și vara lui, Nastea, fiica lui Ion Negrilescul, și veriilor lor, Iurie și sora lui, Mărușca, fiii lui Leahul, nepoții lui Petrașco și ai Marei, toți nepoți ai lui Negrilă, fost ceașnic, și au vândut dreapta lor ocină din uricul unchiului lor, Negrilă fost ceașnic, un sat pe Tutova, anume Pulpeștii unde a fost jude Pulpe. Și au vândut acest sat Micăi, fiica lui Mihăilă Andriescul, pentru 80 zloți tătărești. Și s'a sculat Mica și a plătit toți acești bani, 80 zloți, în mâna panului Mihul Dragoslav și a nepoatei lui de frate, Nastea, și a nepotului lui, Lazor, și a veriilor lui, Nastea, și a verilor lor, Iurie, și sora lui, Mărușca, înaintea noastră și înaintea boierilor noștri moldoveni.

Deci noi, văzând buna lor voie și tocmeală dintre ei și plata deplină, noi de asemeni și dela noi am dat și am întărit Micăi acest sat spus mai înainte pe Tutova, anume Pulpeștii, unde a fost jude Pulpe, să-i fie dela noi uric și cu tot venitul, ei și copiilor ei și nepoților ei și strănepoților ei și răstrănepoților ei și întregului ei neam, care i se va alege cel mai de aproape, neclintit nicio-dată în veci.

Iar hotarul acestui sat mai sus scris, să-i fie din toate părțile după hotarul vechi, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credința domniei noastre a mai sus scrisului, noi Ștefan voevod și credința preaiubiților fii ai domniei mele Alexandru și Bogdan-Vlad, și credința boierilor noștri: credința panului Duma părcălab, credința panului Bolder vornic, credința panului Hărman, credința panului Șteful, credința panului Mușat, credința panului Toader de Hotin, credința panului Micotă de Neamț, credința panului Ciortorovschi, credința panului Șandru de Cetatea Nouă, credința panului Călnău spătar, credința panului Isac vistier, credința panului Eremia postelnic, credința panului Moghilă ceașnic, credința

panului Fruntes stolnic, credința panului Petrica comis, și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, și mari și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre Moldova, dintre copiii noștri sau din neamul nostru, sau iar pe oricine îl va alege dumnezeu să fie domn al țării noastre Moldova, acela să nu-i clintească dania și întărirea noastră, ci să-i întărească și să-i împuternicească, pentrucă i-am dat și i-am întărit, fiindcă și-a cumpărat pe banii ei drepti.

Iar pentru mai mare putere și întărire tuturor acestora mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie și să atârne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Alexa, la Vaslui, în anul 7003 <1495> Ianuarie 22.

Acad. R.P.R., XL/11.

Orig. slav, perg., pecete atârnată, căzută.

213

1495 (7003) Ianuarie 22, Vaslui.

† Din mila lui dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor celor ce o vor vedea sau o vor auzi cetindu-se, că a venit înaintea noastră și înaintea tuturor boierilor noștri moldoveni, Nastea nepoata lui Mihăilă Buzea și nepoata ei Mărina, fiica lui Husul, de bună voia lor de nimeni nesilite nici asuprite și au vândut ocina lor dreaptă din uricul lor drept, din uricul unchiului lor Mihăilă Buzea, a patra parte din satul anume Buzești, pe Sărata unde a fost Bericica. Și au vândut-o slugilor noastre Neagul Dumia și fratelui lui, Băloș pentru 25 de zloți tătărești.

Și s'au ridicat slugile noastre Neagul Dumia și fratele lui, Băloș de au plătit toți acești bani mai sus scriși 25 de zloți tătărești în mâinile Nastei și nepoatei ei Mărina, nepoatele lui Mihăilă Buzea, înaintea noastră și înaintea boierilor noștri.

Deci noi văzând bună voia lor și tocmeală și plată deplină, noi deasemenea și dela noi am dat și am întărit slugilor noastre Neagul Dumia și fratelui lui, Băloș aceasta a patra parte mai înainte spusă din satul anume Buzești, pe Sărata, unde a fost Bericica, ca să le fie lor dela noi, uric și cu tot venitul, lor și copiilor lor și nepoților și strănepoților lor și răstrănepoților lor și întregului lor neam, cine li se va alege cel mai deaproape, neclintit niciodată în veci.

Iar hotarul acestei a patra părți din satul de pe Sărata să fie din tot hotarul a patra parte și din alte părți după hotarul vechi, pe unde au folosit din veac.

Și la aceasta este credința domniei noastre a mai sus scrisului noi Ștefan voevod și credința preaiubiților fii ai domniei mele Alexandru și Bogdan-Vlad și credința boierilor noștri: credința panului Duma părcălab, credința panului Boldur vornic, credința panului Hărman, credința panului Șteful, credința

panului Mușat, credința panului Toader dela Hotin, credința panului Micotă dela Neamț, credința panului Ciortorovschi, credința panului Șandru părcălab de Cetatea Nouă, credința panului Călnău spătar, credința panului Isac vistier, credința panului <Eremia> ¹⁾ postelnic, credința panului Moghilă ceașnic, <credința> ¹⁾ panului Frunteș stolnic, credința panului Petrică comis și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, mari și mici.

Iar după viața noastră < cine va fi > ¹⁾ domn al țării noastre, din copiii noștri sau din neamul nostru, sau iarăși pe ori cine îl va alege Dumnezeu să fie domn al țării noastre, Moldova, acesta să nu le clinească dania și întărirea noastră ci să le-o întărească și imputernicească, deoarece le-am dat și le-am întărit pentru slujba lor dreaptă și pentru că au cumpărat ei înșiși pentru banii lor drepti.

Iar pentru mai mare putere și întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan Tăutul logofăt să scrie și să atârne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Mătei, la Vaslui, în anul 7003 <1495> luna Ianuarie 22.

Arh. St. Buc., Peceți, nr. 141.

Orig. slav, perg., pecete atârnată, stricată.

Cu o trad. rom. din 1801.

214

1495 (7003) Ianuarie 22, Vaslui.

† Din mila lui Dumnezeu noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovii. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor, care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că pe aceste adevărate slugi ale noastre, Toader Iucaș și nepotul lui de frate Farco aprod și surorii lui, Dolca și Mărușca, fiii lui Petru Iucaș, și vara lor Anușca, fiica Stanei, și vărul lor Isaiu, fiul lui Oana Muste și verii lor Andreico și frații lui, Ion și Toader, fiii Ilcâi, deasemeni vărul lor Giurgiu Vulpe, fiul Mărușcâi, toți nepoți ai lui Laslău globnic, le-am miluit cu deosebita noastră milă, le-am dat și le-am întărit în țara noastră, Moldova, ocina lor dreaptă, satele care au fost ale hunicului lor Laslău globnic, anume: Laslăoani pe Cracău și Șerbestii sub Cracăul de Piatră și Mohorâții mai jos de gura Pojorâtei și mai jos Drăgoeștii pe Dobrotvor, și pe Zeletin Petreștii, și în acelaș hotar satul Plăcinteni și Opriseștii și Cârna și Răchitișul. Acestea toate mai sus scrise să le fie dela noi uric și cu tot venitul.

Însă să le fie aceste sate în trei părți: o parte din aceste sate să fie slugilor noastre Toader Iucaș și nepoților lui de frate, Farco aprod și surorilor lui, Dolca și Mărușca, fiii lui Petru Iucaș, a doua parte din aceste sate să fie Anușcâi fiica Stanei, singură, a treia parte din aceste sate să fie lui Isaiu, fiul lui Oana Mustea și verilor lui, Andreico și frații lui, Ion și Toader, fiii Ilcâi și deasemeni

¹⁾ loc șters și rupt în orig.

vărului lor, Giurgiu Vulpe, lor și copiilor și nepoților lor și strănepoților lor și răstrănepoților lor și întregului lor neam care li se va alege cel mai de aproape, neclintit nici odată în veci.

Iar hotarul tuturor acestor sate mai sus scrise să le fie din toate părțile după hotarul vechi pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus scrisului, noi Ștefan voevod, și credința preaiubiților fii ai domniei mele, Alexandru și Bogdan-Vlad și credința boierilor noștri: credința panului Duma păcălăb, credința panului Boldor vornic, credința panului Hărman, credința panului Șteful, credința panului Mușat, credința panului Toader dela Hotin, credința panului Micotă păcălăb de Neamț, credința panului Ciortorovschi, credința panului Șandru de Cetatea Nouă, credința panului Călnău spătar, credința panului Isac vistier, credința panului Eremia postelnic, credința panului Moghila ceașnic, credința panului Frunteș stolnic, credința panului Petrica comis, și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, și mari și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn la țării noastre, Moldova, dintre copiii noștri sau din neamul nostru sau iar pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al țării noastre Moldova, acela să nu le clintească dania și întărirea noastră, ci să le întărească și să le împuternicească, pentru că le-am dat și le-am întărit pentru dreapta lor slujbă, și pentru că este ocina lor dreaptă.

Iar pentru mai mare putere și întărire tuturor acestor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru jupan, Tăutul logofăt, să scrie și să atarne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Alexa la Vaslui, în anul 7003 <1495> luna Ianuarie 22.

Acad. R.P.R., XL/12. 1

Orig. slav, perg., pecete atârnată, căzută.

215

<1495> Ianuarie 23, Huși.

Suret scos de pe sârbie pe moldovenie, dela Ștefan vodă, domn țării Moldovii, din veleat 7010 <1502> Ghenar 23, zicând:

Însemnare facem cu această carte a noastră, tuturor cine a vede-o sau citind a auzi-o, precum au vinit înaintea noastră și înaintea a noștri moldovenesți boieri, mari și mici, Nastea și cu nepoata ei, Marina, fata Husului, de a lor bună voce, de nime silite, nici asuprite ¹⁾ și au vândut a sa dreaptă ocină și moșie dintre al său drept și adevărat uric, din uricul ²⁾, o bucată de pământ pe Sărata, partea ce este despre Ialan, pe din jos de târgul Hușului, ce-i pe Drislavăț

¹⁾ În suret «silite nici asuprite».

²⁾ Lipsște probabil <moșul lor. . . . >

părăul și au vându<t-o slugilor> noastre lui Leva și frățâni-său, lui Petru, în patruzeci galbeni tătărești.

Și sculându-se slugile noastre Leva și frate-său Petru și-au plătit toți mai sus scriși bani, 40 galbeni tătărești, în mâinile Nastei, nepoatei lui Mihail-*kă* Buză și nepoatei sale Mărinii, fetei Husului, înaintea noastră și înaintea a lor noștri moldovinești boeri.

Iar noi, văzând între dânșii a lor bună învoială și tocmeală și deplină plată și noi așijderea dela noi am dat și am întărit slugilor noastre, lui Leva și frățâni-său lui Petru, acea mai sus numită bucată de pământ ce este pe Sărata, partea ce este despre Ialan și ce este pe din jos de hotarul târgului nostru de Huș<i>, ce este pe Drisla ¹⁾ părăul, ca să fie lor dela noi uric cu tot venitul, lor și feciorilor lor și nepoților lor și strănepoților lor și a tot neamul lor, cine s'a alege lor mai aproape, nerușăit în veci.

Iar hotarul acei bucăți de pământ ca să fie din hotarul târgului nostru din Huș<i>, pe din gios, iar despre alte părți după hotarul cel vechiu, pe unde au umblat din veci.

Și pentru aceea este credința domniei noastre Ștefan voevod și credința preaiubiților fiilor noștri, Alexandru și Bogdan-Vlad ²⁾ și credința boierilor noștri, mari și mici.

Iar pe cine a alege dumnezeu a fi domn în pământul nostru moldovenesc, ca să aibă a întări și a milui, pentru credincioasa ³⁾ lor slujbă.

Și pentru aceea, am poruncit credinciosului boer al domniei noastre logofătului Tăutul, ca să scrie și să spânzure pecetea noastră cătră această carte a noastră. S'au scris în Huș<i> ⁴⁾ de Șandru.

După I. Bogdan, Documentele lui Ștefan cel Mare, II, p. 189—195.

Trad. rom.

Nici I. Bogdan și nici M. Costăchescu (Documente moldovenești înainte de Ștefan cel Mare, II, p. 417) n'au observat că în act apare ca fiind în viață, la 23 Ian. 1502, Alexandru, când acesta murise încă din 25 Iulie 1496. Urmează deci că actul s'a emis înainte de vara 1496 și ne aflăm în fața unei traduceri din sec. XVIII cu veleitul greșit, 7010. Avem un act original, din 22 Ian. 1495 (7003), prin care aceleași Nastea și Marina vând a patra parte din satul Bușești pe Sărata lui Neagul Dumia și Băloș, pentru 25 zloți (cf. doc. nr. 213). Putem admite că s'a copiat greșit veleitul 7003 drept 7010, confuzia la cifra unităților fiind posibilă, și că deci originalul traducerii de față ar fi fost emis tot în anul 1495, la 23 Ianuarie. Documentul din 22 Ian. este emis din Vaslui, iar acesta, din 23 Ian., s'a dat din Huși. La 4—5 Febr. 1495, Ștefan dădea hrisoave din Iași. Se pune întrebarea dacă domnul, aflându-se la 22 Ian. în Vaslui, putea emite acte în ziua următoare la Huși, avându-se în vedere distanța între aceste localități.

¹⁾ Cf. mai sus « Drislavăț ».

²⁾ În sursele « Bogdan și Vlad ».

³⁾ În sursele « Incredințată ».

⁴⁾ La data emiterii documentului Ștefan cel Mare se afla la Vaslui. Traducătorul însă, probabil sub influența textului, în care este vorba de Huși, a pus localitatea de emiteră tot Huși.

1495 (7003) Ianuarie 24, Vaslui.

Suret de pi ispisocu vechi sârbesc dela Ștefan voevod, domn țării Moldovei, scris de Șendrea Cârjă, în Vaslui, la let 7003 <1495> Ghenari 24, care ispisoc fiind rupt în patru bucăți și ștersu, precum să vedi, diabe s'au putut alegi acești cuvinte, cari mai gios sânt scrisă.

Înștiințare facem prin această carte a noastră, tuturor cui vor căuta asupra ei, sau o vor auzi cetindu-să, pentru aciastă adivărată Magda, fata Mihului, fecioru lui Cananou fratele dumisali Negrila, și credinciosul <umnea> lui Costea, fratele dumisali a lui Toader a pisariului nostru, fciioru. nepoți a lui Drăgușan, fciiorul. nepotul Negrilăi și rudile lor, Ioan și surorile lui. feciorul <Pânteii și> Vlașin ¹⁾, așjiderea Fedea ²⁾ și sora ei ³⁾, Marica <și Ghinda>, toți nepoții lui Sima Rugină <și Done, fiica> Nastasiei, nepoata Marinei, că de nimeni nesiliți, nici asupriți, ei de a lor bună voie și-au împărțit între dâșșii, dinaintea noastră și dinaintea tuturor boerilor noștri, a mari și mici, satul de slujire de la moșul domnii meli, <Alexandru> voevod, anume Todirenii. ⁴⁾, pi Bârlad, unde au fost Iacuș Milu. și sat Liudeștii pe Bârlad, și Bârzăștii ⁵⁾ pe Bârlad și pe Nistru, în gura Zăbarnei, satu anume Zaharna. și satul. unde au fost Zlatariul vătămănu. și satul Horodiștea. în gura. unde au fost Jaza vătămănu.

Deci și noi, văzând a lor de bună voc împărțali, ce și-au împărțit ei între dâșșii, de bună voc, noi așjiderea și dela noi le-am dat și le-am întărit lor mai susăle numite sate. și satu Ireovițai.

Și spre aceasta este credința domnii meli de mai sus numit, noi Ștefan voevod și credința tuturor boerilor noștri a Moldovii, a mari și mici.

Și spre mai mare tărie și întăritură tuturor acelor de mai sus scrisă, am porocit credinciosului boerului nostru, dumnealui Tăutu logofăt, să scrie și pecetea noastră să o legi cătră aciastă adivărată carte a noastră.

Din limbă sârbească s'au tălmăcit di Costantin Diaac pitar, în Eși, 1809 Iuni 25. S'au scos întocmai de pi tălmăcire: Gubernschi reghistrator, Feodor Zatic. Giudecătoria politicaască a Oblastii Basarabiei.

Pentru că copia aciasta, scoasă depe tălmăcirea în limba moldovenescă a ispisocului sârbeșc dela Ștefan voevod, după posleiduire, aflându-să întocmai cu aceiaș, s'au încredințat di cătră aciastă giudecătoria, cu iscălitura unui cilen a presudstviei și punirea peceții împărăteșii.

În Chișinău, anul 1824, luna Mart 24 zile.

Secretari, Barbu

Sovetnic, Pavăl Măcărescu

După M. Costăchescu, Doc. moldovenesti dela Ștefan cel Mare, p. 189-190.
Trad. rom.

¹⁾ • Iacușan • în text.

⁴⁾ loc alb în text.

²⁾ • Fedea • în text.

⁵⁾ • Brezăștii • în text.

³⁾ • lui • în text.

1495 (7003) Ianuarie 24.

7003 <1495> Ianuarie 21.

Tălmăcîria preotului Ioan Arbanul, din limba sârbească, de pe hrisovul domnului Ștefan <œ><o>d, prin cari au întărit stăpînîria lui Petrea și surorii lui, Mariea pe giurătaie de sat de pe Elan, unde au fost Ionaș Tricolescu, cumpărată de tatăl lor Crăciun dela Giurgia fratile Cristii celui Negru.

Asămîne au mai întărit stăpînîria numiților mai sus și pe ceialaltă giurătaie de sat de alături, cumpărată dela Toma fiul lui Ivașco Tricolescu, ce au fost răscumpărată de tatăl său, Ivașcu Tricolescu, dela Giurgea fratele Cristii celui Negru, întregindu satu tot cu acest hrisov.

Acad. R.P.R., CCXXVIII/42, nr. 1 «Însămănare» de doc. moșiei Sălceni (Fălciu), întocmită în 1852.

1495 (7003) Ianuarie 25.

Ștefan voevod întărește lui Oană Petrescul și fratelui său Stan o jumătate din satul Cocoșeri pe Stemnic, «unde au fost Oancea», cumpărată dela Iliș, nepotul lui Ianaș Negrescul, cu 60 de zloți tătărești.

După I. Bogdan, Doc. Ștefan cel Mare, II, p. 62.

1495 (7003) Februarie 3, Iași.

† Din mila lui Dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor celor ce o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că au venit înaintea noastră și înaintea boierilor noștri moldoveni mari și mici sluga noastră, Ion Buză și sora lui, Drăgălina, nepoții lui popa Scolofendie și alt Ion, fiul lui Vasilie și verii lui, Pătru Gălț și sora lui, Mușa, nepoții lui popa Dragomir, de bună voia lor nesiliți de nimeni și nici asupriți și au vândut dreapta lor ocină din uricul lor drept și propriu, un sat pe Jigălia, anume Dodeștii, unde a fost Ștefan, mai jos de Tămășel. Acesta l-au vândut slugilor noastre, Pătiu și fratelui lui, Petrea și surorii lor, Drăgălina și verilor lor, Toader și Nicoară și unchiului lor, Negrilă-Medeleanul, pentru 100 zloți tătărești.

Și s'au sculat slugile noastre, Pătim și fratele său, Petru, și sora lor, Drăgălina și verii lor, Toader și Nechita și unchiul lor, Negrilă-Medeleanul și au plătit deplin toți acești bani mai sus scriși, 100 zloți tătărești, în mâinile slugii noastre, Ion Buză și surorii sale, Drăgălina, nepoții lui popa Scolofendie și altui Ion, fiul lui Vasilie și verilor lor, Pătru Gălț și surorii sale, Mușa, nepoții lui popa Dragomir, înaintea noastră și înaintea boierilor noștri moldoveni.

Deci noi văzând bună voia lor între dânsii și tocmeala și plata deplină și noi deasemenea am dat și dela noi și am întărit slugilor noastre, Pătiul și fratelui său, Petru și surorii lor, Drăgălina și verilor lor, Toader și Necoară, și unchiului lor, Negrilă Medeleanu, acest sat mai înainte zis care este pe Jigălia, anume Dodeștii, unde a fost Ștefan, și care este mai jos de Tămășel, ca să le fie lor dela noi uric și cu tot venitul.

Dar să le fie acest sat în patru părți, o parte din acest sat să fie a slugilor noastre, Pătiul și fratelui său, Petrea și surorii lor, Drăgălina, iar a doua parte din același sat să fie a lui Toader singur, iar a treia parte din același sat să fie a lui Nicoară singur iar a patra parte din același sat să fie a unchiului lor, Negrilă Medeleanu singur, lor și copiilor lor și nepoților lor și strănepoților lor și răstrănepoților lor și întregului lor neam, cine li se va alege cel mai de aproape, neclintit niciodată, în vece.

Iar hotarul acestui sat mai sus scris să fie, din toate părțile, după hotarul vechi, pe unde din veac au folosit.

Iar la aceasta este credința domniei noastre a mai sus scrisului, noi Ștefan voevod și credința preaiubiților fii ai domniei mele, Alexandru <și Bogdan-Vlad și> credința boierilor noștri: credința <panului Duma pârčălab>, credința panului Boldur vornic, credința panului Hărman, credința panului Șteful, credința panului Mușat, <credința panului Toader>, pârčălab de Hotin, credința panului Micotă de Neamț, credința panului <Ciortorovschi>, credința panului Șandru <dela Cetatea Nouă, credința panului Clănău> spătar, credința panului <Isac vistier, credința panului> Mohilă ceașnic, credința panului Frunteș <stolnic, credința panului Petrică comis> și credința tuturor boierilor <noștri moldoveni mari și mici>.

<Iar după viața noastră> cine va fi domn al țării noastre, din copiii noștri sau din neamul nostru <sau iarăși pe ori cine îl va alege dumnezeu să fie domn> al țării noastre Moldova, acela să nu-i clintească dania și întărirea noastră, ci să le <intărească și să le imputernicească> pentrucă le-am dat și le-am întărit pentru că ei și-au cumpărat pe banii lor drepti.

Iar pentru mai mare putere și întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit jupanului nostru, Tăutul logofăt să scrie și să atârne pecetea noastră de această carte a noastră.

A scris Șandru Cârje, la Iași, în anul 7003 <1495> luna Februarie 3.

Acad. R.P.R., ms. 5234, f. 188—191.

Copie slavă.

O copie după un suret a acestui document o publică I. Bogdan și sub data de 1475 Martie 15, în Doc. lui Ștefan cel Mare, I, p. 197—198.

auzi citindu-se, că au venit înaintea noastră și înaintea tuturor boierilor noștri moldoveni, mari și mici, sluga noastră Ion Buză și sora lui, Drăgălina, nepoții popii Scolofendie, și alt Ion, fiul lui Vasilie, nepotul popii Dragomir, de a lor bună voie, nesiliți de nimeni, nici asupriți, și au vândut dreapta lor ocină din dreptul lor uric, un sat pe Ialan, anume la Salce între Ioanăș Tricolescul și între Găjoe. Și au vândut slugii noastre Toma Salce, fiul lui Ivașco Tricolescul, pentru 70 zloți tătărești.

Și s'a sculat sluga noastră Toma Salce și a plătit toți acești bani mai sus scriși, 70 zloți tătărești, în mâna slugii noastre Ion Buză și a surorii lui, Drăgălina, nepoții popii Scolofendie și a altui Ion, fiul lui Vasilie, nepotul popii Dragomir, înaintea noastră și înaintea boierilor noștri. Deci noi, văzând buna lor voie și tocmeală și plata deplină, noi deasemeni și dela noi am dat slugii noastre Toma Salce, fiul lui Ivașco Tricolescul acest sat spus mai înainte pe Ialan anume la Salce, între Ioanăș Tricolescul și între Găjoe, să-i fie dela noi uric și cu tot venitul, lui și copiilor lui și nepoților lui și strănepoților lui și răstrănepoților lui și întregului lui neam, care i se va alege cel mai de aproape, neclintit niciodată în veci.

Iar hotarul acestui sat mai sus scris să fie cu toate hotarele sale vechi, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus scrisului, noi Ștefan voevod, și credința preaiubiților fii ai domniei mele, Alexandru și Bogdan-Vlad, și credința boierilor noștri: credința panului Duma părcălab, credința panului Boldur vornic, credința panului Hărman, credința panului Șteful, credința panului Mușat, credința panului Toader părcălab de Hotin, credința panului Micotă dela Neamț, credința panului Ciortorovschi, credința panului Șandru dela Cetatea Nouă, credința panului Călnău spătar, credința panului Isac vistier, credința panului Eremia postelnic, credința panului Moghila ceașnic, credința panului Frunteș stolnic, credința panului Petrica comis și credința tuturor boierilor noștri moldoveni mari și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre dintre copiii noștri sau din neamul nostru sau iar pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al țării noastre, Moldova, acela să nu-i cîltimească dania și întărirea noastră ci să-i întărească și să-i imputernicească, pentrucă i-am dat și i-am întărit pentru dreapta și credincioasa lui slujbă și pentrucă și-a cumpărat pe banii lui drept și cinstiți.

Iar pentru mai mare putere și întărire tuturor acestora mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie și să atârne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Mătei la Iași, în anul 7003 <1495> luna Februarie 4.

Acad. R.P.R., LII/137.

Orig. slav, perg., pecete atârnată, căzută.

1495 (7003) Februarie 5, Iași.

† Din mila lui Dumnezeu, noi Ștefan voevod și domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor celor ce o vor vedea sau o vor auzi cetindu-se, că a venit înaintea noastră și înaintea tuturor boierilor noștri moldoveni, mari și mici, Done, fiica Nastei nepoata Mariei, de bună voia ei, de nimeni nesilită nici asuprită și a vândut ocina sa dreaptă, din uricul său drept, un sat pe Nistru la gura Rizinei, anume satul Rizina, unde a fost Alexa vătăman, care acest sat s'a cuvenit în partea ei din ocinile străbunicului ei pan Negrea. Și a vândut acest sat vărului său, slugii noastre credincioase, pan Toader, pisarul nostru pentru 70 de zloți tătărești.

Intru acestea, deasemenea au venit înaintea noastră și înaintea tuturor boierilor noștri moldoveni, Fedca și surorile ei Mărina și Ghinda, fiicele Mălinei și vara lor Tudora, fiica lui Sima Rugiră și nepoții ei de soră Saula și Ivan și Nistor, toți nepoții lui Sima Rugiră, deasemenea de bună voia lor, de nimeni nesiliți nici asupriți și au vândut ocina lor dreaptă, deasemenea din uricul lor drept, un sat pe Nistru anume satul Sinașeuți, care sat s'a cuvenit iarăși în partea lor din ocina străbunicului lor pan Negrea când și le-au împărțit ei înșși înaintea noastră. Și au vândut acest sat deasemenea vărului lor, slugii noastre credincioase pan Toader, pisarul nostru, pentru 80 de zloți tătărești.

Și s'a ridicat sluga noastră credincioasă Toader pisar de a plătit toți acești bani mai sus scriși, 70 de zloți tătărești în mâinile Donei, fiica Nastei, nepoata Mariei și iarăși 80 de zloți în mâinile Fedcăi și surorilor ei Mărina și Ghinda, fiicele Mălinei și verei lor Tudora, fiica lui Sima Rugiră și nepoților ei de soră Saula și Ivan și Nistor, nepoții lui Sima Rugiră, înaintea noastră și înaintea tuturor boierilor noștri moldoveni. Și iarăși Fedca și surorile ei Mălina și Ghinda, fiicele Mălinei și vara lor Tudora, fiica lui Sima Rugiră și nepoții ei de soră Saula și Ivan și Nistor, toți nepoții lui Sima Rugiră ei deasemenea au dat în mâinile slugii noastre credincioase, pan Toader pisarul nostru, privilegiul pe care l-au avut ei dela noi pe acel sat când și l-au împărțit. Deci noi văzând bună voia lor și tocmeala și plata deplină, deasemenea și dela noi am dat și am întărit slugii noastre credincioase, pan Toader pisarul nostru, aceste sate pe Nistru, mai înainte spuse, la gura Rizinei, anume satul Rizina, unde a fost Alexa vătăman și satul Sinașeuți, deasemenea pe Nistru, ca să-i fie lui și dela noi uric și cu tot venitul, lui și copiilor lui și fraților lui și nepoților lui și strănepoților lui și răstrănepoților lui și întregului său neam, cine i se va alege cel mai de aproape, neclintit niciodată în veci. Iar hotarul acelor două sate mai sus scrise, să le fie cu toate hotarele lor vechi, pe unde au folosit din veac.

Și la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus scrisului noi Ștefan voevod și credința preaiubiților fii ai domniei mele Alexandru și Bogdan-Vlad și credința boierilor noștri: credința panului Duma părcălab, credința panului

Boldur vornic, credința panului Hărman, credința panului Șteful, credința panului Mușat, credința panului Toader păreălăb de Hotin, credința panului Micotă păreălăb de Neamț, credința panului Andreico Ciortorovschi, credința panului Șandru păreălăb de Cetatea Nouă, credința panului Călnău spătar, credința panului Isac vistier, credința panului Eremia postelnic, credința panului Moghilă ceașnic, credința panului Ion Frunteș stolnic, credința panului Petrică comis și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, mari și mici.

Iar după viața noastră cine va fi domn al țării noastre, din copiii noștri sau din neamul nostru sau iarăși pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn țării noastre, Moldova, acesta să nu-i clinească dania și întărirea noastră ci să i-o întărească și împuternicească deoarece i-am dat și i-am întărit pentru slujba lui dreaptă și credincioasă și pentrucă însuși a cumpărat pentru banii săi drepti și cinstiti.

Iar pentru mai mare putere și întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan Tăutul logofăt să scrie și să atârne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Măteii diae, la Iași, în anul 7003 <1495> luna Februarie 5 zile.

După I. Bogdan, Doc. lui Ștefan cel Mare, II, p. 70-72.

Documentul e publicat și de M. Costăchescu în Doc. moldovenesti dela Ștefan cel Mare, p. 197-198.

222

1495 (7003) Martie 13, Suceava.

† Din mila lui Dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor, care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că a venit înaintea noastră și înaintea tuturor boierilor noștri moldoveni, Măgdalina fiica lui Petru spătar, de bună voia ei, nesilită de nimeni, nici asuprită, și a vândut dreapta ei ocină din dreptul ei uric, jumătate de sat, anume jumătate din Florești pe Polocine, partea de sus. Și a vândut slugilor noastre, Cozma și fratele lui, Vladul, și surorile lor, Neaga și Stana, și nepoata lor de frate Pătrana, pentru 36 zloți tătărești.

Și s'au sculat slugile noastre Cozma și fratele lui, Vlad, și surorile lor Neaga și Stana, și nepoata lor de frate, Pătrana, și au plătit toți acești bani mai sus scriși, 36 zloți tătărești, în mâna Măgdălinii, fiica lui Petru spătar, înaintea noastră și înaintea boierilor noștri.

Deci, noi văzând buna lor voie și tocmeala și plata deplină, noi deasemeni și dela noi am dat și am întărit slugilor noastre: Cozma și fratele lui, Vladul și surorile lor, Neaga și Stana, și nepoata lor de frate, Pătrana, această jumătate spusă mai înainte din satul Florești pe Polocine partea de sus, să le fie dela noi uric și cu tot venitul, lor și copiilor lor deopotrivă, și nepoților lor și strănepoților

Ior și răstrănepoșilor lor și întregului lor neam, care li se va alege cel mai de aproape, neclintit niciodată în veci.

Iar hotarul acestei jumătăți de sat să fie din tot hotarul jumătate și din alte părți să fie cu toate hotarele sale vechi, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credința domnului nostru a mai sus scrisului, noi Ștefan voevod, și credința preaiubiților fii ai domniei mele, Alexandru și Bogdan-Vlad și credința boierilor noștri: credința panului Duma pârcaľab, credința panului Boldur vornic, credința panului Hărman, credința panului Șteful, credința panului Mușat, credința panului Toader dela Hotin, credința panului Micotă dela Neamț, credința panului Ciortorovschi, credința panului Șandru dela Cetatea Nouă, credința panului Călnău spătar, credința panului Isac vistier, credința panului Eremia postelnic, credința panului Moghilă ceașnic, credința panului Fruntes stolnic, credința panului Petrica comis și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, mari și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre dintre copiii noștri sau din neamul nostru, sau iar pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al țării noastre, Moldova, acela să nu le clintească dania și întărirea noastră, ci să le întărească și să le împuternicească, pentrucă le-am dat și le-am întărit, pentrucă și-au cumpărat pe banii lor drepti.

Iar pentru mai mare putere și întărire tuturor acestor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie și să atârne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Mătei diac la Suceava, în anul 7003 <1495> luna Martie 13.

Acad. R.P.R., CVIII/30.

Orig. slav, perg., pecete atârnată, căzută.

223

1495 (7003) Martie 13, Suceava.

† Cu mila lui Dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn țării Moldovii. Facem știre cu această carte a noastră, tuturor cui o vor vedea, sau o vor auzi citindu-să. Iată această adevărată slugă a noastră, Cozma Pășco și fratele lui, Mihul, și sora lor, Nasta, feciorii lui Hodco Pașcan, i-am miluit pe ei cu a noastră oșebită milă și le-am întărit lor, în pământul nostru, în Moldova, a lor dreaptă ocină, satele anume Pășcanii, pe Ichel, partea de jos..... cu heleşteu la fântână, ce este puțin mai sus de sat, în acelaș hotar, și o seliște sub Poroseci, unde este.....¹⁾ între drumuri, la fântână, pi prisaca..... să fie și dela noi uric și cu tot venitul, lor și copiilor lor și nepoșilor lor și strănepoșilor lor..... și la tot neamul, care li se va alege mai de aproape, neclintit, niciodată în veci.

Iar hotarul celui mai sus scris sat..... să le fie lor pe unde au hotărit pan Mobila paharnic și cu megiași și după vechiul hotar, unde din veac au fost.

¹⁾ loc alb în text.

Iar la aceasta este credința sus scrisul, noi Ștefan voevod, credința preaiubiților fii ai domniei mele, Alexandru și Bogdan-Vlad și credința boerilor noștri: credința boerului «Duma» pârcaľab, credința boerului Boldur vornic, credința boerului Hărman, credința boerului Șteful, credința boerului Mușat, credința boerului Toader, pârcaľab de Hotin, credința boerului Micuta al Neamțului, credința boerului Ciortorovschi, credința boerului Șandru al Cetății Nouă, credința boerului Glănău spătar, credința boerului «Isac» vistiernic, credința boerului Irimia postelnic, credința boerului Mohila paharnic, credința boerului Frunteș stolnic, credința boerului «Petrică comis» și credința tuturor boerilor noștri moldoveni, mari și mici.

Iar după moartea noastră, cine va fi domn în pământul nostru, din copiii noștri sau pe cine va alege Dumnezeu a fi domn, să nu strice dania noastră, însă să le întărească pentrucă le-am dat și întărit, căci este a lor dreaptă ocină.

Iar pentru mai mare tărie a celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru boer, Tăutul logofăt, să scrie și pecetea noastră la cartea noastră.

A scris Matei diine, în Suceava, let 7003 «1495», 13.

După M. Costăchescu, Doc. moldovenești dela Ștefan cel Mare, p. 202—203.
Trad. rom.

224

1495 (7003) Martie 13, Suceava.

Suret de pe Ispisocul» răposatului Ștefan vodă, din leat 7003 «1495» Martie 13.

Facem înștiințare cu această carte a noastră, pentru adevărat slugile noastre, Dragoțul și frații lui, Petrea și Gliga și Cârțilă și nepoătelor lor de soră, Nastea, Paraschiva și Anghelina, miluitu-i-am pre dânsii, osăbit de altă milă a noastră și le-am dat și le-am întărit lor, intru al nostru pământ al Moldovei, pe a lor ocină și moșie, un sat pe Moldova, «în gura Șomuzului», anume Stroeștii. Pentru aceia ca să fie lor dela noi uric și cu tot venitul, lor și copiilor lor, nepoților și strănepoților și cu tot neamul ce va alege mai aproape, *nestricat* nicio-dănaoară, în veći.

Iar hotarul acelui sat de mai sus să fie despre toate părțile după hotarele cele vechi, pe unde au umblat din veac.

Pentru aceia credința domniei mele, Ștefan voevod, și credința a preaiubiților fiilor domniei mele, Alexandru și Bogdan-Vlad și credința boiarilor noștri, dum. Duma pârcaľab și dum., Boldur¹⁾ mare²⁾ vornic și dum. Hărman

¹⁾ În text: Boldul.

²⁾ «vel», aici și în alte locuri, adaus de traducător.

și Mușat și dum. Toader, pârcaľab de Hotin, și dum. Micotici, pârcaľab de Neamțu, dum. Ciotorogo și Alexandru¹⁾ dela Cetate Noao și dum. Călnău²⁾ mare spătar, dum. Isac mare vist<ierne> și dum. Ieremia mare comis și credința tuturor boiarilor noștri, mari și mici.

Iar pentru mai mare credință și întăritură, am poruncit cinstului și credinciosului boiarului nostru, dum. Tăutul mare logofăt, să scrie și a noastră pecete cătră această adevărată carte a noastră să o lege.

S'au tălmăcit de Evloghie dascăľ, let 1772 Mart. 14.

Arh. St. Iași, CDXVII/4.

Trad. rom.

225

1495 (7003) Martie 13, <Suceava>.

7003 <1495> Mart. 13. Hrisovul dela Ștefan voevod, cari întărești stăpânirea Cârstei și fratelui său, Dobru și surorilor lor, Neagăi și Nasti, giumătate de sat la Zăbrăuț și anume giumătate din Spărieți, unde au fost Spărietul, parte din gios, pentru cari am plătit 25 zloți tătarești, boerului Șteful, fratelui său, Ioan și surorilor lor, Stana, fiii lui Ionașcu, ce au fost stolnic.

Iar hotarul acestui giumătăti de sat să fie din tot hotarul giumătăti, iar despre alti părți să fii după hotarul vechi, pe undi din vechi au umblat.

După M. Costăchescu, Doc. moldovenești dela Ștefan cel Mare, p. 205.

Trad. rom. la Arh. St. Iași, Tr. 196, op. 219, dos. 60, f. 418.

226

1495 (7003) Martie 15, Suceava.

† Din mila lui dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor, care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că a venit înaintea noastră și înaintea tuturor boierilor noștri moldoveni Măgdăľina, fiica lui Petru spătar, de bună voia ei, nesilită de nimeni, nici asuprită, și a vindut dreapta ei ocină din dreptul și propriul ei uric, din uricul tatăľui ei, Petru spătar, jumătate din satul Florești pe Polocine, partea de jos. Și a vândut Măriei, fiica lui Bărsan, și nepoșilor ei de frate Toma Bănilă și fratele lui, Petrea și surorilor lor, Sofiica și Mușă, fiii lui Bănilă, și nepoșilor ei de soră, Ion și frații lui, Trifu și Dragoș, fiii Malei, pentru 35 zloți tătarești. Și s'au sculat Măria, fiica lui Bărsan, și cu nepoșii de frate și de soră ai ei și au plătit toți acești bani mai sus scriși în mâna Măgdăľinii, fiica lui Petru spătar, înaintea noastră și înaintea tuturor boierilor noștri moldoveni.

Deci, noi văzând buna lor voie și tocmeala dintre ei și plata deplină, noi deasemeni și dela noi am dat și am întărit Măriei, fiica lui Bărsan și nepoșii-

¹⁾ « Sandru » în text.

²⁾ « Căneu » în text.

lor ei de frate, Toma Bănilă și fratele lui, Petrea și surorile lor, Sofiica și Mușă fiii lui Bănilă, și nepoșilor ei de soră, Ion și frații lui, Trifu și Dragoșe, fiii Malei, această jumătate spusă mai nainte din satul Florești, pe Polocine, partea de jos, să le fie dela noi uric și cu tot venitul.

Insă să fie această jumătate din satul Florești în trei părți: o parte din această jumătate a satului să fie a Măriei, fiica lui Bărsan, a doua parte din această jumătate de sat să fie a nepoșilor ei de frate, Toma Bănilă și frații lui Petrea și surorilor lor, Sofiica și Mușă, iar a treia parte din această jumătate <de sat> să fie a lui Ion și a fraților lui, Trifu și Dragoșe, lor și copiilor lor și nepoșilor lor și strănepoșilor lor și răstrănepoșilor lor și întregului lor neam, care li se va alege cel mai de aproape, neclintit niciodată în veci.

Iar hotarul acestei jumătăți de sat să fie din tot hotarul jumătate, iar din celelalte părți să fie, după hotarul vechi, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus scrisului, noi Ștefan voevod și credința preaiubiților fii ai domniei mele, Alexandru și Bogdan-Vlad, și credința boierilor noștri: credința panului Duma păcălab, credința panului Boldor vornic, credința panului Hărman, credința panului Șteful, credința panului Mușat, credința panului Toader dela Hotin, credința panului Micotă dela Neamț, credința panului Ciortorovschii, credința panului Șandru dela Cetatea Nouă, credința panului Călnău spătar, credința panului Isac vistier, credința panului Eremia postelnic, credința panului Moghila ceașnic, credința panului Frunteș stolnic, credința panului Petrică comis și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, și mari și mici.

Iar după viața noastră, cinc va fi domn al țării noastre, Moldova, dintre copiii noștri sau din neamul nostru sau iar pe oricine îl va alege dumnezeu să fie domn al țării noastre, acela să nu le clinească dania și întărirea noastră, ci să le întărească și să le imputernicească, pentrucă le-am dat și le-am întărit, fiindcă și-au cumpărat pe banii lor drepti.

Iar pentru mai mare putere și întărire tuturor acestora mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru jupan, Tăutul logofăt, să scrie și să atârne peceata noastră la această carte a noastră.

A scris Alexa la Suceava, în anul 7003 <1495> luna Martie 15.

Acad. R.P.R., CVIII/28.

Orig. slav, perg., pecete atârnată, căzută.

Cu o trad. rom. din a doua jumătate a sec. XVIII.

227

1495 (7003) Martie 15, Suceava.

† Din mila lui dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor celor ce o vor vedea sau o

vor auzi cetindu-se, că a venit înaintea noastră și înaintea tuturor boierilor noștri moldoveni, sluga noastră Coste Orăș, de bună voia lui, de nimeni nesilit nici asupra și a vândut ocina sa dreaptă din uricul său drept, a treia parte din satul Argișani pe Prut, partea din sus.

Și a vândut-o slugilor noastre Vlașin și nepotului lui, Ciocan, pentru 160 de zloți tătărești.

Și s'au ridicat slugile noastre Vlașin și nepotul ¹⁾ lui Ciocan de au plătit toți acești bani mai sus scriși 160 de zloți tătărești în mâinile slugii noastre Coste Orăș, înaintea noastră și înaintea boierilor noștri.

Deci noi, văzând buna lor voie și tocmeală și plata deplină, deasemenea și dela noi am dat și am futărit slugilor noastre Vlașin și nepotului lui Ciocan, această a treia parte din satul Argișani, pe Prut, partea de sus, ca să le fie dela noi uric și cu tot venitul lor și copiilor lor și nepoților lor și strănepoților lor și răstrănepoților lor și întregului lor neam, cine li se va alege cel mai de aproape, neclintit niciodată în veci.

Iar hotarul acestei a treia parte de sat din Argișani, care este pe Prut, partea de sus, începe din jos de morminte și drept la deal, la glod, de acolo în vârful dealului la un stâlp apoi pe coasta dealului la drum la un stâlp, de acolo drept la pârâul ce se cheamă Ribilea, la mal la un stâlp în fața unui pisc, apoi pe pârâul Ribilea în sus până la hotarul Sălăgianilor și iarăși dela hotarul Sălăgianilor pe hotarul vechi pe unde au folosit din veac. Și iarăși privilegiul pe care l-a avut sluga noastră Coste Orăș dela noi pe aceasta a treia parte de sat din Argișani, pe Prut, partea de sus, încă l-a dat în mâinile slugilor noastre Vlașin și nepotului lui, Ciocan, înaintea noastră și înaintea boierilor noștri.

Și la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus scrisului noi Ștefan voevod și credința preaiubiților fii ai domniei mele Alexandru și Bogdan-Vlad și credința boierilor noștri: credința panului Duma pârălab, credința panului Boldur vornic, credința panului Hârman, credința panului Șteful, credința panului Mușat, credința panului Toader dela Hotin, credința panului Micotă dela Neamț, credința panului Ciortorovschî, credința panului Șandru dela Cetatea Nouă, credința panului Călușu spătar, credința panului Isac vistier, credința panului Eremia postelnic, credința panului Moghîlă ceașnic, credința panului Frunteș stolnic, credința panului Petrică comis și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, mari și mici.

Iar după viața noastră cine va fi domn al țării noastre, din copiii noștri sau din neamul nostru, sau iarăși pe ori cine îl va alege Dumnezeu să fie domn al țării noastre Moldova, acela să nu le clintească dania noastră ci să le-o întărească, deoarece le-am dat pentrucă au cumpărat ei însăși pe banii lor drepti.

¹⁾ • nepot • în orig.

Iar pentru mai mare putere și întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan Tăutul logofăt să scrie și să atârne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Mătei, la Suceava, în anul 7003 <1495> luna Martie 15.

Arb. St. Buc., Pecoți, nr. 142.

Orig. slav, perg., pecete atârnată.

Cu o trad. rom. din 1762 Ianuarie 14.

228

1495 (7003) Martie 16, Suceava.

† Din mila lui Dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor, care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că pe aceste adevărate slugi ale noastre: Giurca Pântece și fratele lui, Petriman, și sora lor, Sofiica, fiii lui Oana Pântece, și verii lor, Danciul și frații lui, Toader și Ion și Vlașin și surorile lor, Ana și Fedca și Sofiica, fiii lui Julea Pântece și alți veri ai lor, Șandru și frații lui, Iurie Baico și Sava, fiii Mărușcâi, și nepoata lor de soră Mărie Bilca, fiica Nastei, și nepotul ei de soră, Danciul, fiul Stanii, și nepoata lor de frate, Rusca, fiica lui Onica Mățăiul, și vărul lor Oana și fratele lui, Andrușco și sora lor, Dragna, fiii lui Lazor Adaș, și vărul lor Ivanco, fiul Mușei, și altă vară a lor, Efrosina, fiica lui Ruja, și altă vară a lor, Mărușca, și vara lor Mărușca, fiica Taței, i-am miluit cu deosebita noastră milă, și le-am dat și le-am întărit în țara noastră, Moldova, dreapta lor ocină, satele anume: jumătate din Horodniceani, și jumătate din moară, și două sate pe Bârlad, anume: Măreștii și Grijlivii.

Acesten toate mai sus scrise să le fie dela noi uric și cu tot venitul, lor și copiilor lor deopotrivă și nepoților și strănepoților lor și răstrănepoților lor și întregului lor neam, care li se va alege cel mai de aproape, neclintit niciodată în veci.

Iar hotarul acestei jumătăți din satul Horodniceni să fie din tot hotarul jumătate și după hotarul vechiu, pe unde au folosit din veac. Iar hotarul acestor două sate mai sus scrise să fie cu toate hotarele lor vechi, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus scrisului, noi Ștefan voevod, și credința preaiubiților fii ai domniei mele, Alexandru și Bogdan-Vlad, și credința boierilor noștri: credința panului Duma părcălab, credința panului Boldor vornic, credința panului Hărman, credința panului Șteful, credința panului Mușat, credința panului Toader dela Hotin, credința panului Micotă dela Neamț, credința panului Ciortorovschi, credința panului Șandru dela Cetatea Nouă, credința panului Călnău spătar, credința panului Isaac vistier, credința panului Eremia postelnic, credința panului Moghilă ceașnic, credința panului Frunteș stolnic, credința panului Petrică comis, și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, mari și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, dintre copiii noștri sau din neamul nostru, sau iar pe cine îl va alege Dumnezeu să fie domn al țării noastre, Moldova, acela să nu le clinească dania și întărirea noastră, ci să le întărească și să le împuternicească, pentrucă le-am dat și le-am întărit, fiindcă este dreptă a lor ocină.

Iar pentru mai mare <putere și> ¹⁾ întărire tuturor acestor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie și să atârne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Mătei la Suceava, în anul 7003 <1495> luna Martie 16.

Acad. R.P.R., CI/66.

Orig. slav, perg., pecete atârnată, căzută.

229

1495 (7003) Martie 17, Suceava.

† Din mila lui Dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această scrisoare a noastră tuturor celor ce o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că a venit înaintea noastră și înaintea tuturor boierilor noștri moldoveni sluga noastră, Iura fiul Marușcăi, nepotul lui Costea croitorul, de bunăvoia sa nesilit de nimeni, nici asupra și a vândut ocina lui dreptă din uricul său drept, din uricul bunicului său, Costea croitorul, jumătate de sat, anume jumătate din Tivești pe Berheci, partea de sus. Accasia a vândut-o slugilor noastre Lupe și fraților lui, Danciul și Toma pentru 60 de zlofi lătărești.

Și s'au ridicat slugile noastre, Lupe și frații lui Danciul și Toma, de au plătit toți acei hani, mai sus scriși, 60 de zlofi lătărești, în mâinile slugii noastre, Iura fiul Marușcăi, nepotul lui Costea croitorul, înaintea noastră și înaintea tuturor boierilor noștri.

Deci noi, văzând bună voia lor și tocmeala și plată deplină și noi deasemenea am dat și dela noi și am întărit slugilor noastre, Lupe și fraților lui, Danciul și Toma, această jumătate de sat mai sus zisă, anume jumătate din Tivești pe Berheci, partea de sus, ca să le fie dela noi uric și cu tot venitul, lor și copiilor lor și nepoților lor și strănepoților lor și răstrănepoților lor și întregului lor neam, cine li se va alege cel mai de aproape, neclintit niciodată, în vece.

Iar hotarul acestei jumătăți de sat, anume din Tivești partea de sus să fie din tot hotarul jumătate și după hotarul vechiu, pe unde au folosit din vece.

Iar la aceasta este credința domniei noastre a mai sus scrisului, noi Ștefan voevod și credința preaiubiților fii ai domniei mele, Alexandru și Bogdan Vlad și credința boierilor noștri: credința panului Duma părcălab, credința panului Boldur vornic, credința panului Hărman, credința panului Șteful, credința panului Mușat, credința panului Toader dela Hotin, credința panului Micotă

¹⁾ loc rupt în orig.

dela Neamț, credința panului Ciortorovschi, credința panului Șandru dela Cetatea Nouă, credința panului Călnău spătar, credința panului Isac vistier, credința panului Eremia postelnic, credința panului Moghilă ceașnic, credința panului Frunteș stolnic, credința panului Petrica comis și credința tuturor boierilor noștri moldoveni mari și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre <dintre copiii> ¹⁾ noștri sau din neamul nostru sau iarăși pe ori cine îl va alege Dumnezeu să fie domn al țării noastre, Moldova acela să nu le clintească dania și întărirea noastră ci să le întărească și să le imputernicească pentrucă le-am dat, pentrucă ei și-au cumpărat pe banii lor dreptți.

Iar pentru mai mare putere și întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt să scrie, și să atârne pecetea noastră de această carte a noastră.

A scris Măteci, la Suceava, în anul 7003 <1495>, luna Martie 17.

Acad. R.P.R., DXCII/203.

Orig. slav, perg., pecete atârnată, căzută.

230

1495 (7003) Martie 17, Suceava.

† Din mila lui Dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră, că această slugă adevărată a noastră Sima Gureș ne-a slujit nouă, drept și credincios. Deci noi, văzând slujba lui dreaptă și credincioasă către noi, l-am miluit cu deosebita noastră milă și i-am dat și i-am întărit în țara noastră, Moldova, jumătate de sat pe Rebricea, anume jumătate din Sârbi, partea de jos, care și-a împărțit-o el cu nepotul său, Nicoară Ciocârlie. Această toată mai sus scrisă să-i fie lui dela noi uric și cu tot venitul, lui și copiilor lui și nepoșilor lui și strănepoșilor lui și răstrănepoșilor lui și întregului său neam, cine i se va alege cel mai de aproape, neclintit niciodată în veci.

Iar hotarul acelei jumătăți de sat să fie din tot hotarul jumătate, iar din alte părți după hotarul vechi pe unde au folosit din veac.

Și iarăși privilegiul bunicilor lor Oană Popșa și Moșe Filosoful pe care l-au avut ei dela bunicul nostru, Alexandru voevod, pe acel sat el este în mâinile lui Sima Gureș.

Și la aceasta este credința domniei noastre mai sus scrisului noi Ștefan voevod și credința preaiubișilor fii ai domniei mele Alexandru și Bogdan-Vlad și credința boierilor noștri: credința panului Duma părcălab, credința panului Boldur vornic, credința panului Hârman, credința panului Șteful, credința panului Mușat, credința panului Toader părcălab de Hotin, credința panului Micotă părcălab de Neamț, credința panului Ciortorovschi, credința panului

¹⁾ loc rupt în orig.

Șandru dela Cetatea Nouă, credința panului Călnău spătar, credința panului Isac vistier, credința panului Eremia postelnic, credința panului Moghilă ceașnic, credința panului Frunțeș stolnic, credința panului Petrică comis și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, mari și mici.

Iar după <viața> noastră <cine va fi> domn al țării noastre din copiii noștri <sau din> neamul nostru sau iarăși pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al țării noastre Moldova, <aceia să> nu-i clintească dania și întărirea noastră <ci să> i-o întărească și imputernicească pentrucă i-am dat și i-am întărit pentru slujba lui credincioasă și pentru că îi este ocină dreaptă.

Iar pentru mai mare putere și întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan Tăutul logofăt să scrie și să atârne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Șandru Cârje, la Suceava, în anul 7003 <1495>, luna Martie 17.

După I. Bogdan, Doc. lui Ștefan cel Mare, II, p. 79-80.

Orig. slav, perg., pecete atârnată.

231

1495 (7003) Martie 17, Suceava.

† Din mila lui Dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei, Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor celor ce o vor vedea sau o vor auzi cetindu-se că a venit înaintea noastră și înaintea boierilor noștri moldoveni, mari și mici, Nastea, fiica lui Rosomac, de bună voia ei, de nimeni nesilită nici asuprită și a vândut ocina ei dreaptă din uricul ei drept, un sat pe Măiatini anume Hirova, între Dereneu și între Grișani, unde a fost casa tatălui ei, Rosomac. Și a vândut-o slugilor noastre, Toader fiul lui Miclea Bălcescul și Dragotă Vulpescul, pentru 55 de zloți tătărești.

Și s'au ridicat slugile noastre Toader, fiul lui Miclea Bălcescul și Dragotă Vulpescul și au plătit tot deplin acești bani mai sus scriși, 55 de zloți tătărești în mâinile Nastei, fiica lui Rosomac, înaintea noastră și înaintea boierilor noștri moldoveni.

<Deci> ¹⁾ noi, văzând între dânșii buna lor voie și tocmală <și> plată deplină, deasemenea și dela noi am dat și am întărit slugilor noastre Toader, fiul lui Miclea Bălcescul și Dragotă Vulpescul acel sat mai înainte spus, care este pe Măiatini, anume Hirova și care este între Dereneu și între Grișani, unde a fost casa lui Rosomac, ca să le fie dela noi uric și cu tot venitul, lor și copiilor lor și nepoților lor și strănepoților lor și răstrănepoților lor și întregului lor neam, cine li se va alege cel mai de aproape, neclintit neiodată în veci.

Iar hotarul acelu sat <să fie> ¹⁾ după hotarul vechi, pe unde au folosit din veac. Și iarăși privilegiul pe care l-a avut ea pe acel sat dela noi, l-a dat în mâinile lui Toader, <fiul> ¹⁾ lui Miclea Bălcescul și Dragotă Vulpescul, înaintea noastră și înaintea boierilor noștri.

¹⁾ loc ilizibil în orig.

Și la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus scrisului noi Ștefan voevod «și») credința preaiubiților fii ai domniei mele Alexandru și Bogdan-Vlad și credința boierilor noștri: «credința») panului Duma părcălab, credința panului Boldur vornic, credința panului Hărman, credința panului Șteful, credința panului Mușat, «credința panului») Toader părcălab de Hotin, «credința panului») Micolă părcălab «de Neamț») credința panului Petrică comis și credința tuturor boierilor noștri «moldoveni mari și mici»).

«Iar după viața noastră cine va fi domn al țării noastre, Moldova din copiii») noștri sau din «neamul») nostru «sau iarăși pe oricine îl va alege Dumnezeu») să fie domn al țării noastre, Moldova, acela să nu le clinească dania și întărirea noastră, «ei să le») întărească și impuțernicească, pentrucă le-am dat și le-am întărit deoarece au cumpărat ei însăși pe banii lor drepti.

Iar pentru mai mare putere și întărire a tuturor celor mai sus scrise am poruncit credinciosului nostru pan Tăutul logofăt să scrie și să atarne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Șandru Cârje, la Suceava, în anul 7003 «1495» luna Martie 17.

După I. Bogdan, Doc. lui Ștefan cel Mare, II, p. 81—83.

Orig. slav, perg., pecete stricală.

232

1495 (7003) Martie 18, Suceava.

† Din mila lui Dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor celor ce o vor vedea sau o vor auzi citindu-se că au venit înaintea noastră și înaintea boierilor noștri moldoveni mari și mici slugile noastre: Ilie și frații lui, Petrea și Gavril și Frățilă fiii Julinei și nepoata lor, Fatoșa, fiica lui Ivașco Clecea, nepoata lui Coste Dabița, de bună voia lor, de nimeni nesiliți, nici prigonii și au vândut ocina lor dreaptă din uricul lor drept un sat la obârșia Oarbicului, anume Tatomirești. Acesta l-au vândut slugilor noastre, Petre Căliman și nepotului său de frate Isaia și fratelui său, Armeanu și surorilor lor, Anna și Mărușca, pentru 80 galbeni tătărești.

Și s'au ridicat slugile noastre, Petrea Căliman și nepotul său de frate, Isaia și fratele său, Armean și surorile lor Anna și Mărușca și au plătit deplin toți acei mai sus scriși bani, 80 galbeni tătărești, în mâinile slugilor noastre Ilie și ale fraților săi Petrea și Gavril și Frățilă fiii Julinei și nepoatei lor, Fatoșa, fiica lui Ivașco Clecea, nepoata lui Coste Dabița, înaintea noastră și înaintea boierilor noștri.

Deci noi, văzând între dânșii buna lor voie și tocmeală și plata deplină și noi de nsemenea și dela noi am dat și am întărit slugilor noastre, Petre Căliman

») loc ilizibil în orig.

și nepotului său de frate, Isaia și fratelui său Armean și surorilor lor Ana și Marușca, acel sat mai înainte zis care este la obârșia Oarbieului, anume Tatomireștii, ca să le fie lor și dela noi uric cu tot venitul, lor, însă jumătate din acel sat să fie al slugii noastre Petre Căliman singur, iar cealaltă jumătate din acel sat să fie a nepotului său de frate Isaia și a fratelui său Armean și a surorilor lor Anna și Marușca, lor și copiilor lor și nepoților lor și strănepoților lor și răstrănepoților lor și întregului lor neam: cine se va alege cel mai de aproape, neclintit niciodată în veci.

Iar hotarul acelu sat să fie din toate părțile pe vechile hotare pe unde au folosit din veci.

Iar la aceasta este credința domnici noastre, a mai sus scrisului, noi Ștefan voevod și credința preaiubiților fii ai domnici mele, Alexandru și Bogdan-Vlad și credința boierilor noștri: credința panului Duma părcălab, credința panului Boldor vornic, credința panului Hărman, credința panului Șteful, credința panului Mușat, credința panului Toader, părcălab de Hotin, credința panului Micotă părcălab de Neamț, credința panului Ciortorevschi, credința panului Șandru de Cetatea Nouă, credința panului Clănău spătar, credința panului Isac vistier, credința panului Ieremia postelnic, credința panului Mobilă coașnic, credința panului Fruntes stolnic, credința panului Petrica comis și credința tuturor boierilor noștri moldoveni mari și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, din copiii noștri sau din neamul nostru sau iarăși pe oricine va alege dumnezeu să fie domn al țării noastre, Moldova, acela să nu cîltimească dania și întărirea noastră, ei să le întărească și imputernicească, pentrucă le-am dat și le-am întărit pentrucă ei și-au cumpărat pe banii lor dreptți.

Iar pentru mai mare putere și întărire a tuturor celor de mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan Tăutul logofăt, să scrie și să atârne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Șandru Cârje în Succava în anul 7003 <1495> luna Martie 18.

Muzeul Româno-Rus, nr. 789.

Orig. slav, perg., pecete atârnată, pierdută.

233

1495 (7003) Martie 18, Suceava.

<† Din mila lui dumnezeu, noi Ștefan voevod și domn al¹⁾ țării Moldovei. Faecm cunoscut cu această carte a noastră tuturor celor ce o vor vedea sau o vor auzi cetîndu-se că a venit înaintea noastră <și înaintea boierilor noștri moldoveni>¹⁾ mari și mici, sluga noastră Oancea fiul lui Stanciul Nemeș de bună voia lui nesilit de nimeni nici asupra

pe care l-a cumpărat tatăl său Stanciul Nămiș dela Goga, fiul lui Giurgiu Rășpop, un sat anume Lălești pe Tutova¹⁾ și sora lui Stana, pentru 150 zloți tătărești.

¹⁾ loc rupt în orig.

Și s'au sculat sluga noastră Stanciul și sora lui Stana și au plătit tot deplin <acești bani mai sus scriși>¹⁾, 150 zloți tătărești în mâinile slugii noastre, Oancea, fiul lui Stanciul Nemiș dinaintea noastră și dinaintea boierilor noștri.

Deci <noi, văzând tocmală de bună voie între ei>¹⁾ și plată deplină, iar noi deasemenea am dat și dela noi și am întărit slugii noastre, Stanciul și <surorii lui Stana acest mai înainte spus>¹⁾ sat, anume Lălești pe Tutova, ca să le fie și dela noi uric și cu tot venitul lor și copiilor lor și fraților lor și nepoților lor <și strănepoților lor și răstrănepoților>¹⁾ lor și întregului lor neam, cine i se va alege cel mai de aproape, neclintit niciodată în veci.

Iar hotarul acestui sat să fie pe vechiul <hotar pe unde au folosit din veac.>¹⁾

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus scrisului, noi Ștefan voevod și credința preaiubiților fii ai domniei mele, Alexandru și Bogdan <Vlad și credința boierilor noștri, credința panului> Duma părcălab, credința panului Boldor vornic, credința panului Hărman, credința panului Șteful, credința panului Mușat, credința panului Toader <părcălab de Hotin, credința panului>¹⁾ Micoță părcălab de Neamț, credința panului Ciortorovschi, credința panului Șandru de Cetatea Nouă, credința panului Clănău spăta., credința <panului>¹⁾ Eremia postelnic, credința panului Moghilă ceașnic, credința panului Petric comis și credința tuturor boierilor noștri moldoveni mari și <mici>.

<Iar după viața noastră, cine va fi domn >¹⁾ al țării noastre, din copiii noștri sau din neamul nostru sau iarăși pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al țării noastre, Moldova, <aceia să nu cintească dania și întărirea>¹⁾ noastră, ei să le <întărească și să le împuternicească pentrucă le-am dat și>¹⁾ le-am întărit pentrucă și-au cumpărat ei pentru <baniilor lor drepti>.

Iar pentru mai mare putere și>¹⁾ întărire a tuturor celor mai sus scrise am poruncit credinciosului nostru pan Tăutul logofăt, să scrie și să atârne <pecetea noastră de această>¹⁾ carte a noastră.

A scris Șandru Cârje la Suceava, în anul 7003 <1495> luna Martie 18.

Muzeul Național Militar, București, nr. 20.428.

Orig. slav, perg., rupt și șters, pecete atârnată, pierdută.

234

1495 (7003) Martie 18, Suceava.

† Din mila lui Dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei, Facem cunoscut, cu această carte a noastră tuturor celor ce o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că această adevărată slugă a noastră, Cozma, nepotul lui Balea, ne-a slujit drept și credincios. De aceea noi, văzând dreptcredincioasa lui slujbă către noi, l-am miluit cu deosebita noastră milă, i-am dat și i-am întărit, în țara noastră, în Moldova, dreapta lui ocină, un sat pe Totrușul de sus, anume Brătieștii, și o poiană ce este în acelaș hotar, anume Poiana lui Iliăș.

¹⁾ loc rupt, lipsă în orig.

Toate acestea de mai sus scrise să-î fie dela noi uric și cu tot venitul, lui și nepötului lui de soră, Toader, și copiilor lor și nepoților lor și strănepoților lor și răstrănepoților lor și întregului lor neam, cine li se va alege cel mai de aproape, neclintit niciodată în veci.

Iar hotarul acestui sat de mai sus scris, să fie cu toate vechile sale hotare, unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credința domniei noastre a mai sus scrisului, noi Ștefan voevod, și credința preaiubiților fii ai domniei mele, Alexandru și Bogdan-Vlad, și credința boierilor noștri: credința panului Duma părcălab, credința panului Boldur vornic, credința panului Hărman, credința panului Șteful, credința panului Mușat, credința panului Toader dela Hotin, credința panului Micolă dela Neamț, credința panului Ciortorovschi, credința panului Șandru dela Cetatea Nouă, credința panului Clănău spătar, credința panului Isac vistier, credința panului Eremia postelnic, credința panului Mohila ceașnic, credința panului Fruntes stolnic, credința panului Petrică comis și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, mari și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre dintre copiii noștri sau din <neamul nostru>¹⁾, sau iarăși pe oricine îl va alege dumnezeu, să fie domn al țării noastre Moldova, acela să nu le clintească <dania și>¹⁾ întărirea noastră, ci să le întărească și să le imputernicească, pentrucă le-am dat, fiindcă este dreapta lor ocină.

Iar <pentru> mai mare putere și întărire tuturor acestora de mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tău<tu>l logofăt, să scrie și să atârne pecetea noastră la această carte a noastră.

† A scris Mătei, la Suceava, în anul 7003 <1495> luna Martie 18.

Arh. St. Iași, CCCXL/sub dată.

Orig. slav, perg., pecete atârnată, stricată.

235

1495 (7003) Martie 19, Suceava.

† Din mila lui dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor, care <o vor vedea sau o>¹⁾ vor auzi citindu-se că pe acești adevărați: sluga noastră Nichita și sora lui, Mărina, fiii lui Iachim Pelpea, și verele lor Nastea și sora ei Mărie, fiicele Neagăi și nepoții lor, Ion și fratele lui, Coste, nepoții popii Ivașco, și unchiul lor Ilea, fiul Dragolei, toți nepoți ai lui Ștefan Pelpea, i-am miluit cu deosebita noastră milă, le-am dat și le-am întărit în țara noastră, Moldova, dreapta lor ocină un sat anume Giurcanii în Câmpul lui Dragoș. Acesta tot mai sus scris să le fie dela noi uric și cu tot venitul.

¹⁾ loc rupt în orig.

Însă să le fie acest sat în patru părți: o parte din acest sat să fie a slugii noastre, Nichita și a surorii lui, Mărina, fiii lui Iachim Pelpea, a doua parte din acest sat să fie a vercelor lor, Nastea și sora ei, Mărie, fiicele Neagăi, a treia parte din acest sat să fie a nepoților lor, Ion și fratele lui, Coste, nepoții popii Ivașco, iar a patra parte din acest sat să fie a unchiului lor, Ilea, fiul Dragolei, lor și copiilor lor și nepoților lor și strănepoților lor și răstrănepoților lor și întregului lor neam, care li se va alege cel mai de aproape, neclintit niciodată în vece.

Iar hotarul acestui sat mai sus scris să fie din toate părțile după hotarul vechi, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus scrisului, noi Ștefan voevod și credința preaiubiților fii ai domniei mele, Alexandru și Bogdan-Vlad, și credința boierilor noștri: credința panului Duma pârcaľab, credința panului Boldor vornic, credința panului Hărman, credința panului Șteful, credința panului Mușat, credința panului Toader pârcaľab de Hotin, credința panului Micolă pârcaľab de Neamț, credința panului Ciortorovschi, credința panului Călnău spătar, credința panului Eremia postelnic, credința panului Isac vistier, credința panului Moghila ceașnic, credința panului Fruntes stolnic, credința panului Petrică comis și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, și mari și mici.

Iar după viața noastră, cine «va fi domn al țării noastre» ¹⁾, Moldova, dintre copiii noștri sau din neamul nostru, sau iar pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al țării noastre, acela să nu le cîntesească dania și întărirea noastră, ei să la întărească și să le împuternicească, pentru că le-am dat și le-am întărit, fiindcă este ocina lor dreaptă.

Iar pentru «mai mare putere și întărire» ¹⁾ tuturor «acestor» ¹⁾ mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru jupan, Tăutul logofăt, să scrie și «să alărne pecetea» ¹⁾ noastră «la această carte» ¹⁾ a noastră.

A scris Alexa la Suceava în anul 7003 «1495» «luna» ¹⁾ Martie 19.

Acad. R.P.R., XXX/85.

Orig. slav, perg., pecete atârnată, căzută.

236

1495 (7003) Mai 3, Vaslui.

Un uric sârbesc dela Ștefan vodă, scris pe piele de epure, din leatul 7003 «1495» Mai 3, pe sat «Boșori» din Vaslui, când domnia «era» în Vaslui.

După M. Costăchescu, Doc. moldovenești dela Ștefan cel Mare, p. 206.

Rezumat rom.

¹⁾ loc rupt în orig.

1496 (7004) Ianuarie 24, Suceava.

Suret de pe un uric vechiu pe sârbie dela Ștefan v<ce>vod, scris de Șandru Cârjă, în Suceava, la leat 7004 <1496> Ghenar 24.

Cu mila lui d<u>mnezeu, noi Ștefan v<oe>vod, domnu țării Moldovei. Inștiințare facem prin această cartea noastră, tuturor cui vor căuta spre dânsa sau o vor auzi citindu-se, precum această adevărată și credincioasă sluga și boierul nostru, Toader, pisariul nostru, slujindu-ne noșo cu dreptate și cu credință și a căruia văzind noi cea cu dreptate și cu credința cătră noi slujbă, l-am miluit pre dânsul cu osăbită a noastră milă și i-am dat și i-am întărit lui dela noi, în pământul nostru al Moldovei, giu<ă>tate de sat pe Bârlad, în margine ezerului celui mare a Bârladului, ce-i în gura Gerului, anume Ciofrestii, parte cea din sus, ca să-i fie lui acest de mai sus numit sat dela noi uric cu tot venitul, lui și fiilor lui, nepoților, strănepoților, prestrănepoților și la tot niamul lui, cine i se va alege mai de aproape, neștrămutat nici odinioară, în vece.

Insă în ezer în Bârlad, ce-i în gura Gerului, să aibă împreună cu d<u>nea>lui Frunteș stolnicul, amândoi a patra parte. Iar hotarul acei giu<ă>tăți de sat ce-i pe Bârlad, în margine ezerului celui mare a Bârladului, ce-i [i] în gura Gerului, anume Ciofrestii, parte cea din sus, să fie din tot hotarul giu<ă>tate iar despre alte părți să fie dup<ă> vechiul hotar, pân<ă> unde au apucat din veac.

Și spre aceasta <ste credința a insumi domnii mele de mai sus numit, Ștefan v<oe>vod și credința a preaiubiților fii a domnii mele, Alexandru și Bogdan-Vlad și credința a tuturor boierilor noștri a Moldovei, a mari și mici.

Și spre mai mare tărie și întăritură tuturor acestor de mai sus scrise, poruncit-am credincios boierului nostru Tăutului log<o>f<ă>t să scrie și să lege și pecete cătră această adevărată cartea noastră.

De pe sârbie pe limba moldoveniască s'au tălmăcit la anul 1801 Iunie 20, de pol<o>v<nic> Pavăl Debriț dela mitropolie.

Arh. St. Buc., M-rea Neamț, XXVII/1.

Trad. rom.

1496 (7004) Ianuarie <24>, Suceava.

† Din mila lui dumnezeu, noi Ștefan v<oe>vod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor celor ce o vor vedea sau o vor auzi citindu-se că această slugă adevărată și boierul nostru credincios pan Ion Frunteș stolnic ne-a slujit drept și credincios.

Deci noi văzând slujba lui dreptă și credincioasă către noi l-am miluit cu deosebita noastră milă și i-am dat și i-am întărit dela noi, în țara noastră,

Moldova, jumătate din satul de pe Bârlad la marginea iezeralui cel mare al Bârladului, care este la gura Gerului, anume Ciofrești partea de jos.

Toate aceste mai sus scrise să-i fie lui dela noi uric și cu tot venitul lui și copiilor lui și nepoților lui și strănepoților lui și răstrănepoților lui și întregului său neam, cine i se va alege cel mai de aproape, neclintit niciodată în vece. Și iarăși în iezeral de Bârlad, care este la gura Gerului să aibă cu pan Toader pisarul nostru, amândoi, a patra parte.

Iar hotarul acelei jumătăți de sat să fie din tot hotarul jumătate, iar din alte părți să fie după hotarul vechi, pe unde au folosit din veac.

Și la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus scrisului, noi Ștefan voevod și credința preaiubiților fii ai domniei mele Alexandru și Bogdan-Vlad și credința boierilor noștri: credința panului Duma părcălab de Neamț, credința panului Boldur vornic, credința panului Hărman, credința panului Șteful, credința panului Mușat, credința panului Duma și a panului Toader părcălabi de Hotin, credința panului Ciortorovschi, credința panului Șandru părcălab de Cetatea Nouă, credința panului Călnău spătar, credința panului Isaac vistier, credința panului Eremia postelnic, credința panului Moghilă ceășnic, credința panului Petrică comis și credința tuturor boierilor noștri moldoveni mari și mici.

Iar după viața noastră cine va fi domn al țării noastre, din copiii noștri sau din neamul nostru, sau iarăși pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al țării noastre¹⁾ Moldova acela să nu-i clinească dania și întărirea noastră ci să i-o întărească și imputernicească, deoarece <i-am dat²⁾> și i-am întărit pentru slujba lui dreaptă și credincioasă.

Iar pentru mai mare putere și întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan Tăutul logofăt, să scrie și să atârne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Șandru Cârje, la Suceava, în anul 7004 <1496> luna Ianuarie <24>³⁾.

Arh. St. Buc., M-rea Neamț, XXVII/2.

Orig. slav, perg., pecete pierdută.

Cu o trad. rom. din sec. XVIII și două copii rom. din sec. XIX.

239

<1497>.

† Din mila lui Dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor, care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că au venit înaintea noastră și înaintea tuturor boierilor noștri moldoveni, sluga noastră Ion, fiul lui Ionășel aprod, și nepoții lui de

¹⁾ loc șters și rupt în orig.

²⁾ text șters în orig.

³⁾ data zilei după doc. precedent.

soră, Sima și frații lui, Ion și Dragotă, fiii Stanei, nepoții lui Ionășel aprod, de a lor bună voie nesiliți de nimeni, nici asupriți, și au vândut dreapta lor ocină din uricul lor drept, din uricul tatălui lui Ion, pe care l-a avut el dela unchii noștri, Iliăș voevod și Ștefan voevod, un sat pe Corod, anume satul Cărlig al lui Dan. Și au vândut slugilor noastre, Bratul și fratele lui, Coste, pentru 50 zloți tătărești.

«Și») s'au sculat slugile noastre, Bratul și fratele lui, Coste, și au plătit acești bani mai sus scriși, 50 zloți tătărești, în mâna lui Ion, fiul lui Ionășel aprod, și a nepoților lui de soră, Sima și frații lui, Ion și Dragotă, fiii Stanei, nepoții lui Ionășel aprod, înaintea noastră și înaintea boierilor noștri.

Deci noi, văzând buna lor voie și tocmeala și plata deplină, noi deasemeni și dela noi am dat și am întărit slugilor noastre Bratul și fratele lui, Coste, acest sat spus mai înainte pe Corod anume satul Cărlig al lui Dan, să le fie dela noi uric și cu tot venitul, lor și copiilor lor și nepoților lor și strănepoților lor și răstrănepoților lor și întregului lor neam, care li se va alege cel mai de aproape, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acestui sat mai sus scris să fie cu toate hotarele sale veche, «pe unde») au folosit din veac.

Iar «la aceasta») este credința domniei noastre a «mai sus») scrisului, noi Ștefan voevod, și credința preaiubiților fii ai domniei mele, Bogdan,») «credința panului Bol») dur vornic, credința panului Hărman, credința panului Șteful, credința panului Duma¹⁾ credința panului¹⁾.

Acad. R.P.R., XL/17.

Orig. slav, perg., rupt, pecete atârnată, căzută.

Cu o trad. rom. din 1814 Iulie 29.

¹⁾ Datat după cei patru dregători.

240

1497 (7005) Vaslui.

Suretu di pe uric sîrbăsc dela Ștefan vodă, din vâlet 7005 «1497» scris la Vaslui.

În știință facem cu această carte a noastră, tuturor cine pe dânsa va eți și va auzi, că iată au vînit, înaintea noastră și înainte alor noștri «moldovenesți boiari, a ma»)ri și a micî, a noastre slugi: «Duma și fratele său, Vlașin, și sora lor», Anghelina, ficiorii Iughinii, nepoții Alexii, de a lor bună voc, de nîme silișci», nici asuprișci», au vîndut a lor driaptă moșie, dintralor dreptu uric, o trie parte di satu di pe Vilna, anume a trie parte din Alexăști, aceasta au vîndut-o toată ace a trie parte fêței Jurjii, Anușjii și Elisafjii, în 70 zloț tătărești.

¹⁾ loc rupt și șters în orig.

Și s'au sculat fetel<e> Jurjii: Anușca și Elisafca, și au plătit toț deplin acci mai sus scriș<i> bani, în mânăle Dumii și a frăține-său, lui Vlașin și a surorii lor, Anghelina, ficiorii Iughinii, nepoții Alexii, denainte noastră și dinainte ai noștri boieri.

Și noi, vădzind di a lor bună voe tocmolă și diplin<ă> plată și di la noi încă am dat și am întăritu fetii Jurjii, Anușcâi și Elisafjji, pe ace a tric parte de satu, ce scriem mai sus, ce este pe Vilna, a tri<e> parte din <Alexăști, ca să le fie> de la noi uricu cu totu venitul, lor, fiilor lor, nepoților lor și stră-nepoților și la tot noamul lor, cine se va alege mai aproape, neclătit nici odână-oară, în veci.

Acest suretu di pe sîrbie l-am scris eu, Simion Cheșco uricar, cătu s'au putut cunoaști, fiindu vechiu, la vâlit 7257 <1748> Noem. 25''.

După M. Costăchescu, Doc. moldovenești dela Ștefan cel Mare, p. 226—227, Trad. rom.

241

1497 (7005) Ianuarie 3, Hârlău.

† Din mila lui dumnezeu, noi Ștefan voevod domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră, tuturor celor ce o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că au venit înaintea noastră și înaintea tuturor boierilor noștri moldoveni, slugile noastre Miclăuș și fratele lui, Iancu, de bună voia lor, nesiliți de nimēni, nici asupriți și au vândut dreapta și propria lor cumpărătură, un sat anume Urjiceanii, pe care-l cumpăraseră ei dela Mara, fiica Neagăi, nepoata lui Ion Țuteo, din dreptul ei uric, din uricul și privilegiul ce a avut unchiul ei, Ion Țuteo, dela bunicul nostru, dela Alexandru voevod. Și au vândut acest sat Urjiceanii, popii Ivan Aramă, pentru 250 zloți lătărești.

Și s'a sculat popa Ivan Aramă și a plătit toți acești mai sus scriși bani, 250 zloți lătărești, în mâinile slugilor noastre Miclăuș și fratele lui, Iancu.

Iar privilegiul de cumpărătură ce l-au avut dela noi slugile noastre Miclăuș și fratele lui, Iancu, pe acest sat sanume Urjiceanii, dela Mara, fiica Neagăi, nepoata lui Ion Țuteo, ei încă au dat în mâinile popii Ivan Aramă, înaintea noastră și înaintea boierilor noștri moldoveni.

Deci noi văzând tocmēala lor de bună voie și plata deplină, iar noi deasemenea, și dela noi, am dat și am întărit popii Ivan Aramă, acest înainte zis sat anume Urjiceanii, să-i fie dela noi uric cu tot venitul, lui și copiilor lui și nepoților lui și strănepoților lui și răstrănepoților lui și întregului neam al lui, cine i se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată în veci.

Iar hotarul acestui mai sus scris sat, anume Urjiceanii, să fie începând dela capătul câmpului dela drum, apoi pe marginea dumbrăvii, în sus pe drumul cel vechiu, de acolo pe drumul vechiu la troian și la marginea dumbrăvii dela Broșteni, de acolo tot pe marginea dumbrăvii, până la hotarul Armăeștilor,

de acolo peste pădure și peste pârâu în râpă, de acolo pe sub deal la Jidovină, de acolo pe din sus de mânăstrire, prin bucovină la Pârâul Râu și peste Pârâul Râu înapoi, la capătul câmpului, unde intră drumul în pădure. Acesta este tot hotarul acestui de mai sus scris sat anume Urjiceanii.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus scrisului, noi Ștefan voevod și credința preaiubitului fiu al domniei mele, Bogdan-Vlad și credința boierilor noștri: credința panului Duma părcălab, credința panului Boldur vornic, credința panului Hărman, credința panului Șteful, credința panului Duma și a panului Toader părcălab de Hotin, credința panului Eremia părcălab de Neamț, credința panului Ciortorovschii, credința panului Șandru de Cetatea-Nouă, credința panului Clănău spătar, credința panului Isac vistier, credința panului Dumșa postelnic, credința panului Mohila ceașnic, credința panului Fruntes stolnic, credința panului Petrică comis și credința tuturor boierilor noștri¹⁾ moldoveni mari și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, dintre copiii noștri sau din neamul nostru sau iarăși pe oricine îl va alege dumnezeu să fie domn al țării noastre, Moldova, acela să nu-i clinească dania și întărirea noastră, ci să-i întărească și să-i împuternicească pentrucă i-am dat fiindcă el și-a cumpărat pentru dreptii săi bani.

Iar pentru mai mare putere și tărie a tuturor acestor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru jușan Tântul logofăt, să scrie și să atârne pecetea noastră de această carte a noastră.

A scris Mătei diac, la Hârlău, în anul 7005 <1497> luna Ianuarie 3.

Arh. St. Iași, CCCXL/sub dată.

Orig. slav, perg., pecete atârnată, pierdută.

Pe verso, însemnarea din sec. XIX «uricul logcof>ăetenului> Ion Tântul, pe moșia Urzicii *de la țincu>tecu>* Niamțului ».

O trad. rom. din 1890, în Acad. R.P.R., XI/13 și alta, *ibid.*, XVII/98.

242

1497 (7005) Ianuarie 22, Iași.

† Din mila lui dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor, care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că a venit înaintea noastră și înaintea boierilor noștri moldoveni, mari și mici, Ilea, fiica lui Stan, de a ei bună voie, nesilită de nimeni, nici asuprită, și a vândut dreapta sa ocină din dreptul ei uric, din uricul tatălui ei Stan, jumătate din satul Molești sub Orhei, partea de jos. Și a vândut această jumătate de sat slugii noastre, pan Neagul Călmățuii, pentru 90 zloți cătărești.

¹⁾ loc șters în orig.

Și s'a sculat sluga noastră, pan Neagul Călmățuiu, și a plătit deplin toți acești bani mai sus scriși, 90 zlofi tătărăști, în mâna Ilcui, fiica lui Stan, înaintea noastră și înaintea boierilor noștri.

Deci noi, văzând buna lor voie și tocmeala dintre ei și plata deplină, noi deasemeni și dela noi am dat și am întărit slugii noastre, pan Neagul Călmățuiu această jumătate din satul Molești sub Orhei, spusă mai nainte, partea de jos, ca să-i fie și dela noi uric și cu tot venitul, lui și copiilor lui și întregului lui neam, care i se va alege cel mai de aproape, neclintit niciodată în veci.

Iar hotarul acestei jumătăți din satul Molești, care este sub Orhei, partea de jos, să fie din tot hotarul jumătate și după <hotarul>¹⁾ vechi, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus scrisului <noi>¹⁾ Ștefan voevod, și credința preaiubitelui fiu al domniei mele, Bogdan-Vlad, și credința boierilor noștri: credința panului Duma părcălab, credința panului Boldor vornic, credința panului Hărman, credința panului Șteful, credința panului Duma <și a panului>¹⁾ Toader părcălabi de Hotin, credința panului Eremia părcălab de Neamț, credința panului Ciortorovschî, credința panului Șandru dela Cetatea Nouă, credința panului Călnău spătar, credința panului Isac vistier <credința panului Dumșa>²⁾ postelnic, credința panului Moghila ceășnic, credința panului Fruntes stolnic, credința panului Patrică comis, și credința tuturor boierilor noștri moldoveni mari și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi <domn al țării noastre>¹⁾ dintre copiii noștri sau din neamul nostru, sau iar pe oricine îl va alege dumnezeu să fie domn al țării noastre, Moldova, acela să nu-i clintească dania și întărirea noastră, ci să-i întărească și să-i imputernicească, pentrucă i-am dat și i-am întărit pentru dreapta și credincioasa lui slujbă și pentrucă și-a cumpărat pe banii lui drepti.

Iar pentru mai mare putere și întărire tuturor acestora mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie și să atârne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Șandru Cârjevici la Iași, în anul 7005 <1497> luna Ianuarie 20.

Acad. R.P.R., XLV/139.

Orig. slav, perg., pecete atârnată, căzută.

243

1497 (7005) Ianuarie 20, Iași.

† Din mila lui dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor, care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, <că>²⁾ au venit înaintea noastră și înaintea tuturor boierilor

¹⁾ omis în orig.

²⁾ loc rupt și completat după doc. anterior asemănător ca scris.

noștri moldoveni, mari și mici, sluga noastră Iurșa, fiul Mărinii, și nepotul lui, Iliăș, fiul Neagșei, nepoții lui Ivașco Procelnicul, de a lor bună voie, nesiliți de nimeni, nici asupriți și au vândut dreapta lor ocină din dreptul și propriul lor uric, din uricul bunicului lor Ivașco Procelnicul, un <sat pe Cărligătură> ¹⁾, anume Nedeianii. Și au vândut acest sat slugii noastre Toader, <fiul> ¹⁾ lui Gavril, și vărului lui, popa Toader din Iași și surorii lui, Stana, fiii lui Giurgea, pentru 70 zloți tătărești.

Și s'au sculat sluga <noastră Toader și> ¹⁾ vărul lui popa Toader și sora lui, Stana, și au plătit toți acești bani, <70> ¹⁾ zloți, în mâna slugii noastre, Iurșa, fiul Mărinii și a nepotului lui, Iliăș fiul Neagșăi.

Iar privilegiul pe care l-au avut slugile noastre Iurșa și <nepotul lui> ¹⁾, Iliăș al bunicului lor Ivașco Procelnicul, dela unchiul nostru Iliăș voevod, l-au dat în mâna slugii noastre Toader și a vărului lui, popa Toader și a surorii lui, Stana, înaintea noastră și înaintea boierilor noștri.

Deci, noi văzând buna lor voie și tocmeala dintre ei și plata deplină, noi deasemeni și dela noi am dat și am întărit slugii noastre Toader, fiul lui Gavril și vărului lui, popa Toader și surorii lui, Stana, fiii lui Giurgea <acest> ¹⁾ sat spus mai înainte anume Nedeianii, ca să le fie dela noi uric și cu tot venitul. Însă să fie jumătate din acest sat slugii noastre Toader, singur, iar cealaltă jumătate din acest sat să fie popii Toader și sori lui, Stana, <lor și> ¹⁾ copiilor lor și nepoților lor și strănepoților lor și întregului lor neam, care li se va alege cel mai de aproape, neclintit niciodată în vece.

Iar hotarul acestui sat mai sus scris anume Nedeianii, să fie din toate părțile după hotarul vechi, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus scrisului, noi Ștefan voevod, și credința preaiubitului fiu al domniei mele, Bogdan-Vlad, și credința boierilor noștri: credința panului Duma păcălah, credința panului Boldor vornic, credința panului Hărman, credința panului Șteful, credința <panului> ¹⁾ Duma și a panului Toader păcălahi de Hotin, credința panului Eremia dela Neamț, credința panului Șandru dela Cetatea Nouă, credința panului Ciortorovschi, credința panului Călnău spătar, credința panului Isac vistier, <credința> ¹⁾ panului Dumșa postelnic, credința panului Moghila ceașnic, credința panului Frunteș stolnic, credința panului Petrică comis și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, și mari și mici.

Iar după <viața> ¹⁾ noastră, <cine va fi domn> ¹⁾ al țării noastre, Moldova, dintre copiii noștri sau din neamul nostru, sau iar pe oricine îl va alege Dumnezeu <să fie> ¹⁾ domn al țării noastre Moldova, acela să nu le clintească dania și <întărirea> ¹⁾ noastră, <ei să le> ¹⁾ întărească și să le imputernicească, pentru că le-am dat și le-am întărit <fiindcă și-au cumpărat pe> ¹⁾ banii <lor drepti> ¹⁾.

¹⁾ loc rupt și completat după doc. anterior asemănător ca scris.

Iar <pentru> ¹⁾ mai mare putere și întărire <tuturor acestora mai sus scrise, am poruncit> ¹⁾ credinciosului nostru jupan Tăutul logofăt, să serie și <să atârne pecetea> ¹⁾ noastră <la> ¹⁾ această carte a noastră.

A scris Șandru Cârjevici la Iași, în anul ¹⁾ 7005 <1497> luna Ianuarie 20 zile.

Acad. R.P.R., Peceți, nr. 300.

Orig. slav, perg., rupt, pecete atârnată.

244

1497 (7005) Ianuarie 20, Iași.

† Din mila lui Dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor celor ce o vor vedea sau o vor auzi cetindu-se, că au venit înaintea noastră și înaintea tuturor boierilor noștri moldoveni, slugile noastre Drăguș Carâmbu și verii lui popa Luca Plotun și fratele lui Ion și vărul lor Gagea, toți nepoții lui Petru Berteza, de bună voia lor, de nimeni nesiliți nici asupriți și au vândut ocina lor dreaptă din uricul lor drept, o prisacă la Cărligătură, la marginea bucovinei, pe pârâul Mihalcea. Și au vândut-o domniei mele pentru 70 de zloți tătărești.

Și iarăși întru acestea deasemenea au venit înaintea noastră și înaintea boierilor noștri sluga noastră Toma, fiul lui Mihnea, nepotul lui Oană, iarăși de bună voia lor, de nimeni nesilit nici asuprit și a vândut ocina sa dreaptă, tot din uricul său drept, o bucată de pământ din hotarul satului său, al Tomeștilor, anume acea bucată de pământ Lazul, care este lângă acea prisacă mai sus scrisă. Și a vândut-o deasemenea domniei mele, pentru 20 de zloți tătărești.

Și au plătit domnia mea toți acești bani 70 de zloți în mâinile lui Drăguș Carâmbul și verilor: lui popa Luca Plotun și fratelui lui Ion și vărului lor Gagea și iarăși 20 de zloți în mâinile lui Toma, fiul lui Mihnea, nepotul lui Oană, înaintea tuturor boierilor noștri moldoveni.

Și după ce a plătit domnia mea tot deplin, domnia mea întru aceia am binevoit cu a noastră bunăvoință și cu inimă curată și luminată și cu toată bună voia noastră și cu ajutorul lui Dumnezeu și am făcut și întru pomenirea sfântărașoșilor înaintași și părinți ai noștri și pentru sănătatea și mântuirea noastră și pentru sănătatea și mântuirea doamnei noastre Maria și pentru sănătatea și mântuirea copiilor noștri dăruți de Dumnezeu, ca să intrăm și să impuțernicim sfânta noastră mănăstire care este la Voroneț unde este hramul sfântului și slăvitului mare mucenic purtător de biruință Gheorghe și unde este egumenul rugătorul nostru chir popa Macarie. Și am dat acelei sfinte mănăstiri această prisacă mai sus scrisă, care este la Cărligătură, la marginea bucovinei, pe pârâul Mihalcea și această bucată de pământ din hotarul Tomeștilor anume Lazul care este lângă acea prisacă mai sus scrisă, ca să fie acestei sfinte mănăstiri, dela noi, uric și cu tot venitul, neclintit niciodată în veci.

Iar hotarul acelei prisăci și acelei bucăți de pământ anume Lazul să fie

¹⁾ loc rupt și completat după doc. anterior asemănător ca scris.

pe unde a socotit și a hotărnicit pan Tăutul logofăt și cu megiașii: începând din sus din marginea pădurii dela un pisc, apoi peste pârâu și peste poiană și peste pădure până la drum, apoi pe drum în jos până la pârâul lui Mihalcea la un ulm însemnat, de acolo drept peste poiană până la capătul rediului, la movila săpată, de acolo în jos la altă movilă săpată, apoi la un stejar însemnat, dela stejar la ulmul care este la marginea pădurii, apoi peste pădure la capătul de jos al poienii, la pârâu, la iezor.

Și la această este credința domniei noastre a mai sus scrisului noi Ștefan vœvod și credința preaiubitului meu fiu Bogdan-Vlad și credința boierilor noștri: credința panului Duma părcălab, credința panului Boldur vornic, credința panului Hărman, credința panului Șteful, credința panului Duma și a panului Toader părcălabi de Hotin, credința panului Eremia părcălab de Neamț, credința panului Andreico Ciortorovschi, credința panului Șandru dela Cetatea Nouă, credința panului Călnău spătar, credința panului Isac vistier, credința panului Dumșa postelnic, credința panului Moghilă ceașnic, credința panului Frunțeș stolnic, credința panului Petrică comis și credința tuturor boierilor noștri moldoveni și mari și mici.

Iar după viața noastră cine va fi domn al țării noastre, Moldova, din copiii noștri sau din neamul nostru, sau iarăși pe oricine îl va alege dumnezeu <să fie> domn țării <noastre> Moldova, acela să nu clinească dania noastră ci <să i-o> întărească și imputernicească. Iar cine s'ar încerca să clinească dania și întărirea noastră, acela să fie blestemat de domnul dumnezeu mântuitorul nostru <Isus Hristos și de preacurata maică a lui dumnezeu și de cei 4 sfinți evangheliști și de cei 12 apostoli> ¹⁾ de frunte și de cei 318 sfinți părinți purtători de dumnezeu dela Nicheia și de toți sfinții care din veac i-au plăcut lui dumnezeu.

Iar pentru mai mare putere și întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan Tăutul logofăt să scrie și să atârne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Toader, la Iași, în anul 7005 <1497> Ianuarie 22.

După I. Bogdan, Doc. lui Ștefan cel Mare, II, p. 99-101.

Orig. slav, perg., pecete atârnată.

245

1497 (7005) Ianuarie 28, Iași.

Ștefan vœvod întărește vânzarea satului Liteștii pe Seret, care sat vinde, lui Mihai Mândrea, Mara, fiica Nesporescului, nepota Miroslavului și Iorșina.

Iași, 7005 <1497>, Ghenar 28 zile.

Arh. St. Buc., Condica mitropoliei Moldovei, ms. nr. 527, f. 67 v.

Rezumat rom. din 1850.

¹⁾ Intregire nesigură în textul lui Ion Bogdan.

1497 (7005) Februarie 25, Vaslui.

† Din mila lui Dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor, care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că au venit înaintea noastră și înaintea boierilor noștri moldoveni, mari și mici, sluga noastră Toader Căui și nepoata lui de frate, Anușca fiica lui Oana Căui, de a lor bună voie, nesiliți de nimeni, nici asupriți și au vândut dreapta lor ocină din dreaptul lor uric, un sat peste Prut la gura Orbejei, anume Frățienestii. Și au vândut acest sat Ileanii și nepotului <ei> ¹⁾ de frate, Dragotă Frățian, pentru 70 zloți tătărești.

Și s'au sculat Ileana și nepotul ei de frate Dragotă Frățian și au plătit toți acești bani mai sus scriși, 70 zloți tătărești, în mâna slugii noastre Toader Căui și a nepoatei lui de frate, Anușca, fiica lui Oana Căui, înaintea noastră <și înaintea> ¹⁾ boierilor noștri.

Deci, noi văzând buna lor voie și tocmeală dintre ei și plata deplină, noi deasemeni și dela noi am dat și am întărit acest <sat> ²⁾ spus mai înainte peste Prut, care este la gura Orbejei, anume Frățienestii, Ileanii și nepotului ei de frate Dragotă Frățian, ca să le fie dela noi uric și cu tot venitul, lor și copiilor lor și nepoșilor lor și strănepoșilor lor și răstrănepoșilor lor și întregului lor neam, care li se va alege cel mai de aproape, neclintit niciodată în vezi.

Iar hotarul acestui sat mai sus scris să fie din toate părțile după hotarul vechi, pe unde au folosit din vechi.

Iar la acesta este credința domniei noastre, a mai sus scrisului <noi> ¹⁾ Ștefan voevod, și credința preaiubitului fiu al domniei mele, Bogdan Vlad, și credința boierilor noștri: credința panului Duma părcălab, credința panului Boldor vornic, credința panului Hărman, credința panului Șteful, credința panului Duma <și a panului> ¹⁾ Toader părcălab d: Hotin, credința panului Eremia părcălab de Neamț, credința panului Ciortorovschii, credința panului Călnău spătar, credința panului Isaac vistier, credința panului Dumșa postelnic, credința panului Moghila ceașnic, credința panului Fruntes stolnic, credința panului Petrica <comis> ¹⁾ și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, mari și mici.

Iar după viața noastră <cine va fi domn al țării noastre dintre copiii> ¹⁾ noștri sau din neamul <nostru> ¹⁾ sau iar pe oricine îl va alege <dumnezeu> ¹⁾ să fie domn al țării noastre, Moldova, acela să nu le clintescă dania și întărirea noastră, <ci să le întărească și să le înputernicească, pentru că le-am dat și le-am întărit fiindcă> ¹⁾ și-au <cumpărat> ¹⁾ pe banii lor drepti.

¹⁾ loc ilizibil în orig.

²⁾ loc rupt în orig.

Iar pentru mai mare putere și întărire tuturor acestora <mai sus> ¹⁾ scris, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, <să scrie și> ¹⁾ să atârnez pecetea <noastră> ¹⁾ la această carte a noastră.

A scris Șandru Cârjevici la Vaslui, în anul 7005 <1497> luna Februarie 25.

Acad. R.P.R., Peceți, nr. 161.

Orig. slav, perg., șters, pecete-atârnată.

247

1497 (7005) Martie 6, Vaslui.

Uric sârbesc dela Ștefan vodă cel Bun, din vălet 7005 <1497>. Martie 6.

Știre facem cu această carte a noastră, tuturor cine va căuta pre dânsa, sau citindu-se va audzi, adică acel adivărat sluga noastră Danciul Pogan, ficiorul lui Ion, nepot bătrânului Necoară Poganul, slujitu-ne-au în dreptate și cu credință. Pentru aceea și noi, văzând a lui dreaptă și încredințată slujbă către noi, miluitu-l-am pre însul cu osebită a noastră milă, și i-am dat și i-am întărit lui de ls noi, întru a noastră țară a Moldovii, pre a lui dreaptă ocină, un sat pre Tutova anume Pogâneștii, unde au fost casa lui Nicoară bătrânul Pogan, ca să-i fie lui dela noi uric și cu tot venitul, lui și fratelui său lui Nicoară și surorii lor Măriuții și ficiorilor lor, întocma și nepoților și strănepoților și împraștiaților lor și a tot neamului lor, cine li se va alege mai aproape. Neclintit nici odănoară, în veci.

Iar hotarul acestui sat ce scriem mai sus ca să fie cu toate ale sale hotară bătrâne pe unde au ținut de viac.

Și spre aceasta iaste credința domniei mele care ne-am scris mai sus noi Ștefan voevod, și credința a prea iubitului meu fiu Bogdan-Vlad, și credința, boiarilor noștri: giupânul Duma părcălabul și giupânul Boldur vornicul și Hărman și Șteful și Duma și Toadır părcălabi de Hotin și giupânul Eremin de Neamțu și Șandru de Cetate Nooă și credința a giupânului Ciortorovșehi și a lui Călnău spătar și a lui Isac visternic și Dumșa postelnic și Movila ceașnic și Frunteș stolnicul și Petrica comis și a tuturor boiarilor, a mari și mici.

Și pentru mai mare țârie și întăritură poruncit-am a lui nostru credincios boiarin lui Tăutul logofătul ca să scrie și a noastră pecete ca să o lege cătră aceasta carte a noastră.

Scris-au Dragotă Tăutulovici, în Vaslui.

Arh. St. Iași, CCCXXXIX/1, p. 1024.

Trad. rom.

248

1497 (7005) Martie 8, <Vaslui>.

Suretu de pe uric sîrbesc dela Ștefan vodă, din vălet 7005 <1497>, Mart 8.

† În știință facem cu această carte a noastră tuturor, cine pe dânsa va ceti și va audzi, că iată această adevărată sluga noastră, Ion Nedeșu, ficilor lui

¹⁾ loc ilizibil în orig.

Mihailă, slujind nouă cu dreptate și cu credință și noi vădzindu a lui driaptă și credincioasă slujbă cătră noi, miluitu-l-amu pre dânsul dintru a noastră osăbită milă, datu-i-amu și i-am întăritu lui, într-a nostru pământu a Moldovii, pre a lui driaptă ocină și cumpărătură, pe un satu anumé Nadeșe, care el ș'au cumpăratu acel satu dela Mihul Berescul, în 60 zloți tătărești.

Pe acel mai sus scris datu-i-amu dela noi uricu cu totu vinitul, lui și feciorilor lui și fraților lui și nepoților și strănepoților și inprăstieților loru și a totu rodul loru, ce să vor alege mai de aproape, neclătitu niceodănăoară, în veci.

Iară hotarul acelui mai susu scrisu satu, anume Nadeșe, datu-li-amu loru de cătră toate părțile pe bătrâne hotară, pe unde de vacu au inblatu.

Și într'aceasta este credința domnii meli de mai sus scriși, Ștefan voevoda, și credința a preasubiți fiiloru domnii meli, Bogdanu și Vladu ¹⁾ și credința boerilor noștri, credința pan Dumii parcalabu și credința giupânului *Boldur* vornicu și credința panu *Hărman* și credința panu *Ștaful* și credința panu Dumii și Toaderu, părcălabii de Hotinuu și credința panu Irimie, părcălabul de Neamțu, și credința panu Șandru dela Noa Cetate și credința panu *Ciortorovschii* și credința panu Călnău spătaru și credința panu Isacu vistiernicu și credința panu Dumșe postelnicu și credința panu Movila păharnicu și credința panu Frunteș stolnicu și credința panu Petrica comisu și credința a tuturor boiariloru noștri moldovinești, a mari și a mici.

Și pentru aceasta am datu și noi și am întăritu, acelu mai sus scriși, pe acel satu anume Nadeșe, ca să li fie lor uricul cu totu vinitul și poftinu și pe alți domni, ci vor fi în urma noastră, ca să întărească, pentru a loru vecinica pomenire.

Acest suretu di pe uricu sîrbăscu l-am scris eu acum la vâletu 7269 <1760>, Dechemvrii 10. Simion Cheșul uricarul.

După M. Costăchescu, Doc moldovenești dela Ștefan cel Mare, p. 206—207.
Trad. rom.

249

1497 (7005) Martie 9, Vaslui.

† Din mila lui dumnezeu, noi Ștefan voevod, dom al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor celor ce o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că au venit înaintea noastră și înaintea boierilor noștri moldoveni mari și mici slugile noastre, Toader și fratele lui, Dămian și sora lor, Stana, fiii lui Iuga de bună voia lor nesiliți de nimeni și nici asupriți și au vândut ocina lor dreaptă din uricul lor drept, din uricul tatălui lor, Iuga, un sat, pe Corod, anume Ogrineștii, unde a fost jude Orzea. Acest sat l-au vândut slugilor noastre, Ion Papa și fratelui său, Neniul și verilor lor, Radul și fratelui său, Stoica și veilor lor Ignat și surorili lui, Măria, pe 53 zolți tătărești.

¹⁾ Traducătorul din 1760 a considerat greșit că numele Bogdan-Vlad se referea la două persoane.

Și s'au sculat slugile noastre, Ion Papa și fratele său, Neniul și vărul lor, Radul și fratele lui, Stoica și verii lor, Ignat și sora sa, Măria și au plătit toți acești bani mai sus scriși 53 zloți lătărești, în mânele slugilor noastre, Toader și fratelui său, Dămian și surorii lui, Stana înaintea noastră și înaintea boierilor noștri.

Deci noi văzând buna voia lor între dânșii și tocmeala și plata deplină și noi deasemenea am dat și dela noi și am întărit slugilor noastre, Ion Papa și fratelui său, Neniul și verilor lor, Radul și fratelui său, Stoica și verilor lor Ignat și surorii lui, Măria, acest sat mai înainte zis, care este pe Corod anume Ogrineștii, unde a fost jude Orzea, ca să le fie lor dela noi uric și cu tot venitul.

Dar acest sat să le fie lor în două părți, jumătate din acest sat, partea de jos, să fie a slugilor noastre, Ion Papa și a fratelui său, Neniul, iar cealaltă jumătate din același sat, partea de sus, să fie a slugilor noastre, Radul și fratele său, Stoica și verilor lor Ignat și surorii lui, Măria, lor și copiilor lor și nepoților lor și strănepoților lor și răstrănepoților lor și întregului lor neam, cine îi se va alege cel mai de aproape, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acestui sat mai sus scris să fie din toate părțile, după hotarul vechi, pe unde din veac au folosit.

Iar în aceasta este credința domniei noastre, a mai sus scrisului, noi Ștefan voevod și credința preaiubitului fiu al domniei mele, Bogdan-Vlad și credința boierilor noștri: credința panului Boldor vornic, credința panului Hărman, credința panului Șteful, credința <panului> Toader și panului Duma părcălăbi de Hotin, credința panului Eremia dela Neamț, credința panului Șandru dela Cetatea Nouă, credința panului Ciortorovschi, credința panului Clănău spătar, credința panului Isac vistier, credința panului Dumșa postelnic, credința panului Mobilă ceașnic, credința panului Fruntes stolnic, credința panului Petrică comis și credința <tuturor boierilor> noștri moldoveni <mari și mici>.

<Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, din copiii noștri sau din neamul <nostru sau> iarăși pe ori cine îl va alege Dumnezeu să fie domn al țării noastre Moldova, acela să nu le cîntească dania și întărirea noastră, ei să le întărească și să le imputernicească <pentru că le-am> dat și le-am întărit, <pentru că și-au cumpărat> pentru banii săi drepti.

Iar pentru mai mare putere și întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt să scrie și să atârne pecetea noastră de această carte a noastră.

A scris Șandru Cârjevic, în anul 7005 <1497> luna Martie 9.

După M. Costăchescu, Doc. Moldovenești dela Ștefan cel Mare, p. 208—209.

Orig. slav. perg., pecete pierdută.

250

1490 (7005) Martie 10, Vaslui.

† Din mila lui Dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor celor ce o vor vedea sau o

vor auzi celindu-se, că a venit înaintea boierilor noștri moldoveni mari și mici sluga noastră Avăru fiul lui Ivan vistier, de bună voia lui, nesilit de nimeni, nici prigonit și a vândut dreapta sa ocină din uricul său drept, din uricul tatălui său, pan Ivan vistier, a patra <parte> ¹⁾ din satul anume dela Doncești, care sunt pe Doncea, partea de sus. Aceasta a vândut slugii noastre, Triful Sogne, pentru 15 zloți tătărești.

Și s'a ridicat sluga noastră, Trifu Sogne și a plătit acești bani mai sus scriși 15 zloți tătărești, în mâinile slugii noastre, Avăru, fiul lui Ivan vistier înaintea noastră și înaintea boierilor noștri.

Deci, noi, văzând bună voia lor și tocmeala și plata deplină, iar noi deasemenea am dat și dela noi și am întărit slugii noastre, Trifu Sogne, această a patra parte de sat mai înainte zisă, dela Doncești, care sunt pe Doncea, partea de sus, să-i fie lui dela noi uric cu tot venitul, lui și copiilor lui și nepoșilor lui și strănepoșilor și răstrănepoșilor lui și întregului lui neam, cine i se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată în veci.

Iar hotarul acestei a patra parte de sat dela Doncești, care sunt pe Doncea, partea de sus, să fie din tot hotarul, a patra parte și după hotarul vechiu, pe unde din veac au folosit.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus scrisului, noi Ștefan voevod și credința preaiubitului fiu al domniei mele, Bogdan-Vlad și credința boierilor noștri: credința panului Duma părcălab, credința panului Boldur vornic, credința panului Hărman, credința panului Șteful, credința panului Duma și a lui Toader părcălabi de Hotin, credința panului Eremia părcălab de Neamț, credința panului Ciortorovschi, credința panului Șandru de Cetatea Nouă, credința <panului> ²⁾ Clînău spătar, credința panului Isac vistier, credința panului Dumșa postelnic, credința panului Moghilă ceașnic, credința panului Frunteș stolnic, credința panului Petrica comis <și credința tuturor boierilor> ²⁾ noștri moldoveni și mari și mici.

Iar după viața noastră cine va fi <domn> ²⁾ al țării noastre, din copiii noștri sau din neamul nostru sau iarăși pe ori cine îl va alege Dumnezeu domn al țării noastre, Moldova, acela să nu-i clintească dania și întărirea noastră, ci să-i înlărească și să-i imputernicească, pentrucă i-am dat pentru dreapta lui slujbă și pentrucă și-a cumpărat pe banii săi drepti.

Iar pentru mai mare putere și întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie și să atârne pecetea noastră de această carte a noastră.

A scris Măteiu la Vaslui în anul 7005 <1497>, luna Martie 10.

* Pe verso însemnare din sec. XVI: Dela Ștefan voevod, pe Statul dela Doncești. Acad. R.P.R., Peceți, m. 200.

Orig. slav, perg., pecete atârnată, stricată.

¹⁾ omis în orig.

²⁾ loc rupt în orig.

1497 (7005) Martie 10, Vaslui.

† Din mila lui Dumnezeu, noi Ștefan vcevod, domn al țării «Moldovei»¹⁾. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor celor ce o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că pe această adevărată Marușca, fiica lui Stan Maxin, am miluit-o «cu deosebita»²⁾ noastră milă și i-am dat și i-am întărit, în țara noastră, în Moldova dreapta ei ocină, jumătate de sat, pe Pârăul Negru, anume din Maxinești, partea de sus, această parte care a fost jumătate de sat³⁾ a tatălui ei, Stan Maxin. Acestea toate mai sus scrise să fie dela noi uric și cu tot venitul, ei și copiilor ei și nepoților ei și strănepoților ei și răstrănepoților ei și întregului ei neam, cine i se va alege cel mai de aproape neclintit, niciodată, în veci.

Iar hotarul acestei jumătăți de sat mai sus scrise anume Maxinești, partea de sus, jumătate să fie din tot hotarul și hotarul vechi pe unde din veac au folosit.

Iar la aceasta este credința domniei noastre a mai sus scrisului noi Ștefan vovod și credința preaiubitului fiu al domniei mele, Bogdan Viad și credința boierilor noștri: credința panului Duma părcălab, credința panului Boldor vornic, credința panului Hărman, credința panului Șteful, credința panului Duma și a panului Toader părcălabi de Hotin, credința panului Erenia, părcălab de Neamț «credința»⁴⁾ panului Ciortorovschi, credința panului Șandru dela Cetatea Nouă, «credința panului»⁵⁾ Clănău spătar, credința panului Isaac vistier, credința panului Dumșa postelnic, credința panului Moghilă ceășnic, credința panului Frunteș «stolnic»⁶⁾, credința panului Petrică comis și credința tuturor boierilor noștri moldoveni mari «și mici»⁷⁾.

«Iar după»⁸⁾ viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, din copiii noștri sau din neamul nostru sau iarăși pe o i cine îl va alege Dumnezeu să fie domn al țării noastre, acela să nu-i clintească dania și întărirea noastră ci să-i întărească și să-i imputernicească, pentru că i-am dat și i-am întărit ei «pentru că îi este»⁹⁾ ocină dreaptă.

Iar pentru mai mare putere și întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie și să atârne pecetea noastră de această carte a noastră.

A scris Alexa²⁾ la Vaslui, în anul 7005 «1497» luna Martie 10.

Acad. R.P.R., ms. 5234, f. 192-193.

Cu o fotocopie în An. Ac., s. III, t. VIII (1928), s. ist., p. 273-75, planșa III.

1497 (7005) Martie 10, Vaslui.

Suret ispisocului di la Ștefan voivod, din valet 7005 «1497», Mart 10.

Facim înștiințări pintru adevărată Anușca, fata Onnii Cauei și iarăși fetii ei, Tudora și Marina și altă Marina și altă Tudoră și Cărstina și frații lor, Ierimica, ficiorii lui Toader Cauea, pintru ca să să știi că, osăbit de altă milă a noastră,

¹⁾ loc șters și rupt în orig.

²⁾ în ms. 5234: «Mătei».

le-am dat și le-am întărit lor, întru al nostru pământ al Moldaviei, a lor dreaptă ocină, doo sate, un sat pe Bârlad anumi Hăușagții, cu moara în Bârlad, carili acel sat esti mai din jos de Lipoveș, iar alt sat pe Rebrice, anumi Cauștii, unde au fost Leonteneștii. Pentru aceia, acei sate de mai sus scrisă să fie lor dila noi cu tot venitul. Inșă satul ei esti pe Bârlad să fie a Anușcăi, fatii Ioanii Căuei, iar celilalti sate, ei esti pe Rebrice, anumi Cauștii, undi au fost Leonteneștii, să fie a fetilor Oanii și Tudorii și Marina și altă Marina și iarăși altă Tudora și Cristina și frații lor, Irimia, să fie lor și copiilor lor, nepoșilor și strănepoșilor și a tot neamul, ei să va alege, *nestrical* nici odinioară, în veci.

Iar hotarile acelor doo sate să fie după hotarile acei vechi, pe undi au umblat din vechi.

Pîntru aceia, credința domniei meli și a preiubișilor fiilor domniei meli, Bogdan-Vlad și credința boerilor noștri: <domnea>lui Bolduș¹⁾ mare vor<nie> și <domnea>lui Călnău mare spatari și <domnea>lui Isac mare vistier și <domnea>lui Dumșa mare postel<nie> și <domnea>lui Mihul mare pah<a>r<nie> și <domnea>lui Frunțiș mare stolnic și <domnea>lui Petrică mare comis și credința tuturor boerilor noștri.

Iar pîntru mai mare credința și întăritură, am porocit cinstitului și credinciosului boerului nostru, <domnea>lui Tăutului mare logofăt, să scrie și a noastră peciiatii, cătră această adivărată carti a noastră să o lege.

S'au poseduit de Evloghii dascălul la 1764 Noemvri 4.

După M. Costăchescu, Doc. Moldovenești dela Ștefan cel Mare, p. 214—215.
Trad. rom.

253

1497 (7005) Martie 11, Vaslui.

Tălmăcire din uricu vechiu sârbese dela Ștefan vodă, scris de Alexă în Vaslui, la anul 7005 <1497>, Martie 11.

Cu mila lui Dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn țării Moldovei. Inștiințare facem prin această carte a noastră tuturor cui vor căuta spre dânsa, ori cetindu-o vor auzi-o, pentru aceste adevărate slugile noastre Ghedeon Harbuz și fratele său Fătul și nepoșii lor Ivașcu și fratele său Dragoș și nepotul lor Andreica, ce ne-au slujit nouă drept și cu credință. Deci noi, văzând a lor cea dreaptă și cu credință slujbă către noi, i-am miluit pe dânsii cu deosebită mila noastră, de le-am dat și le-am întărit lor, în pământul nostru al Moldovei, a lor dreaptă ocină, un sat pe Jigălie anume Harbuzii, unde au fost Bădiuac.

Toate acele de mai sus scrise să le fie lor și dela noi uric cu tot venitul, inșă să le fie lor acel sat pe Jigălie anume Harbuzii, unde au fost Bădiuac, în trei părți: o parte dintr'acel sat să-i fie lui Ghedeon Harbuz și fratelui său Fătul; iar cealaltă parte dintr'acelaș sat să-i fie lui Ivașcu și fratelui său Dragoș,

¹⁾ « Boldur ».

dar al treile parte dintr'acelaș sat să-i fie lui Andreica, lor și ficiilor lor, nepoților, strănepoților, prestrănepoților și la tot neamul lor, cine li se va alege mai de aproape, nesticat nici odinioară în veci.

Iar hotarul mai sus numitului sat să-i fie din toate părțile după hotarul cel vechiu, pe unde din veci au stăpânit.

Și spre aceasta este credința domniei mele de mai sus numit noi Ștefan voevod, și credința a prea iubitului a fiului domniei mele, a lui Bogdan-Vlad, și credința a tuturor boerilor noștri a Moldovei, a mari și mici.

Și spre mai mare tărie și întăritură a tuturor acelor de mai sus scrise, am poruncit cinstit credincios boerului nostru, dumisale Tăutul logofăt să scrie și pecetea noastră să o lege cătră această carte a noastră.

Din limba sârbească pe limba moldovenească s'au tălmăcit de mine: Ion Stamati pitar, în Eși, la anul 1815, Februarie 18.

După I. Bogdan, Doc. dela Ștefan cel Mare, II, p. 105—106.

254

1497 (7005) Martie, 14, Vaslui.

† Din mila lui Dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor celor ce o vor vedea sau o vor auzi cetindu-se că au venit înaintea noastră și înaintea tuturor boierilor noștri moldoveni, slugile noastre Toader Turcul și fratele lui, Mihuță și nepotul lor de frate Șaidir, fiul lui Ivenco și vara lor Armeanca silea Anei, nepoții lui Simion Turcul de bună voia lor, de nimeni nesiliți nici asupriți și au vândut ocina lor dreaptă din uricul lor drept și propriu, din uricul bunicului lor Simeon Turcul, două sate: un sat anume Puțeni în Dumbravă iar alt sat la marginea Dumbrăvii, unde au fost Muntenii Puțeni, și au vândut aceste sate slugii noastre Giurgiu Puțeanul pentru 100 de zloți tătărești.

Și s'a ridicat sluga noastră Giurgiu Puțeanul de a plătit toți acești bani 100 de zloți în mâinile slugilor noastre Toader Turcul și fratelui lui, Mihuță și nepotului lor de frate Șaidir și verii lor Armeanca, nepoții lui Simeon Turcul, înaintea noastră și înaintea tuturor boierilor noștri moldoveni.

Deci noi văzând între dâșii buna lor voie și tocmeală și plată deplină, deasemenea și dela noi am dat și am întărit slugii noastre Giurgiu Puțeanul aceste două sate mai înainte spuse anume Puțeni în Dumbravă și alt sat la marginea Dumbrăvii, unde au fost Muntenii Puțeni, ca să-i fie dela noi uric cu tot venitul, lui și copiilor lui și nepoților lui și strănepoților lui și răstră-nepoților lui și întregului său neam, cine i se va alege cel mai de aproape, neclintit nocioadă în veci. Iar hotarul acelor sate mai sus scrise să fie cu toate hotarele lor vechi pe unde au folosit din veac.

Și la aceasta este credința domniei noastre a mai sus scrisului noi Ștefan voevod și credința preaiubitului fiu al domniei mele Bogdan-Vlad și credința

boierilor noștri: credința panului Duma, credința panului Boldur vornic, credința panului Hărman, credința panului Șteful, credința panului Duma și a panului Toader dela Hotin, credința panului Eremia dela Neamț, credința panului Șandru dela Cetatea Nouă, credința panului Ciortorovschi, credința panului Călnău spătar, credința panului Isac vistier, credința panului Dumșa postolnic, credința panului Moghilă ceașnic, credința panului Frunteș stolnic, credința panului Petrică comis și credința tuturor boierilor noștri moldoveni și mari și mici.

Iar după viața noastră cine va fi domn al țării noastre Moldova, din copiii noștri sau din neamul nostru sau iarăși pe oricine îl va alege dumnezeu să fie domn al țării noastre, acesta să nu-i clinească dania și întărirea noastră ci să i-o întărească și imputernicească, deoarece i-am dat și i-am întărit pentru că a cumpărat el însăși pentru banii lui drepti și cinștiți.

Iar pentru mai mare putere și întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan Tăutul logofăt, să scrie și să atârne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Alexa, la Vaslui, în anul 7005 <1497> luna Martie 13.

«Pe verso însemnare contemporană»: Giurgea Puțeanu.

Acad. R.P.R., Filiala Iași, XLII/86.

Orig. slav, perg., pecete pierdută.

255

1497 (7005) Martie 14, Vaslui.

† Din mila lui dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi cetindu-se că a venit înaintea noastră și înaintea tuturor boierilor noștri moldoveni, Ion Batin din Suceava, nepotul lui Batin, de bună voia lui, de nimeni nesilit nici asuprit și a vândut ocina sa dreaptă, din uricul său drept, din uricul bunicului lui, Batin și din privilegiul care l-a avut el dela bunicul nostru Alexandru voevod, jumătate din satul anume Călimănești pe Putna, la vad, partea din sus. Și a vândut-o slugii noastre Micul Măcău, pentru 70 de zloți tătărești.

Și s'a ridicat sluga noastră Micul Măcău de a plătit toți acești bani mai sus scriși, 70 de zloți tătărești, în mâinile lui Ion Batin din Suceava, înaintea noastră și înaintea boierilor noștri.

Deci noi, văzând a lor bună voie și tocmeală și plată deplină, deasemenea și dela noi am dat și am întărit slugii noastre Micul Măcău această jumătate de sat mai înainte spusă, anume Călimănești pe Putna, la vad, partea de sus ca să-i fie lui dela noi uric și cu tot venitul, lui și copiilor lui și nepoților lui și strănepoților lui și răstrănepoților lui și întregului său neam, cine i se va alege cel mai de aproape, neclintit niciodată în veci.

Iar hoțarul acestei jumătăți de sat mai sus scrise să fie din tot hotarul, jumătate și după hotarul vechi; pe unde au folosit din veac.

Și la aceasta este credința domniei noastre a mai sus scrisului noi Ștefan voevod și credința preiubitului tiu al domniei mele Bogdan-Vlad și credința boierilor noștri: credința panului Duma păcălab, credința panului Boldur vornic, credința panului Hărman, credința panului Șteful, credința panului Duma și a panului Toader păcălaba de Hotin, credința panului Eremia păcălab de Neamț, credința panului Ciortorovschii, credința panului Șandru de la Cetatea Nouă, credința panului Călnău spătar, credința panului Isaac vistier, credința panului Dumșa postelnic, credința panului Moghilă ceășnic, credința panului Frunteș stolnic, credința panului Petrică comis și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, mari și mici.

Iar după viața noastră cine va fi domn al țării noastre din copiii noștri sau din neamul nostru sau iarăși pe cine îl va alege Dumnezeu să fie domn al țării noastre, Moldova, acesta să nu-i clintească dania și întărirea noastră ci să i-o întărească și împuternicească, deoarece i-am dat și i-am întărit pentrucă a cumpărat el însăși pe banii lui drepti.

Iar pentru mai mare putere și întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan Tăutul logofăt, să scrie și să atârne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Măteci, la Vaslui, în anul 7005 <1497>, luna Martie 14.

Arh. St. Buc., M-reș Răchitoasa, III/2.

Orig. slav, perg., pecete pierdută.

256

1497 (7005) Martie 14, Vaslui.

Suret de pe uric vechiu pe sârbie, dela Ștefan vodă, scris de Măteci, în Vaslui, la anul 7005 <1497>, Mart 14.

Cu mila lui Dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Inștiințare facem cu această carte a noastră tuturor cui vor căuta spre dânsa, sau o vor auzi-o cefindu-să, precum au venit, înaintea noastră și înaintea tuturor boierilor noștri moldovenesți, sluga noastră Vlaicu, fiul lui Scoarță și de lui bună voe, de nimene silit, nici asuprit, ș'au vândut a sa dreaptă ocină, dintru al său drept uric, din uricul tătâni-său, a lui Scoarță, un sat pe Iadrici anume Bezăricenii și acel sat l-au vândut Anușcăi și surorilor ei, Negritei și Mariei, dreptu 60 zloți tătărești.

Seulându-să dar Anușca și surorile ei, Negrita și Marușca, și-au plătit toți deplin acei de mai sus arțați bani, 60 zloți tătărești, în mâinile Vlaicului, feciorului lui Scoarței, denaintea noastră și denaintea boierilor noștri.

Deci, văzând și noi a lor de bună voe tocmeală și deplină plată, noi încă așjdererele și dela noi am dat și am întărit Anușcăi și surorilor ei, Negritei și

Marușcăi, acel de mai sus sat numit, pe Iadrici, anume Bezăriceni, ca să le fie lor și dela noi uric cu tot venitul, lor și fiilor lor, nepoților, strănepoților, prăstrănepoților și la tot neamul, cine li se va alege mai de aproape, nestrămutat niciodată, în veci.

Iar hotarul acestui de mai sus numit sat să fie cu toate hotarele lui cele vechi, pe unde s'au apucat din veci.

Și spre aceasta iaste credința a domniei mele de mai sus scrise, noi Ștefan voevod și credința preainbitului fiu al domniei mele, Bogdan voevod și credința tuturor boierilor noștri ai Moldovei, cei mari și a mici.

Iar spre mai mare tărie și întăritură tuturor acestor de mai sus scrise, poruncit-am credinciosului nostru boier, Tăutul logofăt, a scrie și, cătră adevărata cartea noastră aceasta pecetea noastră să o leage.

După M. Costăchescu, Doc. Moldovenești dela Ștefan cel Mare, p. 216—217.
Trad. rom.

257

1497 (7005) Martie 15, Vaslui.

† Din mila lui dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor celor ce o vor vedea sau o vor auzi cetindu-se, că au venit înaintea noastră și înaintea tuturor boierilor noștri moldoveni mari și mici, sluga noastră Iva, fiul lui Danciul nepotul lui Toader Bețea, de bună voia lui, de nimeni nesilit nici asuprit, și a vândut ocina sa dreaptă din uricul său drept și propriu, din uricul bunicilor lui, Toader Bețea și Miclea, un sat în Câmpul lui Dragoș anume Bețeștii, unde a fost moara lui Bețea. Și a vândut slugii noastre Borcea și surorii lui, Dragolea, pentru 100 de zloți tătărești.

Și s'a ridicat sluga noastră Borcea și sora lui Dragolea de au plătit toți acești bani mai sus scriși, 100 de zloți tătărești, în mâinile slugii noastre Ivan, fiul lui Danciul, nepotul lui Toader Bețea, înaintea noastră și înaintea boierilor noștri.

Deci noi văzând între dânși buna lor voie și tocmeala și plata deplină, deasemenea și dela noi am dat și am întărit slugii noastre Borcea și surorii lui Dragolea, acest sat mai înainte spus anume Bețeștii în Câmpul lui Dragoș, unde a fost moara lui Bețea, ca să le fie dela noi uric și cu tot venitul lor și copiilor lor și nepoților lor și strănepoților lor și răstrănepoților lor și întregului lor neam cine li se va alege cel mai de aproape, neclintit niciodată în veci. Iar hotarul acelu sat mai sus scris să fie din toate părțile după hotarul vechi pe unde au folosit din veac.

Și la aceasta este credința domniei noastre a mai sus scrisului noi Ștefan voevod și credința boierilor noștri: credința panului Duma, credința panului Boldur vornic, credința panului Hărman, credința panului Șteful, credința

panului Duma, și a panului Toader dela Hotiū, credința panului Eremia dela Neamț, credința panului Ciortorovschi, credința panului Șandru dela Cetatea Nouă, credința panului Călnău spătar, credința panului Isac vistier, credința panului Dumșa postelnic, credința panului Moghilă ceașnic, credința panului Frunteș stolnic, credința panului Petrică comis și credința tuturor boierilor noștri moldoveni și mari și mici.

Iar după viața noastră cine va fi domn al țării noastre, din copiii noștri sau din neamul nostru sau iarăși pe oricine îi va alege Dumnezeu să fie domn al țării noastre Moldova, acela să nu clintească dania și întărirea noastră ci să le-a întărească și imputernicească, pentrucă le-am dat și le-am întărit pentrucă și-au cumpărat pentru banii lor drepti și curați.

Iar pentru mai mare putere și întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan Tăutul logofăt să scrie și să atârne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Dragotă Tăutolovici, la Vaslui, în anul 7005<1497>, Martie 15.

După I. Bogdan, Doc. lui Ștefan cel Mare, II, p. 110—111.

Orig. slav, perg., pecete atârnată, ruptă în două.

258

1497 (7005) Martie 15, Vaslui.

† Din mila lui Dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor celor ce o vor vedea sau o vor auzi cetindu-se dacă va avea cineva nevoie, că această adevărată slugă a noastră Borcea, fiul lui Triful Borzescul, ne-a slujit nouă cu slujbă dreaptă și credincioasă. <Și> l-am miluit cu deosebita noastră milă, i-am dat și i-am întărit în țara noastră, Moldova, ocinele și cumpărăturile lui drepte: un sat anume Bețeștii în Câmpul lui Dragoș, unde este casa lui, la moară, pe care l-a cumpărat tatăl lui Trif Borzescul, dela Toader Bețea, pentru 100 de zloți tătărești, să-i fie lui dela noi uric acest sat Bețești și cu tot venitul, lui și surorii lui, Dragolea, lor și copiilor lor, la fel și nepoților lor și strănepoților lor și răstrănepoților lor și întregului lor neam cine li se va alege cel mai de aproape, neclintit niciodată în veci.

Și deasemenea am dat și am întărit slugii noastre Borcea și surorii lui Dragolea, ocina lor dreaptă, satul anume Bărbășanii, deasemenea în Câmpul lui Dragoș, pe Bistrița și jumătatea din satul Rediu. Aceste sate ce le scriem mai sus să le fie dela noi uric și copiilor lor la fel și nepoților lor și strănepoților lor și întregului lor neam cine li se va alege cel mai de aproape, neclintit niciodată în veci. Iar hotarul acestor sate să le fie după hotarul vechi, pe unde au folosit din veac.

Și la aceasta este credința domniei mele, a mai sus scrisului noi Ștefan voevod și credința preiubitului fiu al domniei mele Bogdan-Vlad și credința

tuturor boierilor noștri moldoveni, mari și mici: credința panului Duma pâr-călab, credința panului Boldur vornic, credința panului Hârman, <credința panului>¹⁾ Șteful, credința panului Duma și a panului Toader pâr-călabi de Hotin, credința panului Eremia dela Neamț, <credința panului>¹⁾ Ciortorovschi, credința panului Șandru dela Cetatea Nouă, credința panului Călnău spătar, credința panului Isac vistier, credința panului Dumșa postelnic, credința panului Moghilă ceagnic, credința panului Frunteș stolnic, credința panului Petrică comis, credința tuturor boierilor noștri moldoveni, mari și mici.

Iar pe cine va alege dumnezeu domn al țării noastre Moldova, din copiii noștri sau din frații noștri, sau din neamul nostru, sau iarăși pe oricine îl va alege dumnezeu să fie domn al țării noastre <acela>¹⁾ să nu-i cîltimească dănia și întărirea noastră, ci să i-o împuțernicească.

Și spre mai mare putere, am poruncit credinciosului nostru pan Tăutul logofăt să scrie și să atârne pecetea noastră la această care a noastră.

Scris la Vaslui, în anul 7005 <1497>, Martie 15.

A scris Șandru Cârje.

După I. Bogdan, Doc. lui Ștefan cel Mare, II, p. 112—113.
Orig. slav, perg., pecete atârnată, ruptă.

259

1497 (7005) Martie 15, Vaslui.

Cu mila lui dumnezeu, noi Ștefan voevod, *domnu* țării Moldovei. Facem știre cu această care a noastră, tuturor cine va vedea-o, sau cetîndu-o va auzi, avînd trebuință, precum că au venit, înaintea domniei noastre și înaintea tuturor boierilor noștri, celor mari și celor mici, Marina, fată, a lui Mihul Berescu și din luna voia ei, de nimeni silită, nici asuprită, și-au vîndut dreapta ei ocină, după uricul ei vechiu, ce are dela bătrînul moșul nostru Alexandru domn, o poeză drept împotriva Bereștilor, peste Tazlău, la gura Strâmbei și cu bălți și cu loc de moară la Tazlău, ori unde și-ar putea să-și facă moară o altă poiană în vârful Strâmbei, anume Runcul, cu toate poenile. Deci, au vîndut ea acele poene și bălți și loc de moară la Tazlău, lui popa Stroe, pentru 202 zloți tătărești, cu bani gata, că să-și facă sat și moară și dîndu-i, popa Stroe au plătit toți acei bani mai sus arățați, 202 zloți tătărești, la mîna Marinei, fetei a lui Mihul Berescul, cu bani gata, înaintea domniei noastre și înaintea tuturor boierilor noștri ai Moldovei, celor mari și celor mici.

Deci, vîzînd și domnia noastră, după bună voia lor tomeală și plată deplină, că au plătit popa Stroe la mîna Marinei fetei a lui Mihul Berescul, 202 zloți tătărești, bani gata, pentru aceia și domnia noastră au întărit și au

¹⁾ lipsă în orig.

dat lui popa Stroe acele poeni și bălți și loc de moară la Tazlău, ca să-i fie dela noi uricul și cu tot venitul, să-i fie lui și fiilor lui și nepoților lui și la tot neamul lui, cine a fi lui mai de aproape, neclintit, în veci.

Iar hotar-cul a celor poeni și bălți și loc de moară, ce sânt împotriva Bereștilor, peste Tazlău, la gura Strâmbei, să-i fie lui hotar, începându-se din gura Strâmbei, unde cade în Tazlău și de acolo apucă Tazlăul spre deal, până la gura Topliței și de acolo pe Toplița în sus și de acolo drept la Cernu și de acolo pe Cernu în sus până la Pustină și de acolo deasupra Strâmbei și de acolo în jos, până la gura Strâmbei. Aceasta este tot hotarul.

Și asupra acesteia este credința domniei noastre și credința preiubitului fiului nostru, Bogdan-Vlad și tuturor boierilor noștri de Moldova, celor mari și celor mici.

Și după viața noastră, ine va fi domn la pământul nostru, din fiii noștri, sau din neamul nostru, sau pe cine-i va alege dumnezeu ca să fie domn în Moldova, ca să nu strice această danie a noastră și întăritură, ci să-i mai întăriască, fiindcă domnia noastră i-am dat și i-am întărit toate, cum s'au scris mai sus.

Și am poruncit credinciosului boierului nostru, Tăutului logofăt, ca să scrie și pecetea noastră să se spânzure la această carte a noastră.

Au scris Dragotcă, la Vaslui, în anul 7005 <1497>, Martie 15.

După sârbie s'au tălmăcit de Enache Papainopolo, polcovnicul postelniciei.

După M. Costăchescu, Doc. Moldovenești dela Ștefan cel Mare, p. 218-219.
Trad. rom.

260

1497 (7005) Martie 15, <Vaslui>.

7005 <1497>, Martie 15. Hrisovul sârbesc, cu tălmăcire lui, a domnului Ștefan voevod, întăritori pe giurătași de sat Dimeștii, fiilor lui Ilciul, ci sânt pe apa Sărețului, în ținutul Tecuciului.

După M. Costăchescu, Doc. Moldovenești dela Ștefan cel Mare, p. 221.
Rezumat rom.

261

1497 (7005) Martie 15 <Vaslui>.

7005 <1497>, Martie 15. Suret di pe ispisocul domnului Ștefan voevod, arătător hotarilor Hocenii.

După M. Costăchescu, Doc. Moldovenești dela Ștefan cel Mare, p. 222.
Rezumat rom.

1497 (7005) Martie 16, Vaslui.

† Din mila lui Dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor, celor ce o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că a venit înaintea noastră și înaintea tuturor boierilor noștri moldoveni, mari și mici, Stana, fiica lui Mic Opinteală, de a ei bună voie, nesilită de nimeni, nici asuprită și a vândut dreapta sa ocină din uricul tatălui ei, Mic Opinteală, un sat pe Ierovăț, anume Ionășeștii, unde a fost jude Ioanăș. Și a vândut acest sat slugii noastre, Ivan, pentru 120 zloți tâtărești. Și s'a sculat sluga noastră Ivan și a plătit toți acești bani, 120 zloți, în mâna Stanii, fiica lui Mic Opinteală, înaintea noastră și înaintea boierilor noștri.

Deci noi văzând buna lor voie și tocmeala dintre ei și plata deplină, noi deasemenea și dela noi am dat și am întărit slugii noastre, Ivan, acest sat spus mai înainte pe Ierovăț, anume Ionășeștii, unde a fost jude Ioanăș, ca să-i fie dela noi uric cu tot venitul, lui și copiilor lui și nepoților lui și strănepoților lui și răstrănepoților lui și întregului lui neam, care i se va alege cel mai de aproape, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acestui sat mai sus scris să-i fie din toate părțile după vechiul hotar, pe unde au folosit din veac.

Iar la acesta este credința domniei noastre, a mai sus scrisului, noi Ștefan voevod, și credința preaiubitului meu fiu, Bogdan-Vlad, și credința boierilor noștri: credința panului Duma, credința panului Boldor vornic, credința panului Hărman, credința panului Șteful, credința panului Duma și a panului Toader cei de Hotin, credința panului Eremia de Neamț, credința panului Șandru de Cetatea Nouă, credința panului Clănău spătar, credința panului Isaac vistier, credința panului Dumșa postelnic, credința panului Moghila ceașnic, credința panului Frunteș stolnic, credința panului Petrica comis, și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, și mari și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, Moldova, dintre copiii noștri sau din neamul nostru, sau iar pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al țării noastre, acela să nu-i clintească dania și întărirea noastră, ci să-i întărească și să-i imputernicească, pentru că i-am dat și i-am întărit fiindcă și-a cumpărat pe banii lui drepti și curați.

Iar pentru mai mare putere și întărire a <tuturor> ¹⁾ acestor mai sus scrise am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie și să atârne pecetea noastră de această carte a noastră.

A scris Alexa la Vaslui, în anul 7005 <1497> luna Martie 16.

După I. Bogdan, Doc. lui Ștefan cel Mare, II, p. 114—115.

¹⁾ omis în text.

1497 (7005) Martie 19, Vaslui.

† Din mila lui Dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor celor ce o vor vedea sau o vor auzi cetîndu-se, că au venit înaintea noastră și înaintea tuturor boierilor noștri moldoveni mari și mici, slugile noastre Nechita și fratele lui Giurgiu și sora lor Dobra, fiii lui Dan, nepoții lui Stan Hădărău, de bună voia lor, de nimeni nesiliți, nici asupriți și au vîndut ocina lor dreaptă din uricul drept și propriu, din uricul bunicului lor Stan Hădărău, un sat pe Bârlad anume Hădărăeștii și moară în Bârlad. Și au vîndut acest sat slugii noastre Toader Dumbravă și femeia lui, Mușa, pentru 200 de zloți tătărești.

Și s'a ridicat sluga noastră Toader Dumbravă și femeia lui Mușa și-au plătit toți acești bani mai sus scriși 200 de zloți tătărești în mâinile slugilor noastre Nechita și fratelui lui Giurgiu și surorii lor Dobra, fiii lui Dan, nepoții lui Stan Hădărău.

Iar privilegiul pe care l-au avut slugile noastre Nechita și fratele <lui> ¹⁾ Giurgiu și sora lor Dobra pe acel sat, dela Iliăș voevod și dela Ștefan voevod, cât au fost în pace, ei încă l-au dat în mâinile slugii noastre Toader Dumbravă și femeii lui Mușa, înaintea noastră și înaintea boierilor noștri.

Deci noi văzînd între ei buna voie și tocmală și plata deplină, deasemenea și dela noi am dat și am întărit slugii noastre Toader Dumbravă și femeii lui Mușa acest sat mai înainte spus Hădărăești pe Bârlad și cu moară în Bârlad, ca să-i fie dela noi uric și cu tot venitul, lor și copiilor lor și nepoților lor și strănepoților lor și răstrănepoților lor și întregului lor neam, cine li se va alege cel mai de aproape, neclintit niciodată în veci.

Iar hotarul acestui sat mai sus scris să fie după hotarul vechi pe unde au folosit din veac.

Și la acesta este credința domniei noastre a mai sus scrisului noi Ștefan voevod și credința preaiubitului fiu al domniei mele Bogdan-Vlad și credința boierilor noștri: credința panului Duma, credința panului Boldur vornic, credința panului Hărman, credința panului Șteful, credința panului Duma și panul Toader pîrcălabi de Hotin, credința panului Eremia dela Neamț, credința panului Ciortorovschi, credința panului Șandru dela Cetatea Nouă, credința panului Călnău spătar, credința panului Isac vistier, credința panului Dumșa postelnic, credința panului Moghilă ceașnic, credința panului Frunteș stolnic, credința panului Petrică comis și credința tuturor <boierilor> noștri moldoveni, mari și mici.

Iar după viața noastră cine va fi domn al țării noastre, din copiii noștri sau din neamul nostru, sau iarăși pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn

¹⁾ lipsă în orig.

al țării noastre Moldova, acela să nu-i clintească dania și întărirea noastră, ci să i-o întărească și împuternicească deoarece i-am dat și i-am întărit pentrucă și-au cumpărat pentru banii lor drepti.

Iar pentru mai mare putere și întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan Tăutul logofăt, să scrie și să atârne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Sandru Cârjevici, la Vaslui, în anul 7005 <1497> luna Martie 19.

După I. Bogdan, Doc. lui Ștefan cel Mare, II, p. 116-117.

Orig. slav, perg., pecețe pierdută.

O trad. rom. din 1820 la Arh. St. Iași, CDXVIII/2.

264

1497 (7005) Martie 20, Vaslui.

† Din mila lui Dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor, care o vor vedea sau o o vor auzi citindu-se, că au venit înaintea noastră și înaintea boierilor noștri moldoveni, mari și mici, Drăgălina, fiica Nastei, și nepoata ei de soră Tudora, fiica Vasilisii, nepoatele lui Nan clucer, de a lor bună voie, nesiliite de nimeni, nici asuprite și au dat dreapta lor ocină din dreptul și propriul lor uric, din uricul bunicului lor Nan clucer, jumătate din satul pe Polocine, anume jumătate din Crainicești, partea de jos și jumătate din moară verilor lor slugii noastre pan Ilea comis și surorii lui, Anca, și nepoatei lor de frate, Măria.

Deci, noi văzând buna lor voie și buna lor danie între ei, pe care au dat-o de bună voia lor, noi deasemeni și dela noi am dat și am întărit slugii noastre, pan Ilea comis și surorii lui, Anca, și nepoatei lor de frate, Măria, această jumătate spusă, mai înainte din satul pe Polocine, anume jumătate din Crăinicești, partea de jos și cu jumătate din moară, să le fie și dela noi uric și cu tot venitul lor și copiilor lor deopotrivă și nepoților lor și strănepoților lor și răstrănepoților lor și întregului lor neam, care li se va alege cel mai de aproape, neclintit niciodată în veci.

Și iar întru aceea, în acelaș ceas, deasemenea a venit înaintea noastră și înaintea boierilor noștri moldoveni, aceeași Drăgălina, mai sus scrisă fiica Nastei, nepoata lui Nan clucer, tot de a ei bună voie, neclintită de nimeni, nici asuprită, și a dat ea singură din partea ei și din dreapta și din propria ei ocină, din uricul ei drept, din uricul bunicului ei Nan clucer, jumătate de seliște, tot pe Polocine, anume jumătate din Găleşti, unde a fost Mic Gălescul, partea de sus. Și a dat deasemeni slugii noastre, pan Ilea comis, în afară de sora lui Anca, și de nepoata lui de frate, Măria.

Deci, noi văzând între ei buna lor voie și dania ei de bună voie, pe care ea i-a dat-o de bună voia ei, noi de asemeni și dela noi am dat și am întărit slugii noastre, pan Ilea comis, această jumătate de seliște spusă mai înainte

pe Polocine, anume jumătate din Găleşti, unde a fost Mic Gălescul, partea de sus, ca să-i fie dela noi uric și cu tot venitul, lui și copiilor lui și nepoților lui și strănepoților lui și răstrănepoților lui și întregului lui neam, care i se alege cel mai de aproape, neclintit niciodată în veci.

Iar hotarul acestei jumătăți de sat, care e pe Polocine, anume jumătate din Crăinești, partea de jos, să fie din partea Drăgălinii, începând dela pârăul lui Stoian, apoi drept peste un pisc apoi peste Polocine și mai sus de o fântână apoi la vârful dealului la o groapă și la un stâlp, de colo drept la doi meri, iar din alte părți după hotarul vechi pe unde au folosit din veac.

Iar hotarul acestei jumătăți de seliște mai sus scrisă, tot pe Polocine, anume jumătate din Găleşti, unde a fost Mic Gălescul, partea de sus, să fie din tot hotarul jumătate, iar după hotarul vechi, pe unde au folosit din veac.

Iar la acesta este credința domniei noastre, a mai sus scrisului, noi Ștefan voevod, și credința preafubitului fiu al domniei mele, Bogdan-Vlad, și credința boierilor noștri: credința panului Duma, credința panului Boldor vornic, credința panului Hârman, credința panului Șteful, credința panului Duma și a panului Toader părcălabi de Hotin, credința panului Erenia de Neamț, credința panului Ciortorovschi, credința panului Șandru dela Cetatea Nouă, credința panului Călnău spătar, credința panului Isac vistier, credința panului Dumșa postelnic, credința panului Moghila ceașnic, credința panului Fruntes stolnic, credința panului Petrică comis, și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, mari și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, dintre copiii noștri, sau din neamul nostru, sau iar pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al țării noastre Moldova, acela să nu-i clintească dania noastră, ci să-i întărească și să-i împuternicească, pentrucă i-am dat și i-am întărit pentru dreapta și credincioasa lui slujbă și pentrucă este dreaptă danie a lui.

Iar pentru mai mare putere și întărire tuturor aceloră mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie și să atârne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Șandru Cârjevici la Vaslui, în anul 7005 <1497> luna Martie 20.

Acad. R.P.R. CXXXIV/86.

Orig. slav, perg., pecete atârnată, căzută.

265

1497 (7005) Martie 20, Vaslui.

† Din mila lui Dumnezeu, noi Ștefan voevod domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor, celor ce o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că au venit înaintea noastră și înaintea boierilor noștri moldoveni mari și mici sluga noastră, Sima și sora lui, Mușa și nepotul lor de

frate, Buda și vărul lui, Avram și iarăși vara lui, Stana, toți nepoții lui Crețul dela Ialan de bună voia lor, nesiliți de nimeni nici asupriți și au vândut dreapta lor ocină, din uricul lor drept și propriu, din uricul și vislujenia bunicului lor, Crețul dela Ialan, un sat, la gura Ialanului, anume Rădenii și cu iezerul care este la gura Ialanului. Aceasta au vândut credinciosului nostru pan, Mihul medelniciar, pentru 200 zloți tătărești.

Și s'a sculat credinciosul nostru pan, Mihul medelniciar și a plătit deplin toți acești bani mai sus scrși, 200 zloți tătărești, în mâinele slugii noastre, Sina și a surorii lui, Mușă, și a nepotului lor de frate, Buda și a vărului lui, Avram și iarăși a verii lui, Stana, nepoții lui Crețul dela Ialan, înaintea noastră și înaintea boierilor noștri.

Deci noi văzând bună voia lor între dâșii și tocmeca și plata deplină și noi de asemenea am dat și dela noi și am întărit credinciosului nostru pan, Mihul medelnice, acest sat mai înainte zis, care este la gura Ialanului, anume Rădenii și cu iezerul care este la gura Ialanului, ca să-i fie lui dela noi uric și cu tot venitul, lui și copiilor lui și nepoților lui și strănepoților lui și răstrănepoților lui și întregului lui neam cine i se va alege cel mai de aproape neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acestui sat mai sus scris, care este la gura Ialanului, anume Rădenii să fie din toate părțile, după hotarul vechi, pe unde din veac au folosit.

Și la aceasta este credința domniei noastre a mai sus scrisului noi Ștefan voevod și credința preaiubitului fiu al domniei mele, Bogdan Vlad și credința boierilor noștri: credința panului Duma părcălab, credința panului Boldor vornic, credința panului Hărman, credința panului Șteful, credința panului Duma și a panului Toader, părcălabi de Hotin, credința panului Eremia, părcălab de Neamț, credința panului Andreico Ciortorovschî, credința panului Șandro, părcălab de Cetatea Nouă, credința panului Călnău spătar, credința panului Isac vistier, credința panului Dumșa postelnic, credința panului Moghilă ceașnic, credința panului Frunteș stolnic, credința panului Petrică comis și credința tuturor boierilor noștri moldoveni mari și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, din copiii noștri sau din neamul nostru sau iarăși pe ori cine îl va alege Dumnezeu să fie domn al țării noastre Moldova, acela să nu le clinească dania și întărirea noastră, ci să le întărească și să le împuternicească, pentru că i-am dat și i-am întărit, pentru dreapta și credincioasa lui slujbă și pentru că el și-a cumpărat, pentru banii săi drepti.

Iar pentru mai mare putere și întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt să scrie și să atârne pecetea noastră de această carte a noastră.

A scris Șandru Cârje, la Vaslui, în anul 7005 (1497) luna Martie 20.

Acad. R.P.R., ms. 5234, f. 194-196.

Copie slav.

1498 (7006) Aprilie 11.

« Un ispisoc sârbesc dela Ștefan voevod, din veceat 7006 <1498> April 11, scriind într'acel ispisoc, talmăcit de Cheșcu uricariul, precum au venit înaintea domnului și a toată boerimea, carele sunt puse și numele a toți boerilor, Stanca și frate-său Petre Hâra, feciorii Stanei, și de a lor bună voe ș'au împărțit între dânșii patru sate, anume Sărățenii și Dragomăneștii și Spinenii și Lățeștii, și li s'a venit: Stancăi două sate, anume Lățeștii și Sărățenii, iar frăține-său Petre Hâra i s'au venit Dragomăneștii și Spinenii ».

După I. Bogdan, Doc. lui Ștefan cel Mare, I, p. 353.

1498 (7006) Septembrie 24, Suceava.

† Din mila lui dumnezeu, noi Ștefan voevod domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că pe această adevărată Vasulca, fiica lui Romașco, nepoata lui Drăgoi, femeia lui Stanciu aurar, am mihiit-o cu deosebita noastră milă, i-am dat și i-am întărit în țara noastră, Moldova, dreapta ei ocină și dedină, satele anume Drăgoeștii... ¹⁾ și Lucăceștii și Boteștii și Căcăcenii.

Toate aceste mai sus scrise să-i fie dela noi urie și cu tot venitul, ei și copiilor ei și nepoților ei și strănepoților ei și răstrănepoților ei și întregului ei neam, care i se va alege cel mai de aproape, neclintit niciodată în veac.

Iar hotarul acestor sate mai sus scrise anume: Drăgoeștii... ¹⁾ și Lucăceștii și Boteștii și Căcăcenii, să le fie din toate părțile după hotarul vechi pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credința domniei noastre a mai sus scrisului, noi Ștefan voevod, și credința preaiubitului fiu al domniei mele, Bogdan voevod, și credința boierilor noștri: credința panului Duma părcălab, credința panului Boldor vornic, credința panului Hârman, credința panului Șteful, credința panului Duma Brudur, credința panului Toader și a panului Negrilă părcălabi de Hotin, credința panului Eremia și a panului Dragoș părcălabi de Neamț, credința panului Șandru părcălab de Cetatea Nouă, credința panului Luca Arbure portar de Suceava, credința panului Călnău spătar, credința panului Isac vistier, credința panului Dumșa postelnic, credința panului Moghilă ceașnic, credința panului Fruntes stolnic, credința panului Petrică comis, și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, mari și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, dintre copiii noștri sau din neamul nostru, sau iar pe oricine îl va alege dumnezeu să fie domn al țării noastre, Moldova, acela să nu-i clintească dania și întărirea noastră, ci

¹⁾ loc tălat în orig.

să-i întărească și să-i imputernicească pentrucă i-am dat și i-am întărit, fiindcă este ocina și dedina ei dreaptă.

Iar pentru mai mare putere și întărire tuturor acestor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie și să atârne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Ion Popovici la Suceava, în anul 700<6> ¹⁾ <1498> luna Septembrie 24 zile.

<Pe verso însemnare din sec. XVIII>; Drăgoeștii, Lucăceștii Botieștii și Căcăciunii la Sociava.

Acad. R.P.R., LXXXV/48.

Orig. slav, perg., pecete atârnată, căzută.

268

<1499>.

† Din mila lui Dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor, care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se că pe aceste adevărate, Tașea, fiica lui Petru Dărman, și pe Vusca, fiica Nastasiei, nepoatele lui Stoian, fiul lui Dărman, le-am miluit cu deosebita noastră milă și le-am dat și le-am întărit în țara noastră, Moldova, dreapta lor ocină, care ocină a fost a hunicului lor, Stoian, fiul lui Dărman, trei <sate, un sat pe> ²⁾ Suceava, anume Dărmănești²⁾ și al doilea sat pe Prut, anume²⁾ și al treilea <sat> ¹⁾ pe Jijia anume Dărmănești.

Acestea toate mai sus scrise să le fie dela noi uric și cu tot venitul, lor și copiilor lor și nepoților lor și strănepoților lor și răstrănepoților lor și întregului lor neam, care li se va alege cel mai de aproape, neclintit niciodată în veci.

Iar hotarul acestor sate mai sus scrise să le fie din toate părțile cu toate hotarele lor vechi, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus scrisului, noi Ștefan voevod și credința preniubitului fiu al domniei mele, Bogdan voevod, și credința boierilor noștri: credința panului Duma, credința panului Boldur vornic, credința panului Hărman, credința panului Șteful, credința panului Duma Brudur, credința panului Toader și <a panului> Negrilă părcălabi de Hotin, credința panului Eremia și a panului Dragoș părcălabi de Neamț, credința panului Șandru părcălab de Cetatea Nouă, credința panului Luca Arbure portar de Suceava, credința panului Călnău spătar, credința panului Isac vistier, credința panului Dumșa postelnic, credința panului Moghilă ceașnic, credința panului Frunteș stolnic, credința panului Petrică comis, și credința tuturor boierilor noștri moldoveni și mari și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, Moldova, dintre copiii noștri sau din neamul nostru, sau iar pe oricine îl va alege Dumnezeu să

¹⁾ loc rupt în orig.

²⁾ loc ilizibil în orig.

fie domn al țării noastre, Moldova, acela să nu le clinească <dania și întărirea noastră, ci să le> ¹⁾ întărească și să le împuternicească, pentrucă le-am dat și le-am întărit, fiindcă este ocina lor dreaptă.

Iar pentru mai mare <putere>.....

Acad. R.P.R., XL/16.

Orig. slav, perg., rupt, pecete atârnată, căzută.

269

1499 (7007) August 15, Suceava.

† Din mila lui Dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor, care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că a venit înaintea noastră și înaintea tuturor boierilor noștri moldoveni, mari și mici, Oliușca de a ci bună voie, nesilită de nimeni, nici asuprită, și a vândut dreapta ei ocină din uricul ei drept, a treia parte din satul Costești la gura Ciuhurului, unde cade în Prut, partea din mijloc, pe care i-o dăruiseră tot înaintea noastră sluga noastră, Iurie Braevici, fiul lui Boris Braevici și nepoatele lui de soră, Marina și Nastea, și verii lor, Ivanco și surorile lui, Nastea, Fădora și Anușca, fiii lui Ivașco, și deasemenei altă Nastea, fiica Oliușcăi. Și a vândut această a treia parte din sat slugii noastre Efrem, pentru 200 zloți tătărești.

Și s'a sculat sluga noastră Efrem și a plătit toți acești bani mai sus scrise, două sute zloți tătărești, în mâna Oliușcăi.

Și privilegiul pe care l-a avut Oliușca tot dela noi pentru această a treia parte din mijloc din satul Costești la gura Ciuhurului, unde cade în Prut, pe care l-a avut ea de danie dela aceștia mai sus scrise, ea l-a dat în mâna lui Efrem, înaintea noastră și înaintea boierilor noștri.

Deci, noi văzând buna lor voie și tocmeală dintre ei și plata deplină, noi deasemenei și dela noi am dat și am întărit slugii noastre Efrem această a treia parte din mijloc spusă mai înainte din satul Costești la gura Ciuhurului, unde cade în Prut, ca să-i fie dela noi uric și cu tot venitul, lui și copiilor lui și nepoților lui și strănepoților lui și răstrănepoților lui și întregului lui neam, care i se va alege cel mai de aproape, neclintit niciodată în veci.

Iar hotarul acestei a treia părți din mijloc din satul Costești, care este la gura Ciuhurului, unde cade în Prut, să fie din tot hotarul a treia parte, iar din alte părți după hotarul vechiu, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus scrisului, noi Ștefan voevod, și credința preaiubitului fiu al domniei mele, Bogdan voevod, și credința boierilor noștri: credința panului Duma părcălab, credința panului

¹⁾ loc rupt în orig.

Boldor vornie, credința panului Hârman, credința panului Șteful, credința panului Duma Brudur, credința panului Toader și a panului Negrilă păcălabi de Hotin, credința panului Eremia și a panului Dragoș păcălabi de Neamț, credința panului Șandru păcălab de Cetatea Nouă, credința panului Luca Arbure portar de Suceava, credința panului Călnău spătar, credința panului Isac vistier, credința panului Dumșa postelnic, credința panului Moghilă ceșnic, credința panului Fruntes stolnic, credința panului Petrică comis, și credința tuturor boierilor noștri moldoveni și mari și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, Moldova, dintre copiii noștri sau din neamul nostru sau iar pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al țării noastre, Moldova, acela să nu-i clinească dania și întărirea noastră, ci să-i întărească și să-i imputernicească, pentru că i-am dat și i-am întărit pentru dreapta lui slujbă, și pentru că și-a cumpărat pe banii lui drepti.

Iar pentru mai mare putere și întărire tuturor acestora mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie și să atârne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Matei la Suceava, în anul 7007 <1499> luna August 15.

Acad. R.P.R., Peceți, nr. 246.

Orig. slav, perg., pecete atârnată.

270

1499 (7007) <August-Septembrie> 25, Suceava.

† Din mila lui Dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. <Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor, care o vor vedea sau >) o vor auzi citindu-se, că au venit înaintea noastră și înaintea tuturor boierilor noștri moldoveni, <sluga >) noastră, Danciul Pleșa și sora lui, Neaga, <..... >) de a lor bună voie nesiliți de nimeni nici >) asupriți, și au vândut dreapta lor ocină din dreptul lor uric, un sat pe Bârlad anume Onțești. Și au vândut acest sat slugii noastre Lupe Cheșeanul pentru <60 >) zloți <tătărești. Și s'a sculat >) sluga noastră Lupe Cheșeanul, și a plătit toți <acești >) bani mai sus scriși 60 zloți tătărești, în mâna slugii noastre Danciul Pleșa și a surorii <lui, Neaga>, fiii lui Petru Pleșa, <nepoții lui Toma, înaintea noastră și înaintea boierilor noștri. Iar >) amândouă privilegiile pe care le-a avut unchiul lor Toma pentru acest sat Onțești dela unchiul nostru, Ștefan voevod, le-au dat în mâna slugii noastre <Lupe Cheșeanul >) înaintea noastră și înaintea <boierilor noștri >) .

<Deci, noi văzând >) buna <lor >) voie și tocmeala și plata deplină, noi deasemeni și dela noi am dat și am întărit slugii noastre Lupe Cheșeanul <acest sat spus mai înainte pe Bârlad, anume Onțești..... >) ca să-i fie și dela noi uric și cu tot venitul, lui și copiilor lui și nepoților lui și străne-

¹⁾ loc șters în orig. —

poților lui și răstrănepoților lui și întregului lui neam, «care i se va alege cel mai de aproape, neclintit niciodată în veci»¹⁾).

«Iar»¹⁾ hotarul acestui sat mai sus scris pe «Bârlad, anume Onțești»¹⁾ să-i fie din toate părțile după hotarul vechiu pe unde au folosit din veac.

«Iar la aceasta este credința domniei noastre a mai sus scrisului, noi Ștefan voevod, și credința»¹⁾ preaiubitului fiu al domniei mele, Bogdan-«Vlad voevod, și credința tuturor boierilor»¹⁾ noștri: credința panului Duma pârcălab, credința panului Boldor vornic, «..... și»¹⁾ a panului Negrilă pârcălabi «de Hotin, credința panului..... și a panului»¹⁾ Dragoș, «pârcălabi de Neamț, credința panului.....»¹⁾.

.....»¹⁾ țării noastre, dintre copiii noștri «sau din neamul nostru, sau iar pe oricine îl va alege dumnezeu să fie domn al țării noastre, Moldova, acela să nu-i clinească dania și întărirea noastră, ci să-i»¹⁾ întărească și să-i împuternicească pentrucă «i-am dat și i-am întărit pentru dreapta și credincioasa lui slujbă, și pentrucă și-a cumpărat pe»¹⁾ banii «lui drepti»¹⁾.

«Iar pentru mai mare putere și întărire tuturor acestora»¹⁾ mai sus scris, am poruncit credinciosului nostru «pan, Tăutul»¹⁾ logofăt, să scrie «și să atârne pecetea noastră»¹⁾ la această carte a noastră.

A scris «Ion»¹⁾ Popovici, la Suceava, în anul 7007 «1499» luna «August — Septembrie»¹⁾ 25 zile.

Acad. R.P.R., XXXVII/3.

Orig. slav, perg., șters și rupt, pecete atârnată, căzută.

Datat din lunile anului 1499 când s'au emis și alte documente din Suceava.

271

1499 (7007) August 31, Suceava.

Cu mila lui dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn țării Moldaviei. Facem știre cu această a noastră carte tuturor cine va videa-o sau colindu-se va auzi-o, că au venit înaintea noastră și înaintea boierilor noștri a Moldaviei, mari și mici, Vasutca, fiica Cozmii, nepoată lui Șandru și lui Martin, și de bună voea sa, de nimene silită nici asuprită, au vândut a sa ocină din dreptul său uric, al moșilor ei Șandru și Martin și a tatălui său Cozmii, și din dresurice-au avut ei dela moșul nostru Alexandru voevod, un sat anume Muntenii—Scutași, unde au fost județ Itu și Șârban, acesta au vândut însăși domnii mele drept trii sute zloți tătărești.

Și sculându-mă domnica mea, am plătit toți banii deplin de sus arătați, trii sute de zloți tătărești în mâinile Vasutcăi, fiicii Cozmii, nepoatii lui Șandru și a lui Martin, înaintea boierilor noștri, cum și dresurile ce au avut Vasut-

¹⁾ loc șters și ilizibil în orig.

ca pe acel sat, ce au fost a moșilor ei a Șandruului și a lui Martin și a tatălui ei Cozmii, dela moșul nostru Alexandru voevod, deasemenea au mai dat domnia mele, înaintea boierilor noștri.

Și iarăși sculându-mă domnia mea, di bună voea noastră, am miluit și i-am dat acest sat de sus arătat, anume Muntenii-Scutași, unde au fost județ Itu și Șarban, rugătorului și duhovnicului nostru chir Vasilie, episcopului dela mitropolia de gios de la târgul Romanului, cum și dresurile ce am avut în mâinile noastre de la Vasutea, fiica Cozmii de la moșul nostru Alexandru voevod pe acel sat anume Muntenii, le-am dat toate în mâinile duhovnicului chir Vasilie, episcopul dela mitropolia de gios de la târgul Romanului, înaintea boierilor noștri să le fie lor uric în veci cu tot venitul. Iar hotarul acestui sat să fie din toate părțile pe unde au umblat din veac.

Și spre aceasta este credința domnia mele di sus arătată Ștefan voevod și credința tuturor boierilor noștri, mari și mici.

Și am poroncit credinciosului boierului nostru, giupânului Tăut logofăt, să scrie și să lege și a noastră peete la această carte a domnia mele.

S'au scris de Șandru Crișăvici în Suceava, la let 7007. Avgust 31.

S'au tâlmăcit de Andrei tâlmăciul de divan, fost mare căpitan în Eși.

După I. Bogdan, Doc. Ștefan cel Mare, II, p. 132-133.

272

1499 (7007) Septembrie 15, Suceava.

† Din mila lui Dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor celor ce vor vedea sau o vor auzi cetîndu-se, că au venit înainte noastră și înainte tuturor boierilor noștri moldoveni, mari și mici, sluga noastră Gurban, fiul lui Oană Băeșescul și nepoata lui de soră, Nastea, preoteasa popei Mișu din Baia, fiica Anușcăi și nepoți de frate ai Nastei, Mircea și sora lui, Stana, fiii lui Giurgiu Udob și deasemenea nepoata de frate a aceluiaș Gurban, Nastea, fiica lui Costea și fiul acestei Nastea, Dragotă, toții lui Oană Băeșescul, de bună voia lor, de nimeni nesiliți nici asupriți și au vândut ocina lor dreaptă din uricul lor drept, din uricul bunicului lor Oană Băeșescul și din privilegiul pe care l-a avut bunicul lor Oană Băeșescul dela bunicul nostru Alexandru voevod din cât a fost partea bunicului lor Oană în satul Băeșești, ei au vândut a treia parte din această parte din Băeșești. Și au vândut-o slugii noastre credincioase pan Giurgiu clucer de arie¹⁾ pentru trei sute de zloți tătărești.

Și intru aceasta deasemenea au venit înainte noastră și înainte tuturor boierilor noștri moldoveni aceiaș slugă a noastră mai sus scrisă, Gurban, fiul lui Oană Băeșescul și nepoata lui de soră, Nastea, preoteasa popei Mișu din Baia, fiica Anușcăi și nepoții de frate ai Nastei, Mircea și sora lui Stana, fiii lui Giurgiu Udob, deasemenea de bună voia lor, de nimeni nesiliți nici asupriți

¹⁾ « gumenic » așa în orig.

și au vândut dreapta lor ocină din uricul lor drept, din uricul bunicului lor Oană Băeșescu și din privilegiul pe care l-a avut bunicul lor Oană Băeșescu dela bunicul nostru Alexandru voevod, din cât este partea bunicului lor Oană, în satul Mălini care este dincolo de Moldova.

Și au vândut din această parte tot a treia parte din satul Mălini și cu moară pe Topolița în vadul Todoreștilor, deasemenea slugii noastre credincioase, pan Giurgiu clucer de arie¹⁾ pentru o sută de zloji tătărești. Și s'a ridicat pan Giurgiu clucer de arie¹⁾ de a plătit acești bani mai sus scriși 300 de zloji tătărești în mâinile slugii noastre Gurban, fiul lui Oană Băeșescu și nepoatei lui de soră Nastea, preoteasa popei Mihi din Baia, fiica Anușcâi și nepoților de frate ai Nastei, Mircea și sora lui Nastea, fiii lui Giurgiu Udob și deasemenea nepoților de frate ai aceluiaș Gurban, Nastei, fiica lui Costea și fiului acestei Nastea, Dragotă; și deasemenea o sută de zloji tătărești în mâinile slugii noastre mai sus scrise Gurban, fiul lui Oană Băeșescu, și nepoatei lui de soră Nastea, preoteasa popei Mihi din Baia, fiica Anușcâi și nepoților de frate ai Nastei, Mircea și sora lui, Stana, fiii lui, Giurgiu Udob, înainte noastră și înainte tuturor boierilor noștri moldoveni.

Deci noi văzând tocmeala lor de bună voie și plată deplină, deasemenea și noi dela noi am dat și am întărit slugii noastre credincioase, pan Giurgiu clucer de arie¹⁾ aceia a treia parte din satul Băeșești, mai înainte spusă, din cât a fost partea lui Oană Băeșescu și deasemenea aceasta a treia parte din satul Mălini care este dincolo de Moldova, din cât a fost partea lui Oană Băeșescu și moara pe Topolița în vadul Todoreștilor, ca să-i fie lui dela noi uric și cu tot venitul, lui și copiilor lui și nepoților lui și strănepoților lui și întregului său neam cine i se va alege cel mai de aproape, neclintit niciodată în veci.

Iar hotarul acestei mai sus scrise a treia parte din Băeșești, însă numai din sat, începe din malul Moldovei, puțin mai jos de locul de unde iese Topolița din Moldova, dela stâlp, apoi peste această Topoliță la alt stâlp, apoi peste Topolița cea mică și peste șes drept la livada lui Procop la un stâlp, de acolo prin mijlocul livezii lui Tulici, apoi la drumul ce merge la Baia la un stâlp și iarăși apoi în sus până la stâlp; apoi se întoarce îndărăt spre sat, drept la un stâlp care este în fața casei lui Ștefan, de aci la stâlpul care este în câmp apoi pe din sus de peri la stâlpul care este pe malul Moldovei. Iar hotarul în câmp, țărini și fânețe să fie a treia parte din cât a fost partea lui Oană Băeșescu.

Iar hotarul acelei părți din satul Mălini care este dincolo de Moldova să fie deasemenea a treia parte din cât a fost partea lui Oană Băeșescu și după hotarul vechi pe unde au folosit din veac.

Și la aceasta este credința domniei noastre a mai sus scrisului noi Ștefan voevod și credința preiubitului fiu al domniei mele, Bogdan voevod și credința boierilor noștri: credința panului Duma părcălah, credința panului Boldur

¹⁾ • gumentic • așa în orig.

vornic, credința panului Hărman, credința panului Șteful, credința panului Duma Brudur, credința panului Toader și a panului Negrilă părcălabi de Hotin, credința panului Eremia și a panului Dragoș părcălabi de Neamț, credința panului Șandru părcălab de Cetatea Nouă, credința panului Luca Arbure portar de Suceava, credința panului Călnău spătar, credința panului Isac vistier, credința panului Dumșa postelnic, credința panului Moghilă ceașnic, credința panului Frunteș stolnic, credința panului Petrică comis și credința tuturor boierilor noștri moldoveni și mari și mici.

Iar după viața noastră cine va fi domn al țării noastre din copiii noștri sau din neamul nostru, sau iarăși pe ori cine îl va alege Dumnezeu să fie domn al țării noastre, Moldova, acela să nu-i clinească dania noastră ci să i-o întărească și împuternicească, pentru că i-am dat și i-am întărit pentru slujba lui dreaptă și pentru că și-a cumpărat pentru banii lui drepti.

Iar pentru mai mare putere și întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan Tăutul logofăt să scrie și să atârne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Matei, în Suceava, în anul 7007 <1499> luna Septembrie 15.

Mănăstirea Dragomirna sub dată.

Orig. slav, perg., pecete căzută.

O fotocopie la Acad. R.P.R., Filiala Iași.

273

1499 (7007) Septembrie 18.

Pe Roveăuți pe Prut.

Leccat 7007 <1499> Sept. 18.

Noi Ștefan v<oc>voda. Iată acesta adivărat<ă> sluga noastră Feodor Iuriș și frate-său Cotia, nepot Marușcăi fetii lui Palco slujindu-ni noao cu dreptati și vâdzind a lui driaptă și credincioasă¹⁾ slujbă cătră noi, l-am miluit în pământul nostru a Moldovii, i-am dat și i-am întărit pe a lui driaptă ocin<ă> și moșii anumi giumătat<e> de satul Roveăuții pe Prut. Acesta di mai sus scris ca să-i fii dila domniia me driaptă ocin<ă> și moșii și uric di'ntăritură cu tot venitul, nestricat niciodin<ă>oară în veeli, lui și ficiilor și nipoților și strănipoților și răstrănipoților și a tot niamul căt să va alige mai de aproape.

Iar hotarul ea să fii din toati <părțile> pe hotarul vechi, pe undi de veci au îmblat.

Și'ntru aceasta credința boierilor domniii mel<e> dumnafor: Tăutul log<o>f<ă>t, Duma părcălab, Boldur²⁾ vornic, Gherman³⁾ și Șteful, Duma Brudur⁴⁾, Toadir, Negrilă părcălab de Hotin, Erimii și Dragoș părcălabi

¹⁾ În text «Incredințată».

²⁾ În text «Hărbor».

³⁾ În loc de Hărman.

⁴⁾ În text Brudăr.

de Niamțu, Siandre părcălabul Cetății Nao, Luca Arburi portâr Sucevii, Clănău spătar, Isac vistier, Dumșa postelnic, Movila părcarnic, Frunteș stolnic, Petrica comis.

Arh. St. Buc., Codexen Asachi ms. 629, f. 32.

Trad. rom. din prima jumătate a sec. XVIII.

274

1499 (7007) Septembrie 22.

Ispisoc dela Ștefan vodă (cat 7007 <1499> Săptămînce 22.

Facem știri cu această carte a noastră tuturor cui pre dânsa ar căuta sau citind vor asculta. Iată această adevărat sluga noastră () nepoții Staținii, l-am miluit dintru a noastră osăbită milă, i-am dat și i-am întărit în pământul nostru a Moldovii cu doao sate supt codru anume Cervaciinții și alt sat anume Șarba și moara cari-i în Ivancicăuți ca să o niibă.

Ion Grama l-am scris.

După Acte Moldovenești din anii 1426—1502, p. 74 (București, 1947).

275

1499 (7007) Noembrie 14, Hârlău.

† Din mila lui dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor, care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că această adevărată slugă și boier al nostru credincios, pan Duma Brudur, ne-a slujit drept credincios.

Deaceia, noi văzând dreapta și credincioasa lui slujbă către noi, l-am miluit cu deosebită noastră milă și i-am dat și i-am întărit dela noi în țara noastră Moldova, jumătate din satul pe Bârlad, la Olteni, anume Tăpeștii, partea de jos și a partea parte din iezarul anume dela Lozova²⁾. Acestea toate mai sus scrise să-i fie dela noi uric și cu tot venitul, lui și copiilor lui și nepoților lui și strănepoților lui și răstrănepoților lui și întregului lui neam care i se va alege cel mai de aproape, neclintit în veci.

Iar hotarul acestei jumătăți de sat să fie din tot hotarul jumătate, iar din alte părți, după hotarul vechin pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus scrisului noi Ștefan voevod, și credința preiubitului fiu al domniei mele, Bogdan voevod, și credința boierilor noștri; credința panului Duma, credința panului Boldor vornic, credința panului Șteful, credința panului Toader și a panului Toader și a panului Negriță părcălabi de Hotin, credința panului Eremia și a panului Drăgoșe părcălabi de Neamț, credința panului Șandru de Celatea Nouă, credința panului Luca Arbure portar de Suceava, credința panului Clănău spătar, credința panului Isac vistier, credința panului Dumșa postelnic, credința panului

¹⁾ Aceste paranteze există întocmai, cu spațiul alb în trad.

²⁾ loc șters în orig.

Moghilă ceașnic, credința panului Frunteș stolnic, credința panului Petrică comis și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, mari și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, dintre copiii noștri sau din neamul nostru, sau iar pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al țării noastre, Moldova, acela să nu-î cîltimească dania și întărirea noastră, ci să-î întărească și să-î împuternicească, pentrucă i-am dat și i-am întărit pentru dreapta și credincioasa lui slujbă.

Iar pentru mai mare putere și întărire tuturor acestora mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie și să atârne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Șandru Cârjevici la Hârlău, în anul 7007 (1499) luna Noembrie 14.

Acad. R.P.R., LXIV/9.

Orig. slav, perg., pecete atârnată, căzută.

276

1499 (7007) Noembrie 15, Hârlău.

Din mila lui Dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor celor ce o vor vedea sau o vor auzi cetîndu-se că domnia noastră din bună voia noastră cu inimă curată și luminată, am socotit că este bine și am făcut pentru pomenirea sfîntărașilor înaintașilor noștri, a străbunilor noștri și a părinților noștri și pentru sănătatea și mîntuirea noastră, am dat și am întărit sfîntei noastre mînaștiri dela Moldovița, unde este hramul bunei vestiri a sfîntei noastre stăpîne, născătoarei de Dumnezeu și pururea fecioarei Maria, dania strămoșilor noștri, un sat în țara noastră, Moldova, anume satul Vaculinți și unde a fost Zărna¹⁾ sub codru, apoi un sat Sașii²⁾ pe Costina, satul pe Moldova, la vărsarea Moldoviței și vama dela Moldovița. Toate aceste mai sus scrise să fie sfîntei noastre mînaștiri dela noi uric cu tot venitul, neclintit, niciodată în veci.

Iar hotarul acestor sate mai sus numite să fie pe unde au folosit din veci.

Iar la aceasta este credința domniei noastre a mai sus scrisului, noi Ștefan voevod și credința preaiubitului fiu al domniei mele, Bogdan voevod și credința boierilor noștri: credința panului Duma, credința panului Boldor vornic, credința panului Șteful, credința panului Duma Brudur, credința panului Toader și a panului Negrilă părcălăbi de Hotin, credința panului Ieremia și a panului Dragoș părcălăbi de Neamț, credința panului Șandru dela Cetatea Nouă, credința panului Luca Arbure portar de Suceava, credința panului Clănău spătar, credința panului Isac vistier, credința panului Dumșa postelnic, credința panului Moghilă ceașnic, credința panului Frunteș stolnic, credința panului Petrică comis și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, mari și mici.

¹⁾ La Wickenhauser, greșit: « Săran ».

²⁾ La Wickenhauser, greșit: « Săsu ».

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, dintre copiii noștri, sau din neamul nostru, sau iarăși pe oricine va alege Dumnezeu să fie domn al țării noastre, Moldova, să nu clinească dania și întărirea noastră sfintei noastre mănăstiri, ci să-i întărească și să-i împuternicească. Iar cine s'ar încumeta să clinească această danie și întărire a noastră, acela să fie blestemat de domnul Dumnezeu și mântuitorul nostru Isus Hristos, de preacurata lui maică, de sfinții patru evangheliști de sfinții doisprezece apostoli fruntași, de treisute optsprezece sfinți părinți dela Niceia și de toți sfinții și să aibă parte cu Iuda și cu blestematul Arie.

Iar pentru mai mare putere și întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt să scrie și să atârne pecetia noastră de această carte a noastră.

A scris <Șandru Câr> ¹⁾jevici, la Hârlău, în anul 7007 <1499> Noembrie 15.

După F. A. Wickenhauser: Die Urkunden des Klosters Moldowiza. Viena, 1862, p. 72-73.

Trad. germană după orig. slav.

277

1499 (7007) Noembrie 17, Hârlău.

Suret de pe ispisoc sîrbesc dela Ștefan v<oe>vod, din vîleat 7007 <1499> Noemvrie 17.

Facem înștiințare cu această carte a noastră, tuturor cine pe dânsa va căuta, sau cetîndu-să va auzi, precum au venit, înainte noastră și înainte boiărilor noștri, Mărușca, giupineasa lui Ivan potropopa, fata Nastii, nepoata Costii Stravici, de a ei bună voe, de nime silită, nici asuprită, și au vîndut a sa dreaptă ocină, din uricul moșului său, Costii Stravici și dresul ce-au avut moșul ei, Costea Stravici, dela moșul nostru, Alexandru voevod, un sat pe Sirca anume Străvicenii, din gios de Mădărjaca, aceea au vîndut acel sat slugii noastre, lui Ivan și fimeii sale, Fedii, drept 150 zloț<i> tătărești.

Și s'au sculat sluga noastră, Ivan și fimeea lui, Feda și au plătit deplin acci de mai sus scriși<> bani, 150 zloț<i> tătărești, în mînule Marușcâi, giupinesii lui Ivan potropopa, fetii Nastii, nepoatei Costii Stravici, dinainte noastră și dinainte boiărilor noștri.

Deci noi, văzînd între dînșii de bună voe tocmeală și plată deplin, așj-derea și dila noi am dat și am întărit slugii noastre lui Ivan și fimeii sale, Fedii pe acel de mai sus zis sat pe Sirca anume Străvicenii, din gios de Mădărjaca, ca să fie lor de la noi uric și cu tot venitul, lor și feciorilor lor și nepoților și strănepoților lor și a tot neamul lor, ce să va alege mai aproape, *nestricat* nicio-dată, în véci.

Iar hotarul celui de mai sus zis sat să fie despre toate părțile după hotarale cele vechi, pe unde au umblat din vechi.

¹⁾ La Wickenhauser, omis.

Iar dresurile ce-au avut Mărușca, fata Nastii, ce au fost a moșului ei, a Costii Stravici, dela moșul nostru, Alexandru voevod, acele dresuri ea le-au fost dat la mânule slugilor noastre, Mândrului și a fratelui său, Drăgoiu, precum este știut de noi și de boiarii noștri.

Și spre aceasta este credința domniei noastre de mai sus scris, noi Ștefan voevod și credința tuturor boiarilor noștri, a mari și mici.

Iar după a noastră viață, cine va fi domn țării noastre, din fiii noștri, sau din neamul nostru, sau ori pe cine Dumnezeu va alege a fi domn țării noastre Moldovii, să nu strice a noastră danie și întăritură, ci să aibă a da lor și a întări, de vreme ce și noi am dat și am întărit pentru că ei au cumpărat pre a lor drepti bani.

Iar pentru mai mare țăriia și întăritura acelor de mai sus scrise, am poruncit credinciosului boiarului nostru dumisale Tăutul logofăt, să scrie și a noastră peceteă cătră această carte a noastră să o lege.

S'au scris în Hârlău.

S'au tălmăcit de Gheorghie Evloghi dascal, 1787 Ap. 25.

După M. Costăchescu, Doc. moldovenești dela Ștefan cel Mare, p. 228—229.
Trad. rom.

278

1499 (7007) Noembrie 20, Hârlău.

† Din mila lui Dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor, care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că a venit înaintea noastră și înaintea tuturor boierilor noștri moldoveni, mari și mici, sluga noastră Lupșe din Sirețel, fiul lui Ivașco din Sirețel, de a sa bună voie, nesilit de nimeni, nici asuprit și a vândut dreapta sa ocină din uricul său drept, din uricul tatălui lui, Ivașco, și din privilegiul pe care l-a avut tatăl lui, Ivașco, dela bunicul nostru, Alexandru voevod, un sat în ținutul Neamț pe Pârăul Negru anume Juleștii. Și a vândut acest sat însumi domniei mele pentru 130 zolți tătărești.

Și m'am sculat eu domnia mea și am plătit toți acești bani mai sus scriși, o sută treizeci zolți tătărești, în mâna slugii noastre Lupșe din Sirețel, fiul lui Ivașco înaintea tuturor boierilor noștri moldoveni.

Și plătind domnia mea tot deplin, cât scriem mai sus domnia mea întru aceea, m'am sculat și am miluit pe sluga noastră, pan Eremia vistier, fiul lui Galeș, și i-am dat acest sat spus mai înainte, care e în ținutul Neamț, pe Pârăul Negru, anume Juleștii, ca să-i fie dela noi uric și cu tot venitul, lui și copiilor lui și nepoților lui și strănepoților lui și răstrănepoților lui și întregului lui neam, care i se va alege cel mai de aproape, neclintit niciodată în veci.

Iar hotarul acestui sat mai sus scris, care e în ținutul Neamț, pe Pârăul Negru, anume Juleștii, să fie cu toate hotarele sale vechi, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este voința domniei noastre a mai sus scrisului, noi Ștefan voevod, și credința preaiubitului fiu al domniei mele, Bogdan voevod, și credința boierilor noștri: credința panului Duma părcălab, credința panului Boldur vornic, credința panului Șteful, credința panului Duma Brudur, credința panului Negrilă părcălab de Hotin, credința panului Eremia și a panului Dragoș părcălabi de Neamț, credința panului Șandru părcălab de Cetatea Nouă, credința panului Luca Arbure portar de Suceava, credința panului Călnău spătar, credința panului Isac vistier, credința panului Dumșa postelnic, credința panului Moghilă ceașnic, credința panului Ion Frunteș stolnic, credința panului Petrică comis, și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, și mari și mici.

Iar după viața noastră cine va fi domn al țării noastre, dintre copiii noștri sau din neamul nostru, sau iar pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al țării noastre, Moldova, acela să nu-i cîntească dania și întărirea noastră, ci să-i întărească și să-i împuternicească, pentrucă i-am dat și i-am întărit pentru dreapta și credincioasa lui slujbă.

Iar pentru mai mare putere și întărire tuturor acestora mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie și să atârne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Matei la Hârlău, în anul 7007 <1499> luna Noembrie 20 zile.

Acad. R.P.R., Peciți, nr. 170.

Orig. slav, perg., pecete atârnată.

279

1499 (7007) Noembrie 20, Hârlău.

† Din mila lui Dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră, tuturor celor ce o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că au venit înaintea noastră și înaintea boierilor noștri, mari și mici, slugile noastre Drăguș Carambu și verii lui popa Luca Plotun și fratele lui Ion și sora lor Fedea și nepoții lor Nistor Gagea și sora lor Vasca, fiii bătrânului Gagea, toți nepoți ai lui Petru Bertea, de bună voia lor, de nimeni nesiliți nici asupriți și au vândut ocina lor dreaptă, din uricul lor drept și propriu, din uricul unchiului lor Petru Bertea, un sat la Cărligătură anume Milcinești, unde a fost Milcin Ștefan. Și au vândut acel sat domniei mele însăși pentru 230 de zloți tătărești.

Și iarăși întru aceia și în acelaș ceas, a venit înaintea noastră și înaintea boierilor noștri Nastea, cneaghina panului Iuga vistier, de bună voia ei, de nimeni nesilită nici asuprită și a vândut ocina și cumpărătura ei dreaptă, o falce de vie pe dealul Hârlăului care această falce de vie o cumpăraseră dela Agăta, femeia lui Carvac Leurinț de Hârlău pentru 40 de zloți tătărești.

Și a vândut-o domniei mele însăși pentru 65 de zloți tătărești. Și m'am ridicat eu, domnia mea și am plătit deplin toți acești bani mai sus scriși 230

de zloți tătărești în mâinile slugilor noastre Drăguș Carâmbu și verilor lui popa Luca Plotun și fratelui lui Ion și surorii lui Fedea și nepoților lor Nistor Gagea și surorii lui Vasca, fiii bătrânului Gagea, nepoții bătrânului Petru Bertea și iarăși în mâinile Nastei, cneaghina panului Iuga vistier, am plătit 65 de zloți tătărești, înaintea boierilor noștri. Și plătiind și întocmind domnia mea toate acele mai sus scrise, eu, domnia mea m'am ridicat întru accia și în acelaș ceas și am binevoit domnia mea, cu a noastră bunăvoință și cu inimă curată și luminată și cu toată bunăvoia noastră și cu ajutor dela dumnezeu și am făcut în pomenirea sfântrăpoșaiilor înaintași și părinți ai noștri și pentru sănătatea și mântuirea noastră și pentru sănătatea și mântuirea doamnei noastre Maria și pentru sănătatea și mântuirea copiilor noștri și am dat acest sat mai sus scris care este la Cârliștură, anume Milcineștii unde a fost Milcin Ștefan și această falce de vie care este pe dealul Hârlăului și încă am dat două fălci și un fertal de vie tot lângă viile de mai sus pe care le-a sădit domnia mea din pustie.

Toate acestea mai sus scrise le-am dat sfintei noastre mânăstiri care este la Voroneș, unde este hramul sfântului și slăvitului mare mucenic și purtător de victorie Gheorghe și unde este egumen ieromonahul chir popa Macarie.

Și deasemenea am dat și am întărit acelei sfinte mânăstiri a noastre o falce de vie și trei fertale pe dealul Hârlăului lângă aceleași vii, care această falce și trei fertale au fost date acelei sfinte mânăstiri a noastre de pan Iuga vistier, care această vie a cumpărat-o el dela Giurcău măcelarul, fiul lui Chiș Laslău din Hârlău, pentru 25 de zloți ungurești roșii.

Toate acestea mai sus scrise să fie acestei sfinte mânăstiri a noastre care este la Voroneș, unde este hramul sfântului și slăvitului mare mucenic și purtător de biruință Gheorghe și unde este egumen ieromonahul chir popa Macarie, dela noi uric și cu tot venitul, neclintit niciodată în veci.

Iar hotarul acelu sat mai sus scris care este la Cârliștură, anume Milcineștii, unde a fost Milcin Ștefan, să fie începând dela hotarul lui Toma dela movila nouă care este mai sus de Viezuri, de acolo drept peste câmp la ¹⁾ «care» ¹⁾ este mai sus de ¹⁾ care este lângă casa lui Mihodrici, de acolo peste pârâul Rădenilor, apoi în vârful dealului la movila săpată, de acolo la movila veche, de acolo peste câmp la valea Ulmușorilor la movila săpată, de acolo la obârșia pârâului Rădenilor la movila săpată, de acolo peste țarină la movila săpată care este deasupra bulboacăii, apoi și drept peste seliște deasupra mânăstirii vechi la vârful piscului, la movila săpată, de acolo tot prin pădure la drumul Corlatelor în dealul mare; iar din «alte» ¹⁾ părți după «hotarul» ²⁾ vechi și pe unde a hotărnicit pan Șteful parcălab și cu megiași.

Și la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus scrisului noi Ștefan

¹⁾ loc ras în orig.

²⁾ lipsă în orig.

voevod și credința prea iubitului fiu al domniei mele Bogdan voevod și credința boierilor noștri: credința panului Duma, credința panului Boldur vornic, credința panului Șteful, credința panului Duma Brudur, credința panului Toader și a panului Negrilă pârcălabi de Hotin, credința panului Eremia și a panului Dragoș pârcălabi de Neamț, credința panului Șandru dela Cetatea Nouă, credința panului Luca Arbure portar de Suceava, credința panului Călnău spătar, credința panului Isac vistier, credința panului Dumșa postelnic, credința panului Moghilă ceagnic, credința panului Frunteș stolnic, credința panului Petrică comis și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, mari și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre din copiii noștri sau din neamul nostru, sau iarăși pe ori cine îl va alege dumnezeu să fie domn al țării noastre, Moldova, acela să nu clinească acestei mănăstirii noastre dania și întărirea noastră, ci să i-o întărească și înputernicească.

Iar cine s'ar încerca să clinească dania și întărirea noastră, acela să fie blestemat de domnul dumnezeu și mântuitorul nostru Isus Hristos și de preacurata maică a lui dumnezeu și de 4 sfinți evangheliști și de 12 sfinți apostoli de frunte și de 318 sfinți părinți purtători de dumnezeu cei dela Nicheia și de toți sfinții și să fie asemenea lui Iuda și lui Arie cel blestemat și să aibă parte cu acci Iudei care au strigat asupra domnului dumnezeu Isus Hristos: sângele lui asupra lor și asupra copiilor lor.

Iar pentru mai mare putere și întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan Tăutul, logofăt să scrie și să atârne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Șandru Cârjevici, la Hârlău, în anul 7007 <1499>, luna Noembrie 20.

După I. Bogdan, Doc. lui Ștefan cel Mare, II, p. 146-149.

Orig. slav, perg. pecete atârnată.

280

1499 (7007) <Noembrie 21> Hârlău.

Suret de pi un uric vechiu sârbesc dela Ștefan voevod, scris de Șandru Cârjă, în Hârlău, la let 7007 <1499>.

Cu mila lui dumnezău, noi Ștefan voevod, domnu țării Moldovii. Înștiințare facem prin această carti a noastră, tuturor cui vor căuta spre dânsa, sau vor auzi-o cetindu-să, precum au venit, înaintea noastră și înaintea boerilor noștri a Moldovii, a mari și mici, Niața, fata Hani și de a ei bună voia, de nime silită nici asuprită, ș'au vândut a iai dreaptă ocină de n'uricul tătâni-său, a lui Hană, u n' sat pe Tazlău Mare, anume Bodești, giumătati de Poiana Boului, care acel sat l-au vândut slugii noastre, lui Gavriil Dingăi și surori-sa Ruscăi și nepoților lor de frați, Simii și sorori-sa Merlii, fiilor lui Ignat și nepoților de sorcâ a lui Gavriil Dingăi, Giurgii și surori-sa Negritii, drept 220 zloți tătărăști.

Și sculându-să sluga noastră Gavriil Dinga și soră-sa Rusca și nepoții lor de frate, Sima și soru-sa Mierla, fii lui Ignat și nepoții de sor<ă> a lui Gavril Dingăi, Giurgea și soru-sa Negrita, au plătit deplin acii de mai sus arătați bani, două sute douăzeci zloți tătărăști în mânăle Niacșii, fetii Hanăi, dinainte noastră și dinainte boerilor noștri.

Deci, văzind noi între dănșii ce de bună voia lor tocmală și deplin plată, noi încă așijdere și dela noi am dat și am întărit slugii noastre, lui Gavriil Dingăi și surori-sa Ruscăi și nepoților lor de frate, Simii și surori-sa Mierlii, fiilor lui Ignat și nepoților de sor<ă> a lui Gavriil Dingăi, Giurgii și surori-sa Negritii, acel de mai sus numit sat ce-i pe Tazlău cel Mare, anume Bodeștii, giumătati de Poiana Boului, ca s<ă> le fie lor dela noi uric ¹⁾ și cu tot venitu.

Ins<ă> să li fii lor acest sat în două, parte ce di sus dintr'acel sat să fii lui Gavriil Dingăi și surori-sa Ruscăi, iar ceialantă parte, parte ce din gios, să fii nepoților lor de frate, Simii și surori-sa Merlii și nepoților de sor<ă> a lui Gavriil Dingăi: Giurgii și surori-sa Negritii și fiilor lor, nepoților, strănepoților, prestrănepoților și la tot neamul lor cini li să va alege mai de aproape, nestrămutat nici odinioară, în vecei.

Iar hotariul acelu<i>a de mai sus numit sat să fii după vechiul hotar, pe unde au apucat din vechiu.

Și spre aceasta esti credința a însumi domnii meli de mai sus numit, Ștefan voevod și credința a preaiubitului miiu fii a domnii meli, Bogdan voevod și credința tuturor boerilor noștri a Moldovii, a mari și mici.

Și spre mai mare tăria și întăritură tuturor acestor de mai sus scrisă, poruncit-am credincios ²⁾ boerului nostru, Tăutului log<o>f<ă>t să scrie și către adivărată carte noastră această și pecetea noastră să lege.

Arh. St. Buc., M-rea Bistrița, VI/1.

Trad. Rom. dela începutul sec. XIX; se menționează « loul peceții cii mari domnești »

281

1499 (7007) Noembrie 23, Hârlău.

† Din mila lui dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră, tuturor celor ce o vor vedea sau o vor auzi citindu se, că au venit înaintea noastră și înaintea boierilor noștri moldoveni, mari și mici, Marușea, fiica Nastei și vara ei, altă Marușcă, fiica Olcăi, nepoatele lui Iliș Cârjevici, de bună voia lor, de nimeni nesilite nici asupra și au vândut dreapta lor ocină din uricul lor drept și propriu, din uricul bunicului lor Iliș Cârjevici și din privilegiul pe care l-a avut bunicul lor Iliș Cârjevici dela bunicul nostru Alexandru voevod, un sat pe Siret anume

¹⁾ « suric » în text.

²⁾ « credincioșii » în text.

Ilieșuți și cu mori în Siret. Și l-au vândut însăși domniei mele pentru 200 de zloți tătărești.

Și întru aceia deasemenea au vândut înaintea noastră și înaintea boierilor noștri, mari și mici, Mărina, fiica lui Oanță Bârliei și vara ei Ilea, fiica lui Mușat și nepoatele lor Mărina, fiica lui Grozea Cufta și vara ei Nastea fiica lui Iura și verii lor Ghidion și fratele lui Petrea și sora lor Anușea, fiii lui Ivașco Cufta și nepoata lor Mălina, fiica lui Lazor toți nepoții lui Stan Bârliei, de bună voia lor de nimeni nesiliți nici asupriți și au vândut ocina lor dreaptă din uricul lor drept și propriu, din uricul bunicului lor Stan Bârliei și din privilegiu pe care l-au avut bunicul lor Stan Bârliei dela bunicul nostru Alexandru voevod, două sate pe Siret, anume Dragomirești la gura pârâului Bârlea și alt sat anume Tâlvești care acest sat este așezat la hotarul Fântânei, unde a fost Onica, mai jos de Ilieșuți. Și le-au vândut domniei mele însăși pentru 400 de zloți tătărești.

Și întru aceia deasemenea au venit înaintea noastră și înaintea boierilor noștri, mari și mici, Nastea, eneaghina panului Iuga vistier, de bună voia ei, de nimeni nesilită nici asuprită și a vândut ocina sa dreaptă, o falce și 2 fertale de vie pe dealul Hârlăului, mai sus de viile Putnei. Și le-a vândut domniei mele însăși pentru 150 de zloți tătărești.

Și întru aceia deasemenea au venit înaintea noastră și înaintea boierilor noștri, mari și mici, chir popa Paisie arhimandrit și cu toți frații dela mănăstirea Putnei, de bună voia lor, de nimeni nesiliți nici asupriți și au vândut ocina lor dreaptă din viile lor drepte, o falce și două fertale de vie. Și le-au vândut domniei mele însăși pentru 150 de zloți tătărești.

Și iarăși întru aceia, deasemenea au venit înaintea noastră și înaintea boierilor noștri, mari și mici, Olah Ioanăș și Gașpar, orășeni din Hârlău, de bună voia lor, de nimeni nesiliți nici asupriți și au vândut ocina lor dreaptă, două fălci și două fertale de vie tot pe dealul Hârlăului, lângă viile mai sus scrise. Și le-au vândut domniei mele însăși pentru 218 zloți tătărești.

Și m'am ridicat eu domnia mea și am plătit toți banii mai sus scrși: 200 de zloți tătărești, în mâinile Marușcâi, fiica Nastei și ale verei ei, cealaltă Marușcă, fiica Olcâi, nepoatele lui Iliăș Cârjevici. Și iarăși 400 de zloți tătărești i-am plătit în mâinile Mărinei, fiica lui Oanță Bârliei și ale verei ei Ilea, fiica lui Mușat și a nepoatelor lor de soră Mușă și sora ei Anușea, fiicele Nastei și ale nepoatelor lor Mărina, fiica lui Grozea Cufta și verei ei Nastea fiica lui Iura și verilor lor Ghidion și fratele lui Petru și surorii lor Anușea, fiii lui Ivașco Cufta și nepoatei lor Mălina, fiica lui Lazor, nepoții lui Stan Bârliei. Și iarăși 150 de zloți tătărești am plătit în mâinile Nastei, eneaghina panului Iuga vistier. Și iarăși 150 de zloți tătărești am plătit în mâinile lui chir popa Paisie arhimandrit și tuturor fraților dela mănăstirea Putna. Și iarăși 218 de zloți tătărești am plătit în mâinile lui Olah Ionăș și ale lui Gașpar, orășeni din Hârlău, înaintea tuturor boierilor noștri,

Și după ce m'am tocmiț și am plătit domnia mea toate cele mai sus scrise, întru aceea, eu, domnia mea, m'am ridicat și am binevoit domnia mea cu a noastră bunăvoință și cu inimă curată și luminată și cu toată buna noastră voie și cu ajutor dela Dumnezeu și am făcut în pomenirea sfântărașoșilor copii ai domnie mele Alexandru voevod și a fiicei noastre Ana și am dat toate aceste sate, mai sus scrise, care sunt pe Siret anume «Ilieșeuți» și cu mori pe Siret și Dragomirești, care sunt la gura pârâului Bârlea și Tâlvești, care sunt așezați la hotarul Fântânei unde a fost Onica, mai jos de Ilieșeuți și aceste cinci fâci și două jertale de vie, care sunt pe dealul Hârliului, pe acesta le-am dat sfintei noastre mânăstiri, mai sus scrise, care este la Bistrița, unde este hrumul uspenici preasfintei stăpânei noastre născătoare de Dumnezeu și pururea fecioara Maria și unde este egumen ieromonahul chir popa Grigore ca să fie toate cele mai sus scrise acestei sfintei mânăstiri a noastre, dela noi, uric și cu tot venitul, neclintit niciodată în veci.

Iar hotarul acelor sate să fie pentru acest sat mai sus scris, anume Ilieșeuți, «din toate» părțile după hotarul vechi pe unde au folosit din veac. Iar hotarul Dragomireștilor care sunt la gura pârâului Bârlea, din sus¹⁾ inzul Cărligenilor să fie tot în jos pe pârâul Bârlea . . .²⁾ la Siret, iar din celelalte părți pe hotarul vechi «pe unde» au folosit din veac.

Iar hotarul Tâlveștilor dela fântâna Onicenilor, «de» unde a fost Onica, care sunt mai jos de Ilieșeuți, să fie pe unde au hotărnicit «pan»³⁾ și pan Dinga pitar și cu megiașii. Iar din celelalte părți să fie după hotarul vechi pe unde au folosit din veac.

Iar privilegiul pe care l-au avut Marușea, fiica Nastei și vara ei, cealaltă Marușcă . . .²⁾ acel privilegiul pentru acel sat Ilieșeuți care este pe Siret, al bunicului lor Iliaș Gârjevici, dela bunicul nostru Alexandru voevod, acest privilegiu s'a pierdut, cum ne este cunoscut nouă și boierilor. Pentru aceea . . .³⁾ să nu aibă a pără sau a dobândi ceva cu «nici» un privilegiu împotriva acestui privilegiu al nostru, nici înaintea noastră, nici înaintea altor domni.

Și la aceasta este credința domniei noastre a mai sus scrisului, noi Ștefan «voevod și credința prea» iubitului fiu al domniei mele, Bogdan voevod și credința boierilor noștri: credința panului Duma, credința panului Boldur vornic, credința panului Șteful, credința panului Duma Brudur, credința panului Toader și a panului Negriță păcălăbi de Hotin, credința panului Eremia și a panului Dragoș, păcălăbi de Neamț, «credința panului» Șandru dela Cetatea Nouă, credința panului Luca Arbure portar de Suceava, credința panului Călnău spătar, credința panului Isaac vistier, credința panului Dumșa postelnic, credința panului Moghilă ceașnic, credința panului Frunteș stolnic, credința panului Petrică comis și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, mari și mici.

¹⁾ loc ras în orig.

²⁾ loc șters în orig.

³⁾ loc rupt în orig.

Iar după viața noastră cine va fi domn <al țării> noastre, din copiii noștri sau din neamul nostru, sau iarăși pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn țării noastre, Moldova, acela să nu clinească sfintei noastre mânăstiri dania și întărirea noastră ci să i-o întărească și să i-o împuternicească. Iar cine s'ar încerca să clinească dania și întărirea noastră, acela să fie blestemat de domnul Dumnezeu și mântuitorul nostru Isus Hristos și de precurata lui mamă și de patru sfinți evangheliști și de 12 sfinți apostoli de frunte și de alții și de 318 sfinți părinți purtători de Dumnezeu cei dela Nicheia și de toți sfinții și <să fie> asemenea lui Iuda și lui Arie cel blestemat și să aibă parte cu acei Iudei care au strigat asupra domnului Dumnezeu Isus Hristos: sângele lui asupra lor și asupra copiilor lor.

Și iarăși mai sus scrisul egumen, chir popa Grigorie și cu frații din mânăstirea mai sus scrisă, care este la Bistrița, ci au făgăduit pentru dania și întărirea noastră mai sus scrisă, ca să facă sfânt răposaților copii ai noștri, mai sus scriși, Alexandru voevod și fiicei noastre Ana, pomană într'o zi pe an, odată la amândoi și peste an să le slujească în fiecare săptămână, liturghie în ziua de Sâmbătă. Aceasta să fie neschimbat cât vor trăi ei. Iar după ei cine le vor fi urmași în acest sfânt loc, deasemenea să se ție după cele mai sus scrise, câtă vreme va fi și sfânta mânăstire. Iar cine va clinti sau va lăsa în uitare, acela să dea răspuns în ziua înfricoșatei judecăți a lui Hristos.

Iar pentru mai mare putere și întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan Tăutul logofăt să serie și să atârne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Șandru Cârjevici, la Hârlău, în anul 7007 <1499> luna Noembrie 23.

După J. Bogdan, Doc. lui Ștefan cel Mare, II, p. 152 - 156.

Orig. slav, perg., pecete pierdută.

282

1499 (7007) Noembrie 26, Hârlău.

† Din mila lui Dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor, care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că au venit înainte noastră și înaintea tuturor boierilor noștri moldoveni, Cârstina, fiica Voislavei, și nepoata de soră a Cârstinii, Nastasia, fiica Anușcăi, nepoatele lui Ivan Damianovici, de a lor bună voie, de nimeni nesilite, nici asuprite, și au schimbat cu domnia mea dreptele lor ocine din dreptul lor uric, din uricul și din privilegiul bunicului lor, Ivan Damianovici, pe care l-a avut el dela bunicul nostru Alexandru voevod. Și au dat domniei mele trei sate pe Dobrovăț: unul, anume Ruși unde a fost curtea lui Stan Popovici, al doilea sat, Călugăreni, unde a fost Giurgiu călugăr, al treilea sat, Dumestii, unde a fost Dadul, care trei sate căzuseră în partea lor din satele bunicului lor, Ioan Damianovici.

Iar domnia mea le-am dat schimb patru sate pentru aceste sate, două, sunt pe Bujor: unul Dumbrăveni, unde a fost Belici, al doilea Radotești, unde a fost Borta. Iar privilegiul dela Alexandru voevod, bunicul nostru, pentru aceste sate încă l-au dat lor, «privilegiu» prin care bunicul nostru Alexandru voevod schimbase aceste două sate cu mănăstirea Bistrița, iar mănăstirii Bistrița îi dăduse trei sate pe Bistrița, mai sus de Bacău, anume Bivovcești, unde a fost Biroi și Vlăxănești și Manoilești.

Al treilea sat le-am dat pe Berheci, anume Davidești, unde a fost David, pe care sat l-am cumpărat dela Gheorghe, fiul lui Negrilă ploscar, pentru 240 zloți tătărești, pe care ni l-a vândut de bună voia lui. Al patrulea sat le-am dat pe Hovărliața, anume Negomirești, mai jos de Orgoești, pe care sat l-am cumpărat dela Filip și dela Tudoran și dela sora lor «..... fii») lui Mircea, nepoții lui Micul Orgoac, pentru 150 zloți tătărești, pe care ei ni l-au vândut de a lor bună voie.

Și după ce am întocmit și am plătit domnia mea toate cele mai sus scrise, a binevoit domnia mea cu a noastră bunăvoință și cu curată și luminată inimă și cu toată bună voia noastră și cu ajutor dela Dumnezeu și am făcut pentru pomenirea sfântărilor înaintași, bunici și părinți ai noștri, și pentru sănătatea și mântuirea noastră și pentru sănătatea și mântuirea doamnei noastre Maria, și pentru sănătatea și mântuirea copiilor noștri, ca să întărim și să împuțernicim sfânta noastră mănăstire care e pe Dobrovăț, unde este hramul preobrazenia domnului Dumnezeu și mântuitorului nostru Isus Hristos și unde este egumen rugătorul nostru, chir popa Ioanichie și am dat acestei sfinte mănăstiri a noastre aceste trei sate mai sus scrise care sunt pe Dobrovăț: unul anume Rușii, unde a fost curtea lui Stan Popovici, al doilea sat Călugăreni, unde a fost Giurgiu călugăr, al treilea sat Dumcești, unde a fost Dadul ca să fie acestei sfinte mănăstiri a noastre, dela noi uric și cu tot venitul, și neclintit niciodată în veci.

Iar hotarul acestor trei sate mai sus scrise, «să fie» pe apa Dobrovățului în jos până la gura Cuțitnei, apoi iar pe apa Cuțitnei în sus până la hotarul lui Romașco, iar din hlabnic jumătate, iar dela Romașco și din celelalte părți, după hotarul vechiu, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus scrisului, noi Ștefan voevod, și credința prea iubitului fiu al domniei mele, Bogdan voevod, și credința boierilor noștri: credința panului Duma părcălab, credința panului Boldur comis, credința panului Șteful, credința panului Duma Brudur, credința panului Toader și a panului Negrilă părcălab de Hotin, credința panului Eremia și a panului Dragoș părcălab de Neamț, credința panului Șandru părcălab de Cetatea Nouă, credința panului Arbure portar de Suceava, credința panului Călnău spătar, credința panului Isac vistier, credința panului Dumșa postelnic,

1) loc rupt în orig.

credința panului Moghilă ceașnic, credința panului Frunteș stolnic, credința panului Petrică comis, și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, și mari și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, dintre copiii noștri sau din neamul nostru sau ir pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al țării noastre Moldova, acela să nu clinească dania noastră, și să întărească și să împuternicească. Iar cine ar voi să clinească aceasta, unul ca acela să fie blestemat de domnul Dumnezeu și mântuitorul nostru, Iisus Hristos, și de precurata lui maică, și de cei 4 sfinți evangheliști, și de sfinții apostoli, de frunte Petru și Pavel și de ceilalți, și de 318 sfinți părinți, purtători de Dumnezeu, dela Nicheia, și de toți sfinții care din veac au plăcut lui Dumnezeu, și să fie asemenea cu Iuda și cu blestematul de Arie, și să aibă parte cu acei Iudei, care au strigat asupra domnului Hristos: sângele lui asupra lor și asupra copiilor lor, care este și va fi în veci, amin.

Iar pentru mai mare putere tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului <nostru>¹⁾ pan, Tăutul logofăt, să atarne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Toader la Hârlău, în anul 7007 <1499> luna Noembrie 26.

Acad. R.P.R., Fotografii, XXIII/94.

Fotocopie după orig. slav, perg.

283

1499 (7007) Noembrie 26, Hârlău.

† Din mila lui Dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor, care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că a venit înaintea noastră și înaintea tuturor boierilor noștri moldoveni, sluga noastră Ivul, fiul Voicăi, nepotul lui Bogdan stolnic, de a sa bună voie, nesilit de nimeni, nici asupra, și a vândul dreapta sa ocină din dreptul lui uric, din uricul bunicului lui, Bogdan stolnic, o seliște pe Putna, anume Alba, unde a fost Miclăuș Catina. Și au vândut acest sat slugii noastre credincioase pan Ilea comis, pentru 100 zloți tătărești.

Și s'a sculat pan Ilea comis și a plătit acești bani mai sus scriși, 100 zloți tătărești, în mâna slugii noastre Ivul, înaintea noastră și înaintea tuturor boierilor noștri.

Deci, noi văzând buna lor voie și tocmeala dintre ei și iar și plata deplină, noi deasemeni și dela noi am dat și am întărit slugii noastre credincioase, pan Ilea comis, această seliște spusă mai înainte pe Putna, anume Alba, unde a fost Miclăuș Catina, ca să-i fie și dela noi uric și cu tot venitul, lui și copiilor lui și nepoților lui și strănepoților lui și răstrănepoților lui și întregului lui neam, care i se va alege cel mai de aproape, neclintit niciodată în veci.

¹⁾ loc rupt în text.

Iar hotarul acestei seliști mai sus scrise, să fie din toate părțile după hotarul vechiu pe unde au folosit din v. cae.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus scrisului, noi Ștefan voevod, și credința preaiubitului fiu al domniei mele, Bogdan voevod, și credința boierilor noștri: credința panului Duma părcălab, credința panului Boldur vornic, credința panului Șteful, credința panului Duma Brudur, credința panului Toader și a panului Negrilă părcălabi de Hotin, credința panului Eremia și a panului Dragoș părcălabi de Neamț, credința panului Șandru părcălab de Cetatea Nouă, credința panului Arbure portar de Suceava, credința panului Călnău spătar, credința panului Isec <vistler, credința>¹⁾ panului Dumșa postelnic, credința panului Moghilă ceagnic, credința panului Fruntes stolnic, credința panului Petrica comis, și credința <tuturor>¹⁾ boierilor noștri moldoveni și mari și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, dintre copiii noștri sau din neamul nostru, sau iar pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al țării noastre, Moldova, acela să nu-i clintească dania și întărirea noastră, ci să-i înfărcese și să-i înputernicească, pentrucă :-am dat și :-am întărit pentru dreapta și credincioasa lui slujbă, și pentrucă și-a cumpărat pe hani lui drepti.

Iar pentru mai mare putere și întărire tuturor acestora mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie și să atârne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Matei la Hârlău, în anul 7007 <1499> luna Noembrie 26.

Acad. R.P.R., Pecete, nr. 143.

Orig. slav, perg., pecete atârnată.

284

1500 (7008) Iași.

Suret de pe ispisocul lui Ștefan vodcă, din v'et 7008 <1500>.

† Cu mila lui dumncezeu, noi Ștefan voevod, domn țării Moldovii.

Facem știré cu această cartea noastră, tuturor celor ce o vor vedea, sau citind vor auzi, adecă au venit, înaintea noastră și înaintea a tuturor boierilor noștri a Moldovii Sora, fata Mușii, nepoata Stanciului comis, după a îi bună voie, de nimeni silită nici asuprită, ș'au vândut a sa driaptă ocină dintia ei drept uric, un sat anumce Dobreni pe Lăpușna. Acela o au vândut slugilor noastre Danciului Știucariu și nepoților lui, Onții Gocianului și fratelui său Trif, ficiorilor Mărinii, drept o sută de zolci tătărăști.

Și sculându-să slugile noastre Danciul Știucariul și nepoții lui, Onța Gocianul și frate-său Trif, ș'au plătit toți acei bani 100 zolci tătărăști, în mână Sorii, fătii Mușii, înaintea noastră și înaintea a tuturor boierilor noștri a Moldovii.

Deci, noi, văzând a lor bună învoială și tocmală, așijderé și deplin plată și noi așijdiré am dat și am întărit slugilor noastre, Danciului Știucariul

¹⁾ loc șters în orig.

și nepoșilor lui, Onții Gocianul și fratelui său Trif, acel mai sus numit sat, ce este pe Lăpușna, anum<e> Dobrenii, ca să fie lor și de la noi uric cu tot venitul.

Și să fiia lor acel sat in doao, giumătate dintr'acel mai sus numit sat, anum<e> Dobrenii slugii noastre Danciului Știucariu și cēialaltă giumătate de sat din Dobreni, ca să fiia nepoșilor lui, Gocianului și fratelui său Trif și copiilor lor și nepoșilor și strănepoșilor și a tot niamul lor cini s'ar alegi mai de aproape, neclătīt niciodānoară, in veci.

Iar hotarul acelu mai sus numit sat ca să-i fie lui din toat<e> părțilē după hotarul cel vechiu, pe undē din vechiu au inblat.

Și sprē aceasta crēdința domnii melē de mai sus scris Io Ștefan v<oe>vod și crēdința a preiubit fiiului domnii meli Bogdan voevod și crēdința tuturor boerilor noștri: crēdința dum<i>sali Duma și crēdința dum<isali> Boldor đvornic, crēdința dum<isali> Șteful ¹⁾, crēdința dum<isali> Duma Brudur, crēdința dum<isali> Toader, crēdința dum<isali> Negrilă ²⁾ pārcālabbii Hotinului, crēdința dum<isali> Ieremii și dum<isali> Dragoș pārcālabbii de Niamșū, crēdința dum<isali> Șandru ³⁾ pārcālabb de Cetate Noao, crēdința dum<isali> Lucăi Arburē portar de Suceav<a>, crēdința dum<isali> Cleneu spat., crēdința dum<isali> Isac vist., crēdința dum<isali> Mohila ⁴⁾ pāh., crēdința dum<isali> Frunteș ⁵⁾ stol., crēdința dum<isali> Petrica comi<s> și crēdința a tuturor boerilor Moldovii, a mici și mari.

Iar după viața noastră, cinē va fi d<e>omnū pāmāntului nostru, din feciorii noștri, sau din niamul nostru, sau pe cini va alegi d<e>umnezeu ca să fiia d<e>omnū pāmāntului nostru Moldovii, acela să nu străcē daniia și intārīrea noastră, ce să le mai intārīasc<ă>, pentru carē am dat și am intārīt lor, pentru că ei ș'au cumpārat cu a lor drepti bani.

Iar ⁶⁾ pentru mai marē credința și intārīrea acēlui mai sus numit sat, am poruncit crēdinciosului boeriuului nostru Tāutului log<e>f<ă>t ca să scriia și să spānzurē pecēte cātrā acest<ă>cartea noastră.

Au scris Matei, in Iaș<i>.

Arh. St. Buc., Episc. Huși, LV/L.

Trad. rom. de la sfārșitul sec. XVIII; partea de sus, in dreapta, fiind tātātă, acolo urma să fie luna și ziua: « Mart 22 » cum se găsește in altă copie, incompletă, din aceeași epocă, sau: « Mai 22 », cum se găsește in alte două copii mai noi (sec. XIX); toate copiile amintite, ibidem.

In a doua copie din sec. XVIII este Gocianul; in una din copiile sec. XIX este: « Soceanul ». Această copie poartă mențiunea, in copie: « S'au tāmăcīt de pe sārbie de Evloghie đascalul, in leat 1765, Fev. 10 ».

¹⁾ « Șteful » in text.

²⁾ « Negrij » in text.

³⁾ « Sandra » in text.

⁴⁾ « Mitran » in text.

⁵⁾ « Bantăș » in text.

⁶⁾ « dar » in text.

1500 (7008) 20.

Tălmăcire scoasă depe ispisocul sârbesc dela Ștefan voevod, din let 7008 <1500>, lipsă luna, ziua 20.

Cu mila lui dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn țării Moldaviei. Înștiințare facem cu aciastă a noastră carte tuturor celor ce vor căuta pre dânsa sau celindu-să vor auzi, că au venit înaintea noastră și a boerilor noștrii <Iacob>, din feciorii lui Mihăilă Oțul gramatic și cu surorile sale, Cărstina și Anușca și de a lor bună voc, de nime siliți, nici asupriți, au vândut din drept uricul său, ce-l avea dela Mihăilă Oțul gramatic, o săliște, pe scrisori anume, din giosu Lopătnei și a gurii Lopătnei. . . . lui Duma Poșășcul și Manii, drept 220 zolți tătărăști.

Și s'au sculat slugile noastre, Duma Poșășcul și Manca și au plătit acel mai sus numiți bani feciorului <lui> Mihăilă Oțul gramatic și surorilor sale, Cărstina și Anușca. . .

Drept aceia și noi, văzând de bună voc vânzare și plată deplin, încă am dat și am întărit și noi slugilor noastre Duma <Poșășcul și Manii> pe scrisorile lui, din fund ce încungură Lopatna până în gura Lopătnei, unde cade în Bezin, în iazu Iuzna, ca să le fie dela noi uric cu tot venitul, lor și a copiilor lor și a nepoților și strănepoților și la tot neamul lor, ce să va alege deaproape, neștrămutat nici odinioară, în vece, din hotar. . . vaea Lopatna până în gura Lopătnei, unde cade în Bezin, un iaz și se începe din gura Lopătnei și merge pe Bezin vaea, până la stâlp. . . la vârful dealului, la un stejar și de acolo drept pe deasupra dealului, pe la locul ei să numește Rota și de acolo pe acel drum toată Lopatna până deasupra dealului la. . . și de unde întâi s'au început. Aceasta este tot hotarul aceștii săliști.

Și spre aciasta este credința însuși domniei mele și credința boerilor domniei mele.

La 1820 Dechemvre 8, s'au văzut aciastă copie cu original ispisoc șters și putred, la comisia hotărîturilor ținutului Orhei și ca să nu se schimbe s'au însămat. Cilen, Timuș.

După ispisocul acela foarte rupt și putred, dipi cât s'au putut cunoaștel s'au tălmăcit dipi sârbii pe limba moldovinească și l-am adevărit. Căpit. Gavri, Cosovșchii *foșt* tălmăciu de divan Moldaviei.

Cercetându-să aciastă copie și de mine cu acel adevărat ispisoc sârbesc și fiind întocma, am adevărit.

Anul 1813, luna Mai 27, Chișinău. Toma inginer.

După M. Costăcheșcu, Doc. moldovenești dela Ștefan cel Mare, p. 238—239.
Trad. rom.

1500 (7008) Martie 17, Iași.

† Din mila lui Dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această a noastră carte tuturor, celor ce o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că am dat și am întărit sfintei noastre mănăstiri dela Neamț, unde este hramul înălțării domnului Dumnezeu și mântuitorului nostru, Isus Hristos și unde este egumen rugătorul nostru, chir popa Teoctist, dania și întărirea bunicului nostru, Alexandru voevod, un iezor, pe Nistru, anume Zahorna și cu gârla, care cade în Nistru și cu prisaca care este a Ier.

Deasemenea după aceasta am făcut pentru pomenirea sfântătrăposaiilor noștri înaintași și părinți și pentru sănătatea și mântuirea noastră și pentru sănătatea și mântuirea doamnei noastre, Maria și pentru sănătatea și mântuirea copiilor noștri, ca să întărim și să împuțernicim sfânta noastră mănăstire dela Neamț și am dat și am dăruit dela noi tot acestei sfintei mănăstiri a noastre mai sus scrise dela Neamț, Balta Strâmbă și iezorul, anume sub Dubrovca, și cu gârla, anume a lui Chișcă, care este din obârșie, de sub capul piscului, de unde iese gârla din Nistru și curge în vale până la iezorul Dubrovca și din Dubrovca până unde cade în iezor, în Zahorna.

Acestea toate mai sus scrise să fie acestei sfinte mănăstiri a noastre dela Neamț și dela noi uric cu tot venitul, neclintit niciodată, în vecii vecilor.

Și la aceasta este credința domniei noastre a mai sus scrisului, noi Ștefan voevod și credința preaiubitului fiu al domniei mele, Bogdan voevod și credința boerilor noștri: credința panului Duma, credința panului Boldur vornic, credința panului Șteful, credința panului Duma Brudur, credința panului Toader și a panului Negrilă părcălabi de Hotin, credința panului Ieremia și a panului Dragoș părcălabi de Neamț, credința panului Șandro părcălăb de Cetatea Nouă, credința panului Luca Arbure portar de Suceava, credința panului Călnău spătar, credința panului Isac vistier, credința panului Moghilă ceașnic, credința panului Ion Frunteș stolnic, credința panului Petrică comis și credința tuturor boerilor noștri moldoveni și mari și mici.

Iar după viața noastră cine va fi domn al țării noastre, din copiii noștri sau din neamul nostru sau iarăși pe ori cine îl va alege Dumnezeu să fie domn al țării noastre Moldova acela să nu clinească dania și întărirea noastră, ci să întărească și să împuțernicească acestei sfinte mănăstiri a noastre dela Neamț.

Deasemenea cine ar cuteza să clinească această danie mai sus scrisă și întărirea noastră, acela să fie blestemat de domnul Dumnezeu și mântuitorul nostru, Isus Hristos și de preacurata lui maică a lui Dumnezeu și de patru sfinți evangheliști și de 12 sfinți apostoli fruntași și de ceilalți și de 318 sfinți părinți, cei dela Nicheia și de toți sfinții, cari din veac au plăcut lui Dumnezeu și să fie asemenea lui Iuda și blestematului Arie și să aibă parte și cu acei Iudei, cari au strigat asupra domnului Hristos, sângele lui asupra lor și asupra copiilor lor, ceiace este și va fi în veci.

Iar pentru mai mare putere și întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt să scrie și să atârne pecetea noastră de această carte a noastră.

A scris Matei, la Iași, în anul 7008 <1500> luna Martie 17 zile.

Acad. R.P.R., ms. 4606, f. 28.

Orig. slav, perg., pecete atârnată, căzută.

Cu o trad. rom. din 1812, *ibid.*, f. 30-31 și o trad. rusească, 1835, f. 32-33.

287

1500 (7008) Martie 22, Iași.

† Din mila lui Dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră, tuturor celor ce o vor vedea sau o vor auzi celindu-se, că au venit înaintea noastră și înaintea tuturor boierilor noștri moldoveni, rugătorul nostru chir popa Grigorie, egumenul și arhimandritul mănăstirii Bistrița și cu toți frații cei întru Hristos, de bună voia lor, de nimeni nesiliți, nici asupriți și au schimbat cu domnia mea ocina dreaptă a mănăstirii, din uricul drept al mănăstirii și din privilegiile ce le are această sfântă mănăstire dela bunicul nostru Alexandru voevod și au dat domniei mele cinci sate: unul pe Cracău anume Caucelești, unde au fost juzi Mihail și Dieniș, între Grielești și între Lupșa, altul pe Siret anume Gădiniți, unde au fost curtea lui Negrea, trei pe Bistrița, mai sus de Bacău: satul lui Birai și satul lui Vălesan și satul Manuilești.

Și domnia mea văzând voia lor am făcut pe voia lor și am dat acestei sfinte mănăstiri a noastre Bistrița, schimb pentru aceste sate mai sus scrise, satele noastre drepte și proprii, patru sate pe Bistrița: un sat Slugani, alt sat Chicoșești, al treilea satul Calienești, al patrulea satul Lațcani, care este în fața Calieneștilor sub dumbravă. Aceste patru sate mai sus scrise, pe care le-am dat ca schimb, să fie acestei sfinte mănăstiri a noastre, Bistrița, dela noi, uric și cu tot venitul, neclintit niciodată în veci.

Iar hotarul lor, după hotarul vechi, din toate părțile, pe unde au folosit din veac.

Și la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus scrisului noi Ștefan voevod și credința preaiubitului fiu al domniei mele, Bogdan voevod și credința boierilor noștri: credința panului Duma, credința panului Boldur vornic, credința panului Șteful, credința panului Duma Brudur, credința panului Toader și a panului Negrilă pârcałabi de Hotin, credința panului Eremia și a panului Dragoș pârcałabi de Neamț, credința panului Șandru dela Cetatea Nouă, credința panului Luca Arbure portar de Suceava, credința panului Călnău spătar, credința panului Isac vistier, credința panului Moghilă ceașnic, credința panului Frunteș stolnic, credința panului Petrică comis și credința tuturor boierilor noștri moldoveni și mari și mici.

Iar după viața noastră cine va fi domn al țării noastre, din copiii noștri sau din neamul nostru, sau iarăși pe ori cine îl va alege Dumnezeu să fie domn al țării noastre, Moldova, acela să nu cîltimească dania noastră ci să o întărească și împuternicească, deoarece le-am dat schimb pentru ocinile lor drepte.

Iar pentru mai mare <putere> ¹⁾ și întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan Tăutul logofăt să atârne pecetea noastră <la această carte a noastră.> ¹⁾

A scris <Matei> ¹⁾ la Iași, în anul 7008 <1500> luna Martie 22.

Arh. St. Buc.; M-rea Tazlău, VIII/3.

Orig. slav, perg., pecete pierdută.

288

1500 (7008) Martie 25, Iași.

† Din mila lui Dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei-Facec cunoscut cu această carte a noastră tuturor, care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că au venit înaintea noastră și înaintea tuturor boierilor noștri moldoveni mari și mici, sluga noastră Sima Benea și sora lui, Mușa, și nepotul lor de frate, Buda, și veriilor lor, Avram, și vara lui, Stana, toți nepoții ai lui Crețu dela Ialan, de a lor bună voie, nesiliți de nimeni, nici asupriți, și au vândut dreapta lor ocină, din dreptul lor uric, din uricul punicului lor, Crețu, un sat pe Ialan, anume Botești. Și au vândut acest sat slugilor noastre, Sima și fratele lui, Onica, fiii lui Botea, pentru 70 zloți tătărești.

Și s'au sculat slugile noastre, Sima și fratele lui, Onica, și au plătit toți acești bani mai sus scrși, 70 zloți tătărești, în mâna slugii noastre, Sima Benea și a surorii lui, Mușa, și a nepotului lor de frate, Buda, și a vărului lor, Avram și a vereii lor Stana, nepoții lui Crețu, înaintea noastră și înaintea boierilor noștri.

Deci, noi văzând buna lor voie și tocmeala și plata deplină, noi deasemeni și dela noi am dat și am întărit slugilor noastre: Sima și fratele lui, Onica, acest sat spus mai înainte anume Botești pe Ialan, ca să le fie dela noi uric și cu tot venitul, lor și copiilor lor și nepoților lor, și strănepoților lor și răstrănepoților lor și întregului lor neam, care li se va alege cel mai de aproape, neclintit niciodată în veci.

Iar hotarul acestui sat mai sus scris anume Botești, care e pe Ialan, să fie din toate părțile după hotarul vechiu, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus scrisului, noi Ștefan voevod, și credința preaiubitului fiu al domniei mele, Bogdan voevod, și credința boierilor noștri: credința panului Duma, părcălab, credința panului Boldor vornic, credința panului Șteful, credința panului Duma Brudur, credința

¹⁾ loc rupt în orig.

panului Toader și a panului Negrila părcălabi de Hotin, credința panului Eremia și a panului Dragoș părcălabi de Neamț, credința panului Șandru părcălab de Cetatea Nouă, credința panului Luca Arbure portar de Suceava, credința panului Călnău spătar, credința panului Isac vistier, credința panului Moghila ceașnic, credința panului Frunteș stolnic, credința panului Petrica comis, și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, mari și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, dintre copiii noștri sau din neamul nostru sau iar pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al țării noastre, Moldova, acela să nu le clinească dania și întărirea noastră ci să le întărească și să le împuternicească, pentrucă le-am dat și le-am întărit pentru dreapta lor slujbă, și pentrucă și-au cumpărat pe banii lor drepti.

Iar pentru mai mare putere și întărire tuturor acestora mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan Tăutul logofăt, să scrie și să atârne, pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Ion Popovici la Iași, în anul 7008 <1500> luna Martie 25 zile.

Acad. R.P.R., Pecete, nr. 80.

Orig. slav, perg., pecete atârnată.

289

1500 (7008) Martie 27, Suceava.

† Din mila lui Dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor celor ce o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că au venit înaintea noastră și înaintea tuturor boierilor noștri moldoveni slugile noastre, Oană Rășcanul și surorile lui, Sora și Nastea și Cerna, fiii Mușei și vărul lor, Duma, fiul Calinei, nepoții lui Duma de bună voia lor și nesiliți de nimeni, nici asupriți și au vândut dreapta lor ocină, din uricul lor drept, jumătate din jumătate de sat care este la obârșia pârului Teleajina, anume din Rășcani, partea de sus. Aceștia au vândut-o slugii noastre Gligor și femeii lui, Albă, pentru 35 zloți tătărești.

Și s'a sculat sluga noastră, Gligor și cu femeia lui Alba și le-au plătit toți acești bani mai sus scriși 35 zloți tătărești, înaintea noastră și înaintea boierilor noștri.

Deci noi văzând bună voia lor între dâșii și tocmeala și plata deplină și noi deasemenea am dat și dela noi și am întărit slugii noastre, Gligor și femeii lui, Alba, această jumătate mai înainte zisă din jumătate de sat, din Rășcani partea de sus, ca să le fie lor dela noi uric și cu tot venitul și copiilor lor și nepoților lor și strănepoților lor și răstrănepoților lor și întregului lor neam, cine li se va alege mai de aproape, neclintit în veci.

Iar hotarul acestei jumătăți din jumătate de sat, din Rășcani, partea de sus, să fie jumătate din jumătate din tot hotarul, iar dinspre alte părți să fie după hotarul vechi, pe unde din veac au folosit.

Și iarăși privilegiul pe care l-au avut sluga noastră, «Mușa și») Calina dela unchiul noștri, de la Iliăș și dela Ștefan voievozi, când au fost în pace, pe această jumătate din Râșcani, ei l-au dat în mâna slugii noastre (Gligor) »).

Iar la aceasta este credința domniei noastre a mai sus scrisului, noi Ștefan voevod, și a fiului domniei mele, Bogdan, și a boierilor noștri: credința panului Duma, credința panului Boldor vornic, credința panului Șteful, credința panului Duma, credința panului Toader și Negrilo de la Hotin, credința panului Eremia și a lui Dragoș dela Neamț, credința panului Șandru dela Cetatea Nouă, credința panului Clănău spătar, credința panului Isac vistier, credința panului Mohilă ceașnic, credința panului Frunteș stolnic, credința panului Petrică comis și credința tuturor boierilor noștri moldoveni.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, acesta să le întărească și să le împuternicească.

Iar pentru mai mare putere, am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie și să atârne pecetea noastră de această carte a noastră.

La Suceava, în anul 7008 <1500> Martie 27.

Acad. R.P.R., DCXLIII/66.

Orig. slav, perg., pecete atârnată, căzută.

Cu o fotocopie, ibid., Fotografii, XXVIII/6.

Două trad. rom. din care una din 1805 la Arb. St. Iași, CDXVIII/4, 5.

290

1500 (7008) Martie 30.

Suret de pre uricul lui Ștefan vod<ă>, din vleit 7008 <1500>, Mart 30.

† Precum am dat și am întărit sfintei monastirei noastre de la Pobrata, unde iaste hramul sf<ă>ntului ierarhu și de minuni făcătoriu Neculai și unde iaste igumen rugătoriul nostru popa Vasilie, danie și întăritura moșului nostru, lui Alexandru vod<ă>, ce au dat el acei sf<i>ntei mănăstiri a noastre, 2 sate pe apa Prutului, un sat anumia Verejanii, unde au fostă Dan, iar altă sat pre nume Ciulneștii, ce s'au așăzat pre hotarul unde au fostă Manoil. Și încă șci<ă> dămu și întărimu acei sfinte mănăstiri a noastre de la Pobrata așjdere danie moșului nostru Alexandru vod<ă>, 5 odăi tătărești, ce-au fostă luat moșul nostru Alexandru vod<ă> acele odăi tătărești de la Tomârtașovți dela Șomuz, cu voia lui Șoldan Petru și au dat sf<i>ntei mănăstirei noastre dela Pobrata toate acele mai sus scrise, ca să-i fie sf<i>ntei mănăstirei noastre Pobratei de la noi uricū și cu tot venitul, nemutat niciodinioar<ă>, în v&ecil.

Iar hotarul acelor mai sus scrise 2 sate ce-s pe apa Prutului, pre numia Verejenii, unde au fostă Dan, iar altă sat pre nume Ciul<i>neștii, ce-au descălecat pe hotarul unde au fostă Manoil, ca să fie începând den Prut pe din gios

¹⁾ loc șters în orig.

de Verejeni, unde au fostu Dan, den margine luncii, dentr'un stejar insemnat la altu stejar insemnat.

De acolo la o movilă săpată în țărnișurile bălții lui Budin, deci dreptu preste balta lui Budin la altă movilă săpată, ce iaste în gura văii, de acolo dreptu la capul cel de sus a redului, de acolo curmeziș, la unghiul bălții, la o movilă săpată. De acolo dreptu peste șes, la o movilă săpată, ce iaste suptu dial, aproape de drum, la gura văii, de acolo pre vale dreptu la dial, deci dela dial den vârvul văii dreptu preste șes la movilă săpată, aproape de drum, de acolo tot pre drum în sus, iarăși la o movilă săpată, lângă drum.

De acolo, întorcându spre mâna cea dreaptă, dreptu peste vale lui Cucoară, la dial, la movilă săpată, de acolo pre altă vale în sus pe costișe, la o movilă săpată de acolo în curmezișul văii și spre vale cea mică, la dial, la o movilă săpată. De acolo dreptu la o movilă mare și dela ace movilă la vălee și peste baltă la șesul Prutului, la movilă săpată și de acolo preste câmpu la o movilă săpată aproape de drumul cel mare, unde au fostu stâlpul cel bătrân și de acolo dreptu la movilă și la un plop mare, în țărnișurile bălții Ciulinii, den gios de Brat. Deci preste Ciulina și preste luncă în cea parte de Ciulina, la movilă săpată, între doi stejeri și de acolo dreptu la un stejar insemnat, de acolo preste luncă dreptu la Prutu.

Acăia iaste tot hotarul acelor mai sus scrise 2 sate. Iară drese ce-au fost a moșului nostru Alixandru vodă, un dires pre acele mai sus scrise doo sate ce-s pre apa Prutului, anumé satul Verejenii, unde au fostu Dan, iar altu sat anume Ciulineștii, ce-au descălecat pre hotarul unde au fostu Manoil; iar altu dires acél pre mai sus scrise 5 odăi tătărăști, acele direse amândoo s'au stricat, precum știm și noi și boierii noștri.

Pentru acăia nime niciodată c'un fel de dires ca să n'aibă a pără și a dezbate preste acesta al nostru dires pre acele mai sus scrise 2 sate, nici înainte noastră nici înainte altor domni, cine va fi după noi, nici odată, în veci.

Spre acăia iaste credința domniei noastre cei mai sus scris Ștefan voevod și credința preiubitului fiu domniei noastre, Bogdan vodă și a tuturor boierilor noștri.

Efrem dascal.

Posleduit-am și eu acestu suret, din cuvânt în cuvânt și am aflat foarte bine talmăcit. Evloghie dascal.

Arh. St. Buc., M-rea Pobrata, I/5.

Trad. rom. de la 1750—1760.

1500 (7008) Aprille 5.

Suret de la prînalțul domn Ștefan vodă.

Precum au venit, înainte noastră și înainte a noștri boeri, sluga noastră, Sima Bene și cu nepoții săi, Bude și cu neamurile lor, anume Avraam și Staș,

toți nepoții lui <Crețu> di Elan, de a lor bună voe, de nimene siliți, nici asupriți, ci de a lor bună voe au vândut a sa dreaptă parte ocină dintr'al său drept uric, un sat pe Elan anume Murgeni și l-au vândut slugii noastre, lui Dragoș Murgu și fratelui său, Toader, în 70 zloți.

Și s'au sculat sluga noastră Dragoș Murgu și cu frate-său Toader și le-au plătit deplin în mâna slugii noastre, lui Sima Bene și nepotului său, Buda și sorii lui, Mușă și neamului Avraam și Stana, înaintea noastră și înainte a lor noștri boeri.

Și noi, văzându-le bună voe și tocmeala și plata dintăiu și de la noi așijdere le-am făcut și le-am întărit slugilor noastre, lui Dragoș Murgu și fratelui lui, Toader, acest mai înainte numit sat pe Elan anume Murgeni și de la noi uric cu venitul, lor și copiilor lor și nepoților și strănepoților și la tot neamul lor, și cine să va afla din cei de aproape ai lor, *nestrical* să fie învoit.

Dar hotarul acestui mai sus numit sat este din toată părțile după hotarul bătrânilor, di undi dintăiu, fiindcă au trăit.

Și la aceasta este credința domnului nostru sus numit, Ștefan vodă și credința boerilor noștri, prin credința boeriului Dimii, credincios boeriu Boldur dvornic, credincios boeriu Șteful, credincios boeriu Negrilă, parcalab din Hotin, credincios boeriu Irimii, parcalab de Neamț, credincios boeriu Șandre, parcalab de Cetate Nouă, credincios boeriu Moghilă paharnic, credincios boier Fruntăș stolnic și credința tuturor boerilor noștri, mari și mici.

Dar după viața noastră, pe cine va alege dumnezeu să fie domn în pământul nostru a Moldovii, să nu strici danie noastră și întăritura, numai să le întărească cu mai mare tărie, pentru că ei au cumpărat cu banii a lor drepti.

La velet 7008 <1500> April 5.

Dumitrașco Popa am scris.

După M. Costăchescu, Doc. moldovenești dela Ștefan cel Mare, p. 236.

Trad. rom.

DOCUMENTE INDOELNICE

DOCUMENTE ÎNDOELNICE

1

1479 (6987) Martie 9, Suceava.

† Din mila lui Dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor celor ce o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că a venit înaintea noastră și înaintea tuturor boierilor noștri moldoveni, boierul nostru credincios, pan Bogdan stolnic, de bună voină lui, nesilit de nimeni, nici asupra și a vândut din ocina și dedina sa dreaptă, din uricul său drept, un sat anume Podolenii în ținutul Neamț, la gura pârâului Negriteasca, pe amândouă părțile pârâului și cu un iaz și cu mori la Bistrița. Aceasta a vândut domniei mele însăși pentru opt sute și șapte zeci și doi zloți tătărești. Și s'a ridicat domnia mea de am plătit deplin toți acești bani mai sus scriși 872 de zloți tătărești în mâinile lui Bogdan stolnic, înaintea noastră și înaintea boierilor noștri.

Iar domnia mea am dat și am miluit cu dreapta cumpăratură, cu acest sat anume Podolenii, la gura pârâului, pe amândouă părțile pârâului și cu un iaz și cu mori la Bistrița, domnia mea am miluit pe sluga noastră, Avram Frâncu și i-am dat lui dela noi uric cu tot venitul și copiilor lui și reपोților lui și strănepoților lui și răstrănepoților lui, neclintit niciodată în veci. Iar privilegiul pe care l-am avut pan Bogdan stolnic dela unchiul nostru, dela Ștefan voevod, încă l-am dat în mâinile lui Avram Frâncul. Iar hotarul acestui sat, anume Podolenii să fie pe unde au hotărnicit și au însemnat pan Micotă și pan Reașez părcălabii de Neamț, începând dela râul Bistriței la o movilă săpată și de acolo la o piatră, apoi iarăși la o piatră, apoi la deal la fântâna lui Hris și de acolo în sus la un stejar cu bour și de acolo la o movilă săpată, apoi din semn în semn până la movila lui Doșnea și de acolo la pârâul lui Făio și apoi Făio până la matea pârâului Negriteasca pe la capul iazului mare, la o fântână și de acolo la o movilă aproape de drum, apoi la o piatră, apoi din semn în semn iarăși la Bistrița. Acesta este tot hotarul Podolenilor.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus scrisului, noi Ștefan voevod și credința preaiubiților fii ai domniei mele, Alexandru și Bogdan-Vlad și credința boierilor noștri: credința panului Zbiare și credința panului Neag, credința panului Duma, credința panului Gangur, credința panului Dragoș-vornic, credința panului Hărman, credința panului Iașco Hudici, credința panului Dajbog, credința panului Șteful părcălab de Hotin, credința panului Andreico, credința panului Grozea, credința panului Săcară părcălab de Cetatea Nouă, credința panului Clănău spătar, credința panului Boldur vistier, credința panului Erimia postelnic, credința panului Andreico ceașnic, credința panului Șandru comis și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, mari și mici..

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, din copiii noștri sau din neamul nostru sau iarăși pe ori cine va alege dumnezeu «să fie») domn «al țării noastre»), Moldova, acela să nu-i clinească dania și întărirea noastră.. ci să-i întărească și să-i împuternicească, pentrucă domnia mea am cumpărat pe banii mei drept și i-am dat lui ca să-i fie ocină și dedină.

Iar cine s'ar încerca «ca» dania și întărirea noastră...¹⁾ sau să o sfărâme, unul ca acela să fie blestemat de domnul dumnezeu și mântuitorul nostru Isus Hristos și de precurata lui mamă și de 4 sfinți evangheliști și de 12 sfinți apostoli de frunte Petru și Pavel și de toți sfinții și de 318 sfinți părinți cei dela Nichea și să fie asemenea lui Iuda și blestematului Arie și să aibă parte cu acei Iudei care au strigat: sângele lui asupra lor și asupra copiilor lor, care este și va fi.

Iar pentru mai mare putere și danie a mai sus scrisului am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie și să atârne pecetea noastră de această carte a noastră.

A scris Alexiu, în Suceava, în anul 6987 «1479», luna Martie 9.

Acad. R.P.R., Peciți, nr. 194.

Fals slav, perg., pecete atârnată.

Fals: Pergamentul grosolan, nefolosit în cancelaria vremii, scrisul cursiv deosebit de al vremii, foarte multe și grave greșeli de limbă slavă și de formular diplomatic. Pecetea este autentică.

2

1484 (6992) Mai 14.

† Din mila lui dumnezeu, noi Ștefan voevod și domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor celor ce o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că accaste adevărate slugi ale noastre Ion și Dragoș, fiii lui Duma Tătăranu, ne-au slujit drept și credincios. Deci noi, văzând dreapta și credincioasa lor slujbă către noi, i-am miluit cu deosebita noastră milă și am

¹⁾ loc rupt în text.

dat și am întărit, lor și surorilor lor, Draghița și Anghelina, în țara noastră, în Moldova, dreptele lor ocine, satele anume: Tătărenii și Mirenii...¹⁾.

Acestea mai sus scrise să le fie lor dela noi uric și cu tot venitul și copiilor lor și nepoților lor și răstrănepoților lor și întregului lor neam, < cine li se va alege cel mai apropiat >¹⁾, neclintit, niciodată în veci.

Iar hotarul satelor mai sus scrise, să fie după vechiul hotar pe unde din veac au folosit.

Iar la aceasta < este >¹⁾ credința domniei < mele >²⁾, a mai sus scrisului, noi Ștefan voevod și credința prealubiților copii ai noștri, Alexandru și Bogdan Vlad și credința boierilor noștri < moldoveni >¹⁾: credința panului Vlaicul părcălab de Orhei și credința fiului său pan Duma, credința panului Zbiare, credința panului Hrsnă vornic, credința panului Iuga, credința panului Neagu, credința panului Gangur, < credința >¹⁾ panului Hărman, < credința panului >¹⁾ Gherman și credința panului Oană părcălabi de Cetatea Albă, credința panului Ivașco și credința < panului >²⁾ Maxim părcălabi de Chilia, credința panului Dajbog < părcălab de Neamț, credința panului Fete Got >¹⁾ că, credința panului Dragoș și credința panului < Micotă >¹⁾ părcălabi de Cetatea Nouă, credința panului Iașco Hudici, credința panului Șteful de Hotin, credința panului Dragoș spătar, credința panului Chirica²⁾ vistier, credința panului Eremia postelnic, credința panului Ion ceășnic, credința panului Petre stolnic, credința panului Grozea comis și credința < tuturor > boierilor noștri moldoveni mari și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, Moldova, din copii noștri sau din neamul nostru, sau iarăși pe ori cine îl va alege dumnezeu domn al țării noastre, Moldova, acela să nu clintească dania și întărirea noastră, ci să le întărească¹⁾ și să le împuternicească, pentrucă le-am dat pentru slujba lor.

Iar pentru mai mare putere și întărire a tuturor celor mai sus scrise < am poruncit >¹⁾ credinciosului nostru pan Tăutul logofăt să scrie și să atârne pecetea noastră de această carte a noastră.

< A scris... >¹⁾ Costea fratele lui Ion dascăl, 6992 < 1484 > luna Mai 14.

Acad. R.P.R., LXXX/58. Fals slav hârtie, fără pecete.

Falsul se vede din faptul că uricul este scris pe hârtie, scrisul este din secolul al XVII-lea.

Numeroase greșeli de ortografie slavă, ca și în formularul diplomatic, nume de boieri deformatate.

¹⁾ loc rupt în text.

²⁾ omis de diac.

³⁾ în loc de « Chiracol ».

1485 (6993) Iunie 8, Suceava.

Cu mila lui dumnezeu, Io Ștefan voevod, domn al pământului Moldovei. Facem știre cu această carte a domniei noastre tuturor celor ce vor căuta pre ea sau vor auzi citind-o, că cu această carte a domniei mele dat-am slugilor noastre, Malușca, fratelui său, Neicea, lui Cozma Răzan și fratelui său, Draguș, pentru a lör slujbă credincioasă, pământurile pustii ce se află de ambele părți ale Vișnovățului, pe lângă Băcu, în fața Sultanii și Mareașii ca să facă sat și să se folosească de tot venitul moșiei. Dar jumătate din moșie să fie în ohab și neclintită moșia lui Malușca și fratelui său, Neicea, iar cealaltă, jumătate (să-i fie) lui Cozma Răzan și fratelui său, Draguș, fiilor lor, nepoșilor și strănepoșilor și de nimeni neclintit să rămăie.

La aceasta este credința domniei mele, mai sus scrisului, Io Ștefan voevod și credința fiilor noștri, Alexandru voevod și Bogdan voevod și credința boierilor noștri: Vlaicul părcălabul Orheiului și credința panului Zbierea, credința panului Hrean vornicul, credința lui pan Oană, credința lui Gherman părcălabi, credința lui Gangur, credința lui pan Ivașcu, credința lui Maxim părcălab, credința lui Dajbog părcălab, credința lui Micotă părcălab, credința lui pan Dragoș spătar, credința lui Chiracolă vistiernic, credința lui pan Eremia postelnicul, credința lui Ion paharnicul, credința lui pan Petru postelnicul și credința tuturor boierilor noștri, celor mari și celor mici.

Iar după săvârșirea vieții noastre, cine va fi domn în pământul nostru al Moldovei, sau din fiii noștri sau din neamul nostru, sau pe care îl va alege dumnezeu a fi domn, acela dania noastră să n'o strice, ci s'o întărească, de vreme ce le-am dat lor pentru slujba lor pentru țară și să fie în pază în contra Tătarilor, așa precum au fost până acum fiind din ceata boerului nostru Gangur.

Iară pentru mai mare credință, am poruncit credinciosului nostru pan Tăutu logofăt, ca să scrie și pecetea noastră s'o atărne la cartea noastră. Și a scris Coste, frate lui Ion clascăl, în Suceava, anul 6993 (1485) Iunie 8.

După Z. Arbore în ziarul «Viața Națională» din 2 Iulie 1904; act discutat pe larg în I. Bogdan, Documentul Răzenilor din 1484 și organizarea armatei moldovene în sec. XV. (Anale Acad. Rom. ser. istorică, 1908), p. 362, care-l reproduce după Z. Arbore în Voința Națională, 2 Iulie 1904, I. Bogdan reproduce acest document și în Doc. lui Ștefan cel Mare, I. 287-288, prefăcând documentul, așa cum ar trebui să fie dacă n'ar fi fals, schimbând între altele și data.

Fals, traducere (?) modernă în românește.

Motivele pentru care documentul e indoelnic: data 1485, când cetățile Moldovei erau cucerite de Turci: în document apar părcălabii acestor cetăți deși ei nu căzută în luptă la 1484; o mare parte dintre boierii sfatului lipsesc. Petru e numit postelnic în loc de stolnic, fiii domnului sunt numiți voevozi ceea ce nu se află în niciun document al lui Ștefan: Bogdan nu e trecut cu al doilea nume: Viad, ca în toate documentele; expresia «slujba lor pentru țară» (în loc de: «pentru domnia mea»), expresia «pământurile pustii» (în loc de «pustia»), motivarea daniei în sfârșit, după dispoziție nu corespund formularului diplomatic din veacul al XV-lea.

1491 (6999) Octombrie 26, Suceava.

† Din mila lui Dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor, celor ce o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, am binevoit cu bunăvoința mea și cu inimă osârduitoare și îndemnat de Dumnezeu, am întărit și am impuțernicit hotarele sfintei noastre rugi, mănăstirea dela Homor, unde este hramul uspenia preasfintei, curatei și preabinecuvântatei stăpânci noastre născătoare de Dumnezeu, ca să-i fie întărit din toate părțile: chiar dela poarta ¹⁾ sfintei mănăstiri în sus poteca până la vârful Muntelui Mare și iar Muntele Mare până la Poiana Mărului, de aici opcina până la obârșia Homorului, apoi până la dealul Holmului și până la rediul Homorului, și iar opcina până la bradul muierii ²⁾ și până la Dealul Paltinului ³⁾ până la Dealul Germanului, opcina în Săcătura lui Bucur ⁴⁾ până la poiana lui Isac ⁵⁾ și până la Brăduleț și iar până la Izii la miezuința la trei brazi ⁶⁾, peste Soloneț și până la vârful de Scărișcara, opcina în sus până la polana popii, apoi până la Fântâna lui Dragomir, tot opcina pe deal până la Poiana Paltinului, de aici pâraul până la Bucoveț și iar Bucovețul în jos până la Moldova, și așa dela gura Bucovățului pe Moldova în sus până la izvorul Tocilelor, apoi tot poteca în sus până la dealul mare, și iar dela muntele mare iar până la curtea mănăstirii Homorului.

De aceea, să-i fie dela noi uric cu întărirea pentru acest hotar, neclintit niciodată în veci.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus scrisului, noi Ștefan voevod, și credința preaiubiților fii ai mei, Alexandru și Bogdan-Vlad și credința mitropolitului nostru chir Teoctist, și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, mari și mici.

Iar după viața noastră, cine ar îndrăzni să nimicească sau să risipească întocmirea și întărirea noastră, acesta să fie blestemat de domnul Dumnezeu și de precurata maică a lui Dumnezeu și de 12 <sfinți> ⁷⁾ apostoli de frunte și de 318 sfinți părinți, purtători de Dumnezeu, cei dela Nicheia și de toți sfinții, și să dea răspuns la cumplita și cea fără fățarnie judecată a lui Hristos.

Iar pentru mai mare putere și întărire am poruncit credinciosului nostru pan, Tăutul logofăt, să scrie și să atârne pecetea noastră de această carte a noastră.

Toader diacon a scris la Suceava, în anul 6999 <1491> luna Octombrie 26.

Acad. R. P. R., Fotografii, XXIV/3.

Fotocopie după fals slav, perg., pecete atârnată, căzută.

Actul este fals: la 1491 mitropolitul Teoctist, citat în text, era mort; scrisul este cursiv, din sec. XVII—XVIII, nu are nicio asemănare cu scrisul diaconului Teodor, care e arătat că l-a scris (s'a comparat cu actele din 8 April. 1488 (LXIV/8 Acad. R.P.R.) 1490 Mai 26 (Acad. R.P.R. F XXIII/88) 1430 Ian. 16 (Acad. R.P.R., Pectel 77) scris de diaconul Teodor.

În text sunt numeroase românisme, greșeli de ortografie și limbă slavă, imposibile la actele domnești din Moldova din sec. XV.

¹⁾ « porti » așa în text.

²⁾ « bradul muierii » așa în text.

³⁾ « Deal Paltinului » așa în text.

⁴⁾ « Săcătura lui Bucur » așa în text.

⁵⁾ « lui Isac » așa în text.

⁶⁾ « brazi » așa în text.

⁷⁾ ilizibil în text.

1496 (7004) Martie 7.

7004 <1496> Mart. 7. Mărturiea sărbescă dela Platon starostile de Covurlui, precum Nastea și fratele ei Ursul au vândut ocina lor din Șătrăreni lui Ioniță șatrarul.

Acad. R.P.R., CCCCXCVII, f. 14, nr. 1: «opis» de documentele moșiei Șătrăreni, întocmit în 1843; altă copie identică, DXV, f. 337, nr. 1. Indoelnic. La această dată nu exista stăroștia de Covurlui.

6

1496 (7004) Martie 17, Piatra.

† Din mila lui Dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor celor ce o vor vedea sau o vor auzi citindu-se că am binevoit cu bună voia noastră și din toată bună voia noastră și cu ajutorul lui Dumnezeu, că am dat și am înnoit, socotind și urmând pe domnii cei bătrâni și am întărit și dela noi danie și miluire sfintei noastre rugi, numite mănăstirea Neamț, care este pe Nemțisor, i-am întărit hotarul dela Cetate, din sus de mănăstire, și din jos și cu muntele care se numește Neamțul. Și hotarul ei am început să-l alegem: dela gura izvoșului Mustei, mai sus de Cetatea Neamțului, drumul Neamțului și de acolo în sus la obrejie până la gura Carpenului, apoi pe râul Neamțului până la gura Peperigului, apoi drept la slatină, apoi obcina între obârșiile Largului și a Farcășei, drept la piatra Cornului și izvorul până la gură și peste Bistrița până la vârful Vârstatul, apoi obcina până la vârful Hurdugia, apoi obcina până la obârșia Dereptului și Țibleșul și de acolo drept în jos, la Bușmei, până la gura Farcășei și râul Farcășa până la obârșie, între munți supt Haloveca și gruiul Halovecăi, apoi pe vârful Pițigaiei până la vârful Sihlei și de acolo drept pe dealul Rusului, dincolo până la obârșia Nemțisorului, drept la capul Pleșului, apoi la vârful Pleșului, în jos până la izvorul Mustei. Acesta este tot hotarul sfintei mănăstiri mai sus scrise numită Neamț, să-i fie dela noi uric cu tot venitul, neclintit niciodată în vecei.

Iar la aceasta este credința domniei mele, mai sus scrisului, Ștefan voevod și credința boierilor noștri: credința panului Bratul și credința panului Mihail Oțel și credința panului Boldor vornic și credința panului Șteful și Dima și credința panului Luca Arbure portar de Suceava și credința panului Clănău spătar și credința panului Eremia și credința panului Moghila ceașnic și credința panului Dragoș și a lui Dima pârçălabi de Neamț și credința panului Frunteș și credința panului Petrica comis și credința panului Negrilă și a lui Toader pârçălabi de Cetatea Nouă și credința tuturor boierilor noștri moldoveni și mari și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre din copiii noștri sau din neamul nostru sau iarăși pe ori cine îl va alege Dumnezeu să fie domn al țării noastre, Moldova, acela să nu clinească niciodată dania și întărirea noas-

tră, ci să întărească și să împuternicească acestei sfinte mănăstiri a noastre dela Neamț. Iarăși, cine or încerca să clinească această danie și întărire a noastră mai sus scrisă, unul ca acela să fie blestemat de domnul dumnezeu și mântuitorul nostru Isus Hristos și de preacurata maică a lui dumnezeu și de sfinții patru evangheliști și de 12 frunțași apostoli și de ceilalți, de sfinții 318 părinți cei dela Niceia și de toți sfinții care din veac au plăcut lui dumnezeu și să fie asemenea lui Iuda și blestematului Aric și să aibă parte cu acei Iudei care au strigat asupra domnului: sângele lui asupra lor și asupra copiilor lor, care este și va fi în veci.

Iar pentru mai mare putere și întărire a tuturor acestora mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan Tăutul logofăt să scrie și să atârne pe cetia noastră de această carte a noastră.

A scris Matei în târgul Piatra, în anul 7004 <1496>, luna Martie 17 zile.

Arh. St. Buc., M-rea Neamț, serie cronologică.

Fals slav, perg., pecete atârnată, căzută.

O fotografie la Acad. R.P.R., Fot., XXIII/91.

Cu două trad. rom. din sec. XVIII dintre care una din 1759 Iunie 15. Falsul se vede din faptul că scrisul și perg. nu sunt din sec. XV, ci mai târziu.

7

1497 (7005) Martie 15, Iași.

† Din mila lui dumnezeu, noi Ștefan voevod, domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor celor ce o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că acestei adevărate slugi a noastre, Mihăilă Cupcici, i-am dat și i-am întărit lui ocină dreaptă și împărțeală un sat pe Larga anume Hotceanii, unde a fost Stan Coliban care li este lui din împărțeală cu nepoții săi de frate Mihail și Vlad pe care le-a împărțit-o credinciosul nostru boier pan Oțel medar, ca acel sat mai sus zis pe Larga anume Hotceanii, unde a fost Stan Coliban, să fie dela noi uric de împărțeală slugii noastre, Mihăilă Cupce, care li este împărțeala diaspre nepoții lui de frate Mihail și Vlad, pe unde a hotărnicit credinciosul nostru boier Oțel midar pan, să le fie ocină și împărțeală dreaptă lor și copiilor lor și nepoților și strănepoților lor și la tot neamul lor, cine li se va alege cel mai de aproape neclintit niciodată în veci.

Iar la hotarul acestui sat mai sus scris anume Hotceanii pe Larga, unde a fost Stan Coliban, se începe dela Larga dela cărarea ce vine din satul Ochinteștii care se chiamă Grumăzeștii dela un izvor pe coastă și apoi drept spre apus peste matca Largii, și apoi mai jos de amândouă laturile mătcii Largii până la fântâna lui Moga și apoi se întoarce spre Răsărit tot pe drumul lui Cocărteală până la gura Văii Seci, unde cade în Elan apoi în sus pe matca Văii Seci până la codrul cel mare, la un lac, la stejar care este însemnat cu bour, unde se întâlnește cu hotarul lui Turbure și apoi se întoarce spre Valea Largă la un ste-

jar care este la gura văii, strămoșoara din sus de drum și e însemnat cu bou apoi mai jos sub pădure la o piatră din sus de fântâna puturoasă, apoi sub pădure la o piatră la capătul piscului, apoi sub pădure până la cărarea Ochiteștilor, unde s'a început întâi hotarul. Astfel s'a împărțit dela cărare în jos însă matca Largii să fie a lui Mihăilă Cupee pe amândouă părțile, cu tot venitul, iar dela cărare în sus să fie a nepoților lui de frate Mihail și Vlad, pe amândouă părțile măciei, cu tot venitul.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus scrisului noi Ștefan voevod, și credința preaiubitului fiu al domniei mele Bogdan-Vlad și credința boierilor noștri: credința panului Duma părcălabul și credința panului Boldur vornicul, și credința panului Hărman, și credința panului Duma părcălab, credința panului Toader părcălab de Hotin, credința panului Eremie părcălab de Neamț, credința panului Ciortoroschi, credința panului Șandrea părcălab de Cetatea Nouă, credința panului Isac vistier, credința panului Dumșa postelnic, credința panului Moghila ceașnic, credința panului Frunteș stolnic, credința panului Petrica comis și credința tuturor boierilor noștri, mari și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn în țara noastră, din fiii noștri sau din neamul nostru, sau pe ori cine îl va alege dumnezeu să fie domn în țara noastră Moldova, acela să nu le clinească dania și întărirea noastră, ci să le întărească și să le împuternicească, pentrucă este ocina și împărțeala lor adevărată.

Iar pentru mai mare putere și întărire a celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan Tăutu logofăt să scrie și să atârne pecetea noastră de această carte a noastră. Luna Martie în 15 zile.

A scris Sandu Cârjovici în Iași, la anul 7005 <1497>.

Fotografii la I. Bogdan.

Doc. false dela Ștefan cel Mare planșa 5.

Fals: scrisul nu e al vremii, numeroase greșeli de gramatică slavă.

La 15 Martie 1497 Ștefan cel Mare era la Vaslui, nu la Iași.

Două trad. rom. purtând data de 12 Martie 1497 la Acad. R.P.R., LXV/10, 11.

8

1498 (7006) Noembrie 13, Hârlău.

Suret de pe ispisoc vechiu pe sârbie dela Ștefan voevod, scris în Hârlău de Șandru Cârjovici, din leat 7006 <1498> Noemv<rie> 13.

Înștiințare facem prin această cartea noastră, tuturor cui vor căuta asupra ei sau o vor auzi citindu-se, precum domnia mea am binevoit cu a noastră bună voință, cu curată și luminată inima, din toată buna voință noastră și cu ajutorul lui dumnezeu, ca să întărim și să împuternicim mână<stirea> noastră dela Bistrița, unde este hramul adormirea precuratei stăpânci noastre de dumnezeu născătoare și pururea fecioarei Marii și unde este Igușen rugătorul nostru chir popa Theodor și ne-am sfătuit cu mitropolitul nostru chir

Theotist și cu părintele nostru chir Tarasie, episcopul Romanului și cu tot sfatul nostru cel de sus.

Ne-am milostivit domniia mea de am dat și am miluit, pentru pomenirea fiului nostru Alexandru v<oe>vod, cu un loc ce este în Bacău, de aceea parte, ca un schit și cu o prisacă, sfintei mân<ă>stirii Bistriții, din vile Bacăului.

Însă satul să numește pân<ă> la vile Ungureanilor, unde au petrecut părintele nostru, călugărul ieromonah Theofan, a căruia loc să începe hotarul de la un frasin ce-i lângă varnița dela Pârăul Călugărului la munte la un stejar, la drum de vale la Piscul lui Bran, la vârful dealului, la Rătăoani și cu toate obârșiile pârăialor Călugărei apoi peste pârăul în gios, pân<ă> în dreptul Sinovei, apoi dealul Sinovei pân<ă> la Pârăul Călugărei, apoi la câmpu 12 pământuri din gios de drumul Călugărei, cu tot venitul.

Apoi după credința boierilor a vremii acie și după legătura blăstămului ce pune asupra cui ar strica danie și miluirea aceasta. Și spre mai mare credință am poruncit credinciosu boierului nostru Tăutului log<o>f<ă>t cōtră adevărată cartea noastră această, pecelea noastră să lege.

De pe sârbie pe limba moldovenească am tălmăcit, la anul 1806 Ghen<a> 26. Pole<o>v<nicul> Pavăl Debriț *dela* mitr<opolie>.

<La sfârșit nota:> Această de sus tălmăcire procetind și eu, ca unul ce înțelege limba slaviano-serbească și cu amănuntul poslăduind cu cel adevărat serbesc ispisoc, am văzut că întru nimică nici o greșală tălmăcitorul n'au făcut. Iar la cuvântul ce s'ar părea cuiva cu indoială, unde zică i so vsem obârșiem po chim, bine s'au zis, adecă moldovinește, că cu toate obârșiile părțelor Călugărei.

Și după cerirea mănăstirii, am iscălit.

Protoierei Lazar 17819, Septembrie 27.

«Pe verso însemnare:».... vile și prisaca dela Călugăra.

Arh. St. Buc., M-rea Bistrița, 1/1.

Trad. rom.

Altă traducere deosebită, *ibid.*, nr. 2.

Fals prin conținut. Mitropolitul Teotist și Tarasie episcop de Roman apar în funcțiune ultima oară la 14 Oct. 1473 (*doc. nr. 472*). La 20 Sept. 1479 este atestat documentar mitropolitul Gheorghe, care deține încă postul și la 17 Noiembrie 1502. La Roman este episcop în Aug.—Oct. 1488 și August 1499, Vasile, iar la 17 Nov. 1502, Teotist. Deci documentul de față ar trebui dat înainte de 1479, când existau mitropolitul Teotist I, Tarasie de Roman și egumenul Theodor al Bistriței. Dar la această încercare de datare se opune faptul că în document se precizează că fiul marelui Ștefan, Alexandru nu mai trăia și pentru pomenirea sa făcea tatăl său danii Bistriței. Cunoaștem însă data precisă a morții lui Alexandru: Marți 26 Iulie 1490. Deci actul este o plăsmuire a călugărilor dela Bistrița pentru a acapara pământ.

FOTOCOPII
DUPĂ DOCUMENTELE ÎN LIMBA SLAVA

[Faint, mostly illegible handwritten text in a historical script, possibly Latin or a Romance language, covering the majority of the page. The text is arranged in several lines, with some larger initial letters on the left side.]

III

[Faint, mostly illegible handwritten text in a historical script, possibly Latin or a Romance language, covering the majority of the page. The text is written in a dense, cursive hand with some larger initials and some words that are partially legible, such as 'L' and 'M'. There are also some small numbers and symbols interspersed within the text.]

330

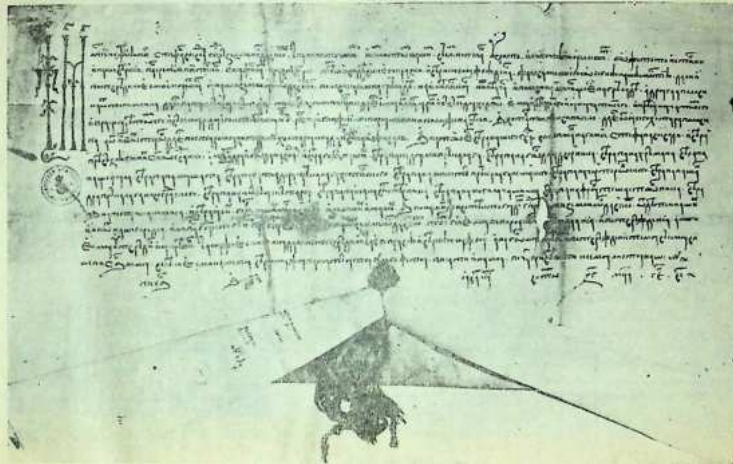

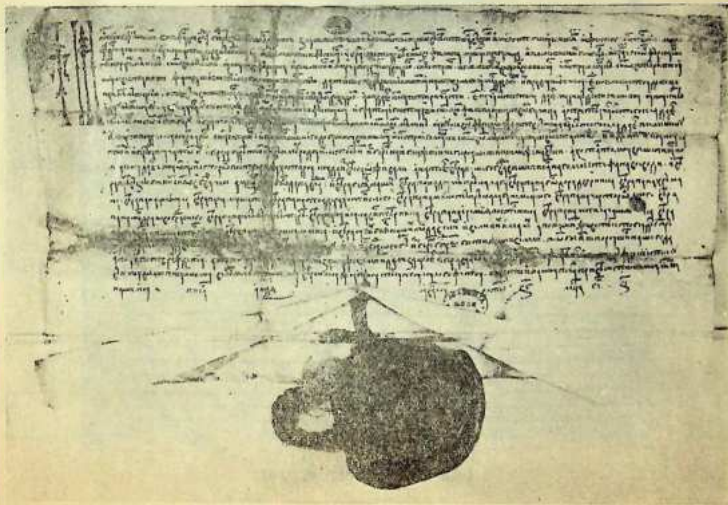
M

Handwritten text in a cursive script, likely a historical document or manuscript. The text is dense and covers most of the page, with some lines appearing to be crossed out or heavily faded. The script is characteristic of the late 15th or early 16th century.

331

41
XL

The image shows a page of handwritten musical notation. The notation is written in dark ink on aged, yellowish paper that is heavily stained, especially in the lower half. The notation consists of several staves, each with a clef and notes. The notes are mostly eighth and sixteenth notes, with some rests. There are also some larger notes and symbols that are difficult to identify. The paper has some markings in the top left corner, including the number '41' and the Roman numeral 'XL'. The overall appearance is that of an old, well-used manuscript page.

Manuscript text in Gothic script, heavily obscured by a large, dark ink blot or stain that covers the lower half of the page. The text is written in a dense, cursive hand typical of the late Middle Ages.

Handwritten text in a dense, cursive script, likely a historical document or manuscript. The text is written in dark ink on aged, yellowish paper. It consists of several lines of text, with some larger initials and some faint markings. The script is difficult to decipher due to its cursive nature and the age of the document.

338

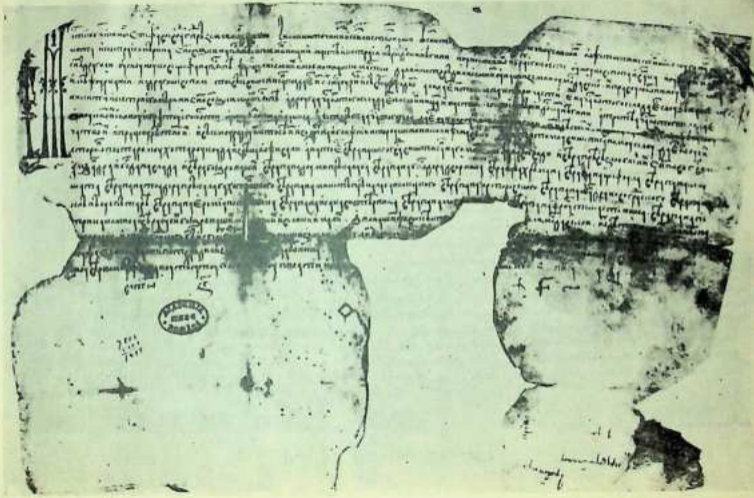
6

The page contains several lines of handwritten text in a cursive script, likely from a 17th-century manuscript. The text is densely packed and spans most of the page's width. At the bottom of the page, there are several lines of text that appear to be a signature or a set of initials, possibly "S. 71 - 5".

341

Handwritten text in a medieval script, possibly Latin or a related language. The text is arranged in several lines, with some words written in larger, more decorative letters. There are some ink blots and stains on the page, particularly in the lower half.

312

Handwritten initials or a small mark at the bottom left of the page.

Handwritten initials or a small mark at the bottom center of the page.

Handwritten initials or a small mark at the bottom right of the page.

Handwritten initials or a small mark at the bottom right of the page.

M

... ..

... ..

*Dat în cușta 65.08 1957. Bun de tipar 17.07 1951. Tiraaj 1500. Hirtie
celuloză 85 gr. m.² format 1670 x 100. Culi editoriale 24,3 Culi tipar
24¹/₂. Prețul unui exemplar 11.00 Lei. Comanda 1183. A. 03100.
Pentru bibliotecile mici indicele de clasificare 9 (R).
Pentru bibliotecile mari indicele de clasificare 9 (498) (001-12).*

Tiparul executat la Întreprinderea Poligrafică Nr. 4
Calea Ștertan Vodă Nr. 133-135. București - R.P.R.

AU APĂRUT:

ISTORIA MODERNĂ A R. P. R.

- Războiul pentru Independență 1877, vol. II (1.I.1877—9.V.1877)
 Războiul pentru Independență 1877, vol. III (9.V.1877—14.VI.1877)
 Războiul pentru Independență 1877, vol. IV (15.VI.1877—15.VII.1877)
 Războiul pentru Independență 1877, vol. V (16.VII.1877—31.VIII.1877)
 Războiul pentru Independență 1877, vol. VI (1.IX.1877—15.X.1877)
 Războiul pentru Independență 1877, vol. VII (16.X.1877—30.XI.1877)
 Războiul pentru Independență 1877, vol. VIII (1.XII.1877—15.I.1878)

ISTORIA MEDIE A R. P. R.

A. MOLDOVA

- Veacul XIV, XV vol. I (1381—1475)
 Veacul XV, vol. II (1476—1500)
 Veacul XVI vol. I (1501—1550)
 vol. II (1551—1570)
 vol. III (1571—1590)
 vol. IV (1591—1600)
 Veacul XVII vol. I (1601—1605)
 vol. II (1606—1610)
 vol. III (1611—1615)

B. ȚARA ROMÎNEASCĂ

- Veacul XIII, XIV și XV (1247—1500)
 Veacul XVI vol. I (1501—1525)
 vol. II (1526—1550)
 vol. III (1551—1570)
 vol. IV (1571—1580)
 vol. V (1581—1590)
 vol. VI (1591—1600)
 Veacul XVII vol. I (1601—1610)
 vol. II (1611—1615)
 vol. III (1616—1620)

C. TRANSILVANIA

- Veacul XI, XII, XIII vol. I (1075—1250)
 Veacul XIII vol. II (1251—1300)
 Veacul XIV vol. I (1301—1320)
 Veacul XIV vol. II (1321—1330)

948.

1014-74
 Inv. 8801/911

918.

Prețul Lei 11.60